

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel Title:	<u>Oehlenschlägers Poetiske Skrifter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 27
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse Physical extent:	32 bd.

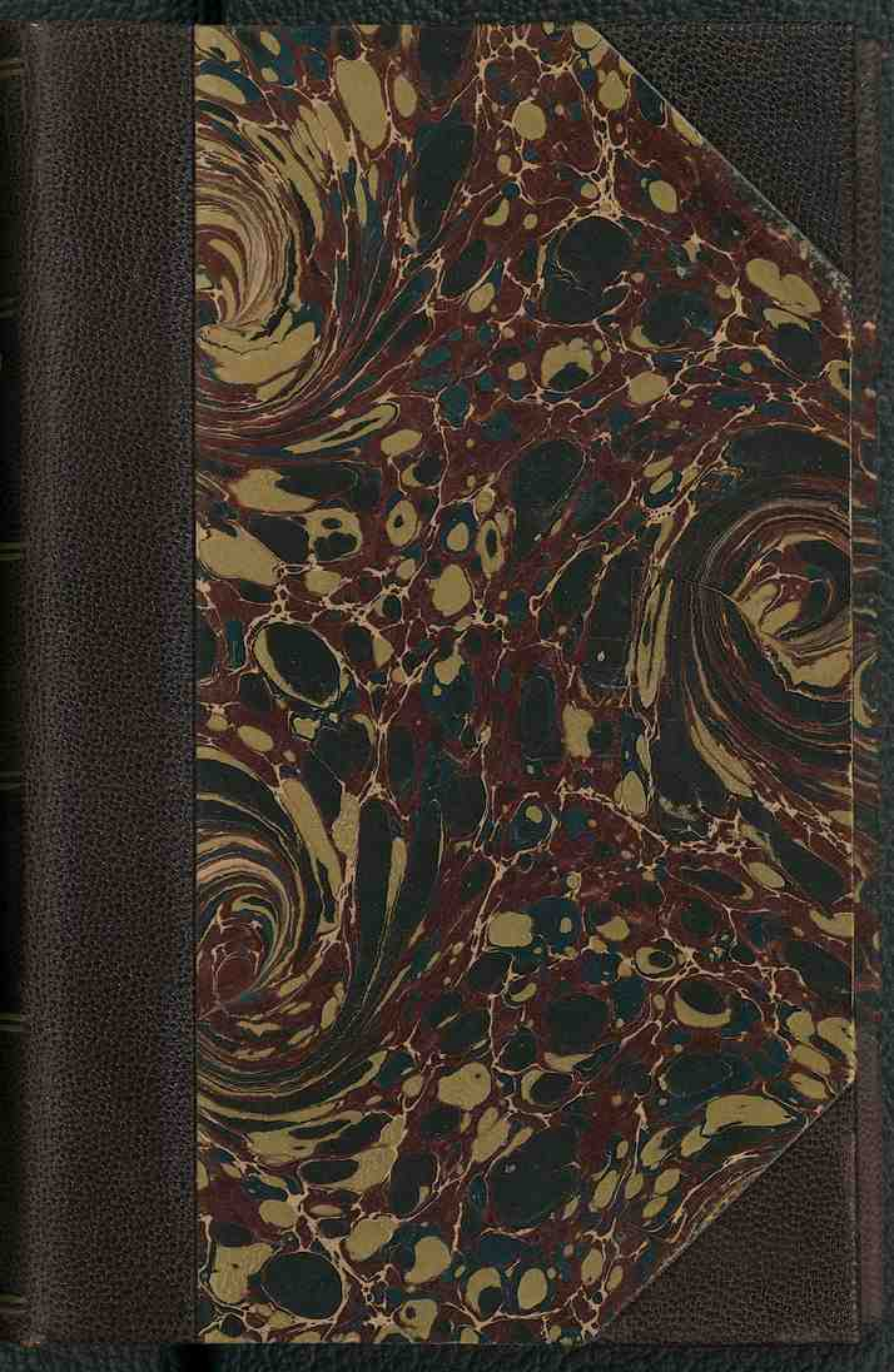
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

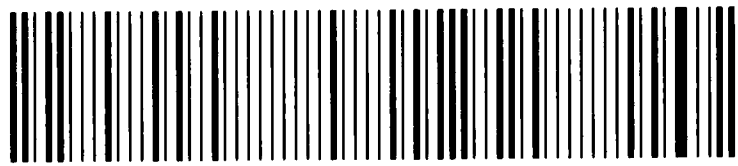
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52 120

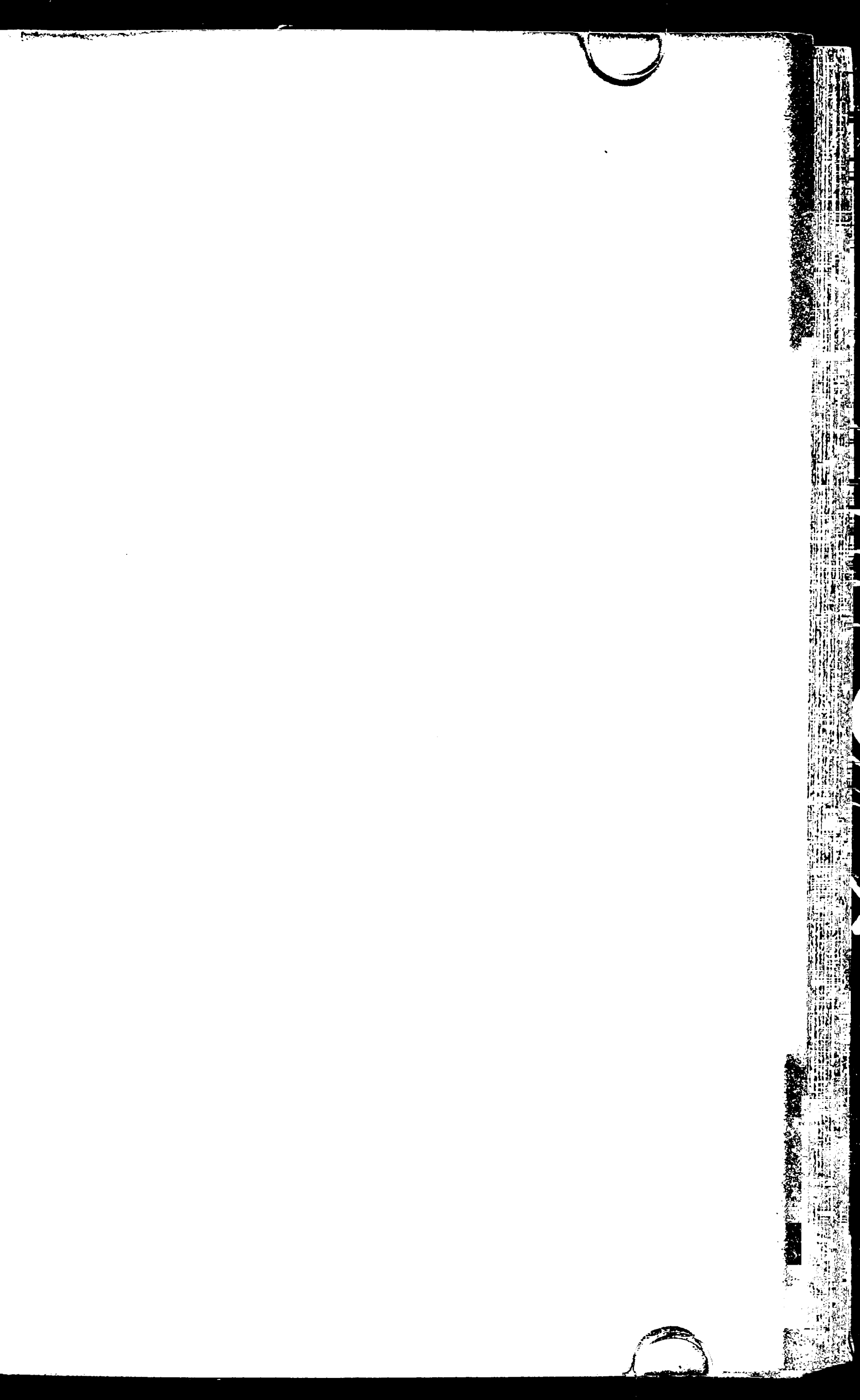
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

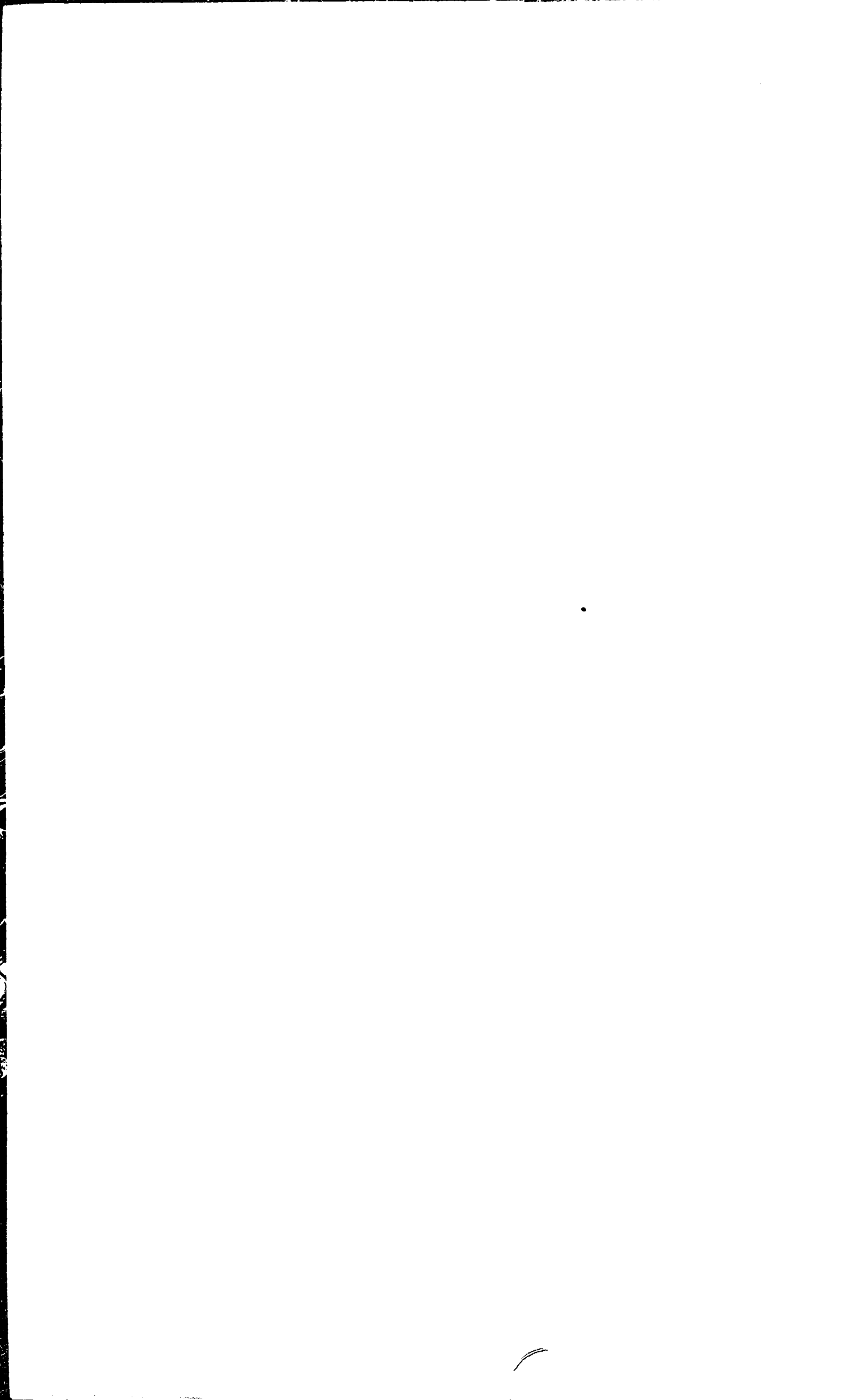

1 1 52 0 8 05761 8

+ Rex

*Johns. GASTON
New York*

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne af **F. V. Liebenberg.**

19de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: **Rudolph Klein.**

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af **F. P. Liebenberg.**

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikket sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Virkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

- I. **Episke Digte:** Heltedigte og Sagaer. (Nordens Guder, Vaulundur's Saga, Helge, Groars Saga, Grolf Krake, Orvarodds Saga, Ragnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepris 3 Rdl; nedsat Pris 4 Kr.
- II. **Lyriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepris 4 Rdl 64 ß; nedsat Pris 4 Kr.

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Syv og Tyvende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissiönair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

1862.

Trykt hos J. H. Schults.

Indhold.

Den i Sydhavet, første Deel.

	Side.
Barfelet.....	3.
Hanna Høllkraft.....	6.
En Ulykke kommerielden alene.....	13.
Herr Nierenstein.....	17.
Profesor Schwefelkies.....	23.
Hevnen.....	26.
Brevet med rødt Segl.....	31.
Ankomsten til Cöln.....	35.
Eventyret i Kirken.....	42.
Thveriet.....	48.
Rhinfarten.....	52.
Herr von Socß.....	57.
Den gamle Baron.....	67.
Nærmere Bekjendtskab til Uffed.....	76.
En gammel Bekjendt, p. p. c.....	82.
Endnu engang, og dog ikke sidste Gang.....	86.
Den fiælne Skionhed.....	94.
Nubem pro Junone.....	100.
Lademann bliver syg.....	105.
Helbredelsen.....	108.
Tommermanden i Zaardam.....	115.
Beleiring, Capitulation, Fredslutning.....	121.
Skuespil og Epilog.....	126.
Bennerne skilles ad.....	134.
Bennen fra i Gaar.....	140.

	Side.
Gammelt Bekjendtskab.....	147.
Brudstykker af Eberhards Dagbog.....	150.
Capitain Wolfgang fortæller sit Levnetsløb.....	173.
Landingen paa Klippeborg.....	189.
Albert Julius.....	196.
Barndommen i Eisenach.....	206.
Wartburg. Bryllupet.....	211.
Hververen.....	227.
Skilsmisfen.....	239.
Eventyr.....	250.
Ridderen og hans Borgcapellan.....	259.
Bispekræmmerfsken.....	268.
Bagersfsken.....	277.
Heren.....	281.
Hexeproven.....	301.
Utter Bryllup.....	311.
Røverhoimod. Spøgelsesferne.....	317.
Præsten og Degnen.....	327.
Ulykkelig Kiærlighed.....	336.

Oehlenschlägers
Eventyr, Fortællinger, Noveller
og Roman.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

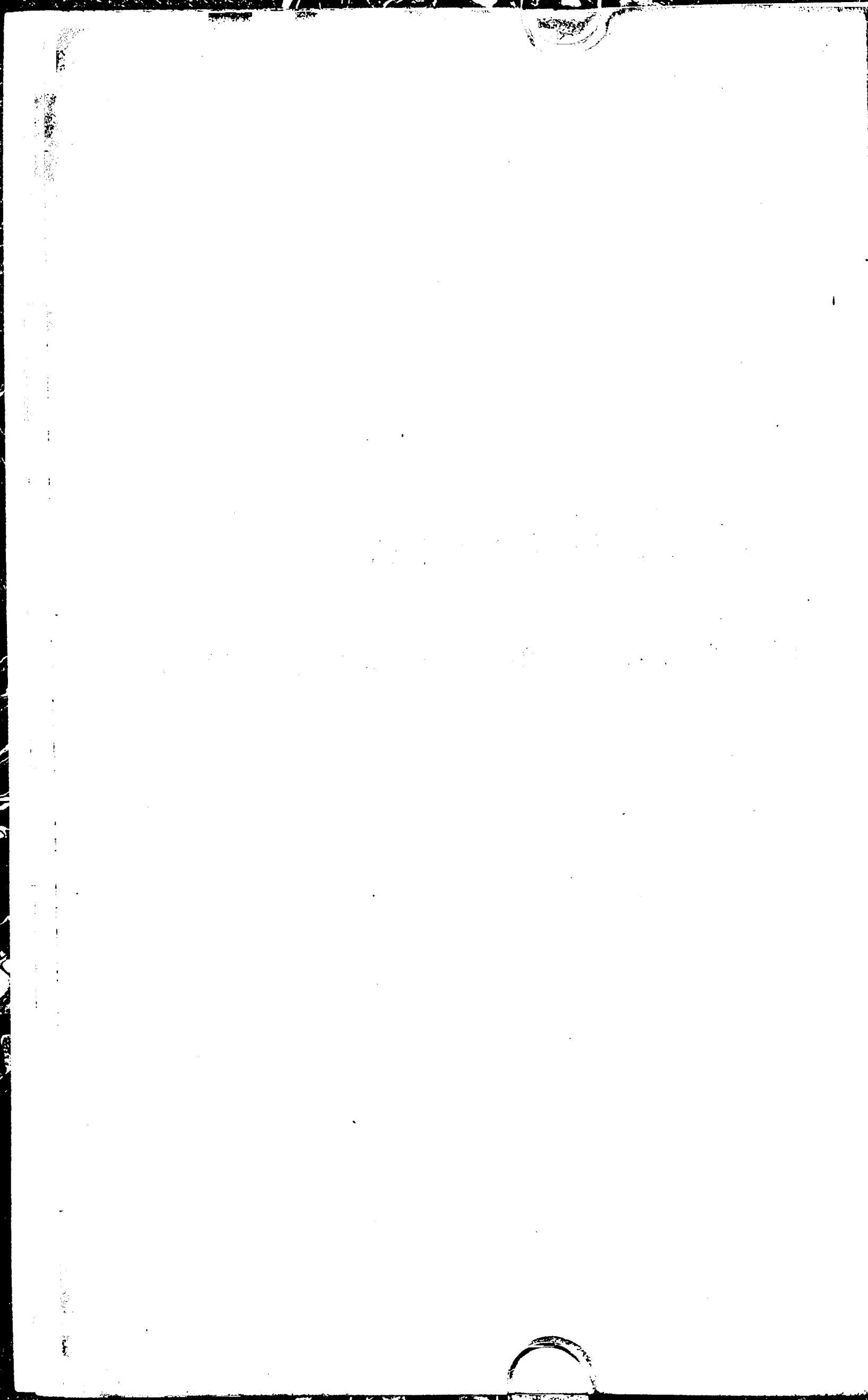
Tredie Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissiönair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 44 (6).

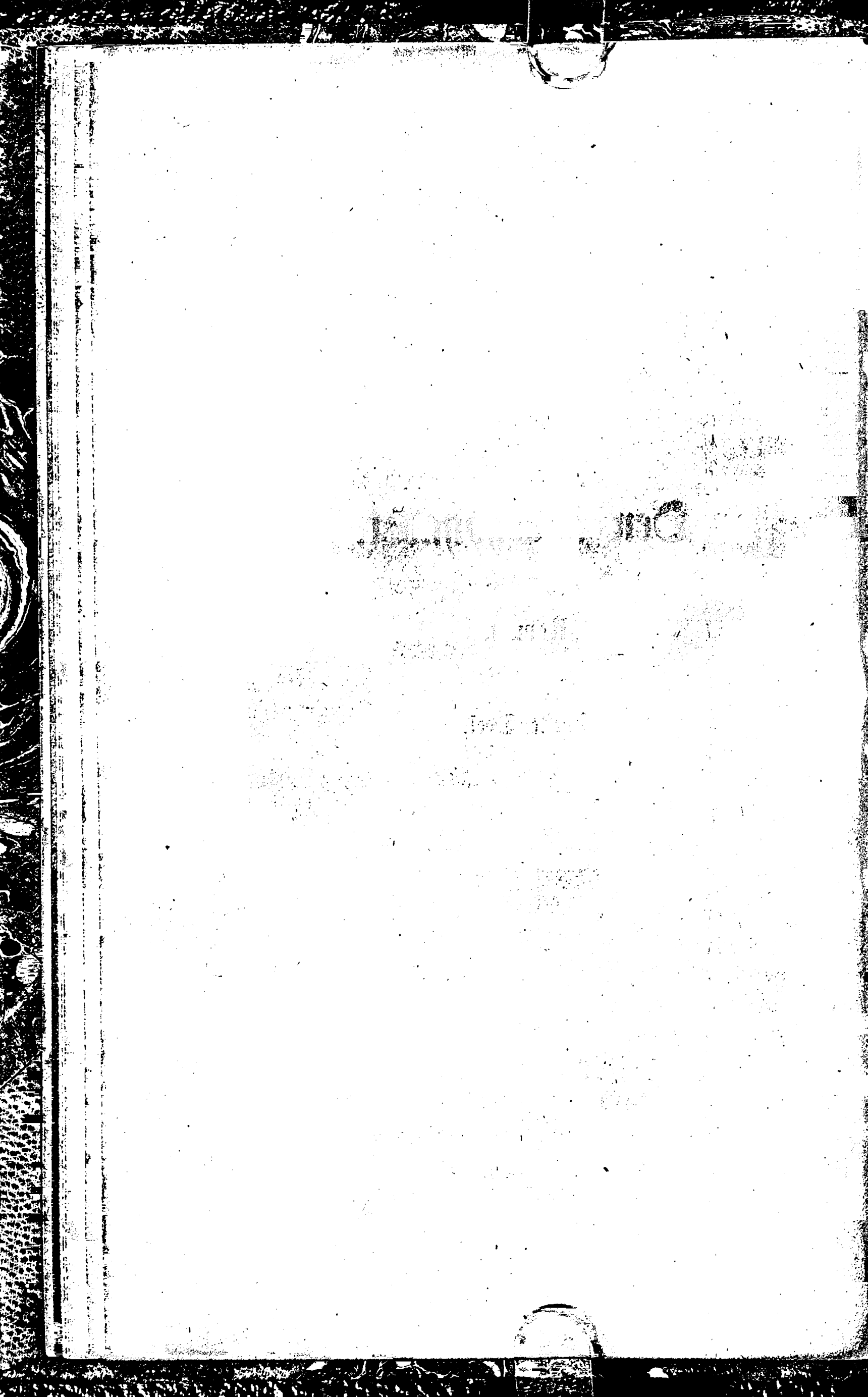
1862.

Den i Sydhavet.

Roman.

Første Deel.

Varsalet.

Den unge Eberhard Julius sad sædvanlig alene om Aftenen paa sit Bærelse i Leipzig, og havde ingen Lyst til at tage Deel i Studenternes sædvanlige Sviregilder. Han røgte ikke Tobak, var ingen Ven af at drikke megen Biin eller Ol, og hvad skulde han da i Muerbachs Kielder, hvor de sadde indhyllede i Tobaksdamp, og drømte sig at være Guder i Skyerne?

Med alt det var han dog agtet og yndet, thi han besad de tre vigtigste Egenskaber for en tydsk Student: han havde Hoved og Kundskaber, hans Fader forsynede ham med Penge, og skiondt Eberhard ikke yndede de smaalige, ofte ondskabsfulde Slagsmaal, viste han dog sine Kammerater paa Tegteskolen, at han saa godt, som Nogen, forstod at føre Klingen. Man lod ham altsaa være i Ro, ja de fleste lede ham endogsaa godt, thi ved muntert Lune og venligt Bæsen gjorde han sig Mangen af de Bedre, ved Gavnildhed og Understøttelse mangan fattig Stymper til Ven.

I øvrigt var det ei at undres over, om dette Hverdagsliv intet Tillokkende havde for ham. Han havde tilbragt skionne Dage hiemme. Faderen var en Mand af indskrænkede Evner, som takkede Lykken for sin store Formue;

men Eberhards Moder var en herlig Kone. Vel blomstrede i Begyndelsen af det attende Aarhundrede endnu kun lidet Skiont; men hun var af Luthers Slægt, opdraget med hans Psalmer og Melodier, Luthers personlige Forhold til Melanchthon, Bugenhagen og flere kiendte hun godt, og vidste med levende Træk ofte at fortælle derom.

En for sin Tid saa dannet Kone havde naturligviis havt stor Indflydelse paa Sønnen. Saaledes havde han da ogsaa lært Musik, og nu fornøiede det ham tidt om Aftenen i Tusmørke at spille de skionne aandelige Viser paa sit Claveer; især opbyggede den Psalme ham: „Jesus, du mit Haab, min Trøst!“ der udtrykker saamegen Høihed og Tillid, saamegen Beemod og himmelsk Trøst.

Det var en maanelys Aften, da han atter engang sad ene i sin Stue. Bærelset var nydeligt og ordentligt. Over Canapeen af guult Pflüsch hang hans Moders veltrufne Billed. Med fulde Toner istemte han sin Indlingsang, og tænkte paa, hvor ofte den fromme Qvinde havde ønsket, at man skulde synge den som Liigpsalme over hende, naar hun bares til Graven. Endnu var hun vel ikke gammel; Eberhard tænkte selv tidt i fromme Dieblikke paa Døden uden Frygt. I Aften var han dog ret mod i Hu, hans Moders Sundhed havde længe lidt, og han kunde ikke holde sine Taarer tilbage, just som Pigen traadte ind, og satte Lysset paa Claveret. Misfornøielsen dæmpede for et Dieblik den mildere Følelse, thi han havde ofte forbudt hende, ei at bringe Lys, for han ringede derefter; ogsaa gjorde det ham forlegen, at opdages i sine folsomme Sværmerier. Som han nu fortrædelig sprang op, og i det samme bøiede sig over Lysset, faldt der en Taare ned fra hans Kind paa Tanen. Lysset spruttede, og gif ud. Saa naturligt alt dette var, folte han sig dog rystet af en underlig Gru i det mørke

Bærelse. Uvilkaarligt vendte han sig mod sin Moders Billed : da traf en bleg Maanstraale de venlige Træk. „Jesus! min Moder!“ raabte den forfærdede Yngling, og styrtede ud af Døren, for i aaben Mark at berolige sin ophidsede Indbildning.

Det lykkedes ham dog hverken den hele Nat, eller den hele følgende Dag. Han kunde ikke bortfierne en frygtelig Forestilling, og ventede med Urolighed næste Post, der skulde bringe Efterretninger fra Hjemmet. Nogle Aftener derefter sad han atter alene paa sit Kammer ved Solens Nedgang. Da hørte han Noget komme op ad Trappen med trampende Skridt, liig Steenbilledet i Don Juan. Postbudet staaer for ham, rækker ham taus et sort forsegleet Brev, og forlader ham. Eberhard bryder Brevet, og læser halv afmægtig følgende Linier :

„Min kiære Son!

Efter nogle Dages hidsig Feber har det behaget Gud den Allmægtige at falde din gode Moder til sig i sit Himmerige. Jeg har ikke villet undlade ved første Leilighed at give dig Efterretning om denne vigtige Begivenhed, fuldelig overtydet om, at du strax efter Sigt vil offere den salig i Herren Hensøvede de skyldige Taarer. Dog, min kiære Son! trøst dig som en Christen. Bliv smukt, hvor du er, i Leipzig, og kom mig ikke i denne fortrædelige Tilstand til Bremen; thi bemeldte Dødsfald har saaledes forstemt og confunderet mig, at jeg ikke gider seet, mindre talt med noget Menneske. Tiden er i slige Tilfælde den bedste Læge. — For saavidt muligt nogenlunde at gjøre dig dette Tab mindre føleligt, har jeg indlagt en Bexel i denne Skrivelse, stor 500 Gylden, paa Huset Gumprecht & Comp. i Leipzig, at betales efter Sigt. Lev vel, min Eberhard! vær flittig, og for dig

ordentlig op; saaledes ærer og glæder du den Forflarede endnu bedst i Graven, samt din høist bedrøvede, nedbøiede Fader

Martin Julius."

Dette underlige Brev havde intet Latterligt for den dybt rystede Eberhard. Han læste kun Efterretningen om sin Moders Død ud af de sorte Bogstaver, græd, raabte fortvivlet, vred sine Hænder, og kastede sig i Støvet.

En Timestid laae han saaledes ene, henfunken i sine stormende Følelser. Da tonede pludselig festlige Zinker og Basuner fra det nærmeste Kirkeetaarn giennem den kolige Aftenluft. Eberhard reiste sig overende, lyttede med foldede Hænder henbøiet for sin Moders Billed, og hørte nu Instruenterne førstemmigt blæse den skønne Psalme: „Jesus, du mit Haab, min Trøst!“ i den sidste venlige Aftenrøde, medens Moderbilledet ligesom henrykt betragtede ham til Afsted.

Da tyktes ham at see hendes Aand baaret op til Himlen paa den forsvindende Lyd, som paa Englevinger; og hulkende istemte han saa ofte med, indtil han med høi Røst kunde synge Sangen til Ende, hvorved han følte sig heel lettet og trøstet.

Hanna Hellkraft.

Ganske uden Omgang levede dog Eberhard ikke i Leipzig. Han havde en Ungdomsveninde i den grimste Forstad, og uden at vide hende i sin Nærhed, var han vel

neppe draget til Universitetet i Leipzig. Denne Kone hed Hanna Hellkraft, en Schweizerinde. Hun havde været hans Goldamme, og i al hans Barndomstid viist sig ligesaa dygtig, som ærlig og trofast. Hun var hoi og stærk af Lemmer, havde et godhiertigt, aabent, men tillige stolt og selvtillidsfuldt Blik. Undertiden talte hun godt for sig, til andre Tider luffede hun ikke Munden op den hele Dag. Hun var stolt af sit Fædreland, og man troede endnu i hende at see en Kvinde fra Wilhelm Tells og Winkelrieds Tider. Og dog udmærkede hun sig kun ved Besindighed og Dygtighed, der omsvævede hende som to rolige, velvillige Huusalsker, og udbredte Tilfredshed i hendes Kreds. Hun glædte sig ikke overlydt i Medgang, sørgede ikke hestigt i Modgang; hun smilte med et stille henstirrende Blik, og tørrede sine Dine, naar Ingen saae det. I huuslige Tvistigheder (thi Herr Martin Julius kunde stundom være heel urimelig) blev hun kold, og betragtede tidt Husbonden midt i hans Hid-sighed med en saa hoi foragtelig Mine, at han blev ganske flau til Mode derved. Sielden gif hun et Grind i Byen, uden at fiøbe den lille Eberhard et Legetøi eller lidt Sukker-godt for sine egne Skillinger. Hun pleiede ham omhyggeligt, og passede, at han hverken blev forkælet eller forsømt, naar Moderen var syg. Hvor meget havde det ikke kostet hende, for sex Aar siden at rive sig løs, og følge sin Mand til Leipzig, hvor han havde arvet et lidet Huus i Forstaden. Men nu var ogsaa Eberhards og Hannas Glæde overordentlig, da de saaes igien. Thi den gamle Hellkraft var død for to Aar siden, og Hanna sad forladt og stille ved sin Spinderok, da Eberhard overraskede hende med et Besøg. Han kom nu til hende hver Dag, og meddeelte hende Alt, selv hvad han havde studeret og læst. Thi skiondt Hanna var ustuderet, havde hun dog ofte læst Bibelen og mange verdslige Krø-

niker; hun besad en god Forstand, et lyst Hoved, megen Erfarenhed, kunde være det unge Menneske til Hielp i Raad og Daad, og glæde ham med sin Opmærksomhed, naar han udgød sin hele Siæl i hendes Barm.

Man begriber let, at hans første Vandring efter hiin Ulykke var til Hanna Hellkraft i Forstaden. Da han traadte ind, gif hun ham hurtig i Mode, rakte ham Haand, tørrede sine Dine, og sagde: „Hun var ikke lykkelig. Døden har alt mange Aar bespændt hendes Hierte. Det veed jeg bedst. Nu lider hun ikke meer, og elsker dig høiere, end før.“ Dermed gif hun atter til sit Arbeid.

Eberhard satte sig ogsaa; hans Blik faldt hen paa Bæggen, hvor han opdagede en lille Krands af Evighedsblomster omkring sin Moders Silhouette, hvilket hun selv engang havde foræret Hanna. Begge taug; Canarifuglen sang i Buret. „Jeg troer, jeg har glemt at give den lille Strighals Band i Dag,“ sagde Hanna, og god Glasjet fuldt igien.

„Det har været et smukt Biinglas,“ sagde Eberhard, for dog at bryde Tausheden; „Skade, at Foden er bruffet af!“ — „Hvis Foden ikke var afbrudt,“ svarede Hanna, „jaa hang Glasjet ikke der, og saa havde Fuglen ingen Nytte deraf. Den tykke Kiobmand, min Gienbo derovre, havde stort Selskab i Forgaars. Du gior dig intet Begreb om, hvad der blev fraadset og pimpet. Og naar de Klodsmajorer saa endda vare blevne muntre og aabenhjertige ved det, skulde det aldrig fortrudt mig; men sadde de ikke der med deres tykke Maver som Meelsække, blussede i de hovne Ansigter som gloende Jern, og gjorde hverandre saa mange Complimenter, til de snorkede ind paa Stolene, liig de forhexede Sysovere! Berten fyldte til Velkomst et slebet Glas, tømte det med Dnske om kommende Tidens fremdeles Held

(hvormed han da kun meente flere Penge), og kastede det over Hovedet ud af Vinduet med den Tilfætning, at Ingen tiere skulde drikke af dette Glas. Men dengang tog han feil; thi jeg løb ned, hentede Glasjet, hvoraf kun Foden var slaaet, og nu drikker min lille Fugl daglig deraf, og quiddrer saa høit alt imens, at den forstyrrede Middagssover ofte onsker den paa Bloksbjerg. Han har allerede to Gange villet kiøbe Fuglen af mig, og sendt mig Tienere paa Halsen desangaaende. Først vilde han give mig fem, siden endog ti Daler for den; men han saaer den ikke for aldrig det. Jeg er vis paa, han vilde strax dreie Halsen om paa min stakkels tro Kammerat, og kaste den ud af Vinduet paa Gaden, ligesom Glasjet. Saa sandt jeg lever, den Karl har en Svamp i Bryttet i Stedet for et Hierte. Han veed meget godt, at den stakkels Gukse med de tre nøgne Røllinger derovre ofte ikke eier en Bid Brød, og dog kan han uden ringeste Medlidenhed fraadse hver Dag, uden at tænke paa sin Næste. Ja, det ærgrer ham endog, naar jeg undertiden bringer hende lidt af min Smule Fattigdom, fordi han troer, jeg gjør det for at ærgre ham."

"Hanna Hellskraft! du er en god, ærlig Siæl," raabte Eberhard. — "Jeg siger det kun altsammen," vedblev hun, "for at vise, at vi ikke strax maae fortvivle, om vi ogsaa undertiden lide et Tab, som gaaer os nær. Glasjet har mistet sin Stængel, og dog hænger det der endnu med frisk Band, og den lille Sanger bader sin Hals munter deri."

Ikke langt fra Hanna boede Graveren ved Kirken. Fra hans Bolig gif man til en gammel hvælvet Hal med en Buegang, som vendte ud til Kirkegaarden. Denne Hal var mærkværdig. Væggene og Rummene mellem Svibbuerne vare bemalede med Dødningebaarer, Knokler, Pandeskaller; og oppe under Loftet saa man Dødningedandsen afmalet,

saaledes som den i Basel og flere Steder i Tydskland findes. I dette stille, kolige Rum pleiede Hanna ofte med Graverens Tilladelse at tilbringe de hedeste Sommerdage.

Dette Foraar var usædvanlig varmt. Da Eberhard og Hanna havde fortæret en tarvelig Madver, ginge de derhen, og Hanna tog Rokken med.

„Syng mig dog engang igien Dodningedandsen!“ sagde Eberhard, i det han satte sig paa en Bænk, og snart betragtede de selsomme, af Tiden afblegede Billeder paa Muren, snart lod sit Blik synke hen paa det høie Græs mellem Gravene paa Kirkegaarden. Hanna lod sin Rok smurre, og medens Hiulet dreiede sig lystigt, som med Livstraaden, sang hun, liig en begeistret Parce, følgende Verse:

„Vel er jeg svag, dog, kiære Dod!
 End und mig nogle Dage.“
 Og blev du Gubbe, dækt med Snee,
 Du vilde mig dog nødig see;
 Thi følg, og stands din Klage!

„Jeg er en kraftig Mand, og dog
 Du alt min Stav vil bryde?“
 Tidt styrter stærken Gran fra Fjeld
 For Lynet ned i Fossens Bæld;
 Thi find dig i at lyde!

„Jeg er en Mø, saa ung og smuk,
 Og skal i Graven segne?“
 Du er for skion for denne Jord;
 Hist evig Rosen staaer i Flor,
 Kun stakket skal du blegne.

„Du ønsker mig, en tapper Helt,
 Alt ned i dine Huler?“
 Jeg kommer som en Ræmpe stærk;
 Hvad vil du meer? En Pandersært
 Min blege Beenrad skiuler.

„Af, fiære Død! end ei udsluf
 Den Ild, som fiærligt brænder.“
 Jeg kysser med af Hiertens Grund.
 Vel uden Læber er min Mund,
 Men jeg har hvide Tænder.

„Kan du mig fra min gyldne Skat
 Saa ubarmhiertig vinke?“
 Følg du kun ned i sorten Muld!
 Ei ruster Guld; nu skal dit Guld
 I Andres Hænder blinke.

„Gaf med din Lee! En Rigenstraad
 Ei slæb i Dødens Gruber!“
 Til Rigets Raad jeg bringer dig,
 Hvor om Guds Throne samle sig
 Serapher og Cheruber.

„Imod mit Skioldemærke dog
 Du ei din Lee vil vende?“
 Adam, den første Adelsmand,
 Dog maatte døe. Gjør du, som han!
 Nu har den Spøg en Ende.

„Med Kongekronen vel din Harm
 Dog lader sig forjone?“

Din Magt er endt. Forgivees Bon!
 Paa Korset dode selv Guds Son:
 Tænk paa hans Tornekrone!

„Og arme Smaae saa tidlig alt
 Du ned i Graven bringer?“
 Smaaborn Gudfader har saa kjær;
 Nu vore jer i Aftenskiær
 Af Skuldren Englevinger.

„Af, kald den stakkels Moder ei
 Fra sine hulde Spæde!“
 I Himlens Vindve skal du staae,
 Naar dine Born i Skole gaae;
 Af Glæde skal du græde.

Jeg er ei smuk, men er ei ond,
 Med samt min Skaldepande.
 Jeg bringer eder korten Bee;
 Men Sielen træffer ei min Lee,
 Den skal til Gud opstande.

„Hvor smukt, Hanna!“ sagde Eberhard, „veed du altid at trøste og lette det bespændte Hierte.“ — „Af Graven spire Blomster,“ svarede Hanna. „Oste forvandler Kummeren sig til Glæde. Her i denne Hal sammenfaldte den ubarmhiertige Lilly for fem og halvfierdsindstyve Aar siden sit Krigsraad, da den svenske og saxiske Hær rykkede ham i Mode. Alle øvrige Huse i Forstaden laae alt i Afke. Det var mørk Nat. Men da Begfalterne oplyste disse Bægge, blegnede alle Tilstedeværende; thi de toge det for et ondt Bærsel, som det ogsaa var. Kort derpaa tabte de Slaget

ved Breitenfeld, hvorved Blodbadet i Magdeburg blev hevnet, og den lutheriske Tro grundfæstet i Nordtyskland. Derfor kan jeg heller ingen Afsky føle for disse Dødningshoveder og Beenrader. Det kommer mig for, som om de kun saae saa gruelige ud, for at advare os Mennesker, og for at give os en nyttig Lærdom."

"Og saaledes burde man vel, hengiven i Gud, betragte hver Kummer i Livet," sagde Eberhard, i det han trykkede hendes Haand, og gif hjem.

En Ulykke kommerielden alene.

Da han traadte ind i sit Kammer, laae der atter et sortforseglet Brev fra hans Fader paa Bordet, af følgende Indhold:

„Min Søn!

Jeg maa desværre atter berette dig en Hiobspost. Jeg har igien lidt et gyseligt Tab, næsten smerteligere, saa at sige, end din Moders Død. Thi din salig Moder har Vor Herre taget, og altsaa sees vi formodentlig engang igien i et bedre Liv; ved min bortslngtede Compagnons Nederdrægtighed seer jeg mig derimod pludseligt bragt til Bettelstaven, saaledes har jeg da mistet min skionne Formue, baade timelygt og evigt. At give dig en nøiagtig Detail af Bankerottens Omstændigheder, var kun at præke for dove Dren. Saasnart jeg taler med dig om Pengesager, bliver du adspredt; heller ikke forstaaer du dig paa Brøf og Beregninger. Af det italienske Bogholderi veed du ikke en Tøddel, og med mine Kunstord, som Lateris, Transport, Conto, Dis-

conto, Trafik, Debet og Credit (hvilke Talemaader J forfængelige Lærde pleie at kalde Kræmmerlatin), vilde jeg kun bringe dig i Billedrede. Saa maa det da være dig nok, at vide, at mine Bestræbelsers Summa Summarum beløber sig til et Nil. Jeg gjør dig ingen Forekastelser, Eberhard! men var du, som jeg vilde, blevet Kiobmand i Stedet for Lærd, saa havde du kunnet være min Compagnon, i Stedet for den fordømte Käsemann; da havde du sikkert ikke bedraget mig, maaskee heller ingen dumme Streger giort. Tværtimod, da du efter din Lærers, Herr Magister Schmelzers Forsikkring, skal have et speculativt Hoved, havde du maaskee speculeret bedre, end jeg, og jeg var endnu en holden Mand.

Jeg har nu i Sinde atter at gaae til Vestindien; der har jeg fortient mine første Penge, og der er endnu Penge at fortiene. Thi de vestindiske Gilande ere altid forekomne mig at være det sande forjættede Kanaans Land, trods dine Ungdoms-Ubesindigheder og Stiflerier, naar du forekastede Jordbunden sin Tørke, Luften sin Hede, og Creolerne deres mange Særheder. Klimaet er slet ikke saa hedt; kun maa man vogte sig for at blive hidsig. Der voxer vort Sukker, vor Rum, vor Tobak. Carri og Riis har man der fra første Haand, og Maderavinen er ophøiet over al Critik. Sagtens vil jeg savne mit gode Rostockerøl i de hedeste Dage; men saa er igien Grog en liflig Drik, som lædsker Tørsten, og vederqvæger Menneskets Hierte, kun maa man ikke blande Vandet med for megen Spiritus, thi da kunde det let have en skadelig Indflydelse paa Helbreden. Hvad nu Bequemmelighed og prompte Opvartning angaaer, saa bliver man ingensteds i Verden gaaet flinkere til Haande; thi det sorte Tienestetyende tænker ikke paa Andet Dag og Nat, end hvordan det med Iver og Nøiagtighed kan gaae sit hvide eller blanke Herskab under Dinene, og giette vore

Tanker. Der raisonnerer man ikke, og sætter ingen dristige sure Ansigter op, som i Europa. Apropos, du har dog ikke glemmt at give Hanna Høllkraft Efterretning om din Moders Død? Hils hende mangfoldig!

Jeg reiser da nu med første gode Bind til Jamaica. Saasnart jeg der lykkelig er arriveret, skal du atter faae Brev fra mig til Leipzig over Hamborg. Jeg sender dig hermed endnu indlagt en Bærel paa 1000 Gylden. Det er Alt, hvad, og meer, end jeg kan undvære. Jeg haaber, du har lært saa meget Nyttigt, at du i Fremtiden kan sørge for dig selv. Taarerne staae mig i Øinene i det Dieblif, jeg tager Afsked med dig. Adieu, min Eberhard! Jeg giver dig min faderlige Betsignelse. Vi sees vist igien. Du er en vakker Knøs; maaskee kunde du gjøre din Lykke ved et godt Giftermaal. Bær flog og forsigtig, Eberhard! see kun paa det Solide, og giv dog for Himlens Skyld alle Sværmerier og alle idealske Luftcasteller Løbepas, thi dermed kommer man ingen Bei i den virkelige Verden. Om det saa er mig selv, der dog veed mig saa reen og fri for alle slike Narrestreger, som et nysødt Barn, saa er det dog gaact til Ugters med mig.

Jeg forbliver din hulde Fader

Martin Julius & Comp.

P. S. Hvad der meest ærgrer mig, er den fordømte Bane, immer at heste den Kæltrings Firma til mit eget. Men lad det ikke anfegte dig! Jeg har ingen Tid til at udradere Ordet Comp., og jeg har een Gang for alle gjort mig det til en Regel, aldrig at stryge Noget ud med Pennen."

„Det glæder mig, Eberhard!“ sagde Hanna ved næste Sammenkomst, „at du ikke længer er rig; thi vel skal man ikke fordømme sine Medchristne, men der staaer dog i Skriften, at en Kameel lettere kan gaae giennem et Naaleoie, end en Rig i Guds Rige.“

„Hvis Enhver skulde begynde fra forfra,“ svarede Eberhard, „saa vilde det aldrig blive til Noget i denne Verden, og man kom aldrig til Maalet.“

„Jorden dreier sig jo omkring Solen,“ sagde Hanna, „og kommer aldrig videre.“

„Med Tabet af min Formue“, sukede Eberhard, „er jeg nu selv forstyrret i min Virksomhed. Jeg elskede Bidskaberne for deres egen Skyld; saaledes kunde jeg som fri Mand dyrke de frie Kunster. Nu maa jeg ogsaa som Lastdyr lade mig spænde for den store Arbeidsvogn.“

„Og det er just godt,“ raabte Hanna. „Dyrke fri Kunst som en fri Mand! Det er nu atter en af disse smukke fornemme Talemaader, der egentlig ikke betyder Andet, end at ligge paa den lade Side. Nu hedder det: Skeen i en anden Haand! bestil noget Ordentligt!“

„Hanna!“ raabte Eberhard, „du stærer Alting over een Kam, og luger Hveden med Klinten. Jeg agter din Dygtighed, fordi jeg forstaaer den; maaskee vilde du ogsaa yde hoiere Ting mere Agtelse, hvis du havde nogen ret Indsigt deri. Tro mig, ogsaa til Aandens Dannelse horer der Kraft og Flid, ofte meer, end til det blotte Slid for det saa kaldte Gavnlige, hvorved, ret beseet, det egennyttige Hverdagsmenneske kun gavner sig selv. Er det ikke hin uegennyttige aandelige Stræben, som Christus kalder Guds Rige, og som han agter langt over den jordiske Trællen for Livsnodtørstigheden og Klæderne, hvorum Spurve og Lillierne paa Marken ikke bryde sig?“

„Christus var dog selv en Sommermand, og hans Disciple og Apostler vare Fiskere og Teltmagere,“ svarede Hanna.

„Jeg lover dig, at jeg paa en ærlig Maade skal for= tiene mit Brod, og ikke falde Nogen til Byrde,“ raabte Eberhard. „Kun tien mig i og tal ikke om at ligge paa den lade Side; thi jeg forsikrer dig, jeg er heller intet Dovendyr, skiondt jeg hverken spinder Hør og Blaar.“

Dermed greb han sin Hat, for at gaae bort. — „Bliv dog her i Aften,“ bad Hanna venlig, „jeg har lavet os en lille Kirsebærtærte.“ — „Mange Tak!“ svarede Eberhard, „jeg har nok af Peberfagen.“ Med disse Ord sprang han ned af Trappen, og ilede bort.

Paa Hiemveien, da hans Blod havde afkolet sig, tænkte han: „Hun har dog Ret i Grunden; hun mener det ærligt, og hun skal i Fremtiden blive tilfreds med mig.“

„Jeg har Uret,“ sagde Hanna bedrovet i Binduet, og fulgte Eberhard med Dinene, til han var dreiet om Gadehjørnet. „Den stakkels Dreng har paa een Gang mistet Moder og Formue, og jeg river ham ned, saa at en Hund ikke skulde tage et Been af ham. Fordømte Egenfiarlighed og Forfængelighed! Som en slet helbredet Sygdom, gaae vi altid med dig i Kroppen; og inden vi vide et Ord deraf, slaaer det ud, hvor vi mindst ventede det.“

Herr Nierenstein.

Eberhards Bindue vendte ud til Kiøbmand Nierensteins Have. Høie Vinranke slyngte sig op ad Muren

til hans Ruder; saaledes sad han som i et Lysthuus, og da Havens Eier fielden lod sig see i den, kom det ofte Eberhard for, som om Haven tilhorte ham. Kiobmandens Børn, to allerfjæreste Dreng, støiede og legede sagtens der fra den lyse Morgen til den mørke Nat; men Eberhard var en Borneven, og da han ofte kastede Sukkergodt ned til dem, holdt de ogsaa meget af ham. Faderen kunde ikke udstaae ham: han vidste, Eberhard havde et Unbefalingsbrev med til ham fra sin Fader, hvilket han ikke havde bragt ham.

Dagen efter at vor Ungling i Brede havde forladt sin Veninde, legede Børnene igien i Haven, just som han havde besvaret sin Faders Brev, og indsluttet den sidste Bexel i Svaret, for at sende den tilbage. Var det nu af Raadhed eller et Tilfælde, nok, Bolden fløi ind ad Vinduet fra Haven, og havde nær væltet ham Blækhornet.

„J giør dog ogsaa den hele Dag intet Andet end lege,“ raabte Eberhard gnaven, i det han traadte for Vinduet. „Have J ingen Lærer? Gaae J ikke i Skole?“ — „Nei,“ svarede den lille Dreng, der havde kastet Bolden ind, med grimet Ansigt og med Buxerne itu for Anæerne; „Fader vil ikke have os i Skole, for at vi ikke skal lære Gadedrengestreger.“ — „Du danner dig altsaa paa egen Haand, min lille Ven!“ svarede Eberhard. „Har J heller slet ingen Lærer havt?“ — „Jo, vi havde een, men han blev Præst. Siden den Tid har Fader rigtig nok ofte sagt, han vilde skaffe os een igien, men der er altid kommet saameget i Veien.“

Nu havde Eberhard nok; han lod sig melde hos Kiobmanden.

Saa vred end Herr Nierenstein havde været, saa venlig blev han, saasnart Eberhard havde ladet sig melde;

og med de Ord: „Naa, endelig engang!“ lod han ham træde ind.

Herr Nierenstein var af det Slags Folk, som helst hører sig selv tale. Da han nu altid havde Gæster, var han vant til at føre det store Ord; thi medens Gæsterne spiste og drak, lode de ham gjerne snakke, og naar han bare fik Lov til at snakke, lod han dem gjerne spise og drikke.

„Nu, min kiære Herr Julius!“ raabte han ham i Møde, „har jeg dog engang den Ære, at see Dem hos mig? Slemme unge Mand! saa længe kunde De negte mig den Fornoielse? Og jeg veed dog ganske bestemt, at Deres Herr Fader har givet Dem et Brev med til mig, hvorum jeg strax har faaet Advis. Hver Dag haabede jeg, De skulde trække Bærel paa min Gæstfrihed. Men altid forgieves! Jeg negter ikke, det krænkede mig. Jeg slog op i min Opførsels Hovedbog, i den Tanke: har du maaskee begaaet Noget, som kunde have stødt den unge Herre for Hovedet? Men jeg fandt mig fri og uden Skyld. Deres Incognito har jeg rigtig nok ikke villet forstyrre; det var jo at handle mod Deres eget Dnske. Derfor har jeg indtil Dato opsat at tage Hatten af og hilse, om De endogsaa undertiden, tvivlraadig med Dem selv, i Forbigaaende har adresseret mig et sligt utydeligt Fragment. Ikke desmindre har det bestandig gjort mig inderlig ondt, at jeg ingen Artighed kunde vise Dem; og ofte, naar jeg havde mine Benner hos mig, og gav dem en god Diner, har jeg tænkt: Der sidder nu et Menneske egensindig paa sit Kammer! Han kunde ogsaa have det godt, ogsaa nyde mangt et lækkert Stykke Dyreryg, mangen god Skive Bildsvinehoved, Melon, Ananas, drikke mangt et godt Glas Bourdeaux, Madera, Caps Constantia. Og dog indelukker han sig

vranter paa sit Kammer, og tager til Laffe med en Skeefuld tynd Suppe og et Stykke Drekfod med Beberrod paa en Tintallerken. Saaledes er Mennesket! Han berøver sig for det meste selv af Egensindighed de skionneste Livsnydelser. Dog — De har bedret Dem; De gjør Bod, De rækker angrende Haanden til Forsoning. Saa vilde vi da slaae en Streg over alt det Forbigangne, og drikke et Glas Madera paa Forliig. Deres Faders Skaal! Det er en brav Mand, en rig Mand, en Mand i store Handelsforbindelser, med megen Credit, som ogsaa gjør et godt Huus. Vel kiender jeg ham ikke personlig, men jeg onsker at komme i Forbindelse med ham. Han leve! Og De, haabefulde Spire af en god Stamme! skal tidt være min Giest, og spise hos mig; naar De kun ikke glemmer, engang imellem frivillig uden Indbydelse at lade Dem see, saa man dog kan vide, om det er Dem med, eller imod."

Efter denne lange Tale skientfede Herr Nierenstein to Vocaler fulde, som stode for ham paa det lille Bord, og uden at give Tid, til Eberhard tog sin i Haand, klinkede han med den ene mod den anden, som endnu stod paa Bordet, og tømte den.

"At De ikke kiender min Fader," svarede Eberhard uden at røre Glasset, "mærker jeg deraf, at De Intet veed om de tvende Ulykker, der har rammet ham." — "Hvilke da?" spurgte Herr Nierenstein spændt nysgierrig, og satte atter sit Glas paa Bordet. — "Den største og bedrøveligste", sagde Eberhard, "er, at han har mistet sin Kone, og jeg min Moder." — "Det skulde jeg strax have seet af Deres Klæder," svarede Kiøbmanden; "dog Studenterne gaae jo næsten altid sort klædte. Altsaa: Kones Forliis, og Moders Forliis. Ja, i Sandhed, to store Ulykker; især Moders Forliis! Thi hvad Konen angaaer, en Kone faaer man dog

undertiden lige saa god igien; men en Moder? nei, en Moder faaer man aldrig meer. Det er et ubodeligt Tab. Derfor har jeg heller ikke villet gifte mig anden Gang, for ikke at skaffe de stakkels Rollinger en Stedmoder, der maaskee lod dem gaae for Lud og koldt Vand."

"Og hvem sorger nu for, at det ikke skeer?" spurgte Eberhard. — "Af, vi have en meget charmant, elskværdig Person her i Huset: Enken, Madame Jasmin, den smukke Blondine. De har vist seet hende, thi hun gaaer gierne i Haven og plukker Blomster. Hun udfylder nu ganske mine Børns salig Moders Plads her i Huset. Sagtens er hun lidt vel ung; ikke desmindre er jeg vel fornøiet med hende. Hun har, af den Alder at være, allerede megen Menneskekundskab. Men siig mig dog, min Kære! er der da ellers hændet Deres Fader noget Uheld af Bigtighed?" — Eberhard fortalte ham nu om Bankerotten; og Kiøbmanden sagde med rynket Bænde og fortrædeligt Ansigt, af hvilket pludselig al Deeltagelse og Agtelse var forsvunden: "Derfor kommer De altsaa nu til mig! Ikke af Artighed, næsten kunde jeg siige af Skyldighed; men hvorfor? Jeg kan ikke hjælpe Dem. Fattige Studenter have vi nok af her i Leipzig, som ere høflige og taknemmelige. Jeg bespiser selv tre hver Løverdag. Dem, Herr Julius! har jeg ikke den Fornøielse at kiende videre til."

"Jeg kommer ikke for at tigge, men for at tilbyde Dem min Tjeneste," svarede Eberhard kold.

"Og hvorved kan De tiene mig?" spurgte Kiøbmanden stolt. "Paa mit Comptoir har jeg alt unge Mennesker nok. Til slige reelle Forretninger maa man være vant fra Barnsbeen. Studenterne ere Geniemænd, kunne ikke regne, ere distrait, og skrive for det meste en slet Haand." — "De misforstaaer mig," sagde Eberhard, "jeg ønsker

hverken at blive Deres Commis eller Deres Skriverkarl." — „Hvad vil De da?" — „Deres smukke Dreng løbe den hele Dag dernede i Haven. De ønsker en Huuslærer, hører jeg. Jeg vil give Deres Børn den nødvendige Underviisning nogle Timer daglig, om De saa synes, og ønsker, at De betaler min Huusleie. Saa behøver jeg ikke at flytte; thi vi boe Dør om Dør. Dernæst forlanger jeg endnu Kosten: to Retter borgerlig Mad, bragt paa mit Kammer. Thi ved Dineerne kan jeg umulig assistere; den Tid, jeg har tilovers, behøver jeg til mine egne Arbejder."

„Og om Løn taler De slet ikke?" spurgte Herr Nierenstein. — „Jeg er tilfreds med hvad jeg har forlangt," var Svaret. — „For Fanden," tænkte Riobmanden, „det maa være en stakkels Diævel, der bringer sine Barer til Torvs for saa godt Riob. — Ja, hør nu, min Kiære!" vedblev han høit, „jeg forlanger ingen Informator til mine Børn uden Løn. Et halvt Hundrede Daler aarlig giver jeg gierne en saadan Præceptor; thi der staaer jo skrevet: Du skal ikke binde Munden til paa den Dye, som tærsker. Men jeg maa ogsaa vide, hvad De duer til. Jeg kiender Dem, som sagt, slet ikke; og en Riobmand kiøber ikke Ratten i Sækken."

„Jeg venter Intet af Deres Udelmodighed," svarede Eberhard med en Fatning, som kun Foragt for den Andens Uttringer gav ham. „De kan jo prøve mig." — „Kiender De Professor Schwefelkies?" — „Na ja, lidt." — „Det er en lærd Mand, en Mand af Smag, og min særdeles gode Ven, som ofte spiser hos mig. Har De hørt det lille Digt, han forfattede forleden til min Fødselsdag paa staaende Fod og ud af Hovedet?" — „Gior han ogsaa Vers ud af Hovedet?" spurgte Eberhard, „det havde jeg ikke troet." — „Ja vist," sagde Riobmanden, „et Impromptu, skrevet

med Gaffelen paa en Tallerken, sodet i Lysen. Jeg kan det udenad, og vil recitere det for Dem:

Endskjøndt din Kiælder mangen Viin
 Os skienker kostbar, ædel, fin,
 Dit Hierte, Ven! dog Alt forener,
 Det er den ægte Myrenstener.

Finder De ikke det ret vittigt og godlidende?" — „Gud randjager Hierterne og Myrerne," svarede Eberhard med et Buk. — „Ja, hør nu, min Kiære!" vedblev Kiøbmanden, „bring mig et godt Skudsmaal med fra Professor Schwefelkies, saa vil jeg tage Dem i min Tieneste som Huusinformator." Med disse Ord og et neppe mærkeligt Buk gav Herr Nierenstein vor Ungling et Bink til at gaae, saa fornem som en Minister, der har givet en fattig Supplicand Audients.

Professor Schwefelkies.

Da Eberhard Morgenen derpaa traadte ind til Professor Schwefelkies, traf han ham med en smudsig Nathue paa Hovedet og i en laset Slaaprok, der var spændt ham om Livet med et Læderbælte. I Stuen laae Alting i største Uorden. Emørkanden stod paa Actis eruditorum, og Spegepølsen laae ved Siden af Aristotelis opera omnia. Professoren selv sad indhyllt i tykke Tobaksthyer, glødende af Harmen, og i Færd med at udskielde sin Tiener, der stod ganske forbløffet med foldede Hænder ved Døren.

„Om Forladelse, min Herre!“ raabte Schwefelskies; „men jeg har først en Høne at plukke med denne Ignorant i Anledning af hans Dumbhed og Uvidenhed. Siden Klodrianen dog er en indfødt Leipziger, vilde jeg ikke, at han skulde være reent uvidende i sin Fædrenebyes gamle Historie. Jeg laante ham derfor et Bærf, som jeg selv har skrevet. Men han, har han læst det? Han kan ikke svare mig Gæt til Tusinde. Jeg spørger ham om Hermundurerne, som Hvermand veed vare vor Fødeegns første Indvaanere; om Sorben=Benderne. Jeg spørger ham, hvad det Navn Leipzig har at betyde; om Staden altid har heddet saaledes. Han bejaer det, omendskiondt den egentlige derivatio nominis kommer af det vendiske Ord Lips eller Lipa: et Lindetræ, og siden har modtaget utallige Modificationer, jaasom: Libanitz, Libonitz, Libnitz (hvoraf maaskee den store Leibniz), Lipseck, Luibizec, Libzic (hvilken Talemaade de Franske altsaa slet ikke urigtigen bruge), Lipiz, Lipzigi, Lipze, Lipz, Lipzek; indtil vi endelig erkiende og titulere Staden ved Navnet Leipzig. Intet deraf veed den Idiot! Og dog er det ingen Bagatel, at redde og bevare Levningerne og Esterflangen af sit eget gode Navn.

Dog den Fugl ville vi nu lade flyve, og jeg havde maaskee endda saa halvveis ladet det gaae, hvis dog den Hedning nogenlunde kunde gjort mig Rede for sine Forfædres Guder. Men tank engang, min Herre! jeg spørger ham om vore indenlandske Penater, om Zornebock, rigtigere Tschernebog, scilicet den sorte Gud; han troer, Talen er om en opbragt Gedebuf. Jeg vil vide Noget om Bielbog, Sorben=Bendernes fromme hvide Gud; han blander ham med den ebraiske Diavel Beelzebub. Gaa Fanden i Bold, dit Fiog! Puds mig strax mine Støvler, bank og og børst min Kiøle, thi jeg skal ud endnu i Formiddag.

Og De, min Herre! hvad vil De, hvormed kan jeg tiene Dem?"

Eberhard sagde ham sit Navn, og hvorfor han var kommen. — „Gi! Herr Eberhard Julius," raabte Professore, „en af vore skionne Mander, der giver sig af med galante Sager, forsjømmer de solide Studeringer, og besøger kun imellem Professorernes Forelæsninger, for at holde Veteranerne for Nar?" — Eberhard vilde forsvare sig; men Professore blev hidsig ved: „Vil Herren bare tie, og lade mig tale! Har De ikke eengang leet hoit i min Forelæsning, da jeg græd over et hiertegribende Sted i den guddommelige Senecas rasende Hercules, og beklagede den engelske Lægmand Shakespeare (for Nesten et Menneſke ikke uden Anlæg), fordi han ikke vidste saa meget Latin, at han kunde læse den udødelige Senecas Tragødier i Grundsproget og danne sin Smag efter dem? Har Herren ikke sagt, Stykket skulde heller hedde den fastende eller pratende Hercules?"

„Hvad et ungt Menneſke engang imellem i overgivent Lune falder paa at sige til sine Kammerater, Herr Professor!" svarede Eberhard, „gjør man ikke smukt i at fortælle igien; og jeg tænker, det maa ikke regnes saa nøie. Smagsdommene ere jo for Nesten ofte yderst forskiellige."

„Jeg skal mundtlig tale med min Ven Nierenstein i Anledning af Dem," sagde Schwefelkies; „jeg spiser just hos ham i Morgen." — „Meget vel!" svarede Eberhard.

Han skyndte sig fortrydelig ned ad Trappen, og saae Tjeneren i Forstuen meget opbragt prygle sin Herre in effigie, i det han bankede hans Kiøle.

Hevnen.

For første Gang i sit Liv følte Eberhard det Trykkende i en afhængig Stilling. Med Professorens og Kiøbmandens vilde han ikke oftere have Noget at bestille. Det var en smuk Dag, just Paaskemesse. Han trængte sig hurtig gennem Sværmen paa Torvet, og ilede ud af Porten, for at vederqvæge sig i den skønne Rosendal mellem Elsteren og Pleissen. Men den fremblomstrende Vaar, som stod i Modsatning til hans Sindsstemning, forogede kun hans onde Lune. Hans Moders Dod, hans Faders Ufølsomhed og Ulykke, Kiøbmandens Plumshed, Professorens Taabelighed, og — hvad han ikke vilde tilstaae sig selv — den lille Uenighed, der var opstaaet mellem ham og Hanna Hellkraft, alt dette tilsammen forstemte ham.

I disse sørgmodige Betragtninger blev han forstyrret af en Sværm Mennesker, der drog gennem Skoven. Af Bylterne paa Ryggen med de nedhængende Støvler sluttede han sig til, det maatte være vandrende Haandværkssvende. De brøde Dviste af Træerne, og stak dem som Fier i Hattene, hvilket frække Bæsen stak sært nok af til deres blege Kinder og sygelige Udseende. Med de hullede Hatte oste de Vand af Rilden, og naar Een af Banvare spildte sig Vandet ned paa Brystet, loe og jublede de alle saa høit (selv den Overøste), som om det havde været ved Bispen af Bambergs eller Abbeden af Fuldas Bord, naar man ved god gammel Rhinskviin havde gieffet Nogen med et flebent Beyer glas. Medens de gif Eberhard forbi, sang de følgende Vise:

Vi Skrædere drage fra Stad til Stad,
Overalt modtagne med Ære;

Dg ingensteds mangler os Ol og Mad,
Thi Klæder kan Ingen undvære.

Fra den Tid Adam sig først forsaae,
Forført af Eva sin Frue,
Da maatte han trække sig Buyer paa,
For ei at forkeles af Snue.

Vel liden af Bæxt kun er vor Naal,
Som Sværd den i Marken ei møder;
Men Guller skærer det andet Staal,
Dg Naalen paa Gullerne bøder.

Med Fingerbøl kommer man varlig frem;
Forsigtighed vogter i Fare.
Dg er ei en Skræder en Helt saa slem,
Han er dog ei heller en Hare.

I Nürnberg sad jeg mig frum paa Duff,
Dg havde bedrøvede Dage;
Madamen os fogte kun daglig Fuff,
Da løb jeg, for Kiødet at smage.

Men Würzburg tænker jeg paa med Suf,
Der var jeg halvtredie Uge.
Der blev jeg forlibt i en Pige smuk;
Da glemte jeg Naalen at bruge.

Dg sidder man sig paa Bord tilfidsst
Heel frum ved at sye og slide,
Saa gaaer man sig atter saa rank som en Dvifst,
En Skræder kan ogsaa ride.

Til Leipziger Messe til rette Tid
 Bor Flok som sædvanlig møder.
 Der lære vi Sæder med hovist Flid;
 Der Kræmmerne komme med Jøder.

Dg nu tilhammen, og Ingen seen,
 Vi løbe saa smidigt som Katte,
 Dg brækker os Løvet af friske Green,
 Dg stikke det i vore Hatte.

Saaledes syngende drog den lystige Flok den bedrovede Eberhard forbi, der skammede sig over, at Skrædere skulde overgaae ham i muntert Mod og Standhaftighed. En stolt Rødme farvede hans Kinder, han sprang op af Græsjet, og gav sig høit til at lee. Hans Selvtillid var pludselig vendt tilbage, og han gik rask ind i næste Bertshuus for at spise til Middag. Eftermiddagen tilbragte han i Skoven med en Bog. Genimod Alsten nærmede han sig et stort Træ, der skulde fældes ikke langt fra Floden, omringet af Brændehuggere. Det var en tyk, mægtig, men huul Bog, som speilte sin fyldige Krone i Pleissen. I to hundrede Aar omtrent kunde den have staaet der. Hvor mangen Sommer havde den seet komme og forsvinde! Ofte vare vilde Krigerhorder dragne her forbi, og havde saaret dens Bark med deres Sværde. Lystige Jægere havde tidt under den i Fredstid spist Frokost, Forældre fra Byen mangen Alsten siddet i Græsjet med deres Born, og sildigere mangt forelsket Par Arm i Arm sværmet her i Maanskin. Nu var Timen kommen, at Træet skulde fældes, sonderhugges; og den Stamme, der fordum saa tidt havde husvalet Menneffene med sin kolige Skygge, skulde nu for sidste Gang vederqvæge dem med sin varme Flamme. Kun et Par Dreuhug

behøvedes end, og Arbejderne stillede sig alt i Rad med Touget, for at styre Træets Fald.

Jordybet i slige Betragtninger blev Eberhard forstyrret ved et frygteligt Tilfælde. En Bogn med to løbske Heste dreiede af fra Landeveien, og satte Farten lige hen imod Flodbredden. To asmægtige Mennesker laae i Bognen. I et Dieblif kunde Hestene naae Vandet, i næste Dieblif laae da de Ulykkelige nedstyrtede i Floden, dersom ikke Forsynet reddede dem, som ved et Mirakel. Eberhard blev deres Redningsengel. Med utrolig Hurtighed løb han hen til de gabende Brændebuggere, og fik dem til at skynde sig med at rive Træet ned, saa at det styrtede mellem Bognen og Floden, og tvang de skundæfte skælvende Hingster til at standse i den brede løvrige Top.

Det Første, Eberhard nu gjorde, var at hente Vand af Floden og besprænge de asmægtige Mænd i Bognen. Den Eine var en meget tyk, den Anden en meget tynd Mand, begge velklædte, i nye kaffe- og rhabarberfarvede Kioler med smaae Guldtresser; de puddrede Allongeparykker vare gledne dem ned over Ansigterne. Men da Eberhard havde skubbet Parykkerne over Vandet for at skaffe disse Herrer Luft, kunde han neppe bare sig for Latter; thi hvem var det andet end Professor Schwefelkies og Grosserer Nierenstein, der efter Maaltidet havde begivet sig paa en Lystfart, som uden Eberhards Hielp sikkert var blevet en Himmel- eller Helvedsfart?

Professoren, forstyrret i Hovedet, deels af Skræk, deels af Biin, begyndte først, ligesom Horats, forfærdeligt at bande det nedfaldne Træ, der dog ingen Skade havde gjort ham. Men da han erfarede den rigtige Sammenhæng, kunde han ikke noksom berømme den haabefulde Yngling, der forstod i rette Tid at lade Træer falde ned mellem

Floder og løbste Heste. Han trykkede Eberhard med Jnderlighed til sit Bryst, og raabte med Taarer: „Exegisti monumentum aere perennius.*)“

„Og om jeg fik et halvt Hundrede Born,“ raabte Herr Nierenstein, „saa skulde han dog opdrage dem allesammen. Kiære, fortræffelige Knøs! du maa nødvendig spise hos mig paa Søndag; thi hvis ikke du havde været, vilde man forgieves i Fremtiden drikke min Skaal, og jeg var selv bleven et Maaltid for Fiskene i Floden.“

Eberhard takkede, uden at modtage Jndbydelsen, og da han mærkede, der intet Videre fattedes Patienterne, forlod han dem, glad over, at Tilfældet havde skaffet ham en saa kostelig Seier.

Med lettet Hierte streifede han omkring i Rosendalens skionne Skovegne. Han satte sig paa en skyggesfuld Bænk, og tænkte med Tilfredshed paa, hvad der nylig var hændet ham.

Det gamle Ordsprog: „Hevnen er sød,“ følte han dybt Sandheden af. „Hvad der hos flette Mennesker,“ tænkte han, „yttres sig i Lyst til at tilintetgiøre, i en ondskabsfuld Skadefrohed, bliver hos den Bedre kun en pinlig ydmygende Utilfredshed over at see sig miskiendt og forhaanet. Men saasnart det Gode paa nogen Maade feirer, og ydmyger Fornærmeren, er Siælen atter fri.“

Da Eberhard, som uden at mærke det, taledede høit med sig selv, med disse Ord slog Dinene op, stod en Amme for ham med et nydeligt lille Barn paa Armen, der som en Engel strakte ham smilende sine Arme i Møde. Eberhard bad Ammen om at række ham Barnet et Dieblif; han tog det paa Skiødet, kielede for det, og spurgte: „Hvad hedder

*) Du har opreist dig et Minde, varigere end Malm.

den velsignede Slut?" — „Christian Fürchtegott Gellert," var Svaret. „Hans Fader er Præst i Hainichen, og er i disse Dage i Besøg her med sin Familie hos en god Ven i Leipzig."

Eberhard kysede Barnet, og gav Ammen det tilbage. Barnet dreiede sit Ansigt bestandig efter ham, smilede, og udstrakte sine smaae Hænder, indtil Ammen forsvandt med det bag Træerne.

Et halvt Hundrede Aar efter hiin Begivenhed var just denne Plads i Rosendalen den gode Gellerts færeste Opholdsted, og han hvilede ofte paa en Bænk, som stod paa samme Sted, hvor Eberhard i Dag havde anstillet sine Betragtninger.

Brevet med rødt Segl.

Nu gif Eberhard tilbage til Leipzig. Den Brimmel, han fandt paa Torv og i Gader af alle Nationers Kjøbmænd, satte ham i en eventyrlig Stemning. Alvorlige blonde Nordboer faldede deres Hermelin og Bjørneskind. Tiirskaarne Romere med regelmæssige listige Ansigter gjorde en god Modsatning til Nordens Sønner, og brystede sig i deres Skure med skionne Guitarrer, Tarmestrænge, romerske Perler, Gibsfigurer, Alabastervaser o. s. v., medens deres forhadte Naboer, de spædere, smidigere Neapolitanere, udmærkede sig som Viniedandsere og Harlefiner. Stolte smaae sortebrune Spaniere bragte deres sneehvide Uld, phlegmatiskrolige Engelmænd deres glimrende Staalarbeide til Torvs. Hollændere med vide Buxer, store Sølvknapper og runde Parykker bragte Thee og Tobak. Nürnbergerne aabnede med

deres Boder Bornene en Trylleverden, fuld af Feeslotte. Schlesierne opstablede deres Linned, Boghandlerne deres Forlagsartikler i store Baller. Melancholske tauise Tyrter, ydmyge sladdrende Joder, skielskimiende, skionne falske Græker, ærlige hæslige Schweizere, vilde, blye forklædte Zigeunere, kort: Mennesker af de forskielligste Folkeslag dannede her en lille Verden, Alle besjælede af een Higen, af eet Haab: Higen efter Penge, Haab om Uffætning paa deres Barer.

„Nei,“ tænkte Eberhard, „Skolemester vil jeg ikke være, og til altid at sidde i Studerestuen duer jeg ikke. Den hele Verden ligger aaben for mig; lystige, forunderlige Eventyr vente mig. Hvo veed, hvor Lykken vil tilsmile mig? Jeg vil ud i den vide Verden. Skibet vinker med sit brogede Flag, sine stolte, svulmende Seil. Det mægtige Anker være mit Haabsymbol, Magnetnaalen min Raadgiver og Beviser, Bindene mine Staldbrødre. Hvad min Fader kunde vove, vover jeg med; og kauskee naaer jeg Maalet, før han, thi man siger jo: Lykken møder den Tillidsfulde, og vender den Brantne Ryggen.“

Til disse tappre Beslutninger hørte han pludselig No-gen slaae Tacten. Det var en kunstig Trommeslager i russisk Mundering med illumineret Grenadeerhue og et Uhrværk i Livet, der ikke alene hvert Qvarter kunde slaae Fanemarschen, men endogsaa snart nikkede med Hovedet, snart fordreiede Dinene, og gjorde Grimasser ad Tilskuerne. Paa Forhøiningen under Fodderne læste man følgende Ord:

Aus Russland bin ick arrivir,
 Mit kute Sackß zu jubilir.
 Mit krossse Freud ick trommel aus:
 Bivat die ganz königlich Haus!

Den mechaniske Trommeslager forstyrrede ikke Eberhards gode Lune. Han gik ned i Auerbachs Kielder, lod sig give et Bæger Wiin, og medens han rolig nød den gode folige Drik, betragtede han med Velbehag det gamle Billed paa Bæggen, som forestilte Doctor Faust, hvorlunde han fordum var redet ud af denne Kielder paa et Wiinsfad, hvilket i følgende Riim var fortalt under Billedet:

Doctor Faustus, som Alle veed,
 Paa Fadet af Auerbachs Kielder red.
 Et stort Fad Wiin han satte sig paa,
 Hvilket her mange Mennsker saae.
 Sligt blev ved den sorte Kunst fuldbragt,
 Tilsiidst dog kom han i Satans Magt.

„Saaledes ride vi alle“, tænkte Eberhard, „paa Vinens Dunster, naar Fadet er tomt, og hvo der ikke tager sig i Agt, rider let Fanden i Bold.“ — Billedet morede ham; hvor meget mere vilde han fornøiet sig her, hvis han, som vi, havde kunnet læse den udødelige Digters Mesterværk over denne Gienstand!

I Forstaden søgte han forgieves Hanna Hellkraft, hun var gaaet ud. Han skyndte sig hjem. Da han traadte ind i Stuen, stod det lille Bord pænt dækket med Damaskes Dug; en stor frisk Blomsterkrands laae derpaa, og i Krandsen et Dusin fint hvidt Linned, en Best, og en Kage med Navnetræffet K. I., den 25de April 1716.

„Hvad er det?“ raabte Eberhard; „er det min Fødselsdag? Det havde jeg jo reent glemt.“ Da hørte han Noget hulke bag Skiermbrættet, og da han drog det til Side, stod den gode Hanna Hellkraft der i sine Søndagsklæder, og tørrede Dinene med sit Forklæde. Snart laae de i hinandens Arme. — „Kiære Dreng! skulde jeg glemme din

Fødselsdag?" var Alt, hvad hun mægtede at sige. Høist fornøiede satte de sig nu begge til Bords, for at spise Kagen jammen. Da bankede det stærkt paa Døren, og Postbudet bragte et Brev, forseglet med rødt Lak.

„Hvad kan det være?" sagde Eberhard. „Det er fra Amsterdam. Jeg kiender Ingen der, og har faaet en saadan Skræk i Blodet for Breve, at min Haand skælver." — Da blev den skionne Psalme: „Af Høiheden oprunden er," blæst ned fra Kirketaarnet. — „Et godt Bærjel!" raabte Hanna; „bræk du kun Brevet, og læs! Denne Gang er det ingen Jobspost."

Eberhard aabnede Brevet i stærk Sindsbevægelse; han kiendte hverken Haanden eller Navnet, og læste høit, for at Hanna kunde erfare Nyheden ligesaa snart, som han:

„Min Herre!

Jeg har ikke den Ære, at kiende Dem personlig, men en forunderlig Skiebne har paa det Underligste og Helligste forbunden mig med Mange af Deres Slægt. Jeg beder Dem, min Herre! kom at erfare af min egen Mund, hvad jeg ikke tør betro Papiret. Kun saa meget kan jeg sige: denne Opdagelse vil i høi Grad overraske og glæde Dem, og hvor frugtbar og syrig end maaskee Deres Phantasi er, vil De dog see, at Virkeligheden her overtræffer enhver Forestilling. Indret Dem saaledes, at De kan være i Amsterdam til Sancthans-Dag! Den 27de Juni er bestemt til min Afreise til Ostindien. Skulde De da endnu ikke være kommen, vil De finde et Brev hos Banquieren G. van B. Til den Tid er jeg hver Dag at træffe paa det ostindiske Huus.

Udebliv ikke, dyrebare unge Mand! og lad mig sige Dem, at maaskee Deres jordiske Lyksalighed og en ærverdigg

hundredaarig Oldings Glæde berøer paa Deres Komme. For at ikke Rejsen skal forvolde Dem Udgifter, indeslutter jeg her en Bægel paa 150 Speciesducater. Lev vel, giv Dem Tid, see Dem om, reis mageligt og lykkelig!

Deres ubekjendte Ven

Leonard Wolfgang."

Ankomsten til Cöln.

Da Eberhard, otte Dage efter at have faaet ovenstaaende Brev, stod med Hanna Hellkraft i den store Domkirke i Cöln, raabte han henrykt: „Du havde Ret, Hanna! saadan et Syn var vel en Reise værd. Nu kan jeg først sige, at jeg veed, hvordan en christelig Kirke seer ud.“

„Den egentlig christelige Kirke, min unge Herre!“ talte en stærk Basstemme bag ved ham, „lader sig nu vel slet ikke see med legemlige Dine; men det er sandt, det fornøier ogsaa, at betragte, hvorledes en hellig Begeistring har sat Steen, Kalk, Jern og Kit i Bevægelse, ja selv tvunget den kolde Blok til at modtage et Indtryk af fromme Følelser.“ — Eberhard vendte sig hurtig om, og en lavstammet, firskaaren Mand, meget koparret, med bred Bænde, klare lysblaae Dine og dicerve Ansigtstræk, hilste ham, i det han lettede den sorte Fløielshue lidt i Beiret fra sin skaldede Bænde. Det var underligt nok, at Eberhard ikke strax havde seet ham, thi med et let Staffelie foran sig var han beskæftiget med at tegne en Deel af Choret i Kirken.

Eberhard hilste den Fremmede venligt, og i det han traadte hen for den smukke Tegning, og sammenlignede den

med Kirken, svarede han: „Ja, min Herre! i Sandhed en ret herlig Dienslyst. Held den, der besidder Færdighed nok til at tage dette skønne Syn hiem med sig i troe Omrids! Thi skiondt Indbildningskraften vel er en god Maler, er dog Sukommelsen igien en saa flygtig Pastelfarve, at Tidens Finger alt for snart udvisker den.“

Tegneren betragtede Eberhard med et lunefuldt Smil, og i det han vedblev sit Arbejde, sagde han tort: „Ja, jeg kan ogsaa nok lide et saadant christeligt Babel.“ — „De kalder denne hellige Kirke et Babel, min Herre?“ spurgte Eberhard forundret. — „Og hvad er den Andet?“ sagde den Fremmede. „Men tænk ikke, at jeg vil fornærme Kirken med dette Navn! Tværtimod bedømmer De maaskee mit gamle Babel for haardt. Sagde Patriarcherne ikke ogsaa: Belan! lader os danne Tegl og brænde dem, og bygge et Taarn, hvis Spidse kan naae til Himlen?“ — „Men det gjorde de af Forsængelighed,“ svarede Eberhard, „og derfor forvirrede Engelen deres Sprog, at Bygningen ikke skulde blive færdig.“ — „Denne er heller ikke bleven færdig,“ bemærkede Kunstneren. — „Skade, at den store Plan ikke er fuldført!“ sukede Eberhard. — „Og det fornøier mig just,“ sagde Tegneren, „at den fromme Hovmod er ydmyget lidt af Engelen, som forvirrede deres Sprog. Thi hvad der varer for længe, min Herre! det maa fuldendes af mange Mennesker, og hvert Menneske, veed De nok, taler sin egen Tunge, som hans Eftermand aldrig ret hverken kan eller vil forstaae.“ — „En from Begeistring har taarnet disse Steenmaæser til Himlen,“ sagde Eberhard. — „Ja, i Sandhed,“ svarede Tegneren; „og dersom De havde en dybere Indsigt i Kunsten, og ret forstod at bedømme denne Bygnings skønne Forhold, vilde De endnu ivrigere paastaae det. Thi endnu staaer De dog kun her og stirrer forundret paa det

overraskende Syn, som et fromt Barn paa Juletræet, fuldt af Børlys og Bladguld." — „Hovedindtrykket“, svarede Eberhard noget omsindtlig, „er dog altid det Første.“ — „Dg det Sidste,“ afbrød ham Kunstneren rolig, i det han atter tegnede flittigt. — Eberhard tvang sig, betragtede snart Arbejdet, snart Tegneren opmærksom, og undrede sig over den Blanding af Dybsind og lunefuldst Spidskhed i hans Væsen. — „En herlig Tegning!“ bemærkede han efter en kort Taushed. — „Skade,“ brummede Kunstneren, „at en saa plump, ureligiøs Knegt, som jeg, der ikke ommere, ikke ydmygere føler det Hellige, skal være i Besiddelse af en saadan Færdighed!“ — „De spotter mig, min Herre!“ sagde Eberhard. — „De misforstaaer mig, min unge Ven!“ svarede den Fremmede, i det han lagde sin Haand paa Eberhards Skulder, og saae ham lige ind i Siælen med sit smilende, sunklende Blaaøie. „De tænker, Mangel paa Følelse faaer mig til at tale saaledes, og dog driver just Hiertet mig til disse Uttringer. En Bygning er dog altid kun en Bygning; Steen er Steen. Mennesket bliver ved at være Menneske; han være saa from og høitidelig stemt, som han vil, Noget af verdslig Forsængelighed flæber altid ved ham. Eller troer De maaskee, at Erwin von Steinbach, som byggede den store Münster i Straßburg, slet ikke tænkte paa sin Roes, da han hang mellem Himmel og Jord i Lougene med Steen, Kit og Jernhanker? Dg det var Ret. Det skulde han ogsaa. Men jeg maa ligeledes have Ret, naar jeg betragter et menneskeligt Værk, at tænke mig det Menneskelige derved, saagodt som det Guddommelige. Jeg siger nu, som før: Den sande Kirke er usynlig, og Christus taler slet ikke om slige Steenkirker.“

„De har Ret, min Herre!“ svarede Eberhard, og betragtede Kunstneren med Urefrygt, som en Mand, der agtede

den ægte christelige Følelse høiere end Bærkerne af sin egen Kunst; „tilgiv mig, at jeg misforstod Dem.“ — „Men ligesaa gierne,“ vedblev Tegneren, „som nu Christus selv vandrede i de skønne hvælvede Tempelgange og lærte, gaae vi om Søndagen i en saadan herlig Kirke, for at opbygges, forenede til en Menighed, for at høre Guds Ord og det mægtige Orgel.“

„Bygningskunsten er dog ret en skøn Kunst,“ vedblev Eberhard igien, i det hans Dine fulgte Tegnerens Streger paa Papiret. — „Nu ja,“ svarede denne, „Noget kan den vel altid være værd; det Meste gøres dog med Lineal og Passer.“ — „Men Opfindelsen, min Herre!“ — „Kiender De Termitterne?“ spurgte Tegneren. — „De smaae Myrer?“ sagde Eberhard smilende. — „Ganske rigtig,“ vedblev den Fremmede; „det er de sande Bygmestere, min Herre! som langt overgaae Humlerne, Gedehamsene, Bierne, Bæverne og Menneskene. De forstaae at mure Svibbuer, Hvælvinger, Grundpiller, Broer og Bærrelser. De ere fødte med Kunsten, og hvad et stakkels Menneske stundom finder efter lang Pønsen og Fuskten, det udføre de strax med den største Lethed. For Resten ere de kun nogle Linier lange, og ligne Bladlusene.“

Det fornøiede Eberhard, at giøre en Mands Bekjendtskab, der forbandt Lune og Munterhed med Kunstfærdighed og Dybsind. Han fulgte gierne omkring i Kirken med ham. Der var ingen Gudstieneste, Kirken var tom, og Eberhard lod sig villig vise Alting af den Fremmede, der forklarede ham og gjorde ham opmærksom paa de skønne Forhold i Bygningen. Eberhard havde ogsaa gierne seet, at Hanna Hellkraft havde ført sig Architectens Indsigt til Nytte; men kold og tilbageholden gif hun omkring paa egen Haand. Kunstneren var hende for lærd, for klog, for spodsk, for høi-

roftet. Hun vilde see det altsammen i Ro og Mag, med sine egne Dine. Hun var for gammel til at lære noget Nyt, og hvad hun allerede vidste, kunde han ikke lære hende bedre. En vis Stolthed, som denne vakre Kone ikke var ganske fri for, bidrog vel ogsaa Sit til, at hun ikke vilde gaae i Skole paa sin gamle Alder hos den bydende, undervisende Ubekjendte. Architecten vedblev bestandig at være, som han havde viist sig fra først af: dybsindig, humoristisk, godmodig, men ogsaa bestandig satirisk drillende, og med en vis Modsigelseslyst.

Da de stode for de hellige tre Kongers Capel, sagde Eberhard: „Jeg veed nu, det er umuligt, at de hellige tre Konger kunne ligge her, og dog deler jeg Almuens Forundring og Verbodighed, og i det jeg nærmer mig disse Liigkister, synes mig virkelig, de hellige tre Konger ligge deri. Tiden og Troen have saa at sige virkeliggjort denne Forestilling. Det sandselige Tegn og Mærke vækker en hoi aandelig Følelse; den eventyrlige Bildfarelse har frembragt en reel Virkning. Grindringen, den fiærlige Grefrygt opstaaer ved dette Syn i min Siæl. Og paa den Maade ere de der jo ogsaa virkelig for mig.“ — „Denne Maade at see Tingen paa,“ sagde Architecten, „der kun kan opstaae i Forbindelsen af et godt Hoved med et varmt Hierte, som De meget smukt, med indsmigrende Genfold har udtalt, leder dog, naar den gaaer consequent frem, til Banvid og fuldkommen Landsforvirring. Man maa vel vide at skille Phantasiens Billeder fra Virkeligheden med klar Bevidsthed, ellers blander man Alt mellem hinanden, og Verden og Livet vorder os tilfidsst kun en broget giøglende Drøm. Jeg morer mig ogsaa her, men ikke paa Deres Maade. Uvidenheden har jeg aldrig kunnet beundre; men alt Historisk og Siældent har noget eget Tillokkende, og disse Kister fornøie

mig som characteristiske Mindesmærker fra en eventyrlig Tidsalder. Hvad De foler her, kunde jeg maaskee fole for et godt Maleri, som forestillede de hellige tre Konger. Thi hvad der kun ærligt vil være Billed, bliver, naar det er godt udført, Birkelighed for Ideen; hvad derimod physisk plumpt vil tillyve sig en Birkelighed, staaer langt tilbage for det blotte Billed. De mange Edelstene", vedblev han, „havde man heller ikke havt nodig at ode her. Forsængeligheden skulde dog ikke trænge ind i Kirken, og selv følge de Døde ned i Graven.“

„Deri kan jeg nu aldeles ikke være af Deres Mening,“ raabte Eberhard. „Slige rige Brydelses skade meget meer mellem de Levende, end mellem de Døde, og nære Forsængeligheden meer i den selskabelige Kreds, end her, hvor de med deres uforstyrrede Glands frembringe en skion Modfætning til det Mørkforgængelige i de sorte Mumier. De vække Haabets Folelser i det Dieblif, Dødens Billede nedflaaer os; thi kan et blot jordisk Stof med saa megen Skionhed og Fasthed trodse Tiden, hvad maa da ikke den udodelige Siel?“

„Nu, det lader sig høre, det er ret vel talt,“ svarede Architecten, i det han betragtede Eberhard med det forrige Velbehag. „De er mig ret en fornuftig ung Herre, og jeg er vis paa, at naar De nu næste Gang møder en smuk ung Dame med Diamant-Drenringe, eller en Rubinsnor om den hvide Hals, saa vender De Dem strax med Afsky fra sliig Forsængelighed, og tænker, for at troste Dem, paa de hellige tre sorte Mumier her i Giigfisterne, hvor sliig Pragt havde været bedre anvendt.“

Eberhard kunde ikke bare sig for at smile. Da lød der pludselig herlige Toner fra Orgelværket. „Gi! Herr Rademann! er De der?“ raabte Architecten; „o, spil os dog

en af de skønne Bach'ske Fugaer." — Nu klang Orgelet paa en Maade, som Eberhard endnu aldrig havde hørt. Det var, som om Verdensforholdene, som om Menneskenes Følelser, Lidenstaber og Tanker snart bevægede sig mod hinanden i Kamp som vilde Krigshære, snart forsonede sig i yndige Feedandse, og forsvandt i himmelsk Harmonie.

„Hvem er den fortræffelige Musiker?" spurgte Eberhard, da Spillet var endt. — „Det er min gode Ven, Herr Lademann!" var Svaret. „Først var han Smedker og Orgelbygger, nu er han selv en dygtig Organist og Componist, og det af den Bach'ske Skole. De kender dog den store Sebastian?" — Eberhard maatte svare Nei, saa nødigt han vilde. Da kom der en lang, stille, meget blond Mand ned i Kirken i blaa Overkiøle; han havde et blidt, blegt Ansigt med bløde, ubestemte Træk, hilste Eberhard venlig undseelig, og det var Herr Lademann.

Bed Udgangen af Kirken hørte Eberhard, at begge disse Kunstnere boede i samme Bertshuus, som han, og at de ogsaa vilde til Amsterdam. De bleve derfor alle Tre snart enige i at gjøre Rejsen sammen. Bed Middagsbordet var ogsaa Hanna Høllkraft tilstede, og da man paa den Tid endnu intet table d'hôte havde, lagde hun for ved Bordet som Bertinde. Eberhard kunde meget godt lide den unge Lademann, som kun var et Par Aar ældre, end han. Saasnart han var alene med ham, spurgte han om Architecten. — „Han hedder Ritzberg," svarede Lademann, „og er ikke blot Architect, men en stor Mathematiker, en duelig Mechaniker, en god Maler, og overalt en Mand med mange Talenter. Han har ogsaa et fortræffeligt Hierte under en Barf, som rigtig nok undertiden lader vel tyk og haard. Mig har han viist sig som en Fader imod; det er intet Under, at jeg holder af ham.

Eventyret i Kirken.

„Det er dog ret behageligt paa Reiser,“ tænkte Eberhard næste Dag; „man gjør saa snart Bekjendtskab med udmærkede Folk. Mødes to Fremmede paa tredie Sted, ere de strax Staldbrodre og Venner.“ Med disse Tanker gif han tidlig om Formiddagen hen i Domkirken, for alene at see og føle Alting om igien. Thi skjøndt Lixberg's Anmærkninger baade vare lærerige og morsomme, vilde han dog i Dag ikke forstyrres i den stille Nydelse og sine egne Betragtninger ved den Andens evige Modsigelser og godlidende Spot. Det gif næsten Eberhard i Dag, som Hanna i Gaar. Organisten Rademann havde han gierne taget med, men han var ingensteds at finde.

I Kirken traf vor unge Ven atter en Fremmed, som saae noget tilbageholden og listig ud; men Eberhard, som nu eengang var forhippet paa at gjøre nye Bekjendtskaber, hilste ham høfligt, og spurgte, da han fandt ham staaende ved Sprinklet for de hellige tre Kongers Capel, og meget graadigt betragte Edelstenene, om han maaskee ogsaa var en Kunstner.

„Ja, min Herre!“ svarede Mennesket beskedent, i det han betragtede Eberhard opmærksom fra Tøse til Fodsaale. „Jeg er en Juveleer, en Guldsmed.“ — „Saa begriber jeg,“ sagde Eberhard, „at disse Edelstene maae for Dem have en dobbelt Værdi.“ — „O, en uendelig Værdi!“ var Svaret; „hvilken Glæde for mig at fatte — at indfatte dem!“

„Det Haandværk, at danne ædle Metaller i skionne Former og slibe Edelstene med Smag,“ vedblev Eberhard, „maa have noget meget Tillokkende.“ — „O, uendelig meget Tillokkende,“ svarede den Fremmede. „Der gives egentlig intet Edlere i Verden, end ædle Metaller; og hvad

Edelstenene angaaer, de ere jo ogsaa meget ædle, som Navnet viser, og kostbare ere de ogsaa. Med en saadan Rubin, som den, der sidder, var en fattig Diævel lykkelig for Livstid."

"Derpaa tænker jeg nu slet ikke," sagde Eberhard. "Selv paa en øde D, hvor Guld og Edelstene ingen antagen Værdi havde, vilde de glæde mig som fiendne, skønne Natursager."

"Bisjelig," svarede den Anden, der søgte at snakke Eberhard efter Munden, "ogsaa paa en øde D vilde de beholde deres Værdi for de skønne Farvers og Glandsens Skyld. Det er jo ret allerfærest — som overhovedet alle Blomster — og Sommerfugle — og Regnbuen, og hvad disse Natur=Spilleværker videre hedde." — Eberhard betragtede ham forundret, og spurgte smilende: "Kalder De Regnbuen et Natur=Spilleværk?" — "Nu ja," stammede den Anden beskeden forlegen, "Nytte gjør den jo dog intet videre; og hvor den er, er heller Intet. Dog, det forstaaer sig, det Bæne maa heller ikke foragtes, man maa ogsaa see lidt paa det Udvores. Menneskene pynte sig, Fuglen paa Kvist, Vænderne i Gadefæret — hvorfor skulde da Naturen være Stedbarn?"

Eberhard vidste ikke ret, om det skulde være Bittighed, eller om det var ligesvem god ærlig Dumhed; og for at prøve den Fremmede, sagde han med forstilt Letsindighed: "Ja, det er min Tro ganske sandt, det Meste her i Verden er kun Ekin og Bedrag, og den, som kun kan synes at være noget, han opfylder sin Bestemmelse." — "Nei, min bedste Herre!" svarede den Anden meget from og andægtig, "der farer De vild. Dyden er ingen tom Lyd, intet blot Ord; og Pligten er Noget, som vi Mennesker aldrig reent bør tabe af Sigte." — Nu forekom det dog Eberhard, som

om Mennesket var en Tosse; men da han lod til at vide god Betsked om Alting, lod han sig vise omkring i Kirken af ham.

„Veed De ikke,“ spurgte Eberhard, da de havde beseet det Meste, „hvor Reichmuth von Adochts Capel er? Jeg vilde gierne see det Sted, hvor den stakkels Kone nær var bleven levende begravet.“ — „Jo, det veed jeg meget godt,“ svarede den Anden tjenstfærdig; „behager De at følge mig? det er strax hernede i Kielderens.“ — De stege ned ad en Trappe, gik igiennem en mørk Gang, og stode nu uden for en lille mørk Hvalving, ganske tom, med en Jerndør paa Aalen. — „Her er egentlig slet Intet at tage — at iagttage,“ sagde den Fremmede, der gik foran for at vise Vej. — „Det er dog høitideligt,“ svarede Eberhard med et forventningsfuldt Suf, og rystet af en behagelig Gysen, i det han fulgte sin Vedsager i Hælene, og lukkede i Tanker Døren efter sig, fordi der traf en kold Bind giennem Hvalvingen fra Binduets lille Gitterhul giennem den aabne Dør. — „Herre Jesus! hvad gjør De der?“ raabte den Fremmede; „De begraver os levende.“ Han løb hen, prøvede paa at aabne Døren, slog fortvivlet Hænderne sammen over Hovedet, og raabte: „Det er ude med os. Døren er i Laas, intet Menneske hører os, Ingen sætter sin Fod her. Vi ere levende begravede.“

Man forestille sig Eberhards Skræk! En Ungling i Ungdommens bedste Kraft, fuld af Mod og Haab, hvem en glædelig Fremtid smiler i Mode — og nu pludselig levende begravet i en mørk, fugtig Salpeterkielder. Og der var intet Haab; thi kun hvert Fierdingaar engang, sagde Guldsmeden, forvildede der sig en Daare herved, for at begløde de nøgne Vægge.

Vi ville ikke skildre Eberhards Fortvivlelse, hvorledes han først sprættede som en indspærret Fugl i Buret, skreg, larmede, og vilde ud af det høie lille Bindueshul. Endelig sank han udmattet paa Gulvet ved Siden af sin Staldbroder, der temmelig taalmodig fandt sig i sin Skiebne. — „Gud i Himlen!“ raabte Eberhard, i det han trak sit smukke Gulduhr ud af Lommen; „paa denne Talisman skal jeg nu see, hvorledes min Dødsstund langsomt nærmer sig. Nu er det Middag; den gode Hanna Høllkraft venter mig, endnu aner hun Intet, ubekymret sidder hun ved Binduet, seer hen ad Gaden, og venter hvert Dieblif, jeg skal dreie om Hjørnet. Forhadte Uhrværk! bort fra mine Dine, dril og ængst mig ei med din langsomme sorte Biser, der kun bevæger sig forgieves for mig; med dine sagte lumste Secondslag. Tiden og jeg have Intet meer med hinanden at giøre.“ Med disse Ord kastede han fortvivlet Uhret hen paa Leergulvet.

„Hvad kan det stakkels Uhr for det?“ jagde Staldbroderen phlegmatisk, tog det atter op, bød Eberhard det, og stak det, da hiin ikke vilde modtage det, i sin egen Lomme. „Maaskee taber De meget med Livet; en fattig Diævel, som jeg, har Intet at tabe.“

„Overordentlig kold og solesløs maa den Siæl være,“ sagde Eberhard, i det han maalte den Fremmede med et foragteligt Blik, „der ei engang føler Selvopholdelsesdriften. Om Dovendyret har jeg sagtens hørt det sige, af et Menneske hører jeg det i Dag første Gang.“

„Og hvad kunde vel al min Skrigen og Rasen hjælpe mig?“ spurgte den Anden, i det han tog en lille Brændeviinsflaske og et Brød op af Lommen. „Deres Tænder løber i Vand efter et godt Maaltid Mad i Bertshuset, deraf faaer De nu Intet; min Middagsmad og min hele Formue

bærer jeg hos mig paa Kroppen, og hvad jeg har, deler jeg med Dem. I Dag skal vi i det mindste ikke sulte ihjel."

Med disse Ord deelte han sit Brød i to lige Dele, og rakte Eberhard det Halve. Men denne hverken kunde eller vilde nyde det Mindste. Den lidenskabelige Bevægelse, han var i, drev ham bestandig til at tale, og saaledes fik da Guldsmeden ogsaa Underretning om Reisen til Amsterdam og om de 150 Speciesducaten.

Det var bleven Eftermiddag, og den synkende Sol kastede en rød Straale gennem Gitteret skraas ind i Kielderen. — „Lyse, glædefulde Livets Dag!" raabte Eberhard, „betyder din røde Straale, at vi snart skulle skilles ad, og jeg begravnes i den dunkle Nat? O, mørke Nat! send mig din Haabs-Maane. Uabenbar dig, min Moders Land! og bring mig ind i Evigheden. Styrk min svage Tillid!" Med disse Ord vædede Taarerne hans Kinder, de lettede hans Hierte; og da han fra Barnsbeen af var vant til i overordentlige Tilfælde altid at styrke sig med Religionens Trost, sang han ogsaa med høi Røst et Par Vers af en Psalme.

„Den stakkels Dreng," tænkte Guldsmeden, i det han tørrede sine Dine, „det er dog en god Fyr og et gudsfrygtigt Menneske. Rører han mig ikke næsten ogsaa med sin enfoldige Beden og Syngen? — Nu, min Herre!" sagde han høit, „vi ville dog endnu ikke ganske fortvivle. De mener, jeg har ingen Selvopholdelsesdrift, men De gjør mig i Sandhed største Uret, og misgiender mig aldeles. Intet Menneske i hele Christenheden elsker sig maaskee mere, og tænker mere paa sig selv, end jeg. Derfor har jeg ogsaa fra Barnsbeen lagt mig efter alskens nyttige Videnskaber og Kunster, som med Tiden kunde være mig til Gavn paa min Bane i Livet. Vel er jeg Guldsmed, men for den Sags

Skuld kunde jeg ligesaa gjerne være Kleinsmed; og da man undertiden, som vi her see, kan komme i vanskelige Situationer, saa har jeg lagt mig efter at dirke Laase op med ringe Hielp. Seer De dette krumme Som, denne Ende Seilgarn, dette lille Stykke Træ? Det skal redde os, hvis ikke hele Helvede har lagt Raad op imod os."

Man forestille sig Eberhards glade Henrykkelse, da den rustne Laas efter nogle forgieves Forsøg sprang op, og han saae sig i Frihed. Han omfavnede sin Befrier, der meget hiertelig trykkede ham til sit Bryst. „Vær nu smukt stille!" hviskede denne. „Der holdes Messje oppe i Kirken; vi kunne let snige os giennem Mængden uden Opsigt.

„Hvorfor snige sig?" spurgte Eberhard, i det han fulgte ham hurtig i Hælene; „vi ville bivaane Gudstienesten." — De stege ubemærkede op i Kirken. Der brændte Lys for Alterne, Røgelsefarrene duftede, og mange Mennesker knælede for Høialteret. — „Lader os takke Gud!" sagde Eberhard; „vel er jeg Lutheraner, men nu faster jeg mig ogsaa i Støvet for den forbarmende Jesus, der har frelst mig af Afgrunden."

„Det har jeg egentlig gjort," tænkte den Fremmede, i det han sneg sig langsomt bort. Da Eberhard havde endt sin Andagt, fandt han ikke sin Staldbroder meer. Henrykt ilede han hjem, og fortalte den bekymrede Hanna Alt, hvad der var forefaldet. Som ved et Under var han pludselig revet ud af Dødens Strube. Intet havde han mistet.

Først da han vilde gaae til Sengs og trække sit Uhr op, mærkede han, at hans Ven i Liv og Død i Glædens Nuus maatte have glemt at give ham det tilbage. Da nu Eberhard var tilbagesat i det Timelige, havde han sagtens gjerne atter eiet sit kostbare Gulduhr; imidlertid undte han det sin fattige Staldbroder i Røden af ganske Hierte. Thi

skiondt hiin lod til at være en fortvivlet Skielm, havde han dog i Dag reddet Eberhards Liv; og havde Guldsmeden ikke faaet Lyst til Gulduhret, men ladet Eberhard gaae alene ned i Hvalvingen, saa var sandsynligviis Eberhards Livsuhv i Dag gaaet i Staae for stedse.

Cyveriet.

Men Uhret var ikke det Gnefte, han havde mistet. Hvor forstræffet blev han, da han Dagen efter aabnede sit Reiseskriin, og saavnede alle sine Penge, saavel de wolfgangske Ducater, som de 500 Gylden, han havde faaet af sin Fader i det første Brev!

„Der seer man Folgerne“, sagde han til Hanna, „af, at jeg ikke vilde følge dit Raad og spænde mig et Bælte om Livet. Dumme Forsængelighed! Heresterdags vil jeg blive smekkrere og smallere, end jeg ønsker; thi jeg faaer hverken Baadt eller Tort. — Hvad skal jeg giøre?“ vedblev han, da hun taug; „opdage Lixberg min Ulykke? Det beqvemmer jeg mig aldrig til.“ — „Det behøver du ikke heller,“ sagde Hanna rolig, gif ud, og kom tilbage med en temmelig stor Pung fuld af Solv- og Guld-Penge. „Jeg er dog endnu heller ikke tiggescærdig. I denne Pung finder du adskillige gamle Bekiendtere. Kiender du denne Nytter paa den smukke Hest? Hvor ofte sad du paa mit Skiod, naar jeg lod ham snurre rundt paa Bordet for dig! Her er ogsaa Guld. Saadan en Penge gav din Moder mig, hvergang det var din Fødselsdag. Her er nok, for at komme

til den gaadefulde Ven i Amsterdam, som lover Guld og grønne Skove."

"Og jeg skulde berøve dig disse fære Mindemærker om svundne Dage?" raabte Eberhard; „nei, aldrig!" — „Jeg samler ikke til noget Myntcabinet," svarede Hanna kold. „Mindet om gode svundne Tider vil ikke forsvinde, fordi jeg mister disse Guldmynter. Du skulde dog eengang have det altjammen igien, om du end var bleven nok saa rig, til Grindring om din gamle Hanna, naar hun laae i sin Grav. Nu komme de endnu bedre tilpas. Nu skulle disse hollandske Riddere i Plade hjælpe dig som en Livvagt giennem deres eget Fædreland, og udgyde deres gyldne Blod for dig."

„Belan da!" svarede Eberhard, efter at han havde skilt de færeste, kostbareste Skuepenge fra de andre, og viklet dem i et Papir; „men disse Reliquier maa du omhyggeligt giemme, thi det er alt for dyrebare Mindemærker fra mine Barndoms Dage. Gjør med de andre, hvad du vil! Jeg er din Giest, du er min Bertinde, til vi komme til Amsterdam. Hvad saa videre skal skee, maa vor Herre vide." — „Min lille Bopæl i Leipzig", sagde Hanna, „passer jo min gamle Ven og Nabo Hubert trolig for mig i min Fraværelse, og jeg drager Leien deraf. Skulde Alting slaae fejl, saa er der jo een Stue for dig og een for mig. Jeg kan sye og spinde, du kan give Børn Underviisning, og lad saa Gud raade for Resten!" — „Nu gaaer jeg mandhastig til Rixberg," raabte Eberhard, „og beder ham om Bistand til at skaffe mig Tyven opdaget."

Med trøstigt Mod besøgte han Kunstneren paa sit Kammer, og fortalte ham, hvad der var forefaldet.

De gif til Politimesteren; det var en klog Mand, som fortræffeligt forstod sit Embede. „Jeg har en god

Ræse," sagde han, „og Tyvene pleie at være mere bange for mig, end Ræven for den bedste Støver. Vi ville forsøge alt Muligt. Min Dnskeqvist er ogsaa kraftigere, end den, mange Biergfolk bruge, for at opdage hemmelige Skatte; men noget Bestemt kan jeg ikke love, og for det Første raader jeg Dem at giøre Dem fortrolig med den Tanke, at De har mistet Deres Penge."

Næste Dag, da Reiseselskabet sad sammen til Bords, bragte en Politiefuldmægtig og to Betiente et Menneske med blottet Hoved, i hvis blege Ansigt man alt tydelig kunde læse Dødsangsten. — „Til Lykke, min Herre!" raabte Politiefuldmægtigen, „vi have Fuglen i Buret. Den bortstiaalne Sum, De har angivet, har han i Kommen, og desuden et kostbart Gulduhr, som han vist ogsaa har stiaalet. Jeg skal nok faae ham til at bekiende, skiondt han negter Alt, forsikkrer, Pengene tilhøre ham, og at han er en Uhrmager ved Navn Obadias Schlenk, barnfødt i Cassel. Men saasnart De kiendes ved Deres Penge, vil Pinebanken nok fortælle os Resten, og saa vil min gode Obadias inden otte Dage dingle i Galgen."

Den blege Skræffens Son sagde ikke et Ord; men med et høist udtryksfuldt, om Barmhiertighed anraabende Blik foldede han sine Hænder, og stirrede Eberhard dybt ind i Siælen.

„De tager feil, min Herre!" svarede Eberhard med rolig Fatning, „jeg maa bede Dem meget om Forladelse for, at jeg alt for fremfusende har giort Dem forgieves Uleilighed. Mine Penge har jeg fundet for et Dieblik siden. De vare faldne ned giennem en Sprække i den underste Skuffe af mit Chatol. Og denne gode Mand kiender jeg ret godt fra Cassel, hvor han har repareret et Uhr for mig. God Dag, min kiære Obadias Schlenk! vær De kun rolig. — Han

er ganske uskyldig," vedblev Eberhard, i det han trykkede Guldmægtigen en Ducat i Haanden, „jeg beder Dem ingen videre Larm at giøre deraf."

„Er han uskyldig," sagde Guldmægtigen, „jaa lad ham løbe! Men hvorfor seer J da ud som en Gavtyv, min Ven! naar J er en ærlig Mand?" — „Af, gode Gud!" raabte Eberhard lystig, „der ere Skielmer nok, der see ud som ærlige Folk, jaa maa en skikkelig Mand vel ogjaa undertiden see ud som en Skielm. Hans Fader var Skræder, maaskee skriver sig det forbløffede Bæsen deraf."

Politiebetienterne loe, og slap Obadiah, der aldrig jaa= snart saae sig sat i Frihed, for han gjorde et dybt Buk for Eberhard, og smurte Hæser.

Da Selskabet igien var ene, betragtede Lizberg Eberhard med store Dine; Hanna Hellkraft saae derimod tilfreds ned paa sin Tallerken, og nikkede med Hovedet. — „Nu da?" raabte Lizberg efter en kort Tausshed, „hvordan er det at forstaae, min Herre? De beklager Dem et Dieblik i Forveien over Deres Tab, og i det Politiet bringer Dem Deres Penge med samt Deres Tyv, gaaer De fra Alting, og lader Knekten løbe?"

„Skulde jeg volde det Menneſke Døden, som har reddet mit Liv?" spurgte Eberhard. Og da han først havde taget Tausheds Løfte af Lizberg og Rademann, fortalte han dem hele sit Eventyr. Rademann kunde ikke nok forundre sig, Lizberg roste Eberhards Edelmød, og forsikkrede ham, at deres Pung stod ham aaben, indtil de alle broderligen vare komne til Amsterdam.

Da Eberhard om Aftenen vilde aabne sit Rejseſkriin, for at eftersee Raasen, som slet ikke var kommen til Skade, fandt han sit Uhr, de 150 Ducater, de 500 Gylden, en

Stump Seilgarn, et lille Stykke Træ og et frumt, rustent Søm. Kun det røde Silkebaand, som før hang ved Uhrret, savnede han.

Rhinfarten.

Vi finde vore Rejsende igien paa en deilig Rhinfart til Holland, Alle glade i det skønne Sommerveir. Og ikke de alene, ogsaa de øvrige Passagerer. Thi Freden til Utrecht, to Aar i Forveien, og den nylig sluttede Fred til Raastadt udbredte nu Munterhed og Lyksalighedshaab over de Nationer, der i tolv Aar havde lidt saameget Ondt, og seet saameget Blod flyde, fordi fire, fem mægtige Menneker, opbidjede af deres Lidenstaber, ikke vilde indgaae et meget naturligt Forlig.

Der vare Tydskere, Hollændere og Franskmænd paa Skibet, alle venstabeligstemte for hinanden, undtagen en mager, sortebruun Franskmand med bustede Dienbryne og af tør Knokkelbygning, ikke ulig Beenraden med sin Lee. Han var for Resten civil klædt, med Guldtresser om Riolen og Hatten, taledede bestandig om Ludvig den Fjortende, om Versailles, Trianon, om Kongens Maitresser, Ministere, Allongeparxykker, Kammertienere, Skuespillere o. s. v.

Lizberg kunde ikke lade være at give sig i Kast med ham, og i slet Fransk at drille ham lidt. Den Anden corrigerede ham altid Sprogfeilene, i Stedet for at holde sig til Meningen, hvorved han da kun god mere Olie i Ilden. Han hævede især Richelieu til Skyerne som en

Statsmand, mod hvilken selv Solon og Lycurgus vare blotte Stympere og Bonhaser. — „Ja, i Sandhed, min Herre!“ raabte Rixberg, da den Anden havde endt sin lange Lovtale, „De har Ret. Richelieu var en stor Mand, og vi bør ære hans Minde, saa meget mere, da han, som bekiendt, havde et slet Hierte, og, skiondt Cardinal, var berøvet alle christelige Dyder. Thi det var just Kunsten det. Derfor har det ogsaa stedse smertet mig, naar man gjorde denne Patriot Uret. Hvor deiligt forstod han ikke bestandig at puste til Ilden, og ved sine Blus at stange Al i oprørt Bandede! Hvilket skiont Træk, da en Dilettant maatte hugge Hovedet af Herr de Montmorency med 32 Sabelhug, fordi der ingen Skarpretter var i Nærheden, og Cardinalen ikke vilde vie saa længe, til der kom een!“

Der var ogsaa en hollandsk Tiener paa Skibet, som roste sig af, at han nær havde fuldkastet hele Freden til Utrecht, fordi han, da han dengang bar Greven af Rechterns Viberi, havde givet den franske Minister Menagers Tiener, der havde fornærmet ham, et Dresigen. Dette Dresigen havde Hans Majestæt Kongen af Frankrig ikke villet stikke i Lommen, men erklærede det tværtimod for et offentligt Brud af Folkeretten; hvorudover saavel han, Tieneren, som Greven, hans Herre, for at spare Menneskeblod, havde forlangt deres Afsked, og faaet den. Dette Træk (som er virkelig en historisk Sandhed) gottede Rixberg saa inderligt, at han stak høit i at lee, og fortørnede dermed den sortebrune Franskmand i saa høi Grad, at han traf blank, og udfordrede Rixberg paa Stedet.

Striden blev imidlertid snart endt, da de tilstedeværende franske Officerer erklærede: Herr Rixberg behøvede ikke at slaes med denne Mand; det var en Pariser Kok, som reiste

til Holland for at lære Bataverne at lave picant Saus til deres gamle Drekfod.

Dermed vare Alle tilfredse og lystige igien, undtagen Koffen; og Selskabet blev endnu bedre stemt, da Lademann bad om Tilladelse til at synge en Vise, som Herr Julius havde digtet, og han selv sat Musik til. Han tog sin Luth frem, og sang med smuk Tenorstemme Følgende:

Italien skiller Alpers Sne
 Fra Tydskers Stamme;
 Og Spaniens taarnede Pyrene
 Gjør hist det Samme.
 Hvad skiller Germaner fra Franker?
 Kun Forestilling og Tanke.

Ei har det saadan Naturen meent.
 Med solvblaae Baae
 Rhinstrømmen søsterlig har foreent
 De nære Strande.
 Og langs i Trærnes Skygge
 Germaner paa Kysterne bygge.

Dg kom fra Rhinen ei Frankers Drot
 Med Seiersfaner?
 Var Carl den Store fra Aachens Slot
 Ei en Germaner?
 Hvortil da de fiendtlige Krige?
 Som Brødre de bør sig forlige.

Den Ene fin, og den Anden diær,
 Det kan forbindes:
 Samlivets Glæde med Flidserhverv
 Forenet findes!

En ærlig, hiertelig Stræben
Med Ild, og med Smilet paa Læben!

Seer hist I Skibet i Bolgedands,
Hvor tungt det iler?
Og Seilenes hvide svulmende Glands
I Solen smiler;
Dog uden Tyngsel i Lasten,
Det vælted, og knækkede Masten.

Bed modsatte Kræfter kun Jorden gaaer
Om Solens Rue;
Bed denne Forening den dristigt slaaer
Sin skionne Bue.
Den Tyngden og Letheden bære
I Rummet til Skaberens Vre.

Forener jer, Tydsker og Franke god!
Naturen lyder!
Til Brodersamfundet hellige Flod
Jer fromt indbyder.
Som Venner hinanden I favne,
Og deler, hvad begge nu savne!

Denne Sang fandt almindeligt Bifald; selv Franskmændene kunde lide den, da den blev oversat for dem, kun modsagde de ivrigt (og her var Koffen atter den Hestigste), at Charlemagne og de første Francker havde været Tydskere.

„Impossible!“ raabte Koffen nu i gebroffen Tydsk, da Rixberg ikke længer vilde franske med ham; „Charlemagne sein Lebtag nit ein Dütsch gewesen sind. Er sich schlug parfaitement bien avec die Say, und viel undert tausend

Mann von sie lies füsilir, um sie su polir, und des belles manières zu lerne, weil die saxis Lüt immer ein sehr grob Lüt gewesen bist."

"Saa ville vi da ikke stride længer herom," sagde Rixberg, i det han hentede nogle Flasker gammel Johannisberger, "men heller i den ædleste Rhinskviiin drikke Rhingudens og Fredens Skaal. Nu, Herre!" sagde han til Koffen, "vil De ogsaa bevise os den Ære, at smage et Par Draaber af denne tydske viin aigre? Deres rode franske Blæk har dog ofte nok sammensnerpet os Ræberne."

"Diese Wein kein vinaigre nich is," raabte Koffen, i det han først lugtede til Vinen, og derpaa, som en ægte Kiender, skyllede den langsomt ned i Halsen, i det han slapprede Luft ind med. "Il est bien bon. Nulle règle sans exception!"

"Koffen", raabte Rixberg, "forstaaer sig bedre paa Johannisberger end paa Cardinal Richelieu."

I dette muntre Lune seilede de i Maanestien hen ad Rhinen. Ved Udsfibningen opstod en overordentlig Latter, hvortil den Tiener gav Anledning, som nær havde fuldkastet Freden til Utrecht. Han stod nemlig og bandte, fordi man havde ituslaaet ham en Deel Flasker, som han havde fyldt med Brøndvand i Cöln. — "Hvorfor tager han sig da det Tab saa nær?" spurgte Eberhard, "og hvad vilde han med alt det Brøndvand?"

"Ak," svarede Rixberg, "den stakkels Dævel havde hørt, at man allevegne satte saa høi Priis paa det cölnske Vand. Derfor fyldte han sig et Dusin Flasker med Brøndvand der. Nu er hans hele Speculation gaaet i Skudder-mudder, og han er en ruineret Mand, hvis ikke Generalstaterne eller Kongen af Frankrige tage sig af ham."

Herr von Sock.

Vi lade nu vore Rejsende seile, fiore og spadserer, som dem behager; først naar de opholde sig noget længer paa et Sted, og vi mærke, der tildrager sig noget Mærkværdigt, nærme vi os atter, og tilfredsstillende vor Nysgierrighed.

Farten paa en Flod har i Længden noget Gensformigt, Reisen paa Landeveien ikke mindre. Og om end Veien gaaer igiennem de skønneste Landskaber, hvor Gienstandene henrykke Diet, er det dog altid vanskeligt, at bringe slige Skildringer paa Papiret. Inden vi vide et Ord deraf, bliver Beskrivelsen fold og trættende. Hvor tidt, fiære Læser! har du ikke maattet høre, hvor majestatiske Biergene, hvor rislende Vandfaldene, hvor balsamiske Blomsterne vare, hvorledes Lærken slog om Morgenen, og Rattergalen flukkede om Aftenen.

Ikke engang med Farver lade Solen og Maanen sig rigtigt fremstille. Af alle Farver staaer kun den sorte til Digterens Tjeneste, der egentlig ingen Farve er, men kun fuldkommen Mangel paa alt Farvelys. Derfor kan han da ogsaa kun med sit Blæk skildre Begivenhederne, og male det indvortes Menneske. Og derved ville vi ogsaa for det meste lade det berøe.

Saa vandrer vi da langsomt og mageligt giennem Holland. Velstand har hjemme overalt; intet Tegns paa Armod eller Trældom, ingen slau Ydmyghed for den elegante Verden. Herlige, smilende Bønderhuse, omringet af Frugt- og Kiøkken-Haver. Bonden malter selv sin Ko paa Engen, og bringer Melken til Byen i reenligt skurede Kar. Overalt Heste, som paa Herregaarden i Tydskland. Hverken Tiggere, Munke eller Lovtrækkere drage giennem Egnen for at plage,

bedrage eller ophidse Folk. Paa smukke blaaf, rødt eller grøntmalede Bogne fiore Kiøbmænd, Fabrifanter og Kunstnere til Byes, for at sælge deres Varer.

Vil du endnu fige ind ad Døren i de fattigere Bondehuse og Ølkroer, for at see store Hytter med Spiltouge og Køer, hvor Dyen æder af et Trug, hvor Karlen staaer paa Tønden, blæser i sin Sæffepibe, og indbyder de Nærværende til Lystighed; hvor Modrene lave Pølse, medens Bornene spille Blæren ud med Lust; hvor Karlene ryge Tobak, drikke Øl, og fige hverandre i Kortene? Eller vil du heller giøre fornemmere Besøg, hos Raadsherrer, der sidde ærbart som sortklædte Præster? hos Damer og fornemme Borgerkoner, der sidde med smaae Hunde paa Skiødet, eller spille paa Guitarre? Eller vil du see dig om i Kiøkkenet, hvor blank Pigen skurer sin Messingfiedel, medens Jomfruen i Blomstervinduet leger med Fuglen i Buret? eller hvorledes en Mængde Storke, Bildænder og Traner slagre i den sivbegroede Dam, hvorover Turtelduerne svæve? Alt det kan en Teniers, Snyders, Ostade, Brouwer, Bloemart, Bouwerman, Potter, van der Belde, van der Meer, van der Laar, van Dyck, Rembrandt, og hvad de store Mestere af den nederlandste Skole videre hedde, langt bedre vise i deres Billeder, end jeg kan fortælle det. Kuisdaelste Landskaber findes i Holland kun fielden.

Synet af alle disse, fra de sædvanlige tydske saa høist forskiellige hollandske Gienstande giorde et behageligt Indtryk paa vore Rejsende. Kun Hanna Høllkraft, der egentlig Intet burde havt at indvende imod dette Stald- og Kiøkken-Væsen en gros, var forstemt, og Schweizerinden kunde ikke tilbageholde nogle Stikpiller over de flade moradsige Enge.

Lizberg var strax ved Haanden. „Ja, Moerlille!“ jagde han, „Folk her ere kun deri forskiellige fra Svinene, at de med Reenlighed vælte sig i Snavset. For Resten skal, hvad jeg siger, hverken komme Svinene eller Hollænderne til Forkleinelse paa gode Navn og Rygte i nogen Maade. Svinet er et nyttigt, velsmagende Dyr, og bidrager uagtet sit Svineri uendelig meget til Reenligheden ved sine Borster.“

„Hollænderne ere et fortræffeligt Folk,“ raabte Eberhard. „Vi Andre skyldte Fædrelandet Alt; de have selv skabt sig et Hiem, og forsvaret det tappert mod Havets og Menneskenes Overfald. Paa dybtnedrammede Bælker har ikke skummelt Aristocratic her opslaaet sine Pauluner, som i Benedig. Et frit, uskyldigt Liv blomstrer bag lustige Diger. Hollænderne ere fortræffelige Søfolk, gode Malere, udmærkede Gartnere, frie Hyrder, ærlige Kiobmænd, dydige Mennesker. Industrien blomstrer her, ogsaa de blonde buttede Piger trives, som Roser og Lilier; hvad vil I meer?“

„Og visne ligesaa snart, som Roser og Lilier,“ svarede Lizberg. „Men stille! Hvem kommer der? Det er ingen Hollænder, og ingen Rose.“

En lang mager ung Herre traadte ind med febrerrøde Kinder og med stirrende Glasøine, meget omhyggeligt paaflædt. Tieneren, som fulgte ham, kaldte ham Herr von Soef, og lod sig mærke med, at det var en tydsk Adelsmand, som kunde opregne sine sexten Aar, og med Tiden giøre sig Haab om at vorde Domherre. Den Fremmedes Ansigt havde intet Udmærket, dog opdagede man en egen Spænding deri, der lod til at komme af lutter smaalige, ængstlig-iagttagne Forsigtigheder. Dette gav Herr von Soef et comist Anstrøg, og han jaae ud som et Menneske, der er i en vis Forlegenhed, han søger at sfiule for Andre. Paa den magre, frumme Begesfinger bar han en massiv Guldring med et

stort Baaben, skaaren i en hvid Steen, og skiondt han var kommen fiorende, havde han dog Sporer paa Stovlerne.

Han hilste høfligt nedladende, da han befandt sig mellem tydske Borgerlige, og den Tanke, at han nu endelig engang igien var mellem Menneſker, som vilde vise hans Herkomst den skyldige Urefrygt, bragte ham til Rive igien, ligesom Foraarsolen en død Flue i et Bindue.

Han havde forſkrækkelig meget at fortælle om Hollændernes Plumphed og Uartighed mod Folk af Stand. Han reiste til Paris, sagde han, for at see den store Berden, som han for Næsten ellers alt ret godt kiendte, og af hvilken han var en født Uesmedlem. Men hans Herr Fader havde meent, at han med det samme kunde beſee Holland. Dog, det maatte han ſige, havde han vidſt, hvad han nu vidſte, ſaa havde han dog denne Gang vovet at ſige ſin naadige cher père imod. Thi diſſe Menneſker her vare ham alt for ubehøvlede med deres dumme Penge- og Bonde-Stolthed. Han længtes efter den hollandske Adels, der ſagtens ikke holdt ſaa meget paa ſin Værdighed, ſom den tydske, men ſom dog havde flere gode Sider, og ſom for Næsten ſkulde leve, ſom andre Folk af Fødsel.

„Der har Skiebneen hevnet Dem, Julius!“ raabte Rixberg, uden at bryde ſig videre om den Fremmede; „ſlige Planter trives ikke hertillands, det tilſtaaer jeg. Dem maae vi forſkrive fra vort kiære tydske Fædreland.“ — „Hvilke Planter?“ ſpurgte Herr von Sock med en forlegen Forundring. — „Af, Herren der er en Botaniker,“ ſvarede Eberhard, „vi talte om et viſt Slags Nælder, hvoraf man forfar-diger det fineſte Nettetudg, og ſom ikke er at finde i diſſe Provindſer.“

„Ja jaa!“ ſvarede Adelsmanden. „Botaniken er en artig Videnskab, med den kan en Mand af Stand ogsaa

gierne give sig af; kun sømmer det sig ikke, at han befatter sig med de saa kaldte Brødstudier, undtagen Jurisprudentsen, for at faae de fornemste Embeder i Staten." — "I gamle Dage vare dog ogsaa mange Geistlige af Adels," sagde Eberhard, for dog at sige Noget. — "Ja, min Kicere!" bemærkede Herr von Sock smilende, "naar man strax kunde blive Biskop! Men bilder De Dem ind, at de adelige Biskopper studerede Theologie? Kaarden forstode de godt at bruge, men Lærdommen trykkede dem ikke meget, den fandt de under deres Værdighed." — "Er det under en Bisps Værdighed," spurgte Eberhard forundret, "at studere Bibelen i Grundsproget?" — "Bibelen skal være skrevet i meget slet Græsk, har jeg ladet mig sige," svarede Herr von Sock, "og vrimler af Sprogboommerter; thi Evangelisterne vare, uagtet deres for Resten ustridige Fortienester, Mennecker af Almuestanden, hvis Forældre ikke havde havt Haad til at give dem en god Education."

Til Lykke for Herr von Sock blev der ringet til Bords. "Jeg er saa dristig," sagde han med et ironisk Smil, som skulde betyde Artighed, "at spise med Dem, hvis Dem saa behager." Derpaa skyndte han sig foran de Andre med et neppe mærkeligt Bux, satte sig paa den Blads, han holdt for den fornemste, og lod sig først række af alle Retterne.

Vi ville ikke opvarte Læseren med hans opbyggelige Bordtaler, som vare høist forskiellige fra de lutherske. Det var den gamle Bise, der for hundrede Aar siden skurrede langt stærkere, end nu: at Genie og Fortienester kun vare skrøbelige Broer, der ikke formaade at bringe den Borgerlige over det svælgende Dyb, Fødselen havde sat mellem ham og den Adelige; at den sande Ære ikke kunde føles af en Uadelig; at ingen Adelsmand kunde slaaes med et borgerligt Mandfolk, eller ægte et borgerligt Fruentimmer, egentlig

heller ikke omgaaes dem; dog, det forstod sig, paa Reiser regnede man det ikke saa noie, og han vilde giøre sig en Fornoielse af at følge med Selskabet til Utrecht. Alt dette sagde han ganske blidt og roligt. Man mærkede tydeligt, at det ikke var hans Hensigt at fornærme Noget dermed, eller at han havde den ringeste Anelse om, at man kunde tage hans Snak ilde op.

„Gud! Gud!“ sukede Eberhard, og vred sine Hænder utaalmelig under Bordet, mens Dinene funkede ham i Hovedet. — „Taalmodighed, Taalmodighed, unge Blod!“ hvistede Vikberg leende; „Respect for Netteldugen!“

I denne Hviſken bleve de forstyrrede af to nydelige Dreng, en Schweizer og en Hollænder, der traadte ind med Triangler, ledsagede af nogle Spillemænd. De bade om Tilladelse at synge Selskabet en Bise for, og Drengene fik strax Lov til at synge deres Strids-, Bærel- og Forsonings-Sang, som de kaldte den. Og nu begyndte

Schweizeren.

Hvo i sit Liv vel Mage saae?
 Hollænder tør sig understaae
 En Schweizer at betvinge?
 Hvad er dit Mudder og dit Vand
 Mod Fjeldet ved min Afgrunds Rand,
 Hvor Drøene sig svinge?
 I Byer
 Bag Skyer
 Vi malte Kæer ved Klokkelang,
 I grønne Dal ved Drosselsang.
 Hvad er dit Dynd dernede
 Mod Schweizers Klipperede?

Hollænderen.

Hvo i sit Liv vel Mage saae?
 En Schweizer tør sig understaae
 Bataver at betvinge?
 Hvad er dit Fjeld, din Snee saa kold
 Mod mine Digers Rinde-Bold,
 Hvor Maagerne sig svinge?
 I Enge
 Paa Bænge
 Groer Græsset for den fede Ko,
 Mens Mollevingerne sig snoe.
 Jeg Græsset foretrækker
 For Mos i Klippesprækker.

Schweizeren.

See, jeg er Fjeldets ægte Søn,
 Jeg føler Fædrelandets Løn,
 Og Ingen har det bedre.
 Jeg overseer den hele Jord;
 Ved Arnen Frihedstræet groer,
 Det planted mine Fædre.
 Vor Seier
 Skalmeyer
 Henblæser over Alp og Fjeld,
 Og dertil juser Fossens Bæld.
 Vel Armod har jeg fristet,
 Men jeg har Intet mistet.

Hollænderen.

See, jeg er Havets ægte Søn,
 Jeg føler Fædrelandets Løn,
 Og Ingen har det bedre.

Jeg sejler om den hele Jord,
 Ved Arnen Frihedstræet groer,
 Det planted mine Fædre.
 I Haver
 Jeg graver,
 Har Blomster til den største Priis,
 Med Skoiter løber jeg paa Iis;
 Dog Pragten er mig Byrde,
 Thi lever jeg som Hyrde.

Schweizeren.

Saa stifte vi da Fred i Hast,
 Du er den Bløde, jeg er fast,
 Som Sø og Klippefene.
 Jeg heed som Brand, du kold som Vand,
 Hvert Element dog holder Stand,
 Thi vil vi os forene.
 To Riger,
 Ved Diger
 Fra Verden skilt, ved Fjeld og Næs;
 Og Hyrdens Haab er grønt, som Græs.
 Derfor Batav og Schweizer
 Misunder ingen Keiser.

Hollænderen.

Hver virker flink, og lever frisk,
 Du som en Fugl, jeg som en Fisk,
 Med Solstæl og med Ficare.
 Jeg rig, og dog en Bonde liig,
 Du i din Fattigdom saa rig,
 Og begge Folk af Ære.

Thi dyrke
 Med Styrke
 Hver Patriarch sin Eiendom!
 Vor Ost vi jende Verden om.
 Os ofte muligt kunde
 Vor Nabo vel misunde.

„Det er en god Vise,“ sagde Lixberg, „original og kraftig.“ — „Meget smuk,“ sukede Lademann, som under Sangen næsten havde holdt Beiret tilbage, for at ingen Lyd skulde undgaae ham.

„Tager mig det ikke ilde op, mine Herrer!“ sagde Baron von Sock, „De forstaaer Dem formodentlig ikke paa Poesie, og det kan man heller ikke forlange af Dem; men Visen er elendig. For det Første har den den Feil, at den er digtet i Modersmaalet, og dette Sprog, maae De dog tilstaae mig, er aldeles unuficalsk og upoetisk, og kan slet ikke bruges til at udtrykke høie, skionne Følelser med. De kiende Anecdoten om Keiser Carl den Femte, som talte Latin med vor Herre, Spansk med sine Riddere, Fransk med sine Damer, og Tydsk med sine Heste.“ — „Keiser Carl den Femte var opdragen paa Spansk og Hollandsk,“ svarede Eberhard, „og forstod vel heller ikke meget mere Tydsk, end der forekommer i Samtalen med en Hest. I øvrigt finder jeg det naturligt, at Adelen, naar den vil udgiøre en særskilt Nation mellem os, ogsaa taler et fremmed Sprog. Vi Borgere og Bønder ere endnu Tydskere, og tale Tydsk.“

„Hver Fugl“, svarede Herr von Sock med et dumt Smil, „synger med sit Næb. Saa ville vi da ikke længer tale om Sproget, men strax holde os til Indholdet. Det skulde dog vel være et Slags Dde, ikke sandt? og begynder med de Ord: „Hvo i sit Liv vel Mage saae?“ I Sandhed

meget nobelt; og jeg tilstaaer oprigtigt, en galere Ode har jeg ikke seet Mage til i mit Liv. Dernæst rimer Forfatteren Schweizer med Keiser. Det er jo hverken Riim for Diet, eller Dret; hvordan vil han forsvare det?" — „Men det er jo netop Saltet," raabte Lixberg. „Keiseren og Schweizeren have heller aldrig ret villet rime sig sammen, skiondt de boe hinanden saa nær:" — „Åh, jeg forstaaer Dem, min Herre!" svarede Herr von Sock. „Men kiender De den fortræffelige Ode af Jean Baptiste Rousseau: Aux Suisses?"

Où courez vous, cruels? Quel démon parricide
Arme vos sacrilèges bras?

Og som det videre hedder:

Vos pères ont péché, vous en portez la peine!"

„Nei, jeg kiender den ikke," svarede Lixberg, „ønsker heller ikke at kiende den. Den er vel dygtig hoitravende, som de fleste franske Oder." — „Rigtig nok", bemærkede Herr von Sock med et haanligt Smil, „bliver der i den ingen Ost sendt Berden om. En meget sublim Tanke, hvormed Bisen slutter saare hensigtsmæssig." — „Og dog, min Herre!" gientog Lixberg, „spiser jo hele Berden Ost; og naar man har pirret Ganen med alle mulige lækre Retter, kan man dog altid endnu til Beslutning spise et lille Stykke Ost. Hvorfor maa da Forfatteren ikke ogsaa opvarte Dem med en Skive deraf til Dessert? Men kanskee De heller vil have noget af den virkelige, som staaer der paa Bordet?" Med disse Ord rakte Lixberg ham en Tallerken med en fortræffelig hollandsk Ost, som nylig var indbragt. — „En Bittighed beviser Ingenting, min Herre!" svarede von Sock, i det han affaar sig et dygtigt Stykke, „mindre en falsk

Bittighed." — „Dog ligesaa meget, som en Dumbhed," vedblev Rixberg rolig, „om den ogsaa var ægte. Og hermed ønske vi Dem: Velbetømme Maaltidet, og Lykke paa Reisen!" Med disse Ord stod han op, og hele Selskabet med ham. — „Reise vi da ikke sammen til Utrecht?" spurgte Herr von Sock noget forlegen. — „Vi ere alt for ringe dertil," var det eenstemmige Svar, og med dybe Bux forlod man Bærelset.

Den gamle Baron.

Der blev meldt, at en gammel rig Baron holdt uden for Bertshuset i sin egen Equipage, og vilde stige af. Dette Budskab gød atter Olie i Herr von Socks Livslampe, hvis Flamme truede med at gaae ud i den borgerlige Luft, som i en mephitisk Dunst uden Vandstofgas. Han gav sig strax i Kast med Kammertieneren, som bestilte et meget tarveligt Maaltid for sin Herre, thi det bestod blot i varm Mælk.

„Der mærker man strax Manden af Stand," sagde Herr von Sock; „Mennesker af ringe Herkomst pleie kun deres Bug." (Han glemte, at han selv havde spist med fortræffelig Appetit.) Kammertieneren svarede: hans Herre vovede ikke for Gigtens Skyld at spise meget til Middag; men han vilde desto bedre holde sig til Aftensmaden. — „Og hvad hedder hans Herre, min Ven?" spurgte Herr von Sock nyægierrig. — „Dermed kan jeg ikke tiene," var Svaret; „velbaarne Herre maa have mig undskyldt. Herr Baronen reiser incognito, for at have Fred for Folk, som altid ville

opvarte ham. Dog det kan Deres Raade troe paa mit Ord: min Herre er en meget fornem Mand, der lever paa fortrolig Fod med Konger og Keisere, ja selv med den russiske Czar; og de agte ham alle høit. Han havde i Sinde at drage til Amsterdam, og derfra til London, for at giøre Hans brittiske Majestæt sin Opvartning, da han ikke traf ham i Hannover; men Gigten tillader ham ikke at udsætte sig saa længe for Reizens Besværligheder, han har betænkt sig, og gaaer tilbage til Wien igien."

Medens Tjeneren talede, traadte en anseelig gammel Herre, frisk og rørig af sin Alder, ind i Stuen med Ligberg. Han havde et smukt mandigt Ansigt, en høi Pande, skarpe, giennemtrængende, men dog tillige blide Dine, en veldannet Mund, kun var Næsen noget for tyk, og paa den venstre Side mellem Næsen og Munden havde han en Borte. Det langagtige Ansigt udtrykte Aandskraft, Fjinhed og Forekommenhed.

Hele Selskabet fulgte ham paa hans venlige Indbydelse atter ind i den store kølige Spisestue; den lille Hollænder og Schweizer vare ogsaa med. — „Tillad," sagde han med utvungen Høflighed, „at jeg i Deres Nærvarrelse spiser mit Melkebrød, og at de smaae Rhapsoder foresynge mig den Vise, som jeg har hørt saameget rose. De høre den vist gierne om igien, og jeg holder saameget af Folkesange."

Drengene lode sig ikke bede to Gange, de sang strax. Den gamle Baron var tilfreds med Visen. „Melodien er gammel," sagde han, „men Poesien er ingen virkelig Folkesang, skjøndt digtet i Folketonen. Almuen selv giør fielden saadanne billige Sammenligninger, dertil er enhver Nation for barnagtigt forgabet i sig selv. Schweizerne synge kun om deres Fielde, og Hollænderne synge slet ikke. Der hører

ogsaa en hoiere Dannelsse til at giøre slige Sammenligninger og til at stifte et sligt Forliig. — Sandelig," sagde han med et Suk, i det han paa een Gang blev ganske alvorlig, „jeg indseer dog altid tydeligere, at der endnu lader sig giøre en heel Deel med vort Sprog. Ogsaa yndigt og let kan det bevæge sig, ikke blot læredigterisk, gravitetisk. Jeg kiender Gen, der i sin Ungdom paa een Dag har forfattet tre hundrede latinske Vers, og dog havde han maaskee nu heller onsket at være Autor til slig en enfoldig Sang."

Nu traadte Herr von Sock spansk frem, gjorde et pynteligt indbildsk Buk for den gamle Baron, vendte sig derpaa familær til Lixberg, og hviskede ham i Dret: „De kiender Herr Baronen, vær saa god og presenteer mig for ham!" — Lixberg tog ham temmelig fast ved Armen, trak ham et Par Skridt nærmere hen mod Oldingen, og sagde: „Herr von Sock ønsker at giøre Herr Baronens Bekiendtskab. Jeg kiender ham ikke videre selv. Det var ham, der ikke kunde lide Bisen." — „Hvorfor da ikke, min unge Herre?" spurgte den gamle Baron, og hilste ham høfligt.

„Af samme Marsag, som den, De angiver, Herr von — maa jeg udbede mig Deres ærede Navn?" — „Jeg ønsker at blive ubekiendt," svarede Baronen, i det hans Dienbryn næsten umærkeligt trak sig sammen. „Jeg skal ikke overtræde den Beskedenhed, De kan fordre af en Fremmed; men Deres Mening om Bisen kan De vel betro mig, uden at kiende mig nøiere." — „Nu ja," svarede Herr von Sock, „just for det tydske Sprogs Skyld, som De nylig omtalte, der er utaaleligt for Dret med sine mange Sch'r og Z'r, og som bevæger sig saa tungt og kiedsommeligt, hvorfor heller ingen stor Mand endnu har kunnet beqvenne sig til at skrive i dette Sprog." — Baronens Bunde formorkede sig atter noget, han strøg sig med Haanden over den, og spurgte med

et Smil: „Er De en Lutheraner?“ — „D ja, til Tieneste!“ — „Saa maa De dog i det mindste kiende een stor Mand, som har skrevet i det tydske Sprog.“ — „Og hvem, om jeg maa spørge?“ — „Doctor Martin Luther.“ — „Ja saa! Ja rigtig, det var jo ham, der oversatte Bibelen paa Hoitydsst.“ — „Min Moder stammer ned fra ham,“ raabte Eberhard med en stolt Glæde, og med et funklende Blik paa den gamle Baron. — „Saa?“ svarede denne, i det han betragtede Unglingen med venlig Opmærksomhed. „Der har De jo en Stamfader, som kan opveie sexten Aner. Og De er jo ogsaa Sangens Forfatter, har Herr Lizberg sagt mig. Det stikker i Blodet, Luther var ogsaa Digter, — Forstaaer De ellers mange Sprog, min unge Herre!“ spurgte han Herr von Sock, „siden De er saa fræsen og streng mod Deres eget?“ — „Jeg forstaaer mit Modersmaal,“ sagde Herr von Sock med et selvtillidsfuldt Smil. — „Er De da ingen Tydsker?“ — „Jeg er en Adelsmand,“ var Svaret, „og min Moder talede stedse Fransk med mig. De europæiske Adeliges egentlige Modersmaal er unegtelig det Franske, ligesom det Latinske er de Lærdes.“

Den gamle Baron indlod sig nu i en vidtløftig mathematisk Samtale med Lizberg, hvoraf de Andre ikke forstode et Ord. Lizberg hentede sin Taske, viste ham Beregninger og Afrids. Den gamle Baron var vel tilfreds dermed, og gjorde kun hist og her en Anmærkning, hvilken Lizberg modtog med største Taknemmelighed. Han viste overalt den gamle Herre en dyb Verbødighed, og havde i sin Tone mod ham Intet af den sædvanlige spodske Ironie. Baronnen klappede ham paa Skulderen, og sagde smilende: „Store Fremskridt! store Fremskridt, siden vi saaes sidst, min kiære Herr Lizberg!“ — „Det er ogsaa tyve Aar siden, Herr Baron! og i den Tid lader der sig lære Adskilligt.“ —

„Tyve Aar? Herre Gud! er det saa længe siden?“ sagde den Gamle. „Hvor Tiden gaaer! Ja, vist nok lader der sig lære og glemme meget i den Tid. Dersom det bestandig gif frem, men man stiger kun for at dale. Hvad mig angaaer, saa maa jeg nu snart pakke ind, og forberede mig paa den store Afskedstid.“ — „De seer saa sund og kraftig ud,“ svarede Lizberg; „De kan endnu længe glæde og nytte Verden, 67 Aar er jo ingen Alder, og i Deres Bårker vil De evig leve.“

„Ewig leve?“ gientog Eberhard halv høit i et affides Bindue. „Hvem kan dog den Mand være?“

Den gamle Baron og Lizberg satte sig til Skakbrættet. Eberhard kiedede sig; han gad ikke snakke med Herr von Sock. Rademann hørte gierne opmærksom paa en god Samtale, man mærkede tydeligt, at han med Liv og Siæl tog Deel i hvad der blev talet; men selv var han fattig paa Ord og undseelig for at udlade sig med Noget.

Som nu Eberhard stod der, og ikke vidste, hvad han skulde tage sig for, fik han Die paa et Par Floretter, der hang paa Bæggen. Han tog dem ned, uden at tænke videre derved, og stod og legede med dem. — „Har De lært at segte?“ spurgte Herr von Sock fornemt. — „Saa en Smule,“ svarede Eberhard, „for at kunne forsvare mig i Nødsfald. Paa Universiteterne hjælper det ikke, at philosophere; der har jeg da ladet det komme an derpaa. For Resten synes mig ikke om, at man ofte for en Ubetydeligheds Skyld skærer hinanden Næse og Dren af.“ — „Og hvad skal man da gjøre?“ spurgte Herr von Sock forundret. — „Man skulde ikke fornærme hinanden; men er det engang skeet, uden at der var Ondskab med i Spillet, saa skal man bede hinanden om Forladelse og tilgive hinanden.“ —

„Gud Fader bevares!“ raabte Herr von Sock, „dermed vilde Folk af Stand evig blamere sig.“ — „Christus har dog villet det,“ sagde Eberhard, „og han troede ikke, at man blamerede sig dermed i Guds Dine.“ — „Dermed har Christus blot kunnet mene den gemene Mand,“ raabte Herr von Sock, „Fiskere og Tommermænd, som han meest havde at bestille med, fordi han nu engang havde den elskværdige, fast maatte man sige, alt for overdrevne Passion for Medlædenheden. En Borgerlig kan raisonnere saaledes; en Mand af Stand sætter Intet over Alen.“

Eberhard bukkede, og sagde derpaa med fuldkommen Fatning: „Med en Borgerlig slaaes De vel ikke, Herr von Sock! men vilde De maaskee dog ikke bevise ham den Bevaagenhed, at sægte lidt med ham, blot med Floretter?“ — „Na ja! hvorfor ikke det?“ svarede Herr von Sock skædesløst.

Eberhard slog ved det første Angreb Herr von Sock Floretten af Haanden, gav ham med det samme et dygtigt Rap over Armen, og raabte: „Tilgiv, naadige Herre! det skete af Banvare.“ Derpaa bukkede han sig ned efter den tabte Floret, presenterte sin Modstander den pant mellem Tommel- og Pege-Fingeren, som Noget, hvormed man ikke vil besudle sig, og raabte: „Lad os prøve paa en frisk!“ — Med en tøstet Blanding af Bærdighed og Ydmygelse i det spændte Ansigt, stillede Herr von Sock sig atter en garde. Men da Eberhard endnu to Gange havde slaaet ham Floretten af Haanden, saa at den fløi hen i Stuen, og rapped ham hvergang saa stærkt over Armen, at von Sock ikke kunde lade være at gnide den og gjøre Grimasser, bukkede Eberhard meget ærbødig, som en Cavaleer for en Dame, naar de have dandsset en Menuet sammen (nær havde han i sin Overgivenhed kysset ham paa Haanden),

og sagde smilende: „Hvis naadige Herre ikke bedre forstaaer at bedømme Vers, end at fegte, saa har det endnu mindre at betyde. Tak De Gud, at min point d'honneur denne Gang var forsynet med en overtrukken Knap.“ Med disse Ord hængte han ganske phlegmatisk Floretterne hen paa Sømmet igien. Herr von Sock forlod hurtig Bærelset, og befalede sin Tiener at pakke ind.

„De har hevet Dem tilstræffeligt og værdigt, min unge Ven!“ sagde den gamle Baron, i det han stod op, og traadte hen i Vinduet til Eberhard. „Herr Ritzberg har fortalt mig meget Godt om Dem. Hvor har De studeret?“ — „I Leipzig, Herr Baron!“ — „Det har jeg ogsaa; det fornoier mig. Har De ogsaa lagt Dem noget efter Metaphysiken?“ — „Saa en Smule, Herr Baron! Fabelen om Diævelen og Bonden har rigtig nok affrækket mig noget.“ — „Hvi saa?“ — „Kiender Baronnen ikke nok den Historie om Fanden, der vilde vise Bonden en hemmelig Skat, hvis han kunde sige ham, hvad der var ældst: en Teg eller en Olden; kunde han det derimod ikke, saa skulde hans Siæl evig tilhøre Diævelen.“ — „Og hvilken af begge, troer De da, er ældst?“ spurgte Baronnen. — „Det maa vor Herre vide,“ svarede Eberhard naiv. „Jeg veed vel, den store Leibnitz har opstillet den Hypothese, at alle Sammensætninger og Udviklinger i Naturen komme af Monader, udeelsbare Væsener, som udgiøre Livet, Aanden og Fornuften, der kunne tænke sig som et Jeg, i hvilke Universum viser sig som i et Speil, og som ved deres Fortræffelighed udgiøre et Samfund med hverandre i Guds Rige. Det klinger altsammen ret smukt. Men jeg kan ikke ret forestille mig disse Sammensætninger og Udviklinger. Mig forekommer det sandsynligere og skønnere, at Alting er bleven pludselig til ved et Under i sin høieste Fuld=

kommenhed, som det sømmede sig den guddommelige Kunstner. Den hellige Skrift lærer jo ogsaa, at Forældrene skabtes vogne og modne, inden der blev et Barn til; saa maa det vel være gaaet ligerviis med Egen og dens Olden."

"Det er en haard Mod at knække," sagde den gamle Baron smilende. "Men lader os ikke blande for meget Jordist i vore Ideer om Guddommen. De taler om Tiden, og betænker ikke, at den længste Tid kun er et Dieblif for Evigheden. Saaledes skeer da jo nu ogsaa Alting i et Dieblif for Gud, hvad der tykkes os at være Martusinder. Det var skionnere, siger De, hvis Alting var skeet ved et pludseligt Mirakel. Men det Fuldendte, det Skionne er jo dog netop skiont, fordi det bestaaer af Dele, der harmonisk forbinde sig til et Heelt. Enhver enkelt Deel maa da ogsaa, som saadan, være tænkt og udført. Nu forstaaer det sig selv, at hos Gud er Daad og Tanke eet; for vor sandselige Fatteevne fremstiller sig derimod Skabningens Udviklingsfølge i den Form, som vi kalde Tid. Paa den Maade handler da Gud tillige i Tiden, i det han evig udvikler sit Væsen; og saaledes virker da hans Skaberkraft uafsladelig fort i Naturens langvarigste Udviklinger."

"Skulde dog ikke eengang Alting have blomstret i en skionnere, kraftigere Ungdom, saavel Menneffene, som Naturen?" spurgte Eberhard. — "Naturen", svarede den gamle Baron, "er gaaet over fra Dunster til Fasthed, fra det Ubestemte til det Bestemte; saadan ogsaa Menneffet. I Begyndelsen var han et kraftigere Dyr, hans Aand har giennem Aarhundreder udviklet sig meer og meer."

"Mit Hierte drager mig mægtigt hen til denne Tro," svarede Eberhard; "men skulde det i Sandhed ogsaa forholde sig saa, at Mennefscheden lidt efter lidt gaaer frem til Forbedring? Der falder mig just et Vers ind, som den store

Leibniz anfører i sine Essais sur l'entendement humain:

Cantantur hæc, laudantur hæc,
Dicuntur, audiuntur,
Scribuntur hæc, leguntur hæc,
Et lecta negliguntur. *)"

„Bærmen bliver altid Bærme, min unge Ven!“ svarede Baronnen afbrydende; „men Vinen gærer, og vorder en ædel Drik, naar den har skilt sig fra sit Bundfald. Les bêtes n'ont pas d'idées générales; men Guds usynlige Kirke bygges i Stilhed, snart hist, snart her, altid større og smukkere, op igien af sit Gruus, og alle Modsetninger og forskjellige Kræfter forbinde sig fra det høieste Stade i den skionneste Harmonie. Verden selv er et Heelt, og ikke den ringeste Bestanddeel kunde skilles derfra, uden at forstyrre den hele Orden. — Derfor maa man ogsaa smukt finde sig i Livets Modgang og Skyggespil,“ vedblev han smilende, da Herr von Sock traadte ind igien. „Disse Intetheder staae der som Modsetninger, for at stille det Virkelige, det Uddannede i sit klarere Lys. Vilde Fuglen forekomme os saa smuk, dersom ikke Skrubtudsen var saa hæslig? Vilde vi finde Nattergaltonerne saa deilige, hvis ikke Ujelet skrødede saa uforstammet? Saaledes gaaer det ogsaa Wiisdommen og Daarligheden: Il n'y a guère d'ignorant, qui ne puisse apprendre quelque chose au plus savant

*) Man synger høit, man Alt forstaaer,
Man horer, man bestemmer,
Man skriver, man i Skole gaaer,
Og Alt man atter glemmer.

homme du monde; et en tout cas le savant s'instruit encore, quand il sait bien considérer l'ignorant."

Dette Sidste sagde han paa Fransk, for at Herr von Soef desbedre skulde forstaae det.

Nærmere Bekiendtskab til Affked.

Bordet var atter dækket, Aftensmaden delicat lavet paa fransk Maade. Dette kunde Gæsterne ikke begribe, thi skiondt Middagsmaaltidet havde været upaaflageligt, var det dog tilberedt paa sin Hollandsk. Men Gaaden blev snart løst, da den franske Kof, hvis Bekiendtskab vi have gjort paa Rhinstrømmen, traadte ind i Stuen, med hvidt Forflæde, hvid Nathue, og en stor Forstærerkniv i en sort Skede ved Siden. Han gjorde Selskabet sin Compliment, i det han tog Nathuen af, og bad dem tage til Taffe med hans Anretning. Han reiste dog ogsaa ad denne Dei, sagde han, og da han havde hørt, at en fornem Baron og en anden tydsk Adelsmand soupeerte her i Aften, havde han bedet Berten om at maatte fuge for ham. Hans rastløse Aand, lagde han til, kunde ikke trives uden Bestiæftigelse; han længtes, som en Salamander, igien efter sit Element: Kioffenilden, og priste sig da først lykkelig, naar han folte sig indsat i sin nyttige Virkefreds.

Alle takkede ham venligt, og Rixberg tilgav ham gierne, at han var en slet Pragmatiker, da han havde lært at beundre hans Duelighed ved Retterbænken. Den gamle Baron spiste godt, drak lidet, og blandede meget Vand i sin Viin. Man drak hans Skaal. Koffen, som nu sad

ved den nederste Ende af Bordet i sine galonerede Stadseflæder igien, og gjorde Honneurs, vilde med Dævels Bold, at man ogsaa skulde drikke Herr von Socks Belgaaende; men han turde ikke selv proponere det, og kom ingen Vei dermed, thi Hanna Hellkraft, den eneste tilstedeværende Dame, som han foreslog det, svarede ham blot med et suurt Ansigt, uden at værdige ham et Ord.

Under Maaltidet rev den gamle Baron et Paternosterbaand ud af Lommen, i det han vilde tage sig en Priis Tobak. Eberhard tog det op af Gulvet, og rakte ham det igien. Baronnen takkede lidt forlegen, glemte sin Rosenfrands i en anden Lomme paa sit Bryst, og sagde: „Ei! hvor kunde jeg dog være saa uforsigtig, at putte mit Paternoster i Kiøselommen? Der havde jeg jo let kunnet miste det.“

Denne Hændelse gjorde Selskabet forundret: Alle havde troet, at Baronnen var en Lutheraner; det var Fredag, og dog havde han taget godt for sig af Kiødretterne, uden at spørge efter Fastemad.

„De troe, jeg er en Catholik,“ sagde han efter en kort Tausked, „og kunne ikke rime det sammen med mit øvrige Bæsen? Men De fare vild, mine Venner! Jeg er en Protestant af den lutheriske Kirke, saavel som De. Og dog byder Taknemmeligheden mig at bevare denne Perlesnor som en kostbar Amulet, thi den har engang reddet mit Liv.“ Da han paa denne Maade havde pirret Nysgierigheden, begyndte han at fortælle, efter at Eberhard og Lademann først havde rykket deres Stole nærmere hen til ham, Lixberg snydt Lysene, og Koffen skienket Glassene fulde.

„Jeg har til forskiellige Tider i mit Liv givet mig af med forskiellige Bidensker, og saaledes har jeg da ogsaa engang været et Stykke af en Historiker. Hertugen af Brunsvig viste mig dengang en hædrende Dpmærksomhed,

og overdrog mig at skrive sin Families Historie. For nu at skaffe mig de nødvendige Documenter, reiste jeg i Aaret 1687 til Wien, og derfra til Italien, fordi de gamle Markgrever af Toscana, Ligurien og Este vare af samme Stamme, som Huset Brunsvig.

I Benedig gjorde jeg Bekjendtskab med en smuk ung Pige i et Huus, hvor jeg daglig kom. Hun var deilig som Venus, og uagtet mine fyrgetyve Aar foretrak hun mig for de unge Sommerfugle, som daglig omflagrede hende. Denne Pige havde herlige Anlæg, jeg taledede ofte med hende om forskjellige Ting, hun fik mig kjær; og skiondt jeg egentlig aldrig har været behersket af den Lidenksab, som Unglingerne og Digterne kalde Kiærlighed, begyndte jeg dog efterhaanden at holde meget af dette smukke Barn, og havde gierne taget hende til Ægte. Men nu vilde hun, jeg skulde affvæрге Lutherdommen, og blive Catholik. Hun talte saa lidensksabeligt om Kiættereri, om Hjelvedesflammer, om evig Fordømmelse, at Haarene reiste sig paa mit Hoved. „Nei,“ tænkte jeg, „det gaaer aldrig godt.“ Med al mulig Skaansel fiernede jeg mig nu igien fra den kiære Pige, og det kunde jeg med en frelst Samvittighed, thi det var hende og ikke mig, der først havde givet Anledning til hiint nærmere Forhold.

I en selsom tungsindig Henrykkelse rafte hun mig denne Rosenfrands til Afsted, og sagde: „Giem den vel, Godofredo! bær den altid hos dig, og læs dit Pater-noster derved; det vil redde dig fra Undergang.“ — Med Taarer skiltes jeg fra det kiære, hulde Barn, i hvem jeg, skiondt uskyldig, havde vaft en ulykkelig Lidenksab, og giemte Rosenfrandsen paa mit Bryst, for at lyde hende, uden at tænke videre derved. Derpaa reiste jeg i Guds Navn afsted, for at fuldføre mit Grinde.

Fra Benedig til Mesola seilede jeg uden Følgeskab. Der reiste sig en forfærdelig Storm, og vort Skib truede med at synke. Skipperen anstregte sig af alle Kræfter, det hjalp ikke, Uveiret tog til hvert Dieblif. Nu begyndte han at betragte mig med skumle Dine, og snart hørte jeg ham hviske med sagte Stemme (thi jeg har en fin Hørelse): „Denne Fremmede er formodentlig en Rætter, hans Ugudelighed er Skyld i Uveiret. Lader os fæste ham over Bord, at ikke den Uskyldige skal lide med den Skyldige!“ Alt nærmede de sig mig i denne Hensigt, da jeg — Selvopholdelsesdriften skienker os altid i farlige Dieblif Opfindelse og Fatning — ganske rolig drog min Rosenfrands ud af Barmen, hvor jeg til Lykke havde den endnu, og læste det ene Fadervor efter det andet, mens jeg lod Perlerne falde, indtil hele Mandskabet var overbevist om, jeg var en Helgen.

Først da jeg atter havde sat fast Fod paa Landjorden, faldt de Ord mig ind, hvormed min Veninde havde raft mig Rosenfrandsen; og skiondt hun havde taget mit Livs Frelse i en aandelig Mening, maatte jeg dog høilig forundre mig over det Selsomme i denne Hændelse. Paa min Tilbagereise vilde jeg besøge hende, men hun havde allerede taget Eløret. Jeg saae hende aldrig mere. Men Rosenfrandsen bærer jeg fra den Tid altid hos mig til hendes Grindring; den minder mig om en søm, elskværdig Skabning, der meente mig det godt, og om mit Livs Redning, hvilken jeg takker Forsynet for. Camilla blev Nonne; jeg har heller aldrig giftet mig.“

Denne ligesvem rolige Fortælling af en forunderlig Hændelse gjorde et eget Indtryk paa alle Tilhørerne, undtagen paa Herr von Socf og paa Koffen. Eberhard, begejstret af Samtalen og Vinen, var ganske indtaget i den gamle genialste Baron. Han ilede bort, men kom snart

igien med sin Stambog, og sagde: „De ønsker at blive ubefiendt, og jeg vil ikke være ubeskeden, men skriv mig dog i det mindste en Linie i denne Bog, at jeg kan eie en Prove af Deres Haand!“

Den gamle Herre tog Stambogen, og skrev med faste Træk:

„Deus universum curat, amat humanum genus, ei bene cupit. Nihil verius.*)

Leibnitz.“

„Af, min List har intet hjulpet,“ sukede Eberhard nedslaaet, i det han læste Sententsen; „jeg havde haabet, maaskee at see Deres eget, og De underskriver blot en fremmed Autors Navn.“

„Unge Ven! jeg er Leibnitz,“ sagde den Fremmede, i det han saae ham venligt i Dinene. Da blev den forbausede Yngling ganske henrykt, greb den Vises Haand, trykte den gientaget til sine Læber, og Philosophen havde nok at giøre med at forhindre, at ikke Eberhard i denne Glædesrius kastede sig for hans Fodder. Lijbergs Dine funkede, han havde et grønt Glas i Beiret med gammel Rhinskvinn, og raabte: „Vor Aristoteles leve!“ — „Han leve!“ gientog hele Selskabet, selv den franske Kof, kun ikke Herr von Sock.

Med Lykønskninger og Glædesraab bragte man nu Gubben til Bogens. Munter og veltilfreds sagde han dem Farvel, og rullede afsted. Af, det anede ikke Eberhard, at det var for sidste Gang! Et halvt Aar derefter døde den store Leibnitz.

*) Gud opholder Verden, elsker Menneskeslægten, og vil den vel. Intet er visere.

„Ah mon Dieu!“ raabte Herr von Sock kold og med en moquant Mine, da han stod alene tilbage i Stuen, ligesaa forundret som indigneret over Eberhards umaadelige Glæde. „Det var altsaa den fornemme Herre, der blev saa feteret i Aften paa min Bekostning, at ingen Bid smagte mig? En Lærd! en Parvenu! en Noturier! en nybagt Adelsmand! Herr von Leibniz, hvis Fader var moralsk Professor i Leipzig!“

Men nu var ogsaa din Time kommen, usselige Herr von Sock! og din Uforskammenhed havde culmineret. Et Par skielmske Drengene (just den lille Schweizer og Hollænder, som sang Bisen) havde tilbragt den hele Aften med at udruge en Hevn mod den, der havde foragtet deres Sang; saa meget meer, da de vel mærkede, han havde Ingen til Ven. I de Borgnes Nærværelse vovede de dog intet Angreb, men neppe var den tilkommende Domherre alene i Værelset, overladt til sin Skiebne, saa aabenbarede sig Nemesis i travesteert Costume.

Hollænderen havde ufornærkt sat Herr von Sock en Fiskekrog i Parykken, var krøbet op paa en Tværbiakke undet Loftet, og begyndte at mede. Det varede ikke længe, saa beed Fisken paa Krogen; han rykkede til, og Parykken svævede som en Comet mellem Himmel og Jord. Neppe saae Schweizeren Heltens Hoved blottet for Hielmen, før han skyndte sig at filtrere ham en levende Flaggermuus ind i de naturlige Lokker. — „Herre Zemeni!“ gispede den forfærdede von Sock, da Harpyen begyndte at sprætte og slog ham i Ansigtet med sine Skindvinger. Og med det Feltstrig: „En Flaggermuus! en Flaggermuus!“ styrtede han ud af Døren. — „En Flaggermuus! en Flaggermuus!“ raabte Drengene efter ham; „Plads for Flaggermusen!“ — I sin Angst styrtede den provisoriske Domherre afsted, som

en løbft Hest, og standsede ikke, før han faldt ud i et Gadekær, ei langt fra Bertshuset. Med Møie fik man ham fisket op igien. I forbarmelig Tilstand, drivende vaad, blev han bragt paa sit Kammer, klædt af og lagt i Seng. Men heller ikke her havde han udstridt endnu, thi de fortvivlede Gadedrenge stode uden for Binduet, og raabte i eet væk: „En Flaggermuus! en Flaggermuus!“ indtil endelig Bægteren jog dem bort.

En Times Tid derefter bankede det paa Døren, og Hanna Hellkraft traadte hen for Patientens Seng med en Spøskum varm Suppe. „De har jo næsten ingen Aftensmad nydt,“ sagde hun; „drik denne Suppe, og dæk Dem vel til, at De ikke forkøler Dem.“ — „Ak, min gode Kone!“ raabte Herr von Soc, hvem Ulykken havde gjort mødft, „saa lever der dog endnu paa Jorden en Christenfiæl, som har Medlidenhed med min Tilstand, og ikke vil spotte mig?“

„Det kan De altsammen takke Deres egen taabelige Hovmod for,“ sagde Hanna med sin sædvanlige Rolighed. „Drik, sov, sved Galskaben ud, og bær Dem i Fremtiden fornuftigere ad! Farvel! Vi reise bort i Morgen, og see Dem formodentlig aldrig meer.“

En gammel Bekiendt, p. p. c.

Det var en herlig frisk Morgenstund; Stovet var dæmpet af Regnen, og vore Reisende kiorte i en magelig Bogn til en By, hvorhen de havde sendt Bud i Forveien, for at bestille Træckskoiten videre frem.

Samtalen faldt naturligviis paa de to forskiellige Adelsmænd fra i Gaar. I denne Samtale bleve de forstyrrede af en stor Mennekesværm, som trængte sig forbi, og fyldte hele Landeveien, saa Bognen tilsidst maatte køre ganske langsomt. „Hvad er det?“ spurgte Eberhard en Forbigaaende, i det han reiste sig for at see over Brimmelen. — „Det er en stakkels Synder, som skal rettes,“ var Svaret; og nu blev Eberhard ogsaa et Menneske vaer, lurvet klædt, med blottet Hoved, omringet af Børgtere. Fulgt af en Præst, vandrede han til Døden med vaklende Skridt. Foran gif Byens Skoledrenge og sang, og paa den lille grønne Bakke stod det græsselige trebenede Uhyre, som snart skulde sluges sit Bytte. Men hvad der gjorde Synet end mere selsomt, og vakte en forunderlig Følelse hos alle Tilstedeværende, var en deilig Regnbue paa Himlen, som stor og hoitidelig slog sin Halvkreds over Galgen.

Bognen kunde ikke komme forbi, og man maatte tøve nogle Minutter. Endnu kunde Eberhard ikke see Synderens Ansigt, fordi denne vendte ham Ryggen; men neppe stod den Stakkel paa Bakken ved Retterstedet, saa opdagede Eberhard en lille rød Sløise, bundet i et Knaphul af den graa Kittel.

„Herre Gud i Himlen, Obadiah Schlenk!“ raabte Eberhard. — Synderen vendte hurtig sit Hoved hen imod ham, og kiendte ham strax. — „Ak, Herr Eberhard Julius!“ raabte han; „kommer De ogsaa for at see min Død? Farvel! Gud velsigne Dem, beed for mig! Hvi misbrugte jeg Deres skaanende Godhed til nye Misgierninger? Denne Laas for Livets Dør forstaaer jeg ikke atter at opdirke, naar den er luft, den slutter for fast. Ak, Gud! seer De den skionne Regnbue paa Himlen? Jeg har kaldet den et Spilleværk; men den barmhiertige Gud har tilgivet mig.

Paa denne Bro skal jeg snart opstige til min himmelske Fader." Derpaa læste den arme Synder sit Fadervor, og Skolebørnene sang den Psalme, som Eberhard havde sunget i Reichmuth von Adochts Gravcapel, da han frygtede for at være levende begravet.

"Gud, Gud!" raabte Obadiah, og viste Eberhard Sloifen paa sit Bryst. Eberhard tilvinkede ham et Farvel med sin Haand, og maatte med Smerte bortvende sine Dine. Bludselig blev der en Dødsstilhed i den store Menneſtevrimmel. Derpaa horte han et sagte Ak! sukses af de fleste Tilstedeværende. Brimmelen adskilte sig, Bognen kiorte videre. Eberhard kunde ikke lade være endnu engang at vende Dinene derhen. Da hang Obadiah Schlenk med nedſænket Hoved, med foldede Hænder i Galgen, og Regnbuen var forsvunden.

Selskabet var den hele Dag stille og taust; Lixberg og Hanna vare forstemte, Eberhard og Lademann bedrovede. Det begyndte atter at regne, og man ſøgte Rattely tidligere, end ſædvanlig. Man spiste kun lidet, Lademann phantaserede paa sin Luth, og Eberhard horte ham med megen Deeltagelse. Der var ſaa stor Beemod i hans Toner, de bleve afbrudte af vilde phantastiske Greb, og forsvandt tilſidſt front og drømmende i ſagte Accorder.

Eberhard gif tidlig til Sengs, for at begrave ſine tungſindige Tanker i Sønnens Afgrund. Længe væltede han ſig fra den ene til den anden Side, Regnen pidſkede stærkt paa Ruderne. Endelig døsede Regnſtænkenes eensformige Lyd ham i Slummer. Da havde han en underlig Drom.

Han ſaae Gud Fader ved Hielp af Cherubim og Seraphim opbygge Regnbuen. De hentede de friskeſte Farver af den ſtigende Morgenrøde paa deres hvide Binger, og i

et Dieblif stod det skønne Kunstværk færdigt med sine violrøde, blaagrønne, gule Striber, og Gud Fader forsvandt med sine Engle. Nu var det heel lysteligt at see, hvorlunde de evige Naturkræfter, som nordiskhedenske Guder, betiente sig af Regnbuen som af en Himmelbro. Den stærke Thor foer daglig op og ned ad den med sin Tordenvogn og sine viedgørende skæggede Gedebukke. Den skønne Himmelvægter Heimdal stod aarvaagen paa Broens dristigste Bue, og blæste herlige glædefulde Toner ud af sit Horn. Det klang som Fuglesang i Morgenrøden, og loffede de syv Farvejomfruer frem af deres Taarne paa Broen; de dandsede, og glædte sig ved Klangen.

Bludselig blev Himlen fulsort, Regnbuen brændte paa den mørke Baggrund i et stærkere Lys, og under Bue-
slaget opdagede Drømmeren Obadiah Schlenk, hængende i Galgen. Men paa Landeveien ikke langt derfra sad Hanna Hellkraft som en Korne paa en stor Bautasteen, og sang Dødningsdansen. Brat forvandlede Galgen sig til et Kors. To andre Kors bleve endnu tilsyne, og Kristus hang i Midten mellem to Koverne med en blomstrende Slaentornekrone om Hovedet, uden Blod og Saar, som om kun Korset bagved klæbede sig til hans Hænder og Fødder. Kristus boiede sig hen mod Obadiah, og sagde venlig-troftende: „Sandelig jeg siger dig, endnu i Dag skal du være med mig i Paradiis.“ Da vaagnede Obadiah af sin Dødsflummer, steg ned, og greb atter sin Vandrestav, der laae i Græsjet, og som Bøddelen ikke havde brudt, men kun skrækket den sorte Bark af. „Kunde jeg blot bestige Regnbuen,“ hørte Eberhard Obadiah sige, „saa skulde jeg snart naae Himmelen.“ — „Stig i Veiret, streng dig an!“ lod en Stemme. Da kastede Obadiah sin Stav ned paa Jorden; den faldt paa hans Grav, og hævede sig atter

derfra som en hvid Lilie. Men som en Matros i Lougværket, saaledes begyndte nu den arme Synder at entre i Beiret paa Regnbuen til Himlen, hvor Sanct Peder mødte ham med et stort Nogleknippe i Haand, og sagde: „Jeg behøver vel ikke at lukke dig Døren op? Est du dog en saa drabelig Smed, at du kan blæse alle Laase op, naar du blot seer paa dem. Blæs mig nu engang Himmeldøren op!“ — „Ak!“ raabte Obadias grædende, „jeg har ladet Seilgarnstumpen, Træpinden og det rustne Søm ligge dernede hos en god Ven, som sikkert ikke vil misbruge dem. Jeg har dog undertiden næret en bedre Følelse i mit Hierte.“ Med disse Ord pegede han paa den røde Brystsløise, han havde gjort sig af Uhrbaandet. Da svarede Sanct Peder: „Du har ikke været af de Børste. Gaf ind; men vær beskedent, og sæt dig paa den nederste Bænk, strax inden for Døren!“ — Obadias gik ind i Himlen, og Eberhard vaagnede.

Engang endnu, og dog ikke sidste Gang.

Om de flette Beie, som vore Rejsende havde hørt saameget dadle, bleve de fuldkommen overtydede efter Regnen, og da deres store magelige Bogn ikke kunde holde Spor med de smalle hollandske, brak der et Hiul for dem i Nærheden af en Kiøbsted, og nødte dem til at blive der Natten over. Her mødte Eberhard et underligt Eventyr.

Han gik ud af det sørgelige Vertshuus, for at see sig lidt om i Egnen, medens Maden blev lavet. Da han vilde gaae hjem, tog han feil af Huset, som han kun flygtig havde lagt Mærke til, og gik ind i Nabogaarden. Pigen,

som han mødte paa Trappen med det Spørgsmaal: „Er det ikke her?“ svarede: „Jo, ganske rigtig, Herr Studiosus! Bær saa god at trine nærmere, de Andre komme strax.“ — „Og Berten?“ spurgte Eberhard. — „Herren kommer ogjaa strax og skærer for,“ sagde Pigen, og forlod ham, da hun havde aabnet Døren til et stort øde Bærelse, hvor der kun stode nogle gamle Stole, og i Baggrunden et Fyrrebord, hvorpaa Eberhard ved det ofte fordunklede Maanskin opdagede noget langt Indhyllet.

Intet forstærker Tungsindigheden meer paa et fremmed Sted, end slet Veir og et sørgeligt Bærelse. I en munter Stad, fuld af Mennesker, eller i et deiligt Landskab med Solskin og Skygge havde Eberhard vel snart slaaet Obadias Schlenk af Tankerne igien; men her i dette mørke, hvidtede Kammer, i den vandkolde Afsten, efter at endnu Uheldet med Bognen var mødt, gjorde ham det skumle Opholdssted heel nedslaaet, og udflækkede bedrøvelige Billeder i hans Phantasie.

Blæsten hylede paa Gaden derude, pøb ind giennem Binduesprækkerne, og drev Skyerne paa Himlen saa snelt forbi Maanen, at Lyset og Skyggen i det øde Bærelse forfulgte hinanden paa den kalfede Bæg som Spøgelsjer. Det runde, tragiske Maaneansigt med sine smerteligt, dog ædelt mod Panden optrukne Bryn, skuede, liig en høi Melpomene, ned paa Jordens Jammer, og syntes at føle en med Foragt blandet Medlidenhed for de arme Mennesker. Barndommens Gysen, der i den senere Tid sieldnere indfandt sig hos Eberhard, vendte levende tilbage. Den sig selv modsigende Forestilling: at Livet ophører med Døden, og at dog Livet endnu uagtet sin Tidskulde er sig bevidst i Livgisten, knugede hans Siæl. Han skælvede. Den øde Stue tyktes ham en Gravfielder. Det forekom ham, som om han lugtede Liv;

den lange indhyllede Paffe paa Bordet lignede et dødt Legeme.

Han maatte bruge al sin Fatning og Forstand, for at bortjage disse vilde Forestillinger. Han maatte sige sig selv: „Du er i et Bertshuus, mellem levende Mennesker.“ Og for endelig med eet at giøre Ende paa disse barnagtige Phantasterier, gik han hen til Bordet, og drog det hvide Klæde hurtig tilside, der bedækkede den lange ubekiendte Gienstand.

Hvad skildrer hans Forfærdelse, da han i det lyse Maaneskjær virkelig opdagede et Cadaver? Og hvem var det andet end — Obadiah Schlenk! Ansigtet var vel blaat og opsvulmet, men Ansigtstrækkene, som Eberhard gienkiendte, vare ikke ganske forandrede. Den hvide Kiortel havde den Døde endnu paa, og den røde Sløise var endnu ikke løst af Knaphullet.

I dette Dieblik kom Pigen med Lys, og Doctor Scarabæus traadte munter ind i Stuen med en lystig jovialisk Mine, fast klædt som Kof, med en blinkende Kniv i Haand, fulgt af en Hoben Studenter. „Ja, mine Herrer!“ raabte han jublende, i det han flankerede med Kniven i Luften, „i Aften har jeg Noget at byde Dem til Giest paa. Ellers have vi altid maattet nøies med de sygelige Staffler, som døde Straadød, eller med Liig af gamle udlevede Folk uden Kraft og Saft. Her er en Mand i sine bedste Aar, med en Constitution, der kunde giort ham hundredaarig, dersom han ikke ved at overtræde Loven var falden i Justitiens Hænder. Men have ogsaa Juristerne vist ham ud af de Levendes Tal, saa ere vi Medicinere dog ikke slige Taabenakker, at vi skulde skamme os ved at optage ham i vort Lag igien; og har end Mennesket i levende Live ikke duet meget, skal han dog nu efter Døden blive en nyttig

Borger i Staten. Rigtig nok har han kostet mig mine ti gode Daler klingende Mynt, der ikke ere at spøge med, især i disse Tider, for en Mand som mig med maadelige Indtægter; dog, hvad gjør man ikke for Videnskaben?

Det var ogsaa med Nød og neppe," vedblev Doctoren, i det han nærmede sig Bordet, „at jeg havde faaet ham for saa godt Kiøb; thi Lægerne her i Egnen ere mere graadige efter et Cadaver, end Krager og Ravnene. Dog, da Skarpretteren er min besynderlig gode Ven — han er selv en forulykket Mediciner, og slog sig derfor i senere Aar til denne Green af Chirurgen — saa overlod han mig den Hængte for Skillingskiøb. Og hvad have vi ogsaa nu at klage, om end Fordommen ei aldeles er udroddet? Sagtens ere vi endnu ikke skredne saa vidt frem i Oplysningen, at de Døende selv paa Gøttesengen frabede sig en christelig Jordfærd, og testamentere deres Krop til Anatomiekammeret; men det kommer nok, det kommer nok! Rom blev ikke bygget paa een Dag. Forestiller eder derimod, hiertelstede Sælevenner! hvorledes de ægyptiske Læger maae have været til Mode, der aldeles intet Dødt eller Forfuleet havde at rage i, fordi hvert Madsel der i Landet blev balsameret og anseet for en Helligdom. Ikke engang Zootomien kunde de dyrke. Grækerne brændte deres Døde paa Baal, til største Skade for Medicinal- og Forst-Væsen; dermed havde den Spøg en Ende, og Anatomikerne maatte gaae fra Gildet med tørre Munde. Rigtig nok fortæller man, at i senere Tider den store Herophilus Chalcedonius fik Tilladelse til at anatomere Forbryderne levende, for at fremme Videnskaben; men slige lucida intervalla ere kun at betragte som Stierneflud og rene Undtagelser. Og saa ville vi da uden videre Indledning eller Program skride til Værket. — God Aften, min Herre!" sagde han, da han endelig opdagede

Eberhard, „er De en Studiosus Medicinæ eller Chirurgiæ, der kommer at høre mine Forelæsninger over Anatomien, eller hospiterer De kun? Hvis saa er, maa jeg oprigtig sige Dem, at tre Gange er det Høieste, der kan tilstedes uden Honorar.“

Eberhard, der mærkede, at Manden, saa pedantisk han var, og saa meget end Jingrene floede ham efter at faae fat paa Liget, dog ogsaa var en Bengeven, og ikke lod til at have mange, gjorde snart en Ende paa Legen ved at sige: „Min Herre, jeg har tilfældigviis engang gjort denne arme Synders Bekiendtskab. Han var en Forbryder, og fortiente sin Død, men med sin Død har han ogsaa forsonet Retfærdigheden. Jeg veed vel, at Mange vil finde det daarligt af mig, at berøve Videnskaben en følesløs Jordklump, af hvilken endnu de Levende kunde høste Nytte; men jeg er nu eengang saa. Det vilde være mig selv høist imod, naar jeg vidste, at man efter min Død vilde skære med Knive i mit Liig; og saaledes, formoder jeg, har ogsaa den Afdøde tænkt. En stor Tieneste, han har bevist mig, en rørende Uttring af Taknemmelighed, af ædlere Følelse, som jeg engang opdagede hos ham, gjør mig ham forbunden; og da jeg ikke kan vise den Levende min Belvillie meer, vil jeg i det mindste give den Døde en christelig Jordefærd. Jeg betaler Dem tre Gange saa meget, som Gada-veret har kostet Dem; vil De saa overlade mig det til Begravelse?“

„Det maa jeg betænke mig paa,“ svarede Doctor Scarabeus, og floede sig bag Dret. „Gaaer hjem, mine fiære Børn! for det første,“ sagde han til Studenterne, „og kommer igien i Morgen. Jeg maa tale med denne Hædersmand i Cenrum.“

Da han var alene med Eberhard, sagde han: „Vil De give mig 50 Rigsdaler, saa skal Personen høre Dem til med Hud og Haar.“ — „Top!“ svarede Eberhard, og tog sin Brevtaske frem (netop den, der havde været i Obadias's Hænder), „der ere de.“

„De vil giøre hans Enke en stor Glæde dermed,“ sagde Doctoren. „Hun har allerede været her og lamenteret for mig; men da hun ikke havde saa gyldige Grunde at anføre, som De, saa jendte jeg hende bort med Protest. Der kommer hun, saa sandt jeg lever, igien. Jeg gider ikke høre den Flæben og Hysten. Farvel, min Herre! lev vel. Og skaf mig Cadaveret og Kicerlingen saa snart ud af Huset, som mulig! Deres Tiener!“ Med disse Ord forlod Doctor Scarabæus Eberhard, og smuttede ud af en Sidedør, for ei at møde Enken paa Trappen.

Med lange sorte Haar, der vare gledne ned over Skuldrene, med et blegt kummerfuldt Ansigt, der endnu viste Spor af forsvunden Skønhed, stod Konen, hvis ædle Skabning selv ikke den usle Dragt kunde skiule, i Stuen for Eberhard med en lille smuk Dreng ved Haanden, som ganske sorgløs bar et Kors under Armen, og spiste en Kringle.

„O, min Herre!“ raabte Konen, og fastede sig for Eberhards Fødder, „vær barmhiertig, og riv denne stakkels Døde ud af den grusomme Mands Hænder, der kradsjer Eigene op af Graven igien, for at sønderslide dem. Han var min Mand, han var denne stakkels Drengs Fader. Hvor dybt han syndede, veed Ingen bedre, end jeg, som var gift med ham i syv Aar. Ogsaa mig og dette uskyldige Barn har han forladt, for at hengive sig til den rasende Spillesyge. Thi Alt, hvad han rovede, tabte han igien i Epil; og saaledes have to affkyelige Laster, som Dæmle, uophørlig sønderslidt hans arme Hierte. Men Gud har

forbarmet sig. Han er ikke evig fordømt; en Præst har fulgt ham til Retterstedet, han har modtaget Alterens Sacramente, og ikke forladt Verden som en haardnakket Riding. Hans letsindige Siæl, Bægelsind og Lidenkskab have forført ham. Men han var ikke altid slet. Der er gaaet noget Bedre til Grunde i ham, hvoraf man vist nok i den senere Tid sielden sporede Tegn. Undertiden opblusjede der dog pludselig Funter af en skionnere Natur i ham. Aldrig bestial han fattige Folk; aldrig tog han Noget, naar han troede, at hans Ran kunde giøre den Berøvede ulykkelig. Kun de Rige havde han svoret et evigt Had; og just fordi han blot vilde tage, hvor det efter hans Mening ikke kunde skade, har denne sidste Gnist af Udelmod drevet ham til det gyseligste af alle Tyverier: Kirkeran. Ofte har han villet give mig Noget, men jeg har aldrig taget mod en Hvid. Jeg har ernæret mig og dette ulykkelige Barn med mine Hænders Arbeide. I de senere Tider saae vi ham næsten aldrig. Tro mig, det har kostet mig meget, at rive mit Hierte fra en Ugtefælle, hvis ungdommelige Tælle og godhiertige Bæsen havde vundet min Kiærlighed, som altid har været venlig imod mig, og aldrig sagt mig et ondt Ord! Han var ogsaa en duelig Kunstner. Af, denne skionne Færdighed har han græsselig misbrugt. Men han har bødet derfor, han dode som en Christen. Loven har ikke fordømt ham til at hænges i Jernlænker, til at fortæres af Glenterne; den forunder ham en stiltiende Begravelse. Men den Rovlyst, han udøvede i Livet, forfølger ham efter Døden, og Bøddelen har drevet en skændig Handel med hans arme Legem. Af, fiøb mig atter disse usselige Levninger frie! Jeg har ikke Raad dertil. En slet Liigkiste har jeg gjort Udveie til. Uden for Kirkemuren, paa Marken har en ærlig Daglonner gravet ham en Grav under et Træ.

Jeg har selv tømret dette Trækors, den stakkels Dreng der holder i sin Haand som et Legetoi. I den stille Midnatsstund, kun fulgt af den venlige Maane, som deler min Veemod, vil jeg jorde ham; og Gud vil lønne Dem Deres Edelmød."

Den lille Dreng, som, medens Moderen talede, var gaaet hen til Bordet, og af Nysgierrighed havde draget Klædet tilside, der atter skjulte Liget, gav sig nu bitterlig til at græde, og raabte: „Af, Moder! der sover Fader paa det haarde Træbord, men han er ganske kold om Fingrene og blaa i Ansigtet."

Vi forlade med Eberhard dette Rædselsoptrin. Han trøstede den stakkels Enke saa godt, han kunde, og gav hende Penge.

Derpaa ilede han ind i Bertshuset, men vogtede sig vel for at fortælle Ligberg Noget om det Forefaldne; derimod fandt han i Lademann en sympathiserende Ven.

De skyndte sig begge med Aftensmaden, og ilede paa deres Kammer. Her stode de længe sammen i Binduet, og talede om denne Begivenhed. Bægteren havde allerede raabt Tolv, Maanen skinte klar. Da bleve de Noget vaer, som bevægede sig langsomt hen ad Gaden. Det kom nærmere, det var en slet og ret guul Liigkiste, som fire Daglønnere bare paa deres Skuldre. En Kone med en lille Dreng ved Haanden udgjorde det hele Liigfølge.

„Der ere de," sagde Eberhard sagte. „Hvilken udsel Jordefærd! Lademann! skal vi følge med? Det vil trøste og styrke den stakkels Kone. Han er jo dog død som en Christen, og vi ere alle syndige, skrøbelige Mennesker for Gud." — „D, gierne! strax!" raabte Lademann, og greb sin Hat.

I Diebliffet vare de paa Gaden, og sluttede sig til Liigfølget. Enken takkede med et inderligt Blif, og neiede ærbødigt, uden at lade sig forstyrre i sit hoitidelige Tog. Da Riget var sænket ned i Graven, læste de med deres Hatte for Ansigtet, hilste hende venligt, og forlode hende, uden at sige et Ord.

Næste Morgen, da de fortsatte Reisen, kom Bognen forbi Kirkegaarden og den friske Grav paa Marken ikke langt fra Landeveien. „See, Lademann!“ sagde Eberhard. Enken sad i pæne, reenslige Sørgeklæder under Træet med en Psalmebog i Haand, hvori hun meget andægtig læste. Det sorte Kors var plantet paa Graven. Den lille Dreng sov paa sin Moders Skød, og i hans blaa Trøie opdagede Eberhard den velbekendte røde Sløise.

Den kiælne Skionhed.

Nu reiste Selskabet til Utrecht paa Trækflokten. Her begyndte Floderne at blive bredere, Jordbunden blev mere indskrænket, og Grunden sumpet. Ofte spadserede de paa Digerne, og hørte med Forundring Bibernes, Kragernes, Bildændernes, Bildgæsşenes og Swanernes Skrig. Til Rødhalse, Sidstener, Bogşinker, Drosler og flige Fugle, som fløe de sumpige Egne, mærkede de derimod Intet.

Om Stedets Reenlighed og Folkenes Smuds havde Eberhard hørt saameget, og fandt sig fuldkommen overtydet om Sandheden. I Staldene bandt Bønderne Halen op paa Køerne, for at de ikke skulde tilhøle sig. Paa Fartøiet forlangte han engang et Biinglas af en Matros; denne

bragte ham det plettet af sine smudsige Fingre. Da nu Eberhard skyllede Glasfæt, og kastede Vandet paa Dækket, hentede Matrosen en Støvefost, og efter at have feiet Gulvet peent af igien, maatte Eberhard give en Groschen i Bøder. Sielden saae han, man betiente sig af Lomme-tørklædet, for ei at fordærve det; derimod havde man altid et ganske reent Tørklæde i Lommen. Hver Aften saae han Tienestepigerne feie Gaden uden for Herskabets Dør, ja endogsaa vaske Gaden. Ved hver Dør laae en Maatte, hvor alle de, som gif ind, først skulde astørre deres Skoe. I Fartoierne, og i Stuerne paa Bordet stode Spyttedækker. Smalle Stræder, hvor ofte ingen Bogn kunde komme forbi, vare brolagte med Muursteen, meget reenligt affskyllede, og bestrøede med Sand i Blomsterskiffelser.

Da det nu traf saa, at ogsaa Rixberg og Rademann havde Tid nok, inden de kom til Amsterdam, sagde Rixberg en Morgen: „Det gaaer mig endnu ligesom Bornene, jeg sparer altid den lækkreste Mundfuld tilsidst. Hvad synes eder om, for det første at reise Amsterdam forbi, og at see lidt meer af Nordholland, hvilke Egne jo selv Nederländerne ansee for den bedste Deel af Landet? Nu staae vi saa temmelig i Dynd, til op over Anflerne; lader os reise videre, saa blive vi flot igien i reent Vand. To Ting fortiene især Opmærksomhed her i Holland: deres Gartner- og deres Skibsbygger-Kunst. Jeg har saavel Forretninger i Haarlem, som i Zaardam. De skulde vel ikke have Lyst til at giøre den lille Omvei med, Julius? Er man engang i Holland, saa maa man dog ogsaa ret grundigt studere det hollandske Bæsen. Og det vil sikkert lønne Umagen, saa vist som det lønnede Umagen, da Hanen grov i Møddingen og fandt Diamanten.“ — Eberhard og Hanna vare strax villige, og Selskabet reiste til Haarlem.

Her fulgte Eberhard Lizberg til en berømt Blomsterhandler, hos hvem Architecten havde Bestillinger. De fandt Gartneren staaende i sin Dør og røge Tobak, hvorved han gjorde en saa dybsindig Mine, som om han var henfuntet i den dybeste philosophiske Speculation; og dog tænkte han ikke paa Andet, end at han røgte Tobak. Da de havde hilst paa ham, ønskede Lizberg at besee Haven og Blomsterne. Gartneren lettede lidt paa sin brede Hat, og sagde: „Gierne, mine Herrer! Bærer saa gode og gaaer foran!“ — Nu traadte de i Haven, hvor de herligste Blomsterfarver og den lifligste Duft mødte dem.

Gartneren rakte Lizberg et Svibelregister, saa stort som en Pariser Spiseseddel. De bedste Blomster vare dobbelte Hyacinther, og iblandt dem den fælne Skønhed, Chrysolora, Prinds Vilhelm, Nimrod og Flos sanguineus de skønneste og dyreste. Men der vare ogsaa andre, som Keiserinden af Rusland, Dronningen af Neapel, Kongen af England, hvilke man kunde have for Noverkiøb. Efter de dobbelte Hyacinther fulgte de enkelte, saa Tulipanerne, saa Ranunklerne og endelig Negliferne.

Men medens Lizberg besaae Blomsterrabatterne med Gartneren, blev Eberhard henrykt over en anden levende Blomst, hvilken han halvskiult opdagede i Græsset. Det var Gartnerens Datter, en Pige paa sytten Aar i fuld Ungdomsblomstren, sovende paa en Græsbenk. Hendes Fødder vare skiulte i Græsset, Hænderne indviklede i det Silketørklæde, der var gledet ned fra den fulde hvide Barm. Ansigtet vendte hen imod ham, og de tilsluttede Læber smilede, som om de vilde byde ham et Kys. Eberhard stod som fortryllet over det herlige Syn; han havde længe ikke seet en saa indtagende Pige, og den skielske Amor, som

skulte sig i Skyggen bag hendes gule Lokker og tykke Haar-
fletninger, skød ham en Piiil i Hjertet.

Som en Støtte stod han og betragtede den sovende
Venus, indtil han, oftere kaldet af Ritzbergs lydende Bas,
endelig ganske ærgerlig saae sig nødt til at forlade den
skønne Soverste, for at besee — en udmærket Negliflor.

„See dog,“ raabte ham Ritzberg i Møde, „hvilken
Pragt, hvilken Friskhed, hvilket Farvespil!“ — „Nu ja,“
svarede Eberhard kold, „ret smukt; men hvad er det da meer
at gjøre Bæsen af? Man veed jo nok, hvordan Neglifer
see ud.“ — „Herren der lader til at være Kiender,“ sagde
Gartneren phlegmatisk; „han spørger maaskee efter dobbelte
Hyacinther, fordi de ere de kostbareste og smukkeste. Ja,
min Herre! da skulde De have seet min kiælne Skønhed.
Det var en Blomst!“ — „Jeg har allerede seet den,“ svarede
Eberhard adspredt. — „Hvorledes? min kiælne Skønhed?“
— „Deres Skønhed,“ svarede Eberhard; „om den er kiælen,
veed jeg ikke.“ — „Nei, min Herre!“ svarede Gartneren,
langsomt rystende paa Hovedet, „min kiælne Skønhed kan
De ikke have seet, den er allerede afblomstret. Men siden
Herr Ritzberg er saa god og kjober en betydelig Mængde
Svibler af mig, vil De da ikke gjøre mig den Ære, at
besee mit Liebhaberie, og i Eftermiddag drikke en Kop
Thee med mig, min Kone og min Datter?“

Ritzberg, som tilskrev Eberhards Forstemthed Opholdet
her, svarede for at befrie ham fra det kiedsommelige Selskab:
Liebhaveriet vilde de gierne strax tage i Diesyn; men i Efter-
middag kunde de ikke have den Ære. „Min Ven Julius“,
vedblev han, „drikker aldrig Thee, og har endnu i Dag
meget at løbe om.“

„Jeg beder om Forladelse,“ faldt Eberhard ham i
Talen, „jeg har i Dag aldeles Intet at løbe om. Og hvor

kan De sige, kære Ben! at jeg ikke drikker Thee? De tager fejl. Theen er en sand Nectar, naar den bliver lavet ret, og raft af de rette Hænder. — Jeg skal have den Væ, at komme, min Herre!" svarede han Gartneren venligt. — "Ja, saa ville vi da strax besee Liebhaberiet," sagde Hollænderen.

Nu traadte de ind i nogle Bærelser, fuldproppede med Natursiøldenheder og udstoppede Dyr. „Der seer de Herrer," raabte Hollænderen i den sædvanlige Markskrigertone, og pegede i Veiret under Loftet; „der hænger en udstoppet Crocodil fra Batavia. Det Bæst har slugt en Skibsdreng, der endnu ikke var confirmeret, med Hud og Haar for min Skipper Adrian. Til Giengield have vi fanget Bæstet og stoppet det ud. Den af Bugen udskaarne og for Resten ubeskadigede Skibsdreng har derimod nydt en christelig Begravelse."

Derpaa maatte Eberhard sætte sig paa en Stol, der kærkede saa underligt, at Hollænderen, der ellers var Uerbarheden selv, loe, saa de klare Taarer trillede ham ned ad Kinderne. En stor Mængde Conchylier laae der ogsaa til Skue. En overflødig Samling af chinesiske Porcellain var stillet op, og deriblandt fandtes Menneskefigurer, der kunde vrikke med Halsen og fordreie Dinene i Hovedet. Udstoppede Fugle var der heller ingen Mangel paa; men de fældede allesammen. — „De Dævle ville endelig fores med Arsenik," sagde Hollænderen, „naar de skulle trives; men det kunde let gaae ud over de Levende. Saa maae dog hellere Ormene æde dem, end at de alt for tidligt skulde æde os. Her seer I en Tiger fra de malebarste Kyster, mine Herrer! men den Karl har mistet endeel af sin forrige Bildskab og Smidighed." Derpaa viste han dem allehaande Forsteninger, iblandt Andet en forstenet Pølse, samt en gul Steen, der

saae ud som en Ost, og spurgte, om de vilde bide et Stykke deraf.

Lizberg kiedede sig over alle de flauue Bittigheder, der formodentlig bleve gientagne, hvergang Naturaliecabinettet forevistes; men Eberhard fandt det altsammen saare godt, lystigt og naivt, fornøiede sig meget derover, og snakkede Hollænderen efter Munden. Især kunde han grumme godt lide et Par Tøfler af guult Saffian, som skulde have tilhørt Sultan Soliman den Anden, og som Gartnerens Datter Wibeke i sin Barndom ofte havde leget med, og havt paa Fødderne.

„Da vare de vist uendelig meget for store til hendes smaae Fødder,“ sagde Eberhard. — „Det forstaaer sig; dengang, min Herre!“ svarede Hollænderen, „var hun kun et spædt Barn. Men nu er hun mandvoren, og har faaet sin behørigte Førlighed.“ — „Tøflerne ere hende vist endnu meget for store,“ raabte Eberhard.

„Pøkkeren komme efter den Knekt,“ tænkte Lizberg, „jeg kan slet ikke blive flog paa ham i Dag. Før vilde han ikke værdige den skionne Neglifeslor et Diekast, og nu har han forgabet sig i Stortyrkens Tøfler.“

Da de atter vare ude i Haven, opsogte Eberhard Græsbenken; men den havde givet Slip paa sin skionne Byrde, og han saae kun det nedtrykte Græs. „Ak, forsvunden!“ sukede han saa høit, at Hollænderen kunde høre det. — „Hvem da, min Herre?“ spurgte denne. — „En skion Blomst, jeg nylig saae her.“ — „Saa maa et af Børnene vist have været i Haugen,“ svarede Hollænderen. „Det er vel, at der just i disse Dage ingen kostbare Blomster florere her. Ellers er jeg nødt til at lukke Haugen i Laas for det Smaarak.“ — Lever nu vel, mine Herrer! og

forglemmer ikke i Eftermiddag at tage til Takke hos mig med en Kop Thee og en Pipe veritabel Kanaster."

Nubem pro Junone.

"Hvad i al Verden har J da for, unge Menneſte?" raabte Lixberg, da de begge Arm i Arm ginge til Bertshuset igien.

Eberhard fortalte, hvad der var hændet, og hvilket Indtryk den unge Pige havde gjort paa ham.

"Ha ha!" raabte Lixberg, "nu lugter jeg Lunten. Er J endelig engang igien bleven ſtudet? Det var ogsaa paa høie Tid. Og hvorfor er det ikke ſteet for længe ſiden? Der vare dog ſmukke Pigeborn nok i Bertshujene, hvor vi kom. — Diſſe unge Menneſter", vedblev han, "ere ſom Phosphor: man kan føre begge en Tidlang med ſig, vel forvaret; men neppe gaaer Tollen op, eller knap ſeer de et glat Anſigt, ſtrag ſtaaer Alting i Fyr og Flamme. Ellers er Gartneren en hovedrig Mand; maaskee kunde J giøre jer Lykke her. Crocodillen fra Batavia ſaaer hun i det mindſte ganſke beſtemt i Medgift."

"Herre Gud, fiære Lixberg!" raabte Eberhard, "hvor kan det dog forneie jer, at travestere Alting og ſee Alt fra den latterlige Side? J er jo dog fornuſtig nok til at vide, at hver en Ting har to Sider at betragtes fra. Hvorfor taler J da ikke undertiden front og enſoldigt, ſom det bør ſig en ærlig, ſanddru Kunſtner?" — "Der have vi igien den forhergede Kiærlighed," raabte Lixberg. "Den giør det lyſtigſte, vittigſte Hoved ſaa dum og bly, ſom det umælende

Dvæg paa Marken. Er I nu kommet ind i Høitidelig-
heden og Veemoden? Nu, saa Fred være med jer! Vælg
jer en anden Staldbroder, end mig! Maanen har ogsaa et
koparret Ansigt; den Flødestiæg kan I betroe eders Kummer.
Lad den, som en Tiggerdreng, løbe et Stykke med hen ad
Landeveien ved Siden af Bognen, og aftrygle jer et Par
Taarer!"

"Har I da aldrig elsket, Lizberg?" — "Vel har jeg
det," raabte han, "jeg har jo ogsaa havt Kopper. Alle flige
Børnesygdomme maa man have overstaaet i Tide."

"Saaledes gider jeg ikke høre eder tale," sagde Eber-
hard, "og vil I ikke stemme i en anden Tone, saa Farvel!"

"Velan, jeg vil da være alvorlig," svarede Lizberg i
en imponant, kraftig Tone og med en rynket Pande, som
kom af Dmsindtlighed over at see sig miskiendt. "Vil I
høre min Troesbekiendelse om Kiærligheden? Den er i sin
ægte Natur en guddommelig Følelse; men kun saare Faa
kiende den sande Kiærlighed, og jeg havde nær sagt, den er
ligesaa sielden som Genie, i det mindste som et ægte poetisk
Sind. Sandselighed have alle unge Mennesker; Ungdom-
mens Tillokkelser vække Tilbøielighed; den Lyst at behage,
at seire fornøier en Tidlang; det bliver til en gienfjendig Beg,
et forsængeligt Bedrag eller Selvbedrag, en tungfjendig Egen-
sind, som skaffer nogen Fornøielse, mere Uergrelse, megen
Tidsspilde og mange Taarer. Især hvor en Rosalindes
kolde Egenkiærlighed kan pine et Romeo-shierte. Ingen
Edderkop martreer da en Flue meer. Jeg har kiendt saa
kaldte uskyldige unge Piger, der vare saa flue og kolde, saa
stolte af deres Undigheder, som en gammel Minister af sin
Indflydelse; der med velberaadt Hu saa godt anvendte
deres Smaafaveurs, som en Skafferjøde sine Penge. Først
lokkedes man i Garnet. Sød veemodig smilende Opmærk-

somhed, halv sfiult Længsel! En Biol duster ikke mere sødt besteden, mere naiv undseelig. Siden Stolthed, Kulde, Egenfind, selv Uartighed, Uforskammenhed; men Alting ganske roligt, under den sædvanlige Hosflighedens Former! Jeg har kiendt Piger, der gjorde sig en Fornøielse af, ved enhver Leilighed at saare et hengivent Hierte, de selv først havde giort Jagt efter. Ligesdan kan det gaae omvendt. Da er Pigen den stakkels Bedaaerede. Man taler saameget om de grovere Forførelser, derimod kun sielden om dette finere Slags, der dog er ligesaa slet, ja egentlig slettere."

"Stakkels Ben!" sagde Eberhard, i det han deeltagende trykkede hans Haand, "De maa selv have fristet en haard Skiebne. Vil De vel engang fortælle mig Deres Hændelser?" — "Dvintessentsjen deraf", svarede Lizberg, "har De allerede faaet. Jeg vil gierne engang igien lade Dem drøvtygge de tomme Bælge, det visne Græs fra min forsvundne Baar, dersom det kan vederqvæge Dem."

Eberhard glemte ikke med Lizberg tidlig om Eftermiddagen at besøge Blomstermanden. Da de traadte ind i den lille lave Stue, fandt de Luften tyk af Tobaksrøg. Bertinden, en gammelagtig, knokkeltor Kone, sad ved Theebordet som et fremmanet Spøgelse i Røgdamp. Paa Hovedet bar hun en lille hvid Kappe med Guldbaand, hvortil Drenningene vare hestede. Over Snorlivet havde hun en Kofte, og under Skiørtet struttede et Fiskebeensskiørt af usædvanlig Brede, men saa kort, at det viste alle Mennesker det Sted paa Benet, hvor der undertiden voxer en Læg. Dog lode disse Grene aldrig til at have baaret deslige Frugter. Theekiedlen stod ved Siden af hende. Hun nikkede ligegyldig med Hovedet ad de Fremmede. Berten gif dem et Skridt i Møde. En anden Mandsperson blev rolig sidende med sin Pibe, blæste Tobaksrøgen ud giennem Næse-

borene som en ildsprudende Drage, og lod det ogsaa beroe ved at nikke. Eberhard stræbte at være saa elskværdig, som muligt, og førte en halv Times Tid Conversationen ganske alene. Thi da Madamen havde sagt: „Det er deiligt Veir i Dag, min Herre!“ taug hun som en Muur; og da Berten havde bedet Dem være saa god at sætte sig ned, var ogsaa hans Conversation til Ende. Ritzberg stoppede sin Pibe, smøgede og taug trods Hollænderne.

Imidlertid blev Theen skienket meget tynd i smaae chinesiske Kopper, med lidt Sukker i, og raft Eberhard og Ritzberg. Hollænderne selv noiedes med at tage en lille Gnalding Sukker Candis i Munden til.

Endnu bestandig udeblev den Skionne, og Eberhard stod paa Gløder, ligesom Theekiedelen. Endelig raabte Konen: „Wibefe! kom dog ind. Din Brudgom har allerede været her længe.“ — Det løb Eberhard koldt ned ad Ryggen, da han hørte dette Drakelsprog af Moderen, der i sin Kuldampe forekom ham som Præstinden i Dodona paa en Trefod over Røghullet i Prophethulen. Thi hvem kunde Brudgommen være andre, end det phlegmatiske ildsprudende Utyffe?

Som vor gode Ven befandt sig i denne Tilstand, gif Døren op, og et smukt ungt Pigebarn traadte ind i Stuen, men ikke nær saa smuk, som han i Formiddags havde forestillet sig det, da hun laae i Græsbænkens Lysmørke. Som Herschel opdagede nye Stierner i Melkeveien, saa opdagede Eberhard her i hendes Melkevei utallige Fregner, hvilke han ikke havde lagt Mærke til i Trærnes Slagskygge. Derpaa faldt hans Dine ned paa hendes Been, og her havde hun sagtens langt meer at vise frem end Moderen, men Fødderne selv vare saa flodsede, at vist endnu Stortyrkens Tøfler ikke vare hende for store. Hun nikkede lidt med Hovedet,

og saae paa Eberhard med store matgraae intetsigende Dine. Hvor langt anderledes havde han forestillet sig de tillukkede Himmelporte! Med røde brede Hænder og hæslige korte Negle greb hun efter en Kop Thee; og i det hun uden al Ynde smilte hen til Brudgommen, som blev siddende, droge Rosenlæberne sig vidt fra hinanden, og viste Eberhard, i Stedet for den forventede dobbelte Perlerad, et Par Gummer, der havde megen Liighed med en afbrændt Bondeby, hvor kun hist og her Skorstenene staae tilbage.

I dette Dieblif var han fuldkommen helbredet, og begyndte at spase med Lizberg i den forrige lystige, frække Tone, uden at bryde sig videre om Rogenting. Lizberg betragtede ham sfielmsk med store Dine, og spurgte ganske ærbar: „Hvorledes? er allerede Trolddommen forsvunden?“ — „Aldeles,“ svarede Eberhard, „i de Feskyer, som omgave den. Jeg har omarmet nubem pro Junone.“

„Det hænder tidt,“ sagde Lizberg, da de havde taget Afsked, og gif hjem sammen. „I hvor mange Blonder, Fryndjer, Kniplinger, Handsker og Kysehatter forgabe sig ikke om Vinteren vore Ungkarle i Halvmørke; og hvor forbarmeligt seer det ofte ud, naar alle de forventede Herligheder om Sommeren komme paa Blegen i Solskin! Men at I ved høi lys Dag . . .“ — „Hun laae i Grenenes Skygge,“ faldt ham Eberhard i Talen; „Belysningen var saa yndig, og De veed, jeg seer ikke godt langt fra.“ — „Og dømmet ikke godt nær ved,“ raabte Lizberg leende, „og har et Hierte, saa blødt som smeltet Smør, og saa brændende som Tran, og havde længe intet ungt Fruentimmer seet. Det er jo billigt; hver Don Quixote maa have sin Dulcinea i egen Indbildning. Men I tager feil, gode Ven! hvis I troer, at jeg tiere vil være eders Sancho Pansa.“

Lademann bliver syg.

Da Eberhard var flot igjen, havde de alle gierne strax kunnet reise til Zaardam; men der indtraf et Uheld, som Ingen havde forudseet. Sundheden betragter Mennesket som Livets Tilbehør, som Salt og Brød til et Maaltid; men disse Hovedbetingelser kunne dog stundom mangle, og hvad hielp da alle kostelige Anretninger?

Saaledes gik det denne Gang stakkels Lademann, hvem vi rigtig nok endnu kun kiende lidet til, men som vi dog allerede af de enkelte Træk, vi kiende, holde meget af. Han har svunget sig op fra Snekker til Orgelbygger, fra Orgelbygger til Orgelspiller, fra Orgelspiller til en god Componist. Med sit vel farveløse, men langt fra ikke siællose Ansigt indtager han alle Mennesker. Han er en trofast Ven, har et ømt Hierte, er en beskedent Staldbroder, en god Tilhører, men en slet Taler. Det Sidste er Skyld i, at han endnu saa lidet er fremtraadt. Men havde du hørt ham spille, ficere Læser! da vilde du maaskee have høiere Tanker om ham.

Lademann blev syg, skjøndt han for Resten ellers slet ikke var af svagelig Helbred, thi hans Ansigts Blegthed var mere Hvidhed end Blegthed. Fine unge Piger ere ofte slige Lilier, som dog slet ikke ere syge, om der endog næsten intet Rosenstær blander sig i deres blændende Blondhed. Men hans Natur var kiælen, ømsindlig, han havde forfølet sig, Obadias Schlenks Henrettelse havde gjort et alt for stærkt Indtryk paa ham. Det usunde hollandske Clima havde vel ogsaa bidraget Sit, og han faldt i en hidsig Feber, i hvilken yttrede sig et mærkeligt Drømmeri.

I sin Paroxysmus talte han bestandig om Obadias Schlenk, og blandede dette stakkels Menneskes Skiebne med

sin Kiærlighed til Musik. Da Eberhard og Ritzberg første Gang sadde ved hans Sygeleie, smilte han, lyttede, og bad Eberhard flytte sit Reiseskriin lidt nærmere hen til Sengen. Da man spurgte ham: „Hvorfor?“ sagde han: „For at høre Treflangen tydeligere. Høre I ikke, hvorledes Træpinden, Seilgarnet og det rustne Søm klinge og tone derinde? Jeg veed ikke, om det maaskee er en Kolsusharpe, om Seilgarnet er spændt ud mellem Træet og Jernet; eller om det klinger altsammen saadan af sig selv. Men Treflangen hører jeg tydeligt i Es dur: Es, G, B! Undertiden ligger Grundtonen øverst, undertiden underst. Men veed I, hvad det vil sige? Det vil sige: Evigheds Gud! Barmhiertighed!“

Længer hen i Sygdommen bleve disse Indbildninger mørkere, mere mystiske. Om Aftenen; naar det lakkede ad Midnat, bad han sine Benner, som vaagede hos ham, forlade Bærelset. Han vilde længe ikke sige Aarsagen, endelig sukkede han: „Fordi den stakkels frygtsumme Mand ikke tør aabenbare sig i eders Selskab.“ — „Hvem da?“ spurgte Ritzberg. — „Den Hængtes Mand. Han besøger mig hver Nat, og beder mig saa inderligt om at componere en Siælmesse for ham i Es dur; saa faaer han først No i Graven. Jeg kan ikke afflaae ham det; og I vilde heller ikke giøre det, hvis I saa ham, hvor godhiertig han staaer der i Døren, med foldede Hænder, med Strikken om Halsen, med Taarer i Dinene, og den røde Sløise paa Brystet.“

Der var en duelig Læge i Haarlem, som giorde Alt, hvad han kunde, for Lademann. Disse Phantasier, sagde han, maatte have deres Tid, og det hialp ikke at dæmpe dem med Utaalmodighed og heftig Modsigelse, hvad undertiden Ritzberg havde giort, der ikke kunde lide slige Sagter.

Han havde før altid været vant til at beherske Lademann; men her forregnede han sig, thi i sin Sygdomstilstand var denne slet ikke længer frygtsom og bly, og medens hans aandelige Bæsen ligesom traadte ud af ham, og legemliggjorde sig i phantastiske Drømme, blev han ogsaa diærvere, og mødte sin befalende Ven med en Værdighed og Fasthed, hvorover denne ikke nok kunde forundre sig.

„Bær De kun ikke alt for stolt af Deres mathematiske Figurer, af Deres sandselig tydeligere Skikkelser, min gode Lixberg!“ sagde han engang. „Musiken sværmer ikke legende og sygelig i Luften, den griber med stor Magt ind i Virkeligheden. Strø De engang Blomsterstøv paa en Glasflise, og stryg Randen med en Violinbue, saa vil De snart erfare, hvorfra alle mathematiske Figurer have deres Oprindelse. Jeg elsker Dem, Lixberg! De er en ærlig Mand, De har viist mig sandt Venstabskab, jeg beundrer Deres Forstand, Deres Lune, Deres Kundskaber; men Beskedenheden mangler Dem ganske, og De sønderriver ofte med plump Haand den fineste Bæv. Deres Hørelse er heller ikke med det Skarpeste, og De lægger ofte ikke Mærke til, hvad Andre sige. Den eustachiske Trompet er derimod hos Dem i bedste Tilstand, og derfor hører De Dem helst selv tale. Dersom jeg ikke var syg, skulde jeg gierne berigtige flere af Deres Paradoxyer og Bildfarelser.“

„Det er mig en underlig Sygdom,“ sagde Lixberg.

Nogle Dage derefter begyndte Lademann at komme sig, han spiste og drak igien, de fixe Ideer lode til at forsvinde. Han vilde ikke tillade, at Nogen vaagede hos ham om Natten. Lyset blev tidlig slukt, og han slumrede roligt ind. Men man tænke sig Eberhards Forundring, da engang Bægteren spurgte: „Er den fremmede Herre endnu saa syg, at der behøver Nogen at vaage hos ham hele Natten? Jeg

seer, der brænder altid Lys, og hører ham ogsaa undertiden tale høit med en Anden."

Eberhard svarede Bægteren, hvad der faldt ham ind; men da det atter var Midnat, og Alle havde forladt Lademann, der lod til at slumre dybt, tøvede Eberhard endnu lidet, gif derpaa ud paa Gaden, og opdagede virkelig Lys paa Kammeret, som Bægteren havde sagt. Han lod sætte en Stige til Muren, klavrede op, saae ind i Kammeret — og Lademann sad i bare Skiorte ved det oplukkede Rejsefriin, og skrev meget ivrigt. Hvad det var, kunde Eberhard ikke skielne; men Skriveren stirrede ofte hen til Døren, og spurgte: „Er det saaledes ret?“ Efter et Ophold skrev han igien, som om han havde faaet Svar. Svaret syntes snart at være Nei, snart Ja; thi undertiden glædte Skriveren sig, og fortsatte ivrig sit Arbeide, undertiden strog han ud.

„Jammerstade,“ tænkte Eberhard, „hvis denne skionne Siæl for evig skulde have faaet et Knæk, og var bleven vanvittig!“

Helbredelsen.

Nogle Dage derefter vare Lixberg og Eberhard gangne ud til den saa kaldte Haarlemmer-Busk, en Lund, fuld af overmaade store Træer med usædvanlig tykke Stammer. De forsinkede dem noget, og spiste i et Vertshuus uden for Porten. Her kom Eberhard i Klammeri med en Student over den berømte Lorenz Coster, hvis Marmorstøtte staaer paa Torvet, og som ansees af Hollænderne for at have op-

fundet Bogtrykkerkunsten. Eberhard derimod vilde, at man skulde tilskrive Gutenberg og Faust denne Ære. Lizberg tilføiede endnu ironisk Schöffers og Albrecht Pfisters, og bemærkede, at Gutenberg egentlig havde heddet Henne Gänsefleisch eller Sulgeloeh. Eberhard kom temmelig dybt ind i Texten med Studenten, og Lizberg behøvede den hele Overvægt af sit Lune og sin Fatning, for at vedligeholde den gode Tone.

Da Lizberg og Eberhard igien ginge til Byen alene sammen, var den Sidste forstemt og taus. „J ærgrer jer, fordi J atter har været bragt i Harnisk over Jngenting,“ sagde Lizberg. „Jeg finder en heftig Strid over Tanker og Meninger urimelig. Thi hvor bilder et Menneske sig ind at tænke og dømme fornuftigt, naar Modsigelseslysten eller den saarede Egenfiærlighed forvirrer hans Hieme? Hver vil have Ret, og i Samtalens Hede glemme de som oftest, hvad de gif ud fra, og hvad egentlig Striden var om. Saa seer jeg dog heller et Par fulde Bønder slaes med Næverne. Men nu oven i Riøbet at sfiendes om Facta, om historiske Data, det forekommer mig reent affindigt. Thi her kan jo den Ene let overbevise den Anden, naar de kun ville give Tid. Der maa den Ene give den Anden Ret, om han end aldrig vilde. Saa er det Forslag: Skulle vi vedde? dog bedre, thi dermed faaer Sagen en Ende, og den Paa-staaelige bliver straffet for sit Rethaveri.“

Eberhard taug et Dieblif, som han altid pleiede, naar han følte, han havde Uret; derpaa sagde han: „J det Hele har De Ret, Mange stride saaledes. Men Mange blive ogsaa misfiendte formedelst deres fyrige Temperament. Der gives hidfige Mennesker med Blidhed og Beskedenhed, og arrogante Rethavere uden disse Egenskaber. Det Solide, det Bedste i en selskabelig Kredss er den aandelige Mor-

skab, i det man meddeler hinanden sin Munterhed, sit Lune, sine Følelser, Tanker, enkelte træffende Bemærkninger, og saaledes vekselsviis lader hinanden smage en Mundfuld af sit aandelige Bæsen. Her gielder det da især, at vedligeholde den gode Stemning; ved en god Tone at komme hinanden velvilligt i Møde med sympathetisk Nabenhed; ikke vise Animositet eller en Modsigelseslyst, der kun lurker paa, at den Anden skal lukke Munden op, for storagtig at paastaae det Modsatte, eller gjøre hans Meninger latterlige med fordreende Spot. Hvad der tales om, er altsaa kun her et Middel for hvordan der tales. Samtalen burde altid være en Fortsættelse af det Thema, hvormed man begynder: „God Dag! Hvordan befinder De Dem?“ Den enfoldige Hilsen: „God Dag!“ er saa smuk; et venligt Blik, i det man tager Hatten af for hinanden eller trykker hinandens Haand, tyder gjensidig Godmodighed og Agtelse. Derved skulde de fleste lade det berøe. Saa snart de lukke Munden op, forstyrre de for det meste dette skønne stumme Forhold med uворne Ord; og i Stedet for en god Dag, som de begyndte med at ønske hinanden, gjøre de hinanden ofte den hele Dag bitter og ubehagelig.“

„Hm, der er Noget i,“ sagde Litzberg, og betragtede Unglingen med den samme smilende Tilfredshed, som første Gang, da de traf sammen i Cöln, og hvormed Litzberg strax havde vundet ham.

Under denne Samtale kom de til Byen. Kloffen var over tolv; det var temmelig mørkt, Himlen bedækket med Skyer, og de ginge den store Domkirke forbi. — „Hvad er det?“ sagde Eberhard, og stod stille, som forstenet af Forundring. — „Hvad nu?“ brummede Litzberg, hvis Hørelse ikke var saa skarp, som Eberhards.

De nærmede sig endnu Kirken nogle Skridt, og Eberhard spurgte: „Hører De ikke den deilige Musik derinde?“ — „Ja, ved Gud!“ raabte Litzberg, „nu kan jeg ogsaa høre det. Hvad er dette? Spiller det mægtige berømte Orgel med 8000 Piber og 60 Stemmer sig selv i Nat?“ — De kom noget nærmere; der stode Bægteren og Degnen ved Kirkedøren. Tænderne klappede Bægteren i Munden, og Nøglesknippet raslede Degnen i den skælvende Haand, som om de vilde slaae Tact med Triangel og Tromme til Musikken derinde.

„Nei, det kan umulig være Indbildning,“ sagde Litzberg. „Ruf op, Herr Degn! Lader os gaae ind og opdage Aarsagen til denne Virkning!“ — „Gud bevare mig derfra!“ svarede Degnen, og forsende sig. „Organisten er død, i Gaar blev han begravet, og nu sidder han allerede paa Nareværket igien, og spiller langt bedre, end i levende Live.“

Litzberg havde imidlertid taget Knippet af Degnens Haand, der var koldere end Nøglerne, aabnede Kirkedøren, og gik ind. Eberhard fulgte ham, men Bægteren og Degnen bleve udenfor, som de sagde: for at staae Skildvagt ved Døren.

De andre To traadte ind i den tusmørke Kirke. Maanen kastede kun en enkelt Straale fra en revnet Sky giennem den brogede Rude tværs igiennem Hvælvingen hen paa Sølvcrucifixet paa Alteret. De skønneste Toner, der udtrykte Veemod, Tungvind, Klage, Skræk, Forventning, endelig himmelsk Trost og Glæde, lode fra Orgelet.

„I Sandhed, saaledes kan kun en Aand spille,“ sagde Litzberg uforsærdet med sit sædvanlige Lune. — „Spøg ikke i Utide, kære Ven!“ hviskede Eberhard; „saa sandt Gud lever, seer jeg ikke en hvid Skikkelse sidde deroppe for Orgelet.“ — „Nogen maa der jo sidde,“ svarede Litzberg;

„Kom, lad os gaae derop!“ — „Bær ikke dumdriftig, Lizberg!“ sagde Eberhard. „Hvad have vi der at giøre? Kiende vi alle Naturens Muligheder og Hemmeligheder? Hvo veed, om det ei er en musikelskende Siæl tilladt, efter at have affastet Jordlarven, endnu at sværme natligt i Tonernes usynlige Rige, hvilket jo egentlig alt er en Aandeverden.“ — „Bliv mig fra Halsen med det Sniksnak!“ raabte Lizberg fortrydelig. „Vil I ikke gaae med, saa gaaer jeg alene.“ — „Vi dele Skiebne,“ svarede Eberhard, og fulgte ham.

De ginge op paa Orgelet, hvilket endnu bestandig tonedede. Eberhard blev forskrækket, og veg tre Skridt tilbage, thi den hvide Skikkelse viste sig nu tydeligt, i Nattroie, Underbuget og med en spids Hue paa Hovedet. — „Bed Gud, som jeg tænkte: Lademann!“ raabte Lizberg. — „Nu, ere I der, mine fiære Venner?“ sagde Orgelspilleren, uden at blive videre forundret. „Det var godt. Have I hørt Siælemessen? Ere I tilfreds dermed?“ — „Den er meget smuk,“ svarede Lizberg; „men hvordan kommer I her i Kirken om Natten?“

„Hemmeligt, medens I andre sov,“ svarede Lademann smilende, „har jeg maattet componere; og hemmeligt, med Bælgetræderens Hielp, har jeg sneget mig hid, for at opføre Musikken. I urimeligkloge Mennesker havde vist ellers ikke tilladt mig det. Men nu er Alting godt. Nu har Obadias No, og jeg med; nu skal I see, at jeg snart kommer mig.“

Til Lykke kiorte just en Borgemester forbi Kirken, som gierne, da man havde fortalt ham Sagen, overlod den Syge sin Kappe og sin Bogn. Man bragte Lademann hjem, han kom i Seng, sov tre Dage og Nætter næsten uafbrudt fort; da han vaagnede, var han karst og stærk, forlangte Mad, spiste og drak med god Appetit, stod op, og saa Dage derefter tillod Lægen ham at gaae ud.

Den hele Paroxysmus forekom ham som en Drøm, og Ingen vilde været i Stand til at overbevise ham om det Modsatte, hvis ikke Partituren til den skionne Siælemesse havde ligget der, og han havde kiendt sin egen Haand. Han spillede den med største Forundring og undertiden med Banskfelijkheid, som om det havde været en fremmed Musik; ikke nær med den Færdighed, som de havde hørt ham spille den i Kirken udenad i Mørke. De udmærkede Steder deri overraskede ham med Nyhedens hele Trylleri, og han var nær ved at beklage sin Helbredelse, fordi den, sagde han, havde skilt ham ved sit Genie.

Da Selskabet igien drog afsted paa Trækskoiten en varm Sommerdag, for at reise til Gaardam, sagde Rixberg til Hanna Hellkraft: „Jeg takker Gud for, at jeg engang igien har faaet de to unge Sværmere flot. Poeten lod det dog beroe ved en blot Drøm, men Spillemanden kunde ikke giøre det ringere end med en fuldkommen Forrykthed. Jeg er dog ogsaa et Stykke af en Kunstner, men Obadias Schlenk har hverken giort mig til Drommer eller Nattevandrer.“

„Bygningskunsten“, svarede Eberhard, „er grundet paa Jorden. Det er en skion Kunst, hvortil der hører et roligt Genie. Digtekunsten svæver mellem Himmel og Jord, og forbinder begge. Musikken er ganske Siæl, og binder sig til intet Stof. Tværtimod river den sig altid med Længsel og Hestighed løs fra Stoffet; og hvor den aabenbarer sig, er tillige dens Aabenbaring en Forsvinden. Saaledes bliver den en sund Sygdom. Thi hvad er Sygdom, ja hvad er Døden selv Andet, end Opøsningen af det Jordiske, i det Aanden skiller sig fra Støvet, for bevinget at svæve hen i en saligere Tilstand?“

„Ret smukt,“ bemærkede Litzberg. „Men man hører, at en Poet har gjort Lignelsen: Bygningskunsten og Musikken ere de eensidige Extremer, Poesien forbinder Alt, og omfatter det Hele.“

„Bisffelig,“ svarede Eberhard, „i Omfang kan ingen Kunst maale sig med Digtetekunsten; men i de enkelte Kræfters henrivende Virkning viger den derimod enhver anden Kunst.“ — „Og hvad siger I da“, bemærkede Litzberg, „om hin Kunsternes skionne prosaiske Modsatning, om denne stille, dygtige Menneſtekræft, der ikke glimrer, ikke trænger sig frem, ikke tænker paa Fremtiden, men som med flittig, sund Driftighed udfylder Diebliffet, og virker velgiørende, aarvaagen og usforstyrret i sin Kreds?“

Alles Dine hvilede ved disse Ord paa Hanna Høllkraft, som ikke forstod Litzberg ret, og stirrede forlegen paa ham. — „Ja,“ raabte Eberhard, „der har Mathematiken talt et sandt Ord. Hun er en Perle.“ — „Hun har pleiet mig som en Moder, da jeg var syg,“ hulkede Lademann, i det han gientagne Gange trykkede hendes Haand. „Uden hendes Hielp laae jeg alt i sorten Jord.“

„Vilde I holde en enfoldig Kone for Nar?“ spurgte Hanna godhiertig mut, „fordi hun undertiden har kogt jer en Havresuppe og lagt jer Hovedpuden til Rette? Tier stille, I taabelige Menneſter! og tager eders Hoveder Bare for Touget der, som er spændt over Canalen, at det ikke gaaer jer allesammen, som Obadias Schlenk.“

Selskabet bukkede sig dybt ned, medens Baaden gled forbi, og Litzberg raabte: „Der har hun, min Tro! atter reddet vort Liv.“

Commermanden i Baardam.

Lizberg havde Brev med til en flink, velhavende Commermester i Baardam. Neppe vare de stegne af i Bertshuset, hvor Hanna Hellkraft blev tilbage for at passe paa deres Toi, saa ginge Lizberg, Rademann og Eberhard hen at giøre myn Heer Kalf et Besøg. Lizberg havde Tegninger at bringe ham.

Da de nærmede sig Huset, hørte de allerede langt henne paa Gaden en lystig Støi af Sækkepiber; Vinduerne stode næsten alle aabne, thi det var en varm Dag, og et stort Middagselskab sad ved Bordet i en munter, høirostet Samtale.

De Fremmede vilde strax gaae igien, men man havde allerede seet dem fra Vinduerne af. Myn Heer Kalf, en tyk jovialsk Mand med et rødmsuset, straalende Ansigt, treen selv ud i Døren, bad de Fremmede komme nærmere, spurgte, hvem de vare, og hvem de vilde tale med. Lizberg, som ikke kiendte ham personlig, rakte ham Brevet, tillige med et Papbind, fuldt af Tegninger, til Berten i Huset, og vilde have det tilgode til en anden Gang. Men neppe havde myn Heer Kalf kastet Dinene i Brevet, før han raabte, som fordum Laban til Abrahams Tiener: „Kom herind, du Herrens Betsignede! hvorfor staaer du derude? — Dog, det er sandt,“ vedblev han med sagtere Stemme, „vi maae først spørge Mester Peter om Forlov, thi han er egentlig Bert her i Dag. Lov lidt, godt Folk! og sætter jer ned saa længe. Jeg skal strax være her igien.“ Derpaa lod han de Fremmede staae paa Gaden, og skyndte sig ind ad Døren tilbage.

Myn Heer Kalf kom strax tilbage, og raabte: „Kom kun ind, min kiære Herr Lijberg! kom kun med jeres Kammerater, vær ikke undseelig, I ere Mester Peter alle velkomne.“ — De toge mod Indbydelsen, og traadte ind i den store Spisestue, hvor Samtalen pludselig forstummede, og Alles Dine vogtede paa de Indtrædende.

Bed Enden af Bordet sad en anseelig Mand, som lod til at være henved fyrgetyve Aar gammel. Han var klædt, som de andre Tømmere, dog ragede han høit over dem alle, og saae ikke ud som en Hollænder. Han var af en skion, rank og dog tillige stærk Legemsbygning. Hans Ansigt havde noget høist Paafaldende: en underlig Blanding af Benlighed og Strenghed, af Besindighed og Bildskab saae man deri. Hans Pande var stor og bydende; de sorte Loffer slagrede tykt omkring hans Hals, og snart rullede de store blaae Dine ham omkring i Hovedet, snart hestede de sig roligt og giennemtrængende paa en enkelt Gienstand.

Da de Fremmede traadte ind, betragtede Mester Peter dem opmærksomt. Myn Heer Kalf rømmede sig, og holdt følgende Tale:

„Seer I vel, Godtsfolk! der sidder Tømmermester Peer Mikfelsen — en god Arbejder, thi han har tomret det sammen, som vi andre vel lode være, om vi end bleve saa gamle, som Methusalem. Han havde rige Forældre, som gierne vilde havt ham høiere paa Straa; men han havde nu eengang forgabet sig i Skibsbyggerkunsten. Saa kom han da til os, var flittig og ædru, drak sig kun en Ruus engang om Halvaaret i godt Compagnie, og lærte at glatte en Mast og hugge en Kiel, saa godt som Nogen i Christenheden. Selv kogte han, medens det varede, daglig sin Mad, og redte selv sin Seng. Da han paa denne Maade var avanceret frem i vor gode Kunst fra Dreng til Evend,

fra Svend til Mester, gjorde han et stort Gilde, som i Dag, hvor vi alle bleve ligesaa glade og fulde, som nu, ja endnu fuldere, skiondt det egentlig ikke er Hollanderne's Bane — men hvad gjør man ikke, for at tiene en god Ven? Derpaa reiste han atter til Nyholland, hvor han har store Besiddelser og vidtløstige Landeiendomme, som hverken jeg eller han kiender. Men han havde en Nabo, som han kaldte sin Fætter Don Quixote, en Galfrands, der gjorde ham meget af det, indtil han endelig løb sig en Stavre i Livet. Nu sad vor gode Mester Peer Mikkelsen, Gud ske Lov, atter saa temmelig i Ro. Da foretog han sig denne lange, besværlige Reise, blot for endnu engang at drikke med os, og fornøje sig i vor enfoldige Kreds, i Mindet om ficere, forsvundne Ungdomsdage. Saa skal han da nu ogsaa leve til den yderste Dag! Fylder eders Glas, Karle! klinker, kommer dem. Vor gode Mester Peer Mikkelsen leve! Hurra!"

„Hurra, Hurra, Hurra!“ istemte det forsamlede Broderskab. Der blev en forfærdelig Trængsel. Alle vilde klinker med Peer Mikkelsen. De Fremmede fik ogsaa hver sit Glas, og maatte giøre det Samme.

Lademann tog det altsammen for god Mynt, og mærkede intet Uraad. Eberhard og Lixberg gjorde store Dine, og saae paa hinanden. — „Man maa naturligviis ikke forstyrre dette Incognito,“ sagde Lixberg, „være beskedent, men tillige fik, svare dristig, naar man bliver spurgt, og for Alting lystig.“

„Sætter jer hos mig, mine Venner!“ sagde Mester Peter paa godt Tydsk. „I ere tydske Reisende, og jeg holder meget af Tydskerne, det er dygtige, ærlige Folk. Hvem er du, unge Menneske?“ — „Jeg er en Student fra Leipzig,“ svarede Eberhard. — „Og hvad er egentligt dit Fag?“ —

„Jeg er ung, og har endnu ikke bestemt mig til noget Bist.“
 — „Bestemt maa man altid være hos Peer Mikkelsen,“
 hviskede Lixberg. „Han er en temmelig god Poet,“ svarede
 han høit for Eberhard.

„Poet?“ sagde Peter med et mindre forekommende
 Blik, „nu, det er ret smukt; det kan være godt i dine Fri-
 timer. Men Poesien bærer kun Blomster, og Livet kræver
 moden Frugt. Har du ellers ikke lagt dig efter noget
 Nyttigt?“

„At kalde Poesien Blomster,“ svarede Eberhard, i det
 den bekiendte Rødme flygtigt farvede hans Ansigt, „har
 sagtens selv engang været anseet for en poetisk Lignelse, men
 den er i Sandhed triviel og haltende. Poesien yder paa
 een Gang baade Blomster og Frugt.“ — „Den er jo kun
 til Fornøielse,“ raabte Peter; „hvad nytter den til? Du
 maa ikke tage mig ilde op, at jeg altid spørger efter det
 Nyttige.“ — „Og hvortil nytter da Nytten?“ spurgte Eber-
 hard ligesaa raff. — „Du er mig en subtil Philosoph,“
 svarede Peter; „kiender du ikke det gamle Ordsprog: En
 Nar kan spørge om mere, end ti Kloge kunne besvare?“ —
 „Den Talemaade Nytte“, vedblev Eberhard med Fatning,
 „kommer af at nyde, thi Nytten skaffer Legemet Nydelse;
 men Ordet fornøie betyder at tilfredsstille Nøiet eller
 Sindet, og det kan kun skee ved skionne aandelige Fore-
 stillinger.“ — „Nu ja,“ svarede Peter, „Poesien kan vel
 ogsaa have sin Nytte ved vigtige Leiligheder; ved Fester,
 Fødselsdage, Bryllupper, Barnedaab og Jordefærd bruger
 man den sagtens ogsaa, naar man vil vise den Levende eller
 Døde en Ære.“ — „Digtefunsten“, raabte Eberhard, „er en
 Gudinde, ingen Opvarteriske. Om end den skionne Datter i
 Huset med huld Ydmyghed ofte og gierne passer, hvad der
 forefalder, skulde man dog derfor ikke tage hende for et

ringe Tienestetyende." — „Saa sig mig da, min tappre Ben! hvad Godt gjør hun egentlig?" spurgte Peter leende. — „Selten, den store Mand kan slet ikke undvære Digtefunsten," svarede Eberhard, i det han mødte Spørgerens rullende Dine med et fast Blik. — „Ei ei! Og hvorfor ikke det?" — „Fordi den, bedre end Balsom og Specerier Regemet, bevarer hans Bedrifter for Efterverden, at de ikke skulle forraadne i Forglemmelsens Kielder." — „Der tager du feil, min Søn! det gjør Historien," raabte Mester Peter; „for den har jeg al Respect." — „Historien," svarede Eberhard, „naar den ikke bliver behandlet af en Mand med poetisk Aand, gjør intet Andet, end fortæller Eventyr, som en gammel Qvinde bag Ovnen, uden at angive Handlingernes Grund, uden at være i Stand til at skildre de Mennesker, den omtaler. Kun Digtefunsten er i Stand til at aabne os det menneskelige Hierte i alle sine Dele, som et kunstigt Uhrværk. Den kan selv sammensætte slige Uhre; men den faaer ethvert Hiul, enhver Cylinder, enhver Fiæder eller Kiæde fra Virkeligheden. En Historiker uden Digteraand er ikke Andet, end en Gadevægter, som gaaer i Mørke, og raaber, hvad han hører Kloffen slaae."

Mester Peter betragtede Eberhard med Opmærksomhed. „Du er mig en rask, opvakt Knøs," sagde han; „og enten du nu er Poet eller Prophet, saa er du mig velkommen."

„For Resten er jeg egentlig ikke Poet, det har min Ben blot sagt for Spøg," sagde Eberhard.

„Og hvem er J?" spurgte Mester Peter nu Lademann. — „Jeg er Bygger — Orgelsnedker og Musicus," stammede denne bly og forvirret, thi han havde faaet Nys om Sammenhængen af Ligberg. „Jeg spiller — jeg tracterer adskillige Instrumenter." — „Kan J ogsaa blæse paa Sækkepibe?" —

„O, ganske fortræffeligt,“ raabte Litzberg; „han har selv opfundet en ny forbedret Sækkepibe, og fører den med sig. Lademann! spring dog hen i Bertshuset og hent jeres Sækkepibe.“

„Det behøves ikke,“ raabte Mester Peter, „man kan sende Bud efter den.“ — „Nei, jeg maa selv gaae,“ sagde Lademann. — „Nu vel, saa skynd jer,“ vedblev den selsomme Tømmermand; „imens vilde vi bese de Tegninger, som Litzberg har bragt Mester Kalf.“

Nu maatte Tegningerne for en Dag; de gik Bordet rundt, og bleve beundrede af Mester Kalf, Mester Peter og det hele Laug. Thi Litzberg havde gjort flere gode Opfindelser til Skibsbyggeriets Forbedring; ogsaa fandt man i hans Tegninger skønnere Former og bedre Forhold, end i de forhen brugelige. Nogle gamle Mænd rystede sagtens paa Hovedet, og vilde ikke vide af disse nye Moder; men de bleve snart overdøvede af Mængden. Litzbergs Sundhed blev proponeret af Mester Peter, og druffet af det hele Broderskab.

Nu kom Lademann tilbage med Sækkepiben; men han gik det ikke saa ærefuldt, thi han maatte op paa en stor Tønde og afløse den forrige Sækkepibeblæser. Litzberg og Eberhard kunde ikke bare sig for at lee, da de saae den udmærkede Kunstner staae deroppe som en ringe Spillemand med Blæsebælgen under Armen. Han smilede selv forlegen derved, og dette godhiertige Smil gav ham et Anstrog af Enfoldighed, som passede fortræffeligt til hans nærværende Stilling. Men saasnart han begyndte at blæse, vidste han strax at skaffe sig Agtelse. Selv dette ufuldkomne Instrument forstod han at afløse renere Toner, og at give en egen Ynde ved sit Foredrag.

Mester Peter var ganske henrykt, og raabte gientagne Gange: „Er det ikke, som jeg altid har sagt? Intet Instrument i Verden gaaer over en Sækkpipe.“

Beleiring, Capitulation og Fredsslutning.

Da Maaltidet var til Ende, stod han op, og vinkede de trende Rejsende, at de skulde følge ham i Haugen. Her satte han sig i Skyggen paa en Bænk, ikke langt fra et Lysthuus, støttede sig til sit Spanstrør, og sagde: „I kiende mig, Godtsfolk! og det kan da være det samme. Jeg er Peter Alexiowitsch, Czaren af Rusland.“ — Her begyndte de alle at bukke og skrabe. — „Lad kun de Falblader være borte,“ sagde Czaren, „og hører mig videre!“

Mange rige Folk reise til Holland, for at kiøbe Svibler og Blomster til deres Hauger; men jeg har en større Hauge, og bruger vigtigere Planter. Jeg søger Mennesker til mit Keiserdomme. I veed, fiære Lizberg! at jeg har mistet min trofaste Le Fort. Gud være hans Siæl naadig, den redelige Schweizer! Dgsaa min herlige Skotländer Gordon er gaaet mig i Løbet. En Mand, som I, Lizberg! behøver jeg netop nu; I skal følge mig til Rusland, og hvis I tiener mig redelig og tro, hvorum jeg ikke tvivler, saa skal jeg gjøre eders Lykke. Dgsaa du, flinke Sækkpiber! skal følge med, jeg vil gjøre dig til Generaltambour for min hele musicalske Generalstab. Og Poeten“, vedblev han leende, „kan gaae med i Tilgift; han skal balsamere mig mine Bedrifter.“

Bore Rejsende bukkede atter, og Czaren spurgte utaalmodig: „Nu, bliver der Noget af? Skal det betyde Ja,

eller Nei?" — „Eders Majestæt tilgive allernaadigst," svarede Lixberg, „jeg føler i dybeste Underdanighed den høie Bevaagenhed, som jeg alt for lidt fortjener." — „Bliv mig fra Halsen med de Talemaader!" raabte Czaren hidsigere; „skifter det sig for en Mathematiker? Bille I følge med mig? spørger jeg endnu engang. Ja, eller Nei?" — „Nei, Eders Majestæt!" sagde Lixberg bestemt og rolig med et dybt Buf, „jeg kan ikke have den Raade." — „Jeg ikke heller, naadigste Czar!" gientog Eberhard, i det han ligeledes bukkede dybt. — „Jeg ikke heller," sagde Lademann, der gjorde de Andre efter.

„Død og Fordømmelse!" raabte Czaren, og begyndte at gjøre forfærdelige Grimasser, som han altid pleiede, naar han blev rasende: Følgen af en Gift, han havde faaet i sin Ungdom, og af at drikke for megen Biin. „Bille I Lumpenhunde holde mig for Nar, og sætte mig Stolen for Døren? Jeg siger jer: I skal følge med til Rusland. I skal! Har jeg engang sagt det, saa maa det ogsaa skee. „Kan ikke have den Raade! Jeg ikke heller! Jeg ikke heller!" Fanden i Bold! jeg skal lære jer at sætte sig op imod sin Overmand. Skal en Fyrste, der har vundet saa mange Batailler over Svenske og Hedninger, lade sig spille paa Næsen af Haandværkskarle og Musicanter-svende — Tigger-pak, hvis Lykke han vil gjøre, og som ere dumme nok til at støde deres Lykke fra dem? Nu, ved Sanct Nicolaus! jeg skal lære jer Mores. Med dette gode Spanskrør har jeg vasket fornemmere Nygge, end eders. Jeg skal vise jer, hvad det vil sige, at faae Ruslands Keiser til at løbe med Liumstangen." Med disse Ord hævede han Spanskrøret høit i Beiret, og en Hagl af Stofkeprygl var uden Tvivl regnet ned over vore stakkels Reisende, hvis de ikke som snarest

vare flygtede ind i Lysthuset, og havde slaaet Døren i Laas efter sig.

Over Døren, paa hvilken den opbragte Czar hamrede af al Magt, var et lidet aabent Vindue. Eberhard rykkede Bordet hen for Døren; og saaledes forskandsset, steg han, efter i største Hast at have holdt Krigsraad med Rixberg og Lademann, op paa Bordet, stak Hovedet ud af Vinduet, og begyndte at parlamentere med Keiseren af Rusland paa følgende Maade:

„Stormægtigste, allernaadigste Keiser og Czar!

Eders Majestæt behage, ikke at opbringes mod stakkels uskyldige Mennesker, som Jntet have forbrudt, og som kun ere betænkte paa at redde deres Smule Frihed og Uafhængighed! Om det saa er en liden Sisgen eller Spurv paa Landeveien, saa kommer den jo dog ikke strax hoppende, naar Mennesket, dens Herre og Behersker, fløiter, og fremviser Liimstangen. Tværtimod, den udbreder sine smaa Binger i Luften, og flyver bort, for i Skoven at udsøge sig en skyggesfuld eensom Green, hvor den kan bygge sin Rede. Mange Kunstnere, Haandværksfolk og Bersmagere tænke ikke som vi, naadigste Czar! De vilde agte det for den høieste Lykke, at blive hvervet af en saa stor Monarch, og at komme i hans Brød. Men hvad os angaaer, saa bede vi kun, at det allernaadigst maa forundes os, at drage bort i Fred, og saa længe vi endnu ere her, at turde vederqvæge os i Eders Majestæts Raades og Medlædigheds Solskin.

Thi evig vil den Dag være os uforglemmelig, paa hvilken vi nøde den Gæst, at sidde til Bords med Nutidens største Mand; den Dag, da han kom os venlig ligefrem i Møde, uden at tænke paa sin Høihed, fordi han følte, at et stort Menneske er meer, end en mægtig Herster. Ja, skulde endog det Banheld ramme os, at faae Stofkeprygl, saa ville vi

dog, hvis I kun ikke lemlæster os, derfor intet Nag fatte til Eders keiserlige Majestæt, men tværtimod tilgive eder som Christne, og undskyldte eder paa bedste Maade. Man seer jo, at der bestandig hænger Noget ved ethvert Menneſte af hans Stand og Forretninger, i det selskabelige Liv; og han slæber sine Baner med sig paa Ryggen, ligesom Eneflen sit Huus. Skolemesteren, der ofte var i den ubehagelige Nødvendighed, at maatte bruge Jerlen mod den uoptugtede Ungdom, har den stedse med i Lommen, og bruger den vel stundom ogsaa der, hvor det ikke giordes behov. Ja, hvis Ludimagisteren ikke ogsaa imellem pryglor de Ældre og Borne, da skeer det vist ingenlunde af Skaansel, men af samme Grund, som Katten bider Muus, og ingen Menneſter, saaledes som Tigeren: fordi han er for lille.

Af denne Videnshed veed nu Eders Majestæt Intet at sige. Ingen jordisk Magt, kun eders egen ypperlige Forstand og gode Hierte kunne sætte eder Sfranker og Grændser. Og altsaa vil Eders Keiserlige Høihed heller ikke tage det unaadigt op, at vi appellere fra eders Brede og Opbrusen til eders Retfærd og Besindighed. Thi hvorledes vilde det klæde, hvis den smaalige, misundelige Verden skulde faae det at spotte over, at Helten fra Åsfov, Strelizernes og de græske Præsters Betvinger, Seierherren af Nöteborg, Nyenschanz, Peipussøen, Dorpat, Narwa, Jwangorod, Kalisch og Pultava havde sat Kronen paa sine Bedrifter med at morbanke tre stakkels uskyldige ubevæbnede Borgere, der ikke have lagt ham et Straahalm i Veien? Frels os altsaa fra det Onde, allernaadigste Herre! og luk os, ligesom fordum Kong Nebuchadnezar Sadrach, Mefach og Abednego, ud igien af den gloende Dvn."

Efter at Taleren var endt, aabnede Eberhard Døren fik, og nærmede sig atter med sine Staldbrodre den for-

mildede Gar, der ofte havde leet høit under den selsomme Tale. De kyssede hans Hænder, og han sagde venlig: „I naragtige Menneſker! ville I ikke høſte Frugten af min Raade, ſaa lader det være. I ſtaaer eder ſelv i Lyſet. Jeg vil ikke trygle jer, og ſaaer vel Folk uden jer. Ellers kunne I gierne blive her i Aften og tage Deel med i Lyſtig- heden. I have ikke meer at frygte for nogen Overlaſt.“ Dermed vendte han tilbage til Selskabet, og de trende Reifende ſtode alene.

En blandet Folelſe betog dem alle Tre; thi vel var det dem kært, at være undgaaet Faren, men den Tanke, at have forkaſtet en ſtor Fyrſtes Raade, blandte dog noget Ubehageligt i deres Velbefindende. Ogsaa forundrede den Ene ſig over den Anden, at han havde gjort det.

Rixberg brød forſt Tausheden. „Hvis kun ikke dette Skridt ſiden fortryder Dem, min gode Julius!“ ſagde han. „Vel kiender jeg ikke Deres Forhold, og onſker heller ikke at trænge mig ind i Deres Hemmeligheder. Jeg veed nok, at der er ſtor Forſkiel paa et venligt Reifebefiendſkab og paa fortroligt Venſkab. Saa meget mindre onſker jeg deſuden Deres Fortrolighed, da Omſtændighederne ikke tillade mig at giengielde en ſlig Uabenhierlighed. Saa meget kan jeg kun ſige: Lademann og jeg ville viſt, om end ikke paa en ſaa glimrende, ſaa dog paa en ſkøn Maade giøre vor Lykke i Verden. De maa ſelv bedſt vide, om det ogsaa er Tilfældet med Dem.“

„Det er ſaa,“ ſvarede Eberhard. „Jeg eier ſaa meget, at jeg kan leve anſtændigt; og min ſtorſte Lykſalighed, ſom jeg ſætter langt over Indtægter, Titler og Rang, er Uafhængighed. Jeg ſælger ikke min Frihed for Rænker, om de ogsaa være gyldne.“

„Naar saa er,“ svarede Lizberg, „ville vi vende glade tilbage til det muntre Selskab, og være betænkte paa at vise Czaren vor Taknemmelighed og Verbødighed paa en eller anden Maade. Thi særdeles naadigt var det i Sandhed af ham, strax at forgabe sig saaledes i os, at han paa staaende Fod vilde have os med til Rusland. Den pludselige Bredde, der betog ham, kom jo kun af Fortrydelse over, at vi gave ham Kurven. Men hans Billighed vendte strax tilbage, da Hidsigheden havde faaet Tid til at bruse ud. Nu er han næsten forlegen og bly, fordi han skammer sig over sin Dpfarenhed. Vi maae, saa hurtigt som Foraarsvinde, igien tørre ham Duggen af Ornevingerne.“ — „Jeg er rede,“ svarede Eberhard, „skiondt jeg just ikke har Stort at rose mig af, hvad Forgabelsen angaaer. Jeg skulde med, som det femte Hiul til en Bogn.“ — „Poesie forstaaer Czaren sig rigtig nok ikke paa,“ sagde Lizberg; „men jer havde han ved denne Leilighed lært at kiende, og har han maaskee ogsaa noget mere Begreb om Lademanns og mine Kunster, saa vilde eders Personlighed, Ungdomsild og coquette Elskværdighed dog snart baade vippet Sækkepiberen og Skibsbyggeren af Sadelen.“

„Nei, hør engang, Lademann!“ raabte Eberhard leende, „vor Ben Lizberg kan, ved Gud, ordentlig være galant.“

Skuespil og Epilog.

Da de traadte ind i den store Stue igien, var der feiet, oprøddet og udlustet, Bordene vare borttagne, Stolene stillede i Rader ved den ene Væg. I Midten af første

Rad stod en Lænestol, der sad Mester Peer Mikkelsen atter mellem de agtbare Zaardams Tømmere. Der skulde opføres et Stykke, kaldet: „Den hellige Antonii Fristelser i Drken“, egentligt kun en Fremstilling paa Scenen af det Tenierske Billed, og flere i den Art, rimet i Knyttevers, som i Hans Sachsens Comodier. Dog var denne Spas meget forskiellig fra den ærlige Mestersangers; thi den var ikke saa kiedsommelig, og den plumpe Spog tog sig godt ud i det brede Hollandske.

Den hellige Antonius, et ungt Blod paa nitten Aar, sad som Olding med langt Gedebuffeskæg, og med utallige malede Rynker i det glatte fede Ansigt. Skuepladsen forestillede en Lovhytte, sammenslettet af grønne Grene. Den smidige unge Tenorstemme, de kunstlede, hyppige Eftertryk i Declamationen, den begyndende bly Undseelighed, og den strax derpaa følgende frække Næsviished og Lyst til at behage Czaren stak selsomt nok af til alle de lange Taler om at forsage Verden og dens Forsængelighed, der vare lagte Gremiten i Munden. Nu traadte forskiellige Masket ind, for at friste og forføre den hellige Mand i Drken: smaae Børn, ikke ilde udfældte som uhyre Bræmser, Flaggermuus og Basilister; halvvoorne Dreng, som Helvedes Dyr med Heste-Dodninghoveder, som Utykker og ildsprudende Dæmle med Horn i Panden.

Den hellige Antonius lod sig ikke forstyrre, men læste fort i en stor Foliant, hvori han havde sin Rolle, i det han alt imellem skottede hen til Czaren, for at see, hvad Virkning det gjorde.

Czaren var overmaade vel tilfreds med Smaadævlene, og opmuntrede dem ved gientagne Haandklap til at sprude Ild saa længe, til de nær selv vare gvalte af Røgen. Nu kom flere allegoriske Personer: Rigdommen, en hostende

podagrisk Gubbe, behængt med Pengepunge; Forsængeligheden, et langt magert Fruentimmer, stærkt sminket, med utallige Pailletter og Paafuglesfjære; Magten, en firskaaren Karl (Byens fornemste Slagter), hyllet i Kalveskind, med en forfærdelig Prygl i Haand. Endelig Bellysten, et deiligt friskt Pigebarn med flagrende Hørhaar, nøgne Skuldre og Arme, halvblottet Barm. Hestefoden, der var tilsyne under Skierterne, var kun maadeligt giort, og stak besynderligt nok af til den anden nydelige Fod med den trinde Læg.

Man mærkede tydeligt paa den hellige Antonius, at Pigebarnet gjorde Indtryk paa ham. Han glemte endogsaa Czaren. Med skjælvende Stemme udtalte han høist misfornøiet de Forbandelser, Digteren havde lagt ham i Munden, og viste hende Døren. Men nu kom Bacchus, en tyk, meer violet end rødmisset Lommel, med en gammel sort Allongeparyk paa Hovedet, hvoromkring var flettet en Biinranke. Han skienkede af en lille Flaske et dobbelt saa stort Bæger fuldt, og rakte vor Helgen det med grinende Læber. Da var det ude med den gode Eremit (en stor Feil mod Historien og Sandheden); han tomte henrykt sit Bæger, sank glædedrukken i Pigens Arme, og med megen Larm og Banskelihood blev nu et Skiermbræt af et Par haandsfaste Karle trukket for Scenen, hvormed Comødien havde Ende.

Eberhard bemærkede med Fornøielse, uagtet alt det Uanstændige og Plumpe, at dette Spil morede Czaren. „Har han endnu ingen Smag,“ tænkte han, „saa har han dog Indbildningskraft og Sands for Digtning. Paa en saadan Grund lod der sig altid bygge mere.“

Midlertid havde Lizberg sneget sig bort, og opsnuset en Træramme med udspændt Lærred, hvori man først havde havt i Sinde at male Keiserens Baaben med en Krone

over til en Illumination i Aften, hvilken han havde fra-
bedet sig.

Neppe var Lixberg i Besiddelse af Stammen og Far-
verne, saa begyndte han at arbejde, uden at bede om Til-
ladelse; og da Comodien var forbi, havde han allerede
tegnet en af Hercules befriet Prometheus ret smukt, og
coloreret dem, rigtig nok noget raak, men dog med god Effect
for den giennemsigtige Belysning.

Han kaldte derpaa Eberhard og Lademann ud, og
sagde: „Jeg har gjort Mit, giorer nu ogsaa Eders! En
Mand af Hoved maa hurtig kunne fuldbringe Noget, naar det
behoves. Til dette Billed maa Julius digte en Vise, og
til hans Vise maa Lademann satte en Melodie. Jeg har
tilfaeldig opdaget, at Naboen her har et godt Positiv i sit
Liebhaveri, som han gierne laaner os et Par Timers Tid.
Nu roedde de atter Salen op derinde til Bal; dertil ere
Byens Koner og Piger indbudne, de komme vist snart.
Saa maae vi bede Mester Peter om Tilladelse, forst at
opføre et lille Skuespil for ham. Vi satte vort Sindbilled
midt i Salen i Lovhytten bag Skiermen. Jeg er Maskin-
mester. Bag Billedet staaer Positivet, der sidder Lademann
som Capelmester og Tenorsanger, og Eberhard staaer ved
Siden af ham, og understotter hans Sang med sin gode
Bas. Men forst maa Czaren have en Afskrift af Visen og
Moderne. Saaledes hylde vi ham som vakkre Kunstnere,
vise ham vor Taknemmelighed, gaae hjem, sove — og staae
tidlig op i Morgen, for at besee Skibsværsterne.“

Eberhard og Lademann lode sig ikke Sligt sige to
Gange. Den Forste havde strax gjort sig fortrolig med
Ideen, og begyndte at digte. Da Lademann havde faaet
Indholdet at vide og det forste Vers, satte han sig hen
at componere. Det varede ikke en Time, saa vare de begge

færdige. Endnu et Qvarteers Tid gif hen med at affkrive en smuk Copie. Midlertid havde Eberhard sendt Bud efter Hanna Hellkraft; hun maatte dog ogsaa see Czaren, og tage Deel i Festen. Nu gjorde man gientaget Prove. Imidlertid var Ballet begyndt; men i den Mellemtid, da der blev ombaaret Forfriskninger, havde Kunstnerne god Leilighed til at nærme sig Czaren med deres Anliggende. Han tillod dem gierne strax at begynde.

Danserne maatte nogle Dieblif rømme Salen. Da man atter traadte ind, stod den hemmelighedsfulde Bygning opreist bag Skiermbrættet. Ritzberg gjorde Honneurs; med dyb Urefrygt hilste han Czaren, og bad ham sætte sig i Rænestolen igien, i det han rakte ham Sangen med Moderne. Derpaa blev Skiermen let og behændigt flyttet bort. Billedet stod kraftigt og skiont straalende i sine friske Farver, og med tydelig Fraktur var nedenunder at læse: Prometheus, befriet af Hercules.

Nu sang Eberhard og Rademann bag Billedet:

Du tændte paa himmelske Bei
Din Fakkell, os Lyset at skienke,
Til Trost i vor jordiske Rænke;
Men Jupiter taalte det ei.

Han smedded til Klippen din Fod;
For dristig ham Fakkelen brændte.
Da hug en misundelig Glente
Med Ræbet dig Revren i Blod.

Prometheus! du blev ei forsagt,
Du flynked ei frygtjom i Døden.
Snart kom jo din Hielper i Nøden,
Og da blev dig Fakkelen rakt.

Thi Hercules' died kun kort
 Sin deilige Moder Alcmene;
 Dg kraftig med Jern i hver Sene
 Drog kallebevæbnet han bort.

Dit Baand han paa Klipperne brod,
 Sin Ben til Bedrifter han bringer.
 Da hentet paa fuede Binger
 Dig Glenten den himmelske Glød.

Saa skete velgiørende Bærf,
 Som Jorden vist aldrig forglemmer;
 Dg hvo som Dplysningen fremmer,
 Staaer atter en Hercules stærk.

O, Czar! dig er Sangen indviet;
 Thi Lyjet du atter udbreder.
 Ja, Mennekesjælen af Kiæder
 Har Ruslands Heracles befriet.

Lademanns skønne Melodie, forbunden med Eberhards
 Sang og Lihbergs Billede, gjorde et dybt Indtryk paa
 Czaren. Han stirrede nogle Dieblif ned paa Papiret, da
 det var forbi, derpaa sprang han op, og vinkede de tre
 Kunstnere, der vare traadte frem for at tage Afsked, atter
 ud i Haugen. Da de stode alene for ham, sagde han:

„J have samlet mig gloende Kul paa mit Hoved;
 jeg har behandlet jer ilde, og dog have J viist mig en Væge,
 efter at J først have vidst at undgaae min Brede. Derfor
 maae vi nu paa en god Maade tage Afsked med hinanden.
 Eders Sang og det Billed, J have malet, viser mig, at J
 have gode Tanker om mig; og da J Intet forlange, kan

det ikke være Smiger. Saa vil jeg da ogsaa være modig og tapper nok til — at bede eder om Forladelse, fordi jeg har truet eder med Hug; thi sandelig, slige Karle ere længst voxede fra Riset. Den skielmske Poet har ogsaa ladet mig det hore. Han mener, jeg har øvet mig saa længe paa Streligerne, indtil Brygleriet blev mig en Bane. Lad saa være! Men at jeg ellers ikke gjør meget af flette Baner, vide I ogsaa; meget mere elsker jeg det Usædvanlige, og hvor jeg fandt noget Godt, der har jeg altid foretrukket det for gammel Slentrian. Heller ikke maae I glemme, at jeg er en fødte Barbar, der ikke har studeret i Leipzig, men paa egen Haand og af egen Drift arbeidet mig frem. Altjaa intet Under, om der endnu flæber lidt ved af det gamle Kosakvæsen; thi, ved Gud! Sligt skiller man sig ikke saa let ved, som man afklipper et Skæg. Desuden har man givet mig Gift i min Ungdom, for at berøve mig Livet. Min stærke Natur har vel seiret; men et øieblikkeligt Naseri, der undertiden overfalder mig, og staaer i Modsigelse til min sædelige Tilboielighed, er en Folge deraf. Altid har jeg maattet kæmpe mod Strømmen. Uden at nyde et omhyggeligt Tilsyn af de tidligt berøvede Forældre, har min Halvsøster, den Dgle, have de sædte Streliger, og de ikke meget bedre Græfemunke forbitret mig Livet. Min eneste Søn, der engang skulde hofte, hvor jeg har saaet, er en Riding, der tilintetgjør alle mine Haab, og har gjort mig Fadernavnet forhadt. Gud har gjort mig til Hersker over et umaadeligt Rige, men et Rige uden Band. Jeg blev en Tyrste for Barbarer, uden at nyde de uskyldige huuslige Glæder, eller den Ro, som i Stilhed danner Hjertet. Derfor drog jeg som en Træksugl over Bandet, og som en Hyrde til Hyrdehytten, levede her i denne By to Aar roligt som Menneske, drømte mig hen i Abrahams patriarchalske Tid,

og var dog, med alt det, betænkt paa mit Riges Tarv. Nu er en heel Deel lykket mig. Min Fætter Carl gjorde mig Seieren let ved sin Raadhed; og skiondt den russiske Menzikow hverken opveier min Genfer Le Fort, eller min Skotländer Gordon, er han dog en Mand af overordentlige Talenter, naar den fordømte Knegt kun ikke var saa gierrig, og ved enhver Leilighed, altid endnu som Postebager, vilde mele sin Kage. — Der have I mit Skriftemaal, siden I forsmaae min Gunst. Jeg veed nok, min hoiselig Broder, Ludvig af Frankrig, vilde have slaaet forfærdelige Kroller paa Næsen, hvis han havde hørt denne Tale, og finde det dybt under en Monarchs Værdighed, at give sig saaledes i Kast med ringe Kunstnere. Men jeg finder i Verden intet Andet ringe, end Indbildskhed, Dumbhed og Ondskab. Og nu, Fred være med jer! Tager disse Tegne til min Erindring, og glemmer mig ikke!"

Med disse Ord tog han tre kostbare Ringe ud af en lille Kuffe, som han havde i Lommen, stak dem hver een paa Fingeren, trykkede deres Hænder, og forlod dem med snare Skridt, for atter at gaae paa Ballet.

Lademann stod som forstenet, og betragtede sin Ring, men som et Steen-Kildebilled, thi Taarerne strømmede ned fra hans Dine. — „Gud, hvilken Mand!“ raabte Eberhard begejstret, og hævede Diamanten imod Stjerneerne. — Ritzberg afviste sin ganske roligt med Kiolearmet. „Hvor smukt er det dog,“ sagde han, „naar Skiebnen tillader et udmærket Menneske at bære Kronen!“

Vennerne skilles ad.

Hvor vore Reisende for vare komne hen, bare de dem ad som en Familie, der havde eet Formaal, og vilde dele og nyde Alting i Fællesskab; men alt som de nærmede sig Amsterdam, begyndte de at blive mere fremmede og forlegne for hinanden.

Lause rullede de ind i den store Hovedstad; intet Udraab af Forundring, ingen Bemærkning yttrede de her, som sædvanlig. Vel hvilede deres Blik ivrigt paa de mange forskiellige Gienstande, dog kun tvungent og mechanisk. Intet kunde ret fængsle Opmærksomheden, saa meget vare de fordybede i deres egne Tanker, og kun engang imellem gave de hinanden stiaalne, forlegne Diefast.

Da de vare stegne af paa Postgaarden, omfavnede Rixberg Eberhard, og sagde:

„De gode Timer, vi have nydt sammen, maae ikke endes med en kold, ængstlig Forlegenhed. Alle Mennesker kunne ikke vandre til eet Maal; man gaaer et Stykke Bei sammen, og hvor Veien deler sig, adskilles ærlige Staldbrødre uden Sorg, men ikke uden Følelse. Lev vel, min Julius! Aldrig skal jeg glemme dig, eller de skionne Sommerdage, som vi have tilbragt med hinanden. Og aldrig vender den herlige Maaned Julius tilbage i Aaret med sine Roser, uden at jeg tænker paa dens blomstrende Navne.“ — „Ja, evig vil De være os uforglemmelig, kæreste Eberhard!“ hulkede Lademann, „og ofte om Aftenen i Tusmørke eller i Maanskin vil jeg spille vor fælles Sang og tænke paa Dem.“

Eberhard var saa rørt, at han længe Intet kunde sige, men kun trykke deres Hænder. — „Det glæder mig,“ sagde

Lizberg, „at vi alle have Noget at skiule for hinanden, ellers vilde Afskeden være for ubehagelig. Saa meget vide vi dog om hverandre, at vi alle gaae en bedre Fremtid i Møde, end selv den, Keiseren af Rusland var i Stand til at byde os. Saa lev da vel, dyrebare Eberhard! Lev vel, gode Kone! Maaſkee sees vi endnu undertiden i Amsterdam; jeg tænker viſt, at vi endnu kunne tilbringe en Aften ſammen.“ — „Ja, det maae vi,“ ſvarede Eberhard. — „Ganſke viſt!“ raabte Rademann. — „For Neſten“, vedblev Lizberg, „ville vi ikke bekymre os om hinandens Giøren og Liden. Et Løfte binder mig og Rademann.“ — „Mig ikke,“ ſagde Eberhard, „men man har ſat Lid til min Taushed.“ — „Og det er nok for en Mand,“ faldt Lizberg ham i Talen. „Lev vel! Vi ville giøre det kort. Jeg holder ikke af de lange Afſceder.“

„Og hvorfor ikke?“ raabte Eberhard. „Derſom vi ikke holde deraf, hvad have vi da at holde os til? Og hvad haabe vi i Fremtiden? Maae vi ikke tilſidſt tage Afſced med alt det Elſkede, med enhver Glæde? ſige enhver fiær Sædvane Farvel? Og er den Beemod, der følger en ſlig Skilsmiſſe, Andet, end Smerten over en afbrudt Forening i Tiden, ſom ſmægter eſter og haaber at forſættes i Ewigheden? O, forſt naar Menneſkene ſtilles ad, føle de ret, hvad de vare hinanden. Enhver Miſforſtaaelse, enhver Miſlyd forsvinder; med Kiærlighedens Dine ſee vi da Alting klart, og ſom et fuldendt Billed ſtaaer for os alle ſamnydte Glæders og Sorgers ſkionne Perspektiv. Riedſommelighed, Miſundelse, krænket Stolthed, ſtødt Forſængelighed, falſk Undſeelse, Miſtanke, Forſigtighed, Uvaner og Særheder — alle diſſe Skygger, der ſaa gierne ville leire ſig om Arnen, vige da, ſom Spøgeliſer, bortſkræmmede tilbage for de ſtore, lyſe Engle, der i ſlige Diebliſke indtræde i vor Hytte for

at vinke os bort. Det er jo netop det Guddommelige ved det Tragiske, at det fordobler de ædlestes Menneskekræfter, de reneste Følelser, og bringer vort Allerinderste til at vise sig udvortes. Og det gjør Afskeden ogsaa." Med disse Ord trykkede Unglingen de Bortgaaende heftig til sit Bryst.

„Naar Følelsen har naaet sin Hoide,“ sagde Lizberg, i det han kysede Eberhard, trykkede hjertelig Hanna Hellkrafts Haand, og drog den grædende Lademann bort med sig, „saa falder Tæppet. Maaskee fornyes Skuespillet engang, naar vi mindst vente det.“ Med disse Ord kysede han endnu engang paa Fingeren, dreiede om Hjørnet — og de gode Rejsesæller vare forsvundne.

Da Eberhard var alene paa sit Kammer, kunde han længe ikke fatte sig. Den ny fremmede Stad forekom ham død og øde, saa stærkt hang hans unge trofaste Herte ved det Banlige, det Kære. Da nu Hanna Hellkraft stod for ham igien med sin sædvanlige Rolighed, og spurgte, om han vilde spise, der var dækket Bord i næste Værelse, sprang han op, omfavnede hende, og raabte: „Dig har jeg dog endnu! Du vil ikke forlade mig, som de Dvrige!“ — „Havde jeg ellers fulgt dig hid fra Leipzig?“ spurgte hun venligt. „Var nu intet Barn længer, Eberhard! Tør dine Dine, kom og spis. Det er din Livret. Siden maae vi besee Byen sammen, og i Aften gaae vi paa Comodie. Jeg har allerede ladet spørge efter vort Vidunder, Herr Leonard Wolfgang; men han var ikke hjemme. I Morgen tidlig kan du bestemt træffe ham paa det østindiske Kaffehuus.“

„Det er altsammen meget godt,“ sagde Eberhard; „men det gjør mig dog saa ondt, at jeg har mistet mine Venner.“ — „Jeg kunde ogsaa ret godt lide dem,“ svarede Hanna, „skjøndt denne Lizberg imellem ærgrede mig med sine evige Modsigelser. Lademann holdt jeg næsten mere af, skjøndt

han aldrig lukkede Munden op." — „D, en herlig Gut, Hanna! Hos ham var Altind Instinct, Følelse, og der behøvedes kun en Anledning, saa bragte han det i Melodie. Han mindte mig tidt om Børn, der endnu ikke kunne tale, og som dog med deres floge, lyse Dine, deres Smil og Taarer tilkiendegive, at de ane Alt." — „Da han var syg," sagde Hanna, „kunde han dog ret godt tage Bladet fra Munden og læse Herr Rixberg Texten."

Maaltidet, Vinen, Spadseregangen med Hanna, hendes usædvanlige Snakksomhed for at adsprede ham, de mange nye Gienstande bragte Eberhard lidt efter lidt i bedre Lune, saa at Hanna Hellkraft endogsaa vovede at undslaae sig for at gaae med paa Comodie, skiondt hun havde lovet det. Der blev nemlig spillet en fransk Tragodie, og hun kunde undskyldte sig med, at hun ikke forstod Sproget. Eberhard viste hende rigtig nok paa Placaten, at der blev givet en Ballet oven paa Stykket; men hun vilde heller have det tilgode til en anden Gang.

„Lad mig gaae hjem i Aften," sagde hun, „pakke ud, og sætte Altind i Orden, saa at du finder dine Sager i Morgen, som om du havde boet her din Levetid. Jeg veed, du vil gierne have det ordentligt, og har Intet imod, at Andre paatage sig Uleiligheden. Dine Skrivejager skal jeg ikke røre, Blækhornet skal jeg ikke vælte. Vær kun rolig, og fornøi dig saa godt, som du kan! I Morgen Formiddag besøger du vort Drakel."

Lykkeligviis var der ikke mange Mennesker i Parterret den Aften, thi det var en trykkende Lunnerhede. Ellers var Skuespilhuset temmelig stort og smukt bygget. Eberhard saae første Gang et regelmæssig bygget Theater. Han lagde nøie Mærke til Altind, ligesom det lidt efter lidt fremsteg af Mørket, thi i Forstningen, da han traadte ind fra Sol-

skinnet i Lampelyset, kunde han slet ikke see. Hidindtil havde han kun skienket Amphitheatrets Architectur, Forhænget, Lysekronen og Orchestret sin Opmærksomhed; nogle smukke Damer i Logerne havde han ogsaa opdaget. Nu først begyndte han at monstre sin nærmeste Kreds. Her blev han især opmærksom paa sin Nabo, en smuk Mand i sine bedste Aar med et aabent, solbrændt Ansigt. Over det høire Die havde han et lille Arr, som dog paa ingen Maade forstyrrede de ædle Træk. Hans Ansyn udtrykte Rækkehed, Munterhed og Godhed. Han var undersætsig, men dog velvoren, og af den fine blaa Kiøle med smalle Guldtresser maatte man slutte sig til, at han var Søfficeer. Han tørrede ofte sin Bænde med Commetorflædet, skrællede en Appelsin, og da Eberhard havde hilset ham, tog han endnu een op af Commen, og bød sin unge Nabo den med megen Venlighed.

Eberhard takkede, og begyndte Samtalen med den Bemærkning, at det var forskrækkelig varmt i Dag. — „Overmaade,“ svarede den Fremmede, som ogsaa var en Tydsker, „især naar man først har løbet saa meget omkring den hele Dag, som jeg. Det er egentlig urimeligt, at gaae paa Comodie i saadan en Hede. — Tilgiv, min Herre!“ vedblev han hurtig, i det han udloef sig selv, „jeg glemte paa min Ære, at De var i samme Tilfælde, som jeg.“

„Jeg har aldrig endnu været i et saa stort Comodiehuus,“ sagde Eberhard. — „Det er en anden Sag,“ svarede den Fremmede; „jeg derimod har ofte været der, og om det saa er noget jammerligt Løi, der bliver daarligt spillet, saa kan jeg dog ikke længe blive derafra, saasnart jeg er i en By, hvor der spilles Comodie. I London og de spanske Havne har jeg seet flere Stykker opføres. Jeg holder af alt det Eventyrlige, det Characteristiske. Men disse franste

Tragodier ere mig for eensformige. Man skriger, græder, raser deri, som man var besat; og skiondt Alting er sat paa Skruer, løber det dog som oftest ud paa et temmelig gemeent Ricaltringeri. Men Sproget er reent, Udtrykkene godt valgte; og saa urimelig ofte Handlingen er, saa rimer sig dog Alting deri ganske excellent. Ogsaa forekommer der hyppig smukke Tankeprog og Bignelser. Men de engelske og spanske Stykker hue mig bedre."

Det fornioiede Eberhard at træffe en Mand, som uden at være lærd havde erhvervet sig en Dannelse, der paa den Tid kunde kaldes fielden, og som man næsten aldrig endnu traf i Studerekammeret. „Verden“, tænkte han, „smedder dog Tankerne i et Menneſke bedre, end den blotte Lærdom dreier dem; og en naturlig Skarpsind kommer lettere i det Reene med sig selv, end en kunstig Spidsfindighed.“

Nu begyndte Stykket. Den første Act morede Eberhard. Skuespillernes Skrig, der pludselig gik over i et affecteert Pianissimo, Allongeparykkerne, Fiskebeenſkiorterne, de underlige Dandsjemesterskridt, hvormed græske Helte og Heltinder fremtraadte, Alt tilsammen forekom ham som en lystig Parodie. I anden Act begyndte han at gabe, og nu vendte de forrige sorgmodige Forestillinger tilbage. Han tænkte paa Rixberg og Lademann, som han maaskee aldrig mere fik at see, og Taarerne trillede ned ad hans Kinder.

Somanden var derimod dybt indslumret, og gængede gientagne Gange med Næsen ned imod Skiodet, indtil han endelig foer i Veiret ved et lydeligt: »Mélas!« og forbausset kastede Dinene vildt omkring.

Da han fandt Eberhard svømmende i Taarer, sagde han: „Hvad Poffer! er det virkelig saa rørende? Det havde jeg dog ikke tænkt. Og jeg sidder her imidlertid og snorker. Jeg skammer mig næsten, men maa sige til

min Undskyldning, at jeg har løbet omkring i Heden den hele Dag."

"Åk, min Herre!" svarede Eberhard, "sov De i Guds Navn, og lad Dem ikke forstyrre. Jeg græder ikke over Stykket, men tænker paa nogle trofaste Venner, som jeg i Dag, maaskee for evig, har taget Afsted med." — "Ja, det er en anden Sag," sagde Semanden.

Saaledes holdt de da Stykket ud. Derpaa fulgte en Ballet, hvis Indhold var et Skibbrud og derpaa følgende Redning. En Harlekin forekom deri, der fortsatte sit Ubespil, drivende vaad, mellem Skær og Klipper, mellem Torden og Lynild, Cannibaler og Baal. Semanden morede sig kosteligt, og loe ofte saa hjerteligt over den flau Espas, at Taarerne nu ogsaa kom ham i Dinene. Eberhard, der havde gjort sig høiere Tanker om sin Sidemand's Forstand, undrede sig, begyndte at tvivle, og vovede endelig det Spørgsmaal: "Finder De det virkelig saa lystigt, min Herre?" — "O, uendelig lystigt!" sagde Semanden. "Jeg maa sige Dem, jeg har selv gjort adskillige Reiser til Ost- og Vest-Indien, og lidt to Gange virkelig Skibbrud; maa nu ikke disse tørre Bølger og tørre Løier forekomme mig yderst latterlige?"

"Ja saa!" svarede Eberhard, "nu forstaaer jeg Dem: De leer i Balletten, som jeg græd i Tragødien." Semanden vilde talet meer, da han i det samme blev kaldet ud af en Matros. Han hilste Eberhard venligt, og gik.

Vennen fra i Gaar.

Heel underlig til Mode gif Eberhard Dagen derpaa til det ostindiske Kaffehuus, for at træffe den hemmeligheds-

fulde Wolfgang. Hans Brev, som Eberhard havde med i Kommen, og atter læste undervejs, skiondt han kunde det udenad, satte ham i en spændt Tilstand. Efter Brevet at komme, havde Herr Wolfgang paataget sig dette Grinde for en gammel Mand i Ost- eller Vest-Indien, som sandsynligviis havde opholdt sig der i mange Aar, erhvervet en anseelig Formue, og da han formodentlig selv ingen Børn havde, saae han sig nu om efter en Arving i Europa. Man skulde næsten ogsaa troe af Brevet, at Gubben selv var kommen til Amsterdam, og ventede Eberhard der. Men saa begreb han igien ikke, hvorfor Wolfgang ikke heller havde skrevet hans Fader til, som dog var den Gamle nærmere beslægtet. Eller var det maaskee en Modrenesfrænde? Alt imellem begyndte vor Ungling ogsaa at frygte for, at man maaskee vilde indskrænke hans Frihed og foreskrive ham en vis Plan for Fremtiden, hvoraf han aldeles ingen Ven var. „Det være nu, som det vil,“ tænkte han, „man har sendt mig Penge, og jeg har gjort en behagelig Reise, om den just ikke var saa lang, som den burde være. Saa meget faaer jeg altid, at jeg kan vende tilbage til Leipzig igien. Og hvad har jeg egentlig meer i Leipzig at giøre? Er jeg ikke en Sugl paa Taget, som kan bygge min Rede, i hvilket Træ det skal være?“

Man kunde maaskee finde det besynderligt, at Eberhard, der ingen høiere Tanker gjorde sig om dette Eventyr, dog saa raask bortviste Czarens Raade; men vi maae giøre opmærksomme paa, at det Hemmelighedsfulde, det Tilslørede i sit fjerne Tusmørke altid har noget mere Tillokkende for Unglingen (og overhovedet for Mennesket), end det indskrænkede Nærværende, om det end er nok saa fortræffeligt. Ogsaa frygtede vel Eberhard for, at et lignende Haglveir med Stofkeprygl engang igien kunde trække op paa et Sted,

hvor der intet Lysthuus var i Nærheden at flygte ind i. Han elskede Friheden over Alting; det kolde, barbariske Rusland havde intet Tillokkende for ham, og han søgte slet ingen Lyst til at være en af de Feiefoste, hvormed den nordiske Hercules igien agtede at rense Augias' Stald.

Det Kaffehuus, som man viste ham til, var meget smukt, Bærelserne lyse og velmeublerede. Beladte Giester sadde rundt omkring, og da han spurgte efter Herr Wolfgang, sagde man ham, at Capitainen pleiede at drikke sin Morgenkaffe og ryge sin Pipe med flere Soofficerer i det inderste Bærelse, for han gif hen i det østindiske Huus. Eberhard spurgte Opvarteren, om han ogsaa turde gaae derind. — „Det forstaaer sig,“ var Svaret, „jeg skal strax bringe Dem Deres Kaffe der.“

Eberhard traadte ind i Bærelset, hilsende de Herrer ærbødigt, der sadde fordybede i Samtaler med hinanden, og satte sig beskedent ved et lille Bord strax inden for Døren, hvor han ventede paa sin Kaffe.

Han monstrede i Smug de Talendes Ansyn, og tænkte: „Hvem af disse Herrer er nu monstro Capitain Wolfgang?“ De havde alle gode kraftige Ansigter. Een af dem forekom ham at være den Rette. „Der have vi Manden,“ tænkte han, stod op, gif hen, gjorde et dybt Bue for Søhelten, og spurgte: „Med Tilladelse, min Herre! een af Dem skulde vel ikke være Herr Capitain Wolfgang?“

„Atter en Spørger om Wolfgang,“ sagde den Udspurgte, i det han smilende saae paa de Andre. „Hvad har dog vor Ben for? — Nei, min unge Herre!“ svarede han Eberhard, „Capitain Wolfgang er ikke her i Dag. Men De træffer ham hjemme i sine Bærelser til Klokken elleve. Han boer her i Gaden.“ Nu beskrev den Fremmede ham Huset, og sagde derpaa: „Hvem er De, om jeg maa spørge?“

En tydsk Lærd, ikke sandt?" — „Jeg er en Student fra Leipzig," svarede Eberhard. — „Det kunde jeg strax see paa Dem," sagde Søofficeren. „Studenterne have Noget tilfælles med Sømandene. De seile omkring i Videnskaberne, i Tanker og Meninger, som vi andre i Storm og Bolger. Jeg har kiendt flere Studenter, som ere blevne fortræffelige Sømand. Iblandt andre den Capitain Wolfgang, De leder efter. For ti Aar siden var han en fattig Diævel. Et gammelt Exemplar af Cicero om Pligterne og de horatsiske Oder udgjorde hans hele Rigdom. Da gif han i Generalstaternes Tjeneste, og ved sin Tapperhed og Duelighed udmærkede han sig snart. Efter Freden tog han sin Afsked, udrustede selv et Koffardiskib, og gif til Ostindien. Og skiondt han led Skibbrud, og mistede sit Skib, er han dog atter en holden Mand, og indskiber sig til en ny Reise. Gaa De kun med ham! De vil giore Deres Lykke. Han boer her i Nærheden, i Huset, som jeg har beskrevet Dem."

Eberhard skyndte sig nu hen til det betegnede Huus. Da han gif op ad Trappen, bankede hans Hierte høit, fordi nu Afgiørelsens Dieblif nærmede sig. „Mon jeg vel træffer ham hjemme?" tænkte han. „Han er vist gaaet ud igien."

Det kom ham for, som om han bestandig skulde løbe saaledes forgieves og søge efter Herr Wolfgang; og denne Følelse var ganske naturlig. Eberhard havde personificeret sig sin Skiebne, sin tilkommende Lykke i Wolfgangs Person. Ligesom nu Lykken altid løber foran os Mennesker, uden at vi ret kunne hale den ind, førend vi staae ved Livets Grændse, saa kom det ogsaa Eberhard for, som om han uophørlig forgieves skulde søge efter den underfulde Mand.

Han blev derfor ganske forundret, da han af Tjeneren paa hans Spørgsmaal, om Herren var hjemme, fik et roligt Ja til Gienfvar.

I stærk Bevægelse, uden ret at see paa den for ham staaende Mand, gjorde Eberhard en dyb Compliment, og bad om Forladelse, hvis han maaskee kom til Uleilighed.

„Gi, min unge Ven fra i Gaar!“ raabte Capitain Wolfgang, „vær mig velkommen! Kommer De maaskee for at fortælle mig Slutningen af Balletten, som jeg i Aftes ikke fik Stunder til at see ud? Caspar! hent Piber, Tobak og Kaffe.“ — Nu opdagede Eberhard, høist forundret, at han allerede i Gaar havde gjort Capitain Wolfgangs Bekendtskab i Comødiehuset. Men Wolfgang studsede endnu mere, da han betragtede vor Ungling ret ved høi lys Dag. „Gud i Himlen!“ raabte han pludselig i en alvorlig Tone, „hvem er De?“ — „Jeg er den Eberhard Julius, som De har sendt et Brev til i Leipzig.“ — „O, De behøver ikke at nævne Dem!“ raabte Wolfgang, i det han trykkede Eberhard i sine Arme; „Deres Ansigt, Deres Stemme, Deres hele Væsen taler for Dem. Himmel! er det muligt, at Sligt kan gaae i Arv giennem saa mange Led?“

Eberhard vidste ikke, hvad han skulde sige. Han forelagde Capitainen sin Dobesjeddel, sin Matrikel, sit Pas og Brevet fra Wolfgang selv, for at bevise sin Personlighed. Wolfgang kastede et flygtigt Blik i disse Papiere; derpaa gik han ind i sit Sovestue, hentede et stort, med tre Segl forsynet Brev, og rakte Eberhard det, uden at sige et Ord.

Eberhard læste med Forundring Udskriften paa Brevet, saaledes lydende:

„Dette i den hellige Trefoldighed's Navn forseglede Brev maa Ingen aabne, uden hvis der fører Navnet Julius, og i et retmæssigt Ægteskab stammer ned fra den Anno 1621 uskyldig halshugne Stephanus Julius. — NB. Uretfærdigt

Gods hielper Intet, men Retfærdighed frelser fra Døden. Hvo der samler Skatte med Løgn, den vil feile, og falde blandt dem, som søge Døden."

Wolfgang saae stivt paa Eberhard, der brød Brevet hurtig uden at dvæle, og læste med Forundring følgende Digt:

„Med Sølvhaar i Lokken,
Med lange, hvide Skiæg,
I Ly bag Klippeblokken
Og Fjeldets høie Bæg,
En Olding har sit Kammer,
Albertus Julius;
Din Slægtning, hvis du stammer,
Min Ven! fra Stephanus.

Hvad ham er vederfaret
I mange Herrens Aar,
Dig vorder aabenbaret,
Naar du for Gubben staaer.
Nu i sit Herresæde,
End ei af Livet træt,
Han venter dig med Glæde,
I Fald du er hans Æt.

For Børnekredsens Hytter
Han staaer som Patriarch.
Ham Fjeldets Rand beskytter,
Som Noah Herrens Ark.
Snart gaaer han til det Bedre,
Dog ønsker gamle Mand
En Ætling først at hædre
Fra Sachsens fiære Land.

Hvis du fra Rudolfs Lænder
 Nedstammer, unge Ven!
 Modtag af disse Hænder
 Da snart Belsignelsen.
 Mig Havets Bolge bragte
 Sin Skat til Klippens Fod;
 Det vil du lidet agte,
 Som stammer af mit Blod.

Dog, har du ung alt fristet
 En umild Skiebnes Harm,
 Slægt og Forældre mistet,
 Staaer du forladt og arm —
 O, skynd dig hid! Her trøster
 Dig mangen trofast Ven;
 Du finder Broder, Søster
 Og Moer og Faer igien.

Belsignelsen dig følge!
 Mig svulmer Barmen trang:
 Dyb er den falske Bolge,
 Grum Stormen, Veien lang.
 O, Himlens Engleskare!
 Nedsving dig til min Trøst,
 Og bring ham uden Fare
 Til dette gamle Bryst.

Skrevet paa Den Klippeborg, Anno Christi 1714, i
 min Regierings 76de og i min Alders hundrede Aar.

Albertus Julius."

Gammelt Bekiendskab.

Man tænke sig Eberhards Forundring, da han havde læst Brevet! Atter og atter gientog han dette Digt, og dog blev ham Alting en uforflarlig Gaade. Capitainen bad ham sætte sig hos ham paa Canapeen, og her fortalte han Eberhard kortelig det Vigtigste af en Begivenhed, som vi udførlig ville meddele vore Læsere siden i denne Bog.

Da Fortællingen var til Ende, omfavnede Eberhard Wolfgang, og raabte: „Jeg reiser med Dem til Klippeborg; kun maa jeg have Lov til at tage min gamle Veninde Hanna Hellkraft med, som har forladt Huus og Hiem for min Skyld. Og jaa maa jeg endnu skrive min Fader et Brev til, at han veed, hvor jeg er, og at jeg kan faae Svar og Tilladelse fra ham.“

„Skriv De kun Deres Fader til!“ svarede Wolfgang; „men i øvrigt kan De være ganske rolig, hvad ham angaaer, og jeg beder Dem, sige ham for det første Intet af vor Hemmelighed. Han reiser ikke til Jamaica, han er atter etableret i Bremen. Dette Brev vil betage Dem enhver Tvivl.“ Han rakte Eberhard følgende Brev:

„Ubekiendte, prøvede Belgiorer!

Aldrig sæt Ben i Nøden!

Deres utrolige Høimodighed har ganske confunderet mig, og aldeles betaget mig min sidste Tro om Menneskeligheden i Verden. Jeg tænkte nemlig, at denne ædle Ting aldeles ikke mere fandt Sted under Solen; men paa hvilken behagelig Maade har De ikke overrasket mig, og overbevist mig om det Modsatte! Ogjaa hvad Verdensbegivenhederne og slige Sager angaaer, er jeg total kommen i Bilderede

med min forrige Theorie. Thi hvad jeg til Dato holdt for at være det Solideste paa Jorden, saasom Handelshuus, Firma, Kiobmandsforbindelser, Disconto, Correspondents, Credit, Aviser, Auctioner, Køben paa Børsen &c. — det er altsammen adspredt, som Avner for Binden; hvad jeg derimod holdt for at være puur Indbildning, og hadede værre end Pestilents, nemlig eventyrlige Begivenheder, Skiebne, selsom Lykke, overordentligt Udelmod &c. — det har netop reddet mig. Jeg har tilforn været en vantro Thomas, hvad Sligt angik, og anseet alle slige overdrevne Dyder og Overraskelser blot for at høre hiemme i Romanerne, eller høist i de saa kaldte episke Digte. Men naar jeg betragter de Bexler og Anviisninger, der ligge for mig her paa Skrivepulten, som aldeles forløse mig af min Nød, og igien giøre mig til en velhavende Mand, da faaer jeg vistnok Troen i Hænderne. Det Eneste, hvad i denne overordentlige Lykke, som en liden Sky, fordunkler min Himmel, er, at min Søn Eberhard Julius, Studiosus i Leipzig, der i slige Sager altid har været af en anden Mening, end jeg, nu skal faae Ret tilsidst. Dersom Deres Belædelhed (eller, hvis De er af høiere Extraction, hvilket jeg næsten maa formode, Deres Belbaarenhed) gunstigt (eller naadigt) tillader det, saa vil jeg heller sige ham, at jeg ved egen Bindskibelighed og anstrengt Flid har bragt mine Sager i Orden til største Fordeel for os begge. Derved vil han i Fremtiden faae et høiere Begreb om sin Faders Duellighed; thi han forstaaer sig ikke paa Sligt, og naar jeg kun sender ham gode Remisser til Leipzig, saa er han fornøiet, og troer, at Verden hænger i et Gylnderskind. Det er, som Deres Belædel- (eller Belbaaren-)hed behager at vide, en fillen Sag, at lade Børn see Forældrene for dybt i Kortet. Og saa ønskede jeg at sfiule denne Begivenhed for den misundelige og dril-

lende Verden, med Deres gunstige (eller naadige) Tilladelse, for at undgaae alle mulige deraf flydende Ubehageligheder, og for end mere at styrke min Credit. Men tvivl kun intet Dieblif om min stumme, dybt i mit eget Bryst indsluttede Taknemmelighed, hvormed jeg henlever, ædelmodige ubekiendte Belynder! Deres hoistforbundne ærbødige (eller, som jeg langt heller onsker og troer, underdanigste) Tiener

Martin Julius."

"For Deres Fader, kære Herr Julius!" sagde Capitain Wolfgang, da Brevet var læst, "er der altsaa for det første sørget, som De seer. Og han vil vist give sig tilfreds, naar De skriver ham til, at De paa fordeelagtige Vilkaar reiser med et Skib til Ostindien som Assistent, for at øve Dem i Kiobmandsforretninger. Skriv ham ogsaa, at han ingen Penge behøver at sende Dem!"

"Det Sidste vil ikke være ham kært," sagde Eberhard; "thi saa underlig han ogsaa er, saa har han dog altid elsket mig, og sin sidste Bid Brød har han villet dele med mig." — "De vil faae ham igien at see," sagde Wolfgang, i det han venlig lagde sin Haand paa Unglingens Skulder; "kun denne Gang maa han endnu ikke indvies i vor Hemmelighed."

Det bankede paa Døren, og Tjeneren meldte Skibspræsten. En smuk Mand af ædelt Udseende traadte ind i Præstefiole. Man forestille sig Eberhards Glæde, da han i den Fremmede opdagede sin elskede Ungdomslærer, Magister Gottlieb Schmelzer! Men hans Glæde skulde endnu forøges; thi efter at han et Par Timers Tid havde talet alene med denne kære Mand, kom Wolfgang, der imidlertid var gaaet bort, tilbage, og sagde: "De tager dog i Dag til Takke hos mig? Ved Bordet vil De giøre Bekiendtskab

med tvende udmærkede Kunstnere, som jeg har forskrevet fra Tydskland, og som reise med os til Klippeborg."

Med disse Ord aabnede han Døren til Episestuen, og Sigberg, Lademann og Eberhard laae i hinandens Arme.

Brudstykker af Eberhards Dagbog.

Til Havet.

Hellige Hav! seer jeg dig atter?
 Du, som i min Barndom
 Med brede Bølger Strandbredden slog,
 Ei langt fra Hytten,
 Hvor jeg Oldtidens Drømme
 Tidt giendromte,
 Og naar Sælhunde sig
 Soled paa Kystens beskvulpede Steen,
 Havfruer saae
 Og den tangflædte Havmand,
 Der ved sin Sangs lofkende Bise
 Den under D vandrende Jomfru
 Maned i Dybet!

Naar adskilte mig,
 Ugir! mægtige Herster! fra dig,
 Og jeg saae kun yndigt dit Alfebarn,
 Naar sig en Bæk
 Giennem Blomsterne gød;
 Eller naar en Flod
 De lystige Stæder forbidrog;

Eller naar om Vintren
 Den dunkle Dal du
 Med Lilier bedækte,
 Og naar med Straaler din Iis,
 Som en Bras af Demanter,
 Funkled i Træernes
 Lovløse Grene.

Grulig og fæl
 Kalder dig Drakens Søn,
 Kalder dig Klippens Søn;
 O, men Dens, men Kystens Søn
 Gifter dig trofast,
 Som en Schweizer, en Skotte sit Fjeld,
 Og hellige Taarer græder han høit,
 Naar din smilende, brede, mørkblaa Flade
 Efter lang Tids Forløb
 Moder hans Die.

Frygtelig vel
 Gist du, o Hav!
 Under dit straalende Himmelspeil
 Lurer den kolde Død;
 Og naar du ryster din Manke,
 Knækkes den stærkeste Tremast,
 Som et skrøbeligt Spaanværk
 I Barnets Haand.
 Gysen betog
 Den modige Skipper,
 Naar Søvandet fogte,
 Naar Skyen nedsank,
 Og i susende Rør

Med hvæsende Bandsnoge
 Himmel og Jord
 Forbittrede mødtes.
 Naar da Lynet af rasende Bandhose knitted,
 Sprætted Skibet
 Med matte Binger,
 En Spurv i Hvirvelvind;
 Roret faldt ud af Styrmandens Haand,
 Og hans Blod blev til Jis i hans Arer.

Hvo maaler dit Dyb,
 Hvor takkede, røde Steensbove
 Til Der voge,
 Som i Fremtiden bære Urter og Græs,
 Menneskets Dyder og Menneskets Laster?
 Hvor Kæmpeslangen lurer,
 Hvis Kam ifkun Skipperen
 Stykkevis saae,
 Hvorom Oldtidens Skialde
 Bed Harperne drømte.

Men munter og godhiertig est du dog, Bruusshoved!
 Naar kun Lynet er godt;
 Da frygte vi ei meer
 Dine giøglende Nøkker.
 I klapprende Loug
 Klavrer Matrosen da fiæk,
 Og møder hver Storm
 Med Spøg og Skiertz;
 I bælmørke Nat,
 I knagende Raa,
 Forvovent i Mers

Over Stangen henlæggt,
 Over Afgrunden gynet,
 Reb i Seilene faaer han.

Da dig Skibet forlyster,
 Efter dine Fisk og din svømmende Fugl
 Kunstigen dannet,
 Som Bølgen befolker.
 Og den alfare Bei
 Du da Mennesket aabner
 Fra Pol til Pol,
 Fra Strand og til Strand;
 Snart mens i Nordhavet Touget
 Med Jis du ombarker;
 Snart mens du Tæren paa Planken
 Under Linien foger.
 Og som Staldbroder tro
 Blæser da Passaten af fulde Ræver,
 En hjælpsom Cherub,
 Og forener den ny med den gamle Jord.

Skibet.

Selsomme Huus, som gjør den hele Reise med! Naar
 Bognen holder for Døren, naar Postkarlen blæser i Hornet,
 og vi for sidste Gang gaae ned ad Trappen, dvæler vort
 Die bedrovet paa Hiemmet's gamle Mure, da overfalder os
 Beemod, fordi vi skulle forlade den fiære Sædvane, vor
 anden Natur.

Saadan er ikke Skibet. Som et Fæslot svømmer
 det med paa Bølgerne. Hiemmet følger: Bærelset, Bordet,

Stolene, Binduerne, Spadseregangen paa Dækket. Master, Seil, Alting bliver uforandret; Menneskene med. Neppe skulde man troe, man var kommen et Skridt videre, dersom ikke Frost og Hede, Fugle, Havdyr og Vandplanter gave talende Beviis derfor. Kysterne flyve os forbi, som Skyer; Skibene end mere snart. Kun et broget Flag, eller en fremmed Lyd giennem Raaberen forkynder det Fremmede. Snart see vi sorte Mennesker løbe omkring paa den afri-
canste Kyst.

Compasset.

Det var i Gaar en stormende Nat. Jeg kunde ikke sove, klædte mig paa, og listede mig til Styrmanden. Hans lille Kammer var oplyst af en Lampe. Med Dinene heftede paa Magnetnaalen styrede han det vældige Ror med kraftig Haand. Er det ikke Hexeri, saa gives der intet. Hvad hialp Planke, Seil, aarvaagen modig Anstrengelse, hvis ikke den lille Biergtrold fulgte med os, boede i Jernet, og pegede uafladelig hen mod Nord med sin tynde sorte Finger?

Brede og Længde.

Magnetnaalen veileder Mennesket paa en høist ensfoldig Viis: af den faae vi at vide, hvor vi skulle hen. Hvor vi ere, opdage vi ikke saa let. For at erfare det, maa man tye til Videnskaben, maale Polhøiden, og beregne Bredden. Man kunde, synes mig, sammenligne Compasset med den funde Fornufts Fingerpeg, som dog Intet hjælper, naar man ikke forstaaer at maale sit eget Jegs Polhøide, naar ingen fast Character tiener os som første Meridian, for at beregne Forholdet mellem vor Levetid's Længde og vore Egners Brede. Jeg staaer gierne hos Capitainen, naar han tager

Bolhoiden, og naar hans cærlige, skarpe Die snart skuer op mod Himlen, snart betragter Metalinstrumentet.

Wolfgang

bliver altid den Samme. Jeg frygtede halveis for, han skulde forandre sig, og vise et stoltere, koldere Væsen, naar vi ikke saae Andet end Himmel og Hav. Sædvanlig misbruge Menneskene deres Magt, og neppe har den Gne faaet en Fordeel, eller Noget at sige over den Anden, før han gierne strax lader ham føle det. Men den Høimodige gjør en Undtagelse. Vor lille Sofonge, som, medens Reisen varer, næsten hersker uindskrænket, gaaer venlig og broderlig iblandt os, og seer paa Enhver med det samme Ansigt, som det, hvormed han strax indtog mig, da han forærede mig Appelsinen paa Barterret.

Sosyge og Skiorbug.

Da den første Skipper første Gang med sin lille Tommerflaade giennemskar Bølgerne, jublede han høit over sin Reises Hurtighed, og betragtede de forrige Besværligheder til Lands som et overstaaet Døde. For at ydmyge denne Høymod, for at hevne sig paa Menneskene, som vove at krydse saltens Hav, sendte de gruelige Havmænd to Uhyrer ombord: Sosygen og Skiorbug. Dog selv imod dette sidste Ulykke giærer et virksomt Middel i Suurkaalen. Sosygen derimod maa helbrede sig selv. Denne Tribut betale de næsvise Landdyr for at vorde optagne i Sofuglenes og Fiskenes Laug. Affskyelige Sygdom, som angriber de ædleste Livsaander! Modet forsvinder, og i flige qvalfulde Timer sank man gierne til Bunds, for at befries fra sin Pine. Dertil kommer, at man i denne affskyelige Forfatning ganske maa undvære Medlidenhed. De hærdede So-

mænd gaae ligegyldige omkring, og i sin Marter bliver man oven i Riøbet spottet og udleet. Alle spise, drikke, snakke sammen, medens den Ulykkelige ligger bleg som et Liig, med Dødens kolde Sved paa sin Blande, og hvert Dieblif gisper, som om han skulde udgive sin Aand. Sagtens har denne Sygdom fielden slemme Følger, og hvo kunde ogsaa forlange, at Matroserne skulde røres, hvergang en Rejsende paa Skibet fik Ondt?

Jeg har været ilde faren; men nu befinder jeg mig bedre. Hanna Hellkraft har, som jeg nok tænkte, slet ikke været søsyg. Derimod havde vi aldeles forregnet os med Lixberg og Lademann. Alle troede, at den Sidste, der er af en saa fælen Legemsbestaffenhed, vilde komme til at gaae meget igiennem, og at den dærvæ Lixberg skulde slippe ganske fri. Tværtimod: Lademann har hele Tiden befunden sig saa vel, som en Fisk i Vandet; Lixberg derimod vælter sig paa Bænken, og brøler som en Bjørn. Sin Vittighed og sit Lune har han ladet blive tilbage paa Fastlandet; det Gnestte, hvormed hans dærvæ Natur endnu stundom ytrer sig, er Eder og Banden, naar han fordømmer den Dumbhed, der holdt ham fra at drage med Czaren til Rusland, „hvor der intet Vand er“. Han har svoret Havet et dødeligt Had, og teer sig næsten som Gen, der har Bandskræk. Capitain Wolfgang leer, trøster ham, og forsikrer, at han snart vil komme sig igjen. En lille Pude med Svovl i har Hanna Hellkraft maattet sje ham, og den bærer han meget samvittighedsfuld, som en Amulet, paa Hjertefulen.

Binden.

Kun een Gang har Capitainen gjort mig et suurt Ansigt, og spiist mig af med et tørt: „Det veed jeg ikke,“ da

jeg efter et langvarigt Havblif spurgte ham, om han ikke meente, vi snart fik Medbør. Siden fortalte mig Herr Gramer, Skibslægen, at en vis Overtro forbyder de Søfarende at tale om Binden. Heller ikke at fløite vove Matroserne, for ei at gienne den gode Bind bort. For slige gamle Sædvaner ligger ofte noget Sandt og Fornuftigt til Grund. Den heldige Medbør beroer paa Lykken, derom lader sig intet Bestemt sige forud. Naar der nu Intet lader sig sige derom, saa hjælper det heller ikke at sladdre derom. Hvad Fløitningen angaaer, saa minder denne Lyd om Storm og Uveir; og der ligger noget Frækt i, at Mennesker, der paa Havet have betroet deres Liv til et smalt Bræt, selv i smukt Veir spase med den mulige Ulykke, ved at efterligne Orkanens pibende Lyd.

Seil og Flag.

Uden Bind hænge Seilene slappe, som Blomsterblade uden Regn: men ligesom en frisk Maibyge udfolder alle grønne Knopper, saa udsvulme Seilene for Binden. Mersseilet, Seilet i Fokkemasten, Mesanen, Bovenbramseilet, alle udfolde de sig som brede Palmblade; og som Blomsterkruse sig deroppe de deiligtfarvede Flag, knalde i Lusten, snoe sig som Slangar, og forkynde den forbiilende Skipper det kiære Fædreland med deres tydelige Mærker midt paa den store, gienstandsløse Havflade, der tilhører Ingen og Alle.

Bandfuren.

Staaer jeg agter i Skibet og seer paa den lange Fure, Riølen har ploiet, og som snart igien udslættes af Bølgerne, da væder tidt en Beemods- og Ydmygelses-Taare mit Øie. Saa ere Menneskenes Bedrifter. Og dog er det jo bedre, at disse Furer atter udglattes, end at de alle skulde blive

staaende der, og fordærve det skønne, store Verdensspeil med deres utallige Streger paa Kryds og paa Qvær.

Jugen Tobaksrogen.

Skiondt jeg selv ikke røger Tobak, beklager jeg dog de stakkels Matroser, som maae undvære denne Nydelse paa Skibet, hvor de allermeeft kunde trænge dertil. I taaget Veir opmuntret en frisk tændt Pipe Sindet ligesaa meget, som Kaffelovnsilden om Vinteren i en Stue. Men Forsigtigheden tillader det ikke, og nu maae de stakkels Diavle, ligesom drovtyggende Dyr paa Marken, nøies med at skræe.

Samlivet.

Saa frit end Skibet gaaer, saa uindskrænket vilkaarligt det end iler sin Bei, saa indskrænket og eensformig er derimod Levemaaden selv ombord paa en lang Reise. Man undrer sig over, at der paa slige Farter saa tidt opstaaer Tvedragt mellem Mandskabet; de burde, siger man, just holde sammen, elske hverandre, og som venlige Landsmænd danne et lille Fædreland udenlands. Men man glemmer, at Selskabelighed og Venskab maae være Følger af frit Balg og Tilbøielighed. Naar kun udvortes Omstændigheder forene Mennesker af forskielligt Sindelag, da følger oftere noget Slemt end noget Godt deraf. Derfor træffer man just i Familier de fleste Misforhold. Riedsommeligheden ombord giver ogsaa megen Anledning til Rivalerier. Men vort Skib er, hvad alt Sligt angaaer, en Undtagelse. Her hersker en god Tone, og Wolfgangs muntre, mandige Venlighed udbreder sig, som et Solskin, over det Hele. Ogsaa har han sørget for at faae lutter stikkelige Folk ombord. Jeg veed ikke Gen, der ei forbinder Dygtighed med et ærligt Ansigt. Da jeg engang forundrede mig derover, sagde han: „Skaden

gjør flog. Jeg har ikke altid været saa forsigtig; og snart engang, naar jeg fortæller mit Levnetsløb, vil De selv tilstaae, at Noden har været mig en streng Tugtemester."

Det grønne Forbjerg.

Vi sejlede forbi Pico paa Teneriffa, og jeg kunde kun i lang Fraastand betragte den høie Biergtop. Nu nærmede vi os det grønne Forbjerg. Naar man længe har drevet omkring paa saltens Hav, vederqvæger det Diet overordentligt, igien at see det grønne faste Land. Saaledes gik det mig, da det skønne Fjeld for første Gang stod for mit Syn i Morgenroden; og jeg haabede bestemt, at Capitainen vilde ankre ved en af disse Der, for at vi kunde forfriske os. Men han sagde: „Gud bevare mig deraf! Dertil kunde jeg kun drives af den yderste Nød. Lad Dem ikke forføre af dette grønne Skær! Ogsaa Forraadnelsen er grøn. Dette Klima er det usundeste i Verden. Jeg har engang ankret her, og mistede Halvdelen af mine Folk, som fik Nervefeber. Jordbunden er saa heed, at et Menneſke der ei engang kan udholde at gaae med Skoe i Solſkin. Nordostvinden begynder om Eftermiddagen Kloffen fire, og bringer ved sin pludselige Afkøling mange Menneſker i Graven.“ — „Ak,“ raabte jeg, „saa lader os heller undgaae dette bedragerſke Dævelsnet!“ Jeg kalder det et Net; thi Forbierget har sit Navn af nogle grønne Søværter, der kaldes Sargasso, ligne Brunfarsen, svømme oven paa Vandet, og bære et Bær som et Ribz.

Disse Planter bedække Søen fra den tyvende til den ſiirogtyvende Grad, og det ſaa tykt, at det ligner en svømmende D, der vil ſpærre Skibene Veien. Det er ogsaa kun med stærk Vind, at man kommer igiennem. — „Hvad vil Menneſkene da i denne Stinfegrube?“ ſpurgte jeg. — „De

ville hente det bedste Middel mod Forraadnelsen," svarede han, „Salt, som de i stor Mængde føre bort derfra paa deres Skibe.“ — Saa vittig i Modsætninger leger Naturen med sine egne Kræfter; i Nærheden af Giften findes sædvanlig Modgiften.

Skilpadden.

Jeg havde faaet saa stor Modbydelighed for de grønne Der, at jeg ogsaa i Førstningen væmmedes ved en grøn Skilpadder, som Capitainen havde kjøbt af nogle Fiskere. Men da den var sødet i Maderaviin med fortræffelige Krydderier, og de Andre med stor Appetit gjorde sig til Gode, fik jeg ogsaa Lyst, og maa tilstaae, det er en lækker Ret. Lixberg er især en stor Elsker af Skilpadder. Han befinder sig nu fuldkommen vel, og hans gamle Lune er vendt tilbage. Lademann udbad sig Skallen af Skilpadden; han har spændt Tarmestrænge deri, og gjort Skibsdrengen, den lille Jack, en Foræring med denne Lyra. Han forundrede sig, da jeg fortalte ham, at dette Instrument alt var en ældgammel Opfindelse, og at Mercurius var den Første, der skulde have gjort et lignende. Det er rørende med flige genialste Mennesker: ofte vide de slet ikke, hvad Andre have tænkt eller virket før deres Tid, og dog kunne de opfinde og fuldbringe Altting selv.

Lixberg

stræber nu at blive en fuldkommen Matros. Han klavrer tappert omkring i Tougværket. Jeg er ofte bange for ham, fordi han er noget stiv og corpulent. Jeg er vant til flige Legemsøvelser fra Barnsbeen; siden jeg nu tør giøre det, vil han ogsaa. Jeg føler selv, at han viser ti Gange mere Mod dermed, end jeg; thi jeg i hans Sted vilde sandelig

ikke vove det. Men her kommer ham nu hans Besindighed, hans Jern-Bedholdenhed, hans skarpe Syn vel til Hielp. Vi have allerede et Par Gange druffet vor Kaffee sammen i Merjet.

Tobaksøen.

I Gaar traf vi en lille Klippe midt i Havet med en Sandbanke. Da det næsten var Havblik, kastede vi Anker, blot for at røge Tobak paa den skionne hvide Sandbanke i Klippefhyggen. Skiondt jeg ikke selv smøger, glædede det mig dog, at berøre Landjorden. Vi leirede os om et Ildsted, hvor Kaffeen blev kogt. Ak, hvor herligt smagte det Tobaksrøgerne! Havde Homer kiendt Tobakken, havde han vist med stort Behag skildret Nydelserne deraf saaledes:

Og deres Hænder de hæved til knasterdustende Piber;
Men da nu dampet der var, da med Luften var blandet
Tobaksrøg,
Bed Samtaler de da forlystet sig mellem hverandre.

Det røde Hav.

Vi kom i Dag giennem en Havstrækning, som var rød af lutter Krebs. Et selsomt Syn, som kun findes i disse Farvande! Vi vilde smage Krebsene, men da de kom paa Bordet, vare de raae. Koffen havde meent, at de vel alt maatte være kogte i Havet, siden de vare røde.

Saien.

Vi have alle i Dag med største Fornøielse opoffret vor Middagsmad. Koffen havde slagtet en Dyr paa Dækket, og vilde hugge Kiødet i Stykker, medens hans Søn, den lille Jack, gif og legede med Skildpaddeskallen paa Skibs-

randen. Bludselig tabte Barnet Rigevægten, og faldt i Vandet. Strax kastede nogle Matroser et Reb ud efter det. Men med Dødsveden paa det blege Ansigt greb Faderen den hele flaaede Dye, og væltede den over Bord. Vi troede, at Manden var forrykt, men Gaaden blev snart løst, da en Hai, som Faderøiet lykkeligviis havde opdaget tidnok, hævede sit hæslige Hammerhoved med de gloende Blodsøine over Bølgerne, opspærrede det uhyre Gab, og slugte — Dren, hvis blodige Rind naturligviis loffede meer, end Barnet med Klæderne paa. Drengen greb lykkeligviis Touget, og lynsnart klavrede han op paa Dækket, medens et andet Uhyre nærmede sig, og snappede efter ham, just i det Dieblik, da han var høit nok oppe, for ei at bides i Stykker. Hvilket Syn, da den skælvende Fader trykkede det elskede, gienskienkede Barn til sit Hierte! Vi kunde ikke ophøre at prise det lykkelige Tilfælde og Faderens Mandsnærværelse. Havde han ikke bedre forstaaet sig paa Haien i Dag, end paa Krebsene i Gaar, saa var den lille venlige Arion bleven et Offer for den frygtelige Delphin.

Stormen.

Man maa forsøge Alt; nu have vi ogsaa oplevet en Storm. En forunderlig Tilstand, naar to Elementer rasende spille Bold med den svagtsammenlignede Kasse, og true hvert Dieblik med at knuse den! I sliq en Fare maa man først ret beundre Matrosernes Mod og Skipperens besindige Klogskab. De arbeide saa modig fort under Stormveiret, som en Smedker ved sin Høvlebænk, som en Dugmager, naar han i godt Veir udspænder et Telt paa den grønne Mark. Deraf kommer det Vid, den Stolthed, det Lune, som findes hos de fleste Somænd. Dette vittige Lune er kun en Abbreviatur for deres Tanker, fordi der ingen Tid er til lang

Passiar. Det er ingen Blomst af Livs-, men af Døds-Philosophie; thi de spøge daglig stolte med Døden, drille og undgaae den ved deres Behændighed. Den mandige Trods forbinder sig med en vis from Resignation, og denne Blanding af godt Lune og et Slags Tungvindighed har noget sært Elskværdigt. — Nu er Faren overstaaet. Jeg negter ikke, at jeg var bange; dog havde jeg Fatning nok til ogsaa at bemærke de Andres Tilstand. Vor fædre Herr Magister Schmelzer forholdt sig under hele Anstængelsen taus og rolig, og trængte sig ikke frem for at sætte Mod i Mandskabet med Bøn og Sang; men da Faren var forbi, treen han op paa Dækket med Bibelen og Psalmebogen, og raabte: „Nu, Born! lader os takke Gud, der har reddet os ud af denne store Fare.“ Og med frommere Jnderlighed er vel den skionne Psalme: „Nu takker Alle Gud!“ aldrig sunget. Det var en Glæde, at see den gode Wolfgang her; nylig havde han færdet sig som en Løve, nu græd han som et Barn. Hanna Hellkraft forholdt sig i det afgjørende Dieblif stille og stum. Hun saae misfornøiet ud, og der var en vis Foragt i det vrede Blik, som hun undertiden kastede paa de rasende Bølger. Kun een Gang, da det truede med at blive Alvor, rykkede hun sig paa sin Stol i Kabytten nærmere til mig, og sagde: „Eberhard! lad mig slynge min Arm omkring dig.“ Saaledes sad hun atter rolig, og holdt mig i sine Arme. Jeg forstod den ærlige Siæl heel vel: hun vilde døe med mig. Men da Faren var forbi, og jeg vilde forklare hendes Opførsel, lod hun det slet ikke gielde, og sagde: hun havde kun giort det, fordi hun var bleven svimmel i det Dieblif. — Da Orkanen rasede værst, gik Rigberg i Seng, efter at han først med et varmt Haandtryk og et venligt Blik havde ønsket os alle: god Nat. Han prøvede paa at falde i Søvn, og Flere forsøkkre, at han

virkelig sov, medens det larmede allerværst. — Lademann sad som en Forflaret i Kahytdøren; med største Forundring og Opmærksomhed hørte han paa Stormen, paa det flasprende Lougværk, Bindens Hyl og Bolgernes forfærdelige Bruslen. Han lod slet ikke til at være bange. Da Uveiret havde lagt sig, sad han endnu længe forbauset i Tanker. Jeg gik hen, rystede ham ved Armen, og raabte: „Lademann! Stormen har lagt sig.“ — „Jeg veed det nok,“ sagde han sukkende. „Ganske guddommeligt! Det var engang Fuger og Chor! En Concert uden Lige! Men hvad det ogsaa var for Kæmpeinstrumenter; og hvilke Lunger maa der til, for at blæse dem! Hvilket Pedal i dette Orgel!“ Han svor paa, han havde hørt det femstregede C tydeligt; og især havde Bindens Piccoloflöite glædet ham overordentligt. I Nat, sagde han, havde han lært usigelig meget, men tvivlede om at kunne bringe det altsammen paa Papiret.

Skibet har faaet en Ræf, og vi ere drevne tilbage til Teneriffa. Nu komme vi dog til at ankre der.

Teneriffa.

Saa kom vi dog til de Gamles lykkelige Der! Og i Sandhed, da vi kastede Anker ved Oratava, og saae det skionne Landskabs Perspektiv med den høie Pico, der hævede sig over de omliggende Biergtinder, ligesom Domkirken i Cöln over Borgernes Huse, kunde vi ikke nok forundre os. — Jeg har fra Barnsbeen af holdt meget af de canariske Der. En Ungdomsven fra dette Land havde levet fem Aar med mig i een Stue, havde daglig quiddret mig for; og da den lille gule Sanger døde, havde jeg grædende klædt den i guult Taft, lagt den i en guul Nürnberggeræske, og jordet den i guult Sand i vor Hauge. Ogsaa den herlige Canarie-

ject kiendte jeg noget til. Paa alle Fødselsdage blev der druffet et Par Flasker af denne kostelige Biin hos min Fader, og vi Born fik da ogsaa vor Sølvtumling fuld, for at klinker med. Saaledes havde jeg da i min Ungdomsphantasie sammenvævet mig et Feebilled af den søde Biin, Fuglens lystige Sang, og af Begges lysegule Farve; og jeg kan ikke sige, at Virkeligheden her, som saa ofte er Tilfældet, stod tilbage for det utydelige Drommebilled.

Lizberg foreslog en Vandring til Biergtoppen, men jeg havde ingen Lyst til at følge med. Jeg havde læst meget om Pico, og vidste, at man maatte udstaae endeel af Kuld og Hede, inden man naaede derop. „Vi see den dog bedst her,“ sagde jeg; „det er med den, som med Regnbuen: den maa betragtes i Fraastand, hvor den virkelig er, er Intet.“

Herr Wolfgang saae heller ikke gierne, at Lizberg begav sig paa denne farlige Vandring. „Har jeg derfor bragt en udmærket Mand Den Klippeborg saa nær,“ spurgte han, „fordi han skal styrte sig i Livsfare paa Teneriffa? Vi, til vi komme til Klippeborg! Der ere Bierge nok, der kan I klavre.“

Men Lizberg, hvis største Fornoielse bestaaer i at overvinde Banskeligheder og være egensindig, lod sig ikke sige. „Kiære Mand!“ svarede han, „lad dog hvert Dyr beholde sin egen Natur. Vil I fange mig, saa gjør det i det mindste saa snildt, at jeg ikke mærker det. Om det saa er for Lærken, saa lægger man den jo dog et Stykke Græstov i Buret, for at den skal bilde sig ind, den endnu quiddrer i Marken. For Biornen planter man en Stang midt i Fængselgaarden, at den fremdeles kan klavre til Beirs, jaameget den lyster. Og mig, som dog er et Menneffe, vil I forbyde Opklavringen? Lad eder dog ikke føre bag Lyset af denne magelige Poet! Den hele Flora poetica

bestaaer kun af Roser, Lilier og Kiærminder; Klippeblokkene maatte forvandle sig til magelige Canapeepuder, hvis han skulde vove at bestige dem."

Lademann havde heller ikke megen Lyst til at gjøre Himmelfarten med, men da han ikke vilde forlade sin Ven i Faren, fulgte han ham.

Imidlertid har jeg i Sinde at gjøre en lille Lystfart om Den med den store Baad, for at see det skønne Biergperspectiv fra forskjellige Sider.

P a s o p.

Alene med min tro Budel Pasop lod jeg mig i Forgaars roe omkring af to Matroser, og hvor Vinden tillod det, seilede vi. — Hvor jeg kommer, ere af alle Naturmærkværdigheder Menneskene mig det Bigtigste. Vi styrede til Land ved Staden Guimar, som endnu for største Delen beboes af de gamle Guanchers Efterkommere. Jeg havde stor Lyst til at see Witten af hine forrige Bilde, der med Koller og Buer saa fiækt havde værget sig mod Europæerne. Nu boe de i smaae Hytter, og gaae omkring i Pialter som Tiggere. Den forrige kraftige Bildskab have de mistet, af den europæiske Cultur er der endnu Intet falden i deres Lod; saaledes staae de da tomhændede, og have neppe tomme Lommer at stifke Hænderne i. Reisen havde trættet mig, jeg gif i Land, for i den nære Skov at hvile ud under et Træ. Her hændte mig et Eventyr, der nær havde kostet mig Livet.

Da jeg havde fortæret mit lille medtagne Maaltid, spadserede jeg i Solen med min Budel. Matroserne bleve i Baaden, og jeg lovede at komme igien om tre Timer. Nu gjorde jeg en behagelig Vandring, men da det blev for varmt, hvulste jeg i Biergets Skygge, tog min Flaske frem

med Limonade, mit Bæger, og blandede det friske Kildevand med den behagelige Syre, medens Pudelen nøiedes med Vandet i Bækken, som det var. Derpaa strakte jeg mig hen i Græsset for at sove lidt.

Men nu begyndte Hunden at snuse stærkt omkring, og pludselig saae jeg den løbe ind i en Klippeaabning, som jeg ikke før havde lagt Mærke til, fordi den var skjult af Krat og Buske.

Vel havde jeg min ladte Bøsse og min Daggert med, dog følte jeg mig ikke fristet til at vove mig ind i den mørke Jordhule. Det varede ikke længe, saa kom Pudelen tilbage, saae paa mig, giøede, og trak mig med Tænderne i Kiolen, da jeg endnu ikke vilde følge den. Min Nysgierrighed vakte. „Det kan ikke være et glubende Dyrshule,“ tænkte jeg, „da vilde Hunden flye af naturligt Instinct. Maaskee ligger der et sygt Dyr, eller et Menneſke, eller en stor Sieldenhed.“ Uden at betænke mig længer, fulgte jeg.

Vi (jeg og Hunden) befandt os snart i en høi Grotte, svagt oplyst af Dagskæret, der faldt giennem et Hul i Loftet. Der var meget koldt, og jeg begyndte at gjøre mig allehaande Forestillinger. Jeg tænkte paa de saarede Lindorme, jeg havde hørt om i Ammestuen. Det var ikke umuligt, at et lignende Uhyre kunde opholde sig her. Men hvad jeg fik at see, forstrækkede mig meer, end om det havde været en Lindorm eller en Boaslange. Jeg opdagede en stor Menneſkeſkikkelse, der stod stivt opstillet til Bæggen, og stirrede paa mig med hule, forrigfulde Dine. Jeg greb efter min Bøsse, sigtede paa den Fremmede, og gav ham ved Tegnet at forstaae, at han var Dødsens, hvis han vovede sig et Skridt nærmere. Men hvad skildrer min Forundring, da jeg opdagede en heel Række af slige brune Kæmper,

opstillede til Bæggen, som alle griinte paa mig med hule Dine, uden at forandre en Mine? Jeg mærkede snart, at det var Mumier, indsyede i Gedestind. Haaret havde de endnu paa Hovederne, og jeg kunde tydelig sfielne Dine, Næse, Mund og Dren. Jeg kunde næsten ikke bare mig for at lee over, at jeg havde truet den døde Mand med Døden. Dog reiste Haarene sig atter paa mit Hoved, da jeg lidt efter lidt opdagede tre, fire hundrede slige Liig i den store Labyrinth. Mange vare opstillede til Bæggen, andre laae paa Jorden. „En affskyelig Skik,“ tænkte jeg, „at bevare det alt Forgangne, som noget Uforgængeligt; at giemme den mugne, sammenskrumpede Larve af en bortsløien Menneskesiæl! Bevise ikke denne Tænkemaade den plumpeste Materialisme, uden Følelse for det Udele eller Skionne, uden Idee om det Aandelige? Men hvorfor er jeg selv saa taabelig, at forestille mig noget Spøgelseagtigt ved disse udtørrede Bælge? Hvad frygter jeg for? Regner jeg mig i Fællesskab med dem, eller ei? Gjør jeg det, hvi frygter jeg da mine Staldbrødre, der ere gangne et Par Skridt i Forveien? Gjør jeg det ikke, hvi sfiælver min forsagte Siæl? En indre Stemme siger mig: saaledes skal du ogsaa mugne. Det er ikke sandt; mit ægte Jeg, min Aand kan ikke mugne. Og hvad rager mig en luslidt Pialt, som jeg har bortslængt?“

Denne Tanke gav mig atter Mod; min Besindighed vendte tilbage, og nu morede det mig, at gaae omkring i de gamle Guanchers Gravsted, thi jeg mærkede, de havde forstaaet sig ligesaa godt paa Balsameringen, som Ugypterne. Men snart blev jeg dog fied af disse Undersøgelser; thi Mumierne lignede alle hverandre, og jeg længtes igien efter Solen og det Grønne.

Himmel og Jord! hvor forskrækket blev jeg, da jeg ikke kunde finde Udgangen til Hulen. Gangene ginge paa Kryds og paa Qvær, vare alle eens, og overalt stode Mumierne for mig, som til Spot opstillede i to Rader, ret en Livvagt for Hel i Helheim, som indbød mig til at blive der. „Gode Gud!“ tænkte jeg, „staaer du nu atter Fare for at begravet levende? Skal dit Liig imellem saa mange andre være det eneste, som raadner her? Her er ingen Obadias Schlenk, som kan redde dig.“ Hans græsfelige Billed paa Ketterstedet viste sig atter for min ophidsede Indbildning; det kom mig for, som om hans Spøgelse svævede hen forbi Mumierne.

Jeg løb omkring, fortvivlet og forgieves. Endelig satte jeg mig udmattet paa en Steen, og sænkte mine Dine modløse til Jorden. Der stod min ærlige Pasop, logrede, og stirrede paa mig med sine brune Dine, der funkede i Mørket, og gave et vederqvægeligt Lys fra sig. En Straale af Haab gik atter op i min Siæl.

„Pasop!“ raabte jeg (og dette Navn forekom mig i min nærværende Forsatning høist betydningsfuldt), „du har bragt din Herre herind; kan du atter bringe ham ud? Find Udgangen igien; ellers er det ude med os begge.“

Budelen lod til at forstaae sin bange Herre. Den saae paa mig igien, logrede, løb omkring, snuste paa Jorden, for at komme paa Spor, fordoblede sine Skridt, og jeg fulgte den med bankende Hierte, skjøndt den løb ad en Bei, der forekom mig at føre endnu dybere ind i Bierget. Undertiden rendte den saa hurtig, at jeg ikke kunde indhente den. Jeg faldt, og omfavne en død Kone, hvis Mund stod vidt opspærret, og viste Tænderne. Ganske forstyrret sprang jeg atter op. Hunden var borte. „Pasop!“ raabte jeg, „forlader du din Herre, da maa han døe.“

Men som Noahs Due med Olivebladet, saaledes kom det ædle Dyr tilbage med Limonadeflasken i Munden, som jeg havde ladet ligge tilbage udenfor under Træet. Lykkelige Barsel! Ærlige Kammerat! Hvor Menneskets Forstand ikke længer forslaaer, der hjælper et dyrist Instinct. Jeg tog mig nu en Slurk af Flasken, for at styrke mig, og fulgte Hunden, der snart sprang lystig omkring, snart gik langsomt, for at jeg ikke skulde tabe den af Syne.

Det varede ikke længe, saa stod jeg igien under Guds blaa Himmel, i den varme Luft, omringet af grønne Buske, og saa i det Fjerne Bierget strække sin hvide Pyramide mod Himlen. Strax skyndte jeg mig ned til Stranden, hvor Baadsfolkene havde ventet mig med Utaalmodighed, thi det var allerede to Timer over den bestemte Tid. Vi satte os i Baaden, min tro Pudel lagde sig ved mine Fødder. Jeg omfavnede min Befrier, og lovede ham et Halsbaand, hvori hans ædle Daad skulde bevares til Erindrungen ved den enfoldige Indskrift af hans eget Navn: Pasop.

Biergreisen.

I Oratava fandt jeg Capitainen i fuldt Arbeide med sit Skib. Vandrerne vare endnu ikke komne tilbage fra Bierget. Til Tidsfordriv, og for at have min Spøg med Lizberg, og indsynte ham hans Roser, Lilier og Kiærminder, hentede jeg nogle gamle Reisebeskrivelser af Kahytten (jeg havde bragt en heel Samling med), og læste Gfsterretningerne deri om Picobierget, saa at jeg inden kort Tid var saa fortrolig dermed, som om jeg havde levet der min Livstid, og ofte havt alle Fjeldets Mærkværdigheder for Dine.

Næste Aften henimod Midnat kom Lizberg og Lademann ganske trætte og udmattede tilbage fra Reisen. Capitainen havde ladet lave dem en god Aftensmad, vore

Bandringsmænd vederkvægede sig stiltiende, derpaa blev en chinesisk Bolle med afbrændt Rødviin sat dampende paa Bordet. Piberne bleve tændte, og nu skulde det gaae løs paa en Fortællen. Jeg udbad mig Tilladelsen at maatte begynde, og Lizberg sagde spottende: „Ja, det er sandt, I og Hunden have jo seet jer om her paa Den.“

„Om Forladelse,“ svarede jeg, „jeg har været paa Pico, og plukket mig Rommerne fulde af Roser, Lilier og Kicerminder.“ — „I paa Pico?“ spurgte Lizberg forundret. „Da have vi dog seet os saa temmelig om der, men jer havde vi ikke den Gæde at opdage.“ — „Da I vare gaaede eders Bei,“ svarede jeg, „indsaae jeg selv, at det ikke kunde skikke sig, at komme til Teneriffa, uden at besee Pico. Jeg fulgte jer altsaa i Hælene, Børn! og det undrer mig særdeles, at I ikke have seet mig. Jeg har hele Beien næsten ikke tabt jer af Syne.“ Derpaa udframmede jeg min hele Værdom, fortalte, at jeg først havde redet, siden var gaaet til Fods, fordi Haarene, alt som vi kom høiere, begyndte at reise sig paa Hæsten, som Borster. Den Viin, jeg havde bragt med, var bleven saa kold i Glasferne, at jeg ikke kunde drikke den, skiondt for Resten Luften var luun og mild. Da Solen var gaaet ned, havde jeg ladet mig giore Ild i en Steenhule. Næste Morgen Klokken fire havde jeg atter begyndt at stige til Beirs. Her traf jeg de sorte Klipper. Endelig kom jeg op paa Suffer toppen. Jeg havde lettet mig Opstigningen, ved at tage Skoe paa, hvis Saaler vare bredere end Overlæderet. Deroppe havde en forfærdelig Svovldamp smertet mine Dine. Øverst paa Biergtinden havde det blæst saa stærkt, at jeg blot kunde opholde mig saa længe, til jeg fik druffet Hans Majestæt Kongens Skaal, og afsnaldet min Bøsse. Mit Brændeviin havde her tabt al sin Kraft; Vinen derimod var bleven stærkere og ædlere.

Krateret var dannet som en Kegle, huult indvendigt, af smaae løse Stene, blandede med Svovl og Kalk. Til at stige ned i Krateret, for at plukke Svovlblomster, havde jeg ingen synderlig Attraa sporet, for at det ikke skulde gaae mig som Cajsus Plinius Secundus. Medens jeg steg ned, havde derimod Biergspidsens Ræmpeskylge i Morgenroden uendelig henrykket mig; thi den strakte sig ikke blot over Den og Havet, men lod endogsaa til at fortsætte sit Løb i Luften, og fordunklede Himlen.

Jeg udstufferede endnu min Fortælling med mange characteristiske Smaatræk, og satte derved Lademann i den største Forundring, som ikke kunde begribe, hvordan jeg var undgaaet hans Opmærksomhed, heller ikke, hvordan jeg havde seet meget, som han ikke havde seet.

„Nu, Lademann!“ sagde jeg, „stræk jer engang ud i Sophæen. Der har I den ædle Ridder Edmund Scorys Reisebeskrivelse; der kan I læse det altsammen.“

„Fanden tage disse Vælsbroer,“ raabte Lixberg, „hvorved den dovne Verden kan skaffe sig Kundskab om Alting, uden at gaae til Kilderne! Hvad Nytte har jeg nu af, at jeg vovede mig ned i Krateret, for at komme Tingen lidt nærmere paa Spor?“ — „De har erfaret Gudernes Naade, Lixberg! vær taknemmelig. Men fortæl De mig nu ogsaa mit Eventyr, som jeg har fortalt Dem Deres! Beed De vel, at jeg har opdaget de gamle Guanchers Begravelshvælving? Medens De steg op i Luften, steg jeg ned i Jordens Skiod, og har ikke været i mindre Livsfare. Der staaer min ærlige Pasop, han kan bekræfte Sandheden af mine Ord; thi han har gjort hele Reisen med.“ — „Nu, saa lad Hunden fortælle!“ raabte Lixberg, „ellers troer jeg, at I lyver igien. — Na, Herr Capitain!“ vedblev han, „vær saa artig at hente os den gamle Huuspostil, hvori han

har læst Opdagelsen af Guanchernes Gravsted." — „Han har virkelig gjort Opdagelsen selv," svarede Capitain Wolfgang.

„Men, I gale Mennesker!" vedblev han, da jeg havde endt min Beretning, „hvoreledes bringer jeg eder heelskindede til gamle Bedstefader paa Klippeborg? Det var en dum Streg af mig, at jeg ikke først lod eder assurere i Amsterdam."

Capitain Wolfgang fortæller sit Levnetsløb.

Med slige Optegnelser forkortede Eberhard sig Tiden. Skibet var atter sat i Stand, Ankeret lettet, og Pico paa Teneriffa forsvandt lidt efter lidt som en Plet i Synskredsen.

Da de vare mellem Bendekredsen og Linien, i Passatvinden, hvor der ikke var meget at tage Vare for Mandskabet ombord, kaldte Capitainen engang Bennerne sammen, og i Skyggen af det store Mers, i den af Passatvinden følede Luft, satte de dem en frisk Morgenstund med deres Kaffekopper omkring Wolfgang, og han begyndte:

„Mine Forældre vare gode ærlige Haandværksfolk, udsværmede fra Biskuben Würtemberg, for at nedsætte sig i Wien, som i et blomstrende Lindetræ. Min Fader var Linnedvæver, og skal have været en fortræffelig, lystig Mand; han døde fra mig, da jeg endnu neppe var fem Aar. Venligt nok havde Naturen sørget for at efterlade mig et temmelig liigt Portrait af ham, uden at det kostede mig Noget. Det var nemlig mit eget Ansigt; thi alle Mennesker, som havde kiendt ham, forsikkrede, at vi lignede hinanden, som to Draaber Vand. Dog, hvad taler jeg om Liighed? Naar vi komme til Klippeborg, og kunne sammenligne vor gode

Eberhard med sin gamle Stamfader, ville vi først, uagtet den høistforskjellige Alder, see, hvad Liighed er.

Jeg er da, som I have hørt, en qvasi Wiener. Har Noget af mine Herrer været i Wien?" — „O ja!“ svarede Rixberg. — „Nu vel,“ vedblev Capitainen, „saa har De uden Tvivl der ført et roligt, fornøieligt Levnet, spiißt indbagte Høns i Prateren, og seet Kasperl-Marionetspillet. Da jeg var der, gif det anderledes til. I Fjersningen havde vi rigtig nok Intet at klage, og jeg tilbragte saa stille, eensformige Dage hos min Moder, der fortsatte min Faders Haandværk, som om det skulde vedblevet saaledes til den yderste Dag. Men tænkt eder, hvorledes en lille Dreng maatte blive til Mode, der pludselig seer dødsblege Ansigter omkring sig, naar alt fredeligt Hverv ophører, naar der med fortvilet Anstrengelse bliver arbejdet paa de forfaldne Fæstningsværker, og man fortæller ham, at Storveziren Kara Mustapha kommer med 200,000 Tyrker og Tartarer, for at erobre Wien, forvandle den til en Askehob, dræbe alt Mandfolk, og slæbe alle de Qvinder og Born, der ikke blive henrettede, i Slaveri!

Da jeg hørte alt dette, begyndte jeg at græde forbarmeligt; men da jeg havde grædt en Times Tid, og der ingen Tyrker kom endnu, tørrede jeg mine Dine, spiste min Tvebak, og glemte Faren, som svævede os alle over Hovederne. Ogsaa Indbyggerne begyndte at haabe, da den tappre Stahrenberg indgød dem Mod; og da han oven i Kiøbet lod opreise en Galge, hvori han truede at lade den Første hænge, der talte om Overgivelse; vovede ingen Modersfiæl at frygte meer, af Frygt for at blive hængt.

Den Aften, da Hoffet forlod Staden, og begav sig over Donaubroen til Linz, svæver mig endnu klart i Erindring. Bognene kunde ikke rumme de Flygtende. For-

nemme Damer løbe med Bylter under Armen, for at komme bag paa en Bogn. Folket raste, og udskieldte Regieringen, især da man saae et Læs Jesuiter, som vare Skyld i, at Ungarn kom i Oprør. Kun Gaa af disse undgif den rasende Bøvels Hevn. En Koffedreng, som jeg kiendte, havde skaffet mig, sin gamle Kammerat, Plads paa en Bogn, da han tilfældigviis traf mig i Borggaarden, og vi rullede allerede ad Porten til. Jeg havde i denne Hurlumhei reent glemt min Moder, og tænkte kun paa at slippe bort. Ikke langt fra Slottet mødte hun os; hun var gaaet ud for at lede efter mig. — „Ak, mit fiære Barn!“ raabte hun, da hun saae mig paa Bognen, „er du reddet? Saa vil jeg gierne døe.“ — „Moder!“ raabte jeg, „du maa fiøre med.“ — „Der er ingen Plads meer,“ sagde de Andre. — „Saa vil jeg heller ikke med,“ raabte jeg, sprang af Bognen, og iilte i min Moders Arme. Strax havde en Anden taget min Plads, og Bognen fiørte afsted. — „Ak, mit fiære Barn! hvad har du gjort?“ raabte min Moder. — „Moder! jeg vil ikke have det bedre, end du,“ raabte jeg, og kysfede hende. — „Ak, du fiære Leonard! vil du omkomme med mig?“ spurgte hun hulkende, bragte mig hjem, og skar mig med tungt Hierte min sædvanlige Aftensmad.

Saaledes havde jeg da nu, liig et taalmodigt Lam, saa længe ubefymret fortæret mit Foder, indtil Barbarerne vare indtrængte, og havde slagtet mig, hvis ikke Gud den Almægtige havde sendt os sin Hielp ved en venlig Nabo. Denne brave Mand var en født Polak: Franz Georg Kolchisky, der forstod Tyrkisk, som sit Modersmaal.

„Hvorledes?“ faldt ham Lizberg i Talen, „Bruder Herz? Har De kiendt den berømte Bruder Herz, hvis sædvanlige Hilsen siden er bleven en Talemaade over hele Tydskland?“ — „Han var vor Redningsmand,“ svarede

Wolfgang; „thi min stakkels Moder og hendes Broder, en god, slette, lang, flirskaaen, frygtsom Skolemester i lusslidt sort Kiøle, tænkte paa Jngenting. Ja, han begyndte endog i hine Trængselsdage at ville lære mig latinsk Grammatik. Bruder Herz (lad ham beholde dette Hædersnavn) var vort Huus og især mig lille Pøge meget hengiven. Nu traadte han en Aften ind ad Døren, da min Moder sad ved sin Spinderok, og min Morbroder var i Færd med at indbanke mig det vanskelige uregelmæssige Verbum fero, tuli, latum, ferre.

„Stif Bogen i Lommen, Skolemester!“ raabte han. „Og I, Nabomoer! tag alle eders Levnetsmidler, og deel dem i tre Bylter. Saa ville vi i Guds Navn begive os bort. 60,000 Mennesker ere allerede udvandrede af Byen. Jeg vil redde jer, og bringe jer i Sikkerhed.“

Saaledes gif vi da med Bruder Herz, som Israelliterne forstum med Moses, giennem Orken. Og en Drk kunde man vel falde det, thi overalt traf vi afbrændte Slotte og Byer, nedtrampede Agere.

„At flygte langt bort,“ sagde han, „duer ikke. Hvor er det muligt, at reise langt, uden at møde nogle af de 200,000 Mand, der sværme omkring i Eggen? Skiule sig, gaaer bedre an; og hvor Tyrkerne eengang have hærget, komme de ikke saasnart igien.“ Derpaa bragte han os til Gruusdyngerne af et afbrændt Slot i Skoven. Vi vidste i Forstningen ikke, hvad vi skulde i denne Steenhob; men Bruder Herz sagde: „Jeg kiender denne gamle Borg, den er bygt paa Klippegrund, og her ere ganste fortræffelige Kielderhvælvinger, som vist ikke Tyrkerne have opdaget, fordi Indgangen til dem er skjult, og der var sørget for at holde den ufiendelig.“

J denne herlige Svælving, der var lustig og tør nok til ei at skade vor Sundhed, fandt vi ei alene Beskyttelse og Tilflugt, men ogsaa Fødevarer nok til at leve af i to Maaneder.

For at faae frisk Luft, gif jeg ofte ud om Natten i Skoven med Bruder Herz, naar Alting var roligt. Min Moder og Morbroder vovede dem ikke et Skridt videre. Men Bruder Herz havde ogsaa andre Grunde til disse natlige Balsarter, han vilde vide Noget om Stadens Tilstand. Af, hvor skar det ham i Hjertet, naar han om Natten saae Raketterne stige fra det høie Stephanstaarn, for at forkynde Hertugen af Lothringen Stadens ynfelige Tilstand! „Det er ellers Glædestegn ved Høitider og Bryllupper, min Dreng!“ sagde han dybt bevæget; „nu forkynde disse Ildstøtter det sig snart nærmende Blodbryllup.“

Vi satte os paa en mosgroet Steen under et Træ. Maanen kastede sparsomt sine Straaler giennem de forbi drivende Skyer. Jeg saae op i Træet, og det forekom mig, som om der svævede tre Engle i hvide Klædebon. De vare overmaade velskabte, men Ansigterne kunde jeg ikke see, thi de vendte mig Ryggen. Hovederne vare nedboiede, og de skønneste guldgule Lokker følgede dem ned ad Rakken til Hosterne.

Hvorledes beskriver jeg eder min ædle Bens Fortvivlelse og Forbittrelse, da han opdagede tre deilige Piger, der vare hængte af Tyrerne i Træet? Dog trostede han sig med de Ord: „Takker Gud, arme Piger! at J ikke have overlevet eders Skændsel. Jeg vil skaffe eder en christelig Begravelse.“ Derpaa bragte han mig stakkels af Skræk halvdøde Dreng ned i Kielderen igien, og begrov Rigene.

Men næste Nat havde vi den Glæde, at hevne os paa Tyrerne, og at redde en heel Hob uskyldige Christne.

Bruder Herz havde fra Tid til anden bragt flere Bøsser ned i Kielderen, alle disse havde han, skarp ladte, opstillet ved Indgangen, og nogle hemmelige Skydehuller vare der i Muren. Vi bleve denne Nat opvakte af en høirostet Samtale uden for Kielderdøren, der endte med et Klammeri. Bruder Herz og jeg vare strax paa Færde, og lurede ved vore Skydehuller.

Tre Tyrker klamredes høit med en fjerde. De havde medbragt tyve nydelige Børn, alle yngre end syv Aar, der, blide som Lam, ginge foran dem, Par og Par, med Hænderne sammenbundne paa Ryggen. Lige udenfor Kielderdøren holdt de stille, og nu kunde de fire Tyrker ikke blive enige. Den Menneskeligste af dem vilde, at man skulde sælge Børnene; men de tre Andre sagde: „Vi have allerede gjort Bytte nok; nu ville vi ogsaa mere os lidt, og hænge de smaae Christenhunde hist i Træet, hvor vi i Overgaars Nat strangulerede Pigerne. De havde dog mindre fortient det af os. Seer kun! det er Fuldmaane. Den store Prophet vil glæde sig, naar vi bringe ham dette Offer i lyst Maanefin.“ — Den gode Tyrk svarede: „Lad dem ogsaa være Bantroe, de ere dog Mennesker. Det er Børn; de dele deres Forældres Bildfarelser. Deres Ustyldighed rører mit Hierte. Seer, hvorledes de staae der og betragte os med blide Dine! De ane ikke den Skiebne, som svæver dem over Hovederne. Om en slig Grusomhed kunne de i deres smaae Hierner intet Begreb gjøre sig. Haver Medlidenhed!“

„Fort med dig, Qvindehierte!“ raabte de Andre, „dersom det griber dig for stærkt an.“ — Han sporede sin Hest, og forsvandt bag Træerne. For nu ret at sætte Kronen paa deres Grumhed, gif de andre Blodhunde omkring, deelte Brød ud af en Kurv til Børnene, og sagde, at de

skulde stille deres Hunger for sidste Gang. De smaa Stafler, som havde sultet den hele Dag, grebe begierligt efter Brodet, og spiste, viste hinanden, hvad de havde faaet, og nogle begyndte endogsaa at lege under Træet, da man havde løsbundet dem. Imidlertid tilberedte deres Bødler Strikkerne, og den værste og hæsligste greb en lille nydelig Dreng, der gik ham forbi, ved Haarene, og kastede ham Strikken om Halsen.

I samme Dieblig gik der et Skud af, og Bøddelen styrtede til Jorden. De andre to forundrede sig, saae dem om, og spidsede Ørerne, for at opdage deres Fiende. Der hørtes endnu et Knald, og den anden Røver svømmede i sit Blod. Saare let havde det været Bruder Herz, at dræbe den tredie ligejaa skiult; men det tillod hans Tapperhed ikke, da der var Lige mod Lige. Han styrtede ud af sit Baghold, og efter at han med foragtelige Skieldssord havde udfordret sin Fiende, begyndte en hidsig Kamp, som endte med, at han med sin gode Klinge spaltede Tyrkens Hierneskal.

Efter fuldendt Seier, da jeg vovede at komme ud til ham, var han ganske fortrædelig, og sagde ærgerlig, i det han stødte sit Sværd i Balgen: „Der kunde min Hidsigthed atter spillet mig en smuk Streg.“ — „Hvorledes det?“ spurgte jeg. „J har jo seiret og reddet Børnene.“ — „Men sæt nu, at jeg ikke havde det,“ svarede han, „burde jeg da udsætte disse uskyldige Siæle og jer dernede i Kielderens for sliig en Fare?“

Da han nu godt havde sørget for os, forlod han os, for at ile den beleirede Stad til Hielp; og hans Bedrifter ere noksom bekiendte.

Midlertid førte vi nede i Kielderhvalvingen et eget Liv; thi vi Børn, som dog ikke altid kunde være stille, gjorde ofte, som min Morbroder kaldte det, en Helvedes

Varm i de underjordiske Korsgange. For at sysselsætte os og igien komme i sit Element, begyndte han at indrette en Skole dernede. Nogle af Børnene, der just vare fangne af Tyrkerne, ligesom de kom fra Skolen, havde deres ABC-Bøger med i Lommen; og med disse saa Exemplarer maatte de alle behjælpe sig. Min firskaarne Morbroder, som vidste at sætte sig i Respect hos Børn, holdt den lille Republik temmelig godt i Aye. Imellem gjorde vi ham det dog for broget; da kunde han ret gaae af sit gode Skind, og beklagede bitterlig, at han intet Riis havde taget ned med. Gengang, da han var grumme vred, tog han Mod til sig, og sneg sig om Natten i Bælmørke ud i Skoven, for at skære et Riis af det Træ, hvori Tyrkerne vilde hængt de smaa Skrighalse. Men da Executionen skulde gaae for sig, og Børnene ganske frygteligt begyndte at vræle, blev han saa bleg som et Liig, og bad dem for Guds Skyld tie stille, at ikke Tyrkerne skulde høre os.

Den tolvte September deeltog vi i den almindelige Glæde, da Bruder Herz kom igien, sukkede vor Jerndør hoit op, og forkyndte os Redning og Frelse. Hver søgte hjem til Sit; og nu opdagede vi, at min Moder var i Bund og Grund ødelagt. Hendes Huus ved Kärnthnerporten var truffet af Bomber og lagt i Aske. Dog hjalp os den gode Gud atter af vor Nød ved den trofaste Bruder Herz.

Thi det hændte just, at han stod med mig paa Gaden, i det Hans Majestæt Kongen af Polen, Johan Sobiesky, kom ridende paa Storvizirens prægtige hvide Hingst, fulgt af Folkets Belsignelser. Da han saa min Beskytter, som han allerede kiendte, hilste han ham venligt, og jeg hoppede af Glæde, og kysjede gientagne Gange Kongen paa Stovlerne, som jeg havde seet Flere gjøre. — „Er den lille raske Dreng

din Søn, min vakkre Kolschisky!" spurgte Kongen. — „Nei, Eders Majestæt!" var Svaret, „det er en stakkels forladt Faderløs, hvis Moder i denne Nød har mistet baade Løst og Fast. Men den lille Patriot glemmer sin egen Glendighed, og takker eder, fordi I har reddet hans Fædreland." — Kongen smilede, greb med Haanden paa Brystet, og traf en lang Guldkæde frem, besat med Juveler (han havde gjort umaadeligt Bytte i den tyrkiske Leir), rakte mig Kæden, og sagde: „Bring din Moder dette Smykke, mit Barn! det vil, haaber jeg, erstatte hendes Forliis. — Farvel, Kolschisky! Vi vide, hvad vi ere dig skyldige; uden din Hielp havde Hovedstaden tabt alt Mod, og vor Hielp var kommen for silde." Derpaa vinkede han venligt med Haanden, og red videre, ledsaget af Mængdens Fryderaab. Bruder Herz bragte mig til min Moder, og nu vare vi atter bragte i en Velstand, som vi ene kunde takke denne fiendne Ven for.

Da vi nu vare rigere, fik jeg ogsaa Lyst til at drive et ædleres Haandværk. Jeg vilde gierne være Søofficeer, og reiste med en hollandsk Ven til Amsterdam. Det lykkedes mig, at blive Cadet, og i Krigen at avancere til Capitain.

Da Freden var sluttet, tog jeg min Afsked; men jeg havde faaet Søn for fædren til saa snart at forlade den, tværtimod stod min Hu til at gjøre nærmere Bekjendtskab med det store Verdenshav. Jeg fandt det ikke under min Værdighed som Capitain i Søetaten, at fare til Koffardies. Koffardisarerne forekom mig meget mere at være de egentlige Sømand. Linieskibene ere store Maskiner, bestemte til Slag i Nærheden af Kysterne; paa de langt umageligere, skrøbeligere Fartøier ploier Skipperen det eventyrlige Hav.

Jeg havde fragtet mit Skib med Varer, og vilde gaae til Vestindien, for at sælge dem med Fordeel; men neppe

vare vi i rum Sø, saa mærkede jeg, at jeg havde begaaet den store Feil, at hverve Folk uden at bekymre mig om deres Skudsmaal, naar de kun vare tappre og stærke. Det maatte jeg strengt bode for. Det varede ikke længe, før jeg opdagede, at disse Skurke horte til Afstummet af Menneskeheden. Neppe mægtede jeg, snart ved Strenghed, snart ved Gftergivenesshed, at holde dem i Aie og sætte mig i Ugtelse. Jeg mærkede ogsaa, at de hemmelig stak Hovederne sammen.

Jeg var beredt paa Alt, og det varede ikke længe, før Gaaden blev løst, da den største Erkestrik imellem dem, Jean le Grand, traadte ind til mig en Morgen i Kabytten med to Andre. Jeg greb mine Pistoler, og raabte: „Hvad vil I? Begynde I Mytteri, siden I komme saa mandstærke i Capitainens Kabyt? Gaaer jeres Bei, eller jeg jager den Første, der lukker Munden op, en Kugle giennem Hovedet.“

De bukkede med fromtet Erbødighed, og forsikkrede, de havde intet Ondt i Sinde; men siden Herr Capitainen befalede det, vedbleve de, saa vilde de gaae deres Bei, og oppebie en beleiligere Tid. Dermed dreve de af, og jeg sad igien alene i Kabytten med mine Pistoler.

Jeg tænkte: „Hvad hjælper det Noleri? Lad det gaae, som det kan! I det mindste skulle de fiobe mit Liv dyrt.“ Jeg spændte mig min Kaarde ved Siden, stak endnu et Par Terzeroler i Bæltet, tog en Pistol i hver Haand, treen op paa Dækket, hvor jeg fandt dem forsamlede, og raabte: „Hvad vil I mig? Her er jeg.“

Jean le Grand, den Klogtigste og Ondskabssfuldeste blandt dem alle, traadte frem, lettede paa Kabudsen, og sagde: „Herr Capitainen ivre sig ikke! Vi have kun allervenskabeligst et lille Forslag at giøre ham. Han vil reise til Bestindien, for at drive Handel der, og vi, som hyrede

Matroser, skulde hjælpe ham Skibet derhen, for at han kan afsætte sine Varer med Fordeel. Men med denne Plan ere vi nu, af to Marsager, ikke tilfreds. For det Første, fordi blot J, og Ingen af os Andre, vinde derved. For det Andet forekommer det os som brave Somænd nederdrægtigt, at give sig af med at høre. Vi ere Alle Helte fra sidste Krig. Havde den varet længer, kunde vel ogsaa flere blandt os svunget sig op fra Matros til Officer, saavel som Herr Capitainen. Men kommer Lykken ikke med det Gode, maa man gribe den ved Haarene. Tyrkerne have sluttet Fred, uden at spørge os; nu ville vi, uden at spørge dem, fortsætte Krigen lidt endnu paa egen Haand. En ærlig Fribytter er agtet overalt; og dette Haandværk var i gamle Dage, som Historien lærer, høist ærefuldt. Vi have hørt, at der snart seiler en Solvflaade fra Brasilien til Portugal. Den agte vi at giøre Jagt efter. Og J skal være vor Anfører, dersom J med det Gode vil finde eder i at giøre fælles Sag med os."

Jeg svarede hertil: „Jeg kunde føre jer bag Lyset, sige Ja, og siden kun tænke paa at styrte eder i Fordærvelse; men det vil jeg ikke. Jeg kober ikke mit Liv med en Løgn. Jeg kunde holde eder en Præken om Plikt og Trost; det vil jeg heller ikke, thi jeg veed, det vilde dog Intet hjælpe mig, og kan jeg ikke længer være jeres Capitain, jeres Nar vil jeg ikke være. Skib og Fragt overlader jeg eder; J kunne tage det, og behøve ikke derfor at stille mig ved Livet. Men ville J med Dævels Bold myrde mig, saa giører det! Jeg tigger eder ikke om Naade. Menneffeligerere var det, at give mig Chaloupen og Levnetsmidler med for tre Uger, samt mine troe Skibsbønder Paul og Rudolf til Folgeskab. Beiret er smukt. Jeg vil prøve min Lykke paa ny. Forgaae vi, saa hændes os kun, hvad der

alt er hændet mangen stolt Sømand for os, og det kunde ligesaa godt skee paa det store Skib. Jeg har ikke skielvet for Hollands Fiender; jeg skielver ikke for Satan, og ikke for jer."

Denne Tale behagede Matroserne; men den ondskabsfulde Jean le Grand ærgrede sig over min Kiækhed, hvori han tydelig kunde læse min Foragt. Han vilde strax fyre løs paa mig, men en af de Andre slog ham Pistolen af Haanden, og den gik af, uden at giøre Skade. Den Anden raabte: man skulde ikke ombringe mig uden Nødvendighed. Dette istemte de Fleste. Jeg gik ned i Kahytten, og ventede min Skiebne, som vel snart havde været afgjort, dersom der ikke følgende Nat havde reist sig en forfærdelig Storm, hvorved Midingerne reent tabte Modet, deels fordi nogle troede, det var Guds Straf, deels fordi Styrmanden, som de havde faaet paa deres Side, laae syg, og der ingen Anden var, som understod sig at styre Skibet. De kom ned til mig, og bade mig redde Liv og Skib. Jeg blev med foldede Hænder siddende i min Lænestol, saa ned til Jorden, og sagde: „J have sat mig af, redder eder nu selv!“ — De gik op igien. Jean le Grand meente, han skulde nok komme ud af det. Rigtig nok var han en stor Bovehals, men en slet Styrmand, og hvert Dieblik voxte Faren.

Jeg sad forstøffet i Kahytten, til en gammel Matros kom ned, og sagde ganske phlegmatisk: „Jeg skulde bede, om Capitainen ikke vilde komme op et Dieblik, nu forgaae vi nok strax.“ — Jeg kunde ikke bare mig for at lee; thi han sagde dette i samme rolige Tone, som naar han kom at melde mig, at Maden stod paa Bordet. Selvopholdelsesdriften vaagnede i mig, jeg sprang op paa Dækket, og raabte: „Dersom J ville gaae i eder selv, love Bedring og sværge mig Troskab paa ny, saa skal Alting være glemt.“

og med Guds Hielp haaber jeg at redde Skibet." — De strakte Alle Hænderne mod Himmelen, og svore hoit og dyrt, at de vilde være mig troe og lydige. Nu anstregte jeg mine Kræfter, og det varede ikke længe, saa var Roden overstaaet, og Stormen havde lagt sig.

Træt af Anstregelsen gik jeg til Sengs, og slumrede roligt ind. Da jeg vaagnede igien, var jeg sluttet i Lænker, og kasted ned i Læsten i en Krog.

Min tro Skibsdreng Paul besøgte mig, og fortalte, at Jean le Grand havde faaet Alle paa sin Side ved sine førerske Taler. Nogle Saa vare sagtens utilfredse, men maatte holde gode Miner, for ikke at blive myrdede. Nu fraadsede og svirede de deroppe paa Dækket. Jeg kunde nede i Læsten høre deres vilde Sang. Jean le Grand havde tilsvoret mig et evigt Had, men Mandskabet vilde ikke tillade, at der vederfores mig noget Ondt. De vare blevne enige i at sætte mig ud i Baaden og overlade mig til den vilde Sø. Nu skulde Paul hente mig; han løste mig af mine Lænker, og jeg fulgte ham op paa Dækket.

Her sadde Røverne omkring et langt Bord, og gjorde sig til Gode med min Eiendom. Der stod ogsaa en Stol for mig, og Jean le Grand sagde:

„Capitain! Broderskabet er kommet overeens om at overlade jer den lille Baad; den skal I faae. Men Levnetsmidler, og hvad det ellers kan være, faaer I ikke. Forsynet, som I stoler saa meget paa, vil nok hielppe jer. Hvad behøver I at bede slige Skurke derom, som vi ere? ikke sandt? Et Par blodhiertede Tøsser paastode rigtig nok, at vi skulde give jer Proviant med; men de fleste Stemmer ere derimod, og nu forbyder jeg det i Kraft af mit Embed som Hovedsmand. Den Første, der mæler endnu et Ord herom, jager jeg en Kugle giennem Hovedet. Sæt jer ned, og vederqvæg

jer til Afsted, der bedste J har lært. J kan have det nodigt; thi J har en ligesaa besværlig Reise for, som Elias, da han vandrede til Bierget i de fyrgetyve Dage."

Først i dette Dieblif tabte jeg Modet. For en Hensrettelse var jeg ikke bange, men Hungersdøden fremstillede sig pludselig for min Phantasie i alle sine Rædsler.

Min stakkels Paul brast i Graad, og raabte: det var skammeligt, at lade mig forsmægte paa saltet Hav, medens de mædskede sig med min Eiendom. Neppe havde den stakkels Dreng sagt disse Ord, før den grusomme Jean le Grand skød ham gennem Hiernen, saa han styrtede baglænds overende, og oversproitede mig med sit ærlige Blod. Jean le Grand sagde ganske rolig, i det han satte sig igjen: „Kaster Liget i Soen! Udydighed mod Loven (og Broderskabets forenede Villie er Lov) sømmer sig bolde Fribyttere, og er nødvendig, hvis vi skulle erobre den portugisiske Solvflaade."

Dette Trolddomsord gjorde et stærkt Indtryk paa de lumpne egennyttige Siæle, og den svage Følelse af Mennesselighed, der et Dieblif havde roret sig i deres Hierter, forsvandt strax igjen.

Derpaa vendte Jean le Grand sig til mig, og sagde: „Ederes Lod er kastet. Fyld eders Mave med god Mad og Drikke, og vederqvæg jer, at J kan holde ud, saalænge som muligt! Formodentlig bliver dette eders sidste Maaltid." — Da jeg nu mærkede, at jeg ikke kunde formilde Ridningen, tænkte jeg: „Jeg vil ikke længer give den Hund gode Ord forgieves, vil ikke sidde her som en arm Synder. Spiser jeg ikke, saa bliver jeg snart afmægtig i Baaden, og saa er der ingen Redning." Denne Tanke gav mig Appetit, og jeg spiste langt meer, end jeg ellers pleiede.

„En dygtig Karl!“ hørte jeg flere Sørovere hviske, „han har ikke Kujonfeber.“ Men der narrede jeg dem; thi jeg spiste just af Frygt for alt for snart at fulde ihjel. Hvad der ærgrede mig meest, var, at min anden Skibsdreng Rudolf, som jeg havde holdt ligesaa meget af, som af Paul, ganske var bleven det Modsatte af sin tro Kammerat. Han forhaanede mig ved alle Leiligheder, og var værre, end de Andre; derfor befalede Jean le Grand, som nu havde druffet sig fuld, ham at undersøge min Baad, for at see, om Ingen hemmelig havde forsynet mig med Noget. Han kom tilbage igien, og forsikkrede, der var ikke saa meget, som en Muus kunde mætte sig paa. Nu blev jeg med mange Ceremonier bragt i Baaden af det drukne Broderskab, og til Afsked forærede Jean le Grand mig endnu en Daase med Snuustobak og en gammel rusten Kniv.

Rudolf vedblev bestandig at forhaane mig. Derpaa greb han hurtig min Haand, medens de Andre ikke mærkede det, og hviskede mig i Øret: „Lev vel, min dyrebare Herre og Belgiorer! Tilgiv den stakkels Rudolf! I Baaden finder I Levnetsmidler.“ Derpaa førte han mig hurtig ned, og stødte Baaden strax ud i Søen med Baadshagen. Under et skingrende Hurra af hele Mandskabet paa Dækket saae jeg mit Skib seile bort og forsvinde.

Da jeg var alene med mig selv, fandt jeg under mit Sæde, der var bedækket med en Maatte, en Pose fuld af Skibstvebaffer, to Stykker roget Kiød, en stor Krukke med fersk Vand, to Glasfer Biin, og en Rulle Seilgarn. Alt dette havde den gode Rudolf med Livsfare bragt i Baaden.

Nu drev jeg omkring uden at see Land, uden at opdage noget Skib, og havde oven i Kiøbet den Sorg, at seile forbi min tro Pauls Liig. Jeg hævede mine Hænder mod Himlen, takkede ham for sin Trost, og begræd hans Død.

Bed en pludselig Bevægelse af Baaden var jeg endnu saa ulykkelig at spille alt mit ferske Vand i Søen, da jeg engang vilde drikke. Dette Tab berovede mig aldeles Modet, og jeg begyndte at fortvivle. Men Himlen forbarmede sig over mig, der faldt en mild Regn, og jeg kunde fylde min Kruffe med det Regnvand, som jeg havde fanget op i min Maatte. Jeg var kun bedrovet over, at jeg ikke havde flere Kruffer. Den tredie Dag var jeg saa lykkelig, at fange en lille Sælhund i den Slynge, jeg havde gjort mig af Seilgarnet. Her kom mig ogsaa den gamle Kniv, som Jean le Grand havde foræret mig i Haan, vel tilpas. Jeg dræbte Sælhunden dermed; de sønderkaarne Stykker begød jeg med Biin, og stegte dem i Middagsjolen. Dette Maaltid styrkede mig. Ogsaa Tobakken opmuntrede mig i det taagede Veir. Min Maatte var tør igien, jeg svøbte mig deri, strakte mig hen i Baaden, og sov rolig ind.

Da jeg vaagnede, var mit lille Fartoi drevet fast paa en Sandbanke, og da jeg slog Dinene op, opdagede jeg en uhyre Klippe, som ludedes ud over mig. Jeg vadede strax fra Baaden hen til Klippen, for at naae Fastland. Neppe var jeg paa det Tørrer, før et Bindstod drev min Baad ud i Havet.

Nu stod jeg rigtig nok paa fast Grund, men Klippen lod til at være øde og ubeboet, og saaledes var jeg berøvet al Hielp. Til min Trost opdagede jeg et stort Vandfald, som med overordentlig Brusen sprang ud af Fjeldet, og styrtede i Havet. Jeg anstregte alle mine Kræfter, og ilede derhen, for at slukke min Tørst.

Men tænker eder min Fortvivlelse, da det uhyre Kildevæld pludselig standsede, og kun viste mig sit sorte udtørrede Svælg, i det jeg kom derhen! Jeg fastede mig paa Jorden, som en Banvittig, og raabte fortvivlet: „Ewige Natur! gjør

du saa store Mirakler, for at negte en stakkels nødlidende Skabning den sidste Bederqvælgelse? Denne Flod har maaskee i Martusinder taget sit Lob saaledes, og lædsket Dyr og Fugle siden Syndsfloden; men i det Dieblif, jeg udstrækker min skielvende hule Haand imod den, standser den pludselig, og ophører. Nu, saa vil jeg da heller ikke haabe meer! Forsynet har besluttet min Undergang, og anvist mig dette udtørrede Svælg til min Grav." Saaledes raabte jeg, vred mine Hænder, og kastede mig hen paa Strandbredden.

Dog, det er Tid, at jeg afbryder; thi hvad der nu følger, ville I selv opleve om nogle Dage, kære Venner! naar vi ankre ved Sandbanken og Klippen. — O, Rudolf! giv mig et Glas Vand; jeg er bleven ganske tørstig af at fortælle."

Et velvozent ungt Menneſke, Capitainens Tiener (juſt ham, Eberhard havde ſeet i Amſterdam, da han kaldte ſin Herre ud fra Skueſpillet), bragte et Glas Vand paa en Tallerken, og Capitainen ſagde, i det han klappede ham paa Kinden: „Jeg har her den Ære, at giøre Selſkabet bekiendt med min tro Rudolf. Lykken har atter forenet os, og jeg haaber, vi ſkulle leve glade Dage med hinanden i Fremtiden."

Landingen ved Klippeborg.

Meget ſindrigt havde Capitain Wolfgang valgt Tid og Sted til ſin Fortælling, og ſaare paſſende afbrød han den, hvor Nærværelſen yndigt forbandt ſig med Grindringen. Kun et Par Dage forgik endnu fra den Tid, han fortalte

om sin Fortvivlelse paa Fjeldet, og nu viste dette Fjeld sig virkelig langt borte, og Skibet tog sin Fart did, for at bringe de Udvalgte til det jordiske Paradiis, der blomstrede skiult bag Steenhoben.

I Eberhards Dagbog findes Fragmentet af et Digt, som han maa have forfattet kort efter sin Landgang paa Klippeborg, og hvori han, saa godt som han kan, beskriver Ankomsten og Stedet homerisk. Vi ville meddele Læserne dette Digt. Det har foruden sin poetiske Værdi (hvis det har nogen) endnu for solide Læsere, hommes graves (hvis vi have nogle), der ikke forlange Poesie i Poesie, men hvad bedre er: litteraire Notiser, lærde Bidrag &c., en langt høiere Værd. Det beviser nemlig, at man alt i Begyndelsen af det attende Aarhundrede gjorde taalelige Hexametre. Bist nok er det en gammel Kunst. Gi at tale om Grækerne, finde vi allerede flige Tacter i Titrel og Luthers Bibeloversættelse. Siden har ogsaa Tischart, Heräus og Gessner forsøgt disse Vers.

Midlertid lader vor Julius til at have følt nogle af de Fiinheder, hvorpaa den fortræffelige Boss først gjorde opmærksom, og som han selv saa skjønt har foresunget os. Kan nu end Eberhards Hexametre ikke maale sig med de vossiske, fortjene de dog altid Opmærksomhed med Hensyn til den Tid, hvori de ere digtede.

Og skulde de end — thi hvo kan bevise alle flige historiske Sandheder matematisk? — være skrevne senere, og filede ind i Bærket, saa tabe de dog derfor, som apocryphiske, ikke al Værdi; og vi trøste os med vor Yndlingsdigters Ord:

„Auch Homeride zu sein, selbst noch als Lehrer, ist schön.“

Eberhards Digt.

Men da nu Søen var ploiet, og vi af stærken Passatvind
 Drevne fort — Neptun paa sin Kanthus rider saa snelt ei —
 Kaldte den herlige Wolfgang mig en Morgen, da Østens
 Purpur opsteg af de natlige Bovers volgende Blyskiod,
 Fiernt i Havet at see den Lyksalighed lovende Klippe,
 Hvilken de fullede Tindinger høit opstrakte mod Himlen,
 I Synskredsen Skyerne liig. Nu vorte de hurtigt
 Kæmpestore fra salten Strand, som de nærmed sig Skibet,
 Biste, med Tornebuske begroet, utallige Blokke,
 Ufrugtbarere selv end vort Hav. Mangfoldige Fiske,
 Marsviin, Haierne vrimsled dog her; i de stenede Kloster
 Skreg Landfugle forgieves om sparsomt vorende Smaabær.
 Kun af den spaltede Steen, med en Larm som af giøglende
 Dværge,

Sprudled et Væld med en rigelig Arm fra Biergenes Indvold,
 Og indblandte sin sødeste Drik med det bittreste Saltvand.
 Brandingen hist med Skum var bedækt, her Riffet forhindred
 Rasende Skyllingers Gny, Sandbanken hæved sig sneehvid
 I smuult Vand, under Læ af den langt udludende Klippe,
 Liig Græsbanken i Marken, med Steen, af Alger ombølget.
 Did indbod os til Giest den svalforfriskende Skygge.
 Ankeret faldt; da forlode de Mand den vældige Tremast,
 Hvilke deelagtig af Skippren var gjort i en hemmelig Nykke.
 Siig mig de Landendes Navn, og fortæl, min venlige Musa!

Først den Herrens ærværdige Tiener, den venlige
 Schmelzer

(Sindrigt Navnet indtraf, thi han smelted Hierter i Andagt);
 Klædt i Ornat, som en lutherisk Præst, med Kiortel og Krave,
 Steg han i Baaden, og bar, indbunden prægtig i sort Floil,
 Og med sølverne Hægter beslagen, den hellige Bibel.

Rizberg kraftig ham fulgte. Han ligned den agtbare Borger
 I en keiserlig fri Rigsstad. Af blankeste Messing
 Bar han i røde Bestik den mathematiske Forstens
 Instrumenter. Ham fulgte med Harpen den sværmeriske
 Yngling

Lademann, med sit Ansigt blond, og de bølgende Lokker.
 Men vor Læge — thi selv det lykkeligste Land kan stundom
 Trænge til Lægernes Hielp —, som Gradueret, i høirod
 Raabe nedsteg, med Bonnet af den purpurfriskeste Floilsuld,
 Liig hiin, Keiser August havde skienket sin Hielper i Noden.
 Nu nedsteg en fortræffelig Smed, heel reenlig i Klæder,
 Munter, med Læderskiodskind for, men Hammer og Knivtang
 Bar han kraftig i Haand, og paa Skraa sad Hatten ved Dret.
 Derpaa jeg selv, Student, sortklædt og silkebestrompet,
 Og ved Siden mig hang Staalkaarden, blinkende speilklar.
 Hanna Hellkraft saa, Schweizerinden. Nigelig Haarvæxt,
 Ravensort, indflettet, ad Ryggen nedhang; hendes Tinding
 Skygged en Solhat bred med et ærbartslagrende grønt
 Baand.

Endelig saae man den vakkre Captain: Blaafiortelen
 smalt med
 Tresser af Guld ombræmmet, hans Hat med lignende Snorer,
 Og i hans Haand det vældige Sværd, hvormed han i Kamp sig
 Wren erhverved, og gavned Batavia, tapper i Krigen.
 Dette Selskabet var, som besteg hiin hellige Klippe.

Men Matroserne fulgte med Baaden; og tidt i Chaloupen
 Bragte de, seilende frem og tilbage, Ladningens Baller,
 Stabled i Biergets Kloster dem op, at skylende Saltvand
 Ikke fordærved os Bøger og Stof, Linklæder og Bærktøi
 Af Mahogni og fineste Staal, arbeidet i England.
 Ogsaa fortræffeligt Dvæg blev bragt til den ventende Klippe:

Sex høitbrølende Køer, og en Tyr fra Marsken; og Hingster
 Efter Hopperne vrinskede, de kom fra græssende Danmark.
 Faarene mangled ei heller; og tidseltyggende Geder
 Høit op Skæggene strakte mod Fjeldets sparsomme Bærter.
 Dgsaa kalkunste Høns, fortørnet, med blodige Kamme,
 Samt phlegmatiske Sviin, der med Snuderne roded i Sandtang.
 Kyllinger nipped af Kornet i Burene; Vænder og Gæser
 Efter Dammene længtes, og skreg paa vraltende Fodder.
 Væsler skryded, imens de besteg hiin stenede Fjeldsti.
 Vindige Duer, saa hvide som Snee, samt bruunlige, sortblaae,
 Rurred og næbbedes fiærlent, saasnart de bragtes paa Landjord.
 To Par Dogger sluttede Toget; i Strikkerne bundne,
 Skued de stumt med Foragt paa forbarmeligt miauende Katte.

Men da det alt nu stod paa Fastland, taled Captainen
 Folkene venligt til; han sin Hat astog, og med blottet
 Hoved tilraabte dem høit: „Nu Tak, I troe Kammerater!
 Endt vor Forretning er, jeg staaer i Dnsfernes Havbugt.
 Undres ei over, os her paa golden Fjeld at forlade!
 Himlen forlader os ei, os vinker en lykkelig Fremtid.
 Men forglemmer ei Eden, som helligt Enhver mig har svoren!
 Hemmeligheden bevarer mig troe, og Tand for jer Tunge!
 Nu som Skibets Captain herefter befaler min Styrmand,
 Ferdinand Horn. Udlyder hans Bud! han træder i mit Sted.
 Himlen skienke jer Fremtids Held og en lykkelig Medbør!“

Men de hærdede Bølgernes Mand, men Stormenes
 Kæmper
 Hørtes og græd, som Børn, og svang de sorte Kabudser
 Høit i Beiret, og raabte med Hulken: „Hurra!“ med Hulken:
 „Leve vor brave Captain! Hurra! den ærlige Wolfgang!
 Sign ham, Gud! thi han var os en Ven, han var os en
 Fader!“

Derpaa reiste vi Teltene der, og dvæled en heel Dag
 Paa Sandbanken, til Skibet var klart, og letted sit Anker.
 Men da det Afsted tog, med de drabelighule Kanonstuds,
 Svindende fiernt i Natten, da steg der røde Raketter,
 Romerske Lys, heel yndigt at see, fra den taffede Biergaas,
 Sused over os hen i skionne Buer, og knaldte.

Da den skyggende Gos med Rosensfingrene fremsteg,
 Vi, af en jød, vederqvægelig Blund husvalet, begav os
 Til Vandfaldet, som stærkt os i Gaar skumsprudled i Møde,
 For at forundres over den selsomt standsede Biergelv.
 Thi heel tørre vi fandt et Svælgs velhuggede Trapper;
 Og tolv Ynglinger, skionne som Dagen, med brændende
 Fakler,

(Gammeltydsk var de klædt, og de Høitydsk talte som Sachser),
 Kom os i Møde, som Engle, fra Svælget, froe ved at see os.
 Derpaa den ærlige Ben omfavnende, hilsende Wolfgang,
 Bendte de sig mod mig, og de kiendte mig strax paa mit
 Ansigt,

Kaldte mig Fætter og Broder, og trykte mig glade til Hjertet.

Nu giennem Biergets hulede Løngang Toget begav sig,
 Langsomt mageligstigende steds paa sandede Fliser.
 Men Hornqvæget og Hestene blev med Baller og Pakker
 Hisset i Beiret af stærke, fortræsligtloftende Binder
 Over Klippen, og vented os alt histoppe ved Digen.

Liig en sygelig Mand, der var sengeliggende lang Tid:
 Daglig nærmere Dødens Svælg giennem skumleste Natmulm
 Frygten ham bringer; da faaer han med eet Helbreden, og
 Jorden

Smiler ham dobbeltskion, med et nyt Livs blomstrende Farver —
 Saa vi studsende Fremmede, brat Skibsdækket, det snevre,
 Hurtigforladende, her paa vor Bei bælmørk giennem Fjeldet,

Da paa den blomstrende Bang, af Krat omringet og Biergskov,
 Atter det hellige Lys, som nyfodt, viste vort Die
 Paradiset i al sin Glands, og til Nydelser indbød.

Sikkert Floden var hæmmet med Diger af mægtige
 Bælker,

Trapper til Siderne bredt i Steen udhugne til Dpgang,
 Hvor Trærækker, Acacier, svalt med Skyggerne hvælved
 Dobbelt, paa hin Kant Floden og her, med yppige Bladvært.
 Hisset et Tæppe smaragdengrønt af det friskeste Vaargræs,
 Spættet med Blomster, udstrakt os viste de skraanende Bakkers
 Palmer, Granat, Citroner, Limonietræer og Figen.
 Og ved Egen fra Nord stod bred den indiske Bambus.
 Frugtbar blomstrede Dalen, og yded Urter i Mængde:
 Portulak, Persilie, Roer, Ignamen og Sennop,
 Ananas, Pisang, Meloner, Urter og Bønner.
 Ogsaa Batater og Yams og Cocus viste sig hyppigt.

Bidere frem, ei hindret af nogen gabende Skare,
 Kiorte vi rask afsted i de nydelig=tømrede Bogue
 Med snelt-ilende nødbruunt Spand af de takkede Kiorte.
 Ei Nysgierlige mødte vi der, os Veien at spærre;
 Men hiinsides den solvblaa Flod opdaged vi Flokken,
 Hilsende mildt, med Hatten i Haand; velhavende Landmænd,
 Klædte som Sachser fra Luthers Tid, og som malet af Cranach.

Altsaa nærmed vi os den buskomfrandsede Fjeldhøi,
 Hvor en rummelig Gaard med hoirødtlysende Teglsteen
 Smukt og hæved, som Borg, og mærkede Stedet, hvor glad du,
 Albert Julius, Olding graa, Stamfader for Witten!
 Bygged som Fremmed din Hytte, da først du Den opdaged.

Som vi os nærmed, og drog i de sædeligt=ordnede
 Rækker

Over Floden paa Broen, opbyggt af Skovenes Bælker,
 See, da hurtigt sig aabned den venlighissende Skare
 Med frontsmilende Blik, og indbød os ile til Lunden
 Hisset, hvor Træ ved Træ, som i Kirken Piller, sig hvælved;
 Hvor Stamfaderen alt i Bærestolen os ventede.

Men Ungkarlene glædtes, som skued de vrinskende Heste,
 Fader og Moder fornøiedes ret over Lam, over Hornqvæg,
 Moer over Duer, og Børn over nydeligsmæe Kyslevipper.
 Med Brødkrummer udstrakte de buttede Hænder mod Buret,
 Raabte: Kykkelyky! thi de havde paa Billeder seet dem.

Men den kraftige Gubbe med langtnekbølgende Solvskæg,
 Med det Sundhedens aabne Blik, med den herlige Pande,
 Reiste fra Stolen sig brat, og hilsende Uetlingen henrykt,
 Raabte: „Min Eberhard! Gud! det er dig. Jeg kiender
 min Broder.“

Og af Oldingens Arm omfavnt flød Svenden i Taarer.

Albert Julius.

Bore Reisende have allerede været otte Dage paa
 Klippeborg. De have seet sig om, og tildeels fundet Dalene
 beboede. De have forsynet Hyrder og Agerdyrkere, som boe
 i nydelige Huse, med Bibler og Psalmebøger, ogsaa med
 verdslige gode Skrifter, med Jern-Huusgeraad o. s. v. De
 have bestaget Klipperne, af hvilke Den er omgivet som en
 Fæstning, og fundet herlige Metalaarer i Spalterne. De
 have giennemvandret Skovene, og truffet overalt fortræffeligt
 Bygningstømmer. Hver Aften tilbringe de glade paa Alberts-
 borg hos den fiære Bedstefader. Der har ogsaa allerede
 været Gudstieneste i den høie, hvælvede Lund. Magister

Schmelzer holdt en fortræffelig Prædiken, og Lademann spillede paa det medbragte Haandorgel. Andagt og Glæde besjælede Menigheden, og den kraftige Gubbe græd inderlig rørt under Gudstienesten. I de Gamles Raad ere de kyndige Europæer: Schmelzer, Wolfgang, Rixberg og Eberhard, optagne. Schmelzer og Eberhard have faaet Skolefaget at bestyre. Rixberg er Industrie- og Bygnings-Director. Wolfgang har indrettet et gymnastisk Institut, og planter flere Kanoner paa Klipperne. Men Lademann ønsker sig intet stort Embed, han vil heller tiene under Rixberg, og den fortræffelige Smed Henrik Wetterling adlyder igien ham. Lægen Herr Cramer har, Gud skee Lov! endnu kun haat lidet at bestille, thi Menneskene her paa Den befinde sig overmaade vel, og opnaae sædvanlig en høi Alderdom. Som Botaniker og Naturforsker vil han derimod være Den til stor Nytte. Hanna Hellkraft er atter ganske i sit Element. Dværgavlen og Faaredriften horer til hendes Departement, og der har allerede staaet fortræffelig Schweizerost paa Bedstefaders Bord af hendes Fabrik. Rixberg har opdaget en Leergrube, hvor han har i Sinde at anlægge en Porcellainfabrik. Der skal bygges en Kirke paa Den, og de dygtige unge Mænd, der dannes til Haandværkere under Rixberg og Lademann, ville ved denne Leilighed faae Anledning nok til at vise sig. Hver Aften, naar de nysankomne Venner have spist til Aften hos Bedstefader paa Albertsborg, fortæller han dem et Capitel af sit Levnetsløb. Vi ville selv lade ham tale, og sætte os ned i de lyttende Benners Kreds.

„Jeg har ofte hørt sige: Menneskene ere ei altid lykkelige, derfor er det bedre, at begynde med Modgang end Medgang. Jeg kan ikke lide flige Talemaader. De fleste Mennesker ere vistnok ikke altid lykkelige, mange blive det

aldrig; men hvorfor skulde der ikke stundom findes ret lykkelige Mennesker?

Swad mig angaaer, da har jeg vistnok tidlig lært at tomme Malurtens Bæger. Gud har vendt Alting til det Bedste. Hans Navn være lovet i Evighed, Amen!

Gaaer jeg tilbage i min Hukommelse, og fremkalder de ældste Erindringer (der vel egentlig kun ere Erindringerens Erindring), saa finder jeg mig, i min Alders siette Aar, i den skionne, store Stad Prag i Böhmen, hvor min Fader var ansat som Lærer i Philosophie ved Høiskolen, og hvor mine Forældre halvandet Aar omtrent førte et roligt og lykkeligt Levnet. For Resten gif det ikke saa roligt til der i Landet. Böhmerne havde gjort Oprør, og i Stedet for Keiser Ferdinand den Anden, der besteg Thronen, efter at Keiser Matthias var død (hvilken Død den store Kepler havde spaaet med disse Ord: *Monarcha Mundi Matthias Mense Martio Morietur*), havde de valgt den tyveaarsgamle Churfyrste af Pjalz Frederik den Femte, Svigersøn til Kong Jacob den Første af England. Frederik var calvinist, og gjorde sig derved saavel Lutheraner som Catholiker til Fiender. Den usalige Tvedragt mellem Lutheriske og Reformeerte, som blot grundede sig paa nogle Udtryk og Former, havde allerede givet Anledning til store Uenigheder, og var vel Hovedaarsagen, hvorfor Reformationen ikke gif fremad, men meget mere tilbage. Min Fader brød sig for Resten ikke om denne lille Forskiel, og da han af Kongens Hofpræst Scultetus var kaldet, forlod han Sachsen, og reiste til Prag, efter at han først var gaaet over til den reformeerte Menighed. Dette Skridt kostede rigtig nok min gode Moder Taarer, thi hun var født i Eisenach, var af Luthers Slægt, og opdraget strengt i den evangelisk-lutheriske Tro, som hun heller aldrig vilde fornægte."

„Kjæreste Bedstefader!“ raabte Eberhard, „var Deres Moder ogsaa af Luthers Æt? Ak, da ere vi jo hinanden dobbelt beslægtede.“ — „Derfra skriver sig den store Liighed,“ sagde Gubben venligt, og vedblev sin Fortælling:

„Min Faders Lykke varede kun kort. Spinola drog ind fra Spanien i Rhinpfalz med 24,000 Mand. Nu sloge Maximilian af Bayern og den østerrigske General Boucquoi Böhmerne den 8de November 1620, hvoraf Følgen blev, at Ferdinand igien indsattes i sine Rettigheder, og Frederik nødtes til at flygte til Holland.

Meer end tre Maaneder efter hiint Slag gik Alting endnu saa aldeles sin gamle Gang i Prag, at Böhmerne begyndte at haabe fuldkommen Fritagelse for Straf. Men pludselig bleve fire og fyrgetyve af Oprørets fornemste Ophavsmænd grebne og slæbte i Fængsel. Imellem de Fængslede var Universitetets Rector Jessenius og min ulykkelige Fader.

Vi Børn ginge et Par Dage før denne Ulykke sorgløse omkring, legede, og glædte os, thi det var snart vor Faders Fødselsdag.

Just som hans Skaal paa denne Dag skulde drikkes, blev banket stærkt paa Døren. Han iulte selv sin Skiebne i Mode. I den aabnede Dør indtraadte Drabanterne, grebe ham, og slæbte ham i Fængsel. Tænker eder, hvilken Fødselsfest det var for Moder og Børn! Giesterne bevidnede os alle stiltiende den inderligste Medlidenhed med Haandtryk og Taareblik.

Vi Børn vidste ikke, hvor han gik hen, og hvad Drabanterne egentlig vilde. Vi græd og jamrede, fordi den gode Fader blev bortslæbt paa sin Fødselsdag, og den fortvivlede Moder kunde ikke trøste os.

Der gik otte Dage hen, i hvilke hun næsten ikke mælede et Ord. Hun kom og gik, gav os Mad til rette Tid, græd,

bad til Gud, læste i Psalmebøger og Bibelen, og lærte os Børn med Graad og Suk den herlige Sang: Jesus, du mit Haab, min Trost!"

"Af Gud!" sukede Eberhard, og løstede sine Dine mod Himlen; men han fattede sig, og taug, for ei at afbryde Oldingen.

"En Eftermiddag kom Skrædderen med en Bylt Klæder. Uden at prøve, om de passede, som han ellers pleiede, lagde han Bylten paa Bordet med et bekymret Ansigt, trykkede min Moders Haand, sagde: "Jeg tager ikke en Hvid derfor," og skyndte sig bort igien.

Ellers pleiede vi altid at glæde os, naar vi fik nye Klæder; men nu skielvede vi af en anelsesfuld Gysen, da vor Moder luffede Bylten op, og vi saae, at de vare sorte. — "Af, er Fader allerede død?" raabte Rudolf, den Ældste. — "Endnu lever han, min Son!" svarede Moderen. "Klæder eder paa, Børn! jeg vil ogsaa gjøre det; saa besøge vi den gode Fader i sit Fængsel for sidste Gang. Han ønsker at see os saaledes. Han vil, før han vandrer heden, selv see sine Elskedes Beemod. Det vil røre, men det vil trøste og glæde ham. Jeg føler mig stærk nok dertil. Kommer, mine Børn!"

Vi vandrede derhen i vore sorte Klæder ved den fiære Moders Side. Det var hende en suur Gang, og hun maatte ofte sætte sig ned underveis. Fangesogden aabnede den jernbeslagne Dør; vi traadte ind i et Kammer, som kun svagt oplystes af en Lampe, og stode, skielvende af Frygt, for en bleg, mager Mand med hule Dine og et sort Skæg.

Han sad i en Krog, fordybet i Tanker, med Armene over Kors, og med Dinene fæstede paa Jorden. Det var vor Fader. Jeg kiendte ham paa den sædvanlige gamle Morgenfrakke, som han ellers altid havde paa om Formiddagen; naar jeg sad paa hans Skød, pleiede jeg at dreie

og lege med en af Messingknapperne deri, og denne Knap hang endnu løs, og dinglede. Ved den Arm, der skete, slog han Dinene op, og stirrede paa os; men neppe kiendte han os, før han sprang op, trykte os hestigt til sit Hierte, og kysjede os gientagne Gange. Derpaa drog han os hen til Ryset, for med inderlig Kiærlighed ret at betragte vore Ansigtstræk. Nu havde vi glemt al Frygt; jeg satte mig paa hans Skød, som jeg pleiede, Rudolf tog ham i Haanden, og min Moder satte sig ligeover for os. — „Kiære Børn!“ sagde han, „eders Fader skal døe. Græder ikke, frygter ikke! Hvor ofte har jeg sagt eder: Døden er for det gode Menneske kun en Overgang til et bedre Liv. Men det er mig af yderste Vigtighed, at I vide og troe, at eders Fader døer uskyldig. Endnu ere I for smaae, til at forstaae Alt, hvad jeg kunde siage eder om min Skiebne, kun saa meget maae I vide: De Mennesker, som kalde sig Christne, rase endnu ligesaa vildt, som Jøder og Hedninger for 1620 Aar siden, da Christus blev født. I Stedet for at holde sig til det første og største Bud: at elske Gud over Alting, og deres Næste ligesom dem selv, gives de om Underværker og Ord, og en græsselig Religionskrig vil efter min Død ødelægge Europa og især vort arme Fædreland i mange Aar. Som et Offer for dette Sværmeri falder jeg.

Eders Moder bringer eder efter min Død til hendes Baarørende i Eisenach, hvor jeg ønsker at hun vil lade eder opdrage i den lutherske Lære. Men troer for Alting ikke, kiære Børn! at eders Fader har fornegtet sin himmelske Tro. Imellem Lutheraner og Reformerte er kun en ringe Forskiel, der, hvis Hidsigheden paa begge Sider ikke var for stor, let havde ladet sig hæve, til største Held og Fremme for Christendommen.

Og nu, mine kiære Børn! ville vi tilbringe denne sidste Aften kiærligt med hverandre. Fangevogteren bringer os

der vor Aftensmad og en Flaske Biin. Vi ville bilde os ind, at vi atter sidde uforstyrrede sammen i vor huuslige Kreds. Kommer, Albert og Rudolf! lader mig skienke lidt Biin i eders smaae Tinbægre, som jeg har ladet hente. I og eders gode Moder skulle drikke eders Faders Skaal, Aftenen for hans Fødselsdag. Ja," raabte han med mandig Glæde, og løftede de kraftige Dine til Himlen, „i Morgen vorder jeg nyfødt. Græder ikke, I Elskelige! fordi eders Fader, kort førend I, tiltræder den lange Reise. Vi samles jo snart igien."

Nu klinkede vi med ham, som han ønskede, og drak grædende hans Skaal. Vi forundrede os over den herlige Mand, der kunde være saa oprømt i denne Tilstand, og vise saa meget Mod. Vi vare vante til at lade os lede af hans Følelser, af hans Meninger; og saa spiste vi da vor Aftensmad i god Ro, ligesom han.

Vor Moder kunde Intet nyde, hun stirrede blidt hen paa os, og græd; imidlertid trøstede det hende dog noget, at see den dyrebare Husbond saa standhaftig og modig mellem sine Sønner. Derpaa sagde min Fader: „Vi pleiede ellers ofte om Aftenen at læse Historier og Eventyr sammen; i Aften ville vi læse den himmelske Jesu Lidelseshistorie, han døde langt uskyldigere, end jeg arme Synder. Og saa ville vi ogsaa endnu læse Lectien om den hellige Stephanus."

Min Fader, min Moder og min Broder skiftedes nu ad med at forelæse; og Frelserens Lidelser, hvilke han havde taalt saa blidt, saa kraftigt og saa skønt, styrkede dem til bedre at udholde deres. Jeg lille Pøge kunde endnu ikke ret forstaae og føle det altsammen; men min barnlige Rolighed, Udspredelse og Forundring over de Andre rørte dem, især da jeg med foldede Hænder høit fremsagde Lectien om den hellige Stephanus, som jeg havde lært udenad, og

sluttede med de Ord: „Saa stenede de Stephanus, som paa- kaldede Gud, og sagde: Herre Jesus! annam min Aand. Men han faldt paa Knæ, og raabte med høi Røst: Herre! behold dem ikke denne Synd. Og som han dette havde sagt, sov han hen.“

Der herskede en dyb Taushed, da jeg havde læst, og de Ældre bade sagte til Gud. Derpaa tog min Fader Psalmebogen, slog en Psalme op, og istemte med stærk Bas. Min Moder havde en herlig Altstemme, vi to smaae Drengene vare Discantister, og saaledes sang vi den skionne Choral førstemmigt, som vor Fader havde lært os:

Naar sidste Gang jeg strider,
Da skil dig ei fra mig!
Naar bleg jeg Døden lider,
Christ! lad mig skue dig.
Omspænder Angst mit Hierte
Med Qualens bittre Rød,
O lindre da min Smerte
Mig ved din Korsjets Død!

Som Skiold dig aabenbare,
Trøst mig i Dødens Bæe!
Lad mig i sidste Fare
Dit Billed, Jesus! see.
Da skal ei Skræk nedtynge,
Jeg skal med freidig Tro
Mig til dit Hierte slynge.
Hvo saa døer, døer med No.

Da Psalmen var ude, kysjede vi vor Faders Haand, og ønskede ham en god rolig Nat, som sædvanlig, naar vi

skulde gaae i Seng. Han omfavne os, og betragtede os længe med usigelig Kiærlighed. Derpaa tog han Bibelen af Bordet og sit Sølvuhr af Lommen, forærede min Broder Bibelen, og mig Uhret. „Min lille Albert!“ sagde han, i det han kiælede for mig (thi skjøndt han elskede sine Børn lige høit, var jeg dog Kiæledæggen, som den Yngste), „dette Uhr har din Fader i tyve Aar baaret i sin Lomme, og hver Aften trukket ordentlig op, før han gik til Sengs. I Aften gjør jeg det ikke, og du skal heller ikke gjøre det. Tag Uhret, staa tidlig op i Morgen, og bed til Gud for din Fader! Klokkeren syv i Morgen vil Biseren staae stille, fordi Uhret ei er optrukket. I det Dieblig vil ogsaa Livsuhret i din Faders Bryst høre op at banke.“

Derpaa vendte han sig til min Moder, og sagde: „Nu, mit Livs tro Deeltagerinde hidindtil, min gode Hustru! vi maae skilles ad. Viis dig her som en kraftig Uetling af den store Luther! Fat dig, og gjør ikke Drengene meer bedrøvede, end de ere! Giv mig dit Afskedskys! Gengang skulde det dog være, og hvem veed, om da Svaghed og Smerte havde tilladt os at tage en saa skion Afsked med hinanden?“

Min Moder faldt den herlige Mand grædende om Halsen; han traadte hen for Vinduet, og sagde: „Maanen skinner klar i den venlige Høstnat. I Morgen Eftermiddag, kiære Kone! kunde du gjøre en lille Vandring med de Smaa til Kirkegaarden uden for Porten. Lad dem da strø Blomster og Sand paa min friske Grav! Men i Morgen Formiddag — maa du blive hjemme. Luffer eder alle Tre inde paa eders Kammer, og beder for mig!“ Derpaa kaldte han paa Fangesogden, omfavne os alle endnu engang, og lod os gaae.

Næste Morgen stode vi aarle op, og bade til Gud. Uhret laae for os paa Bordet. Just ligesom det store Stue-

uhr slog syv, holdt min Faders Lommeuhr op at gaae, og den sorte Biser standsede. Min Moder faldt i Usmagt. En ærlig Naboerske kom hende til Hielp. Den hele Dag gif stille hen, uden at Noget af os Tre taledde et Ord. Vi vare alle blege og kolde, skælvede, og satte os hver hen i sin Krog. Vi Drengte læste Bordbønnerne, som sædvanlig, men vi kunde Intet nyde. Græde kunne vi heller ikke. Vor Moder lagde sig paa Sengen, og stirrede til Himlen. Vi frygtede for, at hun skulde døe. Rudolf feiede Gulvet, thi Tienestepigen havde forladt os; jeg skrællede Barken af en lille grøn Pilekæp. Da det mørknede, stod min Moder op, gif ned i Haugen, og kom tilbage med en Blomsterkøst og en Bølt, fuld af hvidt Sand. Hun aabnede en Dragkiste, og tog tre smaae Nürnberggeræsker i Lommen. Hendes Bæsen havde forandret sig: hun var rolig, kraftig, og en ædel Stolthed mod den usle Verden, hvilken hun vel havde faaet i Arv efter sin store Stamfader, lyste fra hendes Bænde. Med stærk Stemme sang hun: „Vor Gud han er saa fast en Borg“. Maanen skinnede klar, og vi fulgte hende ud paa Marken. Hun gjorde en temmelig Omvei, indtil vi stode midt paa en øde Fællede. Langt borte, henne i det Grønne opdagede vi en hvid Plet.

Da vi kom nærmere, var det en blodig Sandbunke. Hun knælte ned, kyskede det røde Sand, fyldte de smaae Kæsker dermed, og gav hvert Barn sin. Det var vor salig Faders uskyldigt udøste Blod. Derpaa gif vi hen paa Kirkegaarden, og strøede Blomster paa hans nys opflappede Grav. — Ak, hvi græder jeg svage Diding efter 94 Aars Forløb endnu derover? Min Moder og min Broder have allerede for længe siden fulgt den Salige i sin Himmel. Snart omfavner jeg dem hiisset alle Tre.

Barndommen i Eisenach.

Vort eneste Haab stod nu til min Moders Søster Ursula i Eisenach; hun var ugift, og besad en klæffelig Formue. Min Moder havde mistet Alt, hvad hun eiede, thi min Faders Stervbo beløb sig kun til saa meget, at vi for den indløste Sum kunde bestride Reiseomkostningerne fra Prag til Eisenach.

Ursula var en selsom Skabning, ikke uden Godmodighed, men sammensat af lutter Urimeligheder og Taabeligheder. Hun var ligesaa hæslig, som vor Moder var skion, og derfor var hun vel ogsaa med samt sine Penge (som hun havde arvet efter et endnu hæsligere Søskendebarn) blevet siddende som gammel Jomfru. Ikke desmindre holdt hun meget af min Moder, og da vi kom, græd hun, og trykkede os Drengene til sit Bryst. Derpaa holdt hun omtrent følgende Tale, som jeg næsten kan udenad, fordi hun utallige Gange siden gientog den for os med Variationer:

„Kære Søster! Forsynet har meent mig det bedre, end dig; thi har jeg ingen Mand faaet, saa har jeg heller ingen mistet. Dig har Naturen ført i Fristelse med en ulyksalig jordisk Skionhed; mig derimod har vor Herre friet fra det Onde. Dog kunde jeg maaskee været ligesaa smuk, som du, ja endnu smukkere, hvis det havde været Himmelens Billie. Men 'derfor takker jeg Gud, min Frelser og min Skaber; thi ret beseet, hvad er Skionhed Andet, end Roden til alt Ondt? Maatte ikke Sichernerne blødig undgielde, at Sichern fandt Dina, Lea's Datter, saa indtagende? Hvad skal vi endnu sige om Susanna i Badet, der gjorde de to gamle ærværdige Dommere saa catholske i Hovederne, at de glemte al Billighed, og st. ikke længer

vare i Stand til at domme retfærdigt? — om Bathseba, ligesviis i Bandet, der bragte den kongelige Harpespiller David reent ud af Tacten? Min Tro, jeg elsker ogsaa Keenligheden, men saadan Noget skal man forrette inden lukte Døre, og ikke giøre sig til offentlig Skandal.

Derimod", vedblev hun, efter at have taget sig en Priis Tobak, „kunde jeg anføre dig over de hundrede Exempler paa, hvorledes den gode Gud altid har meent de hæslige Jomfruer det hierteligen vel. Saaledes kunde vel Lea ikke maale sig i Deilighed med Rachel, og dog fik hun syv Aar før den Anden en Mand. Men bedre er det dog, slet ikke at gifte sig. Og dermed kunde da Jephthas ulysesalige Datter troste sig, at hun blev taget af som en reen Jomfru. Og derfor vil jeg ogsaa, som hun, og som de syv flogne Jomfruer, og som mine hellige elleve tusind Navnesøstre, Ursulinerinderne, bevare min Livsolie for min himmelske Brudgom. Havde du tænkt, som jeg, Julie! saa kunde du havt det ligesaa godt, i Stedet for at du nu begræder en Mand, der alene fortiente at døe, fordi han som Renegat affvor vor alene saliggjørende Lutherdom, og gif over til det calvinske Hedenskab."

Min Moder svarede: „Kære Ursula! jeg kiender dig, veed, du er god i Grunden; men jeg beder dig, vær ædel, og forhaan ikke min salig Mand i sin Grav. Ellers nødes jeg til at gaae ud i den vide Verden og tigge mit Brød med de smaae Drenges ved Haanden for hver Mand's Dør hos medlidende Christne."

„Hvad?" raabte min Moster, „de to allerfjæreste Drenges vil du atter berøve mig? Nei, det taaler jeg ikke! De skulle blive hos mig. Drengesbørn ere endnu ingen Mandfolk. Naar de ere store og fuldvorne, kan de pakke sig igien; men Børn ere som Engle, de hore til intet Rion."

„Du elsker Drengene, Søster!“ jagde min bedrøvede Moder smilende, „og dog ønsker du, at jeg ikke var bleven deres Moder?“ — „Nu,“ svarede Ursula, „skæet er skæet. Drengene ere der nu engang. De ere uskyldige; hvad kunde de for det? Og dermed Basta!“

Fra den Dag bleve vi hos Kloster Ursula, gif i Skole i Eisenach, og hun lod os ikke mangle Nogeting. Med alt det levede vi dog, midt i Overflodigheden, ikke saa godt, som vi havde kunnet, dersom den gode Ursula havde været fermere, eller mindre egensindig. Der var f. Ex. altid Levnetsmidler fuldt op i Huset, ja alt for mange; men de vare sielden ret gode, fordi hun bestandig indkøbte de Fødevarer i uhyre Portioner, som hun fik for bedst Kiøb. Brodet var ofte oret, Ollet suurt. Hertil kom, at Kloster, som selv gif i Huusholdningen, og bildte sig ind at være en fuldkommen Koffepige, var Intet mindre end det. Og nu havde hun oven i Kiøbet Sovesygen. Ofte sov hun ind ved Bordet, ligesom hun var i Færd med at bringe Skæen til Munden. Saa nyste min Broder Rudolf hende saa lydeligt i Øret, at hun vaagnede, og ganske forstrækket saae sig om i Stuen. Naar hun da mærkede hans Uglspilstrøger, smilte hun, og truede ham ganske godhiertig med Fingeren. Om Eftermiddagen sad hun og caresserede den lille Bologneser. Hun havde ogsaa et kunstigt Stueuhr, som kunde spille allehaande smægtende Arier. Een Vise rørte hende især inderligt. Jeg husker endnu de tre første Linier, som hun sang, mens Uhret spillede:

Chrysellis, du mit Hjertes Guld,
 Min een og ønskede Skat,
 Mit Lys i Lyffens Nat!

Dertil græd hun forbarmeligt, og tørrede sine Dine med

Hunden. Hun brugte den ogsaa undertiden som Budderqvast, naar hun ikke kunde finde den rette.

Hendes Phlegma bragte hendeielden i Harnisk. Gengang blev hun dog grumme vred. Vi vare tidlig om Morgen gangne ind i Melkekammeret, havde tømt alle Spandene, og givet en fattig Kone Melken. Derpaa spærrede vi Katten Hinze ind i Melkekammeret, efter at vi først havde sæbet den Skægget dygtig ind med Fløde. Vor Møster, der traf Katten paa ferst Gierning alene mellem de tomme Spande, som den stod og sliffede, troede, Dyret havde druffet al Melken, skiondt Spandenes Kubindhold langt overgik Kattens. Altjaa maatte den stakkels Hinze betale Gildet, og fik en banket Trøie.

Da hun siden fik Alting at vide, holdt hun os en Straffeprædiken.

„Er jeg ikke værre faren med jer to Skiftinger, end Eva med sine to Lømler efter Syndesaldet? I ere værre, end alle Jacobs ti Sønner, som solgte deres Broder. Have I glemt Absalon, som blev hængende, da et Træ fik ham ved Haartotten, fordi han havde sat Respektens tilside mod sin kongelige Papa? Jeg skal nok hytte mig for at blive hængt paa de Maader, ikke fordi jeg bærer falske Haar paa mit Hoved, thi det har vor Herre gjort, men fordi jeg fører en dydig Bandel. Og tager I jer vel Vare for at raabe Skaldepande! Husker paa Propheten Elisa, hvorledes han hevnedesig! Endnu løbe der, Gud være lovet! Bjørne nok omkring i Skoven, der kunne jønderslide jer, om I saa vare to og fyrgetyve saadanne Bængler.“

Saa bedrovet end vor Moder var, maatte hun dog tidt hiertelig lee over vor Møsters Taabeligheder. Jeg vil fortælle et Træk endnu iblandt mange flere. Ursula var bibelfast, som vi have hørt, men i Kirkehistorien var hun

ikke synderlig hjemme. Derpaa aflagde hun Beviis, da hun engang til Mortensdag havde stegt tre fede Gæs til Ure for hendes store Stamsfader Doctor Morten Luther. Vi havde ogsaa vor Skolemester med til Bords; da han hørte Møsterens Bildfarelse, kunde han ikke bare sig for, med et medlidende Smil at berigtige hendes Mening, og i en lang Forelæsning forklarede han hende, at Mortensgæssene slet ikke havde deres Oprindelse fra Luther, men fra en catholisk Biskop Martinus, der levede i det fjerde Aarhundrede. Herover blev Møster saa vred, at hun stod op fra Bordet, og svor paa, at hun ikke vilde stikke en Bid i sin Mund af de catholske Gæs.

Saaledes gik det nu flere Aar, den ene Dag som den anden. Jeg var bleven fiorten, min Broder Rudolf atten Aar. I Videnskaberne havde vi ikke gjort store Fremskridt, derimod blomstrede vi muntre og ungdomsfriske, som Roser, og mærkede ikke, at vor Moder, som en salmet Lilie, bøiede sig imod Graven, fordi hun taug, smilede, og glædte sig tidt over os. Min Broder havde allerede staaet to Aar i Lære hos en Dugmager, jeg skulde studere, og blive hos min Moder. Men Grammelens Dm nagede allerede for dybt i Kalken af den skionne Blomst. En Aften sad hun ret oprømt og fornøiet alene med os Brødre; vor Møster var ikke hjemme. Vi begyndte at tale om lystige Ting, som vi gierne pleiede; men vor Moder henledte Talen paa vor salig Fader, og da bleve vi strax bedrøvede. Men hun var det ikke. „Græder ikke, Børn!“ sagde hun. „Minded, hvor modigt og roligt den salig Fader sidste Gang sad mellem os i Aften for otte Aar siden!“ — „Ak, Gud! er det i Morgen otte Aar siden hans Dødsdag?“ spurgte jeg.

„Bide I ikke det, Børn?“ sukede hun. „Ak, den lykkelige Ungdom, som kun lever glad i Haabet, og vender

Tanken fra alle sørgelige Grindringer! Hvor viseligt har den gode Gud dog indrettet det! Hvo altid sørger, kan ikke leve længe, og J skulle leve længe, og vorde lykkelige."

"Du ogsaa, Moder!" raabte jeg bekymret. Hun taug et Dieblif, og undertrykte et Suk, derpaa sagde hun: "Jeg har i Sinde at staae tidlig op i Morgen, laan mig dit Uhr, fiære Albert!" Jeg vidste nok, hvorfor hun vilde have Uhret, og frygtede for, at det skulde angribe hende for stærkt, men vovede ikke at negte hende det. Vi fulgte hende paa hendes Kammer, hvor hun kysede os hiertelig, og sagde os god Nat.

Næste Morgen, Klokken syv, snege vi os begge til hendes Dor. Hun laae endnu i Sengen, og lod til at sove sødt. Da vi kom nærmere, stirrede hun bleg med aabne Dine, og med Uhret i Haanden. Uhret slog endnu, men hendes ædle Hierte havde holdt op at banke. Paa det lille Bord ved hendes Seng laae Rudolfs Bibel, og Lectien om den hellige Stephanus var opslagen. Den lille Ufke med Sand og levret Blod stod ved Siden af. —

Jeg har allerede fortalt eder nok om min Kummer; jeg vil afbryde, for ei at bedrøve eder mere.

Wartburg. Bryllupet.

Vor Moder havde Ret; da vi havde luffet hendes Dine, fulgt hende til Jorden og offret hende vore barnlige Taarer en Tidlang, skuede vi atter fiækt i Fremtiden. Men vi besøgte ofte hendes Grav, og følte dybt hendes Savn.

Vor største Glæde var at gaae op paa Wartburg. Der forgik fielden nogen Dag, uden at jeg i det mindste var der lidet. I spørge, hvor jeg fik Tid dertil? Skolemesteren tog det ikke saa nøie med Underviisningen, og jeg var ham meget forbunden for denne Føielighed. Vel gjorde jeg ikke store Fremskridt i Latinen; men desto mere Tid havde jeg til at læse Minnesange, gamle Ridderbøger og Folkesagn. Noget Anlæg til Digtetekunsten troede jeg at spore hos mig. Jeg hører, min Eberhard! du er ogsaa Poet. Det have vi arvet fra vor Luther, som skrev de herlige Kirkesange.

Min Broder havde som Dugmagersvend ikke saa megen Tid tilovers, som jeg; men saasnart han kunde gjøre sig fri, vare vi sammen, og gjorde lange Vandringer i Egnen. Vi elskede hinanden ret hierteligt, men vare dog høist forskjellige af Character. Han var den Roligere, Forstandigere, jeg var mere levende, og Phantasien bevægede sig stærkere i mig. Skiondt han var ældre, end jeg, havde jeg dog alt efter min Bestemmelse læst mere; men han havde bedre fordøiet det Lidet, han vidste. Godhiertige vare vi begge, og dog løb det fielden af uden Klammeri, men Forsoningen fulgte strax ovenpaa. Naar jeg sværmede for idealt, følte han sig forpligtet til at gjøre prosaiske Indvendinger, for med Besindighedens Band at slukke min poetiske Ildbrand. Man tager ofte hinanden Sigt ilde op. Det skulde man ikke. Denne Betydelighed ligger i Naturen; et Plus forudsætter, saavel i den aandelige som physiske Verden, et Minus. Derved opnaaes Ligevægten. Kun blander sig desto værre i begge alt for ofte Egenind og Forsængelighed; og havde jeg ikke været fire Aar yngre, end Rudolf, saa staaer jeg ikke inde for, at jeg jo undertiden havde beviist min Ret med haandgribeligere Baaben, end Talemaader.

Jeg nævnede før Wartburg. Hertug Johan Ernst havde ladet denne betydelige Fæstning sætte i temmelig god Stand igien. Vel brystede den sig ikke længer med de herlige Blytage, med Billedhuggerarbeidet og andre Prydelser, som det pragtfuldeste Slot i Thüringen, Mar 1070, da det blev bygget af Ludvig Springer. Men som det havde været i Luthers Tid, saaledes havde Hertugen næsten vedligeholdt det. Han var indviklet med i Verdensbegivenhederne, og altsaa fielden hiemme. Borgfogden kiendte os begge ret godt, holdt af os, fordi vi vare af Luthers Slægt, og tillod os gierne, naar vi vilde, at gaae op i den Stue, hvor den store Mand havde oversat det ny Testament, hugget med Blæhornet efter Fanden, og hvor endnu hans veltrufne Billed hang paa Væggen af Lucas Cranach. Jeg kunde ofte staae hele Timer, og fordybe mig i den udsødelige Reformators kraftige Mafsyn. Hvad der især huede mig deri, var den sjære Blanding af ædel aandelig Skønhed, varm hiertelig Godhed med de grove, trodsige, næsten plumpe Træk. Ansigtet var med Hensyn til maleriske Forhold egentlig hæsligt, og dog lyste den store Siæl ud af de smaae Dine, og dog svævede himmelsk Betsalenhed paa de bizarre Læber. Ved denne Betragtning opstod egentlig første Gang i min Siæl den Overbeviisning, at Manden er Herre og Mester over Legemet, og at Villien kan betvinge de jandselige Tilbøieligheder; thi her saae jeg jo tydeligt, hvorledes en dyb religiøs Følelse, en varm Menneskefiærlighed havde betvunget jordisk Brede, Trods og Stolthed. Saaledes fordybet i mig selv, kom jeg ogsaa til at tænke paa den gode Socrates, der havde jeet endnu hæsligere ud, og som selv tilstod, at han med sin stærke Villie havde betvunget medfødtte flette Tilbøieligheder. Den lille Banskabning Esop randt

mig ogsaa i Tanterne, den eneste Vise i sin Tid imellem alle de deilige forføngelige Græker.

Nu tænkte jeg, som en Modsatning hertil, paa Alcibiades og Absalon, disse fordærvede, mislykkede Ynglinger med smukke Ansigter og fagre Lokker. Jeg saae mig i Speilet, og blev næsten forskrækket, da jeg troede at opdage en fiern Liighed mellem mig og de tvende Sidstnævnte. Det forekom mig, som om jeg var alt for smuk til at kunne blive ret dydig. Saa let blander sig Forføngelighed selv med Andagt og de bedste Forsætter i den Unges Bryst. Jeg var nær ved at give min Møster Ret i, at Skønhed var en diævelsk Fristelse; og dog havde jeg for Alting i Verden ikke givet en Kiende bort af den, jeg bildte mig ind at besidde.

Oppe paa Wartburg sadde min Broder og jeg sædvanlig hver Søndagasten. Der læste vi ved en Tranlampe i gamle Historier til langt ud paa Natten ved det samme Bord, hvor Luther havde siddet. Naar vi da vendte os om, saae Billedet venligt paa os. Undertiden løb det mig dog koldt ned ad Ryggen; det forekom mig, som om den salig Doctor steg ned fra Kalkvæggen, listede sig bag paa os, og klappede os paa Kinden med en iiskold Haand, for at tilkiendegive, at det nu var Midnat, og vi gjorde bedst i at gaae vor Vej. Da kunde jeg, grebet af panisk Skræk, tabe Bøgerne paa Gulvet, og skyndte mig ned ad Trappen gennem Huulveien hjem. Min Broder fulgte rolig efter med langsomme Skridt, og loe mig ud.

I det smukke Sommerveir sadde vi ofte tidlig om Morgenen, ved Solens Dpgang, paa Klippeblokkene, og nøde den skionne Udsigt.

Jeg vil forelæse eder mit første Forsøg i Digtetkunsten, hvortil tvende mod hinanden bøiede Klippeblokke paa Wartbierget, kaldne Munken og Nonnen, gave mig Anledning.

Munken og Nonnen.

Et Kloster her, et Kloster hist,
 Imellem begge Skovens Qvist;
 Der gif de fromme Skarer.
 Har Rygtet Ret, saa har jeg med;
 Mit Sagn jeg aabenbarer.

De Brødre hist, de Søstre her,
 Adskilt, og dog hverandre nær,
 Sort klædt, og raget Haaret.
 Saa staaer for sig paa Dommedag
 Vel Bukken skilt fra Faaret.

For haardt de Munke dette fandt.
 Til Bassen hører jo Discant,
 Hvis Messen ret skal lyde.
 De onskte sig Sopraner nær.
 Hvo kunde Sligt fortryde?

Dg fire Dine, veed man jo,
 See stedse meer, end blotte to;
 Da kan man først studere,
 Dg Verden ret, som i et Speil,
 Alvorligt contemplere.

En deilig Mø i Klostret gaaer,
 Fortvivlet hendes Brudgom staaer
 Som Munk ved Fjelderanden;
 Fra Barnsbeen var de vel bekiendt,
 Dg elsked troe hinanden.

Dg, Elskov! maa du oftest ei,
 Som Drm i Rodden, bore Bei

Dig giennem haarde Stene?
 I Lundens grønne Paradiis
 Engang de sees alene.

Prioren griber Munken fat,
 Og Priorinden samme Nat
 Indfængsler hist den Smukke.
 I Klosterhvælving under Jord
 De Livet maae hensukke.

Prioren er en hellig Mand,
 Og Priorinden har Forstand,
 De kan sig bedre skiule;
 Ved Bierget hist, før Sol opstod,
 De mødtes i en Hule.

Men da den stakkels Munk var død,
 Forgieves Boldersken indbød
 Sin Ben til hine Blokke.
 Dog længe kan han ei modstaae
 De Fristelser, som lokke.

Nu Priorinden og Prior
 Der atter samles uden Ord,
 Som Zephyr og som Flora.
 Ved Sommersolens første Glimt
 De synge Morgenhora.

Da raabte Gud: „Ha, falske Lo!
 Mig at bedrage selv I troe?
 Formastelig er Brøden.

J bole frækt, og straffe dog
Uskyldighed med Døden?"

Knap talte Herren saa i Harm,
Saa stivned Begges Been og Arm;
Naturen vil sig hevne:
Som haarde Stene nu de staae,
Hvor de sig satte Stævne.

Nu skuer man ved Fiældets Sti
Dit Billed evig, Hylferi!
Høit, midt i Klippebunken.
J Solskin kyskes og i Regn
Nu Nonnen der og Munken.

Papister! ender eders Twist,
Forlader falsken Antichrist,
Dg troer paa Gud alene.
Vi Lutheraner elske frit,
Dg hærdes ei til Stene.

Denne Bise fik min Møster fat paa, og J begribe
let, at jeg ventede en gruelig Straffepæken af hende, som
hadede Gistermaal meer end Pestilents. Men hvor for=
undret blev jeg, da hun sagtmodig rakte mig Papiret tilbage,
og med et sødt Honningsmiil holdt omtrent følgende Tale:

„Det glæder mig, Albert! at opdage Digtefunstens
guddommelige Funke i dig. Thi Poeter have næsten alle
Erkesædre i Bibelen været; som nu først Adam, der gav
Dyrene og Træerne Navne, hvortil der allerede hørte en
temmelig Grad af Opfindelseevne og Færdighed i Moders=
maalet; item Moses, der forfærdigede Drifkevisen — hvad

figer jeg — Drukningssvifen over de druknede Ægypter. Saa fornemmelig David, som udgav den første evangelist christelige Psalmebog, og endelig Salomo, hvis Høisang er mig det færeste Stykke i hele det gamle Testament. Om de store og smaae Propheter vil jeg ikke tale, der tillige vare store og smaae Poeter. Og kunde du barestens drive det til at blive som een af de smaae, saa var det allerede stort nok for dig."

Jeg vilde neppe troe mine egne Dren, da hun vedblev: „Mennesket spaaer, Gud raa'er. Efter nøiere Overveielse har jeg selv fundet, at en evigvandrende Jomfru, efter de nærværende jordiske skrøbelige Indretninger, er en ligesaa stor Uting, som en evigvandrende Jøde. Thi hvad er Qvinden? Et Ribbeen, intet Videre. Nu gives der vel baade sande og falske Ribbeen; men Ribbeen ere vi dog alle. Og jeg vil ikke længer regnes mellem de falske, jeg vil som et ægte Ribbeen slutte mig til dit tro Brystbeen, min søde Salvator Veilchenblau, Handskemager i Erfurt! Han har i Tugt og Erbarhed veilet om min Haand, og han skal have dem begge to."

„Heisa! fæere Møster!" raabte jeg, „jeg giver mit Samtykke dertil." — „Jeg takker, fæere Søsterson!" svarede hun halv spodsk, halv naadig (thi hun var i Dag i overmaade godt Lune), „et Fruentimmer tør ikke gifte sig uden sine Frænders og Bærgers Samtykke. Jeg haaber, din Broder Rudolf vil heller ingen Vanskeligheder giøre."

Fra i Dag af duftede vort Huus med Balsam og Lavendelvand. Mandler til Kager og Sukker til Confect blev stødt i Morterne, saa det giengialdt i alle Bærelser. En fortræffelig Kogekone fra Straßburg blev forskreven paa en Maanedstid. Der blev bagt Nürnbergerkager, og Herligheden havde ingen Ende.

Paa Bryllupsdagen stod vor Kloster tidlig op, og der blev ved Lys begyndt at bygges paa hendes Toupet, inden endnu Bægteren havde afraabt. Hun havde expres ladet en fransk Friseur komme til den Ende, for at giøre den lille Salvator Beilchenblau en Fornøielse dermed; thi denne Mand havde studeret sit Haandværk i Paris, og gif ganske alamodisk klædt, i høirod Skarlagenskiortel, og med en hvidpuddret Allongeparuk, som hang ham langt ned paa de tynde Lægge, og gjorde en sær Modsatning til hans øvrige Korthed, thi han var neppe halvtredie Aalen i Aalt.

Nu fremtreen Klosteren i en vid Peripherie, som den Tid blev anseet for en stor Skønhed, og som ikke blot tilveiebragtes ved en Mængde Underskiorter, men ogsaa ved en om Hosterne lagt Balk, der kaldtes Speck, og veiede sine fem og tyve Bund. Kiolen havde et langt Slæb. Bryst og Nakke vare desværre blottede. Ved Bæltet bar hun et Nürnbergergæg, Kniv og Gaffel i Futteral, og et Nøglesnippe. Benene vare rødstrømpede, som paa de fleste Sumpfugle.

Brudgommen havde dobbelte Horn paa sine Skoe; for Resten saae han ud som en Mand, der har traadt sine Børneskoe, og løbet Hornene af sig. Den franske kiødsarvede Fløielskiøle gav ham en egen Colorit: han saae, uagtet alle sine Klæder, ud, som om han var flaaet.

Da jeg saae den store fede Brud ved Siden af den lille magre Brudgom, maatte jeg lee over det selsomme Par, thi det mindte mig om nogle Insecter, hvor Hunnen er meget større, end Hannen. Nu gif vi til Kirke under Klokkelyd og Trompetklang.

Præsten holdt en deilig Bielsestale, udtrykte sig parabolisk, og sammenlignede Mand og Kone med en Over- og en Undertvebak, som begge i Førstningen havde hørt til een Deig, men vare adskilte i Tiden, og søgte nu sammen igien

for Evigheden. Om han har laant denne Idee af Plato, veed jeg ikke.

Under Bielsen jøv min Møster ind; da nu Præsten spurgte, om hun vilde have Herr Sebastian Beilchenblau, som hos hende stod, til hendes Ægteherre, og raabte temmelig høit, for atter at bringe hende til Bevidsthed, svarede hun Nei i Stedet for Ja, som hun altid pleiede, naar hun var sovnet ind ved Bordet, og siden vilde negte Soveriet. Præsten vilde ingen Ophævelser giøre, for ei at give Anledning til Scandal, han lod, som han ikke havde mærket Feilen, og viede hende uagtet Protesten til hendes Sebastian med den almindelige Formular: at hvad Himmelen havde sammenføiet, skulde intet Menneske atter opløse.

Men da det knælende Brudepar skulde op igien, havde Brudgommens Stadsefaarde saa dybt forviklet sig i Brudens Fiskebeensskiørt, at de slet ikke kunde komme løs fra hinanden. Præsten maatte for Anstændighedens Skyld hielpe dem; og da han paa denne Maade strax havde skilt dem ad igien, gif de hjem, hvor Trompeter og Paufer modtog dem ved Døren.

Naboerne havde illumineret om Aftenen, og tegnet Navnene Ursula og Beilchenblau i eet Træk, som et dobbelt W, med Palmegrene ved Siderne, og en Krone ovenover. Men det forstode Gadedrengene uret, og skrege: „Bee, Bee!“ hele Aftenen, uagtet Trompeterne hvergang med stærke Stød søgte at overdøve dem, som de Saaredes Skrig paa Balpladsen.

Bed Bordet vare mig to Mennesker paafaldende, som jeg aldrig før havde seet. Oppe til Høibords, ikke langt fra Brudeparret, sad en smuk, ærbar, midaldrende Mand, i bruun Kiøle af gammeldags Snit, og med en spansk Krave. I en Sølvfiæde bar han et Billed af samme Metal paa

Bryttet, som forestilte Kong David med Harpen. Denne Gæstorden indgød alle Tilstedeværende Erbødighed, og man sagde mig, at det var en berømt Mestersanger, som havde den Godhed at bære Selskabet med sin Nærværelse.

Jeg brændte af Begierlighed efter at kende den fiendne Mand noiere, og spurgte, om han havde i Sinde at synge os Noget for. — „Gud bevares!“ svarede man, „det vove vi ikke at bede ham om. Mestersangerne synge ikke for Penge, og digte ikke paa staaende Fod. Men seer du den lille Karl dernede ved Bordet, strax inden for Døren? Det er en Spruchsprecher, som gjør Løier for Penge, og driver sit Ubespil ved alle Barmedaab, Brylluper og Fødselsdage. Han vil snart gjøre os nogle Spas.“

Den lille Lystigmager behagede mig næsten meer, end den alvorlige Mestersanger, som havde et tørt, ubetydeligt Ansigt, der slet intet Præg bar af Aand, skiondt Manden saae skikkelig og ærlig nok ud. Den skeelsiede Spruchsprecher griinte derimod ganske excellent ondskabsfuld, med sin lange Næse, bemærkede spodsk opmærksomt Alt, hvad der foregik, og lignede Till Uglspil i Træsnittet paa et Haar. Da Selskabet var blevet lystigt, sang man den dengang meget gængse Vise:

Den bedste Beile, Nogen saae,
Hun ligger i vor Kielder;
Hun har af Træ en Kiøle paa,
Dg hedder Muskateller.

Derpaa vendte de sig alle til Spasmageren, og forlangte med høi Røst, at han skulde synge. Han tømte et temmelig stort Bæger, for at opvække Aanden, og da han derpaa havde viftet sig om Munden med Kiøleærmene, sagde han: „Jeg vil til Tegn paa taknemmelig Erkiendtlighed for

modtagne Raadesbeviisninger, synge affkyelig deiligt, til Uære for det alamodiske Brudepar, og til Ære for deres Bryllupsflæder."

Derpaa begyndte han først paa Høitydsk, siden paa Plattydsk at quæde nogle Skiemtevers over Datidens overdrevne Moder.

Imidlertid bleve Retterne baarne omkring, rigelig bestrøet med Sukker og Safran. Og vare end Spasmagerens Indfald sielden gode, saa erstattede Munterhed og Viin dog, hvad der manglede dem i Vid, og de frembragte stedse en umaadelig Latter. I denne Hurlumhei havde Brudgom og Brud sneget sig bort; ogsaa de øvrige Fruentimmer forlode deres Mænd, og gik hjem. Nu blev Larmen større. Alle vilde tale, Ingen høre; paa almindelig Opmærksomhed for en Enkelt var ei at tænke. Drikkebrødrene deelte sig To og To, ligesom forelskede Par, og betroede hinanden deres dybeste Følelser, vigtigste Hemmeligheder. Nogle omfavnedes og kysedes, andre græd af Sorg over, at de saa længe havde miskiendt hinanden. Det var som paa en Børs, hvor der blev afgjort Hiertesanliggender, i Stedet for Handelsfager. Paa Penge blev der slet ikke tænkt; Bedrageriet spillede derimod nu, som sædvanlig, sin Rolle, men denne Gang var det kun Selvbedraget. Nogle flamredes, og truede hinanden forbittrede med de omvendte udtømte Viinflasker, hvilke de holdt om Halsen som Stridskoller. Kun med Nød og neppe fik man dem fra hinanden, og endnu skummende, skælvende og blege af Forbittrelse, maatte de drikke Dug.

Jeg var stum af Forundring, og den eneste Ædru i hele Flokken. Thi selv min Broder Rudolf havde faaet sig en Berial i Åsten, og sad fordybet i fortrolig Samtale med et Kiødhoved, som han ellers ikke gad see for sine Dine,

og som ikke forstod et Ord af, hvad han sagde. Men Rudolf var yderst rørt over den Opmærksomhed og Verbødighed, hvormed den Anden hørte ham snakke, og bad ham gien- tagne Gange om Forladelse, fordi han hidindtil havde taget ham for et Fæ; i Aften opdagede han, at han havde et dybt Gemyt, skiondt han selv i beruset Tilstand ikke var af mange Ord. Den Drukne, der var en bonstærk Karl, kunde ikke tale for Graad, men trykkede, medens Lærerne trillede ham ned ad Kinderne, min Broders Haand saa stærkt mellem sine, at Rudolf maatte skrige i vilden Sky. Men nu begyndte den Anden først ret at tude, og kunde ikke tilgive sig det selv, at han nær havde flemt Fingrene itu paa sin bedste Ven.

Jeg sad der og vidste ikke, hvad jeg skulde tænke om det altsammen, da i det samme Gen klappede mig sagte paa Skulderen. Hvor behagelig blev jeg overrasket, da den ærbare Mestersanger, med sin Sølv-Kong David om Halsen, stod bag mig, og sagde med et venligt Smil: „Det bliver mig for uregierligt her, skal vi gaae et Dieblif ind i den anden Etue, og snakke sammen, min fiære Søn? Eders Møster har sagt mig, at I forraader nogle naturlige Anlæg til Digtetekunsten; maaskee kunde jeg, som erfaren Mand i Faget, være eder til Gavn med adskillige nyttige Bink og Lærdomme.“

„Af Gud, min ærværdige Herre!“ raabte jeg glad overrasket, i det jeg strax fulgte ham ind i Sideværelset, „J kunde aldrig gjøre mig en større Fornøielse. Alt længe føler jeg en stærk Drift i mig, til at øve denne skionne Kunst, som forbinder Forgangenhed og Fremtid med Diebliffet; som nærværendegjør os alle mærkelige Træk af Natur og Menneskeliv, udvider det Indskrænkede, samler det Udsprede, fuldender det Halve, aflører det Skulte, forskionner

det Hæslige, tolker vor Ricerlighed, tæmmer vor Videnskab, bemaler vort Livs Fængselsvægge med de deiligste Billeder, hvorved de udvides, saa at de forbinde sig med de fierneste Tidens Horizont, og svinde tilsidst hen i det rene Himmelsblaa. Vil I virkelig lære mig denne skønne Kunst? Det havde jeg dog aldrig troet, at en saa guddommelig fri Kunst lod sig lære, som et Haandværk."

"Bist lader den sig lære," svarede den gamle Mand med stirrende desige Dine og lam Tunge; "i vort Ansigts Sved lader den sig lære. Kun maa man være smuk ædru, og ikke lade sig gribe i blinde Meninger."

"Blinde Meninger?" spurgte jeg, "hvad er det?" — "I maa ikke sværme, og bruge saa barnagtige Udtryk, som nu effen," sagde Mesteren, "hvis I vil optages i Lauget, det vil sige: i Digterforeningen. Og har I ogsaa imellem druffet et Glas over Tørsten, saa maa det dog aldeles ingen Indflydelse have paa eders Dømmekraft. Betragt engang mig! Jeg har ogsaa i Aften til Brudeparrets Ære seet lidt dybere i Glasset, end sædvanlig; maaskee er ogsaa Tungens Brug bleven mig lidt vanskeligere, og muligt have Benene tabt endeel af deres forrige Rigevægt. Men det er kun Legemet; hvad Sielen angaaer, den skal I finde ligesaa fastende, som om jeg ikke havde nydt en eneste Draabe. Altsaa, fiære Barn! for Alting i Verden smuk besindig. Hvorledes vilde vi ellers beholde alle de Snurrepiberier i Hovedet, som ere nødvendige til Digtetekunstens Udøvelse, naar vi skulle behage de fastende Dommere, der Intet have faaet til Livs, som Pokker ikke bryde sig om, hvad der ligger os paa Hjertet, men som i vore Vers altid kun ville høre deres egne Tanker og Meninger om igjen?"

"Jeg tænkte," svarede jeg, "Poesien var just en saa skøn, fri Kunst, fordi den overraskede med det, som andre

Mennesker ikke før saaledes havde seet og følt." — "Jo, kom til Mit i Morgen," sagde Gubben; "paa den Maade bliver J aldrig Mestersanger. Altsaa, fiære Barn! smuk opmærksom og flittig. J taler om Digtekunst, og veed ikke engang, hvad Digtekunst er. Hvad er Digtekunst?" — "Den er saa meget," svarede jeg, "at dens mægtige Aand ikke lader sig mane ind i Kredsen af et snevert Begreb, eller lader sig udtale med nogle saa Ord." — "Der farer J atter vild," sagde den gamle Mester hikkende med et dumt Blik; "Poesien er den Kunst, at udtrykke gode Tanker i gode Riim. See, det er Alt! Nu ville vi strax begive os til de gode Riim; thi hvad de gode Tanker angaaer, de komme nok af sig selv under Arbeidet. Saa vil jeg da kortelig giennemgaae Hovedarterne med jer. Men lad mig først sætte mig i Rænestolen; thi, som sagt, Benene ville ikke bære mig. Og hent mig saa endnu et Bæger Biin, fiære Søn! thi Tungen klæber mig ganske tør til Ganen af den megen Driften. Saa ville vi her i vor Gensomhed tale et fornuftigt Ord om Tingen, og intet Gemeenskab have med de gale Mennesker derude, der ikke kunne være fastende, fordi de have drukket sig fulde."

Jeg hentede ham Biin, han satte Bægeret betænkelig for Munden, drak i lange Drag, og sagde derpaa: "En fuldstændig Mestersang kaldes en Bar, Versarterne Gebäude, og forbunden med en Melodie, bliver en Tone deraf. Husk vel paa det, Barn! thi disse Benævnelser i Kunsten ere af yderste Bigtighed. Rigtig nok forandre de sig med Tiden; og naar vi længst ere fortærede af Orme og Madifer, bruge vel vore Efterkommere andre Talemaader. Men de ville holde ligesaa stivt og ivrigt paa deres, som vi holde paa vore, og tillægge dem samme Bigtighed. Altsaa maa man vide Bessked om flige Ting. Digtene deles endnu

i Stoller eller Affætninger. Vi have for det meste taget disse Benævnelser af Biergværksvidenskaben, fordi Biergværkerne og Digtetekunsten have en temmelig Liighed med hinanden. Ofte gjør man i Begge store Tilberedelser og Omkostninger til ingen Nytte; undertiden kan atter en uventet rig Aare erstatte Alt. Rimene kunne være klingende, eller slæbende. Det falske Latin maa du vogte dig for; dog det har ingen Nød, siden jeg hører, du est studeret. Halvord og Klappstavelser maa du ogsaa undgaae. Hyt dig fremdeles for Lasten; jeg mener, for at rime et blødt Ord med et haardt! Saa kan der endnu med Tiden blive en retskaffen Poet af dig."

Han tømte Resten af Bægeret, og vedblev med utrolig Koldblodighed: „Nu vil jeg sige dig nogle af de Synge- maader, hvori du kan digte. Der er Frederik Fürners, Dugmagerens, Fiilvise; Melchior Christophers, Bagerens, Presvise; Poul Fiskers, Garverens, hurtige Plougwise; Hans Berchlers, Kromandens, høie freidige Lovsang; Beit Fiskers, Smedens, haarde Markwise; Hans Møllers butte Skiodwise."

Den kolde Sved sprang mig ud af Panden; det syntes mig at være ligesaa mange Pinebænke, hvorpaa min Aand skulde lægges, for at bekiende, hvad den ikke vidste. Det forekom mig næsten gyseligt, at være alene i Bærelset med den gamle Mand; hans Kulde, som ingen Biin kunde opgløde, havde noget Spøgelseagtigt. I hans kiedsommelige Snak troede jeg at spore et ondskabsfuldt Drilleri, som med kabbalistiske Figurer vilde gjøre mig forrykt i Hovedet; og jeg sprang ganske forfækket op, for at forlade ham, da der opstod en overordentlig Larm inde i Episestuen. Dørene bleve stødte op, og nogle af Gæsterne tumlede ind til os. Jeg løb ind i Storstuen, og der vare flere Beskientede i Færd

med at kaste den lille Spaasmager ud af Vinduet, fordi han alt for uforskammet havde gjort Nar af dem.

Jeg anvendte Alt, hvad jeg kunde, for at redde ham; nogle Andre, som ikke ganske endnu havde drukket Forstanden bort, hjalp mig. Saaledes blev der da sluttet Fred paa de Bilkaar, at Spaasmageren skulde gjøre Afbigt og synge en Forsoningsvise. Han udbad sig blot først Tilladelse at gaae et Dieblif ned i Gaarden, og sneg sig bort med det samme. Nu skulde der gøres en Klap- og Parforce-Jagt efter ham, og hele Compagniet styrtede ud paa Gaden, som i Gergefenernes Land de af Diavle besatte Sviin i Havet. Men den lille Vesop havde sfiult sig for godt, og han var ingensteds at finde. Da Giesterne kom ud i den friske Luft, kunde de hverken fiende Maane eller Planeter meer paa Himlen, og maatte tumlende lade sig lede hjem af deres Karle og Drenge.

Hververen.

Midlertid rasede Krigen i Tydskland. Som protestantisk Fyrste, som Gier af Wartburg, hvorfra Reformationen var gaaet ud, kunde vor Hertug Johan Ernst ikke undgaae at tage Deel med i Krigen. Vor Egn havde hidindtil saa temmelig været forskaanet for Uroligheder; men da Wallenstein paa Donaubroen havde slaaet Mansfeld, og da denne ilede til Schlesien, for at gjøre fælles Sag med Bethlen Gabor, fik nogle Hververe Lov til ogsaa at søge Rekrutter i vort Land, og derved gif mange Bedragerier og Boldsom-

heder i Svang, for at tvinge unge Mennesker til at lystre Kalveskindet.

Især var en Hverver, Melchior Krykkesod, berøgtet for sine Nederdrægtigheder. Med et gammelt smukt Soldateransigt, der prydedes af et Arr og et tykt Skæg, med en vis faderlig Bærdighed forstod han, som en Edderkop, at lokke Ungkarlene, der sværmede omkring som Fluer, i sin Bæv. Hans Træben og hans Invaliddvæsen kom ham ogsaa til Hielp. Grønskoldingerne troede ret i ham at see en Hugas fra den gamle gode Tid. Erfarnere Folk derimod opdagede snart de lumpne, listige Træk i Ansigtet paa det brusende Skæggehoved, og en formummet Diavlenatur i det hiertelese, ustadige Blik.

Han havde just nylig bortsnappet en duelig Dugmager-svend, en fattig Enkes eneste Søn. Det unge Menneskes Brud, en deilig Pige, kastede sig fortvivlet for min Broders Fødder, vred sine Hænder, og anraabte ham om at redde den bortførte Brudgom. Min tappre Broder, rørt af Pigens og Enkens Taarer, besluttede i Forening med nogle raske Kammerater at befrie deres Ben, og at hevne sig paa den gamle Skurk.

Med Nød og neppe fik jeg Lov til at gaae med, da jeg endnu forekom de Andre for ung og spærlemmet til slikt et Foretagende. Modige nærmede vi os Byen, hvor den Ulykkelige sad fangen. Vi havde vel ingen Bøsser med; men vi vare de Fleste, og havde Billigheden paa vor Side.

Lykkeligviis overrumplede vi Soldaterne, og toge deres Bøsser fra dem, før de kunde skyde. Bar det skeet, havde uden Tvivl Flere af os maattet bøde med Livet.

Landstrygerne vare strax villige til at slutte Fred, da de saae vor Overmagt, og da vi havde bemægtiget os deres

Baaben. De udbade sig blot disse tilbage, saa vilde de gaae deres Bei. Men med fældede Bajonetter dreve vi dem paa Døren, og da de frygtede for, at Dyrigheden havde faaet Nys om deres Forbrydelser, pakkede de sig strax uden Modværge.

Nu skulde det gaae løs over den gamle Synder Melchior Krykkefod. Ham vilde vi fange i Bertshuset, hvor han svirede med sine Gæster. Min Broder forbeholdt sig den Ære, at fange ham. Men vi maatte gaae forsigtig til Værks; thi vi vidste, at der bestandig stod fire Heste sadlede, for at Hververne kunde flygte ved den ringeste Mistanke, og sad den gamle Krykkefod først fast i Sadelen, saa var han en ganske god Rytter.

Nu havde vi rigtig nok Baaben, men ingen Heste; heller ikke var det vor Hensigt, at skyde den gamle Synder ihjel. Min Broder aftalede strax Alting med Berten, som skialvede over sit hele Regeme, fordi han frygtede, man havde opdaget, at han var i Ledtog med Hververne.

Derpaa gif vi to Brødre ind i Stuen, just som Melchior Krykkefod havde udsøvet, og sad til Bords med sine Drabantere ved en Kande Biin.

Neppe traadte vi ind, saa begyndte han: „Ei, der har jeg jo igien det Gaudium, at see et Par af mine haabefulde Drenges! Jeg kan sværge jer paa, det forekommer mig, som om jeg nød en Lækerbidsken oven paa det magreste Drekfod; Biin og Godtol i Stedet for grumset Vand. Kommer, kære Børn! sætter jer hos mig. Disse fire Knebelbarter der ere saa stumme, som de fire Knegte i Kortspillet, og naar jeg imellem har et godt Indfald, faaer jeg dem dog ikke til at lee. Men jeg maa da rigtig nok bekiende, at jeg ogsaa, een Gang for alle, har forgabet mig i flige unge Flodestkægge med Duun om Hagen. J opmuntre mig

gamle Graaskæg med jeres Uglspilstrøger. Men det Battenbarn", han pegede paa mig, „kan jeg ikke bruge. Det skulde da være til Piber eller Trommeslager. Bert! mere Biin af bedste Slags paa min Regning; og lad os faae noget Brød og Pølse til."

Vi takkede mangfoldig; men han raabte: „J skal, Gud straffe mig! drikke. Binen forener Menneskenes Hjertes; thi der er Jld i Binen, seer J! Svovl og Salpeter. Jeg vil ikke sige dermed, at Binen er svovlet; jeg mener kun, der er Fyr og Flamme i den. Drikker, kære Børn!"

Vi drak af den Biin, Berten efter Aftale havde blandet med Vand, og sat os paa Bordet. Den gamle Melchior drak af sin egen Flaske, og raabte: „Krigen leve! Det er Mændenes sande Element; i Freden regiere Qvinderne. Men paa Balpladsen har Fanden sit Spil. Forstaa mig ret, jeg mener ikke Belzebub, ikke ham med Træbenet — hvad siger jeg — med Hestefoden, men den Allerhelvedes Karl, Ingeniumet, den fordømt lystige Spasmager og Hugaf. Hvad var Mansfeld før Krigens Tid? En fattig Soldat. Hvad var Wallenstein? En relegeret Student. Og hvad ere de nu? Berdens Skræk. Tilly var heller ikke Stort. Men vi skal lære Tilly, Wallenstein og alle de fordømte papistiske Galunker Binterveien. Ere vi ikke Lutheraner? ere vi ikke Protestanter? skulle vi da ikke protestere mod al den Ugudelighed? imod Antichristen? Hvad hedder du, min Broder?" — „Rudolf Julius," svarede min Broder. — „Belan, Rudolf Julius!" sagde Gubben, „her er Haandpenge. Herlige, randede hollandske Ducater! Du er en Udvalgt, en Herrens Belsignet. Du skal giøre Lykke i den fortræffelige Mansfelds Hær. Og nu", sagde han, i det han vendte sig til de tause Knebelsharter, „ville vi drikke

den ny Rekruts Skaal. Og hvis J ikke drikke med, J for-
tvivlede Træblokke! saa kaster jeg eder Bægeret i Planeten."

Min Broder strøg med sin Haand Pengene tilbage, som den Gamle havde lagt paa Bordet; men Hververen trykkede ham Haanden ned paa Ducaterne, og raabte: „Nu er du Soldat: du har taget imod Haandpenge. Kunne J ikke alle bevidne det, Brødre?“ — „Jo vist,“ brummede Basstemmerne, „han har taget imod dem. Han er Soldat.“ — „Jeg tager ingen Haandpenge,“ raabte min Broder med paataget Angst, „jeg giver eder kun eders Penge tilbage.“ — „Jeg takker dig, min Broer!“ sagde den Gamle, „at du giver mig dem tilbage. Hører J vel, Karle? han har foræret mig Ducaterne. Et fortræffeligt Hierte! de bedste Anlæg! Hver er Herre over Sit. Men Soldat er du, saa vist jeg er en ærlig —“

Disse Ord taledes han med dæmpet Røst, thi i det samme virkede Sovedrikken, som han havde faaet i Vinen, og han faldt hen paa Bænken. Neppe sov han, før Flere af vor Skare traadte bevæbnede ind. Da de fire Knebelshalter fik Nys om Tingen, smurte de villig Hæser, og nogle af vore Folk ledsagede dem over Grændsen. Men det gamle Træbeen skulde exemplariter straffes, og der blev holdt Krigsraad om Maaden. Thi da Ridningen var gammel og skrøbelig, skammede vi os for at prygle ham; og lade ham løbe med de Andre, kunde ikke engang lade sig gjøre, da han haltede saa stærkt. Her blev nu jeg, der hidindtil havde spillet en underordnet Rolle, tagen paa Raad med; thi de fleste kiendte mig, og havde gode Tanker om min Opfindelsesevne.

Jeg sagde: „Den gamle Knekt er en Allerhelvedeskarl, vi maae give ham en Forsmag paa Helvedes Badstue.“ — „Hvad?“ sagde Gen, „skal vi da bringe ham paa Pine-

bænken?" — „Forstaaer sig," svarede jeg; „men Pinebænken maa være menneskelig, og giøre os mere Morsskab, end ham Smerte." Mit Forslag blev antaget, og udført paa følgende Viis.

Medens Sovedrikken virkede, bragte man Melchior Krykkefod til et affides Sted i Skoven; her blev han, da Træbenet først var taget af ham, bunden fast til et Bognhiul, og hisset op for Enden af en Bæl. Paa det nærmeste Træs Grene, som svævede ham over Hovedet, havde vi hængt Flasker med Ol, Viin og Brændeviin. En herlig Skinke og læckre Polser hang ogsaa rundtomkring, som Frugter. Paa Ost, Tvebakker og Brod var der ingen Mangel. Saaledes kunde han da lugte det altsammen, uden at naae det med Hænderne. Denne Straf var beregnet paa hans Fraadseri og Drukkenskab.

Lidt Honning havde vi smurt den arme Synder i Ansigtet, og det i Sandhed ikke for at forsode hans Tilstand, men for at lokke Myggene og Fluerne did. Da Alting saaledes var indrettet, skulde vi os i det nære Krat, for at være usynlige Tilskuere til denne Comodie.

Den gamle Synder, som vaagnede, og fandt sig paa Hiulet, skælvede over sit hele Legeme, og da han var plaget af Gigt, som altid virker stærkest i det Dieblif, man vaagner, troede han virkelig, at han var levende radbrækket, en i de Tider meget almindelig Straf, som han vel hundrede Gange havde maattet lide, hvis han var bleven dømt efter de gieldende Love. Men da han nu i Angsten havde luret et Par Minuter, og ingen græsseligere Smertes folte, blev han endnu mere forfærdet, og troede, der alt var gaaet Koldbrand i Kroppen paa ham. Han greb omkring med Hænderne, saae sig om, og da han mærkede, at kun Træbenet var bruffet fra Kroppen, og at han var bunden fast med

Snorer, drog han et dybt Suf, og begyndte at orientere sig paa Steilen.

Nu stak ham Skinke- og Pølse=Lugten i Næsen, og Lysten til at nyde vendte tilbage med Livsbevidstheden. Han strakte begierlig Haanden op efter Brændeviinsflasken, efter Levnetsmidlerne; da han Intet deraf kunde naae, begyndte han at bande forskrækkeligt.

Men hans Eder og Banden hjalp Intet, og som til Spot fløi Myggene og Fluerne frem og tilbage fra Fodevarerne til hans honningsøde Læber, for at faae lidt Confect oven paa det solidere Maaltid, og i et Nu tilbagelagde de med største Lethed en Reise, der var ham umulig trods alle Anstrengelser.

Vi kunde ikke bare os for at lee i vort Baghold, og denne Haanlatter, som af usynlige Plageaander, gjorde ham rasende. Han opfordrede os med de meest uforskammede Skieldsvord til at slaae ham ihjel strax, i Stedet for at pine ham langvarigt. Derpaa begyndte han at smigre og at bede. Han forsikrede, at han ikke var Menneske nogen Dag, før han havde faaet sig en Dram, og anraabte os derfor om, enten som snarest at række ham Brændevinen, Pølsen og Brødet, eller give ham Naadestødet. Vi taug, og lode ham smægte den hele Dag til Solens Nedgang. I begribe, hvad sliq. en Faste maatte være for saadan en gammel Graadsjer og Drukkenbolt.

Vi usynlige Aander afløste midlertid hinanden, og gif hiem for at spise. Genimod Aften vare vi atter alle forsamlede. Bor Prometheus i Lænker græd som et Barn, og yttrede de ædelste, billigste Grundsætninger og Forsæt, naar man kun vilde forløse ham.

Da klang pludselig yndige Toner giennem Skoven. Et elskende Par nærmede sig; det var Brudgommen, som

Melchior sidst havde villet rane, med sin Brud. De gif Arm i Arm, og Ynglingen spillede paa Luth. Da de havde nærmet sig den arme Synder paa nogle Skridt, satte de sig paa Stubben af et Træ, og sang følgende Vise:

Ondskab er stor,
 Kiærlighed lille;
 Stedse dog ei her paa Jord
 Den Forladtes Taarer trille.

Ondskab ei giv
 Stedse sig mætter;
 Stundom, som en gammel Ræv,
 Den i Rævesagen sprætter.

Spræt til vor Lyst,
 Bent kun paa Døden!
 Kiærlighed her, Bryst ved Bryst,
 Glæder sig i Afstenrøden.

Stiernen ei mat
 Længer os blinker.
 Dig den ravneseorte Nat
 Ned i Afgrundsvælget vinker.

„Af, kiære Børn!“ raabte Melchior Krykkefod, som andægtig havde hørt Visen til Ende, grædende ned fra Steilen, „der have I talet et sandt Ord: den gamle Ræv sprætter i Rævesagen. Men jeg har hørt sige, at Kiærligheden, naar den har naaet sin rette Høide, gjør Hierterne saa bløde som Smør, og aabner Taarekiertlerne for Menneskenes Jammer og Glendighed. Saa lad mig da nu

ogsaa see, at I bære jer ad som et Par oprigtig Forelskede: lader Naade gaae for Ret, og husvæler mig gamle Graafficæg paa mit Smertesleie og Castrum doloris med at række mig nogle af hine Forfriskninger! Thi rigtig nok gaaer nu Maanen op i sin Sølvlands, og Solen synker i sit Purpur; men en gammel Soldat lever ikke af Maanfin og Aftenrøde, som et Par Forelskede. Uden Tvivl have I ogsaa spist til Middag, saa det er ingen Sag for jer at synge om Stjerner og Afgrundsvælg; men den nedgaaende Sol har endnu ikke seet mig tage en Taar for Giøgen, og det Bæst har gieffet mig fra Toppen af et Træ derhenne hele Dagen. Bøier mig altsaa som snarest nogle af disse Grene ned til min Paradeseng, at jeg kan plukke mig noget Mad og Drikke! Og skynder jer saa at hisse mig ned af Pælen igien, og skaffer mig mit Træbeen, som nogle fordømte Gavytve have berøvet mig, der forfølge mig for min Jver i Krigstienesten! Saa skal jeg for evig hinke fra disse Steder, og hverken Hund eller Kat skal giøe længer ad mig."

De Forelskede følte Medlidenhed. Brudgommen flavede op i Træet, og hoiede en Green med en Pølse og en Brændeviinsflaske saa dybt ned, at Melchior kunde gribe dem med Hænderne. Men her traf ham det haardeste Stød; thi just i det Dieblif, han efter langvarig Smægten vilde vederqvæge sig, lode Nogle af os, som vare sprungne til, Hiulet falde ned med ham langs ad Stangen, hvorved den gamle Synder fik et dygtigt Skub. Men dermed var nu ogsaa Qviden forbi; han blev løst af sine Baand, og bragt til et Bord under Træerne, hvor vi i det skionne Veir vilde nyde vor Aftensmad og vor Hevn. Han maatte staae som en Læredreng nederst ved Bordenden, mens vi Andre sadde til Høibords. Det var ham heller ikke tilladt, at tale et

Ord, kun skulde han med foldede Hænder læse til Bords. Men han græd, saa den ene Taare ikke kunde bide den anden, svor paa, det var ham plat umuligt; han vidste ikke en eneste Bøn udenad, og bad os, dog ikke længer drille ham.

Saasnart han var maadelig mæt, blev han ført over Grændsen af nogle Kammerater, mindre af Strenghed end af Barmhiertighed, thi var han falden i Dyrighedens Hænder, var han ikke sluppen saa godt.

Da han var borte, og vi endnu sadde til Bords, bleve vi en Flok sortflædte unge Mennesker vaer, som nærmede sig os. Det var Studenter fra Jena, der sværmede omkring i Ferierne, og som nu ogsaa vilde gjøre et Tog til Wartburg. De havde hørt de Loier, vi havde havt for, roste os, og vare meget fidele. Os Skoledrenge og Haandværksvende smigrede det meget, at blive rost af Studenter. Vi spurgte med en bange Bæfedenhed, om de maaskee vilde tage til Takke ved vort ringe Bord. — „Hvad til Takke?“ raabte Senior. „Vi ere eder høist forbundne for eders Giestfrihed, og kunne have den nødig, thi vi have i Dag gjort en lang Vandring, uden at faae Baadt eller Tørt. I ere Haandværksvende, vi Studenter. Hvad vil det sige? Burscher ere vi dog alle tilhobe. Frie, som Fuglen paa Taget, føre vi et vagabundist Liv, og ere ingen Philistere.“

Derpaa satte de sig, vi skienkede deres Glas fulde, de sang følgende Bise, og efter deres Opfordring istemte vi Choret med.

Fri falder jeg den Mand,
Som kraftig og med Vre
Sig selv beherske kan.
Hvo ei dertil i Stand,
Var han en Alexander,

Han er en mægtig Mand,
Men fri er ikke han.

Fri kalder jeg den Mand,
Som heltestærk og tapper
Sit Glavind føre kan.
Hvo ei dertil i Stand,
Dg var han viis, som Solon,
Han er en ædel Mand,
Men fri ei kaldes kan.

Fri kalder jeg den Mand,
Som fro for Fædrelandet
Sit Liv opoffre kan.
Hvo ei dertil i Stand,
Han være driftig Borger,
En høvisk Adelsmand,
Men fri er ikke han.

Fri kalder jeg den Mand,
Som Guds og Kongens Love
Med Kraft forsvare kan.
Hvo ei dertil i Stand,
Som Træl i Asken sove!
Hvor er hans Fædreland?
Han er en Mindremand.

Hvo er vel friest Mand?
Den ædle Landets Fyrste,
Som virker, hvad han kan.
Forhaanet og i Band,

Hvo Drotten ei med Vre,
 Der elsker Fædreland,
 Staaer hi som Dannemand!

Neppe havde vi endt vor Bise, saa kom der en ny Skare, med Landser og Blihuer paa, anført af en Mand i sort Raabe med hvid puddret Baryk. Det var Byens Bægtere, anførte af en Raadstueskriver, der kom som overordentlig Gesandt fra den høie Dyrighed. En Trompeter gik foran, stod hvert Dieblif stille, og blæste i Trompeten, for at lade os vide, at man begierede Stilstand, og at vi ikke maatte forgribe os paa Ambassadeurens hellige Person.

Vi gik ham altsaa med Urbødighed i Møde, og da han mærkede vor Underdanighed, holdt han os følgende Straffepræken med rynket Bænde: „Hvad er mig dette for Streger? Gjør man saaledes paa egen Haand Oprør in bona caritate, medens Hertugen er udenlands med sine Krigsfolk? Her kan det med Rette hedde: mens Ratten er ude, dandse Musene paa Bordet. Men tager eder i Agt, Krabater! Den leer bedst, som leer sidst. Hvad er mig dette for et Bæsen? Snart kommer vor naadigste Fyrste tilbage som et Stormveir, og da vil det baade gaae ud over de Fromme og de Ugudelige. Hvor understaaer man sig at radbrække en fyrstelig Hverver in effigie, som med durchlauchtigst Tilladelse gjør Rekrutter? at lade ham læse til Bords, og jage ham over Grændserne?“

Men da vi havde fortalt Raadstueskriveren Alting, og sagt ham, at vi agtede at gjøre den høie Dyrighed en Foræring med de tolv erobrede Bøsser samt de fire skionne Heste, da opflaredes pludselig Mandens Ansigt. Han lod Bægterne gaae hjem til Byen igien med deres

Hellebarder og Blikhuer, satte sig til Bords, for at drikke med os, lovede at stille Alting paa behørigte Steder i det gunstigste Lys, og begyndte selv, som gammel Student, at istemme den latinske Drikkevise:

Gaudeamus igitur,
Juvenes dum sumus!

Skilsmisfen.

Nu havde vi da Fred en Tidlang. Min Broder gik til Bærkstedet med de øvrige Svende, og jeg vandrede i god Mag, som sædvanlig, til Skolen med Bogen under Armen, for ikke at lære noget Ordentligt, og for at ærgre mig over mine Kammeraters ofte ondskabsfulde Raadhed. Thi da jeg ikke vilde tage Deel med i deres Skielmsstykker, gik det ud over mig, og de kaldte mig Hyfleren og Staffelen.

For at bevise, at jeg i det mindste ingen Staffel var, huggede jeg ofte til i Blinde; thi jeg kunde ikke udstaae de foragtelige Dgenavne. Naar jeg da var blid igien, gjorde det mig ondt. Jeg glemte, at kold, skadefro Ondskab havde bragt mig Blodet i Kog; og saaledes var jeg da for det meste i den besynderlige Stilling, hvori gode hestige Mennesker ofte ere mellem drillende, lumske Fiender: at maatte bede mine Fornærmere om Forladelse.

Dog havde jeg ogsaa nogle Venner i Skolen, og jeg var dog altid heller der, end hjemme, hvor det gik jammerligt til siden min Mesters Giftermaal med Sebastian Beilchenblau. Denne lille Slubbert forvandlede sig snart til Huus-

tyran, og pryglede sin tykke, store søvnige Kone ved enhver Leilighed. Anledningerne vare ofte høist latterlige. Hun lod ham i det Hele raade i Huset, som han vilde, han var Herre over hendes Pung, han kunde giøre Giestebud, og gaae selv til Giest, naar han vilde. Heller ikke plagede hun ham med Skinsyge, endskiøndt han havde sig en Hjertenskiær. Her kom ham Historien om Abraham, Sara og Hagar vel tilpas. Hun sad sædvanlig hiemme i sin Stue, og sov med Hunden i Skiødet. Naar Uhret spillede, vaagnede hun altid op. Men siden hun var gift, brød hun sig ikke mere om den gamle Elskovsvisse, der flang om Dagen; derimod kunde hun aldrig om Aftenen høre den Psalme: „Naar min Tid og Stund er forhaand,“ uden at græde og tørre Dinene med Hunden; og da kunde jeg ikke Andet end have Medlidenhed med hende. Sagens vilde hun undgaaet mange Ubehageligheder, hvis hun ikke havde indladt sig i theologiske Stridigheder med den lille Handskemager.

En Dag vare de i et overordentligt stærkt Klammeri. Striden var om Følgende. Min Moster paastod, Gud havde rigtig nok, efter Bibelens Udtryk, skabt Himmel og Jord i Begyndelsen; men hvis det havde været hans Billie, kunde han ligesaa godt skabt det altsammen tilsidst. Handskemageren raabte, det var platterdings umuligt; ligesaa gierne kunde man sye Handsker til Fodderne, og giøre en firkantet Triangel. Mosteren paastod, for Gud var Ingen-ting umuligt. Jeg løb min Bei, for ikke længer at være Vidne til denne Strid.

Kort efter havde jeg den Sorg, at miste min eneste sandede Ven, min Broder. Vor Hertug kom hjem, og lod strax udraabe, at han vilde giøre fælles Sag med Grev Mansfeld, der trængte ind i Østerrig med en Hær.

Hertugen opfordrede alle vaabendygtige Undersaatter til at følge sig.

Neppe havde min Broder hort det, før han forlod Bærkstedet, ombyttede Væverstolen med Sværd og Landse, og sin Klaphue med en Blikhielm.

Afstenen før Hertugen drog bort med sine Krigere, var jeg med min Broder paa Wartburg. Hertugen havde ladet ham indquartere i Luthers Kammer, da han hørte, han var af hans Et. Jeg kunde nu engang igien tilbringe en heelt Nat med min Broder, og sove i Seng med ham, som da jeg var lille. Af, det var sidste Gang! Jeg har siden Jutet hort om hans Skiebne, indtil da du, min Eberhard! kom paa min D, og fortalte mig, at han er bleven Stamfader til en lykkelig Slægt.

Jeg var den sidste Afsten kommen tidligere paa Kammeret, end Rudolf, som endnu havde meget at bringe i Stand. En frisk Blomsterkrands bragte jeg med, og hængte den over salig Luthers Billed, for at give Stedet et mere høitideligt Udseende til Afsked. Paa Bordet stode Bøger og Skriverfager, der laae ogsaa den Bibel, som min Fader havde foræret Rudolf til Amindelse.

Jeg slog den op, og blev dybt bevæget, da jeg paa det første hvide Blad fandt mine Forældres Bryllupsdag, min Broders og min Fødselsdag, samt min gode Faders Dødsdag, optegnet med hans egen Haand. Bag i Bibelen var der endnu et hvidt Blad. Jeg greb Pennen, og drev en af min Følelse, skrev jeg følgende ensfoldige Vers:

Af, Gud! min Broder fiære!
 Du iler fra vor Stad.
 Saa maa det nu da være?
 Dig vinker Kampens Had.

Før nød vi Livet sammen
 I Gammen,
 Nu skal vi skilles ad.

Bed samme Hierte baaren,
 Vi died samme Barm,
 Deelte saa troe i Baaren
 Hinandens Fryd og Harm.
 Nu i den ældre Alder,
 Nu falder
 Dig Verden med sin Larm.

Grindringen vil drage
 Dig hid til denne Braa;
 I Manden du tilbage
 Vil tidt til Wartburg gaae,
 Vil mindes Lampens Lue,
 Den Stue,
 Hvor først du Luther saae.

Dg sidder jeg alene
 Dg paa hans Billed seer,
 Paa Klippens øde Stene,
 Hvor Rudolf er ei meer,
 Da vil mit Savn jeg græde,
 Dg græde,
 Mens Midnatsmaanen leer.

Hvor flyder nu min Taare
 For hver barnagtig Riv!
 Kan Bennen Bennen saare
 I dette korte Liv?

Modstridelig at være
Den Ricere —
En ussel Tidsfordriv!

Men, ak! Skilsmisjen kommer,
Da see vi Alting grandt.
Den er en ærlig Dommer,
Men haard, som Diamant.
For filde vi begræde
Den Glæde,
Som pludselig forsvandt.

Nu i mit lille Kammer
Jeg sidder drøvelig.
Du, som fra Luther stammer,
Hans Aand ledsage dig!
O, kom i Fremtidsdage
Tilbage
Til Wartburg og til mig!

Min Broder læste dette Digt, omfavnede mig hiertelig, og jeg maatte endnu giøre en Afskrift deraf. Derpaa sagde han: „Dette Blad tager jeg med; det skal hænge mig som en Amulet paa Brystet og gienne Ruglerne bort. Men den store Bibel har jeg ikke Rum til, den skal blive hos dig.“ — „Ak, Rudolf!“ raabte jeg, „saa maa du tage Uhret. Og skiondt Timerne hurtig forsvinde i Mennekevrimmel og altid ny Eventyr, vil du dog undertiden, naar du seer paa den sorte Biser, der sniger sig langsomt hen, tænke paa din Broder, der længes efter dig i sin Ensomhed.“ — „Ret saa!“ raabte Rudolf: „Kriger og Præst! Tid og Ewigheid; Uhr og Bibel! Gud i begge. Nu maa jeg

Før nød vi Livet sammen
 I Gammen,
 Nu skal vi skilles ad.

Bed samme Hierte baaren,
 Vi died samme Barm,
 Deelte saa troe i Baaren
 Hinandens Fryd og Harm.
 Nu i den ældre Alder,
 Nu falder
 Dig Verden med sin Larm.

Grindringen vil drage
 Dig hid til denne Braa;
 I Aanden du tilbage
 Vil tidt til Wartburg gaae,
 Vil mindes Lampens Lue,
 Den Stue,
 Hvor først du Luther saae.

Dg sidder jeg alene
 Dg paa hans Billed seer,
 Paa Klippens øde Stene,
 Hvor Rudolf er ei meer,
 Da vil mit Savn jeg quæde,
 Dg græde,
 Mens Midnatsmaanen leer.

Hvor flyder nu min Taare
 For hver barnagtig Riv!
 Kan Bennen Bennen saare
 I dette korte Liv?

Modstridelig at være
Den Kiære —
En ussel Tidsfordriv!

Men, af! Skilsmisfen kommer,
Da see vi Alting grandt.
Den er en ærlig Dommer,
Men haard, som Diamant.
For silde vi begræde
Den Glæde,
Som pludselig forsvandt.

Nu i mit lille Kammer
Jeg sidder drøvelig.
Du, som fra Luther stammer,
Hans Aand ledsage dig!
O, kom i Fremtidsdage
Tilbage
Til Wartburg og til mig!

Min Broder læste dette Digt, omfavnede mig hiertelig, og jeg maatte endnu giøre en Afsskrift deraf. Derpaa sagde han: „Dette Blad tager jeg med; det skal hænge mig som en Amulet paa Brystet og gienne Kuglerne bort. Men den store Bibel har jeg ikke Rum til, den skal blive hos dig.“ — „Af, Rudolf!“ raabte jeg, „saa maa du tage Uhret. Og skiondt Timerne hurtig forsvinde i Menneskevrimmel og altid ny Eventyr, vil du dog undertiden, naar du seer paa den sorte Biser, der sniger sig langsomt hen, tænke paa din Broder, der længes efter dig i sin Ensomhed.“ — „Ret saa!“ raabte Rudolf: „Kriger og Præst! Tid og Evighed; Uhr og Bibel! Gud i begge. Nu maa jeg

ogsaa giøre dig en Bise." Derpaa skrev han, uden at betænke sig længe, følgende Linier:

Mangen Bei paa Jorden gives,
Haabet farver mangt et Blad;
Spæde Planter sammen trives,
Siden skiller man dem ad.

Aldrig kan dog Hjertet glemme
Barnlighedens første Ben;
Thi der er en lønlig Stemme,
Som forbinder dem igien.

Flyver end til fjerne Linde
Fuglen fra sin Rede fær,
Beed den dog sit Træ at finde
Mellem alle gamle Træer.

Lad os virke, lad os gavne,
Du i Celle, jeg i Dal,
Og lad atter Bispen favne
Broderen som General!"

Da Bedstefader i Aften var kommen saa vidt, stod han op, gik hen, aabnede et Skab, og tog en gammel Bibel ud, som han viste Selskabet med de Ord: „Her seer I den Bog, Børn! hvori vi læste sammen Aftenen før min uskyldige Faders Henrettelse; den Bog, som min Broder forærede mig til Afsted. Jeg har bestandig haft den med mig, hvor jeg reiste, og var saa lykkelig at redde den fra Skibbruddet. I mange Aar var Forelæsningen af denne hellige Skrift det sædvanlige Aftenmorskab i Skov-eensomheden for mig, min Concordia og mine Børn.“

Eberhard aabnede Bedstefaders Bibel, og læste med dyb Følelse og Urefrygt de Digte, som hans ærverdige Onkel havde skrevet deri. Han kjendte sin Oldfaders Haand. Det gule Blæk og de gammeldags snørklede Bogstaver mindte ham om lignende Haandskrifter, som han havde seet hos sin Fader. Der klæbede endnu nogle Korn Glimmersand til Bogstaverne, som han omhyggelig vogtede sig for at løsrive. Han rakte Oldingen Bibelen tilbage, og sagde: „Visselig, kiære Bedstefader! en sand Skat. Og jeg haaber ogsaa endnu at skaffe den anden, thi nu husker jeg grandt, at der hang et gammelt Søvlommeuhr i min Faders Sovkammer. Det kommer mig ogsaa dunkelt for, som om han havde fortalt mig, at han havde arvet dette Uhr efter sin Bedstefader Rudolf. Han holdt meget af det gamle Værk, fordi det gif saa rigtigt, og det var ham af stor Vigtighed, som en Mand efter Klokkeslettet.“

„Af, min Søn!“ sagde Gubben, „saa maa han bringe Uhret med næste Gang, naar han, som jeg haaber, med Capitain Horn besøger min D. Jeg vil nu gaae videre i min Fortælling.“

Jeg var skilt fra min Broder, og forblev endnu et Mars Tid hos min Moster. Da jeg havde faaet lidt meer Forstand, kunde jeg selv drive mig til Glid, og gjorde i den Tid ganske gode Fremskridt. Men den lille Salvator Beilchenblau, der egentlig blot burde have dette søde Navn, fordi han saa tidt pryglede sin stakkels Kones Ryg violblaa, kunde slet ikke udstaae mig. For at hevne den stakkels Moster, havde jeg engang, ved at skyde Brættet tilside, ladet ham dumpe i Rendestenen i al sin Pragt og Herlighed. Herved fik hans Skarlagenskiortel saa mange Pletter, at han, da han opbragt traadte ind i Stuen igien med den knudrede Allongeparanf skævt hvirvlet over Panden, ikke

faae en spættet Leopard, eller et Pantherdyr aldeles ulig. Han kunde rigtig nok ikke bevise Noget imod mig, og jeg taug bomstille; men havde han ikke før været min Fiende, saa blev han det nu.

En Middag, da jeg spiste alene med min Møster, begyndte hun imod Sædvane at tale ganske fornuftigt, uden at betiene sig, som sædvanlig, af de gammeltestamentariske Talemaader og Lignelser. Heller ikke havde hendes Foredrag de rhetoriske Bendinger, der næsten vare blevne hende til anden Natur. Hun taledede om sin Søster, min Moder, vel uden Taarer, men ikke uden Følelse. Det var mig paafaldende, og det rørte mig. Hun taledede endvidere om min salig Moders Grav, som hun hvert Fierdingaar meget samvittighedsfuld havde ladet opklappe og bestroe med Sand og Burkbom. Hun sagde, at hun vilde begravnes ved Siden af sin Søster, naar hun var død. Derpaa stirrede hun smilende hen paa Luthers Billed (ingen slet Copie af Originalen paa Wartburg), og sagde med en vis phlegmatisk Stolthed og Selvfierlighed: „Han var dog vor Stamfader. Jeg har dog altid saa gierne seet hen paa det kraftige Ansigt, naar jeg saadan sad med min lille Jolie i Skiodet, og naar Orgelværket gik i Uhret. Han holdt jo ogsaa meget af Orgelspil.“

Da hun havde talet disse Ord, vilde hun føre Skeen til Munden, men sov ind, inden Armen havde gjort den halve Vej, og lod Haanden synke ned. Jeg var vant til Sligt, og vilde vække hende igien. Men forgieves! Den gode Møster sov den lange Dødens Søvn. Da nu just i samme Dieblif Stueuhret begyndte at spille den sædvanlige Elskovsarie, hvorover den salig Møster saa tidt havde grædt, og jeg leet, rørte det mig ind i min inderste Siæl. „Stakkels Ursula!“ raabte jeg, „nu vil denne Vise aldrig mere vække

en i Hjertet dybt giemt Grindring om et feilslaget Haab. Af, hvi finde vi forsængelige unge Mennesker dog en gammel Jomfru ofte saa latterlig? Lad hende ogsaa have noget Underligt ved sig, det er jo mere til at græde, end til at lee over. Mange af disse Skabninger have eengang været henrivende Skionheder; vore Fædre have glødet af Kiærlighed til dem, ligget paa Knæe for dem, havt søvnløse Nætter for deres Skyld, gjort Bers over deres Berletænder. Et feilslaget Haab har for evig tilintetgjort deres Livs Lykke. Beständig drømmende om et kiært længstforsvundet Dieblif, bleve de skiodesløse for Diebliffet, for dem selv, agtede ikke det Nærværende. Og vi spotte de stakkels Ulykkelige! Levningerne af en fordums Menneske-Skionhed opvækker kun foragtelige Følelser i vore Hjertes, og paa gamle forsaldne Borgmure skrive vi sværmeriske Sange med hellig Verbødighed! Og hvad ere dog Borgmurene Andet end Steen og Gruus? Her derimod lever endnu en udødelig Siæl, banker et Hierte. Og var denne Menneskesiæls Larve hæslig og modbydelig, saa at den bortskræmmede, hvad et folsomt tiende Hierte saa inderligt ønskede, o gode Gud! var det da et Under, om en endnu jelsommere Forstyrrelse, der grændsede til Banvid, lidt efter lidt bemægtigede sig den Arme, og om denne Tilstand gav sig tilkiende i forvirrede Ord og Handlinger? Nei, min stakkels Møster!" vedblev jeg, medens Uhret endnu fortlirede sin Melodie, „et dødt Instrument af Træ og Malm skal ikke være den eneste Røst, som beklager din Død. Du har i mange Aar været god og velgiorende imod mig. Et varmt deeltagende Hierte skal skienke dig sin oprigtige Følelse. Jeg vil følge dig til Graven, og derpaa forlade et Sted, hvor der ikke lever et Menneske meer, som bryder sig om mig og min Skiebne.“

Da jeg havde holdt denne Parentation, medens Mosteren endnu sad stiv og fast ved Bordet, som sædvanlig, med Skeen i Haand, uden i mindste Maade at have forandret sig, traadte den lille Salvator Weilchenblau ind ad Døren. Han var i meget ondt Lune, og vilde til at sfiende; men da han hørte, hans Kone var død, blev han pludselig oprømt, og begyndte at holde Lovtaler over den Hensjovede. Han græd ogsaa noget; men jeg var saa ondskabsfuld at troe, det var af Glæde, høist af Taknemmelighed, fordi salig Ursula ikke længer var ham i Veien, men havde gjort ham til eneste Arving.

Han satte sig endogsaa til Bords, og spiste med god Lyst. „Jeg vil“, sagde han, „bilde mig ind, at den salig Siæl lever endnu, og at jeg sidder til Bords med hende for sidste Gang. Hun var en from Christen, og jeg er slet ikke bange for hende. Hun har ofte siddet saaledes i levende Live, uden at tale et Ord; hun vil heller ikke gjøre det nu, hun er død.“

Jeg blev opbragt, men fattede mig, og sagde rolig: „Spiis kun, Salvator! Velbekomme jer! I har jo dog ikke ægtet min stakkels Moster for Andet, end for at leve som den rige Mand. Men med den Døde skal I ikke drive jeres Ubespil.“ Jeg kaldte paa Folkene, og lod dem bære Riget bort. Han undrede sig over min Dristighed, men vovede dog ikke at sige et Ord derimod; kun bemærkede han tørt: „I veed, eders Moster har gjort Testament, jeg er Universalarving. Men hundrede Daler har hun dog testamenteret eder; dem skal I faae i Morgen, og saa ønsker jeg eder en lykkelig Reise.“

„At leve af eders Udelmod,“ svarede jeg, „var at blive sat paa alt for ussel Koft. Jeg under eder disse

Grunker, som J ved Giftermaal med et gammelt Fruentimmer har skilt min Broder og mig ved. Jeg forlader strax eders Huus. Men vogt jer for at tale et eneste Ord, mine Forældre, min Moster, min Broder eller mig til Banære, medens jeg endnu er i Eisenach!"

Jeg forlod Huset, og følte mig meget lettet ved, at jeg engang havde givet ham det glatte Lag.

Da jeg havde faaet mine hundrede Daler udbetalt, tyktes det mig, som aldrig før havde havt meer end et Par Skilling i Lommen, at jeg aldrig i Fremtiden kunde komme til at trænge. Jeg boede hos en Skolekammerat, en god Ven ved Navn Seifart, nogle Aar ældre end jeg; et godt Hoved, men et phantastisk, dog tillige elskværdigt Menneske.

Man skulde troet, at min Gronkel og jeg aldrig mere vare komne hinanden for Dine, og dog maatte vi et Par Timers Tid gaae roligt og sædeligt ved Siden af hinanden, Skridt for Skridt. Han kunde ikke undgaae at lade mig bede til at følge min Moster til Jorden, siden jeg var hendes nærmeste Slægt. Saaledes ginge vi da langsomt sammen, indhyllede i vore sorte Kapper, Liigkisten nærmest. Jeg var det eneste Menneske, som var bedrøvet, medens Liigfærden varede. Men den lille Weilchenblau havde den Fordeel, at Dinene altid randt ham i Blæst; han tørrede dem flittigt med det hvide Tørflæde, og Tilskuerne vare meget opbyggede over hans Deeltagelse. Jeg kunde ikke græde. Først da jeg horte en sagte Klingen af en Biælde bag Liigfølget, og opdagede den lille Hund, som ogsaa fulgte sit Herskab til Jorden, blev jeg smeltet af en sympathetisk Følelse. Denne blev endnu større, da jeg saa ned i den aabne Grav, og opdagede en Kant af min Moders Liigkiste, der var blottet ved Gravningen. Da Liget var

scenket ned, og jeg havde læst et Fadervor med Hatten for Dinene, gif jeg min Bei, og har fra det Dieblif af aldrig seet min Mofters Huus eller min Fødeby Eisenach igien.

Eventyr.

Man kunde sammenligne de første skønne Børneaar, der uskyldig henleves i Siemmet, med de venlige Martsdage, som uventede henrykke os. Solen skinner da varm, Græsset begynder at spire, Bioterne blomstre. Stuevinduerne paa Solsiden aabnes; ja, man finder det vel endog for hedt i Stuen, sætter sig udenfor paa Bænken i Middagsjolen, og bilder sig ind, det er alt Sommer. Men see, da kommer den vilde April med sit Bægelsind, sine Videnskaber, sin Regn, Storm og Hagl.

Osse Dage efter min Mofters Jordefærd sad jeg med min Ven Seifart og flere lystige Fyre i et Bertshuus, to Miil fra min Fødeby, med firsindstyve Daler i Lommen; de ti havde lille Beilschenblau givet mig adskillige Smaaregninger for, og de andre ti havde jeg brugt til at give mine Kammerater et Afskedsgilde, og til at fiobe mig Klæder for.

Seifart sad ved Enden af Bordet med en Flaske fransk Rødviin for sig; Alles Dine vogtede paa ham. Jeg vilde ønske, jeg kunde give eder ret et lignende Billed af dette forunderlige Menneffe. Han var temmelig hoi, rank og bredskuldret, men mager; Alting paa ham var Sener og Nerver. Hans Ansigtifarve var bleg, og faldt i det Gule, naar han var rolig; men saasnart han begyndte at tale, glødede Kinderne smukt, og de store brune Dine funklede.

Skiondt han i det Hele foragtede Verden, lyste dog en ubeskrivelig Ynde og Venlighed frem imod de Mennesker, som han eengang havde fattet Godhed for. Men disse maatte ogsaa blindt hen rette sig efter ham, ellers bruste han op. Skiondt han ikke gjorde meget af Poesie, fordi hans egoistiske Natur ikke selv kunde øve den, var dog hans hele Væsen poetisk. Enhver Hændelse, ethvert Menneske, som mødte ham, forstod han at see fra den eiendommelige Side, og hvad han tænkte og meente, kunde han strax udtrykke med naturlig Betsalighed. Men Alt, hvad han skulde, maatte være improvisatorisk, paa staaende Fod. Hans Indfald, hans Tanker, hans Begeistring lignede Champagne-skum, der øieblikligt bruser, og vil nydes strax.

„Brødre!“ sagde han, i det han fyldte os vore Glas med den fyrige, endnu aldrig smagte Burgunder, „der gives i Grunden ingen høiere Lykke, end det skionne, fri omtum-lende Liv. Saaledes have alle dygtige Mennesker egentlig ogsaa bestandig levet fra de ældste til vore Tider. Hvilket Gaudium maa det ikke have været for Inachus, Cadmus og Cecrops, at lande med alle de lystige Kammerater i smaae Skibe paa fremmed Kyst, og indføre en ny Leve-maade! Men da de lærte at læse og skrive af Erichthonius, var det ude med dem; og Pericles var, med samt sin Ugtelse for Kunst og Videnskab, en Philister. Argonauterne seilede til Colchis, Hellenerne til Troja. Den forblindede Verden troer, de gjorde det, for at faae et forløbent Qvind-folk tilbage, eller et selle gyldent Skind; men de betiente sig af dette Skalkeskiul, for at kaste de Svage i Vandet Blaar i Dinene. I Grunden løb kun Munden dem i Band efter et godt Eventyr. Hvilken Fornøielse maatte det ikke have været, at leve med Romulus, Remus, og at danne en Fristat med dem mod Sabinerne, Albanerne, og hvad

de Spidsborgere videre hed. Dog, skulde jeg ønske mig at leve med Romulus, saa var det for at slaae ham ihjel igien, fordi han, ligesom den første Philister Raim, dræbte sin Broder af ussel Skinsyge. Remus har uden Tvivl været en ganske anderledes Karl. Han udloe Broderens barnagtige Indretninger: denne vilde allerede giøre en Bold, for at tvinge Indvaanerne ind i Borneertheden. Men nu kom Burscherne af den rette Suurdeig: Odin med sine Aser til Norden, Cimbrer, Teutoner, Longobarder til Syden. Det var engang Eventyrere i stor Stil. Siden efter slappede den misforstaaede Christendom sagtens Menneskeslægten noget igien. Men saa kom Normannerne, og lærte Sydlænderne Mores. Et ridderligt Sindelag udbredte sig, og snart kunde Korsfarerne maale sig med Cimbrer, Longobarder og Normanner. Rigtig nok maatte de atter smøre Philisterne Honning om Munden, for at de skulde giøre fælles Sag med dem. Men det var dem ikke meer at giøre om den hellige Grav, end om Keiser Frederiks røde Skæg. Siden den Tid har desværre Philisteriet udbredt sig. Men vor Herre sørger dog for Sine. Nu ere vi Protestanter. Og hvad protestere vi egentlig imod? Spørger Mansfelds, Hertug Christians Skarer, spørger Tillys og Wallensteins, hvad de slaaes for! Gud straffe mig, om de vide det! De søge kun Eventyr, og ere hinanden høist forbundne, fordi den forskiellige Tænkemaade giver dem Anledning til at bevæge sig heroisk og eventyrligt mod hinanden."

Her tømte han sit Glas, og blev ved i sin Tale: „Nu kunde vi sagtens giøre fælles Sag med en af disse store Hære; men saa bleve vi Trælle, der blindt maatte adlyde en mægtig Anfører. Soldaterne ere her kun Bricker paa det store Skafbræt; den bedste Skafspiller er den bedste Helt. Nei, levede vi endnu i de vandrende Ridderes Tider,

jaa vilde vi i Guds Navn drage paa Eventyr, staae Enfer og Faderløse bi, forsvare Jomfruer, og stille Philisterne ad, naar de havde faaet hinanden ved Haarene. Men Verden vil ikke vide mere af nogen Ridderaand, Enferne ville ikke staaes bi, Jomfruerne ville ikke forsvares, Borgere og Bønder ikke kommes til Hielp. Og Røvere ville vi ikke være, skiondt denne romantiske Streifen omkring i de friske, grønne Skove har noget yderst Tillokkende. Men Røverne ere Lumpenpaf og de allerværste Philistere. De slukke ikke om af Kierlighed til Eventyr, ikke for at øve Kræfter og Mod, men af Myrdelyst, af Bindsyge. Fanden tage alle slige usle Bevæggrunde!

Men jeg veed en Udvei," vedblev han, „hvorved vi kunne vorde Konger, Helte, Patriarcher, Borgere, Bønder, Røvere, Tyrker og Jøder, udøve Udelmod uden Selvopoffrelse, Grusomhed uden Samvittighedsnag. Vi ville være Comodianter. Vi ville opføre gamle Fastelavnsjubil, Farcer, Tragødier, ja selv moralske Legender. Og jeg vil være Formand for Banden."

Seisart havde ikke havt Halvdelen af sin Beltalenhed nødvendig, for aldeles at stemme os unge Mennecker efter sit Ønske. — „Men vi ville forædle Haandværket," vedblev han; „ikke drage omkring som Bacchanter, og tvinge de Svagere til at tigge for de Stærkere. Heller ikke ville vi give os ud for Troldmænd, Skattegravere, Astrologer og Refromanter. Endnu betragte vi kun Livet fra den lystige Side. Naar vi blive ældre, ville vi ogsaa være alvorlige. Endnu synge vi:

Nonnen drak, og drak med Munken,
 Karle, Piger tomte Dunken;
 Bor Prior med hele Flokken,

Dg Forvalteren med Koffen.
 Dg for Paven, Fædrelandet
 Draf de Vinen uden Bandet.
 Dg for Konge, ja for Pave
 Draf Enhver sig reent af Lave,
 Pimped Morgen, pimped Aften,
 Til der ei var meer af Saften.*)"

Nu droge vi lystige afsted med vor Seifart, som Træf-
 fuglene i ubekiendte Egne, og morede os; men da der
 begyndte at blive Ebbe i Pungen, sagde han: „Nu, Børn!
 maae vi arbeide.“

Temmelig trætte og meget trængende kom vi en deilig
 Aprilaften forbi en Ridderborg paa Thüringerfieldet. Vor
 Veiviser pegede i Forbigaaende paa en stor rusten Jerndør
 i Klippen. Vi troede, det var et Fængsel, men Veiviseren
 sagde, at Ridder Curt von Knaufdegen, der boede hist oppe
 paa Borgen som Enkemand, havde sin Biinkielder her.
 Det var en venlig, oprømt Mand, fortalte han, der godt
 kunde lide Løier iblandt, og som til den Ende tidt forflædte
 sig som slet og ret Borger, for at tale med de Reisende

*) Efter den gamle Vise:

Bibit ille, bibit illa,
 Bibit servus cum ancilla;
 Bibit Abbas cum Priore,
 Bibit coqvus cum factore.
 Et pro Rege, et pro Papa
 Bibunt vinum sine aqua.
 Et pro Papa, et pro Rege
 Bibunt omnes sine lege.
 Bibunt primum et secundo,
 Donec nihil sit in fundo.

i Bertshuset og give sig i Kæst med dem. Det kunde hændes sig, at vi ogsaa traf ham i Aften.

Neppe havde Seifart hørt dette, saa hvissede han til os: „Vi ville heller have vore Løier med ham; og dersom ikke Alting er imod os, saa skulle vi endnu i Aften smage Ridder Curt von Knaufdegens Biin.“

Nu maa man vide, at vi havde optaget en Bonde, ved Navn Barthel Schmolz, i vor Bande; han havde en tyk Mave, en bred Mund og et taabeligt Ansigt. Vi brugte ham til at børste vore Klæder og Skoe, og Seifart havde endnu af en anden Marsag taget ham med, thi denne Barthel var en comisk Maske, som kunde være os til største Nytte i vore Efterspil.

Da vi traadte ind i Giestestuen, sad en ærbar gammelagtig Borger ved det blankskurede sneehvide Egebord, hvis Midte var indlagt med sort Skifer. Han havde et stort Bæger staaende for sig af Buxbom, hvorpaa den berusede Noah, der tildækkes af sine baglands gaaende Sønner, kunstigt var udskaaen.

Vi gave vor Beiviser Drifkepenge, han var veltilfreds, og hvissede os til Tak ved Afskeden i Dret: „Den Mand, der sidder, er den omtalte Ridder Curt von Knaufdegen, en hiertensgod, mandhaftig Herre. Men her i Bertshuset maae I ikke forlade jer paa hans Ærlighed. Under Borgerfiortelen sfiuler Ridderen sig, og Træbægeret er ikke fyldt med Bertens jure Biin, men med den herlige Druesaft fra Kielderen, jeg viste jer.“ Beiviseren gif. Seifart havde med to Ord sagt os, hvad vi behøvede at vide, og Barthel begreb sin Rolle.

„God Aften, I høviske Ungersvende!“ raabte Ridderen os i Møde. „Hvem ere I, med Forlov? Omvandrende Skolarer formodentlig?“ — „Vi ere Studenter, som reise

til Erfurt, for der at fortsætte vore theologiske Studeringer," svarede Seifart hofligt. — „Nu, det er vel giort af jer," vedblev den gamle Herre; „det fornøier mig altid, at see unge raske Folk, der lægge sig efter den himmelske Videnskab, saaledes som den udødelige Luther har rensset os den fra alle Udværter og Tilfætninger." — Ved disse Ord fik jeg efter Sædvane stor Lyst til at fremstille mig som den salig Doctors Uetling, men et Blik af Seifart bandt min Tunge. I det han vendte sig til Barthel, spurgte han ham smilende: „Naa, Barthel! hvordan gaaer det? Er du endnu altid saa træt? Du gad vel gjerne have en god Taar Biin at lædste dig paa? Den gamle Biinfielder deroppe i Klippen med de forfaldne Trappetrin og den rustne Dør fik dig Munden til at løbe i Band, ikke sandt?"

„Den gamle Biinfielder?" sagde Ridderen. — „Ja vist," vedblev Seifart. „Jeg har rigtig nok fortalt Knekten, at det spøger deroppe, og han pleier ellers at være bange for Giengangere; men hans Bug gaaer ham over Alting, som I seer, og naar han blot kan drikke god Biin, forskriver han sig gjerne til Fanden med Krop og Siæl." — „Ja," svarede den gamle Ridder, som strax mærkede, hvor Seifart vilde hen, „rigtig nok siger man, det spøger der. Har du ikke hørt tale om denne Biinfielder før, min Ven?" — „Nei," svarede Barthel svinepolist, „men jeg gav meget til, at jeg kiendte den ret."

„For hundrede Aar siden", vedblev Ridderen, „skulde en ligesaa forvoven Svend, som du, gaae til Kiøbsteden. Da han kom i Nærheden af denne gamle Biinfielder, fik han Lyst til at undersøge den nøiere. Han saae sig om, og fandt Døren aaben til en Trappe, hvor der var ganske lyst. Han steg ned, og befandt sig pludselig i en Kielder med Biinsfade i Rækker til begge Sider. Han havde to store Kruffer med,

som rummede flere Kander hver. Binen var fortræffelig; men dog kunde Intet i Verden formaae ham til at vove den Spøg endnu en Gang. Længe efter har man fundet Røglen til Biinkielderen siddende i Døren; og den hænger til en A mindelse, stor og rusten som den er, derhenne paa Væggen i Stuen."

"Har han da seet Spøgelses?" spurgte Barthel. — "Formodentlig," svarede Ridderen. "Man siger, Gien-gangeren havde forudsagt ham sin tilkommende Død; og han skal ogsaa ganske rigtig være død derefter." — "Jeg kunde selv have stor Lyst", sagde Barthel, "til at prøve den Balsart."

Den gamle Ridder traf Seifart hen i en Krog, gav sig tilkiende, og sagde, han vilde gierne have nogle Løier for med Tykkerten. Seifart lod, som han blev forundret, gjorde Complimenter, og var strax villig til at giøre fælles Sag med Ridderen.

Den gamle Herre sendte Tilbud til Borgen, for at lade hente, hvad man behøvede. Barthel maatte Berten forsinke. Os andre havde Ridderen midlertid bragt ned i Hvælvingen ad en Giensti. Her fandt vi Lys og et lille Bord med Tavle og Griffel. Som Biergfolk eller Svartalser maatte vi krybe i sorte Overtræk. Neppe vare vi færdige, saa kom Barthel. Vi havde sat vore Lys i en Klippefløst, for at han ikke strax skulde see os. Med en Hornlygte i den ene og en Spand i den anden Haand, treen han ganske forfrækket ind, og hans Ledfager forlod ham ved Døren.

Barthel spillede sin Rolle godt. "Her staaer Navne nok, deilig skrevne med sorte Bogstaver paa hvide Skilter," sagde han; "men det er galt Latin, som Ingen kan læse. Hvad gjør jeg nu? Maaskee tapper jeg af den urette Tønde."

„Taf af det Dreehoved, som du lægger din Haand paa!“ tordnede den gamle Ridders hule Røst ud af Bælmørket. — Barthel skælvede, saa at hans Lys nær var faldet om i Lygten; men pludselig, som om der gik ham et Lys op, gjorde han et dybt Bux til alle fire Verdenshjørner, og raabte: „Mangfoldig Taf, naadige Herr Gien-ganger! Jeg mærker, I mener mig det ærligt.“

Nu havde den gamle Ridder atter Lyst til at brole forfærdeligt; men da han frygtede, Barthel i sin Angst skulde glemme at dreie Hænen om, og spille Binen paa Gulvet, taug han stille, thi den skønne gyldne Kilde sprudlede alt i Spanden.

Medens Bonden vendte os Ryggen, havde vi Tid nok til at blive tilsyne; og da han dreiede sig om igien, for at gaae bort med den fulde Spand, sadde vi tre ærværdige Oldinger (Seifart, jeg og en tredie Kammerat) i Biergmandsdragter, med lange hvide Buxkestiæg, og Regnetavler foran os, ved det lille Bord, og spærrede ham Veien.

Nu skulde Draflerne tale, og her viste sig den gamle Ridders Godhiertighed. „Giorer ham det kun ikke alt for broget!“ hvissede han os i Dret; „man har før seet, at en dum stakkels Dævel er falden i Afmagt af Skræk over saadant Hocuspocus, og har udgivet sin Aand.“ — „Vær ikke bange, Herr Ridder!“ svarede Seifart, „denne Karl har slet ingen Aand at udgive. — Hvor lang Tid, Broder!“ spurgte Seifart mig nu høit med huul Røst, „mener du vel, at denne uforstammede Lykkert, som bortstæler vor Biin lige for vor Næse, endnu har at leve, skæle og drikke i?“ — „Kun en stakket Tid“, var mit Svar (Barthel skælvede), „vil han endnu drikke Biin. Skiebnen har bestemt ham Døden i Ol og Brændeviin, og det ei engang af bedste Slags.“ — „Af, gode Gud!“ raabte Barthel for-

nøiet, „det er jo dobbelt saa stor Lykksalighed, som en stakkels Bonde kunde haabe. Mange Tak, fiære naadige Diavelskaber og Giengangere! for den gode Viin og den endnu bedre Spaadom. Thi skulde jeg ogsaa have den Skiebne paa mine gamle Dage, at maatte tage til Takke med Brændeviin og Ol, saa veed jeg dog, at man ogsaa kan blive overmaade godt fuld af disse ringere Drikkevare. Gre J salige Aander, saa ønsker jeg eder, at Saligheden maa vedvare til den yderste Dag; skulde J derimod være fordømte, da er det vist skeet af Vanvare, vor Herre vil nok forbarme sig over eder, og forløse eder af denne Arrest, skiondt en god Viinkielder ingenlunde kan kaldes et haardt Fængsel.“

Derpaa vilde han gaae, men for at han dog ikke skulde dandse paa lutter Roser giennem Jammerens Huler og Glendighedens Galler, sluffedede vi Rysene, og fulgte ham hylende til Dørs med vore Krabasser.

Den gamle Ridder loe ret hiertelig over denne Spøg, tog Afsked med os, da det var silde, og indbød os at spise hos ham paa hans Borg næste Morgen Klokken ti.

Vi ilede til Bertshuset, og traf Barthel der med Viinspanden. Aftensmaden smagte fortræffeligt oven paa alle disse Gventyr, og i den ædle Viin drak vi den ædle Ridder Gurt von Anausdegens Sundhed.

Ridderen og hans Borgcapellan.

Hvor fornøiede det mig næste Morgen at bestige Fjeldet med mine lystige Staldbrødre, og trine ind i den gamle Ridderborg!

Man bragte os giennem en Forstue og den smukke Ridderfal ind i von Knaufdegens Dagligstue. Hans Borgcapellan stod for ham, og havde fuldendt en Skrivelse i hans Navn. Den gamle Herre trykkede Knappen af sit Sværd i den ved Brevet hængende Bogklump. Heraf saae man, at Ridder Knaufdegen ikke forstod at skrive.

Han hilste os venligt, og spurgte, da han havde seet sig om: „Hvorfor have I ikke taget Barthel med?“ — „Strenge Herre!“ svarede Seifart noget omsindtlig, „han er vor Tiener, vor Opvarter.“ — „Han var dog Hovedmanden i Comødien i Gaar,“ sagde den gamle Ridder tørt; og med en neppe mærkelig Rynke i Panden lagde han til: „Jeg tænkte ikke, vi i Dag toge det saa nøie med Rangene.“ — „Hvis det er saaledes meent,“ svarede jeg, „saa takke vi for den tiltænkte Raade, og drage i Guds Navn videre.“ — „Naa naa, min unge Spradensfelt!“ sagde Ridderen godmodig, „du er mig fordømt fort for Hovedet. I ere Studenter — Theologer — lærde Herrer; for dem bør en gammel Ridder have Respect.“ — Seifart betragtede mig med et spodsk Smil, rystede paa Hovedet, og sagde: „Det maa I ikke regne vor Ven Herr von Luther saa nøie, strenge Ridder!“ — „Herr von Luther?“ sagde den gamle Ridder, „den adelige Slægt kiender jeg ikke.“ — „Seifart!“ sagde jeg, i det jeg traf ham ved Kioleærmet, „endnu et eneste saadant Ord, og du seer mig for sidste Gang.“ — „Tilgiv, Herr Ridder!“ vedblev Seifart rolig, „det er saa en lille Spøg, vi unge Mennesker have for mellem os. Hvis I onsker det, kunne vi gjerne strax sende Bud efter Barthel.“

„Han kunde varte op med ved Bordet,“ sagde Herr von Knaufdegen. „Og vide I hvad? en bedre, reenligere Dragt skulde han dog med Rette have paa. Hvis I Intet

have derimod, vil jeg forcere ham en junkelnagende ny Narredragt, som min salig Faders Nar kun har baaret et Par Gange, før han døde. Den har ligget tyve Nar i Klædeskabet, og naar den bliver banket, børstet og luftet, er den saa god som ny. Den vil flæde ham godt. Jeg haaber ikke, han har Noget at indvende mod Røverumpen, Bælten og Ujelsbørerne?" — „Ikke det mindste," svarede Seifart, og vi andre med ham, meget fornøiede og tilfreds-stillede. Strax blev der sendt Bud til Bertshuset efter Barthel.

Medens den gamle Ridder kaldte en Svend, og lod ham besørge Brevet, indlod Capellanen sig i Samtale med os. Vi mærkede nok, at han skulde føle os paa Tænderne, hvor lærde vi vare; men han var selv et hoist uvidende Menneſke, som i sine unge Dage havde været Munk, og siden var gaaet over til den lutherſke Troesbekiendelse. Da Seifart gif ham paa Klingen med sine latinske Floskler, tabte han Næse og Mund; og for at vi ikke skulde røbe ham, overøste han os med Lovtaler, da Ridderen kom tilbage.

„Nu, det glæder mig," sagde von Knaufdegen, „at I ere haabefulde Ungerjvende. Nu skal jeg ogsaa vise eder min Borg, medens der bliver dækket Bord."

Derpaa førte den gamle Herre os omkring. Vi maatte bestige og omvandre den farlige Ringmuur med ham. Derpaa besaae vi Værelserne. Han aabnede os Rustkammeret, fuldt af Steenøjer og Ustefrukter fra de ældste Thüringers Heltetid. Skionne Harnisker, Hjelme og Sværd fra yngre Tider hang i glimrende Rækker. Men hvad der morede os meest, var en stor Samling Driftetar af Guld, Sølv, Træ og Elfenbeen. Af alle mulige Skiffelser kunde man drikke: af Skibe, Beirmøller, Lygter, Sækkepiber, Biin-

druer, Æbler, Paafugle, Abefatte, Munke, Nonner, Bønder, Dyr og allehaande Horn.

Den gamle Ridder tillod os at vælge, hvilke Drifkekar os lystede. Vi valgte nogle grønne Glas, dannede som Biindrue. — „Det have I gjort vel i,“ sagde den gamle Ridder; „Rhiuskvinn maa drifkes af grønne Glas, og det andet Skramleri er mere til Spas, end til Nytte. Hvem Pokker vilde drifke af Bindmøller, Nonner og Munke, naar man har Glas?“

Da vi traadte ind i Spisestuen, stod Maden paa Bordet; det Meste efter den Tids Maade røget, indsaltet og pebret. Dog stod der ogsaa en stor stegt Kapun for Borgcapellanen, som strøg Kiolecærmerne op, og gjorde sig rede til, med en lang blinkende Kniv i Haanden, at skære for, og lod nu først ret til at være i sit Element. Tre Tienere stode bag Stolene, og imellem dem Barthel ganske ærbar med en Serviet under Armen, klædt som Hans Wurst med lange nedhængende Ælsører. Naar han imellem rørte sig, klang Biælden ham bag i Hævehalen, som paa en lille Stuehund; dette gjorde ham undseelig, og derfor blev han for det meste staaende som grundmuret til Gulvet. Ridderen hilsende ham ganske alvorlig med et venligt Nik, og efter hans Exempel lode vi andre ogsaa, som om slet intet Usædvanligt foregik.

Da Capellanen havde læst til Bords, overfaldt han Kapunen, og frammede lidt efter lidt alle de Anecdoter ud, som findes i Frater Johannes Paulis Mademecum. Dog havde han ogsaa selv undertiden pudfuge Indfald, og det var rørende at see, hvordan den gamle Ridder, der formentlig hver Dag maatte døie disse Historier, anstillede sig forundret og overrasket, som om det havde været første Gang, og stirrede os stivt i Dinene, for at opfordre os til

at lee; Altsammen for at stille sin Capellan i det gunstigste Lys, og for at more os.

„Kan I vel ogsaa skære en Kapun for, Fader Gottskalk!“ spurgte han spottende, „siden I dog staaer saa forvoven der med det blinkende Staal i Haand?“ — „I er maastee bange for, Herr Ridder!“ svarede han, „at jeg skal foreskære denne Steg, som fordem Adelsmandens Skriftefader?“ — „Nu, hvad gjorde da han?“ spurgte Ridderen, i det han nysgierrigt stirrede paa os; og vi mærkede meget godt, at han kunde Historien udenad. — „Han skar først Hovedet af Kapunen,“ sagde Herr Gottskalk, „og lagde det for Adelsmanden selv, fordi det tilkom ham med Rette, som Familiens Hoved. Fruen fik Halsen, fordi hun var Hovedet nærmest; Trøsknerne Bingerne, fordi Pigebørn slagre hid og did med deres Tanker; og Sønnerne fik Benene, som Støtter for Familien. Men den uformelige Krop tog Munkens selv, fordi han ogsaa var saadan en Klods uden Hoved, Hals, Binger og Laar.“

Ridderen loe, fyldte vore Glas, og fortalte Herr Gottskalk, at han i Dag havde viist os Borgens Sieldenheder. — „Da vare de dog sikkert Intet imod de tre Sieldenheder i Leipzig,“ sagde Capellanen. — „Hvad var da det for nogle?“ spurgte Ridderen, og saae paa os. — „Munkene“, vedblev Capellanen, „solgte der Korn hele Aaret igiennem, og havde ingen Marker, opførte store Bygninger, og vare Stoddere uden Penge, og fik Børn hvert Aar, uden at være gifte.“

„Bore Fremmede have endnu ikke seet Capellet,“ sagde Ridder Knausdegen; „der maa I vise dem det skionne Altarblad.“ — „Det kommer an paa, om de helst ville see vor Herre død, eller levende,“ svarede Capellanen; „det kunde ellers let gaae mig, som Maleren med de tre Bønderkarle.“

— „Hvordan gif det da ham?“ spurgte Ridderen, og saae paa os. Capellanen vilde først drikke engang til sin Mad, men skyndte sig for meget, og fik Vinen i Brangstruben. Seifart benyttede denne Pause, og tog til Orde: „Tillad, Herr Ridder! at jeg fortæller Historien, medens Herr Gottskalk faaer sit Veir igien; jeg har ogsaa læst den hos Frater Johannes Pauli. Maleren spurgte dem, om de vilde have en død, eller levende Christus. Min gode Mand! svarede Bønderne, mal os en levende; ere vi ikke fornøiede med ham, kunne vi jo altid siden slaae ham ihjel.“

„Jeg hører dog Intet heller,“ sagde den gamle Ridder, „end slige lystige Historier. Det er saa morsomt ved Bordet; man leer, og fordøier Maden bedre.“ — „Bisfelig,“ svarede Seifart, „til Afvevling kan det være godt nok. Kun maae slige Anecdoter ikke følge Slag i Slag oven paa hinanden; thi da kunde man ligesaa gierne sætte sig alene hen paa sit Kammer med et gammelt Bademecum i Haanden.“ — „Det tilstaaer jeg,“ sagde Ridder Curt, „Bedre er bedre; og det Allerbedste er, naar man selv kan hitte paa gode Løier.“ — „Men saa maa ogsaa Alvor smukt afvevle med Spøgen,“ bemærkede Seifart. „Den evige Spas er et Slags Parforcejagt, hvorved tilsidst det ædle Dyr Bittigheden styrter, og forbløder sig. Jeg har ogsaa mærket, at der gierne skjuler sig noget Uvenligt, Tilbageholdende i det uophørlige Spas-mageri. Man spøger, fordi man ikke troer hinanden ret; fordi man frygter for at blive uenige i en alvorlig Samtale. Ogsaa følger der altid paa saadan Overgivenhed en tom, flau Taushed, i hvilken man seer forlegen paa hinanden, og ikke veed, hvad man skal hitte paa.“

„J har Ret, min Ven!“ svarede den gamle Ridder, „Sligt maa komme af sig selv, og ikke drives alt for vidt.“ — „Hvorfor“, vedblev Seifart, „var altid Hofnarren med

samt sin Wittighed et foragteligt Dyr? Fordi han var en Tiener? Paa ingen Maade; det vare de andre Svende ligesaa vel, og foragtedes dog ikke derfor. Nei, fordi han gjorde et Haandværk af Spasmageriet. Det er altid en jammerlig Ting, at skulle være lystig; derpaa giver vor Barthel os i Dag et indlysende Beviis. I Gaar var han oprømt, da han endnu stak i Bondefosten; i Dag, da han har faaet Narredragten paa, har han mistet sit Lune, staaer med Servietten under Armen som en Døsmer, og ligner med de nedhængende Ujelsører en virkelig Ujel."

"Bed Gud, det er sandt!" raabte den gamle Ridder. "Hen med dig, Karl! og kom igien i dine gamle Klæder og med dit gamle Lune. Staaer han ikke der med det forbarmelige Ansigt og de foldede Hænder, som en arm Synder i Skriftestolen, der gierne vilde skiule Nævesvandsen for vor Herre selv, hvis han kunde! Saa sandt jeg lever, det alvorlige Skabilken faaer mig til at lee."

"Saa har jeg jo opfyldt min Pligt som Hofnar, hvis I gjør det," sagde Barthel, og gif ud, fulgt af de andre Tienere, som efter Ridderens Bink lode os være alene ved Bordet.

"Den Bondefnold har moret mig i Gaar i Biinfielderen," sagde Ridderen. — "Jeg troer, der kunde blive en taalelig Comediant af ham," svarede Seifart. "Holder I af Skuespil, Herr Ridder?" — "Spørgsmaal, om jeg holder af dem," svarede den gamle Herre; "men hvor skulde jeg vel faae sliig en Fornøielse her i min gamle affides Rede? Jeg var engang i Dresden tilstede ved et Fastelavnsspil, og havde nær leet min Mave itu. Men der gaaer mig et Lys op: I ere vandrende Skolarer, I ere uden Tvivl..." — "Det maa forståes cum grano salis," faldt Seifart ham i Talen. — "Grano salis," gientog Ridderen, og

vendte sig til Capellanen, som sad ganske taus og stødt, fordi han ingen flere Anecdoter maatte fortælle; „hvad er grano salis, Capellan?“ — Uden at sige et Ord, pegede Capellanen med Kniven paa det for ham staaende Saltkar; og Seifart vedblev: „Vi ere skikkelige Folk og ordentlige Studenter, som alt Herr Gottskalk har sagt jer. Vi have ogsaa i Sinde at fortsætte vore Studeringer med al Alvor og Flid; bede derfor, at I ikke blander os med det sædvanlige Kram. Men Ungdommen elsker Munterhed; hvis det skulde behage eders ridderlige Giestfrihed, at tage til Takke med vore første Forsøg i en Kunst, som Aristoteles og Grækerne agtede høiere end Alt...“

„Paa min Siæl, det er herligt,“ raabte den gamle Ridder. „Ikke sandt, Capellan?“ — „Comodianter!“ sagde den geistlige Mand, og traf Rynker paa Næsen, „ha ha! nu begriber jeg, hvorfor de gode Herrer selv ville snakke. Kun veed jeg ikke, hvad de da have saa meget mod Hans Wurst og andre saadanne Narrestreger.“ — „Paa Bræderne, velærværdige Herre! have vi Intet derimod,“ raabte Seifart; „men det gaaer os, som andre Haandværksfolk: vi kunne ikke lide Bonhaser, som fuste os i Haandværket. I øvrigt,“ tilsatte han fornemt, „spille vi kun for at øve vore videnskabelige Talenter. Vi give egentlig latinske Comodier; dog ogsaa Stykker i Modersmaalet. Ønsker I at see nogle Dramer af den udødelige Plautus eller Terentius opførte, Herr Ridder?“

„Nei, nei,“ sagde Ridderen, „Tydsk, ficere Dreunge! Tydsk, at vi alle kunne forstaae det. Jeg vil indbyde saa mange Folk dertil fra Byen, som Riddersalen kan rumme.“ — „Maaskee lyster Eders Strenghed at see den gruelige Tragødie om den vidtberømte Doctor Faust, samt nogle Hans Sachsiske Esterspil, hvori maaskee ogsaa Barthel med

Held kunde optræde?" — „Ja, ja!“ svarede Ridderen; „det er godt, det er herligt.“

„Saa vil da Eders Strengthed gunstigen tilgive os,“ vedblev Seifart, „at vi allerede i Aftes have aflagt Prøver paa vor Duelighed, og opført eder et lille muntert Stykke, for at vise eder vore Gaver, at I ikke skulde fiobe Ratten i Sæffen. Illusionen var dertil aldeles fornøden, og I vil altjaa ikke tage det ilde op, at vi dengang — som altid maa skee ved slige Forestillinger — bildte eder Noget ind, for at more jer.“

„Hvorledes?“ raabte Ridderen vred, „I have spillet Comødie med mig?“ — „Ikke med, kun for jer, Herr Ridder!“ svarede Seifart med et ærbødigt Buf. „Vi have fordrevet eder Tiden med en Spøg, og skaffet os selv et godt Glas Biin, som ikke var at faae for Penge.“ — „Og Bondefnolden?“ — „Vilde ikke været halv saa morsom,“ vedblev Seifart, „hvis han havde været virkelig bange.“

Nu opstod der udenfor en forfærdelig Larm. De tre Tienere styrtede ind i Stuen med blodige Næser, og anklagede Barthel, der havde pryglet dem, fordi de havde skjieldet ham ud for en Nar.

„Skammer eder for en Ulykke!“ raabte den gamle Ridder. „Tre slige Flegler, der skulde være Riddersvende, lade sig prygle af en eneste Bonde? Nu seer jeg, Barthel er en heel Karl, og jeg tilgiver jer andre for hans Skyld. Min Borgfoged skal skaffe jer Skiermbrætter, og i Overmorgen senest maa der opføres et Stykke i Riddersalen.“

Capellanen indvendte, at de skionne vævede Tapeter vilde tage Skade deraf; men uden at bryde sig om hans Indvendinger, stod Ridderen op, og indbød os at gaae paa Jagt med sig.

Saa vidt var gamle Bedstefader kommen i sin Fortælling, da han sagde: „Nu, Born! begynder en ny Periode i mit Liv. Endnu har der ingen Kiærlighed indblandet sig i, hvad jeg har fortalt eder. Denne Følelse gjør et mægtigt Indtryk paa Unglingen, giver hans Aand et høiere Sving, hans Bæsen et dybere Præg. Troer ikke, at jeg har været ufølsom for denne bitter-søde Liden-skab, fordi jeg endnu ingen Kiærlighedshistorier har fortalt eder. Mange slige Eventyr faae I heller ikke at høre. Med et varmt Hierte og en let-bevægelig Phantasie for Skionheden har jeg altid forbunden dyb Verbødighed for det smukke Kion, og har aldrig kunnet aflægge en vis Blyhed, der vel ikke opstod af nogen smaalig Tænkemaade, men heller ikke var skikket til at gjøre Erobringer, endnu mindre til at drage Fordeel deraf. En lille Blomst har jeg dog plukket paa min Bei, som jeg kalder min Viol, før jeg, efter at være trængt giennem Torne og Tidslær, vandt min herlige Roje. Det og meget Andet ville I med det Første faae at høre.“

Bissekremmersken.

„Jeg har lovet eder,“ vedblev han næste Aften, „at vi nu skulle komme i smukt Fruentimmerselskab, og hvad man har lovet, maa man holde. Vi bleve staaende i Borgen hos gamle Ridder Curt von Knaufdegen. Jeg fortalte eder, at han tog os med paa Jagt, og tillod os at opføre Comodier i hans Riddersal.

Jeg begriber ikke, hvor Seifart saa hurtig med Borgfogedens Hielp fik indrettet et Theater i Salen; jeg havde

nok at passe paa mine egne Sager, thi jeg skulde spille Hovedrollen i et Stykke, som hed Den forlorne Søn. Deels havde Seifart vel ikke Tid til at spille med Første Aften, fordi han tillige var Directeur og Maskinmester; deels har jeg ham mistænkt for, at han brugte mig som Folie for sit Ingeniums Diamant, saa at man, naar jeg i Forveien havde anstrenget mig forgieves, først ret skulde beundre hans Kunst efter Fortieneste.

Men dengang havde han forregnet sig, thi jeg fik et overordentligt Bisald. Jeg var en ret smuk Knøs, og den Skuespiller, der har dette Fortrin, spiller altid Qvinderne tilpas. I første og anden Act fremtraadte jeg fiæk og tillidsfuld i al min Pragt og Herlighed. I tredie Act, da jeg skulde æde af Trug med Svinene, var jeg vel ikke meer saa pyntet; men den phantastiske, sagtens noget forrevne, men derfor ikke mindre smukke Hyrdedragt klædte mig endnu bedre. Koner og Piger havde en ret Hiertens Medlidenhed med mine nøgne Arme og Been, og græd ikke lidet, da den grumme Fader ikke strax vilde tage den bortløbne Herr Søn til Raade igien. Men da jeg nu lovede Bedring i lange fiedsommelige Knyttevers, fastede mig for Faderens Fodder, og blev løftet op af ham og trykket til hans Bryst, da begyndte der en forfærdelig Næsesnyden, og Bisaldet fik ingen Ende. Den lystige Person i Stykket derimod, Svinehyrden, lagde man slet ikke Mærke til. Kun nogle gamle Folk loe ad hans Pudsenmagerier, og iblandt disse Ridderen selv, der intet Dølgemaal lagde paa den Forkiærlighed, han bar for Barthel, der agerede samme Svinehyrde.

Jeg var ret oprømt, og da jeg, efter at Stykket var til Ende, traf Seifart bag Skiermbrætterne, trykkede jeg ham mere broderligt, men ogsaa mere fiækt til Hiertet, end nogenfinde før. Han modtog temmelig koldt mine Gunstbeviis-

ninger, og sagde blot: „Det fornøier mig, at vi endogsaa kunne behage Folk, som slet ikke vide, hvad Kunst er.“ Dette skulde jeg nu egentlig taget ham ilde op; men jeg havde ingen Tid. Der skulde spises nede i en stor Lade, hvor alt et langt Bord var dækket. Dog det var ikke efter Maden, at Tænderne løbe mig i Band, skiondt jeg havde grebet mig dygtig an som forloren Son; imellem Tilskuerne havde jeg opdaget en deilig Pige, hvis blaae, smægtende Dine bestandig vare henvendte paa mig, saa at jeg et Par Gange under Spillet nær var kommen ud af Concepterne. Hendes sorte, rødtfommede Livstykke, der sluttede ærbart om den fremknoppede Barm, de nedhængende blonde Fletninger, og den lille Gyldenstykses Hue med stivede Kniplinger, som bedækkede hendes Baghoved, uden at skiule Haarene foran, der skilte sig ad i Banden, flædte hende overmaade godt. Man sagde mig, det var en omvandrende Bisje-fræmmers Datter.

Jeg havde, strax efter at Stykket var ude, seet hende gaae op i det øverste Stokværk til Borgfogdens gamle Kone med en Æske Kniplinger; og jeg kiendte allerede Huset saa vel, at jeg efter min Regning maatte møde hende paa den lange halvmørke Gang, naar jeg skyndte mig noget.

Med bankende Hierte og skiælvende ilede jeg op ad Trappen. Jeg havde ikke ventet længe, før jeg hørte en Dør aabnes henne i Gangen, og gienkiendte den lette skionne qvindlige Skabning, som kom hurtig tilbage. Mit Hierte bankede endnu stærkere, og en heftig Følelse sagde mig, at jeg maatte benytte Diebliffet, dersom det ikke skulde gaae tabt for evig. At Pigen holdt af mig, havde jeg tydelig mærket.

Da der pludselig mødte hende Nogen i den mørke Gang, blev hun forskrækket, og udstødte et lidet Skrig.

Jeg greb skielvende hendes skionne Haand, og stammede jagte: „For Himlens Skyld, karesten Jomfru! skrig ikke, gjør ingen Stoi, det er mig, det er den forlorne Søn.“ Med disse Ord traf jeg hende hen til den matbrændende Lygte, at hun kunde see, hvem jeg var. — „Ak, Gud! kære forlorne Søn!“ sukede hun venligt, og trykkede heftigt min Haand. I dette Nu laae vi i hinandens Arme. Hendes Mund, hendes Hænder, hendes Hals og Nakke bleve bedækkede af mine Kys, hvilke hun stiltiende og ofte giengieldte. Det var et herligt Dieblif. Kiærlighed var det endnu ikke, men Forelskelse af det ædleste Slags, uden Forsængelighed, uden Forforelse, uden Synd. To unge blomstrende Natureer mødtes, henrevne af giensidig Beundring og Tilbøielighed. Sagens er en saadan Begeistring ikke uden Sandselighed. Dog et Kys er dens høieste Dnske og Nydelse. Bistnok er den endnu ikke rodfæstet i Hjertet; den boer i Phantasiën, og er egentlig kun den forstærkede Sands for Skionhed og Ynde hos de forskiellige Kion. Derfor spirer, blomstrer og visner den, som en Viol i Græsset, og er saa fiern fra den grovere Sandselighed, at den affkyer og foragter al Plump-hed som noget Nedrigt. Men ligesaa langt er den ogsaa endnu fra at være Kiærlighedens fulde Sommerrose, der ikke blot spirer frem af Henrykkelse over den skionne Skabning, men af Henrykkelse over den skionne Siæl. Aldrig trives Kiærlighed, uden at hiin søde Fortryllesse gaaer i Forveien; ogsaa maa den altid i en vis Grad være forbunden dermed, hvis den ikke skal føles til blot Benskab. For Nesten kan Elskov meget godt trives uden Kiærlighed. Ikke alle Fersken-træets hvide Blomster vorde Frugter.

Gud veed, hvor længe vi vare blevne staaende saaledes i den mørke Gang som Amor og Psyche, dersom ikke den gamle Borgfogedinde havde aabnet sin knerkende Dør, for

at gaae ned til Selskabet. Brat var min skionne frygtsomme Naa flygtet bort af mine Arme. Tumlende fulgte jeg hende ned ad Bindetrappen. Denne Aften havde jeg endnu den Glæde, at sidde ved Siden af hende. Jeg vovede at berøre hendes Fingre, og at trykke dem med mine, naar jeg rakte hende Tallerknerne; det fandt hun sig i, uden dog at gjøre Siengield. Men da jeg vovede at berøre hendes Fod lidt med min, traf hun den hurtig tilbage, og rykkede sin Stol længer fra mig. Nu blev jeg vred, vilde ikke tale med hende, og vendte mig til min anden Naboerske. Da taledes hun atter saa venlig til mig, hendes færlighedsfulde Blik hvilede paa mig, hun greb min Haand under Samtalen, og trykkede den; og da jeg atter vovede at nærme mig hendes Fod, trykkede hun min ganske sagte med Spidsen af sin Sko. En himmelsk Ild giennemstrømmede mine Aarer, og da jeg i samme Dieblis skulde række hende en Suppetallerken, var jeg just i Færd med at helde hende den glohede Suppe ned i Skiodet. Men Seifart, som sad ligeover for, fordybet i en Samtale med et smukt Fruentimmer, havde desuagtet holdt Die med mig; han bøiede sig hurtig over Bordet, og greb Tallerkenen just i det Dieblis, da den begyndte at gynge mig i Haanden.

Da Maaltidet var til Ende, blev man enig i at spadserere, siden det endnu ikke var silde, og det var deiligt Maaneskin. For at komme i den store Skov, gif vi først giennem en lille Lund; her var et Steengierde, som skulde overflavres, fordi Ledet var lukket. Min Skionne var kommen op paa Gierdet, og mig tilkom det nu, at hielpes hende ned. Men af ærbødig Beskedenhed — egentlig af lutter Lust dertil — vovede jeg ikke at omarme de trinde Lænder. Jeg tog hende om Smalbenene, nede ved de nydelige Fødder; derved tabte Legemet Ligevægten, hun vaklede, og havde maaskee flaaet

Hovedet i Stykker mod Steengierdet, hvis ikke lykkeligvis Seifart — der ikke havde været halv saa undseelig for sin langt tungere capitolinske Venus — var sprungen til og havde reddet min styrte Pige.

„Blager da Ganden dig skinkbarlig, Menneſte?“ raabte han. „Er du gal? Vil du i Aften myrde den søde Glut paa alle mulige Maader? først koge hende levende, og saa slaae hende Hierneskallen ind?“ — „Af, Gud! fiære Jomfru!“ jukkede jeg, i det jeg kyssede hendes Haand, „tilgiv! Det var af bare — af bare — af bare . . .“ — „Af bare Dumbhed!“ raabte Seifart, i det han forlod os, og atter skyndte sig hen til sin Skionne, der bragte sine Klæder i Orden, hvilke vare blevne noget forskubbete ved Redhielpningen. Men den fiære Pige vidste nok, hvorfor jeg havde baaret mig saa feithaandet ad, og tilgav mig gierne.

Næste Dag maatte hun følge sin Fader omkring i Eggen og i Kiøbſteden; først følgende Dags Aften saae jeg hende igjen i Ridderjalen, da den gruelige Tragodie Doctor Faust blev opført. Jeg spillede ikke med i Aften, stod iblandt Tilskuerne, og havde valgt min Plads jaaledes, at jeg under Forestillingen bestandig kunde have hende i Diesyn. Af, hvor mange forelskede Diefast vexlede vi ikke denne sidste Aften! Men vi gjorde det for grovt, Faderen mærkede Uraad, og da Forestillingen var til Ende, tog han hurtig Afſked med den gamle Ridder, og gik sin Bei med sin Datter.

Hun vendte sig om i Døren, løste en lille rød Sloise af sit Bryst, lod den falde, saae endnu engang paa mig med et sodt Afſkedsſmiil, og forsvandt. Jeg styrtede hen og bemægtigede mig min Skat. Jeg har endnu den lille Sloise, den er mør og askegraa. Den søde Glut saae jeg aldrig meer.

Efter Forestillingen spiste Seifart og jeg alene sammen paa vort Kammer. Uagtet min Bispekræmmerse havde jeg dog i enkelte opmærksomme Dieblif overtudet mig om, at han spillede Fausts Rolle fortræffeligt. Flere smukke Tanker, Billeder og Indfald havde han selv sat til, Meget havde han udeladt, for at fremstille Characteren og Lidenskaben mere kraftigt. Men han forlangte slet ikke min Roes; heller ikke brød han sig om, at den gamle Ridder og Tilskuerne havde moret sig mere over Barthel som Casperl, end over ham som Doctor Faust.

„Jeg har allerede vænt mig til at foragte Menneffenes Ligegyldighed og Ubillighed,“ sagde han. „Hvo der virker Noget tilgavn, maa være tilfreds med, at han gjør det; kunne eller ville de Andre ikke begribe det, desto værre for dem.“

„Du har spillet fortræffeligt,“ sagde jeg med et dybt Suf. — „Hvad Forelskede og Drukkenbolte sige,“ svarede Seifart, „rager mig endnu mindre, end hvad ædrue Philistere vaase. Du har jo slet ikke seet mig spille, men uafsladelig badet dine Dine i Bispekræmmerfens blaa Feedamme. Men bild dig ikke ind, at jeg imidlertid har været orkesløs, og som en Nar kun snappet efter tørre Laurbær og hule Nodder, medens du gjorde dig lækker for det smukke Barn! Saae du ikke det deilige unge Fruentimmer, som sad hos mig i Overgaars Aftes, da du var i Færd med at helde Suppen i Skjodet paa din Hyrdinde? hende med den fulde, faste Barm, det smeffre Liv, de sneehvide Hænder og Arme, de svulmende Haarfletninger?“ — „Bist saa jeg hende,“ svarede jeg; „hun var rigtig nok meget smuk, kun forekom hun mig at have noget vel Sandseligt, Letfærdigt i sit Bæsen.“ — „Deslettere bliver jeg færdig med hende,“ svarede Seifart.

„Det er min Elskte; og nu vil Tiden lære, hvem af os To der høfter den bedste Kiærlighedsfrugt.“

Jeg var for høitidelig stemt, for veemodig og trøstesløs til længer at kunne holde ud hos denne sangvinske Elsker. Han spiste en heel Kapun med største Appetit, og drak overflødig Rhinskviin dertil paa den smukke Bagerstes Sundhed. Jeg sneg mig ud af Døren, og tog min Pennekniv med, som laae paa Bordet. — „Hvorledes?“ raabte han efter mig, „du vil dog ikke stikke dig ihjel? I Aften have vi havt Tragødie nok. Glem ikke, at du i Overmorgen skal spille Gaardskarl i de Hans Sachsiske Narrefødsler!“ — „Jeg vil kun skære hendes Navn i et Træ,“ sagde jeg. — „Saa gjør mig den Tieneste,“ raabte han, „og skær min Dyrebæres Navn ved Siden af! Hun hedder Catharine Benedicte Elisabeth Messerschmidt. Men pas vel, at du vælger et fyldigtammet Træ til alle disse mange Bogstaver, med rigeligt Løvværk og glat Bark, som hun er selv; og tag dig ogsaa Vare, at du ikke skærer dig i Fingrene, eller brækker Pennekniven i Stykker med alle de mange C'er, G'er og B'er, der ere vanskelige at skære, især i Maaneskin!“

Jeg løb hen i Lunden, og standsede først ved Steengierdet, hvor jeg, betagen af bange Kiærlighed, havde været nær ved at dræbe min hulde Byrde. De deilige Been, som paa en saa fortryllende Maade forenede det Spæde med det Fyldige, stode atter for min Phantasie. Derpaa forestillede jeg mig ret levende det herlige Ansigt med de adskilte Haar i Panden, med de nedhængende Fletninger, og den Gyldestykkets Hue med de stivede Rniplinger.

Et stort Træ stod just og vendte sin glatte, lyse Bark imod Maaneskinnet. Hurtig luffede jeg Pennekniven op, vilde skære — og nu først faldt det mig ind, at jeg ikke vidste hendes Navn. Jeg begreb ikke, hvor det var muligt,

ei at vide dens Navn, jom jeg allerede kiendte saa godt. Jeg var utroftelig. Ikke engang hendes Navn havde jeg tilbage. Jeg kastede mig paa en Bænk, og flød hen i Taarer. Et lille lystigt Egern hoppede omkring i Grenene, sad undertiden stille i Maanefkinnet, lagde sin prægtige, brune Hale tilbage paa Ryggen, og lod til at holde mig, der sad med Armene over Kors, hængsunken i Drømme, for en Trækflods. Jeg havde endnu aldrig seet slikt et Dyr; det nydelige Syn adspredte mig nogle Dieblif. Men snart vendte Beemoden tilbage. Jeg skar Ordet Elskede i Træet, kyskede Bogstaverne, og gif en lang Bei hen ad den Kant, hvor hun var bortreist med sin Fader. Træt og modig kom jeg tilbage fra min Vandring. Jeg vilde endnu engang kysse Ordet Elskede, og saa gaae til Sengs med min Kummer.

Da jeg nærmede mig Træet, læste jeg: Elskede Catharine Benedicte Elisabeth Messerschmidt. Den Skielm Seifart havde endnu i Aften, saa søvnic han var, spillet mig dette Puds. Jeg fandt mit Kiærlighedsminde vanhelliget ved denne Spas. Først havde jeg i Sinde at skrælle al Barken af paa det Sted, siden vilde jeg kun bortskære Bagerstens Navn. Endelig greb jeg til det Middel, kun at bortskære det af mig indprægede Ord Elskede, og lod Navnet staae. Men liig Spindeværven, der, naar man sønderriver dens Bæv, ufortroden begynder sit Arbeide i en anden Krog, udsogte jeg mig et andet Træ i Nærheden, omvoget af Krat. Her trængte jeg mig giennem Torne og Qviste, og brød mig ikke om, at de reve mig til Blods; tværtimod var det mig fiært, at blive saaret: det forvissede mig om mit Monuments Sikkerhed. I dette skiulte Lys kunde jeg nu anbringe mit Elskede, uden Frygt for at det skulde blive profaneert ved fremmede Tilfætninger.

Åh, Gud! Børn! vi gamle fornustige Folk skiemte altid, naar vi tale om Ungdommens Kierlighedshistorier. I Grunden er det Misundelse, fordi vi ikke længer kunne lege med; fordi denne bittersøde Glæde nu er negtet os. De ere sure, jagde Ræven om Biindruerne, der hang ham for høit.

Bagersken.

Saa hurtig som min Kierlighedslue var fremblusjet, saa snart sluffedes den, da den intet Tønder havde meer. I tre Dage drømte, sukede, græd jeg; saa begyndte jeg lidt efter lidt at fatte mig. Livets Engel har plantet Forglemsens Balmue ved Siden af Kummerens Tornebust, ellers var det ikke til at holde ud her paa Jorden. Kun huld og blaa, yndig og veemodig maa de svundne Glæders Kierminde blomstre i vore Hierter, som den lille Forgietsmigei ved Bækfens Bred. Melancholske Folk, hos hvem Misfornøielsen er bleven Sygdom og Bane, kalde det Letsind og Utroskab, naar junde Mennesker fatte sig efter et udstaaet svart Forliis. Men det kalder jeg en velsignet Guds Gave. Utroskab og Letsind røver jeg, naar jeg uden Grund forlader det forhen Elskte. Men naar det Elskede forlader mig, eller naar det horer op at være elskværdigt, da ligger jo Utroskaben ikke i mig, men i Omstændighederne, eller i Gienstanden. Bisselig gives der Forliis, naar Døden berøver os det Dyrebareste, hvortil vort Livs lange Sædvane var knyttet, som kunne

faste os i Støvet og knuse os. Her var det nu let, at fatte sig efter en flygtig Forelskelse.

Bort Forhold til den gamle Ridder Curt von Knaufdegen havde ogsaa snart forandret sig. Han var af det Slags joviale, heftige Mennesker, der imellem faae stor Lyst til en Ting, men som snart blive kede af den igien. Men Seifart, som ellers altid havde Bisfelæder i Skoene, vilde denne Gang ikke af Stedet. Jeg vidste nok, hvad der holdt ham, det var den smukke Bagerstke.

En Dag sagde Seifart til mig, da vi vare ene: „Albert! du er rigtig nok endnu ikke min Fortrolige; men det kommer kun an paa dig, saa kan du blive det. Og skulde du end ikke ville være det, saa maa jeg tvinge dig dertil; thi jeg kan ikke leve uden Meddelelse.“

Jeg svarede: „Hvad behøver du min Barm til at udøse dine Følelser i? Jeg tænkte, du havde fundet en langt bedre, under hvis dobbelte Hvælving der var Plads nok til Modtagelse.“

„Du mener Bagerstkens?“ sagde Seifart. „Rigtig nok er den meget smuk udvendig; men jeg veed ikke ret, hvorledes det er beskaffen med den indvendige Hvælving, og frygter halv om halv for, at det spøger i Kielderens. Har du ikke hørt tale om de falkede Grave?“ — „Hvad mener du?“ spurgte jeg alvorlig. — „Følelser, forlanger jeg nu vel ikke, hun skal dele med mig,“ sagde Seifart; „du veed, jeg hører ikke til den ømme Nation.“

Jeg svarede: „Seifart! tag dig i Agt, at du ikke selv bliver en Faust. Jeg er halv bange for, du har alt for godt studeret din Rolle. Til Noget maa dog Mennesket holde sig med Trost og Rieklighed.“

„Du tænker paa din Bissekammerstke,“ svarede Seifart. „Det hulde Barn lignede en Maane; og jeg troer, det unge

Blod havde gierne bestandig trippet omkring din Jordiskhed som tro Drabantinde, dersom Skiebnen, i den grusomme Faders Vignelse, havde saa villet det. Men at jeg ingen Faust er, beviser min Aabenhjertighed mod dig, og min Frygt for Bagerstken. Hun er hverken Sol eller Maane, men en deilig fielden Comet med lange flagrende Guldhaar, dog uden Kierne. Og havde man ingen bedre Indsigt i Naturen, saa kunde sandelig et saadant Nattephaenomen indjage den mindre Fornuftige Skræk og Bæven.

Jeg vil tilstaae dig," sagde han, da han saaledes havde spændt min Nysgierrighed paa det høieste, „at jeg oftere har besøgt den smukke Bagerstke. Hvad nu min Fornarina angaaer, saa har hun vel Videnskab, Ild; men jeg frygter, hun er gal og vanvittig. Vel veed jeg endnu hverken ret ud eller ind. Først i Aften, naar vi have Fuldmaane, har hun lovet at aabenbare mig Alt; thi slige Meddelelser lade sig ikke giøre ved høilys Dag. Du smiler, Albert? Kun under den udtryffelige Betingelse er det tilladt mig at besøge hende i Aften, at jeg kommer selv Anden, med en fortrolig Ben af Banden, som hun kalder det. Jeg har foreslaaet dig til min Folgesvend i Aften. Nu ja, raabte hun, lad ham kun komme; han er jo af vore Folk. Jeg vilde vide, hvad hun meente med vore Folk. Altid blander hun Forestillingerne saa selsomt. Saaledes kaldte hun mig eengang, da jeg ivrigt kysjede hendes Haand, hendes kiære Faust, og fordreiede dertil de skionne Dine saa vanvittigt, at jeg næsten blev bange for hende. Sandsynligviis er hun noget forrykt, og indbilder sig at have Dngang med Hæxer og Dæwle. Men skulde hun virkelig elske mig, fordi hun troer, jeg er en Dæwle, saa maa du dog tilstaae, at slig en Kierlighed kun har lidet Smigrende for mig."

J begribe, med hvilken spændt Forventning jeg denne Aften fulgte min Ven til hans forunderlige Kicæreste. Vi aabnede Døren til Boden, Kloffen ringede, den behagelige Lugt af det friske Kryderbrød med Rosiner mindede mig om min Barndom, naar jeg havde faaet en Skilling, og løb hen at købe mig en Kringle. Den unge Bagerste stod i Boden, og jeg maa tilstaae, jeg har aldrig seet en mere yppigblomstrende Qvinde. Hendes Wrmer vare paa Bagerviis frængede op til Skuldrene, og lode os see de skionneste Arme og Hænder, saa hvide som Hvedemeel. Barmen var tildækket af et bruunt Livstykke, uden at sfiule de herlige Former. Hals og Nakke vare blottede; omkring Hovedet vandt sig de frodige Fletninger, om hvilke Seifart havde talet med saa høi Beundring; og om disse heftede sig bag til en lille Gyldenstykses Kappe med brogede Baand, som en prægtig Sommerfugl, hvis Binger kun bedækkede hendes Tiinding. De blaae Dine, de røde Kinder og Læber, den blændende hvide Hud og Perletænderne erstattede, hvad Ansigtet manglede i regelmæssig Skionhed. Hendes store Dine funkede vildt og smægtende; men de stirrede ogsaa med en selsom Henrykkelse, der forædlede det Sandselige i hendes Bæsen.

Hun befalede Drengen at passe paa i Boden, og lod os gaae ind i Dagligstuen, hvor Alting var net og pænt. Men Canarifuglen quiddrede høit i Vinduet til Seifarts Wergrelse, der ikke kunde udstaae sliig Fuglesang i et Bærelse. Hun loe, fordi hun alt kiendte hans Had til Fuglen, og da hun havde faaet den lille Skrighals til at tie, ved at fæste et Klæde over Buret, indbød hun os til at sidde ned hos sig paa Canapeen. Her tillod hun Seifart at kysse hendes Hænder; men til Munden turde han ikke vove sig. Hun gav ham dog selv et Kys, og sagde: „Siden vi ikke

ere ene, og jeg veed, at det fornøier eder, skal I have et Kys. Men naar vi ere ene, maa I være smuk beskeden; hvad vilde ellers eders Elskerinde, Hertuginde af Parma, sige dertil?" Seifart, som endnu langt fra ikke var tilfreds med denne Seier, og følte det latterlige i sin Stilling, blev for første Gang i min Nærverelse lang i Ansigtet, og strøg sig om Munden. „Hertuginde af Parma!" sagde han, i det han stod op, og gik hen for Vinduet; „nu tager hun mig atter for Faust."

Den unge Bagerste traf ham tilbage paa Canapeen, og sagde hemmelighedsfuld: „Fuldmaanen straalet over Trætoppene — nu er det Tid. Værer opmærksomme, fiære Venner! og misbruger ikke min Fortrolighed."

Hexen.

„Jeg vil uden Frygt skrifte for eder," vedblev hun, „thi I ere ogsaa Folk, som kun bryde sig lidet om Verdens Domme; tværtimod have I jo vovet offentlig at tilstaae eders Pagt med Aandeverdenen, skiondt kun forblommet, for ei at falde i Dyrighedens Hænder.

Hvis I forraade mig, og vorder mit unge Legem fortæret af de hungrige Flammer, da tager eder i Agt! Lucifer, Fru Venus og Bacchus ville hevne mig, og gjøre eder Helvede endnu hedere. For Resten maa man vænne sig til at leve i Ild, thi det bliver dog Enden paa Legen. Men lader eder ikke forskræffe af en barnagtig Frygt! Efter Døden isøre vi os et nyt Legem, der besinder sig ligesaa vel i Ilden, som Salamanderen, og som de jordiske Lemmer

i Luften. Hvor kunde Dævlene ellers være saa lystige, sunde og friske, dersom ikke Helvedsflammerne bekom dem vel?"

Seifart saae betænkelig paa mig, og sagde: „Hun er af min Skole, og gaaer kun et Skridt videre. Ikke desmindre — imod hende føler jeg mig selv at være en Philister endnu.“

Uden at bryde sig om, hvad han sagde, vedblev hun: „Min Fader var en rig Bager, og af det sunde Brød, han bagte, trivedes jeg vel i min Barndom. I mit tolvte Aar var jeg allerede en voksen Pige. Men min Fader var en grusom Mand, som ved sin Strengthed har forledt mig til mine Synder. Dog nu kommer Angeren for silde, og kan jeg ikke komme i Himmelen, vil jeg i det mindste forestille mig Helvede saa behagelig som mulig. Gud tilgive min Fader, og tage ham op til sig i Himmelen; thi skulde jeg være bange for Helvede af nogen Aarsag, saa var det, fordi jeg frygtede at træffe min Fader der igien.“

Jeg havde en ældre Søster. Hun var ikke nær saa smuk, som jeg, thi Kopperne havde tilredet hendes Ansigt; men da hun var flink, god og velvoksen, og vor Fader formuende, fik hun sig dog en vakker Mand, Mølleren, vor Nabo. Jeg tænkte: Naden kommer nok ogsaa til dig, naar du skifter dig vel.

En ung Bagersvend var traadt i Tjeneste hos min Fader, en deilig Knøs, to og tyve Aar gammel, ved Navn Joseph. Naar han saadan om Eftermiddagen stod i Porten paa Bagermaneer i kort Trøje, lange, hvide Beenklæder, med en rød Hue paa Snit over de brune Loffer, og de bare Arme over Kors, og jeg sad paa Bænken og strikkede, kunde jeg ikke lade være at give mig i Snak med ham, og at skotte efter de bare Arme. Thi Bagersfolk“, sagde hun, i det hun hævede sin Haand op til Fletningerne, for at stryge

Lofferne fra Panden, „have for det meste smukke Arme. Det faae de af det daglige Arbeid; af at skyde Brødene ud og ind paa Skuffer i Bagerovnen, svulme dem Mustlerne skønnere og kraftigere. Jeg har sagtens aldrig forrettet saadant haardt Arbeide; men med Fruentimmer er det en anden Sag, de kunne gjerne faae smukke Arme uden det.

Det varede ikke længe, saa tilstod Joseph mig sin Kiærlighed. Jeg fortalte ham, at jeg holdt ligesaa meget af ham, gif til min Fader, og sagde: „Fader! Malle har faaet den rige Møller; giv mig Joseph. Saa kan han blive din Medhielp; vi leve sammen som Blommen i et Æg, og kunne for Alvor mele vor Kage.“ — Men han svarede: „Du uforskammede Tøs, du Grønskolding, som neppe er voxet ud af Sloiskiolen! vover du alt at snakke om en Mand?“ — Jeg svarede: „Jeg kan gjerne bie et Par Mars Tid endnu, hvis J vil; men jeg vilde gjerne strax.“ — Han gav mig et Par dygtige Dresigen, og forsikkrede mig, at dersom jeg endnu engang vovede at tale om Joseph, skulde han hudsflette mig. Jeg taug, og elskede i mit stille Sind. Nede i Haugen, i Lysthuset, kom vi ofte sammen om Aftenen, og der gif det da løs paa en Kysjen.

Min Fader var en Aften tværtimod Sædvane fælde i Haugen. Vi sadde i Jasminhytten, og der havde vi nu været sikke nok, thi den Gamle kunde ikke lide Jasminlugt. Os derimod dustede de sødt og lifligt, og Alting var lobet lykkelig af, hvis den uforsigtige Joseph blot ikke havde kysset saa høit. Denne eneste Lyd har gjort os ulykkelige for evig, og fordømt mig til Helvede.

Min Fader hørte, der blev kysset i Løvhytten, ilede derhen, og traf mig paa min Kiærestes Skjød. Joseph sprang op, og løb bort i sin Angst. Jeg stod forstenet, og

vovede ikke at slaae Dinene op. Jeg havde belavet mig paa en Straffepreken, min Fader befalede mig strax at gaae i Seng uden Aftensmad. Jeg tænkte: Ikke Andet end det? Men neppe havde jeg slumret en halv Times Tid, før jeg blev vækket af et Bulder. Jeg hørte min Faders Stemme, og den gamle Huusholderske Mariane, som vel var ham hengiven, men ogsaa godt kunde lide mig. Hun raabte: „Lad være, Husbond! Hun er jo intet Barn meer, det skifter sig ikke.“ Det hjalp altsammen Intet; den ubarmhiertige Fader hudflettede mig til Blods.

Uden at sige et Ord, gik han bort; uden at sige et Ord, sad jeg næste Middag ved Bordet. Men min Beslutning var tagen, Hevnens kildrende Følelse bemægtigede sig min Siæl. Jeg vilde hevne mig paa det Estertryffeliggste, og vise min Fader, at jeg intet Barn længer var.

Nu besøgte Joseph mig hemmelig hver Aften, og saaledes levede vi tre Maaneders Tid i Herlighed og Glæde. Den gamle Mariane var Medvider i vore Sammenkomster, og var godhiertig nok til ei at forraade os.

Men jeg havde ikke betænkt, at om ogsaa Alle taug, vilde dog tilsidst min egen Tilstand forraade mig.

Min Fader opdagede Følgerne af en Rierlighed, som Bræsten endnu ikke havde indviet, og skummede af Brede. Og jeg maa rigtig nok tilstaae, at min gode Joseph ved den Leilighed just ikke viste, at han havde Hiertet paa det rette Sted; thi i Stedet for at staae mig bi, møde min Faders Brede med Bønner og fornuftige Forestillinger, reiste han sin Bei, og vi have ikke seet ham siden. Det vil da sige: i Virkeligheden; thi hvorledes jeg atter ved Trolddom har fundet ham og levet mange glade Timer med ham, skal jeg strax fortælle.

I Stedet for altjaa at gifte os jammen, hvormed hele Ulykken havde været hævet, morede det min hierteløse Fader, med stivsinnet Hevn at styrte os begge og sig selv i Jordærvælse.

Hans Huus bestod af flere Bygninger og Gaardsrum. Under Baghuset var en Hvælving, hvis to smaae Gittervinduer vendte ud, det ene til Hønsengaarden, det andet til Kiøkkenhaugen. Der satte han mig paa Vand og Brød, og siden paa smal Kost. Men gamle Mariane, som havde været snu nok til at betage ham al Mistanke, blev atter min Paapasserinde. Hun skaffede mig en god Seng, god Mad, og stod mig bi i et farligt Dieblif, fremstyndet af Skræk og Fortvivlelse, der vel kostede mig mange Taarer, men tillige forskaanede mig fra, daglig at have et ulykkelig Pant for Die af min ulyksjalige Kiærlighed.

Mariane pleiede mig godt; jeg fik snart mit Guld igien, og blomstrede som en Rose. Jeg spiste godt, sov bedre, men havde ingen Bevægelse. Min eneste Tidfordriv var at see ud af Vinduerne. Hist i Haugen lugtede Krusemynterne og Resedaerne ret vederqvægeligt, og erindrede mig om Jasminhytten, hvor jeg havde været saa lykkelig. Igien- nem det andet Bindue saae jeg Hønsene trippe om i Gaarden, Gænderne svømme i Vandpøsen. Hanen gik stolt og trodsig med den blodrode Kam mellem Hønerne, som den tyrkiske Sultan i sit Harem.

Traadte jeg da et Skridt tilbage, saa fandt jeg mig alene og forladt i den dunkle Hvælving med min Seng, min Stol, mit Bord og mit Eyskriin. Mariane havde ogsaa skaffet mig Bibelen og nogle verdslige Bøger; men det hjalp ikke meget, thi jeg kunde ingen ret Vel komme med at læse. Anstrenge mig gad jeg ikke, og saa var der da ingen Tidfordriv at vente paa den Maade.

Nu begyndte jeg om Natten at have jelsomme Drømme, eller rigtigere, hvad jeg siden har overbevist mig om, Aabenbaringer. Thi letfjindige Mennesker kalde ofte forunderlige Ting, som de opleve, Indbildninger, tomme Gøglespil af Phantasien, og tage saaledes paa en taabelig Maade det Allersjelfomste for det Allersjædvanligste.

En Aften silde kunde jeg slet ikke falde i Sovn, jeg kastede mig omkring i Sengen, og tænkte paa min troløse Joseph. Jeg hadede ham, fordi han saa feigt havde forladt mig; men hans Elskværdighed stod mig klart for Dine, og var han kommen i det Dieblif, jeg troer, jeg havde tilgivet ham.

Endelig sov jeg ind, men vaagnede snart igien ved et jagte Tryk af en varm Haand. Jeg raabte forfærdet: „Hvem er det?“ Og see, der stod min Joseph i en vid bruun Kappe, kastede sig ned for Sengen, kysjede mine Hænder, og bad med grædende Taarer om Forladelse.

Jeg vilde trykke ham til mit Bryst, da veg han tilbage, og beklagede, at han maatte gaae strag igien. I det han gik, svøbte han sig i sin Kappe; men som han treen hen ad Gulvet, saae jeg ham giøre en Omvei for Bordet, hvor Bibelen laae. Jeg opdagede ogsaa en Hestefod stikke frem under Kappen, og han forsvandt giennem Skorstenen.

Jeg gyste, og tænkte: „Har Fanden sit Spil?“ Ikke desmindre længtes jeg efter næste Nat. Den kom, og Joseph med den. Jeg vovede ikke at spørge ham om Noget; han var mig for fiær, jeg frygtede, hans Forsvar skulde ikke være tilstræffeligt, og tilgav ham, uden at forlange videre Undskyldning. Han besøgte mig tidt paa den Maade, mange Nætter i Rad, en heel Maaned; men altid varede det kun nogle Dieblif, og han havde slet ingen Ro paa sig.

Da jeg mærkede, at Bibelen, hvori jeg dog ikke kunde læse, laae ham i Beien paa Bordet, flyede jeg den tilbage til gamle Mariane. Det hjalp noget, Joseph dvælede nu længer, og skred lige hen ad Gulvet; men han forsvandt mig altid for tidligt, og min daglige Tanke var: „Skulde det dog ikke lade sig giøre, at vi kunde opholde os noget længer sammen paa et behageligere Sted?“

Gamle Mariane, som besøgte mig daglig, og bragte mig Mad, undrede sig over at finde mig saa forandret. Thi fra den Tid af, at jeg atter saae Joseph, vendte min Munterhed tilbage. Rigtig nok ængstede Hestefoden mig noget, og at han forsvandt giennem Skorstenen, kunde jeg heller ikke lide. Men det bedrøvede mig meest, at han altid havde Hastværk. Desuden var hans Blik mørkt, hans Røer tegn frampagtige. Gengang da han skulde gaae, trykkede han mig saa stærkt til et Brystspænde paa sin Kappe, at jeg skreg af Smerte. Han forsvandt. Da jeg vaagnede, var det hoi lys Dag; han havde trykket en rød Plet paa min Arm. Jeg sad overende i Sengen, og havde Uysesagen i Haanden, som ellers laae paa Bordet ved Stagen.

Tilfids kunde jeg ikke modstaae den Fristelse, at giøre gamle Mariane deelagtig i Hemmeligheden, tildeels i det Haab, at hun skulde troste mig i Anledning af Hestefoden og Forsvindingen giennem Skorstenen.

Hun hørte mig med største Opmærksomhed, nikkede tilfreds med Hovedet, og tilkiendegav mig, medens Fortællingen varede, sit Bifald. Da jeg var færdig, sagde hun: „Det glæder mig, Barnlille! at den gamle sorte Gedebuk endelig ogsaa engang har forbarmet sig over dig. Thi hvem han deroppe“, hun pegede til Loftet, „forlader, den har intet Bedre at giøre, end paa nogen Tid at kaste sig i Lucifers Arme. Sagtens er han en strafalden Engel, meget af sin

forrige Magt og Herlighed har han dog beholdt, og staaer gierne dem bi, der ikke tage det alt for nøie med Maaden at tækkes ham paa, om det ogsaa just ikke altid skulde være efter deres Smag. Thi rigtig nok finder man ham i hæsligt Selskab. Som gammel stinkende Buk sidder han oppe paa Bierget, paa sin Træstol. Hans Kammerherrer og Hofjunker gaar klædte som Helvedesyngel, med Neger- og Abefatte-Ansigter. Rattergale, Bogfinker, Hiorte og Daadyr i Skoven fiender man der Intet til. Hans Musicantere og Lakaier ere Frøer, Skrubbudser og Slangar. Men det er altsammen kun Biting, hvorum intet fornuftigt Menneske bryder sig, naar man kan komme til Maalet i Hovedsagen. Det Vigtigste er, at man finder sin Kærester hos ham, som rigtig nok ogsaa maa have Noget af Dævelsnaturen, for at kunne lade sig see ved Helvedhoffet i den behørigte Galla, og smykt med de gængse Ordner. Det er Marsagen, hvorfor din Joseph, som jeg hører, er benaadet med Hestefoden.

For Resten gaaer Alting der godhiertigt og venstkabeligt til. Festerne holdes meest om Foraaret, da dufter Blomsterne, Græsset er blødt og grønt, Juldmaanen skinner, og Træerne ere prydede af det unge gulgrønne Løv, der endnu hænger slapt paa Grenene. Da spises den allerfortræffeligste Frøragout af den store Tryllekiedel. Ingen fransk Kok var i Stand til at lave den bedre. Hvo der ingen Elsker er af Frøer, kan faae Kattesteg, der ikke staaer tilbage for den bedste Haresteg."

"Dit Selskab og dine Netter", raabte jeg, "ere afskyelige; dog vilde jeg gierne finde mig i Alt, naar jeg blot kunde træffe min Joseph der." — "Det er just Knuden," svarede gamle Mariane; "og han har formodentlig kun for din Skyld ladet sig optage i dette Slags Frimureri. Heste-

joden bevijer, at han beklæder en hoi Vrespost mellem Helvedesaanderne, thi saaledes gaae ellers kun Diævlene af Blodet. Ja, hvad gjør man ikke, naar man elsker?" vedblev hun med et Suk. „Jeg har ogsaa engang været ung, smuk og forelsket. Skiebnen havde ogsaa skilt mig ved min Veiler; da forbarmede en gammel Kone sig over mig, saaledes som jeg nu mig over dig. Hun gjorde mig bekiendt med Herren af Bierget, og han trykkede meget naadig et Blodtegn paa min Arm ved første Audients, som jeg har endnu.“

„Det er ogsaa skeet med mig, Mariane!“ raabte jeg. „See engang!“ — „Herligt!“ svarede den Gamle, „saa er allerede det overstaaet. Derpaa“, vedblev hun, „maatte jeg sværge at helligholde de fire Hæxabbather, især Sancthans-Nat. For at kunne feire den standsmæssig, maatte jeg roge mig med adskillige Slags Urter, klæde mig nogen af, og smøre mig med Hæxsalve under Axlerne, paa Albuerne, Knæstallerne, i Haaserne og under Fodsaalerne.“

„Og hvoraf bestaaer da denne Salve?“ spurgte jeg. Mariane svarede: „Den bliver kogt af Barmesedt, Natskygge, Jødefirsebær, Skarntyde, Jødelever og adskillige andre Ingredienser. En saadan Potte fik jeg strax til Foræring af min bukkebenede Elsker. Jeg har endnu Hælvten af sidste Portion staaende i mit Skab. Rigtig nok er den bleven lidt skimlet og harsk, men derved har den vundet i Kraft, og jeg vil gjøre dig en Present dermed. Da jeg begyndte at blive gammel, gad jeg ikke længer fortsætte i disse Ungdomsdaarligheder, og gjorde Penitents. Paa den Maade kan jeg endnu blive nogenlunde salig; og bliver jeg det end ikke saa fuldkommen, som mangan Anden, saa har jeg allerede lært i denne Verden at nøies med Lidet, og tage til Takke med, hvad der foresfalder. Al ja!“ sukede hun, „naar

man kun gjør Bod og Bedring, kan man gierne blive en Smule salig ovenpaa. Og det er en stor Trost for os Mennesker; saa behøver man ikke at være saa ængstelig med at synde lidt i Forveien. Rigtig nok maa man ogsaa skrifte; men det skal vor Herre bevare mig fra, før jeg ligger i sidste Aandedræt. De misundelige Mandfolk unde ei engang os stakkels Fruentimmer den Smule Spas og Tidsfordriv i Drømmenes Land, naar den virkelige Verden har vendt os Ryggen. De fuge og stege os levende ved en sagte Ild, naar de faae Sligt at vide. Og hvad have vi da syndet? Stiæle, myrde, røve gjøre vi ikke, og det er dog de værste Synder. Spise, drikke, dandse, kyskes og dovne — er det Umagen værd, at stable Baal op for det, især nu omstunder, da Brændet er saa dyrt? Og dog har man levende brændt flere hundred tusind Qvindemennesker blot af den Aarsag."

Jeg svarede: „Mariane! undgaae Baalet vilde jeg gierne; men hvad det angaaer, siden at gjøre Bod og Bedring, saa sætter jeg slet ingen Tid dertil. Han deroppe lader sig ikke skrive et K for et U. Jeg kan heller ikke lide saadant Bægelsind og Hyklari; har man engang givet sig Diavelen i Bold, saa maa man ikke fortryde det, men saa længe modig gjøre sig fortrolig med Fordømmelsens Tanke, til den har tabt alt sit Skræffelige."

Jeg vil ikke vidtløftigere gientage eder mine Samtaler med den gamle Kone, men kun tilføie, at jeg med hendes Hielp bestrog mig med Salven næste Sancthans-Nat, da jeg først havde klædt mig af. Derpaa raabte jeg: „Oven Bei, Hinder ei!“ og fløi ud giennem Skorstenen, hvor allerede min Joseph havde banet mig Bei. Oppe paa Taget ventede mig en gammel sort Staldmester med Horn. Han gav mig det Valg, at ride paa en velsadlet Buk, en sort Kat, en Ged, en Høthv, eller et Kostekest. Jeg valgte Bunken,

jom forekom mig stærkest til at udholde en saadan Reise; og saaledes rede vi da mageligt giennem Lufsten, og traf Hærecompagniet samlet paa Bloksbjerg, som Mariane havde jagt. Jeg maatte finde mig i Selskabets Noder, som man ellers gjerne kunde kalde Unoder, og som vare saa plumpe og uanstændige, at jeg væmmes ved at fortælle eder dem. Hvad der morede mig meest, vare de smaae Dæmleunger, meget pænt sammensatte af Ratte, Fjirbeen, Uber og Slanger; de kunstige Basilisker, halv Hane, halv Snog; de naragtige levende Beenrader, som flappede med Knoklerne efter Tacten, liig gamle udmarvede Dandsmestere, der ikke kunne holde op igien af Forsængelighed. Dinene funkede meget lifligt paa alle disse Utysker giennem Skovens Mørke, og de fordreiede dem lystigt og vanvittigt omkring i Hovedet, medens de giftige Urter og Skarntyder hang fulde af Sancthans-Orme, og medens en stor Symphonie, som bestod af Gisen, Miauen, Brolen, Hysten, Brinsken, Stonnen, Pusten og Bidstefnalden, blev opført med Contrapunct og Generalbas. Derpaa blev der dandsset og valsset, alt hvad Tøiet kunde holde.

Jeg havde snart fundet min Joseph i Mængden. Vi gik bort, for at giøre en Vandring i Maaneskin sammen. Netterstedet vinkede os selsomt henne paa Fælleden med sine Linier, Triangler og Cirkler, som en mathematisk Figur, der strengt skulde bevise en vis Læresætning. Vi satte os i Skyggen af den murede Galge, der var forfalden og bevoxet med Mos og Blomster, som en gammel Borgruin.

Nu overgave vi os ganske til Gienlynets Glæder, og bleve kun imellem forstyrrede af nogle Ratteravne, som slagrede omkring os for at søge Næring, men fløi bort igien, da de ikke saae Andet, end de sneehvide Knokler, der blinkede i Græsset.

Ulykkelig=, eller rettere: lykkeligviis forsinkede vi os. Spøgelsestimen var forbi, Basiliskerne havde galet, vi saae Hexene høit oppe i Luften paa deres Koftefaste og Gede-
bukke ile hjem, som en Skare sorte Trækfugle. De sang:

Runa her, Runa hist!
Over Flod og Skovens Qvist
Jler jeg som Skyen frem,
At betids jeg kommer hjem.

Da vi stode oppe paa Bierget igien, var Alting øde og tomt. Vi fandt kun Jldstedet i Jorden fuldt af Aske, som i Skoven, hvor en Flok Zigeunere have haft deres Leir. „Hvad giøre vi nu?“ spurgte jeg. „Hvorledes kommer jeg tidsnok tilbage til mit Fængsel i Thüringen, inden min Fader opdager min Fraværelse?“ — „Og hvordan kommer jeg til Schaffhausen i Schweiz, hvor jeg tiener igjen som Bagersvend?“ spurgte Joseph, og vred sine Hænder. „Brødene staae alle i Bagerovnen; kommer jeg ikke til rette Tid, saa brænde de til Kul, og Folk have i Morgen tidlig ingen Frokost.“

I denne Nød dreve vi omkring i Skoven, og kom til Venusbierget. Vi vare meget glade over at træffe Fru Venus hjemme.

Hun sad uden for Døren med tre deilige Jomfruer, men hun var selv den Smukkeste. „Værer mig velkomne!“ raabte hun. „Jeg vil ikke byde eder ind i mit Bierg; thi med Fruentimmer mører det mig ikke at omgaaes, og den Ungersvend der har jo alt en Kiæreste. Dog, da I satte eders Tillid til mig, skal jeg ogsaa hielpes jer ud af eders Forlegenhed. Cupido, kom hid engang!“ Det var hendes Son. Den lille nydelige Dreng kom strax løbende. Han

havde leget med Nygtemændene i Mosen, og der var voget ham et Par smaae brogede Binger ud af Skuldrene. Hun plukkede to fine Duun af hans Binger, gav os hver eet, og sagde: „Med disse ville J let finde Veien hjem igien til Thüringen og Schweiz. Men hvad vil du paa Blofsbjerg, mit smukke Barn?“ spurgte hun mig; „det Selskab der skikker sig ikke for dig.“ — „Ak, kære Fru Venus!“ svarede jeg, og neiede dybt, „hvad finder man sig ikke i, naar man elsker, naar man derved kan træffe sin Kiæreste?“ — „Havde du ikke en Fætter,“ sagde Fru Venus, „som gik i latinsk Skole?“ — „Jo,“ svarede jeg. — „Fortalte han dig ikke dengang meget om den hedenske Gud Bacchus, om Faunerne, Satyrerne og Bacchantinderne paa Viinbierget?“ — „Viist gjorde han,“ svarede jeg. — „Nu, det kommer i Grunden altjammen ud paa Get,“ raabte Fru Venus; „kun ere Bacchanalierne meget behageligere og skønnere paa det indiske Viinbjerg, end Diæble- og Heye-Dandsene paa Blofsbjerg. Bilde du ikke heller, at din Joseph mødte dig der som ung Faun, end paa Blofsbjerg som hinfende Diævel med en Hestefod?“ — „Jo, det forstaaer sig, hvis det lod sig giøre,“ sukkede jeg. Fru Venus hævede derpaa sin delige sneehvide Haand, berørte Josephs Dre dermed, og strax var Hestefoden forsvunden, og han stod der som en endnu skønnere Yngling; kun vare Dreerne bag Lofferne blevne ham en Smule tilspidsede.

Derpaa lod hun os gaae. Vi stak Dunene af den lille Cupidos Binger i Barmen, og strax kunde vi flyve, og kom hjem til rette Tid. Da jeg vaagnede, killede Dunet mig endnu paa Brystet, men det havde mistet sin røde og blaa Farve, og saae ud som en sædvanlig lysebrun Hønsfiær, hvoraf der laae nok omkring paa Gulvet, som Binden havde blæst ind giennem Binduesgitteret fra Høns-

gaarden. Men jeg lod mig ikke narre, glemte omhyggelig min Fæder i mit Systerin, og har siden den Tid ofte ganske mageligt i kort Tid gjort den lange Reise til det herlige Bacchusbjerg i Indien. Den smilende Gud med Ranken om de bølgende Lokker har forenet mig der med min Joseph, vi have svunget Thyrsusstavene med den glædedrunkne Flok, gamle Satyrer med Buffesødder have blæst for os paa Korsfløiter, og den grønne Skov, fuld af Dryader og Nadjader, har seet os lykkelige.

Da jeg nu tilbragte Nætterne i saa megen Gammen, glemte jeg reent, hvor elendigt jeg om Dagen maatte smægte min Tid hen i Fængselet; og da jeg et Aar derefter blev befriet ved min Faders Død, og pludselig saae mig indsat til Arving af hans hele Formue, følte jeg derved min Glæde kun lidet forøget. Thi det Bedste havde jeg jo alt; og skiondt min Fader behandlede mig slet, havde jeg dog gjerne undt ham Livet, om jeg end skulde fiddet indepærret min hele Levetid.

Det Første, jeg nu gjorde, var at sende Brev til Schaffhausen, for at bede min fæder Joseph komme hjem og blive min Mand. Men jeg var forsigtig nok til aldeles ikke at udlade mig i Brevet om vore forrige natlige Sammenkomster; jeg bad ham kun hurtig at ile i mine Arme.

Til min Bedrøvelse fik jeg intet Svar. Et halvt Aar derefter udfærdigede jeg atter en Skrivelse til alle Bagerne i Schaffhausen. De svarede mig, at de aldeles ikke kiendte nogen Joseph. Endelig opdagede de een, og sendte mig ham med Posten. Mit Hierte bankede høit af Glæde, da Pigen en Aften kom ind og sagde: der stod en Bagersvend fra Schaffhausen, ved Navn Joseph, uden for Døren, og ønskede at tale med mig. Det var mørkt, men uden at give mig Tid til at tage Lyset med, løb jeg ud i Forstuen,

omfavnede ham, og tvivlede ikke paa, at det var den rigtige Joseph. Men da jeg havde bragt ham ind i Stuen, opdagede jeg et gammelagtigt, svindsotigt, skummelt Menneske, som hostede bestandig, og havde daarlige Dine. Jeg foer med Gysen tilbage, og forsikrede gientagne Gange, at jeg havde taget feil. Men han vilde absolut ægte mig, fordi jeg havde lovet det, og fordi han til den Ende havde gjort den lange kostbare Reise. Han forpligtede sig til med Ed og Documenter at bevise alle de tre udfordrede Betingelser: at han hed Joseph, var Bagersvend, og var fra Schaffhausen i Schweiz. Kun med Nød og neppe slap jeg ham. Jeg maatte betale ham Reiseomkostningerne dobbelt, og endnu en Sum Penge for sin havte Tidsspilde og Uleilighed, samt for sit feilslagne Haab. Saa pakkede han ind igien, og glad blev jeg.

Men ogsaa mit Haab var nu forsvundet. Denne Begivenhed havde gjort Opsigt, og man loe mig ud. Imidlertid meldte sig adskillige Friere; men jeg havde svoret Joseph evig Troskab, og siden jeg dog saae ham hver Nat, var hans Fraværelse om Dagen mig mindre tung, end den ellers havde været.

Det Forunderligste var, at det aldrig faldt mig ind i vore natlige Sammenkomster at spørge ham om hans Opholdssted. Jeg foresatte mig det hver Aften, men glemte det igien. Og der har Dævlen atter havt sit Spil, for ei at miste mig af sine Kløer; thi havde vi først været lykkelige med hinanden i den virkelige Verden, hvad havde vi da brudt os mere om det natlige Giøgleri?

Imidlertid levede jeg ret godt som en ung, rig Bagerstke. Gamle Mariane blev hos mig, og jeg gjorde Alt, hvad der stod i min Magt, for at behage hende. Men som hun blev ældre, blev hun ogsaa sygeligere og vrantnere.

Mine natlige Balfarter begyndte at mishage hende, og hun forlangte, at jeg skulde omvende mig. Men det vilde jeg ikke, for ei at gaae glip af min Joseph. Farten til Bacchusbierget i Stedet for til Bloksbjerg var hende heller ikke med. „Om man ogsaa giver sig Fanden i Bold,“ sagde hun, „maa man dog elske sit Fædreland, og ikke kaste Brag paa det Indenlandske. Hvorfor kunne vi ikke ligesaa godt have hiemmegiorte Dævle, som Indianerne og Grækerne? Behøve vi at gaae saa langt tilbage i Tiden og Rummet, for at finde et ganske skuffeligt Helvede? Bilder du dig maaskee ind, at Græferdævlene ere menneskeligere og sfaansommere, fordi de ere smukkere? Stakkels forblindede Faar! værre ere de. Skionhed er jo netop den bedste Mading paa Lucifers Fiskekrog, for at faae Menneskesiælene til at bide paa med større Begierlighed. Det er altsammen kun Bedrageri og Diensforblindelse. Paa Bloksbjerg derimod gaae de omkring i deres sande Skuffelse som ærlige Dævle uden Maske, i deres lovlige Kald. Der har man nu eengang vænt sig til dem, som de ere, og ingen overspændte Forventninger gjort sig, der ikke finde Sted i den virkelige Verden. Men tænk dig bare, hvordan du engang vil blive til Mode, naar Lokkerne og Viindrublade paa din Bacchus forvandle sig til lutter Horn og Slinger! Og nu denne Fru Venus, der skal have henimod sine fire tusind Aar paa Bagen — naar du engang faaer den gamle Hex at see, inden hun har siddet ved sit Natbord, skruet sig de falske Tænder i Gummerne, og sminket sig!“

Jeg svarede: „Hvor min Joseph er, vil jeg ogsaa være; heller i Helvede med min Joseph, end i Himlen uden ham.“ — „Åh, du gode Barn!“ svarede Mariane, kysjede og omfavnede mig, „du elsker din Brudgom hierteligt, og

det er smukt giort af dig; men den gode Gud maa dog heller ikke være Stedbarn."

"Jeg vil tale med Joseph," sagde jeg; „kan jeg faae ham overtalt, saa ville vi begge omvende os. Men jeg forlader ham ikke i Noden, hvori han har styrtet sig for min Skyld."

Da jeg næste Gang saae Joseph, meddeelte jeg ham, ikke uden Forlegenhed, mine Samvittighedsnag. Men han rystede paa Hovedet, og svarede: „Min gode Pige! det er for silde."

Fra dette Dieblif af stod min Beslutning fast, og al den gamle Marianes enfoldige Snak kunde ikke hielpe hende. Men der forestod mig en gyselig Skræk. Hun blev dødsyg, hendes Oplosningstid stundede til, og hun vilde skriste.

Hun havde alt sendt Bud efter Præsten, da jeg traadte alene ind til hende i Bærelset. Hun legede med de blegblaae Fingre paa Sengelagnet (et Tegn til, at Døden var nær), og mumlede Bønner med kvalt Stemme. Jeg kastede mig for hendes Fodder, og vred mine Hænder. „Mariane!" raabte jeg, „for Gud i Himlens Skyld, forraad mig ikke; du har selv forført mig. Hvad kan det hielpe dig, at styrte et Menneske i Ulykke?" — „Bedre brænde timeligt, end evigt," var Alt, hvad hun svarede med taagede Dine.

Jeg sprang op, og stirrede rasende paa den Døende, saae mig om, og fandt mig ene med hende, thi Pigen var løbet efter Præsten. Mariane kunde ikke leve. Et eneste sagte Tryk af min Haand om hendes Hals — og Døden var kun kommen et Par Minutter tidligere, end ellers, min Hemmelighed var død med hende, og jeg var reddet. Min skælvende Haand var allerede udstrakt, og Fingrene frummede sig. Jeg hørte Nogen komme op ad Trappen, formodentlig Præsten. Min Angst tog til, kold Sved bedækkede

min Bænde, jeg kunde neppe staae paa mine Been, mit Forfæet løb mig forvirret om i Hovedet, og det kom mig for, som om en sort Dævel drog Gardinet bort fra Bæggen, hvor han havde skjult sig, tilnækkede mig grinende sit Bifald, og bød mig skynde mig. „Nei, Dævel!“ raabte jeg halv vanvittig, „saaledes skal du ikke have mig. Til sli­gen Synd skal du ikke forlede mig. Skee hvad der vil, jeg venter min Skiebne.“

Med disse Ord styrtede jeg fortvivlet ud af Døren, og havde nær stødt den gamle Præst omkuld, som jeg modte paa Trappen. Jeg løb ned i Haven, i Jasminhytten. Her tilbragte jeg en heel Time alene, I kunne tænke eder, i hvilken Tilstand. Enhver sagte Lyd i Grenene fik mig til at troe, at nu kom Rettens Folk for at slæbe mig i Fængsel. Endelig kom der virkelig Noget; jeg foer sammen af Skræk. Det var Pigen, hun flød hen i Taarer, og vred sine Hænder. „Ak, Gud! ak, Gud! hvilken Ulykke! hvem skulde have troet det?“ raabte hun, og vilde ikke see paa mig. — „Tal! hvad er der skeet?“ spurgte jeg ude af mig selv, og stirrede paa hende med et forfærdeligt Blik. — „Den gamle Mariane . . .“ — „Nu?“ — „Er død uden Skriftemaal og Sacrament. En Times Tid har Præsten og jeg seet hende kæmpe med Døden. Hun lod til at have noget hoist Vigtigt paa Hjertet at aabenbare; men da vi kom, var allerede Målet gaaet fra hende, og jeg løb dog saa hurtigt, at jeg tabte min ene Toffel i Rendestenen.“

„Gud forbarme sig over hende!“ raabte jeg med lettet Hjerte, i det min Barm atter svulmede frit, og Blodet vendte tilbage i mine Kinder. „Jeg skal give dig et Par nye Tøfler, og den Døde en anstændig Begravelse.“ Derpaa vendte jeg fik tilbage til Livet, til mit Huus og til

min øvrige Eiendom, hvilket jeg altsammen for et Dieblif siden havde anseet for tabt.

Nu var jeg vel undsluppen en stor Fare, og der levede ikke et Menneſke, ſom kunde forraade min Dmgang med Manderne; men jeg havde heller ingen Ven og Fortrolig. Ingen Menneſkeſiæl kunde jeg meddele mine Følelſer, mine Bekymringer, mine Hændelſer. Rigtig nok beſøger jeg endnu ofte Bacchusbierget, og træffer min Elſkede der; men Hentykkelſerne ere ikke mere ſaa ſtore, ſom forhen. Det forekommer mig, ſom om Joſeph var mindre forelſket; alle Gienſtandene træde afblegede tilbage i Baggrunden, og jeg er næſten bange for, at de reent forsvinde tilſidſt.

I denne Nød, kære Fauſt! har jeg giort dit Bekendſkab hos Ridder Curt den Aften, du veed nok. Jeg har overbeviſt mig om, at du har bragt det vidt i den ſorte Kunſt. Sagens troer menig Mand, at Fanden allerede har taget dig; men det var kun Diensforblindelſe, thi at du er her endnu, beviſer jo din Tilſtedeværelſe. Det faldt mig ſtrag ind, at hente Raad hos dig, om du maafkee kunde hielpe mig til at træffe min Joſeph i den virkelige Verden, for min Ungdom er afblomſtret. Thi hiint aandelige Samqvem kan være godt nok, naar man intet bedre har; men det er dog altsammen kun tyndt og luftigt, og ſaa liigt en Drøm, at jeg vilde holde det for lutter Indbildning, hvis jeg ikke var overbeviſt om det Modſatte. Hvor nu min Joſeph er i Verden, veed jeg ikke. I Schaffhausen er han ikke, det veed jeg. Men det er en let Sag for dig, at ſige mig det. Rigtig nok har du forelſket dig i mig, og det er ſlem. Dog det er hændt mig med flere Mandfolk. Man kan ikke være venlig, ikke trække Handſkerne af, eller viſe Guden lidt meer, end ſædvanlig — ſtrag fænger det. Men du er en fornuſtig Mand, ſom viſt ind-

seer, at jeg umulig kan elske dig, siden jeg elsker min Joseph saa høit, at jeg selv for hans Skyld har givet Slip paa den evige Salighed. Han er vel ikke saa lærd, saa opvakt, saa veltalende, saa indsmigrende, som du; men saa er han igien kraftigere, friskere, mere blomstrende, mere ligefrem, har ingen Kiærestes havt uden mig, og er dog lige saa fyrig, som du. Du seer, jeg taler oprigtig med dig, fordi jeg veed, du besidder en sielden Forstand. Ogsaa har du, uagtet din Pagt med Diævelen, givet Prover paa Høimod og Elskværdighed. Og derfor vil du, skiondt jeg ikke kan elske dig, vist ikke forraade mig, saa lidet som denne Ungersvend vil gjøre det, hvem jeg vilde holde for et ungt uskyldigt Blod, dersom jeg ikke vidste, at han ogsaa horte med til Banden. Hvis det fornøier dig, maa du gjerne kysse mine Hænder og Arme, saa tidt du vil. Ogsaa et Kys paa Munden skal du faae endnu. Men dermed maa du lade dig nøie; og for at du ikke skulde forlange meer, har jeg ladet dig tage denne vakkre Knos med, saa at Alting kunde gaae ordentligt og ærbart til i vor Sammenkomst. Den unge Gut har et ærligt Ansigt. Giv mig din Haand paa, Bacchant! — thi I ere jo ogsaa Bacchanter — at du ikke vil forraade mig."

Saa vidt var hun kommen i sin Fortælling, og jeg følte min Haand mildt trykket af hendes, da der pludselig blev Larm i Sideværelset, og vi hørte en Stol falde ned af et Bord. — „Gud i Himlen!“ raabte Bagerfken, „vi ere forraadte: Drengen har luret, har hørt og seet Alting giennem Gullet deroppe. See, der løber han allerede forbi Vinduet op til Borgen. Genter ham ind, eller jeg er Dødsens.“

Seifart og jeg styrtede ud af Døren, og forfulgte Drengen. Men han var kommen os for langt i Forveien.

Seifart var træt, inden vi havde tilbagelagt den halve Bei; men jeg var en ligesaa god Løber, som Bagerdrenge, dog havde han allerede naaet Borgen, medens jeg endnu løb op ad Bakken. Jeg saa ham skynde sig ind i Borgcapellanens Kammer, og Døren blev lukket i Laas efter ham.

Hexeproven.

Da vi næste Morgen sadde ved Frokosten, traadte Rettens Betiente ind ad Døren, og forkyndte os Arrest. Seifart og jeg maatte strax følge dem op paa Borgen til den gamle Ridder, der nu var vor Dommer.

Vi fulgte uden Indvending, og taledes Latin sammen paa Beien, for at Drabanterne ikke skulde forstaae os. — „Det er en fortvivlet Historie,“ sagde Seifart. „Bagerstien er forfalden til en Vanvid, der ikke er sjelden i vore Dage, og har bragt mange Qvinder paa Baalet. Hun troer selv, at hun er en Hex. Et fyrigt Temperament, en letbevægelig Phantasie, Rivalighed, Ulykke, Afholdenhed, Mangel paa Bevægelse ere Marsagerne til hendes Sygdom. Der see vi atter et Beviis paa den efter det Overordentlige stræbende Natur. Dog, tvungen af sin Egenind, maatte den stakkels Bagerstie søge den Lykke i Drømmenes Land, som Virkeligheden negtede hende. Alt, hvad der er noget Dygtigt ved, higer efter Eventyr. Unge Fruentimmer mere kun Rivalighedseventyr; og der havde hun nu havt en vid Mark for sig, men til Ulykke spiller den eensidige tossevorne Forelskelse hende et Puds, og hun forgaber sig i en eneste Joseph. Som om der ikke var andre Mandfolk til i Ber-

den, end en forbarmelig Bagersvend. Fanden i Bold med
alt det trangbrystede Philisteri! Nei, jeg trøster mig ved
Bisen:

Raske Liv, som mig fornøier!
Kom forskiellig steds igien,
Skaf mig Eventyr og Løier,
Da er du min bedste Ven.

Mageligt imellem leve —
Ricere Lykke! hvorfor ei?
Men hvis du mig gjør til Greve,
Gaaer paa Timen jeg min Bei.

Lidt i Hytten, som en Hyrde,
Bil jeg hvile paa mit Bræt;
Hvo der aldrig bar en Byrde,
Bærer ikke Livet let.

Er den Ræffres Bord belæstet?
Vel! jeg kommer, Bacchus bød;
Men i Morgen mig i Græsset
Dvæger Bondens Ost og Brød.

Skionne Frøfner! Borgerinder!
Høit for eder Hiertet slaaer;
Binker mig med Rosenfinder,
Binder mig med lange Haar!

Men kun smægte — hvilke Fagter!
Ricere Børn! nei holdt, nei holdt.
Jeg gaaer ud til min Forpagter,
Konen der er ikke stolt.

Hvo er smukkest? Efter Lune
 Dømmes kun i denne Strid;
 Mere fyrig er den Brune,
 Og den Blonde mere blid.

Snør mig da min Bylt paa Raffen!
 Jeg vil nyde Verden glad.
 Stav i Haand, og klædt i Frakken,
 Gler jeg fra Stad til Stad.

Hvert et Haandværk snildt jeg finder,
 Ingen Blomst for slet, for god.
 Saadan da mit Liv henrinder
 Sparksomt og i Dverflod."

„Det er en forhærdet Synder,“ sagde den ene af Dra-
 banterne, som ledsagede os. — „O, det er intet Nyd,“ sva-
 rede den anden. „Jeg har kiendt flere slige Skielmer, som
 sang letfærdige Viser paa Beien til Galgen. Men jeg haaber
 ikke, der bliver noget mere af, min Broer! med at snøre
 Bylten paa Raffen, og tage Stav i Haand. Tager jeg
 ikke fejl, saa bliver der snøret dig en Strikke om Halsen.“

Vi gad ikke høre paa den Snak, og for at have
 Noget at bestille paa Beien, sang jeg følgende Verse som en
 Modsigelse til Seifarts:

Man kan ei Alting have.
 Den bedste Gave
 Blev sparsomt kun os givet
 I Jordelivet.

Til Lindring i vor Trængsel,
 I vor Forlængsel,

Alt Noisomhed erstatter,
 Hiin Trostabs Datter.

Kun een blandt mange Qvinder
 Dit Hierte finder;
 Dog alle kan den ene
 Dig sødt forene.

Den Elskov er ei dygtig,
 Som kun er flygtig.
 Fandt Sandjers korte Siøglen
 Til Hiertet Nøglen?

Bed alt for mange Kunster
 Din Fryd fordunster.
 En Lygtemand i Mosen
 Blier Elskovsrosen.

Kan du et Hierte saare
 Til bittre Taare?
 Kold følge Letsinds Stemme?
 Den Gulde glemme?

Nei, Himmels! lad mig finde
 Min Siæls Veninde.
 Kun Get i Verdens Rige:
 En kjærlig Pige!

Vi traadte ind i Riddersalen, hvor vi før havde spillet Comodie. Ridder Curt sad ved et stort grønt Bord, og havde nogle Borgere, som Bisiddere, omkring sig. Capellanen førte Protocollen.

„Nu, det er smukke Optøier, jeg hører om jer,“ raabte den gamle Ridder til os.

Seifart lod ham snakke, og opførte sig under det hele Forhør med megen Fatning, Klogskab og Betsalenhed. Han spurgte besteden, hvad man anklagede os for; og da han horte, at Bagersten allerede havde tilstaaet Alt, sagde han: „Med Forlov, strenge Herre! jeg skal siden træde frem som den stakkels Qvindes Sagfører; vort eget Forsvar er strax færdigt. Hun har indbudet os, for at fortælle os sit Liv og Levnet. Bagerdrengen har ogsaa hørt det altsammen, skjøndt paa en lumst, ulovlig Maade; han er mere skyldig, end vi. Og dersom det blot, at høre hende fortælle, er en Forbrudelse, Herr Ridder! saa er jo I og disse ærlige Mænd samt Herr Pastor Gottskalk ligesaa Medskyldige; I have jo ogsaa hørt Alting af hendes egen Mund. Hvad kunne vi for, at dette forrykte Fruentimmer holder os for Troldmænd? Hun blander altid Indbildning med Virkelighed; det har hun ogsaa gjort her. Hun har seet mig spille Faust, og troer, jeg er den virkelige Faust.“

„Og hvad havde du hos hende at bestille,“ spurgte Ridderen, „naar du ikke vilde købe Brød, og ikke vilde hege?“ — „Hvem siger, at jeg ikke vilde købe Brød?“ vedblev Seifart. „Vi stakkels Skolarer maae vel nu nøies med tørt Brød, siden Eders ridderlige Strenghed har undraget os eders runde og milde Haand.“ — „Vilde du da ikke hege?“ spurgte Ridderen. — „Bist vilde jeg hege,“ svarede Seifart leende; „men det fortæner ikke, at man derfor strax sættes i Fængsel.“ — „Nu høre vi, han bekiender det selv,“ raabte Borgcapellanen; „hvad have vi videre Bidnesbyrd behov?“ — „Jeg tilstaaer,“ vedblev Seifart, „at det ikke blot var Bagerstens Hvedeknopper i Brodskuffen, der fik mig Tænderne til at løbe i Band. Hun er et deiligt

Fruentimmer; alle smukke Fruentimmer ere Hexer, naar de først have giort os forelskede. Men skulde hver den fordommes til Baalet, som kunde giøre, og som kunde blive forelsket, hvorledes fik da Fremtiden Fædre og Mødre til sine Sønner og Døttre? I Stedet for at skienke mig Gienficerlighed, har hun fortalt mig en vidtloftig Drømmehistorie. Hvad kan jeg for det?"

„Altsaa“, raabte Capellanen, „har han dog tilstaaet, at han har søgt at komme i syndig Forstaaelse med en Hex. Det er meer end nok.“ — „Nei, holdt, Fader Gottskalk!“ svarede den vakre Ridder, „der er en Fandens Forstiel. Vi ere alle Menneſker; vi To ere sagtens over de Aar, at Sligt kunde lokke os, men jeg begriber ret godt, at et ungt Menneſkes Hierte kan blive sat i Brand af Bagerstens Indigheder, naar han virkelig ikke veed, at hun har indgaaet Pagt med den Dnde.“

„Og hvis hun selv troer at vide Noget derom,“ sagde Seifart, „saa er det altsammen kun Vanvid. Naar et Fruentimmer, som hun, efter at være skilt fra sin Joseph, ikke kan tilfredsstille sin Kiærlighedslængsel paa en naturlig Maade, saa maa Hovedet tilsidst gaae i Baglaas paa hende.“

„Nei, nei!“ raabte Ridderen, „hun har selv tilstaaet, at hun er redet til Blofs- eller Bacchus-Bierget paa en fort Gedebuf, og at hun just i Overmorgen, da det er Sancthans-Dag, atter havde en saadan Reise for.“ — „Saa er det jo en let Sag, at komme efter Sandheden,“ svarede Seifart: „Stiller eder an, som om I vare overbeviste om hendes Uskyld; lader hende gaae hjem, og overrumpler hende i Overmorgen-Nat i hendes eget Huus! Jeg vedder, i Stedet for at see hende ride ud af Skorstenen paa en Gedebuf, ville I finde hende sovende i sin Seng.“

Den gamle Ridder Curt var en temmelig fornuftig Mand, hvor slet og ret Menneskeforstand uden videre Kundskaber og Austrengelse kunde forslaae. Efter Seifarts Raad lod man Bagersten gaae, og gjorde hende en Undskyldning. Man sagde, at man havde taget feil, man oppebiede Sancthans=Åften, og udstillede hemmelige Bogtere, for at hindre hendes Flugt.

Vi toge os vel Vare for at besøge hende; men Sancthans=Nat begave vi os med Ridderen, Capellanen og nogle Borgere hen til hendes Huus, aabnede sagte Døren med en Nøgle, som den utro Bagerdreng havde stjaalet fra sit Herskab, og traadte ind i hendes Dagligstue. Capellanen havde bevæbnet sig med et Røgelsefar, han begyndte at røge og at exorcisere. Derpaa aabnede Ridder Curt selv Sovestammeret. Vi fandt Sengen tom. — „Seer I vel,“ hviskede Capellanen, „hun er alt Fanden i Bold.“ — Ved Siden af Sovestammeret var en Havestue, vi begave os derind. Aldrig glemmer jeg dette Syn. I lyst Maaneskin laae den skionne Qvinde, nogen som Eva, eller som den sovende Venus, paa en Loibænk af ungt Mai og friske Vaar=Blomster. Alle Tilstedeværende, selv Capellanen, glemte nogle Minutter i Henrykkelsen over hendes Skionhed, hvorfor de vare komne. Endelig befalede Præsten, at man skulde gaae baglænds, ligesom Noæ Sonner, og bedække hende med det lyseblaa Klædebon, der laae ved Siden, og var gleden af. Vi mærkede tydeligt, at hun indvortes var stærkt bevæget; hun drømte, og Barmen bølgede heftigt. „Nu seer I vel, Herr Ridder!“ sagde Seifart, „der have vi Trolddommen. Alting Selvbedrag! hysteriske Tilfælde!“ — „Det glæder mig,“ sagde den gamle Ridder, „at vi kunne sfaane dette unge Fruentimmer; thi i Sandhed, disse Ledemod ere alt for

herlige og fuldendte, til at de skulde fortæres af graadige
Flammer."

"Har den Onde nu ogsaa faaet Bugt med eder, Herr
Ridder?" raabte Capellanen. "Veed I ikke, at Satan kan
gøre slige og vanskeligere Kunster, naar det er ham om at
gøre, at faae en Mennekesjæl i sine Kløer. Det lader
vel, som om hun laae her, men jeg vedder mit Hoved paa,
at hendes virkelige Legem i dette Dieblif er mange Mile
herfra paa Blofsbjerg."

Denne Taabelighed gjorde mig, der under hele Sagen
havde forholdt mig temmelig stille, saa opbragt, at jeg i
ungdommelig Overilelse raabte: "Hvad Hoved? Riidhoved!
hvor kan den have et Hoved at vedde bort, som er i Stand
til at sige slige Dumheder?" — Ridderen giennemborede mig
med et vredeligt Blik, og sagde: "Med dig, Dreng! har jeg
siden en Høne at plukke; nu til Sagen! Herr Gottskalk
har Ret, man kan ikke vide, hvorledes det hænger sammen.
Hexen maa atter stedes til Forhør; tilstaaer hun selv, at
hun har været paa Blofsbjerg, saa maa hun underkaste sig
Vandproven."

Dermed forlod han hurtig Værelset, fulgt af os Alle;
og Seifart hvistede mig i Øret: "Der har din Hidsigthed
spillet os en smuk Streg. Du har gydt Olie i Ilden, og
er maaskee Skyld i, at det arme Mennekesjæle maa udgive sin
Aand i Flammerne."

Jeg var bleven ganske spag, og lod Hovedet hænge.
Der blev strax formeret hende en Proces, hun blev stævnet
for sine Dommere, og da man spurgte hende, tilstod hun,
vel ikke uden Skælven, men dog med en vis Stolthed,
Alting oprigtigt. Nogle meente, det var nok, man kunde
gjerne strax skride til Henrettelsen; men Seifart paastod,
understøttet af den gamle Ridder, at hun var forrykt, og at

man maatte behandle hende som en Rasende. Nu blev der da skredet til Vandprøven.

I Procession, ikke ulig den, hvori man i Spanien leder Kvæsterne til en Autodafé, bragte man den skionne Kvinde i hvide Klæder, med udslagne Haar og foldede Hænder ud af Byen, for at hun i Floden kunde undersøge sig Prøven. Utallige Tilskuere vare forsamlede ved Flodbredden.

Hun gik med langsomme, faste Skridt. Selvfølelsen af hendes Skionhed, hendes Uskyld (som hun ikke engang selv kiendte) gav hende en Ynde, en Værdighed og noget Rorende, som virkede fordeelagtigt paa Mængden. Da Klæderne bleve tagne af hende, saae hun stolt hen for sig, og skammede sig ikke; men Breden farvede hendes blegvordne Kinder med skionne Røjer igien. Alles Dine hvilede paa hendes Undigheder; fra alle Munde lod: „Gud, hvor deilig!“ Et mildt Smil svævede paa hendes Læber. Denne, maaskee sidste, Seier smigrede hendes Forsængelighed. I dette Dieblif var der neppe Een tilstede, som ikke ønskede den skionne Skabning reddet.

Et ungt Menneske, som ikke stod langt fra mig, sukede, græd, vred sine Hænder, bad, og mumlede alt imellem hen for sig: „Benedicte! Benedicte!“

Før det endnu kom saa vidt, havde en Herold forkyndt hendes Dom: at hun skulde overgives til Flammerne, hvis hun ikke sank i Floden.

Hun blev nu bunden korsviis, den høire Fod til venstre Haand. Midlertid horte jeg bestandig den for omtalte Yngling med frampagtigfoldede Hænder og fortvivlet Ansigt bedende gientage sit „Benedicte! Benedicte!“ hvoraf jeg drog den Slutning, at det var en Catholik, som anraabte en Helgen for Bagersten, sin Paarørende.

Den Ulykkelige blev lagt paa Vandfladen, og det afgjørende Dieblif kom. Men Uskyldigheden seirede: tre Gange blev Proven gientaget, tre Gange sank hun ned. „Uskyldig!“ raabte Seifart, jeg, og den hele Forsamling med os. — „Uskyldig!“ hulkede det unge Menneske, og strakte sine Hænder mod Himlen. Den skionne Qvinde stod igien paa Strandbredden, som en græst Billedstøtte i vaade Drapperier, stirrede forbausset hen for sig, og spurgte med den hende egne Barnlighed, i det en himmelsk Straale af Haab atter oplivede de matte Dine: „Gode Gud! er jeg da virkelig uskyldig?“

„Ja, du er, du er, Benedicte!“ raabte det unge Menneske, der nu trængte sig giennem Mængden, og omfavnede hende. „Og her er din Joseph, din Brudgom, der kommer hjem fra fremmede Lande som Bagermester, for at ægte dig og leve lykkelige Dage med dig. Jeg var just steget af Bognen, og vidste ikke, hvad alt dette Oplob skulde betyde. Tænk dig min Skræk, da jeg fik det at vide!“

Nu forvandlede Alting sig til Lyst og Gammen. Ingen forlod Stedet, uden først at have hilset Benedicte, og ønsket hende til Lykke. Det Bedste var, at hun selv blev fuldkommen helbredet ved denne Prove. Det faldt hende som Taage fra Dinene, og hun indsaae tydeligt, at hun havde været betagen af en stærk Banvid; især da Joseph forsikkrede hende, at han aldrig havde været paa Bloksbjerg, aldrig i Venusbierget, og aldrig i Schaffhausen.

Mængden fordeelte sig munter og overgiven, og der fulgte et lystigt Gsterspil oven paa Tragodien. En stakkels Maler havde sneget sig ud til Flodbredden med sin Tegnebog, for at staae bag en Busk og bruge den skionne Bagerste til Model, i det Dieblif hun var aflædt; men da Venus aabenbarede sig for ham, kunde han ikke tegne, hans Haand skælvede, og han bragte et hæsligt Skabilken paa Papiret.

Han blev opdaget, man rev Tegningen fra ham, og Bagerens Caricatur gik fra Haand til Haand, og opvakte en almindelig Latter.

Ogsaa Benedicte og hendes Joseph fik den at see. De kunde ligejaa lidt bare dem for at see derover; men for at troste Maleren nogenlunde, lovede hun ham, at han med det første skulde male hendes og hendes Kæreestes Portraiter.

Atter Bryllup.

Gamle Ridder Curt glædte sig ogsaa meget; hans forrige Strengthed mod Bruden forvandlede sig til Fadergodhed, han svor paa, at han vilde holde hendes Bryllup paa Borgen, og at den bedste Viin af Tryllefjelderens skulde flyde til Forsoning, siden Trolddommen havde faaet et saa lykkeligt Udfald. Flere Tilstedeværende bleve strax indbudne, blandt andre Seifart og mine Skolekammerater. Men om mig var der slet ikke Talen.

Jeg var ganske bedrøvet, og tænkte: „Det er nu bare, fordi jeg har kaldet Herr Gottskalk et Kiødhoved. Herre Gud! nu indseer jo dog Ridderen selv, at hans Capellan har dømt i Sagen som en Dumrian. Og dog bliver jeg straffet, fordi jeg har nævnt Barnet ved sit rette Navn. Saadan gaaer det i Verden.“ — Men gid det var blevet ved det!

Jeg vilde gaae hjem, thi Seifart blev hos Brudeparret, og havde travlt med at studere Brudgommens Character; og her viste han sig nu ret fra sin elskværdige Side, thi langt fra Skinsyge og Nag, var han kun i dette Dieblif

henrykt over det selsomme Pors Skiebne. Men da jeg, som sagt, vilde gaae, flappede der mig Nogen sagte paa Skulderen. Det var en af gamle Ridder Curts Svende; jeg kiendte ham ret godt, det var ham, der havde faaet det første Drefigen af Barthel, fordi han skieldte ham ud for en Nar. Han indbød mig venligt efter sin Herres Befaling, at følge op med ham paa Borgen.

Jeg tænkte: „Kan det giøre det? velan!“ Jeg var belavet paa en Straffepræken, og haabede endnu at blive indbuden til Bryllupet med, naar jeg krøb til Korset.

Men hvorledes blev jeg til Mode, da Svenden bragte mig ned i Stedet for op! Inden jeg vidste et Ord deraf, stod jeg i Borgsfængslet, rigtig nok kun i den øverste Hvelving, som var upaaflegelig lustig, reen og tør. Men, af — en Krukke Vand stod paa Træbordet, et halvt Rugbrød laae ved Siden af! Nu hørte jeg min Dom: jeg skulde sidde tre Dage paa Vand og Brød, og derpaa staae offentlig Skrifte, fordi jeg havde fornærmet en Præst i sin Ordensdragt med uforkammede Skieldsord.

„Hvis han altsaa ikke havde været i Ordensdragten,“ tænkte jeg, da jeg var alene, „saa havde det kunnet være, hvad det var? Jeg har kun fornærmet hans Kiøle, ikke ham. Kiølen vil jeg gjerne bede om Forladelse, dersom det kan forløse mig af dette affskyelige Gul. Dog, gode Gud! selv her vilde jeg taalmodig sidde tre Dage paa Vand og Brød, hvis jeg kun ikke, som en arm Synder, skulde staae aabenbare Skrifte. Jeg bliver jo derved for evig beskæmmet. Mit hele tilkommende Liv bliver mig derved fordærvet.“

Jeg satte mig hen, og grublede over min Tilstand. Det var alt silde. Oppasseren havde sat mig en brændende Tranlampe paa Bordet, og var gaaet strax igien. I Krogen derhenne opdagede jeg en god Seng, som dog trøstede mig

noget i min Nød. Men jeg kunde ikke sove; Vandet og det tørre Brød var mig modbydeligt. Midnatstimen nærmede sig, jeg hørte Taarnkloffen slaae tolv høit over mit Hoved.

Pludselig bliver jeg forstyrret i mine Tanker ved en Larm. Jeg slaaer Dørene op: to Dødningehoveder med blodige Halsesvæve langsomt ned fra Loftet, lægge sig paa min Seng, og stirre paa mig med hule Dine. Jeg styrter strax hen imod Sengen, for at berolige min ophidsede Phantasie ved Vissheden om en Feiltagelse. Men Dødningehovederne ere der endnu. Jeg beføler dem, ikke uden Gysen. De ere af Pap, og kunne lukkes op som Uster. I det ene finder jeg en stegt Høne, Sennep, Salt, Kniv og Gaffel, i det andet en Flaske Viin; og paa en Seddel staaer skrevet med Blyant: „En medlidende Siæl sender dig denne Hjertestyrkning i din Nød. Spiis, drif og gaa i Seng; men lad for Guds Skyld hverken Ridderen eller hans Capellan vide det Ringeste herom!“

Uden at bryde mit Hoved længe med Sammenhængen, handlede jeg efter Forskriften. Saasnart Dødningehovederne vare udtømte, forsvandt de igien i Loftet; og saasnart jeg havde holdt mit Maaltid, gif jeg i Seng.

Næste Morgen vaagnede jeg silde, thi den forrige Dags Uro havde trættet mig. Solen skinnede lyst ind ad mit Fængselsvindue, og jeg kunde mærke paa Solstraalens Linie, at den allerede kom høit oppe fra, og at Kloffen omtrent maatte være ti, Ridder Curts sædvanlige Spisetid. Jeg hører megen Larm i Gaarden, Clarinetter og Oboer spille en Marsch, Toget gaaer mit høie Gittervindue forbi. Jeg kan ikke see Nogetting, uagtet jeg sætter Stolen paa Bordet, og stiger derop; men Instrumenternes Lyd bliver stærkere, i det Dieblif Toget er i Borggaarden.

Hvilken Kummer for et ungt Menneske, at maatte lade sli­­g en Glæde, hvorpaa han havde giort sikker Regning, gaae sin Næse forbi! Jeg kastede mig fortvivlet paa mit Leie, og skammede mig over mig selv, fordi jeg græd.

Længe laae jeg saaledes, og beregnede: „Nu ere de ved Tærterne; nu ved Bildsvinehovedet med Laurbærbladet i Munden.“ Trompetstødene, som jeg kunde høre fra Tid til anden, vare mig ligesaa mange Knivstik i Hjertet. „Nu blive Sundhederne druffet,“ raabte jeg fortvivlet, „men paa din Sundhed tænker ingen Moders Siæl. Dig lade de Umennesker vansmægte i Fængsel.“

Bludselig hører jeg No­­gen hurtig komme. Dørene blive oplukkede, og min Befrier, min Ven Seifart staaer for mig med glødende Kinder, med funklende Dine, og har en Nuus. „Op,“ raabte han, „Albert! stakkels Ulykkelige! i Borgfængslet Vansmægtende! din Forløsningstid er kommen. Den har kostet mig megen Møie; den har kostet mig min Forstand. For at behage det gamle Riødhoved, for at blodgiøre hans Hjerte, har jeg maattet drikke mig fuld. Thi kun Riødhoveder kunne drikke uendelig megen Viin, uden at tabe Forstanden, siden de ingen have. Jeg har ogsaa ladet ham fortælle mig hele Frater Johannes Paulis Bademecum fra først til sidst, og leet af fuld Hals over hver Historie, hvorved jeg da er blevet endnu mere ør i Hovedet. Men nu ere vi ogsaa saadanne Hjertensvenner, at han gientagne Gange er falden mig om Halsen, og har grædt saa inderligt, at mit høire Kiølsørme er ganske vaadt. Han vilde med Diævels Bold drikke Du's med mig; kun med Nød og neppe gjorde jeg ham begribeligt, at det ikke skikkede sig for sli­­g en ærværdig Herre, at være Kammerat med en omvandrende Skolar. Men ærlig talt var det, for at slippe af Fælden. Hvem Diævlen gad vel siden være

Duſbroder med ſaadan en gammel Erkophilifter, naar man forſt havde ſaaet Forſtandens Brug igien? Men nu har han ſkaffet mig Nøglen til dit Fængſel. Kom, Albert! Eſtermaden ſtaaer endnu paa Bordet; jeg har ſat et Stykke Bildſvinehoved tilſide for dig. Ridder Curt veed Alting, det finder hans allerhøieſte Biſald. Du er fri fra dine Baand. Paa den aabenbare Skriſte tænkes ikke meer, og der er nu ikke Andet tilbage, end at du beder Kiød-hovedet om Forladelſe, fordi du har kaldt ham et Kiød-hoved."

Jeg løb op med Seifart til Selskabet. Et ſtort Gaſſelbord opfyldte Ridderſalen. Alle vare glade, Alle ſnakkede i Munden paa hinanden, og Muſicanterne spillede. Ingen uden den ſkionne Brud mærkede, at jeg traadte ind i Salen med Seifart; hun nikkede venlig til os. Da jeg kom forbi Ridderen, kyſjede jeg ham paa Haanden; han klappede mig paa kinden, og ſpurgte: „Hvordan ſmagte Dødningshovederne i Aſtes?" — „Bedre end Kiød-hovedet, Herr Ridder!" ſvarede jeg, „det var nær bleven mig heel vanſkeligt at fordøie." — „Jeg tænker," ſagde han, „Bildſvinehovedet vil endnu ſmage bedre. Gaa hen paa din Plads, ſpiis, drif, og vær i Fremtiden ikke ſelv oftere ſaadan et vildt Sviin!"

Da jeg kom til Capellanen, knælede jeg for ham. Han var overordentlig huldsjalig og beſkientet. Han lagde Hænderne paa mig, og velsignede mig med megen faderlig Værdighed. „Ak, Gud! Seife — Seifert!" ſagde han hikkende, „diſſe unge Menneſker ere ſom Salpeter og Ingefær; de ville vide Alting bedre, og ſaa have de dog ingen Menneſkekundſkab. Og Menneſkekundſkab er dog af alle menneſkelige Kundſkaber den allervigtigſte Kundſkab, naar man vil være i Stand til ordentlig at bedømme ſine Medmenneſker. Derom kunne vi To tale et Ord med. Men

man maa see igiennem Fingrene med Ungdommen, naar den gaaer i sig selv, og forbedrer sig. Og saa ville vi da nu ogsaa drikke et Glas sammen; og hvad der er skeet i Forgaars, ville vi skrive med Kul i Skorstenen. Men man kan da heller ikke stikke Alting i Rommen, hvad unge Mennesker byde Gen; thi ellers kunde det tilsidst gaae os, ligesom Paven med Tiggerkærlingen. Han vilde ikke give hende en Halvskilling, men kun sin Betsignelse. Men hun betakkede sig, og sagde: „Bar eders Betsignelse en Halvskilling værd, saa havde jeg ikke faaet den.“

Med denne Anecdote (hvis Anvendelse paa Diebliffet vi ikke ret kunde begribe) skienkede han mit Glas fuldt, og spildte med det samme megen Biin paa Bordet. Nu greb han efter et Saltkar, for at strøe Salt paa, at Dugen ikke skulde plettes. Derved kom han til at støde Saucskaalen overende, saa at hans Naboes Kiolærme blev ganske tilfølet. Ridder Curt var nær ved at lee sig fordærvet derover, og raabte: „Redder dog min Capellan dernede, og bygger ham en Ark, at han ikke drukner i Syndfloden! Det trænger jo ind paa ham fra alle Kanter.“

Kort derpaa sov Capellanen ind, og jeg havde Tid nok til Betragtninger, thi Hver snakkede med sin Nabo, og Seifart sad nu hos Bruden, og taledede med hende. Mine Dine faldt paa Skeen, hvormed jeg havde spist, og jeg kiendte den igien paa et lille Mærke. Det var den samme, som min skionne Bissekræmmerse havde brugt for et Par Uger siden. O, hvilken Sødhed, at berøre det Solv med mine Læber, som hun havde indviet med sin Rosenmund! Den fiære Piges Billed stod atter lyslevende for min Siæl. Jeg havde hverken i Gaar eller i Dag tænkt paa hende i min lidenskabelige Tummel. Jeg greb efter min Eloise paa Brystet, tog den frem, og kysjede den. „Ak,“ tænkte jeg,

„hvis jeg nu sad deroppe for Bordenden med hende, som Brudgommen med sin Brud! Hvor mon hun nu er? Jeg faaer hende vist aldrig meer at see.“

Taarerne vædede mine Kinder, Capellanen vaagnede igien, saae sig om, og da han fandt mig grædende, sagde han med lam Tunge: „Græd ikke, min stakkels Dreng! Jeg har allerede af Hiertet tilgivet dig.“

Jeg takkede ham; og saasnart det gik an, stod jeg op fra Bordet, løb ud i Skoven til mit Træ, kysjede det indviede Tegn paa min Kierlighed, og tilbragte nogle Timer alene i det deilige Sommerveir i sød Veemod og i Erindringer om min svundne Viol.

Røverhøimod. Spøgelseerne.

Med lettet Hierte og fyldte Lommer droge vi videre. Alle havde offret til os, Ridder Curt gjorde os en anseelig Foræring ved Afskeden.

Barthel blev hos Ridderen, der nu eengang, Gud veed hvorfor, havde faaet ham saa kær, at han ikke kunde affee ham.

Den sidste Aften havde Seifart ogsaa vundet i Spil; vi kunde altsaa slaae stort paa, og vare rigere, end da vi droge ud fra Eisenach. Seifart bar sin Skat i en Lædergiord om Livet, og saa vandrede vi da lystigt videre giennem Thüringerstoven.

Vi vare fem i alt, efter Datidens Maade vel bevæbnede med Bøsser og Sværd, og ikke bange, skøndt Rygtet gik, at man ofte blev plyndret der. Paa en lille Hoi hvilede vi, og spiste til Middag. Den store Kruffe, som Ridderen

havde ladet os fylde af Tryllefjelderer, var allerede flere Gange gaaet rundt fra Mund til Mund, da vi opdagede jyv otte Karle bag Træerne med lange sorte Skæg og underlige Huer, vel bevæbnede.

Seifart befalede os at gribe til Baaben, og sigte paa Røverne med vore Bøsser.

Neppes saae Anføreren os gjøre disse Anstalter, før han befalede sine Svende at kaste deres Flinter og Pistoler i Græsset. Derpaa tilvinkede han os Fred med sit Tørklæde. Vi toge ogsaa Gevær ved Foden, men droge vore Sværd, og raabte til Røverne, at de ikke maatte understaae sig at nærme sig os paa ti Skridt.

Vi opdagede snart, at Hovedsmanden og tre Andre vare Jøder, et Par Zigeunere, de Dvrige formodentlig maadelige Christne. De talte med hverandre i Kochumer-sproget; men da de ogsaa havde skilt sig ved deres Sværd, tillode vi dem at komme ganske nær. Derpaa tiltalede Anføreren os saaledes:

„Skulde vi ikke kiende dig, store Seifart, der er berøgtet ved alle mulige Hoiskoler og Ungfersiteter her i Landet saavel for din Tapperhed som din Rærdom? Har jeg ikke, som en Bi, suget Honning af dine Læber, da du sidst i Bertshuset forførte disse unge Knegte til at blive Comodianter? Men om Røverne har du snaffet hen i Laaget, og som den Blinde om Farverne. Vi ere Pokker ikke jaa egennyttige, som du troer, og myrde ikke blot af Gierrighed, men ogsaa for Lyst, fordi det Bæsen, som du siger, mører os, ligesom Gimbrenne og Leoparderne. Det forlyster os ogsaa, at høre Finferne quiddre i Skoven, og Bagtlerne slaae i Marken.“

Seifart svarede: „Jeg horer, du er en Jøde. Det havde jeg ikke troet, at Een af jeres Folk kunde være tapper nok til at svinge sig op til Røverhovedsmand.“

Røvereren svarede: „Du vil ingen Philister være, Seifart! og kan dog tvivle om Samsons Styrke? Have Jøderne ikke ogsaa engang været tappre? Vare Moses, Josva, Kong David og Maccabæerne ingen Helte? Var der ikke i det trettende Aarhundrede 30,000 Stykker af vore Folk, som tiende under Kong Philip den Smukke? Have vi ikke selv engang holdt en Jødeturning? Sagens er det ikke gaaet os altid saa godt; man har beskyldt os for affyelige Misgjerninger, at vi have giennemboret Hostier med Som, agtet en Jødesiæl høiere, end hundred tusinde Christensiale, forgiftet Brønde, solgt og slagtet Christenbørn. Men det er lutter Løgn. Penge have vi fortient, fordi vore Folk ere klogere, end I; det er hele Sagen. Og var det vel et Under, da I ærlige Folk Intet mere vilde have at bestille med os, at vi gjorde fælles Sag med Stratenrøvere, Krybskytter og Landstrygere? Men vandrende Skolarer giøre vi ingen Fortræd; det er en Lov mellem os. Vi ville kun hvile os ud et Dieblif i jeres Selskab, og modtage grundig Underviisning af din Mund i Spidsbube-Philosophien. Giv os en Slurk af eders Krukke! Saa have vi sluttet Giestevenskab, og drage videre.“

Det var os fiært, at vi paa saa let en Maade kunde blive disse Skielmer qvit, og vi rakte dem Krukken. De satte sig ubevæbnede ned hos os, drak vor Skaal, tømte Krukken, og til Afsked maatte Enhver af os endnu finde sig i at modtage en hiertelig Omfavnelse. Derpaa ønskede de os en lykkelig Reise, og forlode os.

„Er det dog ikke besynderligt,“ sagde jeg, da vi ikke saae dem mere, „at man selv hos slike Landstrygere undertiden opdager Funke af Uedelmod? De forlangte kun en Drif Biin, saa droge de videre.“

„Roos kun ikke alt for stærkt deres Beskedenhed!“ sagde Seifart ærgerlig. „Den Gavyv har stiaalet mig min Pengekat af Kroppen, mens han omfavnede mig. Fordømte Tassenspiller! Det var rigtig nok lettere, end at give sig i Kast med fem velbevæbnede, tappre Karle.“ Som Seifart sagde det, greb Enhver af os i Kommen, og see — den var øde og tom! Kun en Bylt med Smaating af ingen Værdi, der hørte til Comodispillet, havde de ladet os beholde, foruden tre Guldmynter, Seifart usformærkt strax havde stukket i Træbarfen.

Saa ginge vi da tause og modsaldne giennem Skoven, for at komme til næste By. Hvor skulde vi slagre videre? Man havde stækket os Bingerne.

I denne ubehagelige Tilstand kom vi til en Landsby, beboet af lutter fattige Folk. Kun — fortalte os en Tigger — boede der en rig Enke paa Hjørnet, ikke langt fra Kirken; hun stegte Gæs i Asten, men var gierrig og ubarmhertig.

„Lader os prøve vor Lykke hos hende!“ sagde Seifart, hvem Haabet om et lystigt Eventyr strax igien gjorde oprømt. „Paa vore tre Guldstykker maae vi spare, som Skibbrudne paa deres Tvebakker. Vi ville banke dygtigt paa denne Kones Huusdør og Hierte. Den lurvede Tigger har hun viist bort; vi ere smukke, velskabte Ungkarle, med dem pleie Enferne at have meer Medlidenhed.“

Det var en kold, stormfuld Asten, og meget mørkt. Vi kom forbi Kirkegaarden, og saae en Lampe brænde inde i et lille Capel. Tiggeren fortalte os, at der laae en adelig Frøken begravet, at der hver Nat brændte en Olie lampe over hendes Kiste, og at der blev ringet hver Asten med en lille Solvkløkke i Taarnet, fordi hun, for flere hundrede Aar siden, havde testamenteret Kirken sin store Formue. Men

det skulde ikke gaae rigtig til inde i Gravcapellet; man sagde, at den naadige Frøken undertiden selv luffede sin Glasfiste op, steg ud, og gik op og ned ad Flisegulvet derinde.

Tiggeren gik sin Bei, og vi stode lige uden for Capeldøren. Degnen maatte have glemt at lukke den, vi traadte ind, og fandt den lille Hal luftig, reenlig og munter. Paa Gulvet maatte endnu Dagen i Forveien være strøet Sand og Blomster. Mumien laae, som en pyntet Duffe, roligt i sin Glasæske. Over Lampen hang et gammelt Maleri, saa sort tilroget, at man ikke kunde sfielne, hvad det skulde forestille. Det lod til at være en Martyrindes Billede. — „Her træffe vi et godt Natteleie, i hvordan det gaaer,“ sagde Seifart; „men Halm maae vi selv giøre Udveie til.“ — Vi gik ud igien, og det trøstede mig, da vi atter nærmede os de Levendes Boliger. Vi kom snart til den rige Enkes Huus paa Hiornet.

Skorsteensilden funkede i den mørke Nat lystigt ud til os med sin røde Flamme giennem Blyruderne. Vi kom nærmere, og saae en gammelagtig Kone, før af Lemmer, med et gnavent Ansigt, beskæftiget med at stege Gæs.

„See engang,“ sagde Seifart, „hvor brune og lækkre de glindse paa Spiddet, hvor bevæge de dreie sig! Skulde man troe, at en Gæs kunde see saa deilig og fornustig ud? Jeg vil ikke høre et ondt Ord om den Kone.“

„Ak, hvad hielpede os alle disse Herligheder,“ sukede jeg, „naar vi Intet faae deraf?“ — I samme Dieblis fik Drengen derinde et Dresigen, fordi han ikke vendte Stegespiddet i den rigtige Tact. Han gav sig til at hyle, og vi hørte ham sige: „Jeg har jo Intet giort!“

„Just derfor!“ sagde Konen; „du glemte at dreie Spiddet.“ — „J er et ugudeligt Menneffe,“ sagde Drengen,

„og behandler et faderløst Barn, saa Gud maa sig forbarme. Altid maa jeg tage til Takke med oret Brød, Østestorper og tyndt Öl, medens I og jeres Søn gjøre jer til Gode. I Morgen er det Søndag, saa kommer han fra Byen, i Aften maae allerede Gæssene være stegte, for at I kan gaae i Høimesse med ham. Men saa viis da ogsaa Frugter af eders Gudsfrugt! Alle Fattige og Nødlidende viser I uden Barmhiertighed Døren; men tag jer Vare, at ikke salig Martin Riperlein, der blev hængt forleden, stikker sit kridhvvide Ansigt ind ad Blyvinduet, som han gjorde Astenen, da han var rettet, fordi I ingen Medlidenhed havde havt med ham!“ — „Dreng! tal ikke saa ryggesløst,“ svarede Konen blidere med dæmpet Stemme. „Lad de Døde hvile i Fred, og før dig skikkeligt op, saa skal du faae Pølse og Sigtebrød.“

Nu havde Seifart nok. Bysten med de theatraiske Efterladenskaber blev lukket op; han smurte sig i Ansigtet med Kridt, bandt sig en Strikke om Halsen, hyllede sig i et Lagen, og stod nu der som den livagtige salig Martin Riperlein. Dog tog han sig vel i Agt for at lade sig see, før Gæssene vare stegte nok; men neppe stode de i Havn paa de store Tinsfade, før han piffede sagte paa Vinduet, og trykkede Næsetippen flad imod Ruden.

At see det blege Ansigt, skrige, og løbe bort, var et Dieblis Sag for Konen og Drengen; at springe ind, erobre Gæssene, to store Sigtebrød og en Dunk Öl, kostede Seifart ikke mere Tid. Derpaa ilede han over Hals og Hoved til Capellet, hvor Maaltidet skulde holdes.

Jeg blev misfornøiet tilbage paa Kirkegaarden. „Det gaaer for vidt,“ tænkte jeg. „Rigtig nok skeer det altsammen i Spøg; men slige Bedrifter kunde tilsidst gjøre os ulykkelige. Han besticler Folk, vanhelliger Helligdommen, spotter de

Døde i Graven. Altjammen i Spøg! Jeg vil skilles fra disse Letfærdige, og vandre min egen stille, eensomme Vej."

Medens jeg talede saa med mig selv, havde jeg sat mig paa en Liigsteen, hvorpaa det høie, halvmaaneformede Capelvindue kastede sit svage Lys. Hvor forskrækket blev jeg, da jeg vaagnede af mine Grublerier, og fandt mig — selv Anden paa Liigstenen! En lang Skikkelse sad i hvide Klæder paa den modsatte Kant, og stirrede paa mig med bedrøvede Dine.

"Stakkels unge Menneffe!" sukede den Blege, "er du ogsaa ulykkelig? Jeg er en Ulykkeligs Gienfærd. Er du bange for Spøgelse?" — Min Skræk tillod mig intet Svar, og Synet vedblev: "Jeg vil indvie dig i mine Lidelsers Hemmelighed. Hvad jeg var i Verden, og hvilket Navn jeg bar, veed jeg ikke meer, thi med Døden forgaaer alt det Timelige; men at jeg elskede en yndig Pige, veed jeg desværre endnu alt for godt. Jeg vandt et trofast Herte, fordi jeg, som du vel endnu kan see paa mit Spøgelse, var en overordentlig deilig ung Mand. Men Forsængelighed og Letfærd bragte mig snart til daglig at egge det stakkels Barn til Skinsyge. Da græmmede hun sig i Stilheden, smægtede hen, og døde. Jeg græd over hendes Liig. Men hurtig udsløttede Letfærdigheden dette Indtryk. Astenen før hendes Jordejærd gif jeg omkring paa Gaderne. Maanen skinte, jeg tænkte paa hende. Da blev jeg pludselig et deiligt ungt Fruentimmer vaerovre paa det andet Fortoug. Det havde nylig regnet, hun havde optrukket sin Kiøle usædvanlig høit bag til, og de meest velkøbte Been viste sig for mig. Jeg forglemte min Døde, og fulgte den Fremmede i Hælene. Hun gif giennem mange Gader, og lod ikke til at tage det ilde op, at jeg fulgte hende, i det mine Dine uafsladelig stirrede paa de deilige Been.

Endelig smuttede hun ind ad en Dør, uden at lukke efter sig. Jeg vovede at følge. Jeg besvor hende, at tilgive mig: jeg mærkede vel af Hujets Pragt og af hendes Opførsel, at jeg havde en Dame af Stand for mig. Jeg frygtede, at hun skulde lukke mig ind i et stort Selskab, og give mig til Priis for almindelig Spot. Men hun lagde alvorlig Fingeren paa Munden, og hviskede: „Følg mig!“ Mit Hjerte bankede høit af Lyst. Snart stode vi i det affides Bærelse med en hvid Løibænk midt i Stuen; lange hvide Gardiner vare trukne for Binduerne. Hun svævede hen til Løibænken, strakte sig ud derpaa, og en gyselig Klynken hylede giennem Luften, og giennembævede alle mine Nerver. Jeg vilde flye. Døren var i Laas. Jeg nærmede mig — hun laae bleg udstrakt. Jeg vilde tage hendes Haand — en iiskold, klam Haand trykkede jeg med min. Gud i Himlen! det var min dode Brud. Jeg stod for hendes Liig, for hendes Kiste. Kistelaaget var opstillet til Bæggen; en græsjetelig Liiglugt opfyldte Bærelset. I dette Dieblif faldt jeg i Afmagt, og døde.

Men dermed var min Straf ikke forbi. Jeg skulde ingen No have. Ingen christelig Begravelse blev tilladt mig. De gale Mennesker paastode, jeg levede endnu; og i Stedet for at begrave mig, spærrede de mig i Daarefisten, og tvang mig, uagtet jeg var død, til at spise og drikke. Men jeg har uagtet al deres Paapassenhed sneget mig ud af Fængslet, opsøgt min Venindes Grav, og lykkeligviis fundet den. Nu har jeg anraabt hende om Tilgivelse. Hendes Mand har aabenbaret sig for mig, og forkyndet mig, at hvis det lykkedes mig, at offre en uskyldig Yngling paa hendes Liigsteen, da vilde jeg finde No. I dette afgjørende Dieblif fandt jeg dig, dyrebare, herlige unge Mand! Dit Die bedrager mig ikke; du er sikkert god og uskyldig, og

fortiener, hvad jeg vil gjøre for dig. Din Braddød vil skaffe os begge Fred og den evige Salighed. Tag mig det altjaa ikke ilde op, at jeg stikker dig denne blinkende Kniv i Hjertet. Min Elskede har befalet det."

Med disse Ord greb den Rasende mig i Brystet, og strakte frampeagtigt den mavre Haand tilbage med Kniven, for at myrde mig. Men i det samme greb ogsaa en stor og stærk Næve ud af Hyldebusten bag Gravstenen, fik den Vanvittige fat i Armen, og en stærk Bæstemme raabte: „Her er den Bindegale. Afsted med ham i Daarekisten!"

Uden at bryde sig videre om mig, grebe de hidilende Mænd den Vanvittige, og skyndte sig afsted med ham. Snart maatte de dog staae stille igien, fordi den Gale gjorde Modstand, og da horte jeg den ene sige til den anden: „Nu spøger Frosenen i Capellet. Seer I ikke Skyggen paa Loftet derinde, hvor den bevæger sig frem og tilbage?"

„Det kommer ikke os ved," svarede Brumbæssen. „Med de Døde have vi Intet at gjøre." — „Ufornuftige Dyr!" raabte den Gale, „naar I Intet have med de Døde at gjøre, hvad have I da med mig at gjøre, som er en Mand?" — „Det kan man siden undersøge," svarede hiin; „for det første ville vi lægge den naadige Herr Mand i Bænker." — Til min Trøst droge de nu videre med ham; thi de uforsigtige Mennesker i Capellet derinde talede og loe imellem saa høit, at man ikke blot kunde see deres Skygger paa Loftet, men ogsaa høre deres Røst.

Saa misfornøiet jeg end var med Seifart, kunde jeg dog ikke sige Nei, da han kom ud og indbød mig til Giest i Capellet. Jeg havde Intet nydt den hele Dag, fandt det meget koldt derude paa Liigstenen, og fulgte ham villig.

Derinde var Alting huusligt og net indrettet. Det hvide Klæde, hvori han havde spillet hængt Mand, var bredt ud over Liigkisten, der nu gjorde Tieneste som Bord. Saaledes havde han paa en nem Maade sfiult det Gyselige under dette Dække; og i Stedet for at være i et Gravcapel, bildte man sig ind at staae i en nydelig Havestue. Gæssene stode paa Tallerknerne, meget vel skaarne for i lige Portioner. Oldunken og Brødene opdagede jeg ogsaa. Langs ad Bæggen var der redt Seng af frisk Halm til fem Personer.

„Kom nu,“ sagde Seifart, „og tag til Takke med Indretningen. Hvad vi behøve i Nat, have vi; den Dag i Morgen ville vi overlade sin egen Plage. Bryd dig ikke om Liigkisten! De kostelige Specerier, hvormed den naadige Froken er balsameret for tre hundrede Aar siden, dufte ikke meer. Hun er at betragte som en ægyptisk Mumie. Hun vil vist ikke tage det fortrydelig op i Himlen (hvor der kun komme fornuftige Folk), at vi benytte os af, hvad hun ikke meer behøver paa Jorden.“

„Seifart!“ svarede jeg, „jeg havde i Sinde at sfiende dig Huden fuld i Afsten; men din Godhiertighed, din Bid, din Omhu for os alle binder mig atter Munden. Thi sandelig, du har sørget som en ærlig Ven for dine Kammerater. Rigtig nok var det slem, meget slem, at du skulde — tage disse Gæs; dog . . .“

„Bistnok havde det klædt bedre, hvis den gierrige Rikærling havde foræret os dem,“ faldt han mig i Talen; „det vil sige: for hende, thi af os var det bestemt sfiendligere, at bemægtige os Fjærkræet paa denne Maade.“ — „Men det er dog at ansee som et Slags Tyveri,“ sagde jeg. — „Gud bevares!“ raabte Seifart, „det er kun en Uglspilssfreg. Alle fornuftige Folk, som fik det at vide, vilde lee

og holde med os." — „Men hvad leder dette Bæjen til?" spurgte jeg alvorlig. — „Til Gaafesteg," svarede han. „Spiis nu, drif, sov, og hold Mund! Have vi end ingen flere Penge i Lommen, ville vi dog derfor ikke bides, som Hestene, naar Krybben er tom."

Jeg fandt mig i Omstændighederne, og maa tilstaae, aldrig har et Maaltid smagt mig bedre. Til Dessert fortalte jeg mine Kammerater Eventyret, jeg havde havt paa Liigstenen. De hørte mig med Forundring, og snart sov vi alle sødt paa vort Halm.

Præsten og Degnen.

„Herre Jesus! hvad er dog det?" hørte jeg en Stemme skrige, da jeg vaagnede. Jeg aabnede Dinene, mine Staldbrødre ligerviis, vi saae os forvildede om, og studsede, da vi opdagede Landsbypæsten og hans Degn i Capeldøren, den Første med Hænderne sammenslagne over Hovedet. — „Løb, Trautmann!" raabte Præsten, „og ring med Stormklokken — det vil sige med den største, den eneste Klokke, vi have. Ring Landstorm! Zigeunerne ere i Eggen; Tyrkerne ere komne, og have forvandlet den christelige Kirke til en Hestestald."

„For Guds Skyld, Herr Pastor!" sagde Seifart, som strax var munter og paa Benene, „gør os ikke ulykkelige. Vi ere hverken Zigeunere, Tyrker eller Heste, men kun stakkels omvandrende Skoledisciple, der forgieves søgte Ly i Nat hos de Levende, og derfor bleve nødte til at sove hos de Døde." — „Hvor er den naadige Frøken? hvor er den

Højsalige bleven af?" spurgte Præsten ængstelig. „J skulle svare mig til hendes mindste Finger. Miste vi hende, saa mister Kirken tre hundrede Daler aarlig. Hvor have J gjort af den naadige Frøken?" — „Jeg troer, de have ædt hende op," sagde Degnen; „der ligge endnu Knoflerne paa Tallerknerne." — „J spøger i Utide, Trautmann!" svarede Præsten. „Hvor have J gjort af Liigkisten?" — Uden at svare, rev jeg Dugen bort, og Mumien laae ubeskadiget i sin Kiste med Glasruder og Jerngitter. „At giøre en Liigkiste til et Spisebord!" sukede Præsten; „har jeg i mine Dage seet Magen? Og hvad have J spist? Stiaalen Gaafesteg!"

„Bevares!" sukede Seifart. „Det forunderligste Eventyr er mødt os i Gaar, Herr Pastor! Her henne paa Hjørnet boer en velhavende Enke..." — „Hun har ikke givet eder et afgnavet Been med sin gode Billie," faldt Præsten ham i Talen. — „Nei, sikkert ikke," vedblev Seifart, uden at lade sig forstyrre; „thi det er det gierrigste Menneske paa Guds Jord. Men hun er overtroisk. En vanvittig Mand er i Nat brudt ud af Daarekisten. J hvidt Lagen figede han ind ad Vinduet til hende, just som hun stegte Gæssene. Den dumme Gaas troede at see et Spøgelse. Den Gale styrtede ind i Kiøkkenet, erobrede Gæssene, en Dunk Ol, nogle Brød, og løb ud dermed paa Kirkegaarden. Underveis mødte han os. Da han nu bilder sig ind at være død, og altsaa ingen Mad behøver, gav han os det altsammen. Vi stakkels forsultede Skoledisciple takkede ham, og indrettede os her i Capellet, saa godt det i en Hast lod sig giøre, siden vi i Byen havde fundet alle Christendøre lukkede for os. For at undgaae Synet af den Døde, og for ei at fornærme den højsalige Frøken (der uagtet sin Død dog er og bliver en sædelig Jomfru), have vi brugt dette Klæde

som Dug for os over Jerngitteret, og som et Slags Sengegardin for hende, medens vi gik til Køis i Halmen. Den Gale blev derude paa Kirkegaarden. Den desperate Karl har været i Færd med at stifte en af vore Kammerater ihjel, som staaer der. Til al god Lykke kom Dypasjeren endnu til rette Tid, før Mordet var skeet, og traf af med den Gale. See, velærværdige Herre! det er den rene Sandhed. Og vil I ikke troe mig, saa spørg Inspecteuren for Daarefisten, der selv har været her! Det er en Mand, der ikke farer med Tant, han vil sande mine Ord."

Ved denne halve Sandhed og halve Løgn reddede Seifart os. Den gamle Præst, der var en noget enfoldig, men tillige god Mand, blev rørt over vor Tilstand; og ved den lystige Indklædning, som Seifart gav sin Fortælling, vandt han Degnen, der var et godt Hoved, og som uagtet sit melancholske Ansigt nok lod til at kunne lide en Spøg, hvortil han selv havde angivet Tonen.

Vi maatte bære Halmen ud igien og feie Capellet. Derpaa indbød Præsten os til Middag, og jeg havde Leilighed til fremdeles at studere Degnens besynderlige Character. Han lod slet ikke til at være født til Degn. Han var midaldrende, mager og bleg, havde et smukt Ansigt, og de dybtliggende Dines Ild forraadte Følelse. Han drak meget, spiste lidet, og spottede Berden i en godmodig Tone. Den gamle Præst var et Hverdagsmenneske, og kunde godt lide os, fordi Seifart smigrede ham, og roste de gamle Skilderier i Stadsestuen.

"Nu, Trautmann!" raabte Gubben over Bordet, "det er ikke nok, at drikke Biin; man maa ogsaa synge en Bise til. — Han kan mange smukke, ærbare Drikkeviser," vedblev den Gamle, "som selv en geistlig Herre gierne kan høre paa." — "En ærbar Drikkevise?" raabte Seifart; "saadan

en Høne gad jeg nok see flyve. O, kære Herr Degn! syng os dog een." — „Han har en meget god Syngestemme," hviskede Præsten Seifart i Dret. „Derfor har jeg ogsaa gjort ham til min Degn og til min Cantor."

Degnen, som havde været beskæftiget med at fylde alle vore Glas, sagde: „Jeg veed nok, at man sædvanlig pleier at parre Bacchus med Venus i Viserne; men det er i mine Dine et høist miserabelt Ægteskab. Enten maa Kierlighed nydes uden Viin, eller Viin uden Kierlighed."

„Hvorned vil I nu bevise den Paradox?" spurgte den gamle Præst. — „Med en Vise," svarede Degnen, „som jeg selv digtede for ti Aar siden, da jeg endnu duede til Noget. Dermed satte han sit Glas hen for sig, og sang:

Venus hylde, Bacchus hylde,
 Det gjør ingen dygtig Mand;
 Hvo lykkelig elske kan,
 Kan sin Lyst ei Druen skylde.
 Venusfarmens bange Duer
 Flygte for Bacchantens Støi;
 Rosen rødmer mere høi,
 End de dunkle Purpurdruer.

Rippe, Bacchus! til dit Bæger,
 Kan vel Kierlighedens Ven.
 Frygten fatter Mod igien,
 Naar du Hiertet ham bevæger.
 Men af Elskovs klare Straaler
 Nyder han en Drik for sød.
 Støie med, hvor Druen flød,
 Det ei Kierligheden taaler.

Men usalig, haabløs sukke
 Uden Ben og uden Mod?
 Ja, da varmer du hans Blod,
 Kan ham ind i Himlen lukke;
 Bacchus! da til dine Kunster
 Tyer det sønderknuste Bryst.
 Sorg forvandler du til Lyst
 I de stærke Taagedunster.

Drikke vil jeg, meer ei græde,
 Tomme Lethes dunkle Skaal;
 Da jeg nærmer mig mit Maal,
 I min Siæl er atter Glæde.
 Drikke vil jeg, meer ei sukke,
 Og forglemme ved min Sang
 Druen, der for høit mig hang,
 Som jeg aldrig turde plukke.

Alt for snart kun naaer man Bunden,
 Bacchus! fra din Bægerrand;
 Sprang jeg dristig ned fra Strand,
 Bar paa een Gang Krandsen vunden.
 Floden vinker, Bølgen qvæger,
 Der ei Nogen tørster meer. —
 Det var Spøg kun, som du seer.
 Fyld mig atter dette Bæger!

Da Trautmann havde endt sin Vise, stod han op, og gik ud i Haugen, og Præsten sukede: „Gode Gud! næsten kunde man falde paa at troe, den gamle Karl endnu var forelsket, skjøndt det er femten Aar siden den hedenske Gud Cupido saarede hans Hierte. Jeg forlanger, at han skal

synge os en ærbar Drikkevisе, og saa synger den gudsfor-gaaede Krop en forblommet Selvmorder-sang."

"Nu, Herr Pastor!" svarede Seifart, "det var vel ikke saa alvorlig meent. Naar man drikker, maa man enten elske Livet eller Døden med Begeistring. Thi hvad Ærbarheden angaaer, den er god ved visse Leiligheder, men i en Drikkevisе duer den ikke." — "Hvad snakker I der om alvorlig meent?" raabte Gubben. "Jeg siger jer, han havde gjort det, hvis jeg ikke havde været. Nei, af den Natur maa Kiærligheden ikke være. Jeg har ogsaa begrædt en Hustrues Tab; men Alt med Maade." — "Det forstaaer sig," svarede Seifart, "naar Barnet er dødt, saa er Fadder-skabet ude." — "Saadan var det heller ikke meent," sagde den gamle Præst; "men man har mere at giøre her i Verden, end at elske, og man maa ikke give Ævret op, fordi der stundom gaaer os Noget imod."

"Men nu ere", sagde jeg, der dog ogsaa vilde give min Skilling med i Lauget, "Menneskenes Lidenskaber og Tilboieligheder hoist forskiellige, Herr Pastor! og yttre sig raskere, eller svagere. Jeg begriber meget godt, hvordan ulykkelig Kiærlighed kan svække et udmærket Menneskes hele Kraft, just fordi han var kraftigere, end Andre, som ikke blive svækkede i en lignende Tilstand. Stormen knækker Egen, Sivet bøier sig, og reiser sig igien. Derfor har jeg altid fundet den kolde, fornemme, indbildske Medlidenhed med slige Ulykkelige væmmelig og taabelig. Fra Buggen hen til Graven er kun et lille Stykke Vej; kun saa Blomster voxe paa denne Sti, den skionneste er Kiærligheden. Maaskee har Trautmann en god Hufommelse, og glemmer ikke saa let, at han engang har eiet en stor Skat. Gode Gud! der leve jo Mennesker nok i Haabet, i Diebliffet; maa der da slet ingen være, som vende deres Beemodsblik mod For-

gangenheden?" — „Man maa ikke see tilbage til Sodoma og Gomorrha," sagde den gamle Præst, „jaa bliver man til en Saltstøtte. Trautmann forelskede sig i en smuk Pige, der, for at lyde sine Forældre, havde forlovet sig med en anden respectabel Mand. Nu lærte hun for silde at kiende den gode Trautmann, og maatte bide i sit sure Uble. Jeg traf den fortvivlede Yngling just i det Dieblif, han vilde drukne sig i Floden. Jeg holdt ham en dygtig Straffeprædiken. Siden blev han min Degn; og det maa jeg bekiende, han har i ti Aar forrettet sit Embede upaaflageligt, og opbygget Menigheden med sin skionne Tenorstemme, naar han sang de herlige Psalmer om Hengivenhed i Gud, Længsel efter Doden, Haab om Opstandelsen, Trøst i Qual. De gode Folk troede, det var idel Gudsfrøgt, der tonede af hans Mund. Gud hielp os! jeg vidste nok, hvor Skoen trykkede, at det kun var en verdslig Kierlighed, som bestælede ham; men jeg lod de gode Christne blive i deres fromme Bildfarelse, og tænkte: Ogsaa af et braadent Kar kan man øse den himmelske Lædskedrik. Paa den senere Tid er han rigtig nok bleven mere bitter; og til Trods, fordi Forsynet negtede ham den Pige, han havde Dine paa, giftede han sig med en hæsliq Rappenskralde, der daglig ærgrer ham værre, end Kanthippe ærgrede Socrates."

Degnen kom igien, og da han havde talet Noget med Seifart, og hørt hans Meninger og Synsmaader, som han altid rykkede ud med ved et godt Glas Biin, sagde Trautmann: „J lader til at være bestælet af en frigerisk Mand, og skulde heller i dette vigtige Tidrum tage militair Tieneste, end løbe omkring med unge Mennesker og spille Tiden. Hvad J siger om Tilly og Wallenstein, er Sandhed. Men veed J da ikke, at sliq en Helt, som J ønster, nylig er fremtraadt paa tydsk Grund? Den herlige Gustav Adolph

er landet med sine svenske Helte i Skærene ved Elfsnaben, for at staae Protestanterne bi i den yderste Nød. Som en diærv Vtling af de gamle Tomsborgere har han bemægtiget sig Usedom og Wollin; de Keiserlige har han fordrevet fra Rügen, Hertugen af Pommern har han tvunget til at giøre fælles Sag med sig, og han er alt draget ind i Stettin."

Vi unge Menneſter bleve ganske forundrede over at høre ſlige Eſterretninger; thi ſkiondt der vel dengang alt blev udgivet offentlige Blade, var dog hverken Frankfurter Journalen eller Poſtaviferne nogensinde komne os for Dine. Men Degnen, ſom holdt af alt Hiſtoriſk, var ogsaa vel bevandret i ſin Tids mærkværdige Begivenheder. Den gamle Præſt vilde gjerne give ſin Beſyv til; men han forveklede og fordreiede alle Navnene, og blandede Begivenhederne og Marſtallene ſaa forvirret mellem hinanden, at Trautmann havde megen Umage med at bringe Orden i dette Virvar igien.

Fra nu af havde Seifart taget ſin Beſtemmelse: han vilde begive ſig til Guſtav Adolph, og prøve ſin Lykke. Bore andre tre Staldbrodre, der fulgte ham ſom hans Skygge (og om hvilke jeg Intet har fortalt, fordi der Intet var at ſige om dem), fulgte ham ogsaa denne Gang.

Jeg dvælede hos den gamle Præſt, for at blive — hans Degns Subſtitut. I mene, det var en tynd Lykke? I min daværende Tilſtand dog paa ingen Maade; thi hvad var der vel ellers bleven af mig, da jeg nu eengang ingen Lyſt havde til at være Soldat? Præſten hørte mig med megen Fornøielse ſynge Pſalmer i Kirken; med min Baſſtemme maatte jeg ſecondere Trautmanns Tenor. Jeg kunde ogsaa spille Choralerne paa det lille Orgel. Alt dette fornøiede den gamle Muſikelfter meget. Hans ſkrøbelige Medhielp behøvede ſelv en Støtte. Og da jeg vilde tiene for

den blotte Kost, saa var snart Alting i Rigtighed. Men Noget maa jeg ikke glemme: jeg skulde boe hos Trautmann, og han lovede i ledige Timer at undervise mig i Skolesagerne. Han holdt Ord, den stakkels Ulykkelige, og jeg har aldrig kunnet glemme hans venlige Omgang.

Fra Seifart skiltes jeg ikke uden Bedrøvelse; men fra det Dieblif af, han havde besluttet at blive Soldat, gjorde han sig det til Pligt, at undertvinge enhver mild Følelse.

Da jeg sidste Aften, rørt af Afskeden, vilde sige ham noget Venligt, raabte han: „Di stille med det! Endnu behøver jeg ingen Feltpræst. En Karl, som jeg, finder du snart igien; og din Lige gives der ogsaa endnu i Berden. Jeg kan ikke lide den Græden og Flæben ved Afskeden. Det er ligesom med en Enke, der har giftet sig igien, og daglig begræder sin første salig Mand, med hvem hun heller ikke kunde komme til Rette, for at ærgre den anden. Saadan er det ogsaa med den Beden og Ramenteren paa Sottesengen, fordi man skal miste det Smule Liv, som manielden har nydt. Vil du ikke, jeg skal skrive i din Stambog: Gaa paa Roser, og forglem mig ei? Og naar du engang læser i Frankfurt-Journal: Seifart er falden ærefuldt i denne eller hiin Træfning, vil du da ikke tegne en lille Gravhøi med Kors paa under mit Navn?“

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare til disse forskruede Talemaader. I Skienderi vilde jeg ikke med ham den sidste Aften; jeg trykkede alvorlig hans Haand, og sagde venlig rolig: „Farvel, Seifart! Jeg takker dig for de gode Timer, vi have nydt med hinanden.“ — Da brast han pludselig i Graad, trykkede mig heftig til sit Bryst, kyskede mig, som om jeg havde været hans Kærester, men bad mig med det samme, for Guds Skyld ikke at sige til Noget, at han bar sig saa qvindagtigt ad, for at man ikke skulde

belee og forhaane ham. Ja, han skrev det endog paa Rufens Regning, skiondt han netop denne Aften næsten Intet havde nydt. Derpaa rev han sig løs fra mig og ilede bort.

I stille Grublen blev jeg siddende paa mit lille Kammer, og overveiede, hvad jeg havde tabt i Seifart. Egentlig havde han ingen god Indflydelse havt paa mig. Han havde forført mig til et omsværmende Liv, og ofte giort mig vaklende i mine gode Grundsætninger med Sophismer. Altid vilde han alene føre Ordet, altid høre sig selv; bestandig spottede han mine Følelser. Der var ingen egentlig Alvor, ingen Ro, ingen ret aandelig Tilfredshed og Munterhed i ham, skiondt han bestandig førte disse Talemaader i Munden. Med overordentlig Beltalenhed og Begeistring forsvarede han alt for ofte en slet Sag godt, uden selv at være slet. Men jeg folte nok, at det vilde være længe, inden jeg paa min Vandring i Livet traf en saa morsom Staldbroder igjen.

Ulykkelig Kiærlighed.

Det glædte mig, atter at leve et stille, ærbart Liv. Mit Forhold til Trautmann var behageligt; hans milde, melancholske Taushed var mig en Balsom paa alle de Saar, Seifarts Hidsighed ofte havde givet mig. Nu kunde jeg dog selv imellem faae Lov til at tænke og yttre mig frit. I hiins Nærværelse folte jeg tilsidst mine Kræfter undertrykte, min Personlighed forkuet, og jeg havde lidt efter lidt vænt mig til at være den stumme Person, han behøvede som en

Conductor for de kolde Funker, der uophørlig knittede ud af hans Electriscermaskine.

Trautmann talde nu rigtig nok igien alt for lidet; men det morede ham, at læse Classikerne med mig, og hans aandfulde Underviisning gav mig Smag paa en Beskæftigelse, der for næsten havde været mig modbydelig, og hvortil jeg altid maatte tvinge mig.

Mine daglige Forretninger i Kirken holdt jeg ogsaa af. Ofte gik jeg alene derinde, og betragtede de afdøde Præsters Billeder paa Væggene. Var der Barnedaab, maatte jeg udpynte Daaben med Papirblomster. I Førstningen gjorde jeg mig Umage for om Sommeren at skaffe naturlige Blomster; men det vilde Bønderne ikke vide Noget af. De forbandt en hellig Følelse med de gamle støvede Børgpapirs Hængler, der saa ofte vare brugte ved lignende Leilighed. Markblomster, meente de, havde de nok af derude paa Fælleden; dem behøvede de ei at bringe deres Børn i Kirken for. Jeg fandt mig deri. Smagløsheden er undertiden hiertelig, og man kan være koldhiertet, skjøndt man har Smag. Ved Jordefærdene sang jeg Liigpsalmer, ved Brylluper Høisange med Trautmann. Saaledes vantes jeg til, som rolig Tilskuer at betragte Menneskene i deres lykkeligste og ulykkeligste Dieblif, medens en religiøs Høitidelighed mildnede deres Sorg, lod dem holde Maade i deres Glæde, og gav det altsammen Præget af from Værdighed.

Ofte, naar jeg gik alene, tænkte jeg paa Martin Luther, paa mine Forældre, min gode Broder, som jeg maaskee aldrig mere fik at see. Da kunde jeg græde ret bitterligt, og betragte mig selv som en stakkels Fader- og Moderløs, kastet ud i den vide Verden. Men naar jeg da knælede ned for Alteret, naar jeg stirrede paa den fromme

Jesu Billede, hvor han sad til Bords med sine Disciple den sidste Nat; naar jeg hævede mine Dine til Helligaands-Duen over Daaben, til det hebraiske Jehova=Navn i den mystiske Triangel med smaae Basunengle i de blaae Skyer med forgyldte Bræt=Straalser over Orgelet — da tyktes det mig, som om jeg var omgiven af usynlige Hærskarer i det evige Hiem, hvilket jeg aldrig kunde forlade; og da var jeg glad og munter igien.

Hiemme vare mig Underviisningstimerne paa Trautmanns Kammer de færeste. Mit Tagkammer var slet, og jeg kunde den hele strenge Vinter igiennem fra min Seng see Carlsvognen giennem Tagstenene. Jeg kan ærgre mig endnu, naar jeg tænker paa, hvilken Fætter Hielpeløs jeg dengang var. Hvor let havde det været mig, at tætte Loftet med lidt Kalk og et Par Tagstene. Men bevares! en sliig Tanke kunde dengang endnu ikke opstaae i min Siæl. Siden efter har jeg lært at klavre paa farligere Steder, og at være min egen Muur= og Tømmer=Mester.

Nede i Dagligstuen hos Ugtefolkene var der igien forhedt; thi den onde Birthe lagde altid saa meget i Dvnen, at man kunde stege Ubler i Bindueskarmen, og saa støiede og sfiendte hun, som en Furie. Aldrig havde jeg den Nydelse, som et ungt Menneske dog holder af: at spise mig fuldkommen mæt. Naar hun om Aftenen havde givet mig eet Stykke Smørrebrød, spurgte hun: „Vil han vel have meer?“ Og sfiøndt Munden løb mig i Vand, vovede jeg dog ei at sige Ja, for ikke at opbringe hende mod mig. Kun naar jeg spiste hos Præsten, eller naar Trautmann tracterede mig i Bertshuset, kunde jeg fuldkommen tilfredsstille min Hunger.

Han taledede næsten aldrig med sin Kone, men sad gierne og læste i en Bog. Naar hun rasede, mødte han

hendes ildsprudende Dine med et koldt, foragteligt Blik, som kun gjorde Ondt værre. Gif det endelig for vidt, saa løb han op paa sit Kammer, hvor hun ikke uden Fare turde forfølge ham, eller ogsaa besøgte han sin Ven Giestgiveren. Kom han silde hjem om Aftenen, exalteret, men dog aldrig egentlig beruset, i hvilken Tilstand han var elskværdigst og venligst mod alle Andre, saa vovede Konen ikke at give sig i Kæft med ham, thi da pryglede han hende sædvanlig, uden at sige et Ord, og gif i Seng.

Gengang, da jeg fulgte ham hjem i denne Tilstand, da han var oprømt, og spottede muntert sin Kones Uæselhed, vovede jeg at spørge, hvorledes han dog var kommen til sliq en Ugtefælle. — „Jeg er slet ikke kommen til hende,“ svarede han, „hun er kommen til mig. Hun har beilet til mig, og jeg syntes ikke, det skikkede sig for et Mandfolk, at give et Fruentimmer Kurven. Hun havde forgabet sig i mig, og jeg vilde ikke være hende imod, da jeg af Erfaring vidste, ulykkelig Kiærlighed er en haard Nød at knække. Først havde jeg rigtig nok i Sinde at drukne mig, og det havde uden Tvivl ogsaa været det Bedste. Men saa lagde den gamle Præst sig derimellem, ligesom jeg var i Færd med at plumpe ud. Han vilde afpresse mig et hoitideligt Løfte, aldrig meer at gribe til et sliq fortvivlet Middel. Jeg lovede ham at leve endnu ti Aar. Det beroligede ham; thi han meente, saa havde det ingen Nød, naar Lidensskaben først havde udrajet. Men det var dog muligt, at han havde forregnet sig; thi det var ikke Lidensskab, der drev mig, men Kiædsommelighed, Modbydelighed for at leve. Og det er blevet værre med Aarene.“ — „Men, kiære Herre!“ svarede jeg, „hvor var det da muligt, at vove et sliq fortvivlet Skridt? at smedde sig selv i endnu værre Lænker?“ — „Præsten“, svarede Trautmann, „troer, jeg har taget

min Birthe til Trods, fordi Sigfride ikke kunde vorde min. Der farer han atter vild, som han sædvanlig gjør. Allerede dengang var jeg for svag til at tænke paa Trods. Jeg forsømte Alting, og boede i Huus hos Birthe. Hun gav mig at spise og drikke, Klæder, Skoe, Seng, Brænde, ja endogsaa Lommepenge. Gud veed, hvor meget jeg tilsidst var hende skyldig. Da solgte jeg mig selv med Hud og Haar, for at gjøre den hele Giæld af med eet. Jeg forskrev mig til hende, som til Satan. Hendes Skielden og Smælden, kan jeg ikke sige, var mig imod. Jeg havde boet fem Aar i Forveien hos en Kobbersmed; saa vænner man sig lidt efter lidt til en saadan Larm. Jeg kan heller ikke sige, at hendes Rævlerier mishagede mig. Fornuftigt kunde jeg dog ikke tale med hende; hvad skulde vi da fordrive Tiden sammen med? Hvad Alexander havde gjort, hvad Aristoteles og Plato havde tænkt, brød hun sig Fanden om. I denne Tilstand kom ofte et godt Skieldsord, en uforskammet Fornærmelse, som kaldet. Men tilsidst gjorde hun mig det dog for broget."

Vi vare komne til Gadedøren, og hørte hende allerede skraale og udskielde Tienestepigen derinde. „Lad os gaae ind i Frøkencapellet,“ sagde Trautmann; „der er altid saa ordenligt og lustigt. Der skal jeg fortælle dig meer; den onde Birthe forstyrrer os ikke der. — Af, Gud! Albert!“ sagde han derinde, da han havde sat sig paa Bænken, „jeg omgaaes saa gierne med de Døde. De ligge beskedent, alvorligt, blidt og roligt i deres Liigkister. Men jeg maa dog ogsaa sige dig, at dette Capel har noget særdeles Tiltrækkende for mig, thi her saae jeg Sigfride sidste Gang.“ — „O, min gode Herre!“ bad jeg, „fortæl mig dog eders Rærlighedshistorie.“ — „Af en Rærlighedshistorie lader der sig kun Lidet fortælle,“ svarede Trautmann; „ikke fordi Eagen

selv giver saa magert Omme, men fordi vor Tunge er for plump, vort Sprog for fattigt, vore Hjerter for kolde, for affløvede, til atter at udfolde denne fine, skønne Bæv, uden at sønderrive den. Hvorledes vilde du være i Stand til at male Morgenrøde med Aftentaage? Kun en Digter formaaer med enkelte Toner, med nogle rast henfastede Træk, med en Efterklang igien at fremkalde en saadan forsvunden Følelse. I Stedet for at give dig en iiskold Beskrivelse af min brændende Kiærlighed, vil jeg forelæse dig en gammel Ballade, digtet om den salig Frøken her i Glasstisten. Hun skal ogsaa i sin Tid have været en ulykkelig Elskerinde." Med disse Ord tog han et guult Papir ud af sin Brevtaske, og forelæste mig en Sang, hvoraf jeg endnu besidder denne Afskrift.

Den vene Jomfru af Gravensteen,
Med en Duefiæl, og som Rosen i Mai,
Hun var en adelig høvst Mø,
Men lykkelig var den Jomfru ei.

Hendes Fader eiede Borge tre,
For hans blanke Glavind Fienderne gøs;
Hans Hielm var Trods, og hans Skiold var Skræk,
Dg dog var Ridderen hiertelos.

Udi Capellet i Reifenwaid
Bel sexten Aner i Risterne laae.
Han havde sig fast som en Abe forgabt
I de Dødningsrader med Laagene paa.

Ham ellers i Verden kun Lidt var fiært,
Sit Baabenmærke dog svigted han ei;

Der stod tre Dævle med skarpe Kløer,
 Det var ham det fiæreste Contrafæi.

Skion Jomfru vandrer i Rosenlund,
 Hvor Birken sig speiler i Bækken skion;
 Der hilser hver Aften, naar Sol gaaer ned,
 Saa venligt hende den Møllerson.

Han eier ei Skjold med Dævlekløer,
 Dg ingen Borg, ingen Pandsersærk;
 Dog mangler ei Skionhed og Forstand,
 Hans Hierte var ædelt, hans Arm var stærk.

Dg Gaarden han arver med dyrket Jord,
 Dg Møllen hisset ved hoien Lind.
 Sig Regubuen speiler i støvende Dunst,
 Naar Vandet falder i Solens Skin.

Grønsværen trives, hvor Ellene staae,
 I Møllen de Hiul sig vâlte med Lyst;
 Dog maler Hiertet finere Meel,
 Hiint kunstige Værk i Støvets Bryst.

De fagre Timer forsvinde snelt,
 Som Vandets Bolger i Elveseng;
 Grindringen viger dog ei saa brat,
 Tilbage den lyder fra Harpens Stræng.

Bort Somren viger med skyggende Blad,
 Som lykkelig Elskov tidt har skiult;
 Bag nøgne Grene de Elskende sad,
 Dem Ridderen træffer bag Lovet guult.

„Du Terne pletted mit Adelsblod,
 Min Adal fordum som Lilien reen;
 I Fængsel forsmægte du under Jord!
 Hiin Træl er værdig til Galgens Green.“

„Ufskyldigheden vor Elskov saae,
 De reneste Kys har Roserne seet.
 Sig Bedbend slynger om Poplen tro,
 Derved er endnu ingen Brøde skeet.

Men I er Herre, men Fader saa streng,
 Og dommer jer Datter til Dødens Skræk:
 Saa vil jeg heller ei leve meer.“
 Saa qvad han, og styrted i Møllens Bæk.

Men bryde vil Hiulet ei hans Been,
 Det standser i Farten, og knækker itu.
 Da henflød Riget saa blegt og smukt
 I klareste Vand giennem Sivene nu.

„Est du ei skyldig, og er han død,
 Da stoler igien jeg paa din Dyd.
 Trin atter i Solen fra Jordens Skiød,
 Taknemmelig vær, og din Fader lyd!

Og skienf hiin høviske Ridder din Tro,
 Som beilet hos mig har om din Haand!“
 Ei Datteren svarer et eneste Ord;
 I Riddersalen hun staaer som en Mand.

Og nærmer sig lyttende Binducts Rand.
 „Hvad? hører du Hesten, og kommer han alt?“
 „Af nei, min Fader! det var kun Vand,
 Som nede med Susen i Møllen faldt.“

Gronsværen trives, hvor Ellene staae,
 I Møllen de Hiul sig vakte med Lyst;
 Dog maler Hiertet finere Meel,
 Hiint kunstige Bærk i Stovets Bryst.

Den skionne Rudolf begravet er lagt,
 Hvor Lindens Krone mod Himlen groer.
 I Vandet speiler sig Buens Pragt —
 Et Tant, som Alting paa denne Jord.

Nu Ridderen kommer, af Skaren fulgt,
 I Purpur og Guld, i Zobel og Maar.
 „Hvor er min Datter?“ den Gubbe qvad;
 „Mig tyktes, hun var ei frisk i Gaar.“

„Hun sover end paa sin Loibænk hist.“
 Da blegner Gubben, han gietter sin Nød.
 Han iler til Datterens Jomfrubuur —
 Der laae hun, hvid som en Engel, død.

Eivblomsten trykker den kolde Haand
 Mod isnede Læbe saa blegligblaa.
 Om Tindingen har hun den friskeste Krands:
 Fra Ellemosen Kiærminder smaae.

Den store Formue, skion Jomfrues Gods,
 Har Kirken arvet, nybyggt af Steen.
 Bag Muderne gienste de hendes Liig,
 I Mosen muldne Møllers Been.

Men ofte, naar Astenkloffen af Solv
 Mod Solens Nedgang fimer saa sødt,
 Har Pigen Bruden og Veileren seet,
 I Ellemosen hun dem har modt.

Der svæver det kiærlige Par i Mai,
 Dg synker tilsammen i Bækken ned,
 Dg sjunger: „I Elskende! grammes ei:
 Hiit nager Ormen ei Kiærlighed.“

Da Trautmann havde forelæst dette Digt, taug vi begge en Tidlang, og vore Dine hvilede paa den brune Mumie, der engang havde været en saa deilig Pige, at hun havde gjort en rask Møllerknos fortumlet i Hovedet. — „Som jeg mærker,“ sagte Trautmann, „har denne Bise sat dig i den rette Stemning. Nu vil jeg fortælle dig Noget om min Kiærlighed. Jeg var Student, og besøgte min Moster her, den rige Enke, fra hvem du og Seifart tog Gæstene. Sigfride var allerede forlovet, da jeg lærte at kiende hende; hun var i Besøg hos Præstens Datter. Jeg kom daglig der i Huset, og blev indtagen af hendes Ynde. Vore Dine talede fortroligt sammen; men til Ord kom det ikke i lang Tid. Endelig skrev jeg Sigfride et Brev til, hvori jeg besvor hende, ei at giøre den Iffeelskede, sig selv og mig ulykkelige for Livstid. Jeg fik intet Svar. Endelig, da vi saaes igien, var hun forstemt, kold, forlegen, og undgik at tale med mig.

Da hun frygtede for, at den Kiærlighed, hun virkelig bar for mig, skulde bringe hende til at overtræde sin Pligt, skyndte hun sig at skrive Brudgommen til, og fastsatte en Dag, paa hvilken han skulde hente hende. Der gik to Dage hen, uden at jeg saae hende, skiondt hun lod sin Veninde siige, at hun gierne ønskede at tale med mig. Den sidste Morgen, da jeg temmelig tidlig traadte ind i dette Capel, fandt jeg hende knælende for Kisten, badet i Taarer. Jeg vilde ærbødigt kysse hendes Haand, da trykkede hun mig til sit Hierte, og vore Læber mødtes. Af, dette

Honningbæger havde kun Skiebnen tilladt mig at nippe til, for at Malurten siden skulde smage desbittrere. Hun forsvandt, som en aabenbaret Engel, og lod mig ene mellem Gravene. Fra det Dieblif af levede jeg kun i min Følelse, min Phantasie, i Grindringerne. Den Qvæstede tænker kun paa sit Saar, det finder man billigt; en Sicelevunde derimod spottes af de Dyr, der bære Rhinocerosklæder omkring Hiertet. Det kalder man Indbildning, og leer derad. Under visse farlige Operationer faaer den Syge Opium, for at bedøve sin Følelse; hvorfor maatte jeg ikke ogsaa tage Opium? Naar jeg da vaagnede igien, var Qvalen forbi, og — vaagnede jeg ikke, var den ogsaa forbi.

Min færeste Spadseregang var langs Floden, hvor en Række grædende Pile dyppede deres langtnehængende Grene i Vandet. Jeg tænkte ofte paa Propertii Elegie, hvor Hylas bliver trukket ned i Floden af Nympherne; paa gamle Folkevise om Havmænd og Havfruer. Paa Sigfrides Bryllupsdag spadserede jeg her. Jeg fik en inderlig Lyst til at synke ned i min Moders, Jordens, Skiod, at opløse mig som en Draabe igien i det store Verdenssalt. Jeg vilde vove dette Saltomortale. Da stod den gode gamle Pastor Schleemann for mig i sin Præstekiøle, og holdt mig, da han først havde trukket mig et dygtigt Stykke bort fra Vandet, en lang Straffepræken over Selvmord, fuld af de forslidteste Trivialiteter. Og dog havde Manden Ret. De gamle Trumfer, som han spillede ud med saamegen Bægt og Selvtilfredshed, i den godhiertige Hensigt at redde min Siæl, fik mig baade til at græde og til at lee. Der gives ingen bedre Modgift for pathetiske Følelser, end det Latterlige. Desuagtet gav Gubbens Præstekiøle og ivrige Retsskaffenhed ham en Værdighed, der rørte mig, og indtog mig for ham.

Saa gif jeg da hiem med ham, og blev hans Degn. Fra den Tid af har jeg druffet af Lethed; dog kan jeg forsikre dig, at Havfruerne endnu ofte vinke mig, naar jeg hisset ved Floden gjør min sædvanlige Aftenvandring. Ingen Lidenskab driver mig meer — af nei, saa lykkelig er jeg ikke! kun Riedsombhed, Træthed, Gldebefindende.

Jeg læser i dit ærlige Ansigt, Albert!" vedblev han, i det han trykkede min Haand, „at du misbilliger min Tænkemaade, at du ikke kan agte denne Slaphed, hvori du finder mig. Jeg vil ikke retfærdiggjøre mig, men kun anføre dette til min Undskyldning: Aldrig trykker Skiebnen haardere ned, end naar en stor Ulykke har en ringe Aarsag. En overdreven Pigeblighed gjorde Sigfride og mig ulykkelige for evig. Havde hun sagt sin Brudgom Alt, hvad havde hun, hvad havde han tabt derved? Elsket ham havde hun dog aldrig; og efter hans Maade at elske paa, havde han let fundet en anden Kone, der havde passet bedre for ham. Men du veed endnu ikke Alt.

Ti Aar snege sig hen; Lidenskabens var indslumret. I ti Aar havde hun levet roligt som tro Hustru med en Mand, der ikke forstod hende, ikke var i Stand til at dele hendes Følelser. Saa døde han. Et Aar efter hans Død besøgte hun atter sin Veninde her. Gud, hvilken Glæde! Hun blomstrede ikke meer, som fordem; i min Kalk havde Ormen gnavet endnu dybere. Men vore Siæle gienkiendte hinanden; et Venstabskab, grundet paa Overeensstemmelse i Følelser og Tænkemaade, traadte i Kiærlighedens Sted. Vi kom daglig sammen, spadserede med hinanden; jeg forelæste hende Bøger, og Alting lod til at gaae fortræffeligt. Jeg besøgte ikke mere Bertshuset, gif atter velklædt, og fandt mig i min Kones Uartigheder med mere Taalmod. Men Furien lod mig ingen Ro have. Denne gale, uopdragne

Qvinde begyndte at rase. Opbragt af en taabelig Skinsyge vilde hun ikke meer tillade os en selskabelig Omgangs uskyl-
dige Glæder. Hun overfaldt den ædle Sigfride med de
nedrigste Skieldssord, fornærmede hende, der var Sædelig-
heden og Dyden selv, med ryggesløse Beskyldninger. Skiel-
vende af Undseelse og Afsky blev den uskylldige Due nødt til
at slagre bort til fierne Egne.

Fra den Tid har jeg Intet mere hørt til hende. Fra
det Dieblif af opdagede hun, at jeg var en Usling; thi hvad
Andet hindrede mig i at lade mig skille fra den skammelige
Qvinde, end min Feighed? Kun naar jeg drikker god Biin,
lever jeg endnu i glade eller veemodige Grindringer. Ogsaa
naar jeg synger mine Kirkepsalmer, nyder jeg endnu Livet.
Det eneste Menneske, der i lang Tid har gjort et behageligt
Indtryk paa mig, er du, Albert! derfor skienkede jeg dig
min Fortrolighed."

Her endte Trautmann sin Fortælling. Med inderlig
Medlidenhed søgte jeg at trøste den nedbøiede Mand, tryk-
kede hans Haand, og stirrede paa Gulvet. Det var silde,
Lampen glimtede, som den vilde gaae ud, og Trautmann
sagde: „Kom, lad os gaae i den provisoriske Grav!

Flygtige Søvn! vel er du det ligeste Billed paa Døden;
Efter dig længes jeg dog, følg mig paa Leiets som Ben.
Dvægende Hvile! Forønskede! kom; thi sødt uden Livet
Er det at leve, thi sødt er det at døe uden Død.*)"

*) Somne levis! quamquam certissima mortis imago,
Consortem cupio te tamen esse tori.

Alma quies! optata! veni; nam sic sine vita
Vivere, quam svave est, sic sine morte mori.

Auson.

„Vi!“ raabte jeg, „hvad ligger der paa Gulvet? En lille Pakke.“ Jeg tog den op. Et rødt Båndel var viklet om Papir. Jeg kiendte min egen Haand, og læste: „Den forlorne Søns Rolle“. Jeg huskede meget godt, at jeg havde tabt dette Heste ud af Lommen, da jeg sidste Aften sad til Bords med min skønne Bissefræmmerke. En glad Straale af Haab henrykte min Siæl. Jeg løste skælvende Båndelet. O, Himmel! en lang Silkelok, hvis Blødhed og Farve jeg alt for vel gienkiendte, laae deri tillige med nogle visne Markblomster, som jeg vel mindtes at have plukket hende, da vi spadserede sammen den uforglemmelige Aften. Under mit Navn paa Rollen stod skrevet med lidt usikre, men dog ret smukke Bogstaver: „I Liv og Død din Johanna.“ O, gode Gud! hvilken himmelsk Salighed giennemstrømmede mit Bryst. „Fader!“ raabte jeg til den forsagte, blege Mand, som sad ved Siden af mig, og forundrede sig over min Glæde, „græd ikke meer, græm dig ikke meer over Menneskenes Ulykke. Der slaaer ogsaa lykkelige Hierter under Solen. I det Dieblif, du fortæller mig din sorgelige Skiebne, tilsmiler Lykken mig paa det sødeste, meest fortryllende. Min skønne, frygtsomme Aa er atter funden. Min Johanna — nu veed jeg, hvad hun hedder — er her igien, og har tilstaaet mig sin Kiærlighed. Kom! jeg vil opsoege hende. Vi ville aldrig forlade hinanden, dele Livets Blomster, og du skal see dig ung og lykkelig igien i vor Glæde.“

„Det er tomme Ungdomsdrømme, en lettroende Indbildnings Sæbebobler,“ taledede en Stemme. Jeg kastede forfærdet mine Bine derhen. En Mand stod i Døren med en Bylt paa Nakken, med graae, vildt om Hovedet flagrende Haar, og en Knortestok i Haanden. Græmmelse havde forandret hans Ansigt, men jeg gienkiendte dog Bissefræmmeren.

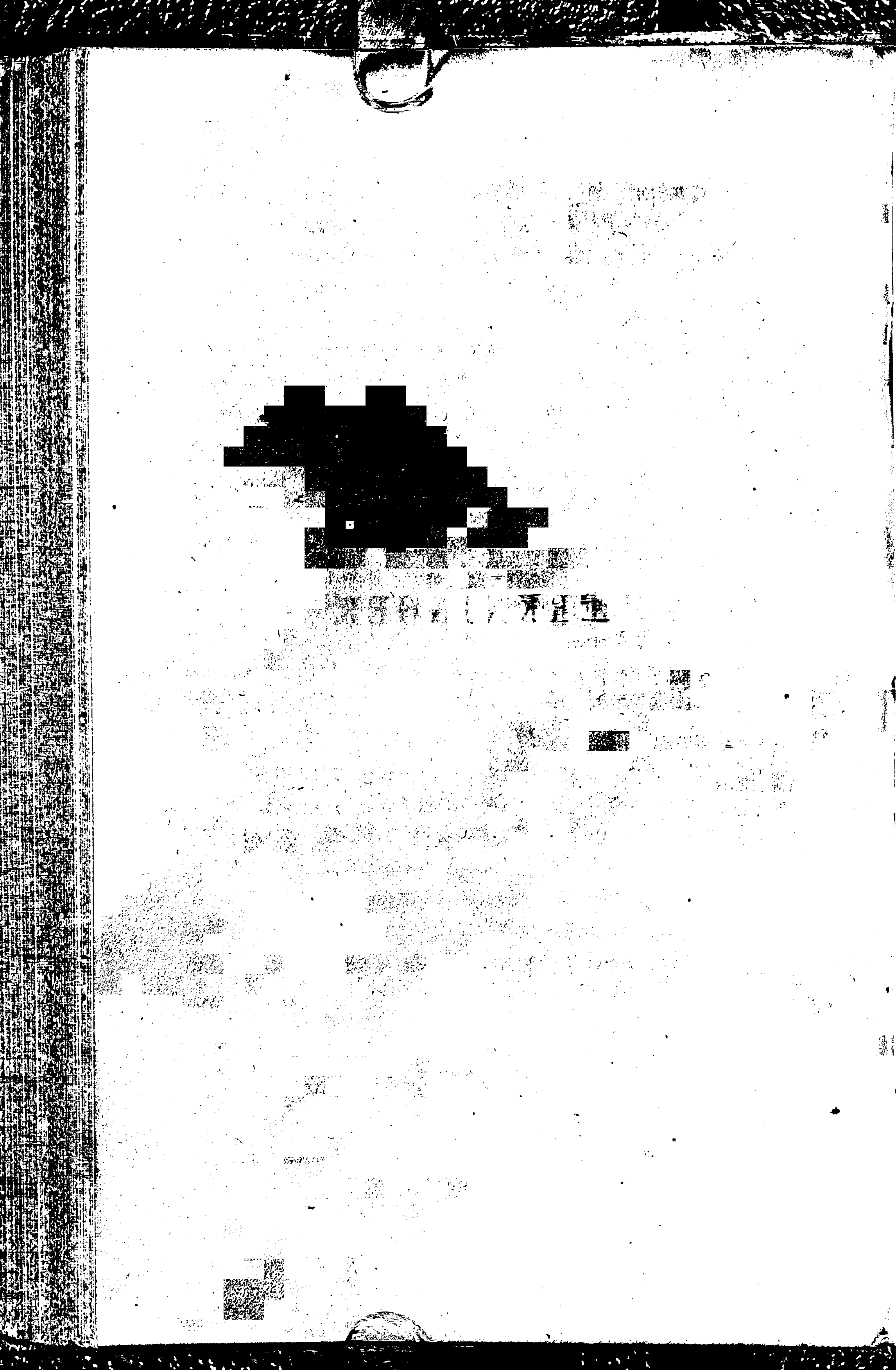
„Fader!“ raabte jeg, „vær ikke længer grusom, adskil ikke meer to elskende Hierte. Er jeg end ikke rig, jeg er dog ung og dygtig; jeg har lært Noget, og vil hielpe eder at fortiene eders Brød.“

„Glendige Comödiant!“ raabte Gubben fortvivlet, „bliv mig fra Livet med dine Fagter. Mig gjør du ikke Hovedet forrykt med dine Siøglespil; og hende, som du har bedaaret, seer du aldrig meer. Hun ligger i sorten Jord. Giv mig min Pafke igien! Jeg har tabt den her i Capellet, da jeg hvilede lidt efter en tung Vandring.“ — „Er hun død?“ raabte jeg. — „En Feber har dræbt hende,“ svarede Gubben, „Folgen af en Forkølelse, da jeg paa aaben Vogn, Dag og Nat, over Stof og Steen, maatte fjerne hende bort fra din forføreriske Nærhed.“ — „Jeg har ikke forført hende,“ raabte jeg, „og er ingen Niding. Til eders Svigersøn var jeg altid god nok; til den herlige Piges Brudgom alt for slet, derfor har Himlen forkastet mig. Men hvorfor har I sønderrevet hendes Hierte med plumpe Kløer, som en Tiger? Det var mit! Jeg har læst det, hun har tilstaaet det.“

„Åh, du taler sandt,“ sagde den gamle Mand, pludselig bevæget og smeltet. „Jeg har ofte sagt mig det selv. Kun jeg er Skyld i hendes Død.“

Han rakte mig sin Haand. Gravlampen gik ud. Et Bælmørke udbredte sig, og Trautmann raabte med gyselig Haanlatter: „Det er Menneskelykken paa Jorden!“

ANMÆRKNINGER.

Side 1: *Øen i Sydhavet. Første Deel.*] Denne Roman har Oehl. først skrevet paa Tydsk og derefter oversat paa Dansk. Saavel Originalen som Oversættelsen (der udkom før hiin) synes at være fra Aarene 1823 og 24; den 28de August 1823 forelæste Digteren i Skandinavisk Litteraturselskab „et Brudstykke af en ny Roman” (Litt. Tid., 1823, Side 740). De to første Bind af den danske Text udkom i December 1824: *Øen i Sydhavet. Roman af Oehl., 1ste og 2den Deel*; de to sidste Bind fulgte i Juni 1825. Denne Text (A) blev senere stærkt forkortet af Digteren, og udkom saaledes i to Dele i Oehl.s Digterværker, XI—XII, 1846 (B). Forkortningen er i det Hele foretaget med afgjort Held, idet den har afhjulpet Originalens altfor store Ordrighed, og fjernet en Mængde af vel almindelige Reflexioner og af historiske Specialiteter og Anecdoter, der vare blevne hængende ved fra Oehl.s Forstudier til Værket. Kun hist og her er Digteren kommen til at bortskære for Meget, saa at ikke blot enkelte Skjönheder (navnlig et Par Digte) ere faldne ud, men endog Sammenhængen undertiden har lidt derved. Disse Enkeltheder ere igjen indsatte i nærværende Text, der forøvrigt leverer Romanen i B's forkortede Form*).

*) Af de ved Forkortelsen bortfaldne Steder burde endnu enkelte flere været gjenoptagne i nærværende Text, nemlig de som findes nedenfor i Var. til Side 25, Linie 8 (af Hensyn til Side 118, Linie 10-11 i Texten, hvor Eberhards „bekjendte“ Rödmen omtales, uden at denne Rödmen har været nævnt i det Foregaaende); i Var. til Side 36, Linie 27-28 (af Hensyn til Side 35, Linie 15-18 i Texten); i Var. til Side 72, Linie 10-11 (af Hensyn til Side 118, Linie 10-11 i Texten); i Var. til Side 240, Linie 27; og i Var. til Side 250, Linie 13-14.

Af Oehls Erindr., I, Side 132-133 (jf. II, Side 146-148), veed man, at Digteren til Skildringen af en Person i Romanen, Tante Ursula (nærværende Bind, Side 206-250), har benyttet Træk af en virkelig Person, han i sin Ungdom har kjendt.

Oehls Erindr., IV, Side 24-25:

Da jeg nu var kommen i Færd med at skrive saa meget Tydsk (ved at oversætte mange af sine egne Arbejder samt Holbergs Comedier), fik jeg Lyst til engang igien at digte Noget fra første Haand i dette Sprog, hvilket siden Correggio ikke var skeet. Jeg bearbejdede min gamle Dvdlingsbog Albertus Julius aldeles frit, kun brugte jeg dens gode Hovedsituationer. Emnet gav mig Anledning til at skildre en Mængde Characterer, til at opfinde poetiske Begivenheder, og til at bringe dem i naturlig Forbindelse. Man maa ikke betragte Den i Sydhavet som en enkelt Roman, men som en Cyclus af Fortællinger, ikke i en løs Forbindelse (som i Tusind og een Nat og i Boccaccios Decameron), men i en indbyrdes poetisk Sammenhæng og i en Foreningspunkt af fælles Interesse. Tre for mig meget hæderlige Recensioner udkom om dette Værk i Tydskland. Nogle andre reve det ned. I Danmark vilde Den i Sydhavet i lang Tid ikke smage. Jeg havde ladet den danske Oversættelse udkomme paa Subscription; syntes man maaskee, der var for

Linie 19-20: Tre for mig meget hæderlige Recensioner] Oehl. mener formodentlig Anmeldelserne i Die Biene, von L. Kruse u. Zimmermann, 1826, Nr. 38-39; Literatur-Blatt zum Morgenblatt für gebildete Stände, 1826, Nr. 56; samme Blad Nr. 101.

— 20-21: Nogle andre reve det ned.] Dette var f. Ex. Tilfældet med Blätter für literarische Unterhaltung, 1826, Juli, Nr. 2-3.

— 21-22: I Danmark vilde Den i Sydhavet i lang Tid ikke smage.] I Oehls Levnet, fortalt af ham selv, II, 1831, hvor samme Afsnit forekommer, lyder dette Punctum saaledes: I Danmark vilde Den i Sydhavet ikke smage.

meget at betale og for meget at læse paa een Gang? Jeg veed ikke; nok, man var misfornøiet med Bogen, og jeg troer, især de, som ikke havde læst den.

For Resten vil jeg gierne tilstaae, at Den i Sindhavet havde den almindelige Romanfeil: den var for vidtloftig. En Trediedeel kunde til Fordeel for Bærket udelades. Dette er skeet i de nye Oplag, baade paa Dansk og paa Tysk.

Fortale til Originalen:

Kiære Læser!

Jeg veed, du er ingen Ven af Fortaler, men maa dog i al Hast, saa kort som muligt, møde tre Indvendinger, som — ikke du, men maaskee en Anden kunde giøre mod min Bog.

For det Første kunde der spørges: Er denne Roman et originalt Bærk? Er den ikke meget meer en blot Om- eller Udarbeidelse af et gammelt? For det Andet: Er Romanen overhovedet ikke en underordnet Digtart? Og burde en Forfatter, der var i Stand til noget Bedre, spille saa lang Tid derpaa, som her er skeet? For det Tredie: Er dette virkelig en Roman? Er det ikke meer en løs Kiæde af flere Fortællinger?

Du seer selv, Kiære Læser! at hvis dette altsammen havde sin Rigtighed, saa vandt jeg med dette Bærk Tidsler i Stedet for Laurbær; thi jeg havde da forgieves anvendt et Par Aar af min Levetid paa at opnaae noget Middelmaadigt.

Men jeg vil i al Enfoldighed besvare disse tre Spørgsmaal, uden at indlade mig i vidtloftige Spidsfindigheder, hvorpaa vore Dages Kritik er rig nok alligevel.

Hvad den første Anke angaaer, saa har jeg alt mødt den i Subscriptionsplanen; men da ikke alle Læsere ere Subscribenter, vil jeg gientage mine Ord:

Linie 6-7: Dette er skeet osv.] I Oehl's Levnet osv. hedder det: Dette vil ogsaa skee engang, hvis den skulde opleve et nyt Oplag.

— 28: Subscriptionsplanen] Denne findes i Bladet Dagen for 1824, Nr. 123, den 24de Mai, og lyder saaledes:

„Anledning til denne Digtning“, hedder det, „har en gammel tydsk, i sin Tid meget læst Roman: Albertus Julius, eller Felsenburg, givet. Dog er Den i Sydhavet paa ingen Maade at ansee som en Omarbeidelse af hiin. Ideen til en Robinsonade skulde saavel den gamle, som den ny Roman ældre Opfindelser. Kun for nogle Capitler ere de smukkeste Situationer af det gamle Felsenburg lagte til Grund. For Resten benytter en Digter et historisk Stof oftest meer, end den gamle Bog er benyttet her; og Læseren vil finde, at Digteren i ingen af sine Arbeider har opfundet meer, end netop i dette.“

Hvad nu det angaaer, at Romanen skulde være en underordnet Digtart, saa er jeg aldeles af den modsatte Mening. Jeg holder den meget mere for vor Tids Epos, det vil sige, for det Bærk, hvori en Digter kan bruge Alt, hvad der lever i ham, Alt, hvad han seer i Verden, og veed. Det egentlige Helteedigt tilhører Oldtiden. Da vi staae paa Tidsaldrenes Skuldre, og paa en kunstig Maade kunne tilegne os de spundne Tiders Bæsen og Former, kunne vi ogsaa skrive Helteedigte. Men det er da nødvendigt, at sætte sig ganske ud af sig selv, i en aldeles fremmed Tilstand, hvori Oldtidens poetiske Barbari, stærke Lidenskaber og vilde Bedrifter fremstilles i begejstrede velklingende Vers. Romanen er Kiød af vort Kiød, Aand af vor Aand; og naar vi ikke ville ned sætte os selv og vor egen Om-

Den i Sydhavet, Roman af Dehlenschläger.

Paa dette Bærk indbydes herved til Subscription. Bogen kommer til at bestaae af fire Dele; hver Deel bliver omtrent et Alphabet stor, og overlades paa Trykpapir for 10 R., paa fint fransk Papir for 14 R. Arket.

Anledning til denne Digtning [osv. som ovenfor.]

Da den sidstudkomne Digtsamling [Oehl's samlede Digte, I—III, 1823], hvori dog det Meste allerede var bekiendt, ikke manglede Subscribenter, haaber Forfatteren, at slige heller ikke ville fattes Den i Sydhavet, som er ny, og som efter sin Natur kan give Haab om at vorde almindelig Morstabslæsning. For ti Subscribenter erholdes som sædvanlig et Frieremplar. Saa snart et nogenlunde flækkeligt Antal har tegnet sig, vorde de tvende første Dele trykte, og bringes Subscribenterne, hvis Navneliste vil findes i Bogen. De tvende følgende Dele udkomme et Tierdingaar senere.

givning, kunne vi ikke nedsætte den. Der er ingen Gienstand i Tiden og Rummet, i Livet eller Videnskaben, der ikke — middel- eller umiddelbart — kan behandles i den. Charaktertegningen og Tænkningen trænge til Menneskets naturlige Sprog: Prosaen; paa denne Maade dannes og udvikles Sproget, ikke blot for Kunsten, men ogsaa for Livet, og at bruge Vers, hvor Gienstanden kræver det, er dog ingen Romandigter formeent. Der er intet Tragisk eller Comisk, intet Eventyrligt eller Historisk, som ikke kan tiene til Stof i en Roman. Alle de Gvner og Færdigheder, som en Digter meer eller mindre kan være i Besiddelse af, som Phantasie, Følelse, Humor, Ild, Forstand, Vittighed, Lune, Menneskekundskab, Kundskab til Naturen, i Videnskaberne — Alt kan Romanen modtage. Hvorledes kan man da kalde en saadan Digtart underordnet? Fordi mange maadelige Forfattere have skrevet mange maadelige Romaner? Saa er Tragodien ogsaa underordnet, thi der forløber nu ikke fiorten Dage, uden at der i Tyskland udkommer et vel versificeret maadeligt Sørgespil. Og have vi ikke hele Hylde og Kurve fulde af maadelige Comodier? Og har man ingen kiedsommelige, udtværede Helte-digte? Alt bedømme, hvad en Ting kan være, efter hvad en anden Ting ikke er, er altsaa en urigtig Maade at dømme paa; og imod Romandigtningen kan Intet indvendes. Den er tværtimod saa stor og herlig, at de største Genier, hver paa sin Maade, have stræbt at bearbejde den; og en Boccacj i Italien, en Cervantes i Spanien, en J. J. Rousseau i Frankrig, en Fielding, Sterne, Walter Scott i England, en Goethe og Jean Paul i Tyskland have med flere Unævnte paa denne Maade erhvervet uvisnelige Laurbær.

Her er altsaa ikke Spørgsmaalet om Maalets Værdighed og Høide, men vel, om Buen var kraftig, Pilen stærk, og Diet skarpsynet nok her til at træffe ret. Og det maa du selv bedømme, kære Læser!

Kun hvad den tredie forudsæte Indvending mod denne Roman angaaer: at den mangler Genhed, at der ingen enkelt Helt er deri — spørger jeg: Hvor staaer det skrevet, at der skal være en

enkelt Helt i en Roman? og overalt en Helt? Bogen hedder: *Den i Sydhavet*. Indholden er, at nogle gode, mærkværdige Mennesker, efter flere Dmtumlinger og Uheld i Europa og paa Den, i forskjellige Tidsaldre (hvorved disse skildres) komme til Ro i en paradisiisk, idyllisk Tilstand, der selv ophører, naar de blive for Mange, saa at enkelte Udvalgte atter maae drage hen i en affondret, snevrere Kreds, for at nyde de Førstes Lykke. Dette er Genheden i Bogen. De tvende vigtigste Personer, Albert og Eberhard, ligne for Resten hinanden saa meget (paa nogle Egenheder nær), at de gjerne kunne gielde for den samme Aand, det samme Hierte, hvori to, paa hinanden følgende Aarhundreder speile sig.

Og hermed Gud befalet, fiære Læser! Det skulde glæde mig, hvis min Bog morede dig; og jeg vil tilstaae dig ærligt, det fornøier mig meget, engang igien efter temmelig lang Taus-
hed at blive læst og — muligt — nydet af dig.

Til Efterretning for Oversættere tiener, at jeg selv har be-
sørgt en tydsk Udgave af min Roman, som allerede er under
Presen.

Forfatteren.

Bemærkninger til *Den i Sydhavet*, 1ste Deel:

- Side 29, Linie 27-29: Professoren . . . begyndte først, ligesom Horats, forfærdeligt at bande det nedfaldne Træ,] Horatii carminum lib. II od. XIII: „Ille et nefasto te posuit die,” etc.
- 44, — 4-7: „Beed De ikke, . . . hvor Reichmuth von Adochts Capel er? Jeg vilde gjerne see det Sted, hvor den stakkels Kone nær var bleven levende begravet.”] Den historiske Anecdote om R. v. Adocht har Oehl. selv behandlet i en lille Fortælling, der findes i nærværende Udgaves XXV. Bind, Side 93-107.
- 190, — 17-18: Siden har ogsaa Fischart, Heräus og Gefner forsøgt disse Vers.] En tydsk Forfatter af Navnet Heräus har nærvær. Udgiver ikke kunnet finde nogetsteds omtalt.
- —, 28-30: vor Yndlingsdigters Ord: „Auch Homeride zu sein, selbst noch als letzter, ist schön.”] I Goethes *Elegie Hermann und Dorothea* (Sämmtliche Werke, I, 1840, Side 263) hedder det:
„Doch Homeride zu seyn, auch nur als letzter, ist schön.”

- Side 192, Linie 7-10: Men vor Læge . . . nedsteg, med Bonnet af den purpurfriskeste Floisuld, liig hiin, Keiser August havde skienket sin Hielper i Nøden.] Hvad Digteren her sigter til, kan nærvær. Udgiver ikke oplyse. Keiser Augustus gav sin Læge Antonius Musa, som havde reddet ham af en farlig Sygdom, Tilladelse til at bære en gylden Ring, og indrømmede ham flere Forrettigheder.
- 207, — 12-14: Og dermed kunde da Jephthas ulhyfsalige Datter troste sig, at hun blev taget af som en reen Jomfru.] At tage af bruges egentlig i Kjøkkensproget om Fjederkræ, der aflives. I Digterens tydske Text i Adam Oehls Werke, XV-XVIII, 1839 (dens første Udgave: Die Inseln im Südmeere, ein Roman, I-IV, Stuttg. 1826, har ikke været til at finde), hedder det: . . . daß sie doch . . . als eine reine Magd abgethan ward; og i ældre Tydsk brugtes abthun ogsaa om Mennesker.
- 208, — 28-30: Ghriffillis, du mit Hiertes Guld osv.] Nogle Stropher af denne Sang findes i R. Nyerups Udvalg af Danske Viser fra Midten af det 16de Aarhundrede til henimod Midten af det 18de, II, 1821, Side 37-42.
- 220, — 1-2: Om han har laant denne Idee af Plato, ved jeg iffe.] Her sigtes til et Sted i Symposion, der findes i Heises Udvalgte Dialoger af Platon, II, 1831, Side 37-40.
- 348, — 26-27 (Anmærkningen): *Somme levis! quamquam certissima mortis imago, osv.*] Dette Digt har nærvær. Udg. ikke kunnet finde hos Ausonius, hvem Oehl. tillægger det. P. T. Foersom, der i R. Nyerups Hertha, en Samling af Digte, 1817, leverer en Oversættelse deraf, nævner „Meibomius” som dets Forfatter, men angiver ikke, hvilken Meibomius han mener.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 3, Linie 1: Varslet.] = B; A: Første Kapitel. | Varslet.
Den samme Afvigelse finder Sted med det Tilsvarende over ethvert af de øvrige Capitlers Overskrift.
- —, — 7: sig] = B; A: dem
- —, — 12: Gberhard ikke yndede de] = B; A: Gberhard var for ædel til at ynde de
- —, — 13: dog sine] = B; A: dog tit sine
- —, — 18-19: til Ven. | I øvrigt] = B; A: til Ven.

Men det morede ham heller ikke meget at omgaaes de Ældre. Han savnede den Deeltagelse, han søgte. De fleste Professorer vare ham for pedantiske, ufælskabelige; med de gamle

forekommende Matroner gad han ikke snakke; med de smukke unge undseelige Piger vovede han det ikke; saa lod han det da heller for det første reent beroe, og levede i sin Gensomhed. Eberhard forbandt ungdommelig Hestighed, utaalmodig Opbrusen med Benlighed og et folsomt Hierte. For altsaa ikke at forstyrres i sine Phantasier, skuede han Selskaberne, med sin Alders Egenind, og hans Balgsprog lod omtrent som en stor Skribents Ord i en senere Tidsalder: Just iblandt Mennesker kunde jeg snarest vænnes af med at være Menneske.

3 Dvrigt

- Side 3, Linie 21: var en] = B; A: var sagtens en
 — —, — 22, til Side 4, Linie 1: Formue; men Eberhards Moder var] = B; A: Formue; Eberhards Moder derimod var
 — 4, — 17: Yndlingsang] = B; A: Yndlingsqvad
 — —, — 22: Frygt] = B; A: Rædsel
 — —, — 25: Misfornøielsen] = B; A: Misnøielsen
 — —, — 26: forbudt] = B; A: forbuden
 — 5, — 26: talt] = B; A: talet
 — 6, — 3-4: Fader | Martin] Interpunctionen er efter Digterens tydske Text af 1839; A og B: Fader, Martin
 — —, — 5: Brev havde] = B; A: Brev, som sandsynligvis mishager den rolige Læser, havde
 — —, — 8: Støvet.] = B; A: Støvet som en Vanvittig.
 — —, — 9: saaledes ene] = B; A: saaledes forladt og ene
 — 7, — 9: Qvinde] = B; A: Danneqvinde
 — —, — 28: sad forladt] = B; A: sad atter forladt
 — 8, — 6: Forstaden. Da han traadte] = B; A: Forstaden. Men ikke for at græde og jamre med hende, kom han, thi det vidste han vel, vilde kun sætte hende i Forlegenhed. Ogsaa følte Eberhard selv for dybt, til at søge Trost paa den Maade. I otte Dage lukkede han sig inde paa sit Værelse, og gik først ud sildig om Aftenen i de skionne Vindegange, for at mildne sin Smerte i Nattekøligheden under den skionne Stjernehvælving. Digterens Linier passede aldeles paa ham:

"Som Harpar vil jeg tage
 De gamle Skatte frem,
 Og ofte tælle de forsvundne Dage,
 Og smaalig veie dem."

Heller ikke vilde han trøstes endnu; han bladrede meget meer omhyggeligt i sin Grindringsbog, efter ethvert lille Træk, som kunde nære hans Veemod.

Først da han følte sig stærk nok til at møde Hannas Fatning med lignende Kølighed, besøgte han hende. Da han traadte

- —, — 27: fortrudt] = B; A: fortryde
 — 9, — 24: et Tab] = B; A: et stort Tab

- Side 9, Linie 30: var mærkværdig] = B; A: var temmelig mærkværdig
- 12, — 19-20: altid at] = B; A: altid med sjænderig Rolighed at
- 13, — 10: En Ulykke kommerielden] = B; A: Een Ulykkeielden
- —, — 15: Jeg maa] = B; A: En Ulykke kommerielden allene; jeg maa
- —, — 21: saaledes har jeg da mistet min skønne Formue, baade] = B; A: saaledes har da Ganden taget min skønne Formue, og jeg har mistet den baade
- 14, — 13: nu i Sinde atter at] = B; A: nu atter ifinde at
- —, — 15: forekomne] = B; A: forekommet
- —, — 19: Klimaet er] = B; A: Klimaet der er
- —, — 20: man vogte] = B; A: man selv vogte
- 15, — 19: flige Narrestreger] = B; A: flige Lapperier og Narrestreger
- 16, — 3: fordømme sine] = B; A: fortvivle om sine
- —, — 8-11: til Maalet." | „Jorden dreier sig jo omkring Solen," sagde Hanna, „og kommer aldrig videre." | „Med Tabet] = B; A: til Maalet. For at Nogle skulle kunne udvikle deres Evner og Kræfter skønnere, ædlere end Andre, er det nødvendigt, at Lykken og Gudselen kommer dem til Hjælp.

Jorden dreier sig kun omkring Solen, sagde Hanna, og kommer aldrig videre. Det forstaaer sig, Kræfterne skal udvikles, men det skeer ikke ved at vi faae Krykker under Armene, eller ved at der flyver os stegte Duer ind i Munden. Her paa Jorden er dog alting forgiængeligt, og mon vel Indretningerne gjøre det mere varigt? Meget af Eligt er Fordom, og Bane, meget Egennytte. Det Beste ikke andet end Lægter, for at holde den skrøbelige Kuffert sammen, at den ikke skal gaae reent op i Limningen.

Der hører man igjen Schweizerinden, raabte Eberhard. Tak du Gud at ingen flere ere tilstede; hvormange vilde ellers ikke flaae Krøller paa Næsen, og vise dig gamle Kælling hen til din Spinderok.

For de Skrøbelige i Manden er det ikke sagt, vedblev Hanna; I skulle ikke kaste eders Helligdom for Hunde, eller Eders Perler for Sviin, paa det de ikke skulle nedtræde dem med deres Fodder, vende sig om og sønderrive eder!

Du har lært din Bibel som Ganden! raabte Eberhard leende. Est du ikke selv stolt af dine Schweizerfælde og Schweizeraner? — Hvem forbyder dem at være stolt af deres Forsædre? sagde Hanna; de skulle kun ikke være selv stolte, bestille noget, og ikke brede sig og staae skikkelige Folk i Veien.

Med Tabet

- 16, — 13: egen Skyld; saaledes kunde] = B; A: egen Skyld;

men da jeg var riig brød jeg mig ikke om at lægge mig efter noget saakaldet Brødstudium. Min Beskæftigelse bestod i at dyrke de gamle og nyere Sprog, Poesie, Philosophie, Historie, Musik. Saaledes kunde

Side 16, Linie 19-21: lade Side. Nu hedder det: Sken i en anden Haand! bestil noget Ordentligt." | „Hanna!" raabte Eberhard, „du skæerer] = B (som dog har Ordentligt for Ordentligt); A: lade Side. Hvilken Kunst over du da egentlig? Sprog veed du? Velan saa snak, læs det gode, der staaer i Bøgerne, og meddeel andre det. Poesie? dertil maa man af Naturen være særdeles oplagt, hvis det skal hielpe. Philosophie? Af du min drabelige glathagede Philosophus! Historie? Er det at arbejde, at læse morsomme eller sørgelige Kroniker og Eventyr? Musik? det er som med Poesie! Allsaa nu hedder det: Sken i en anden Haand! Bestil noget Ordentligt.

- Nu, nu, Hanna! raabte Eberhard, saa sagte! Du skæerer
- —, — 25: Dannelse hører] = B; A: Dannelse, ogsaa til at erkiende det Sande og Skionne hører
 - —, — 27: hvorved, ret beseet, det] = B; A: hvormed, ret beseet, for det meste det
 - 17, — 3: Hanna.] = B; A: Hanna, mindre kæphøiet.
 - —, — 11-12: Eberhard, „jeg har nok] = B; A: Eberhard stolt, jeg har faaet nok
 - —, — 18: og fulgte] = B; A: idet hun fulgte
 - 18, — 2: see i den, kom] = B; A: see i det Grønne, kom
 - —, — 9-11: hvilket han ikke havde bragt ham. | Dagen efter] = B; A: hvilket han, som flere flige Skrivelser, havde ladet ligge i sin Pult. Bekendtskaber, tænkte Eberhard maae komme af sig selv, paa et Sted, hvor man bliver længere end et Par Dage; ellers har man siden den Ubehagelighed, enten at maatte fortsætte Umgangen af Hoslighed, med Folk man ikke skjøtter om, eller afbryde den og kaldes en Grobian.

Dagen efter

- —. — 25: „Jo, vi havde een, men] = B; A: Jo det forstaaer sig, men
- 19, — 6: lode] = B; A: lod
- —, — 8-9: og drikke. | „Nu, min fiære] = B; A: og drikke. Saaledes var da til alle Parters Fornøielse sluttet en stiltiende Kontrakt.

Nu, min fiære

- —, — 19: Skyld] = B; A: Gæld
- —, — 26: mine] = B; A: gode
- 21, — 6: for] = B; A: derfor
- —, — 16: ham nu om] = B; A: ham om
- 22, — 12: forlangt] = B; A: sagt
- —, — 18: Præceptor; thi] = B; A: Præceptor aarlig, thi

Side 22, Linie 21-22: i Sæffen." | „Jeg venter] = B; A: i Sæffen, selv om han kunde have den for Skilling's Riob.

Jeg venter

— —, — 28: til] = B; A: paa

— —, — 31: „Ja] = B; A: Jo

— 23, — 1: Ufset. Jeg] = B; A: Ufset, ligesaa fort som godt. Jeg

— —, — 2: vil recitere] = B; A: vil dog recitere

— —, — 10: bring mig] = B; A: bring De mig

— —, — 20: Alting i største] = B; A: alting Hulter til Pulter i største

— 24, — 3: Uvidenhed. Siden] = B; A: Uvidenhed. *Multa tacui, multa pertuli**) men formeget er formeget. Siden

*) Jeg har længe tiet, jeg har taalt meget.

— —, — 6: Historie] = B; A: Krønike

— —, — 7: læst det? Han kan] = B; A: læst det? *O stultissimum juvenem**)! Han kan

*) O den taabelige Svend!

— —, — 9-10: Indvaanere; om Sorben-Benderne. Jeg spørger] = B; A: Indvaanere. *Nihil scit**). Om Sorben-Benderne? *Nihil!* Jeg spørger

*) Intet veed han.

— —, — 12-13: saaledes. Han bejaer det, omendskiondt den egentlige *derivatio nominis* kommer] = B (som dog har egentlige for egentlige); A: saaledes? *Consedit in sententiam**) omendskiondt den egentlige *derivatio nominis****) kommer

*) Han mener det.

**) Navns Oprindelse.

— —, — 21-22: Efterklangen af sit eget gode Navn. | Dog den Fugl] = B; A: Efterklangen af et forsvundet Navn. Jeg vil ikke rose mig selv, ellers kunde jeg vel ogsaa raabe: *Profecto, quoniam illum, qui hanc urbem condidit, ad deos immortales sustulimus, esse apud vos, posterosque vestros in honore is, qui memoriam nominis urbis servavit**).

Dog den Fugl

*) I Sandhed, dersom vi hæve hin til de udødelige Guder, der har grundlagt denne By, saa bør ogsaa I og Eders Efterkommere, vise den Mand Hæder og Ære som har opbevaret Byens Navn.

— —, — 30-31: Beelzebub. Gaa Fanden i Bold, dit Fiog!] = B; A: Beelzebub. Svantewik mener han er at betragte som en svandsæt Bittighed, hvormed han maaskee stikler paa den nordiske Løke, der rigtignok var saadan en vittig fordømt Fursvandsjer; men ikke Svantewik, som betyder det hellige Uds. Hvad der ærgrer mig allermeest, er at den Knægt forverler Stadegast med en garstig Rad. Den dumme Dævel blander jo her aldeles det germaniske og det slaviske Sprog, der dog ikke

have mindste Fælledsskab, med hinanden. Gaa Fanden i Bولد, dit fordømte Fiog!

Side 25, Linie 8: Eberhard vilde forsvare sig; men] = B; A: Eberhard undskyldte sig rødmende; men

— —, — 10: De] = B; A: Herren

— —, — 15-16: Tragødier i Grundsproget og] = B; A: Tragødier og

— — — 22: ikke regnes [aa noie] = B; A: ikke tilregnes ham [aa noie]

— —, — 23-24: yderst forskiellige." | „Jeg skal mundtlig] = B; A: yderst forskiellige.

Men paa de unge Studenters Smag, raabte Schwefelkies, skulle just Professorerne virke med deres Forstand og Kundskaber, paa det Faderen engang, naar man kommer hjem kan udraabe med Cicero: *Te Eberharde fili, jam annum audientem Schwefelkiesium, idque Lipsia, abundare oportet præceptis &c.*).*

Eberhard vidste ikke hvordan han skulde komme vel fra dette. Beviset vilde han endnu ikke give Slip paa, og hans skielske Bæsen kunde i den pedantiske Professors Nærværelse ikke reent fornægte sig selv. Men kiære Herr Professor sukkede han, Creaturernes Fordøielsesmaade er dog høist forskiellig efter den Art og Viis, hvorpaa ethvert søger sin physiske eller aandelige Næring. Siger ikke den guddommelige Cicero selv: *Jam vero alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastum accedunt; alia volando, alia nando, alia sugunt, alia carpunt, alia vorant, alia mandunt**)?*

Imod dette clasfiske Sted havde Schwefelkies intet at indvende, og han mumlede kun i Skiaget: *Omnisque sensus hominum multo antecellit sensibus bestiarum***).* Derpaa bukkede han ligesom Riobmanden igaar. Jeg skal mundtlig

*) Da du min Son Eberhard allerede nu et helt Aar har hørt Schwefelkies, og det i Leipzig, maa du have erhvervet dig Grundsætninger nok, &c.

**) Nogle Dyr faae deres Føde ved at klavre, andre ved at krybe, disse ved at flyve, hine ved at svømme. Nogle suge, andre nippe, nogle fluge, andre bide.

***) Menneskenes Fatteevne overgaaer langt Bæsternes.

— —, — 25: Schwefelkies] = B; A: han

— —, — 29: hans Riøle.] = B; A: hans Riøle. „Zornebof Swantewitz, Radegast! mumlede Tieneren mellem Tænderne alt som han ivrigt brugte Rottingen; er det Husguder og Benator for sliig en galant og elegant Stad som Leipzig? Gid Fanden havde det Raak tilhøbs.

— 26, — 9: forøgede] = B; A: formerede

— —, — 14-15: forstemte ham. | I disse] = B; A: forstemte

ham. Verden forekom ham i dette Dieblig mørk og skummel. Han følte Medlidenskab med sig selv, med den ædlere Higen, den Attraa i hans Bryst, som nu skulde kues af Smaaomstændighed; og en Taare trillede ned fra hans Kind i Bækken.

I disse

Side 26, Linie 26-27: med et slebent Vereerglas] A: med et sleben Vereerglas; B: med et slebent Vereerglas; den tydske Text af 1839: mit einem geschliffenen Verirglase

— —, — —: sang de] = B; A: sang Svendene

— 27, — 9: skærer det] = B; A: skær kun det

— —, — 23-24: Og sidder man sig paa Bord tilsidst i Heel krum] Efter den tydske Text af 1839: Und sitzt man sich auch mitunter krumm (jvnfr. Linie 15: I Nürnberg sad jeg mig krum); A og B: Og sætter man sig osv.

— 28, — 2: sædvanlig] = B; A: sædvanligen

— —, — 10: Eberhard] = B; A: Ungerabend

— —, — 16: Henimod Aften nærmede] = B; A: Henimod Aften vilde han atter gaae til Byen. Skiondt han nu ikke længer var nedflaet, lykkedes det ham dog ikke at komme ret i godt Lune. Det er ikke Smaalighed af mig, sagde han ved sig selv; det gjør mig kun ondt at Hanna Hællkraft og jeg ere bleve Uvenner; ogsaa ærgrer det mig, at jeg saa sagtmodig taalte Spidsborgerens og Philisterens Uartigheder.

I disse Tanker nærmede

— — — 18: mægtig, men huul Bøg] = B; A: mægtig Bøg

— 29 — 7: Dieblig kunde Hestene naae Vandet] = B; A: Dieblig havde Hestene naaet Vandet

— —, — 8: laae da de] = B; A: laae de

— —, — 8-9: Forsynet reddede dem] = B; A: Forsynet havde reddet dem

— —, — 10-12: løb han hen til de gabende Brændehuggere, og fik dem til at skynde sig med at rive Træet ned, saa at det styrtede mellem] = B; A: løb han derhen, rev de gabende Brændehuggere Louget af Hænderne, og efterat han med sikkert Blik havde maalt Bognens Afstand og Træets Høide, rev han med anstrængte Kræfter Træet, der just var i Færd med at falde, saaledes ned, at det styrtede lige mellem

— —, — 18: rhabarberfarvede] = B; A: Rhabarberafarvede

— —, — 30: ham. Men da han] = B; A: ham, og raabte: *Ille et nefasto te posuit die, quicumque primus sacrilega manu produxit arbor* *). Men da han

*) Paa en Ulykkesdag, Træ! plantede dig her først en forbandet Haand.

— 30, — 9-10: min Skaal, og jeg var selv bleven et Maaltid for Fiskene] = B; A: min Skaal og synge: „D maatte vi om thve

- Nar og flere!" Uden din Hielp var jeg selv bleven et Maaltid for Ormene og Fiskene
- Side 30, Linie 10: takkede, uden] = B; A: takkede beskedent, uden
- —, — 16: med Tilfredshed] = B; A: med inderlig Tilfredshed
- —, — 19: Sandheden af. „Hvad der hos] = B; A: Sandheden af; og dog vidste han med sig selv, at han ingen nedrig Handling havde begaaet, tvertimod en meget god. Hvad der hos
- —, — 22-23: forhaanet. Men saasnart] = B; A: forhaanet. Det er egentlig ikke Had, kun Mandens Stolthed og Utaalmodighed, naar den føler sig uskyldig fornærmet og seer sin gode Villie foragtet af smaalige Siæle. Men saasnart
- —, — 24-25: atter fri." | Da Eberhard] = B; A: atter fri. Da glæde vi os; og det er en uskyldig Hævn, saaledes kunne ogsaa Englene hævne sig.
- Da Eberhard
- 31, — 8-9: Træerne. | Et halvt Hundrede] = B; A: Træerne. For Besynderlighedens Skyld, maae vi dog fortælle, at et halvt hundrede
- —, — 11: stod paa] = B; A: stod just paa
- —, — 15: Eberhard tilbage] = B; A: Eberhard munter tilbage
- —, — 25: sortebrune] = B; A: sortbrune
- —, — 26: Engelskmænd] = B; A: Engelmænd
- 33, — 1-2: ikke Eberhards gode Lune] = B; A: ikke Eberhard i sit gode Lune
- —, — 16-17: morede ham; hvor meget mere vilde han fornøiet] = B; A: morede ham, det gameldags trofskyldige Snit beskæftigede hans Indbildning. Hvormeget mere vilde Eberhard fornøiet
- —, — 20: søgte] Efter den tydske Text af 1839; A og B: besøgte
- —, — 24: Dufin] A og B: Dofin
- 34, — 5: Eberhard. „Det er] = B; A: Eberhard, da han og Hanna atter vare ene. Det er
- —, — 7-8: skælver." — Da] = B; A: skælver, som holder det. Da
- —, — 21-22: overraske og glæde Dem, og hvor frugtbar] = B; A: overraske Dem. Og ihvor frugtbar
- —, — 27: Banquieren] = B; A: Banqueren
- 35, — 9: Hellkraft i den store] = B; A: Hellkraft for Indgangen til den store
- —, — 15: see med legemlige Dine; men det] = B; A: see, da den er grundet umiddelbart i vort Hierte; men det
- —, — 18: den kolde Blok] = B; A: de kolde Stene
- —, — 22: Floielshue] = B; A: Floielskasket
- —, — 24: Staffellie] = B; A: Staffelet

Side 35, Linie 25-26: tegne en Deel af Choret i Kirken. | Eberhard hilste den Fremmede venligt, og i det] = B; A: tegne Hovedindgangen til Kirken.

Med den Agtelse som hans Ord og hans Kunst strax indgjøde Eberhard, hilste denne den Fremmede venlig beffeden, og idet

- 36, — 7-8: Smil, og i det han vedblev] = B; A: Smil, hvori der dog laa Tilfredshed, som med et Menneſke der forraader Hoved; og i det den Anden vedblev
 - —, — 9-10: kristeligt Babel." — "De kalder] = B; A: kristeligt Babel. Jeg har allerede flere lignende Billeder andenſteds fra, liggende i min Taske. — De kalder
 - —, — 14: for haardt. Sagde] = B; A: for haardt, og gjør Dem en for ringe Forestilling derom. Sagde
 - —, — 17: Eberhard, "og derfor] = B; A: Eberhard, for at gjøre sig ubodelige, og derfor
 - —, — 20: Kunstneren. — "Skade] = B; A: Kunstneren med et ſkiælmſk godmodigt Smil; thi derinde er der standſet midt i Arbeidet, og derude ſtaaer hans Hellighed, som De ſeer, ogsaa kun med eet Horn paa ſin Bavehue. — Skade
 - —, — 24: mange] = B; A: flere
 - —, — 25: nok] = B; A: vel
 - —, — 27-28: forſtaaе." — "En from Begeiſtring har taarnet diſſe Steenmaſjer til Himlen," ſagde Eberhard. — "Ja] = B; A: forſtaaе. — De meente jo dog ſelv, ſvarede Eberhard, at en from Begeiſtring havde taarnet diſſe Steenklumper til Himlen. — Ja
 - —, — 31: ivrigere] = B; A: heftigere
 - —, — 32: dog kun] = B; A: dog vel kun
 - 37, — 5: flittigt. — Eberhard] = B; A: flittigt og lod ſit Dje dvæle paa den ſkionne brogede Vinduesroſe. — Eberhard
 - —, — 7: af Dvæſind] = B; A: af godmodig Dvæſind
 - —, — 8: Væſen] = B; A: Karakter
 - —, — 16: paa] = B; A: af
 - —, — 17-18: mig til diſſe] = B; A: mig, begeiſtret af den himmelſke Læres Sandhed til diſſe
 - —, — 19: Bygning; Steen] = B; A: Bygning. — Hæ? — Steen
 - —, — 20: høitidelig ſtemt] = B; A: høitideligſtemt
 - —, — 21: ved ham.] = B; A: ved.
 - —, — 30-31: Steenkirker." | "De har Ret] = B; A: Steenkirker. Han ſiger tvertimod: Naar du beder, ſaa gik ind i dit Kammer, og luk Døren i efter dig, og beed til din Fader, ſom ſeer i Løndom, han vil giengielde dig aabenbare.
- De har Ret
- —, — 32, til Side 38, Linie 1: agtede den ægte] = B; A: agtede Menneſkeligheden og den ægte

- Side 38, Linie 3: Tegneren, „[som] = B; A: Tegneren formildet, som
 — —, — 6: forenede] = B; A: forenet
 — —, — 18-19: Kunsten, og hvad] = B; A: Kunsten, (meer
 end Udelen med Dyderne) og hvad
 — —, — 20: med den største] = B; A: med største
 — —, — 25-26: gierne omkring i Kirken med ham. Der var]
 = B; A: gierne ind i Kirken med ham, hvor allerede Hanna
 Høllkraft var i Forveien. Der var
 — —, — 27: Alting] = B; A: omkring
 — 39, — 29: Drøm. Jeg] = B; A: Drøm. Men imellem
 Baagen og Drømmen er der dog vel nogen Forskiel? Hæ? Jeg
 — 41, — 1: Fugaer] = B; A: Fuger
 — —, — 22: intet *table d'hôte*] = B; A: ingen *tables d'hotés*
 — —, — 28: duelig Mechaniker, en god Maler] = B; A: for-
 træffelig Mechaniker, en Maler
 — —, — 32: holder af] = B; A: holder saa meget af
 — 42, — 18: Sprinklet] A og B: Spriklet
 — 43, — 3: sidder, var] = B; A: sidder for Brystet af Kong
 Balthasar, var
 — —, — 17: Nytte] = B; A: nytte
 — —, — 32: Sigte] = B; A: Djesyn
 — 44, — 17-18: Vinduets] = B; A: Vindvets
 — —, — 28: fugtig] = B; A: muggen
 — —, — 30: sig en] A og B: sig kun en
 — 45, — 13-15: Viser, der kun bevæger sig forgieves for mig;
 med dine sagte lumste Secondslag. Tiden] A: . . . forgieves til
 min Redning; med dine sagte . . . B: . . . forgiæves for mig med
 sine sagte . . . Den tydske Text af 1839: Zeiger, der doch
 für meine Rettung sich zu schnell bewegt. Die Zeit
 — —, — 29-30: Brændeviinsflaske og et Brød] = B; A:
 Brændeviinslærke og et Rundebrod
 — 46, — 12: røde] = B; A: blodige
 — —, — 22: sine Dine] = B; A: sine smaae kattegraae Dine
 — 47, — 30: det] = B; A: dette
 — —, — 31: imidlertid] = B; A: Midlertid
 — 48, — 11-12: første Brev! | „Der seer] = B; A: første Brev.
 Saa lidet han end forresten brod sig om Penge, var han
 dog ordentlig, og ødslede intet bort; hvad han havde tilovers
 gav han Gattige. Men hvad skulde han nu tage sig for, i et
 fremmed Land, ganske ubekjendt? — Der seer
 — —, — 14: Livet. Dumme] = B; A: Livet, for ei at fordærve
 min Ranskhed. Dumme
 — —, — 17-18: aldrig til.“ — „Det behøver] = B; A: aldrig
 til. Han kiender mig endnu altfor lidet; denne Fortrolighed
 vilde han ansee for et Tiggeri, og han har vel selv ikke meget
 tilovers. Mistænkelig lader han ogsaa til at være. Han kunde

troe, det Hele var et Paafund, for at røre ham til Medlidenhed. Nei, det overtaler jeg mig aldrig til. — Det behøver

Side 49, Linie 13-14: for dig." | „Belan da!"] = B; A: for dig. Jeg vil ellers give dig et Raad, ikke for at spare, men blot af Forsigtighed: lad os giøre Reisen meest til Fods! Landeveiene i Holland skulle være flette; derimod gaaer man mageligt paa Digerne, i Trærnes Skygge. Muligt var det jo ogsaa, vi traf ikke Mirakelmanden strax i Amsterdam, eller at vi ikke kunde finde os i ham. En Seelenvertoper er han nu vel neppe, thi at sende 150 Dukater fra Amsterdam til Leipzig, i det uvisse Haab, at faae fat paa en ung Knos, var vel et for dyrt Bøvestykke for saadan en Herre. Men ligemeget, man maa altid stille sig saa, at man har Ryggen fri.

Belan da!

— —, — 30-31: Kammer, og fortalte ham, hvad der var forefaldet. | De gif] = B; A: Kammer, fortalte ham hvad der var forefaldet, og sagde: Endnu havde han vel Penge nok, at komme til Amsterdam for, men han vilde dog ogsaa gierne have det Dvrige tilbage, hvis det kunde lade sig giøre. — For Diæblen, raabte Litzberg, det kan jeg begribe; Penge ere ei at spøge med, og flere flige Tab vilde dog maaskee tilsidst sætte Dem i Forlegenhed. Vær forsigtigere en anden Gang, og følg mig!

De gif

— 50, — 6-8: den Tanke, at De har mistet Deres Penge." | Næste Dag] = B; A: den Tanke: Jeg har mistet mine Penge. Thi disse Tyve ere nogle forslagne Krabater, og smidigere end Val smutte de een ofte ud af Haanden, naar man allerbedst troer at have grebet dem ret.

Næste Dag

— 52, — 3-4: savnede han. | Rhinfarten.] = B; A: savnede han. O Last og Fordærvelse! raabte han, hvi opfylder I et Mennesses Bryst, hvor der endnu ulmer en Gnist af Hoimod og ædlere Følelse? Han har blot løst Baandet af mit Uhr, for at beholde det til Grindring om mig. Stakkels forblindede Daare! Gud opklare din Forstand, røre dit Hierte, styrke din Villie til det Gode, og lede dig tilbage paa rette Bei! Jeg vil glemme dette Seglgarn, denne Træstump, dette rustne Søm, som Reliquier; og naar jeg fortvivler om Lastens Overvindelse og Syndernes Forbedring, vil jeg tage disse Foræringer frem og betragte dem.

Ellevte Kapitel.

Rhinfarten.

— —, — 19: Gatten, taledel] = B; A: Gatten, og havde en lang Kaarde ved Siden, taledel

Side 52, Linie 22: Lixberg kunde ikke] = B; A: Lixberg, hvem det altid var kosteligt Moro at holde en Bindmager for Nar, kunde ikke
 — 53, — 14-15: kom een!" | Der var ogsaa] = B; A: kom een. Hans Bastille var en fast Borg for Fædrelandet, bag hvilken de selskabelige Udsvævelsesglæder, og de tyranniske Friheder kunde trives i Ro og Mag. Hvad man fortæller om Lystflottet, hvor han lod de Næsviser, som han ikke kunde lide, dumpe ned giennem en Faldbluge; saa holder jeg det for Fabel, skiondt man i senere Tider har atter søgt at bevise det. Kort, Richelieu var en Guds Mand, som paa den kunstigste Maade af Verden forstod at forene Christus med Belial.

Uf alt dette vilde Tressethatten intet vide, og han ærgrede sig saameget mere, da de andre Franskmænd holdt med Lixberg og gave ham Ret.

Der var ogsaa

— —, — 26: sortebrune] A og B: sortebrune (smlg. Side 52, Linie 16, og Var. til Side 31, Linie 25)

— —, — 28-29: paa Stedet. | Striden blev] = B; A: paa Stedet.

Min Gud, hvidskede Lademann bange til Eberhard, hvorledes vil det løbe af? Herr Lixberg, der forresten forstaaer at bruge alle Instrumenter, har slet ikke lært at sægte. — Striden blev

— 54, — 2-3: Drekiod. | Dermed vare Alle tilfredse og] = B; A: Drekiod. Dersom han, sagde de, endelig vilde slaaes strax, i det skvulpende Fartoi, saa var det bedre, han greb til Riødgaffelen, end til Raarden; thi hin havde dog en flygtig Lighed med Treforken, og med sin Qvos ego-Mine kunde Monsieur le Cusnier da gielde, om ikke just for Neptun selv, saa dog for en af hans Havmænd eller Marekatte.

Dermed vare alle tilfreds og

— —, — 5: Tilladelse til at] = B; A: Tilladelse at

— 55, — 11: dristigt] = B; A: ene

— —, — 18: Jer] = B; A: Jeg

— —, — 24-25: Tydsfere. | „Impossible!"] = B; A: Tydsfere.

De nævnte ved den Leilighed ofte Celterne, uden forresten at forbinde nogen tydelig Forestilling med dette Navn. Det forstaaer sig, sagde Lixberg, mange Franske stamme ned fra Celterne og de gamle Gallier; men her tale vi om Frankerne, en germanisk Stamme, som har givet Frankrige sine Konger og sin Adel. Disse første Franker giøre os forresten kun liden Ære; thi Mervingerne vare svage, grusomme Despoter, og den allerchristeligste Glodvig, skiondt tapper nok, var een af de værste og argeligste. Karl den Store derimod af Ingelsheim, maa Enhver hylde, som veed hvad Mennekestorhed er. — Impossible,

— 56, — 3-4: gewesen bist." | „Saa ville vi] = B; A: gewesen bist.

Et Par andre Franskmænd; som vare klogere end Koffen, men ikke meget stærkere i Historien, paastod at *les Francs* og *les Allemands* aldrig havde været Landsmænd, og at de fra gamle Tider af bestandig havde ført Krig mod hinanden. Litzberg og Eberhard kunde nu gjøre sig saa megen Umage som de vilde, for at bevise at den franske Bencævnelse *Allemands* i Begyndelsen kun gjaldte Frankernes Nabostamme, ikke hele den tyske Nation, hvortil Frankerne ogsaa hørte. Det hjalp alt sammen intet, Franskmændene hverken kunde eller vilde begribe sligt.

Saa vilde vi

- Side 56, Linie 6: ædleste Rhinsvii] = B; A: ædelste Rhinsvii
 — —, — 15-16: *sans exception!*" | „Koffen“, raabte Litzberg, „forstaaer] = B; A: *sans exception*. Hvad vover De der at paastaae? raabte Litzberg; det vilde det franske Akademie aldrig give dem Ret i; det taaler ingen Exceptioner i sine Regler. — Die französische Academie auk gern kute Wein trink! raabte Koffen. If diese Wein bei die Duchesse d'Orleans getrunken bin. *C'etoit une princesse allemande, elle avoit pourtant beaucoup d'esprit*. Sie auk liebt ihr *patrie*, und die dutsche Wein. Diese Wein wach auf eine kleine Uegel. Der Apotre St. Jean, hat sie da aus Cypern hingepflanz, wie die Tokai. Das is aber nur ein Par Tropf. *En general les vins allemands sont bien mauvais*.
 — —, — 18-19: Maanekin hen ad Rhinen. Bed Udskibningen] = B; A: Maanekin hen ad Rhinen til Midnat, og stege ud, for at sove i et Værtshuus. Midt under Udskibningen
 — —, — 31, til Side 57, Linie 2: tage sig af ham." | Herr von Soff. | Vi lade nu vore Reifende] = B; A: tage sig af ham.

Solgte Kapitel.

Om Ordmalerier.

Vi lade nu vore Reifende

- 57, — 3: behager; først naar de opholde sig noget længer paa et Sted, og vi mærke] = B; A: behager, og følge dem blot i en Afstand, saa at den ene ikke er den Anden til Uleilighed. Først naar de opholde sig noget længer paa et Sted end sædvanligt, og vi mærke
 — —, — 5-6: Nysgierrighed. | Farten paa en Flod] = B; A: Nysgierrighed. Forresten vide vi jo, at naar vi kun til St. Hansdag møde med Eberhard Julius og Hanna Hellkraft i Amsterdam, komme vi tidsnok. Vi behøve altsaa slet ikke at drage med Extrapost.
 Farten paa en Flod
 — —, — 11: tidt, kære Læser!] = B; A: tit, min stakkels taalmodige Læser!

Side 57, Linie 12: høre, hvor majestætiske] = B; A: høre, hvor grønne Skovene, hvor majestætiske

— —, — 14-17: om Aftenen. | Ikke engang med Farver lade Solen og Maanen sig rigtigt fremstille. Af alle Farver staaer kun] = B; A: om Aftenen. Saa fielden maaskee din Dovenskab har tilladt dig at see en virkelig Morgenrøde, fiender du den dog udenad paa dine Fingre, af Romanerne. For imidlertid med et Forsøg at bevise, hvormeget en sliq Beskrivelse staaer tilbage for Virkeligheden, saa probeer en Morgenstund, og staae tidlig op! Du vil blive ganske forundret, over hvor fremmed og nyt alting forekommer dig; du vil henrykkes over al Forventning, forson dig med Morgenrøden igien, og lade det gamle Nag fare. Endnu lettere gior du dette Experiment med Maanen, thi dertil behoves hverken at staae tidlig op, eller at gaae silde i Seng. Hvor mange Dumheder har man ikke sagt dette yndige Himmelbarn lige i Ansigtet, siden Synsfloden (af Romanerne); og dog vandrer hun sin Bei sagtmodig frem, i høi, stille Beemod, og er hverken bleven indbildsk eller fortrædelig derover. Man skulde ikke troe, hvor meget sliqe umiddelbare Naturanskuelser ere at anbefale. Og for ret at give dig et tydeligt Begreb derom, saa tag engang (siden vi dog nu ere geraadede ind i Experimentalphysiken) nogle for Natur og Kunstskionheder aldeles følelselose Dyr, som f. Ex. en tor Regnemester, en trættefær Procurator, en smidigvalket Hofmand, en muggen Bedant, en dum Modelaps, en ængstlig Gnier; sæt dem pludselig op paa Mont blanc i Morgenrøden, og jeg vædder ti mod een, de vilde gispe som Muus under en Luftpumpe; hvilket du jo ikke maa tilskrive den alt for tynde Biergluft, men kun Henrykkelsen.

Men med disse Ordmaleries har det ingen Art. Ikke engang med Farver lader Solen og Maanen sig rigtig fremstille. Nogle Malere have sagtens prøvet med Oliepapir og Lys bag ved, at frembringe en saakaldet Illusion. Tilskuerne have ogsaa i Forstningen været ude af sig selv derover, klappet i Hænderne, raabt: Gud hvor deiligt o. s. v. Inden kort Tid ere de dog blevne lige saa fiende af at staae og gabe paa sliqt, som Børn paa Legetoi. Ingen stor Maler har derfor brugt Oliepapir; de have heller gnydt Olien i deres Farver, og stiltiende truffet den Aftale, kun at male sliqe Ting, som lode sig male, og hvor maaskee endogsaa Kunsten kunde overgaae Naturen i eet og andet. Af alle Farver staaer, som bekiendt, kun

— —, — 20-21: male det] = B; A: male dig det

— —, — 22-23: lade det beroe. | Saa vandre vi] = B; A: lade det beroe. Kun hist og her maa et karakteristisk Træk sætte din Indbildningskraft i Bevægelse, at den selv maler. Saa har du ogsaa noget imens at bestille, og Arbeide veed du, er et godt Raad mod Riedsommeligheden.

Saa vandre vi

Side 57, Linie 24: Holland. Velstand har hjemme overalt; intet Tegns paa] = B; A: Holland; beseer Stæder og Byer, som alle ligne hverandre langt fra. En breed Eng fuld af Røer og Gaar, et Gadefær med stillestaaende Vand, paa den ene Side en Vindmølle — det er et Billed af de fleste hollandske Landskaber. Med Lyststederne er det ligeens. En smuk Indgang med høie Trærækker, for Enden Blomsterbed; Frugtstakit, Græs-bænke, flette Billedstøtter, et nydeligt Huus; hos de mere Velhavende endnu Drivehuse, Meierier, alle slags Fæderkræe, kalkunste Høns — saadan ere alle hollandske Landsteder. Husene i Stæderne finde vi meest byggede af røde Tegl, med hvid Rand mellem Stenene, Døren er lille, Vindverne store, Skodderne røde eller grønne. Ingen Gaard, ingen Sal, Murene tynde, det Indvendige alt af Træ, Trapperne flette, de bedste Bærelser i Stuelængen, beklædte med Porcelanfliser. Men Velstand har hjemme her overalt; intet Tegns findes paa

— —, — 25-26: elegante Verden] = B; A: elegante og indbildste Verden

— 58, — 18-19: Alt det kan en Teniers, Snyders] = B; A: Alt det, fiære Læser, kan en Tenier, Snyder,

— —, — 22: vise i] = B; A: vise dig i

— —, — 23: fortælle det] = B; A: fortælle dig det

— —, — —: Landskaber findes i] = B; A: Landskaber finder du derimod i

— —, — 26: gjorde et behageligt] = B; A: gjorde, skiondt hverken høitidelige eller romantiske, et behageligt

— —, — 29-30: og Schweizerinden kunde] = B; A: og kunde

— —, — 30, til Side 59, Linie 1: moradsige Enge. | Lixberg var] = B; A: moradsige Enge. Jeg har funden mig i, sagde hun, at forlade mit Fædreland; i Saren fandt jeg dog hist og her noget af mit Schweiz igjen; til de Leipziger Lærker og Lindetræer havde jeg saa nogenlunde vant mig; men nu fiore de mig lige lugt ud i Nodingen. Det er dog en Smule vel droit, for en Schweizerinde, født paa Nigibierget.

Lixberg var

— 59, — 2: sagde han, „Folk her] = B; A: sagde han, hvert Dyr har saa sin egen Maade. Bierguglen, eller, som den ogsaa kaldes, Kat-Ugle-Hanen, bygger i Fjeldkloften, Anden breder sig i det grøntslimede Gadefær, Folk her

— —, — 7-8: ved sine Borster." | „Hollænderne] = B; A: ved sine Borster. Ligesaa Hollænderen! Paa det Skionne forstaae de sig begge lige flet. Det gaaer Hollænderne som Gæssene, de seile godt paa Vandet, men vralte paa Landet. Rigtignok ere de phlematiske; men saa fiiede de heller ingen med forsængeligt Brøvl, og naar man lader dem gaae i Fred, bide de ingen.

Hollænderne

Side 59, Linie 8-9: Eberhard. „Vi Andre] = B; A: Eberhard, som nu alt havde vænt sig til at bestride Lixbergs Paradoxer med Rækkehed. Vi andre

— —, — 19-21: ingen Hollænder, og ingen Rose.“ | En lang mager ung Herre] = B; A: ingen Hollænder.

Trettende Kapitel.

Herr von Sock.

Dg det var ogsaa langt fra! En lang, mager ung Herre
— —, — 22: Glassøine, meget] = B; A: Glassøine; han var meget

— —, — 27: Udmærket, dog] = B; A: Udmærket, det var et Hverdagsfiæs; dog

— —, — 30: i en vis] = B; A: i vis

— 60, — 7: Bindue] = B; A: Bindve

— —, — 29: er] = B; A: ere

— 61, — 12: i Grundsproget?“ — „Bibelen] = B; A: i Grundsprogene? Dogmatiken? Kirkehistorien? — Bibelen

— —, — 27: stærkere, end nu: at Genie] = B; A: stærkere end nu, skøndt man hist og her begynder at synge den temmelig høit om igjen: at Genie

— 62, — 11-12: Natteldugen!“ | I denne Hviſken bleve de forstyrrede] = B; A: Natteldugen! — Vil du sonderrive dette fine Spindevær med plumpe Næver, som om det kunde være Sæffelærred? Hvad ærgrer du dig over? Natteldugen brænder jo ikke mere, som Nælden. Eller betragter du Herr von Sock som en Skarlagens Lap af en gammel lugslidt Gallakiole? Lad dog ikke strax Blodet stige dig til Hovedet, som en kalkunsk Hane, over den røde Lap. Du hører jo: han slaaes dog ikke med dig. — En Lykke for ham! sagde Eberhard halv høit.

Der komme Beroligerne, vedblev Lixberg. Har Herr von Sock ærgret os med sine Meninger, der i Grunden slet ikke ere hans, men kun udenad lærte Talemaader, Fordomme inddrukne med Modermelken; — Dog, hvad taler jeg om Modermelken? hans Raade har uden tvivl havt et dygtigt Bondesfolk til Amme. — Nei, svarede Eberhard, sikkert ikke; dertil seer han for svindfotig ud, der løber kun høiadelig Melk giennem Næverne paa ham. Med Forlov, min Herre, spurgte han Adelsmanden: min Ven her og jeg, ere uenige i vore Gissninger: har De havt Amme eller ei? — Jeg er opammet med Komelk indtil mit tredie Aar, svarede Herr von Sock. — Ja sagde jeg det ikke nok? raabte Eberhard. — Stille, unge Bulderbasse, sagde Lixberg bestandig sagte; vil I atter have Spektakler? Jeg siger Eder: der komme Beroligerne! De skulle smørre musikalsk Universalbalsom paa Eders saarede Selvfærlighed, og give Eders ærgierrige Hede et kielende Pulver. Dg tak I Gud! Thi Hidſigheden gjør det vittigste Hoved til et Rødhoved; giver vore Modstandere Baaben

i Hænde mod os, om de ellers ingen havde; fortumler Hiærnen, som Brændeviin, og lammer Tungen som en Ruus. Den opbragte ærlige Karl staaer og støier med Krampetræk i det blodrøde stirrende Ansigt, medens den phlegmatiske Dosmer, eller den kolde Slubbert med fornem Taushed og udvortes Anstændighed trækker sig ud af Kniben, og beholder Net, om han ogsaa havde en himmelfrigende Uret.

Det er sandt, Herr Litzberg, svarede Eberhard, jeg takker Dem for Deres gode Raad. — Jeg taler af egen Erfaring, vedblev Litzberg godhiertig, thi jeg har selv været saadan et fordomt Bruushoved i mine yngre Dage, og bliver det undertiden endnu, trods al min Erfarenhed og Klogskab, naar Uforskommenhedens Flintegnist, kommer mig Fængkrudtet for nær. Thi skøndt jeg nu giemmer mit Krudt forsigtigere end i yngre Dage, har det dog, Gud være lovet, intet tabt af sin gamle Kraft.

I denne Hvisken, som Herr von Sock fandt meget uartig og borgerlig, bleve de forstyrrede

Side 62, Linie 15-16: en Bise for, og Drengene fik strax Lov] = B; A: en Bise for.

Ah Taffelmusik! raabte Herr von Sock; det var jo excellent. Har man maaskee faaet min Ankomst at vide? Og uden at raadfore sig først med de Andre, vendte han sig meget naadig om paa Stolen til Drengene, og sagde: Spiller kun, mine kære Børn, og synger I Eders Enfoldighed, saa godt eller saa slet, I har lært. Jeg vil nok høre Jer.

Men nu maa man vide, at Eberhard var Forfatter til denne Sang. Dagen i Forveien havde de Rejsende underveis truffet den lille Schweizer, der foresang dem en „Kuhreihen“ hvorover vel den dygtige Hanna Hellkraft ei faldt i Afmagt, men ikke desmindre havde Sangen dog gjort et dybt Indtryk paa hende, og givet Anledning til hin Utilfredshed, hvormed hun før fintede Landet her. — Eberhard, begavet af Naturen med en Digterfølelse, havde tidlig lært at skatte og udfinde det skønne Giendommelige, hos det meest Forskiellige; altsaa fornøiede han sig ogsaa nu over disse nederlandske Græsgange og Diger, fordi det var ham noget ganske Nyt. Han havde digtet Bisen til en gammel Melodie, og indøvet den saa længe med den lille Schweizer og en lille Hollænder, til de kunde den udenad. Drengene fik altsaa strax Lov

- 63, — 12: Græsset] = B; A: Mulden
- 64, — 8: Pragten] = B; A: Rigdom
- —, — 24: virker flink, og lever frisk] = B; A: virke flink og leve frisk
- 65, — 10-12: undgaae ham. | „Tager mig det ikke ilde op, mine Herrer!“ sagde Baron von Sock, „De] = B; A: undgaae ham. Og hvilken herlig gammel Tone! Saadanne Melodier

kunne vi slet ikke opfinde meer. — Eberhard, som sølte sig smigret ved to udmærkede Kunstners Bifald, var just paa Veie til at rykke ud med en beskeden Tilstaaelse, da Herr von Sock's Dom atter bandt Munden paa ham.

Tager mig det ikke ilde op, mine Herrer, sagde han, De Side 65, Linie 13: man heller] = B; A: man da heller

— —, — 23: en Hest] = B; A: en maadelig Hest

— 67, — 8-9: Bærelset. | Den gamle Baron.] = B; A: Bærelset.

Diable, raabte Herr von Sock, da han var ene, skal jeg nu allene bekoste en Vogn? Det vil blive dyrt. Hvorfor begynde dog Pengene saa forfærdelig at mangle os? Der hører grove Midler til at imponere Pøbelen; og naar man først ingen Penge har, saa ere hverken Fodsel eller Rang capable til at indgyde Plebeierne den skyldige Respekt for vor Person.

Fiortende Kapitel.

Den gamle Baron.

— 68, — 7: ham i] = B; A: ham længer i

— —, — 16: langagtige] = B; A: langlige

— 69, — 22: Dienbryn] = B; A: Dienbryne

— 70, — 20-21: er de Lærdes." | Den gamle Baron indløb] = B; A: er de Lærdes. Paris, Fontainebleau, Versailles ere de Hjertes og Pulsaarer, hvorigiennem det adelige Blods Bæsen strømmer, og sprøiter ud over hele Europa, ligesom Blodet i det menneskelige Legeme.

Smukt sagt. De er jo ogsaa Poet! Men Deres Navn maa dog have en tydsk Oprindelse; thi af det latinske *Soccus* (en Toffel) kan det umulig komme; saa maatte Deres Forfædre dog heller have valgt det mere heroiske *Caligula* (en Halvstøvle); skiondt man pleier at forbinde en græsselig Grindring med denne Gothurnbenævnelse.

Just for at undgaae det Græsselige, svarede Herr von Sock, have vi forkortet vort Navn, for dog i Noget at rette os efter Tiderne; hvad egentlig er en Feil, thi en Adelsmand burde aldrig gaae frem med Tiden. Min Stamherre kaldte sig efter de Dages barocke Mode, inden endnu Smagen og det franske Akademie eksisterede — Schock Schwerenoth; fordi han udrettede Underværker med en Skot Riddersvende, mod Spidsborgerne i de smaa nærmeste Riobstæder. Da nu Navnet var noget vel langt, lod han det til daglig Brug beroe ved det blotte Schock. Hans Sønnesøn Rudolf Adelsbert von Schock Schwerenoth havde ikke lært at skrive, og havde et tykt Mæle. Han kaldte sig Sock, fordi han ikke var istand til at udtale det urimelige Sch. Fra hans Tid af skreve Borgkapellanerne altid Sock, naar de skulde male Navnet under paa Pergamentet for Herrerne. Tilfældigviis have vi for kort siden opdaget denne Feil, ved at finde et gammelt Manuscript i Familiearchivet.

Tempus edax rerum, svarede den gamle Baron, alvorlig. Som Rust begnaver Tiden det blankeste Sværd, til man tilsidst ikke kan skille det fra en gammel rusten Stegebønder. — Men saa er det en ædel Rust, raabte Adelsmanden. Og derfor elsker jeg ogsaa det Ugrammatikalske i mit Navn, fordi det beviser dets Ælde, liig Rustpletterne paa Sværdklingen.

Den gamle Baron indlod

Side 70, Linie 27: Herre en dyb] = B; A: Herre dyb

— 71, — 11-12: Mand være?" | Den gamle Baron] = B; A: Mand være? — De hører jo, hviskede Herr von Sock, som stod ham nær, at det er en fornem Adelsmand. De adelige Slægters Navne forgaae aldrig, de blive opbevarede i Verdens Krønike, (i Münners Turneerbog s. Gr.) naar de som bare dem, ere længst henjovede. — Men der er saa forfærdelig mange, sagde Eberhard skielmsk; der hører en overordentlig god Hukommelse til at huske det altsammen. Det er endnu vanskeligere end Paverækken.

Nei, Sigberg! raabte Oldingen, Gigtten gjør aarlig for store Grobringer. Sigtens fattes endnu Hoved, Bryst og Mave intet; men det kan let forandre sig, saa let som Engene her oversvømmes, naar der gaaer Gul paa en Dige. Jeg har ikke levet efter Sundheden. Den megen Nattevaagen, den Soven i Lænestolen for ei at afbryde Arbeidet, har ogsaa bidraget sit

Longa Tithonum minuit senectus.

Dog bort med Grillerne!

Lætus in præsens animus quod ultra est

Oderit curare, et amara lento

Temperet risu!

Skal vi spille et Parti Skaf? Det regner, troer jeg, ellers kunde vi gaae i Haugen. Jeg spiser til Aften her; saa klorer jeg strax, og sover i Bognen. De veed, jeg pleier ellers at gaae paa Djebliffet i Seng, naar jeg har spilst.

Den gamle Baron

*) Den høie Alderdom har svækket Tithon.

**) Hiertet tilfreds nu, sørger ei for Fremtiden, og formilder det Bittre ved et muntert Smil.

— —, — 27: man] = B; A: Mennecker

— —, — 28: skærer] = B; A: skiere

— —, — 29: man] = B; A: de

— —, — 30: Man] = B; A: De

— —, — 31: skal man] = B; A: skulle de

— 72, — 7-8: havde den elskværdige, fast maatte man sige, alt for overdrevne Passion] = B; A: havde en saa elskværdig, fast maatte man sige altfor overdreven Passion

— —, — 10-11: over Wren." | Eberhard buffede, og sagde] = B; A: over Wren, og Wren kan man ikke lade sig touchere af nogen Sigemand. — Med det Ord Wre, vedblev Eberhard,

forbinder man ofte intet andet Begreb, end Forsængelighed og Indbildskhed. Den saakaldte *point d'honneur* lader sig ofte forene med Grumhed, Smaalighed, en lumpen Tænkemaade, ja selv med Feighed, naar den Stærkere fornærmer den Evagere, i Følelsen af sin Sikkerhed.

Men den evige flau Moraliseren derover, lader sig dog allerbedst forene med Cujonerie, bemærkede Herr von Sock med et foragteligt Blik paa Eberhard. — Ganske vist, svarede Eberhard, i det en flygtig Rødme farvede hans Pande: derfor maa man ogsaa være belavet paa ethvert Tilfælde. Med fornuftige Folk taler man fornuftigt; en Nar støder man i en Morter; skøndt det er en haard Cour, og det, efter Salomons Dom, intet hjælper.

Den gamle Baron, der ligesaa opmærksom havde hørt paa deres Samtale, som passet sit Spil, saae ved disse Ord op fra Skakbrettet, med et bekmret overtalende Blik paa Eberhard, og rystede sagte med Hovedet. Eberhard bukkede ærbødigt for ham, og sagde

Side 72, Linie 14-15: med Floretter?" — "Na ja! hvorfor] = B; A: med Floretter? Man øver sig jo tit paa denne Maade med Mennesker af den laveste Byrd, af hvilke man lærer Kunsten. — Na ja! hvorfor

— —, — 16-17: skidesløst. | Eberhard slog] = B; A: skidesløst. Men, — vedblev han hvissende, for at den gamle Baron ikke skulde høre det, — hvis De ikke fægter bedre, min Kiære, end de gjør Bers, saa har det ikke meget at betyde. — Det kommer an paa en Prove! svarede Eberhard.

I dette Djeblig satte den gamle Baron Sigberg mat, hvormed han, som man tydeligt mærkede, havde skyndt sig, for at være Djevidne til Evetampen. Eberhard slog

— —, — 19, og Side 73, Linie 1: naadige] = B; A: naadig

— —, — 24: tosfet] = B; A: tosfevuren

— 74, — 3: til] = B; A: født

— —, — 10: Martusinder] A og B: Martusinde

— 75, — 4: *Dicuntur*] = den tydske Text af 1839; A og B: *Diuntur*

— 76, — 21: han følte] = B; A: han atter følte

— 78, — 16: Catholik. Hun talte] = B; A: Katolik. Jeg svarede: Kiære Camilla, det lader sig ikke gjøre, det sommer sig ikke. Du er en Christinde, jeg er en Christen. Formforskjelligheden i vor Andagt bør ikke adskille os. Vi ville hver paa sin Viis tilbede Gud i Aand og Sandhed, være dydige Mennesker, og ikke give Verden Anledning til Forargelse. — Men hun talde

— —, — 18-19: mit Hoved. "Nei," tænkte jeg, "det gaaer aldrig godt." Med al mulig] = B; A: mit Hoved. Jeg tænkte:

Hvad vilde der blive af, hvis vi fik Børn? Drengene skulde være lutheriske, Pigerne katholske, og den ene Halvdeel af Familien vilde tvivle om den Andens evige Salighed. Nei, det gaaer aldrig godt. Mit hele tilkommende Livs Væsen vilde komme til at lide derunder. Med al mulig

Side 78, Linie 23-24: Forhold. | I en selsom] = B; A: Forhold. Men det gjorde mig inderlig ondt, thi jeg mærkede nok at Skilsmisfen smertede hende.

I en selsom

— —, — 27-28: Med Taarer] = B; A: Med brændende Taarer

— 79, — 6: hviske med sagte Stemme (thi jeg har en fin] = B; A: hviske sagte til Styrmanden, (thi jeg har en overordetlig fin

— —, — 23: Tid altid] = B; A: Tid af altid

— 80, — 21-22: Rhinskviin, og raabte: „Vor Aristoteles leve!“ — „Han leve] = B; A: Rhinskviin: Vor Aristoteles leve! raabte han. — Han leve

— —, — 23-24: Herr von Sock. | Med Nykonfkninger] = B; A: Herr von Sock. Leibniz takkede dem med vaade Dine, trykkede deres Hænder hver, og sagde ved Afskeden til Eberhard: Skriv flere smukke Biser, og beslit Dem paa at danne og berige Deres Modersmaal. Ak jeg har forsyndet mig haardt derimod; jeg har kun skrevet Latin og Fransk, derfor vil Fædrelandet aldrig ret lære at kiende mig, og aldrig ret kalde mig sin.

Dg havde De end skrevet kalmukisk eller chinesisk, raabte Eberhard, saa var De dog Tydscklands Stolthed. Ikke Sproget alene, den Mand som lyser frem giennem Nationens Søn er det Væsentligste. Deres Genius er en speculativ, dybsindig, tydsck Genius, Saren er Deres Fædreland, og Leipzig Deres Fødeby.

Med Nykonfkninger

— 82, — 11: Spøskum] = B; A: Spøskom

— —, — 22-24: aldrig meer.“ | En gammel Bekiendt, p. p. c. | Det var en herlig] = B; A: aldrig meer.

Syctende Kapitel.

Samtalen i Bognen.

Det var en herlig

— 83, — 2: Adelsmænd fra i Gaar. I denne Samtale] = B; A: Adelsmænd, fra igaar. To bedre Representanter for uforfhammet Indbildskhed og beskeden Fortieneste kunde man ikke ønske sig, raabte Eberhard. — Det synes mig ogsaa, svarede Litzberg, og saa meget mindre begriber jeg, kiære Ven, hvorfor Skygebilledet bragte Jer saa tidt i Harnisk. Var det ikke, som om Skiebuen selv havde commanderet den stakkels von Sock didhen, for at den store Leibniz skulde glimre desmeer? — Na ja! sagde Eberhard, naar man bestandig kunde betragtet ham i det Forhold, som Skrubtudsen til Fuglen, som Uselet til Matter-

galen, saa var der aldeles intet at udsætte paa ham. Jeg tvang mig jo ogsaa. Men man er just ikke altid oplagt, til at tage ethvert Forsald i det daglige Liv blot filosofisk, som en Allegorie eller et Sindbilled; og utaalelig Uforskammenhed kan jo ogsaa undertiden bringe Dem Blodet i Kog.

En sliq plump Uselfkabelighed, svarede Litzberg, er sikkert hoist dadleværdig, og vil tilsidst have farlige Folger. Thi Den som foragter et dueligt ærefærdigt Menneske, fornærmer han meer, end den Thy, der stjaeler hans Penge.

Dog maa jeg sige, jeg har kiendt mange Adelige, som endnu havde meget af hin gamle trofaste Dannished, og intet af denne taabelige Hovmod. De ærgrede dem selv over sliqe Daarligheder, men hvad kunde de udrette? De forholdte Dem til sliqe Herrer, ligesom Linietrupperne til Marodeurerne. Naar det er Alvor, maa De virke, men De kunne ikke forhindre Udsvævelser blandt den store Sværm, som følger med paa Slæbetouget. Bliiver det saaledes ved, og Middelstanden ikke længer vil lade sig forhaane og undertrykke, saa skeer der Opror. Demagogerne ville da opbidse Bøbelen, og raise først dette Uhyre, saa gaer det snart ud over alle skikkelige Folk; da ville Ufskyldige blode med Skyldige. Aldrig har dog for dette fornemme Uvæsen kroet sig saa meget, som netop nu. I gamle Dage var der bestandig en Slags Ligevægt. Dengang horte alle Mandeligtdannede paa en Maade med til Geistligheden; Adel og Geistlighed holdt sammen og deelte lige Ære. Dengang horte det ogsaa med til Ridderskabet at dyrke de skionne Kunster. Tidlig brode Schweizerne det uretfærdige Nag, og dierv Natur seirede over Hovmod. Da Juristerne kom de skrobelige Statslegemer til Hielp, bleve de juridiske Doctores agtede lige med selve Greverne. Midlertid hævede Borgerstanden sig mægtig og riig; den holdt sig for sig, men var paa sin Maade ligesaa stolt, og uafhængig som Adelen. Og den var mere national; thi den gav egentlig Folkene deres forskiellige Character, medens Adelen, som en adspredt Nation i alle Lande, lignede sig selv overalt. Syv og halvfierdsindstve Hansestæder dannede et kraftigt Forbund langs med Elvens, Donauens og Rhinens Bredder; og lode sig ikke, som de italienske Stæder, undertvinge af stolte Patricier. Medens Adelen laae paa den lade Side, og drømte om sine Forsædres Bedrifter, handlede Stæderne med Liv og Kraft. Og ligesom fordem Bidskaber og Kunster vare gangne ud fra en Borgerstad Athenen, saa skeedte det atter. Selv sine indskrænkede Landeiendomme lærte Borgeren med Klogskab at udvide. Ved Bogtrykkerkunsten opfandt han et Middel, hvorved dannede Mennesker kunde meddele sig hinanden i den største Afstand; og ligesom Toderne forhen ved Berler havde udfundet med Sikkerhed at omsætte deres Penge,

saaledes bleve nu trykte Bøger langtstørre Berelbreve for Tanker og Kundskaber, der kunde bane sig sikker Vej, selv giennem Landsfer og Sværd. Endnu havde Adelen Baabenet allene i Hænde. Sværd og Landsfe bruges godt i Marken, men ei i den snevre Gade. Da opfandt Borgerne Krudtet og brugte det, for at forsvare sig i deres Fæstninger. Adelen raabte: Det er et uædelt uanstændigt Baaben; dermed indlægger man sig ingen Ære. Men Borgerne vilde jo heller ikke vinde Laurbær som Helte dermed, de vilde kun forsvare sig mod Heltenes Ufkom, og holde dem tre Skridt fra Livet, for paa anden Maade at vinde andre, ikke mindre ærefulde Krandsfe. Saameget som nu ogsaa Adelen i Forstningen foragtede Skudvaabnene, maatte de dog tilsidst bide i det sure Æble; og vilde de ikke selv tage Boksen paa Nakken, maatte dog deres Livegne gjøre det for dem. Saaledes have da Kanonerne lidt efter lidt viist alle unyttige Harnisser og Hjelme hen i Rustkammeret og paa Kunstkammeret. Krigen blev en Videnskab; ikke blot Legemet stred, ogsaa Aanden seirede i Marken: og Aanden bor altid seire over Legemet, og være den Stærkere. Hvo som endnu begræder gammelt forsvundet Heltemod, det er enten et uvidende Menneske, en Sværmer, eller en Bedrager. Han betænker ikke, at der hører langt mere Mod til i en tynd Klædes Kiortel at gaae imod Kanonerne, end som en skalomgivet Krebs eller Hummer at møde Sværd og Landsfe. Forfængelighed og Grumhed spille ogsaa nu en mindre betydelig Rolle i de senere Krige. Den tappre Soldat gjør sin Pligt som Mand, som Fædrelandets Son, uden altid hidseblæsende at ville gjøre Opsigt dermed. Kanonerne dræbe maaskee fleer Mennesker end Sværdet og Landsen; men derved indskrænkes dog det barbariske Slagterier, hvori Morderne rasende og skummende opirres til Forbittrelse; og det er meer en politisk, en heroisk Idee, mere Pligts- og Lydheds-Følelse, end egentlig Had og Blodtørst der nu bevæge Skarerne mod hinanden.

Det fornøier mig at see Sagen engang fra denne Side, sagde Eberhard; den forekommer mig at være den rigtige. Det har længe ærgret mig, at man blot skulde hente Billeder paa Tapperhed af gamle Heltebøger, som om nu Manddommen var uddøet af Jorden.

Tromp og Ruitter, Eugen, Marlborough og Villars have bevist os det Modsatte, vedblev Lihberg. Men den folsomme Verden seer alt slygt giennem Digternes Brille, og Digterne have endnu ikke besiuget de nyere Krige. Der hører et godt Die til at opdage det Ny ved enhver Ting; og saalænge man intet Ny har, behjælper man sig med det Gamle.

Dersom kun Alting fik Lov til at udvikle sig paa en naturlig Maade, sagde Eberhard, saa vilde derved undgaaes mange

Urimeligheder og Ulykker. — Dette Bæsen, sagde Litzberg, kunne vi altsammen, i den senere Tid, takke den store salig Allongeparne i Versailles for. Han især var Skyld i dette græsk-romersk-fransk-adelige Bæsen, som dog hverken frembragte noget Græsk, noget Romersk, noget ægte Fransk, eller ægte Stort; thi det var ingen naturlig, men kun en kunstig Blomst i Gallanterieboden, uden Duft og Friskhed. Ved Gud, jeg elsker Frankrig! Hvor er det muligt andet, end at et Menneske med Aand og Hierte maa elske et herligt stort Land, midt i Europa, fuldt af Frugter og Guds Belsignelse, i den skønneste Himmeleegn, hvor der lever saamange opvakte, brave, dygtige Folk? Men det ærgrer mig kun, naar Franskmændene ikke længer ville være Franskmænd, og nøies med hvad de have. De bilde sig ind daglig at giøre nye aandelige og politiske Erobringer; og lægge derved Spiren til deres egen Fordærvelse, som en Damp der forsvinder meer og meer, jo videre den udbreder sig.

Vi ville haabe det Bedste, sagde Litzberg. Taagen vil atter vige for Solen. — Hvad der meest ærgrer mig, vedblev Eberhard, er, at naar man nu yttre sig en Smule diervt om deslige Ting, bliver man strax mistænkt og anseet for et uroligt Hoved, der ei engang føler sand Hengivenhed og Troskab, for sin Konge og Landsfader. — Det er dog en ganske anden Sag med Kongen, end med Adelen. Erfaringen har lært Menneskene, at der behøves et Hoved paa det sunde Legem. Kun derved undgaaes evig Forvirring, Oprør, Sammenrottelser af Menneskenes bestandig giærende Uergierrighed og Forsængelighed, der aldrig er fornøiet med sin Stilling, men gierne stræber at hæve sig ved Andres Fald. Kongen besidder Naadens skønne Net; og naar tusind Spidsfindigheder og Skælmstykker have knyttet Baandet saaledes i Haardknude, at det ikke længer kan løses, da staaer det en ædel Alexander, med Hoved og Hierte, frit for, at sønderhugge Knuden med sit Sværd. Derfor elsker Nationen ogsaa altid sin Konge, naar han er god og retfærdig. Ikke af Egenytte eller Hyklarie spænder Almuen Hestene fra hans Bogn, og trækker den ved overordentlige Leiligheder jublende gennem Staden; ikke for at smigre ham, helligholder Folket hans Fæst, og hilser ham med Urefrygt, naar han gaaer forbi. Men af Kiærlighed! Og af den høie dybe Følelse, den Overbevisning, at noget Guddommeligt er af det evige Forsyn nedlagt i dette Menneske, af hvem vi altsaa haabe noget Guddommeligt: ikke blot Udøvelsen af Magt, ikke blot Jagttagelsen af Værdighed, men Wiisdom, Retfærdighed, Udelmod!

Ynglingen torrede sine skønne Dine, i hvilke Begeistringens Taarer funkede, og Litzberg sagde: Alt hvad der er grundet i Naturen, er godt. Saalænge Verden staaer, har Jorden havt

Konger, ogsaa Adel, naar man forstaaer Ordet ret. Thi Ordet Adel eller Ddel er gammel nordisk, og betyder Eiendomsret. Hvo der i Staten har en stor Eiendom, faaer ogsaa derved en større Indflydelse. Derfor holder jeg paa den saakaldte høie Adel, der er grundet i store Besiddelser; den er til Gavn for Staten. Men videre burde det ikke gaae. Pairskabet burde kun, som i England, gaae over paa den ældste Søn; de øvrige Børn ere Borgere, og skulle giøre sig en Ære af at være det.

Skade, sagde Lademann, som meget opmærksom havde fulgt Samtalen, at de menneskelige Handlinger stødes og trænges saa unufikalsk mellem hinanden; hvorfor kunne de ikke, ligesom Musikens Toner, forenes og opløses i Harmonie? — Det giøre de ogsaa, Lademann, raabte Litzberg; kun staae vi for nær, for at fatte Harmonien ret. J veed jo, at man for ret at nyde Musikken maa staae noget borte fra Spillemandene. Tænk Jer, hvad det maatte være for en Larm for en stakkels Flue, der var krøbet ind i den blanke Abning af et Baldhorn! Mener J at dette Insekt vilde smelte hen i Beemod over de hulde Skovtoner, naar Virtuosen begyndte at blæse? Fanden heller! Det vilde i sin Enfoldighed troe, det var Dommelig, at Israfil eller Heimdal vakte de Døde i Gravene, med deres Basuners Lyd, og at Jerikos Mure atter styrtede overende. Dissonanserne, Lademann, ere ogsaa smukke, veed J nok! Men ofte varer saadan en Verdenstone hele 50, 60, 80 Aar. Imidlertid døer en stakkels Karl, som en Flue; og dog maaskee bringer Indledningstonen fort derpaa Misflangen paa det Skionneste tilbage til Grundtonen. Det faae vi altsammen bedre at høre deroppe engang, Lademann! Man paastaar at Verdensmusikken skal tage sig ganske fortræffeligt ud, fra hine høiere Regioner.

Syttende Kapitel.

En gammel Bekjendt, p. p. c.

J denne Samtale

- Side 83, Linie 11: Skoledrenge og sang] = B; A: Skoledrenge med Psalmebøger og sang
- —, — 17-18: tøve nogle] = B; A: tøve der nogle
- —, — 23-24: raabte Eberhard. — Synderen] = B; A: raabte vor Ungling uvilkaarlig høit. — Synderen
- —, — 27: beed for mig! Hvi misbrugte] = B; A: beed for mig! Hvi har jeg ikke været from og uskyldig som De. Hvi misbrugte
- —, — 29-30: opdirke, naar den er luft, den slutter] = B; A: opdirke, den slutter
- 84, — 21: bleve] = B; A: blevne
- —, — 28-30: en underlig Drøm. | Han saae Gud Fader] = B; A: en underlig Drøm.

Det forekom ham som om Hovmod og Tyverie, lig to Uhyrer, den ene en overordentlig stor giftsvullen Skrubbudse, den anden en smidig hæsleg Slange, svømmede omkring i Jorddammen, og overspyede Blomsterbredderne med deres Graade. Hovmod sagde: Jeg erkender kun mig i Alt. Tyverie svarede: Jeg betragter alting som min Eiendom. Hovmod: Hvad der ei er mit, det fornægter, foragter, bagvasker jeg. Tyverie: Jeg sticler ikke blot Guds og Guld, men ogsaa anden Mands Vre, Flid, gode Navn og Rygte! — Saa ville vi da i Satans Navn drikke Du's, og drage ud sammen paa Eventyr, raabte Skrubbudsen. Nu forekom det Eberhard, som om han saae Gud Fader i Skyerne, en ærværdig Gubbe med Solblokker, i en lang brun Kiortel. Han talde til Skyerne: Vasker med eders Strømme Pletterne af Jorden, saa at alting drukner, og Derne oversvømmes! — Nu styrtede Syndfloden med uhyre Skyregn ned over Verden; men Skrubbudsen og Slangen bleve endnu større og giftigere. Da soer et svovlbleat Lys ud af Beegskyerne, med forfærdelig Larm, og traf deres Hoveder, saa at de pludselig svandt ind, og bleve ganske sædvanligt Utoi. — Da det nu havde regnet en tidlang, saae Eberhard Gud Fader

- Side 85, Linie 13: Himlen fulsort] A og B: Himlen atter fulsort
 — —, — 22: hans Hænder og Fodder.] = B; A: hans foldede Fodder og mod Himlen strakte Hænder.
 — 86, — 1: som en Matros i] = B; A: som Matrosen i
 — —, — 11: undertiden næret] = B; A: undertiden frivillig næret
 — —, — 26: hjem, tog] = B; A: hjem igien, tog
 — 87, — 13: Eberhard] = B; A: vor Ungerhvend
 — —, — 17: bedrovelige] = B; A: drovelige
 — —, — 21: som] = B; A: lig
 — —, — 29: Jiskulde er sig] = B; A: Jiskulde, sin Forraad- nelse, er sig
 — 88, — 11: Og] = B; A: Thi
 — —, — 12: vel] = B; A: sagtens
 — —, — 30-31: i vort Lag igien] = B; A: i vores igien
 — 89, — 3: mig] = B; A: jeg
 — —, — 30: da uden] = B; A: da nu uden
 — 90, — 8: paa] = B; A: i
 — —, — 10: engang giort] = B; A: engang i Livet giort
 — —, — 14: Jordklump] = B; A: Jordklimp
 — —, — 23-24: Jordefærd. Jeg betaler] = B; A: Jordefærd. Desuden havde Bodelen ikke Lov til at sælge Liget; Dodsdommen har udsløttet Synderen af de Levendes Tal, og overgivet ham til Jorden. Jeg betaler
 — 91, — 16: gledne ned] = B; A: gledne hende ud af Huen ned
 — —, — 21: et Kors] = B; A: et sort Kors

- Side 91, Linie 21: en Kringle] = B; A: en Eggekingle
 — —, — 27: [syndede, veed] = B; A: [syndede, hvor store hans
 Forbrudelser vare, veed
 — 92, — 26-27: Begravelse. Men den] = B; A: Begravelse.
 Den
 — —, — 28: Bøddelen] Efter Digterens sædvanlige senere Sprog-
 brug; A og B: Bødelsen
 — 93, — 9: [sover Fader] = B; A: sover min Fader
 — —, — 16-17: det Forefaldne; derimod fandt] = B; A: det
 Forefaldne, thi han frygtede for at hin vilde dadle ham, og med
 saarende Spot spille alle de gamle Trumfer ud, hvormed strenge,
 koldere Mennesker ved flige Leiligheder pleie at saare ømmere
 Siæles Følelser. Ei engang Hanna Hellkraft sagde han noget
 derom. Hun vilde vel ikke have misbilliget ham, men hendes
 dierve Stolighed var dog neppe kommen hans varme Hierte deel-
 tagende imøde. Derimod fandt
 — 94, — 15-16: Den kiælne Skionhed. | Nu reiste Selskabet] = B; A:
 Den kiælne Skionhed.

Den franske Kok, der hidtil havde fulgt vore Rejsende, forlod dem nu ogsaa, for at gaae i Tjeneste hos en Adelsmand, der i Egnen. Saa frisk paa det, som han end i Forstningen havde været, saa beskeden blev han siden. Aldrig vovede han meer at sætte sig blot for Rixbergs Lune, meget mere søgte han paa en bedre Maade at sætte sig i Agtelse, ved, i det altfor frugale Holland, altid at sørge for et fortræffeligt Middagsbord. I Grunden var han et godt sælle Skind. Da Obadias blev hængt, var han nær falden i Alsmagt bag af Bognen; da han forlod Selskabet hulkede han høit og raabte: Die dütsch Lüt gut Lüt, bien qu'ils ne sont pas polis. Han bad om Tilladelse at skrive i Eberhards „Album“ og med fast ulæselig Haand, med gult Blæk og med Snustobak paa Bogstaverne istedet for Sand, havde han, ved Siden af Leibniz, urigtig bogstaveret, skrevet de tvende Linier ud af Boileaus *Art poetique*:

„*Quelque sujet qu'on traite, ou plaisant, ou sublime:
 Que toujours le bon sens s'accorde avec la rime.*” *)

Nu reiste Selskabet

*) Hvilken Gienstand du behandler, morsom eller høi
 sublim,

Menneskeforstand dog aldrig bør undvære dine Riim.

- —, — 25: Galen] = B; A: Svandsen
 — 95, — 14-15: Blomsterskikkelse. | Da det nu] = B; A: Blom-
 sterskikkelse.

I det første Bertshuus, hvor de toge ind, der var rost dem, som et særdeles fortrinligt, blev en god Ret Fisk, nogle Tallerkener med Grønt, og endnu en Riødret sat paa Bordet; men der blev spurgt: af hvilken Mad de vilde spise; da man ansaae

det for en Umulighed, at de kunde nyde af begge Dele. Kiødet blev ogsaa skaarret i ganske tynde Skiver, af Frygt for at Maven ikke var istand til at fordoie meer.

Da de i Utrecht havde seet den Brønd paa Mariepladsen, der forshuer en stor Strækning af Omegnen med Vand, da de havde seet Ruinerne af Bredenburg, som den nederlandske Geltinde Trym van Limpen (Katharina v. Leempütten) havde forstyrret; da de ogsaa havde betragtet det Taarn, hvor Inquisitionen i gamle Dage holdt Blodraadet; da Eberhard havde talt med en Lærd, som ikke bestemt kunde sige ham, om Keiser Antonin havde bygget Staden, og om den derfor havde heddet: *Antonina Stativa*; eller om Navnet Utrecht, maaskee ligesom det latinske *Trajectum* kom af *trahere* (trække) — droge de videre.

Da det nu

Side 96, Linie 3: røge] = B; A: ryge (cfr. Linie 6)
 — —, — 20-21: endelig Negliferne] = B; A: endelig, ubilligviis Negliferne

— —, — 22: medens Lijberg] = B; A: medens nu Lijberg

— 97, — 7: ham] = B; A: han

— —, — 30 og 32: om] = B; A: efter

— 98, — 5-6: sagde Hollænderen. | Nu traadte de] = B; A: sagde Hollænderen. — Jeg blev heller saalænge ude i den friske Luft, sagde Eberhard; af alting i Verden er jeg størst Elsker af Blomster. — Men den fælne Skionhed er jo allerede afblomstret, sagde Hollænderen, og Neglifer kan, jo min Herre ikke lide.

Kom, og vær intet Barn! hvidskede Lijberg Eberhard i Dret. Troer I da en Hollænder slet ikke kan blive vred? Hvert Menneſke har sin Dnm, og hver Hollænder har sit Liebhaberie. Ofte træffer man et sligt hos en slet og ret Bonde. Kom min Herre! vedblev han; vi ere færdige. Men hvori bestaaer da egentlig Eders Liebhaberie? — Det er mit Naturaliekabinet, sagde Hollænderen.

Nu traadte de

— 100, — 2: med] = B; A: paa

— —, — 5-7: Bærtshuset igien. | Eberhard fortalte] = B; A: Bærtshuset igien. Primer I? Hvor kunde det mere Jer saalænge at give Jer i Kæft med den fiedsommelige Gartner, og med Stortyrkens floskede Tosler?

Eberhard fortalte

— —, — 17: Mand] = B; A: Gubbe

— 101, — 20: Sind. Sandselighed have alle] = B; A: Sindelag. Sandselighed føle alle

— —, — 21: Tilbøielighed] = B; A: Tilbøieligheden

— —, — 23: tungsindig] = B; A: tungsidig

— 102, — 10-11: flettere." | „Staffels Ben!"] = B; A: flettere. Thi den første er ofte blot Følgen af et ubetænksomt Djeblif;

den sidste derimod beroer paa daglig gientaget, kolbt, udlært Spidsbuberie. De forholde sig til hinanden, som Drab til Mord. Det første kan undertiden tilgives, det sidste aldrig.

Staffels Ven,

Side 102, Linie 17-18: vederqvæge Dem." | Eberhard glemte] = B; A: vederqvæge Dem. Men Staffel maae De ikke kalde mig. Staffel var jeg, da jeg elskede; nu da jeg foler mig fri, er jeg selvstændig. Den hele Natur staaer mig til Tieneste, og jeg er ikke længer egensindig naragtig forgabet i en enkelt Gienstand, der, ret beseet, var hoist ubetydelig. Men miskiend mig ikke og forstaae mig ret! Jeg ærer de hoiere Sjaeles idealske Følelser for hinanden, og er vis paa, at endnu som Olding vil Romeos og Julias skionne lykkelige glæde mit Hierte. Jeg agter ogsaa det stillere, blide, idylliske Indtryk, som er Prologen til huuslig Lyksalighed. Jeg dadler selv ikke en uskyldig Forelskelse, eller at man finder det Skionne skiont, det Yndige yndigt. Kun hine flanevorne Hierters ækle Coquetterier affkjer jeg, som jeg hader alt Bedragerie, og alle Narrestreger, hvori Forsængelighed, Forstillelse og Selvfierlighed spille Hovedrollen.

Eberhard glemte

- —, — 22: i Røgdamp] = B; A: i en Røgdamp
- 103, — 3: ganske] = B; A: mutters
- —, — 16: ad] = B; A: over
- —, — 20: andre] = B; A: andet
- —, — 30: Moderen] = B; A: Mama
- 104, — 4: Negle] = B; A: Negler
- —, — 10: var han fuldkommen] = B; A: var vor Ven ogsaa fuldkommen
- 105, — 4: forudseet. Sundheden] = B; A: forudseet. Naar Du er lykkelig, kære Læser! og alle udvortes Omstændigheder føie sig efter Dig, tænker Duielden paa, at maaskee dog et indvortes Ildebefindende kunde støde til. Sundheden
- —, — 5-6: Maaltid; men disse] = B; A: Maaltid; og deri har han Ret. Men disse
- —, — 7-8: Anretninger? | Saaledes gif det] = B; A: Anretninger?

Man siger at Barselkoner og Generalerielden blive syge for en Nedkomst, eller et Slag; fordi de allerede have Hovedet for fuldt, eller bære for meget under Hiertet til at være modtagelige for Andet. Ogsaa lod det sig maaskee bevise, at virkelige Reisende, som i Forveien vare friske, og som bevæge sig paa Reisen (thi man kan ogsaa reise uden at bevæge sig)ielden blive syge.

Med alt det skranke dog undertiden Barselkvinder, Generaler og Reisende. Moderkierligheden, Verkiærheden og Opmærksomheden for Naturen, Forventning, Haab og Nysgjerrighed

have da mistet deres Spændkraft, Legemet slappes, Sundheden lider. Saaledes gif det
Side 105, Linie 17: du hørt ham spille,] = B; A: Du hørt ham høre,

— —, — 18-19: Tanker om ham. [Lademann blev syg] = B; A: Tanker om ham, og om de Ting der ere sagt i denne Bog.

Nu blev Lademann syg, maatte holde Sengen, og hvad havde Du nu gjort i Eberhards Sted, min Læser? — Hvad Mange havde gjort, veed jeg nok. De havde beklaget inderligt, at de ikke længer kunde have den Fornøielse at reise i saa behageligt Selskab; de havde faaet Hastværk, taget Afsked, bedet den Enge være forsigtig, og tage Medikamenter til rette Tid. De havde vel endogsaa fældet en Snees hiertelige Taarer, havde sat sig med vaade Dine i Bognen, vare kiørt videre; og inden de naaede første Station, havde Vinden tørret deres Dine, og blæst Grindringen ud af deres Hierter. Det gjorde ikke Eberhard. Han græd ikke, men blev. Ham traf ikke Digterens Ord:

„Siælden yndet jeg har de altfor folsomme Siæle,
Biser en Leilighed sig, daarlige Karle det blier.“

Dg dog var Eberhard fuld af Følelse, og Taarene stode ham i Dine, hvergang Menneskeligheden og Naturen viste sig uventet skion, og hvor den lidende Uskyld taalmodigt leed, uden selv ret at vide det eller at klage. Det Forbarmelige det kiænt Egenkiærlige rørte ham derimod aldrig. Hvor der skulde handles og ikke grædes, handlede han tort hen. Hans naturlige Følelse var ufordærvet; den var hverken udvidet til Damp ved kunstigt Maskinerie, eller hærdet til Steen, ved polemisk Spot og Hovmod. Han kaldte ikke den vellystige Flæben, som tit svage forsængelige Siæle coqvettere med, et godt Hierte; om end Taarefistlerne hvert Djeblik stode i Vand; ikke heller stemplede han det Skionneste og Edleste Mennesket ejer med det foragtelige Ugenavn: modern Sentimentalitet.

Lademann blev syg

- —, — 22: næsten intet] = B; A: næsten slet intet
- —, — 28: Drømmeri.] = B; A: Delirium.
- —, — 30: blandede dette] = B; A: blandede, sælsomt nok, dette
- 106, — 1: til] = B; A: for
- —, — 2: han, lyttede] = B; A: han henrykt, lyttede
- —, — 22: ham] = B; A: sig
- —, — 25: med Strikken om] = B; A: med den nedhængende Strikke om
- 107, — 20-21: Den eustachiske Trompet] Efter den tydske Text af 1839 (Die eustachische Trompete); A og B: Deres eustachiske Trompet
- —, — 23: syg, skulde jeg gjerne berigtige flere af Deres Paradoxer] = B; A: syg, saa skulde jeg gjerne berigtige flere af deres Paradoxer

Side 107, Linie 25-26: sagde Lixberg. | Nogle Dage derefter] = B; A: sagde Lixberg, med et Blik paa Eberhard, der ikke kunde holde et Smil tilbage. Ja ja! lee De kun, min gode Julius, raabte han, men spørg dog ogsaa denne Undermand i overnaturlig Extase hvad han siger om Dem!

Hvad siger De om mig, Lademann? spurgte Eberhard. De er elskværdig, var Svaret, har meget Anlæg til Digtekunsten, Tilbøielighed for Venskab, Trang til Kiærlighed; Lyst til Uafhængighed. Men dygtig utaalsmodig! Lyst dem for Qvinder og for Brede! — Det var Ret, raabte Lixberg, leende. Bort delphiske Drafel taler à merveille.

Nogle Dage derefter

- —, — 27: fire] = B; A: fire
- —, — 31: endnu saa] = B; A: endnu altid saa
- 108, — 21: Eberhard gangne] = B; A: Eberhard, for at adsprede sig, gangne
- —, — 22: en Lund] = B; A: en behagelig Lund
- —, — 23: Stammer. De] = B; A: Stammer og prægtig Bært. De
- —, — 24-25: uden for Porten] = B; A: uden Porten
- 109, — 5: Sulgeloeh] Efter den tydske Text af 1839; A og B: Saugeloeh
- —, — 8-9: gode Tone. | Da Lixberg] = B; A: gode Tone; thi de unge Menneſker forſægtede begge meget ivrigt deres Fædrelands Næ, og denne Student fra Leyden, var ikke nær saa phlegmatisk, som man kunde ventet det af en Hollænder.

Da Lixberg

- —, — 12: sagde Lixberg. „Jeg finder] = B (som dog begynder et nyt Afsnit med Ordene Jeg finder, men vistnok kun ved en Trykfeil); A: sagde Lixberg. — Den Knægt har ærgret mig, med sin hoirostede Arrogants, sagde Eberhard. Jeg begynder altid beskeden. Havde han sagt: det var Tvivl underkastet, at formodentlig Lorenz Koster var Opfinderen, o. s. v.; saa havde jeg funden mig i alt. Men han var saa vis i sin Sag; og maalte mig ordentlig med et foragteligt Blik, som om det var en Dumhed at paastaae, hvad dog hele Tydskland er overthdet om. Thi har ogsaa Lorenz Koster (her blev han atter hidsig) opfundet Kunsten uden at Guttenberg (Henne Gänsefleisch, faldt ham Lixberg i Talen) — og uden at Faust hialp ham; (vedblev Eberhard, uden at lade sig forstyrre) saa er jeg dog vis paa at disse heller intet have lært af ham.

Og hvem var denne Faust? spurgte Lixberg. Hvem var det vel andet, svarede Eberhard, end den berømte Doctor Faust i Wittenberg, som Uvidenheden beskyldte for at udove den sorte Kunst — Fordi han opfandt de sorte Bogstaver? faldt ham Lixberg i Talen. J tager feil, min Ven! Bogtrykker Johan Faust, egentlig Juff, var en Engellænder, og aldeles forskiællig

fra den tydske Doctor i Wittenberg. Eders Patriotisme, eller, hvis J heller vil, Eders forstørrede Egenkærlighed behøvede altsaa slet ikke at komme i Harnisk; thi denne Just tilhører os saa lidet som Hollænderne. Virkelig? spurgte Eberhard forlegen; er De vis derpaa. Jeg skal bevise Jer det historisk paa Bibliotheket imorgen; sagde Litzberg.

Eberhard taug, og Litzberg vedblev: Jeg finder Side 109, Linie 13: Meninger urimelig. Thi] = B; A: Meninger altid væmmelig. Thi

- —, — 18-19: med Næverne. Men nu oven i Riobet] = B; A: med Næverne, thi deri er altid noget Sandt og Naturligt. De kunne ikke lide hinanden, appellere til den legemlige Styrke, og den Stærkere vinder strax. Disse Riavlere derimod drille hinanden, dreie sig i en snever Kreds med lutter Talemaader og Ordskloverier, som en Hest i Grøn-Møllen; og ofte, efter en Times Forløb, ere de med samt deres glødede Kinder og ildsprudende Dine ikke komne et Skridt videre. Men nu oveni Riobet
- —, — 31: disse Egenfkaber. Det Solide] = B; A: disse Egenfkaber, der affectere en vis udvortes Kulde, hvormed de ærgre ærlige Folk, som see dem i Kortet; de kaste kun de Kortshnede Blaar i Dinene. — Jeg er mig klart bevidst, at jeg elsker Sandheden, altid stræber efter den, og ved enhver Leilighed søger at berigtige mine Forestillinger, udvide mine Kundskaber. Af denne Kærlighed til Sandhed, forsvarer jeg, naturligtvis med Iver, hvad jeg holder for at være sandt; og da vil jeg ikke nægte, at der jo imellem kan indsnige sig noget Skrobeligt, og Egenkærligt; thi vi ere alle Menneffer. Men det varer hos mig kun et Øjeblik; og jeg føler en sand Glæde i, naar saa er, siden strax at gjøre Bod, frivillig af Humanitet. Dette krænker ikke min Stolthed i mindste Maade; tvertimod fryder det himmelsk min Aand, at mit bedre Jeg seirer over Forsængeligheden. Men denne Tænkemaade fordrer jeg ogsaa af min Modstander. Naar jeg vredes, er det ikke for at beholde Ret, eller fordi han siger mig imod; det er over Aarsagen hvorfor, eller Maaden hvorpaa han gjør det. Enten naar han fornærmer det Sande og det Skønne, med ærgerlige, spidsfindige Grunde, eller mig selv, med sin Tone og sit Blik. Foragt og Ringagt har fra Barnsbeen af kunnet gjøre mig rasende. Jeg begynder altid venligt og aabenhjertigt, naar jeg taler med nogen; viser man mig ikke denne Agtelse igien, moder man mine ærlige Meninger med Spot, med et slags Bittighed, hvorunder skjuler sig Haan og Drillelyst, eller med et stolt afgjørende Magtsprog, saa taber jeg min Fatning, indtil Overlæget lærer mig at møde sliq Opførsel med taus Foragt. — Og har jeg Uret? Hvad hielp for det meste alle Disputer og spidsfindige Demonstrationer til? Er det for at komme Sandheden nogle Grader nærmere? Dertil hører et grundigt vedholdende Studium i Ensomheden, det lærer jeg bedre

af store Tænkeres Værker, sielden kun i Dmgang med enkelte modne Mænd af Genie. Det Solide

Side 110, Linie 6: ikke vise] = B; A: ikke at vise

— —, — 11: altid være] = B; A: altid kun være

— —, — 13: befinder De Dem?" Den ensfoldige Hilsen] = B; A: befinder De dem?" Men møder man Fiendtlighed istedet for Velvillie, Spot istedet for Urlighed, saa krænkes det følelsesfulde alvorlige Hierte; det vil ikke afvises med Fornærmelse, som en Tigger; Stoltheden vaagner og kræver Fyldestgiorelse.

Derfor holder jeg heller ikke af at omgaaes mange Mennesker, vedblev Eberhard. Endnu tillader mig min Ungdom det ikke ganske, men med Tiden haaber jeg, vil det vorde mig let, uden at bortfierne mig physisk, at underkaste mig en sliq frivillig Ostracisme. Thi de Fleste tage det ved Gud ilde op, naar man kommer dem imode med et varmt Hierte, og med Tankesylde. Det oppvækker Misundelse, Lyst til Angreb; og ofte føle Godtfolk sig fornærmede, ved at føle deres egen Tomhed. Alle ville have Lov til i Frihed og Lighed at sladdre op ad Bæggene og ned ad Stolperne. Velan! lad dem da det i Guds Navn! Vi ville ikke nærme os dem mere, end Skionhedslinien tillader. Ikke af Stolthed, men af Velvillie; for ikke plumpt at stødes endnu længer bort fra dem, end fornødent er. Den ensfoldige Hilsen

— 111, — 16-17: i levende Live." | Lixberg havde] = B; A: i levende Live. Det er jo sande himmelske Toner. Jeg begriber ikke, hvor en Gienganger, der endnu ikke er bleven salig, kan treffe det saa accurat, og hvor Organisten har lært det i saadan en Ruf.

Lixberg havde

— 113, — 11: ved sit Genie] = B; A: ved noget af sit Genie

— —, — 17-19: Forrykthed. Jeg er dog ogsaa et Stykke af en Kunstner, men Obadias Schlenk har] = B; A: Forrykthed. Sid Rafferen havde den Obadias Schlenk! Dog hvad ønsker jeg? han har jo allerede havt ham, den stakkels Diævel; Gud være hans Siæl naadig. Og hvad kunde han desuden for det? Jeg er dog ogsaa et Stykke af en Kunstner, men hans Skiebne har

— —, — 22: skion Kunst] = B; A: skion jordisk Kunst

— —, — 23: Genie. Digtekunsten] = B; A: Genie, ingen spærmende Begeistring. Digtekunsten

— —, — 24: begge. Musikken er ganske Siæl, og binder] = B; A: begge, ligesom Drommen Birkeligheden med en høiere Verdens Anelser. Musikken er ganske Siæl, har intet Legem, og binder

— —, — 28: den en sund] = B; A: den da en skion sund

— 115, — 28, til Side 116, Linie 1: ind ad Døren tilbage. | Myn Heer Kalf] = B; A: ind ad Døren tilbage.

Eberhard, som var fort for Hovedet, vilde gaae sin Wei.

Hvilken Uforskammenhed, sagde han; han vender os Ryggen, beder os tage Plads paa Fortouget, og slaaer Doren i for vor Næse. — Lihberg holdt ham tilbage. Er J' ellevild unge Menneſke? ſpurgte han. Forſmaaer J' et godt Eventyr, naar det flyver Jer, ſom en ſtegt Due, lige ind i Munden? Her bliver ſviret og ſpaſet. Jeg er min Tro ſelv nyſgierrig for at vide, hvordan en ſaadan optøet hollanſk Jis riſler ſom Bæk; hvorledes ſaadan en Grød koger. Hvad formaliferer J' Jer over, Herr Julius? Complimenter forſtaaer Hollænderne ikke, naar de ere ædrue, mindre naar de have druffet ſig en Ruus.

Myn Heer Kalf

- Side 116, Linie 22: Arbeider, thi] = B; A: Arbeider, mellem os ſagt; thi
 — —, — 32: gode] = B; A: hyperlige
 — 117, — 3: Hollændernes] = B (og den tydske Text af 1839);
 A: Hollænderens
 — —, — 8-9: ham meget af det, indtil] = B; A: ham megen
 Kunkelfus, indtil
 — —, — 9: endelig løb ſig en Stavre i Livet. Nu] = B
 (ſom dog har Staver for Stavre); A: endelig brændte ſig paa
 Bællingen. Nu
 — —, — 11: temmelig i No. Da] = B; A: temmelig varmt
 inden Døre. Da
 — —, — 24: hinanden. — „Man maa] = B; A: hinanden. —
 Hvad er her at gjøre? hvidſkede Eberhard. — Man maa
 — —, — 25: ſagde] = B; A: ſvarede
 — 118, — 13: i Sandhed trivial] = B; A: i Sandhed meget
 trivial
 — —, — 29-30: en Ure.“ — „Digtekunſten“, raabte Eberhard,
 „er en Gudinde, ingen Dpvarterſke] = B; A: en Ure dermed.
 — Digtekunſten, raabte Eberhard ſtolt, er en Gudinde ingen
 Kammerpige, eller Dpvarterſke
 — 119, — 13: Dvinde] = B; A: Kierling
 — —, — 14: Grund] = B; A: Uarsager
 — —, — 15: omtaler. Kun Digtekunſten] = B; A: omtaler,
 efter deres Charakter. Boeſien derimod fremſtiller det indre
 Menneſke, med ſine Lidenſkaber, Tilboieligheder, Omgivninger,
 Baner. Den bærer Sandhedens Præg i ſig ſelv. Den vil ikke
 bilde os noget ind, dens Billed er i det Hele for idealkk, for
 ſkiont, til at findes ſaaledes i den magre Virkelighed; det tilſtaaer
 den ſelv. Men alle dens Træk, alle dens Dele ere tagne af
 den virkeligſte Virkelighed, ſaaledes ſom denne kun opdages af et
 ſieldent Skarpsyn, giennemtrænges af en ſielden Dybsind, og
 levendegjøres af en ſielden Fremſtillingsevne. Kun Digtekunſten
 — —, — 19-20: er ikke] = B; A: er derimod ikke
 — —, — 21: raaber, hvad] = B; A: raaber hver Time hvad
 — —, — 22: betragtede Eberhard med Dpmærksomhed] = B; A:
 betragtede ham med venlig Dpmærksomhed

Side 119, Linie 24-27: velkommen." | „For Resten er jeg egentlig ikke Poet, det har min Ven blot sagt for Spøg," sagde Eberhard. | „Dg hvem er] = B (som dog har egenlig for egentlig); A: velkommen. En Sværmer er du ikke; det mærker jeg paa alting; en qvindagtig Raffelovnskarl ikke heller; saaledes har jeg altid for forestilt mig Poeterne. — Da maae Eders Majæst — — — da maae J gjøre Jer en ganske anden Forestilling om den Ting, Mester Peer Mikkelsen, svarede Eberhard; thi som jeg mærker, har J kun for givet Eder i Rast med nogle forbarmelige Riimsmedde. Jeg selv giver mig ikke ud for nogen Digter; det har min Ven Litzberg kun sagt i Spøg, for at fixere mig. Men jeg anseer det for min Pligt at forsvare Digtekunsten, naar den bliver angrebet, fordi den er mig det Kiæreste i Verden.

Dg hvem er

- 120, — 8-9: som Litzberg] = B; A: som Herr Litzberg
- —, — 29: at skaffe sig Agtelse] = B; A: at sætte sig i Agtelse
- 121, — 3: gaaer over] = B; A: gaaer dog over
- —, — 27: Noget af? Skal det] = B; A: noget af? Gaaer jeg et Svar eller ei? Skal det
- 122, — 5: Mathematiker? Vilde J følge] = B; A: Mathematiker, der ligesvem skulde slutte sin Opgave med et: *Quod erat demonstrandum?* (Som var det der skulde bevises). Vilde J følge
- 123, — 6: holdt] = B; A: holdet
- —, — 23: hans Brød. Men hvad] = B; A: hans Brød. De vilde maaskee slavisk krybende komme Eders Majæstæt logrende i møde, som ydmynge Hunde, naar man rækker dem et Suul. Men hvad
- —, — 28: med Nutidens] = B; A: med den Nutidens
- 124, — 10: behov] = B; A: nødig
- —, — 13-14: Mennesker, saaledes som] = B; A: Mennesker, som
- —, — 23: Røteburg[A og B (samt den tydske Text af 1839): Røtheburg
- 125, — 24: skion] = B; A: skionnere
- —, — 30-31: for Lænker, om de ogsaa vare gylbne] = B; A: for Lænker, end ikke for gylbne
- 126, — 7: kun af] = B; A: kun ogsaa af
- —, — 10: næsten] = B; A: ordentlig
- —, — 14: skulde med] = B; A: skulde kun følge med
- —, — 22-23: leende, „vor Ven] = B; A: leende (men det fornoiede ham dog, thi han folte, der var noget i) vor Ven
- 127, — 7-8: den ærlige Mestersangers; thi den var ikke saa fiedsommelig] = B; A: den vakre Mestersangers; thi den var ikke nær saa moralisk og ærbar; derimod var den heller ikke saa fiedsommelig
- —, — 13: en Lovhytte] = B; A: en naturlig Lovhytte

- Side 128, Linie 2: magert] = B; A: mavert
- —, — 6: Pigebarn med] = B; A: Pigebarn (forfæren fra Dünkirken) med
- —, — 11: gjorde Indtryk] = B; A: gjorde stærkt Indtryk
- —, — 17: Vinranke] = B; A: Vindruranke
- —, — 28: Digtning] = B; A: Digtninger
- 129, — 16: Bal; dertil] = B; A: Bal; og dertil
- 130, — 18: Eberhard og Lademann] = B; A: Unglingerne
- —, — 30: da] = B; A: snart
- 131, — 20: forbi, derpaa sprang] = B; A: forbi, og en stor tung Taare faldt derpaa. Derpaa sprang
- —, — 22: sagde] = B; A: talde
- —, — 25: først have vidst at undgaae min Brede. Derfor] = B; A: først med flog Besindighed have vidst at undgaae min Brede's Faldgrube. Derfor
- —, — 26-27: hinanden. Eder] = B; A: hinanden, uden Nag. Eder
- 132, — 3: Karle ere] = B; A: Karle, som J, ere
- —, — 5: høre. Han] = B; A: høre i sin ærbare Satire. Han
- —, — 9-10: det for gammel] = B; A: det gammel
- —, — 12: mig frem. Altsaa] = B; A: mig ud af Moradset. Altsaa
- —, — 17: øieblikkelig] = B; A: øiebliklig
- —, — 18: i Modsigelse] = B; A: i største Modsigelse
- —, — 20: et] = B; A: noget
- —, — 25: Niding, der tilintetgjør] = B; A: Niding, en Usling, der tilintetgjør
- —, — 29: Hjertet] = B; A: Siælen
- 133, — 3: sin Raadhed; og skiont] = B; A: sin egen Raadhed; min Katinka udgjør mit Livs Lykke; og skiondt
- —, — 4: opveier min] = B; A: opveier mig min
- —, — 14-15: og Dandskab. Og nu, Fred] = B; A: og Dandskab. Fortienester og Duelighed adle meer, end den blotte Fodsel. Og over alt, Børn! hvad ere vi Mennesker? Seer engang hist den skionne Karlsvogn paa Himlen, hvor den funkler! Forsøg engang, min gode Lysberg, at trække en Linie fra mig og fra Jer op til den! Sandelig jeg siger Eder, for den har tilbagelagt et lille Stykke Veie, har den tabt al Paralaris. Og nu, Fred
- —, — 18-19: stak dem hver een paa] = B; A: stak selv hver sin paa
- —, — 20-21: paa Ballet. | Lademann stod] = B; A: paa Ballet. — De mærkede tydeligt, at han underveis ofte begejstret saae op til Stierne. Mandigt og skiont bevægede sig hans ranke Skabning, og Natte-luften spogede venligt med de tykke sorte Lokker.
Lademann stod

- Side 134, Linie 24: med sine Roser] = B; A: med sine Haab og sine Roser
- —, — 29: saa rørt] = B; A: saa usigelig rørt
- —, — 30: kun trykke] = B; A: kun grædende trykke
- 135, — 13: Lihberg ham] = B; A: ham Lihberg
- —, — 16: Eberhard. „Dersom] = B; A: Eberhard med Jld. Dersom
- 136, — 2: ædleste] = B; A: ædelste
- —, — 6: sin Høide] = B; A: sin største Høide
- —, — 9: Tæppet] = B; A: Forhænget
- —, — 19: hende] = B; A: Schweizerinden
- —, — 28: meget godt,“ sagde Eberhard; „men] = B; A: meget godt, — sagde den gode sangvinste Eberhard, der i flige Dieblig var et blødt elskværdigt Barn, — men
- 137, — 29-30: stort og smukt bygget. Eberhard saae] = B; A: stort, smukt bygget, og det var saa fioligt derinde, som i en Kirke. Eberhard saae
- —, — 31: lidt efter lidt fremsteg] = B; A: lidt efter lidt, liig Gata Morgana, fremsteg
- 138, — 17: takkede, og] = B; A: takkede mangfoldig, og
- —, — 20: har] = B; A: er
- —, — 22: min Herre] = B; A: min bedste Herre
- —, — 24: Tilfælde] = B; A: Casus
- —, — 25-26: i et saa stort Comodiehuus,“ sagde Eberhard. — „Det er] = B; A: i saadan et stort Comodiehuus, sagde Eberhard i en vis barnlig Tone, der altid klædte ham saagodt. — Det er
- —, — 28: daarligt] = B; A: jammerligt
- 139, — 2-3: paa Skruer] = B; A: paa fornemme Skruer
- —, — 8: mig bedre] = B; A: mig dog bedre
- —, — 15-17: Spidsfindighed.“ | Nu begyndte Stykket. Den første Act morede Eberhard. Skuespillernes] = B; A: Spidsfindighed. Saaledes ere jo ogsaa Markjordbærrene paa Skrinten, mere aromatiske, end de der vore i giødet Jord, bag den skuggende Havemuur, skiondt de ere mindre.
- Nu begyndte Stykket, der ikke var af de Bedste. Den første Act morede Eberhard dog meget. Ikke som Skuespil just, men som et Spektakel, saaledes som det træffer i det virkelige Liv, naar et Par Herrer mundhugges i høitrvænde Talemaader, og tilsidst fordre hinanden ud. Skuespillernes
- —, — 18: Pianissimo, Allongeparhykkerne] = B; A: Pianissimo, den smaalige Tænkemaade, der gav sig de forskrækkelig fornemme Mirs; Allongeparhykkerne
- —, — 20-22: forekom ham som en lystig Parodie. I anden Act begyndte han at gabe, og nu vendte] = B; A: forekom Eberhard fast som en skielmsk Ironie, som en Parodie, der ikke

- endnu var sig selvbevidst. I anden Akt begyndte han dog at gabe, som om Kævebenet skulde gaae af Led, og nu vendte
- Side 140, Linie 8: Stykket ud. Derpaa fulgte] = B; A: Stykket tappert ud, hvis største Fortieneste bestod i, at det var kort. Derpaa fulgte
- —, — 15-16: undrede sig, begyndte] = B; A: undrede sig saare, begyndte
- —, — 17: det virkelig] = B; A: det da virkelig
- —, — 22: Eberhard, „nu] = B; A: Eberhard beroliget, nu
- —, — 23-24: Balletten, som jeg græd i Tragodien.“ Soman-
manden vilde] = B; A: Balletten ligesom jeg græd i Tragodien.
Af personlige Aarsager. Det forstaaer sig, sagde Soman-
den, og vilde
- —, — 25: venligt, og gif.] = B; A: venligt, og fulgte med
sin Opvarter.
- 141, — 3: Tilstand] = B; A: Forfatning
- —, — 23-24: være?“ | Man kunde maaskee finde] = B; A: være?
Der kunde maaskee være de, som finde
- —, — 26: men vi maae gjøre] = B; A: men dem maae
vi gjøre
- 142, — 21-22: Ansigter. Een af dem forekom ham at] = B;
A: Ansigter, og vare Mænd, der i sidste Krig havde udmærket
sig. Een af dem forekom ham dog at
- 143, — 5-6: Bolger. Jeg har kiendt] = B; A: Bolger; og
hvo der har Lykken med sig, opdager endnu stundum en lille
smuk De. Uden Hoved og Mod duer man hverken til So-
mandskab, eller til Studeringer. Jeg har kiendt
- —, — 17-18: beskrevet Dem.“ | Eberhard skyndte] = B; A:
beskrevet Dem.
- En smuk Knøs! vedblev han, da Eberhard havde taffet
ham, og var gaaet ud af Stuen igien. Jeg har altid saa godt
kunnet lide smukke unge Mennecker, med Hoved og med Be-
skedenhed. Vi andre ere dog kun blevne til noget, af en
Yngling kan blive alt. Og for det meste belober dette Alt sig
til slet Intet, naar man slaaer det i Hartkorn, sagde den gamle,
opblæste Commandeur, som sad ved Siden af Taleren.
- Eberhard skyndte
- —, — 32, til Side 144, Linie 1: til Gien svar | I stærk Be-
vægelse] = B; A: til Gien svar; thi han havde ganske sikkert
formodet et Nei. Behag kun at gaae ind, sagde Tjeneren.
- I stærk Bevægelse
- 144, — 5: mig velkommen] = B; A: mig inderlig velkommen
- —, — 7-8: at see ud? Caspar! hent Piber, Tobak og Kaffe.“ —
Nu opdagede] = B; A: at see ud? Endnu engang velkommen!
Kasper, hent Piber, Tobak og Kaffe fra Værtshuset. De ryger
dog en Pibe god Kanaster? Og saa drikke vi en Kop Kaffe

- med hinanden, inden jeg gaaer hen i det ostindiske Huus. Jeg har endnu en god Times Tid tilovers. — Nu opdagede
- Side 144, Linie 10: Comødiehuset. Men Wolfgang] = B; A: Comødiehuset, uden at vide det. Men Wolfgang
- —, — 14: til i Leipzig] = B; A: til Leipzig
- —, — 15-16: i det han trykkede Eberhard i sine] = B; A: i det han heftig og rørt trykkede Ynglingen i sine
- —, — 17: for Dem. Himmel] = B; A: for Dem. Allerede i Aftes var mig en vis Lighed paafaldende. Men nu seer jeg det tydeligt. Himmel
- —, — 18-19: mange Led?" | Eberhard vidste] = B; A: mange Led? Nei denne Lighed er altfor stor.
Eberhard vidste
- 145, — 12-13: Din Slægtning, hvis du stammer, | Min Ven! fra] = B; A:
Din Slægtning, hvis du stammer
Endnu fra
- 147, — 7: Læsere siden i denne] = B; A: Læsere, i de følgende Dele af denne
- 148, — 13-14: Skrivepulsten] = B; A: Skriverpulsten
- —, — 26-27: forstaaer sig ikke] = B; A: forstaaer sig
Bokker ikke
- 149, — 4: Bryst indsluttede] = B; A: Bryst, indtil Døden indsluttede
- —, — 16-17: Eberhard; „thi] = B; A: Eberhard med barnlig Følelse; thi
- —, — 17: ogsaa er, saa har] = B; A: ogsaa er, og saameget der end kan siges om ham, saa har
- 150, — 9: brede] = B; A: bedre
- 153, — 24-25: Mure, da overfalder os Veemod] = B; A: Bægge, da overfalder os en dyb Veemod
- 154, — 8: sorte Menneffer] Efter den tydske Text af 1839 (schwarze Menschen); A og B: sorte Menneske
- —, — 23: tye til Videnskaben, maale] = B; A: tye til sin egen Forstand, maale
- —, — 24-25: med den sunde Fornufts Fingerpeg, som dog Intet hjælper, naar] = B; A: med Wiisdommens klare Grundsetninger, som Enhver kiender, og som dog intet hielpe, naar
- 155, — 9-10: gjør en Undtagelse] = B; A: gjør bestandig en Undtagelse
- —, — 30: Medlidenhed. De hærdede] = B; A: Medlidenhedens lindrende Følelse. De hærdede
- 156, — 7: røres, hvergang en Reifende] = B; A: røres til Medlidenhed, hvergang en fremmed Reifende
- —, — 16-17: saa vel, som en Fiff i Vandet; Sigberg derimod vælter sig paa Bænken, og broler som en Biorn] = B; A: saa

- vel, som en Fugl i Luften; Litzberg derimod vælter sig daglig paa Bænken og bræler, som en saaret Bjørn
- Side 157, Linie 3: Skibslægen, at en vis Dvertro forbyder de] = B; A: Skibslægen, en meget duelig, ung Mand, at en vis Dvertro forbød de
- —, — 9-10: sladdre derom. Hvad] = B; A: sladdre derom; thi hverken Sladder eller Utaalmodighed sommer sig en Mand. Hvad
- 158, — 8: en Stue] = B; A: en kold Stue
- 159, — 1: gjør flog. Jeg] = B; A: gjør flog, men ikke riig. Jeg
- —, — 7: har drevet] = B; A: er dreven
- —, — 18-19: ei engang fan] A og B: ei fan (Stedet mangler i den tyske Text af 1839)
- —, — 24: Sargasfo] A og B: Sargosfa
- 160, — 29: han ogsaa] = B; A: han det ogsaa
- 161, — 7-8: Anker, blot] = B; A: Anker. Hvorfor? blot
- —, — 10: dog, at] = B; A: dog igien at
- —, — 21: Farvandel] = B; A: Farevande
- 162, — 4: flaaede Dre] = B; A: flaadte blodige Dre
- —, — 8: slugte] = B; A: slugede
- —, — 28: et Telt] = B; A: en Telt
- 163, — 29: svimmel] = B; A: svingel
- 164, — 4: Bølgernes] = B; A: Vandbovernes
- —, — 19-20: ankre der. | Teneriffa.] = B; A: ankre der.

Tredivte Kapitel.

Fortættelse af Eberhards Dagbog.

Teneriffa.

- —, — 29: grædende] = B; A: med Taarer
- —, — 31: herlige] = B; A: deilige
- 165, — 2: et Par] = B; A: nogle
- 166, — 6: ham.] = B; A: ham tro.
- —, — 31: jeg i Biergets Skygge, tog] = B; A: jeg under Biergets Hang, tog
- 168, — 25-26: Befindighed vendte] = B; A: Befindighed, min Munterhed vendte
- —, — 26: mig, at] = B; A: mig ordentlig at
- 169, — 14-15: og sankte mine Dine modløse] = B; A: og mine Dine sanke modløse
- —, — 21-22: ud? Find] = B; A: ud? Pas op, og find
- 170, — 22: min Spog] = B; A: mine Loier
- 171, — 14: undrer] = B; A: undres
- —, — 23: Morgen Kloffen] = B; A: Morgen tidlig Kl.
- —, — 25: Sukkertoppen. Jeg havde] = B; A: Sukkertoppen, der ikke bestod af virkeligt Sukker, men kun af hvidt Sand. Jeg havde
- —, — 26-27: vare bredere] = B; A: vare en Tomme bredere
- —, — 32: derimod var] = B; A: derimod (mirabile dictu) var
- 172, — 9-10: fordunklede Himlen. | Jeg udstafferede] = B; A:

fordunklede Himlen. Men her blev det nu atter saa koldt, at Morgenpurpuret, Sneen, og de blaae Kildevæld havde styrket sig til lutter poetiske Roser, Lilier og Kiærminder. Jeg havde proppet mine Lommer fulde, for at binde min Ven Lixberg en Urtekost, til at stikke i Brystet, da jeg vidste, han holdt meget af det Forblommede. Derfor havde jeg, strax da jeg kom hjem, sat Blomsterne i et Glas Vand, men her vare de alle optøede i den varme Luft, og havde mistet deres Duft. Vandet i Glasset stod dog endnu til Tieneste. — Jeg fortalte derpaa videre, hvorledes jeg havde maattet lade mig hidse ned i Reb, hist og her, af mine Ledsagere. Og saaledes var jeg da lykkelig kommen tilbage til Oratava. Hvad Klipperne angik, saa vare de virkelig, som Lixberg sagde, saa bløde som Krolhaars Madradser; og den hele Reise var derfor ogsaa forekommen mig saa magelig, som om jeg havde giort den liggende paa en Sofa, med en Bog i Haanden.

Jeg udstafferede

Side 172, Linie 13-15: heller ikke, hvordan jeg havde seet meget, som han ikke havde seet. | „Nu, Lademann!“ sagde jeg, „stræk jer] = B; A: heller ikke, hvor jeg kunde huske det altsammen saa grant. Han havde rigtignok ogsaa seet det Meeste, men meget var allerede gaaet ham af Glemme.

Nu, Lademann! sagde jeg, saa maa man gientage Reisen, saa tit, til man kan den udenad. *Repetitio est animus studiorum!* Gientagelsen er Studeringernes Siæl.

Gientage en saadan Reise? sagde Lademann sukfende; nei det betækker jeg mig for. — Hvorfor ikke? spurgte jeg. Det lader sig meget let giøre, paa de holstrede Klippeblokke. Stræk jer — —, — 18-21: „Fanden tage disse Vælsbroer,“ raabte Lixberg, „hvorved den dovne Verden kan skaffe sig Kundskab om Alting, uden at gaae til Kilderne! Hvad Nytte har jeg nu af, at jeg vovede] = B; A: Fanden tage disse fordomte Boger, raabte Lixberg; disse Vælsbroer, hvorved den forfængelige dovne Verden kan skaffe sig overfladisk Kundskab om alting, uden at anstrænge sig, uden at gaae til Kilderne, og lære noget ordentligt. Disse magelige Dilletanter vide altid, meget behændigt, ved blot Morfskabslæsning, at skumme Fløden af Melken.

Visselig! svarede jeg. Og den ivrige flittige Missekat, som klavrer ad farlige natlige Veie ind i Melkekammeret, maa ofte nøies med Ballen i Skægget. — Hvad Nytte har jeg nu af, raabte Lixberg, at jeg vovede

— 173, — 1: Gravsted] = B; A: Gravhal

— —, — 2-3: Wolfgang. | „Men, J gale] = B; A: Wolfgang. Lad De ham fortælle! Han fortæller godt, og vi andre ville midlertid tomme vore Glas.

Men J gale

— —, — 6-8: Amsterdam.“ | Capitain Wolfgang fortæller sit

Levnetslob. [Med flige Optegnelser] = B; A: Amsterdam. Og hvad have I nu erfaret og seet? Hvad mange Menneſker have seet for I, og alt gjort Verden opmærksom paa. Bier dog smukt til vi komme til Klippeborg, der ville I erfare, hvad endnu, mig undtagen, intet Menneſke i Europa veed det mindſte af. Det kan give Eder Stof til Bøger, Naturbeſkrivelſer, Romaner. Men det er ſandt, jeg havde nær glemt, at det er en Hemmelighed, ſom det europæiſke Publikum ikke maa vide det Mindſte af.

Stogtredivte Kapitel.

Kapitain Wolfgang fortæller ſit Levnetslob.

Med flige muntre Optegnelſer

Side 173, Linie 15-17: med deres Kaffeopper omkring Wolfgang, og han begyndte: [„Mine Forældre vare gode ærlige Haandværksfolk] = B; A: med deres Kaffeopper omkring Wolfgang, og han begyndte:

Jeg vil ikke fortælle Eder alt hvad der er hændet mig ſiden min Barndom, kære Venner. Menneſkelivet ligner ſig meget ſelv, uagtet ſine Forſkielligheder, og ofte hder juſt hvad vi holde for det Vigtigſte, andre det mindſte Morſkab. De ſpørge kun om det, og ville kun vide, hvad de hverken ſelv have erfaret eller oplevet. Saaledes indeholde da netop ofte, for dem, de ringeſte Begivenheder de behageligſte Træk, og Hovedſagen er dem derimod tit kiedſommelig. Jeg vil hytte mig, ſaameget jeg kan, for at være kiedſommelig. Skulde det, uagtet alle gode Forſætter, ikke lykkes, ſaa beder jeg vor Ven Lißberg, ſom ſidder mig nærmest, at træde mig paa Foden, I Andre kunne rømme Jer lidt; jeg veed da ſtrar hvad Klokken er ſlagen, og dreier af itide. Thi jeg hader paa min Vre intet Uhyre meer, end Kiedſommeligheden, og jeg troer, af hendes Vg udruget egentlig alle de andre.

Mine Forældre vare gode ærlige Schwabere, Haandværksfolk

- —, — 18: Württemberg] = B; A: Württemberg
- —, — 20-21: lyſtig Mand; han døde fra mig] = B; A: lyſtig Mand. Han elſkede mig, ſom ſin Diſteen; til mit femte Aar kravlede jeg daglig op paa hans Skiod, reed Ranke paa hans Kuce, tændte hans Pipe, ſad hos ham ved Bordet, og maatte med foldede Hænder læſe mine Bordbønner. Aldrig gif jeg i Seng, uden at have onſket ham en hiertelig Godnat, og ſaaet et Kys af ham. — I mene, jeg fortæller her, tvertimod mit Forſæt, noget aldeles ſædvanligt? Al det var det dog ikke ganſke! Denne min kæreſte trofaſte Ven, hvis mandigkraftige Maſyn daglig huſvaledede mine barnlige Dine, døde fra mig
- —, — 21-22: fem Aar. Venligt nok] = B; A: fem Aar, og jeg har aldeles glemt det, ſaaledes ſom det virkelig var. Heller ikke ſorgede jeg længe over ham. Da jeg havde grædt mig træt, legede og loe jeg med mine Skolekammerater paa den ſamme Kirkegaard, hvor han laa begravet. Al! der falder jeg

igien i min forrige Feil, ved at fortælle sligt: Letfind og Glem-
somhed ere kun altfor sædvanlige blandt Menneſkene.

Det eneste, hvad jeg mindes fra den Tid, er to Vers af en
Wiſe, ſom han gierne ſang, paa ſin egen og min Moders Fød-
ſelsdag, naar vi havde Fremmede, og naar Vinen havde giort
den forreſten meget ordentlige Mand meer end sædvanlig oprømt.
Ved ſlige Leiligheder quod han Vinnevæverviſen. Vennerne
maatte ſtemme i med, og i Omqvædet eſtergiøre Vævſtolens
Larm, med at klappre med Albuerne paa Bordet, og ſtampe med
Fødderne paa Gulvet. Det Fragment jeg endnu huſker, lyder
ſaaledes:

De Vinnevævre vilde være fromm' udi Sind,
(Her blev der klappret.)

Saa ſtege de om Matten ad Kirkevinduet ind.
(Utter Klappren).

Med Præſtemeſſeſærken fra Altret er de rømt;
(Klappren).

Hvis ei de blive hængte, ſaa bli'er de dog fordømt.
(Utter Klappren).

Ingen Dreng udi Lære hos Vinnevævren ſtaaer,
Der ei har lært at faſte ſyv lange Herrens Aar,
Der ei er blind i ſyv Aar, alſom en nyfødt Hund.
Dertil har rige Vinnevæver ſaa ſin egen Grund.

o. ſ. v.

Denne Wiſe ſang den gode Mand høiſt overgiben, og mig
lille Dreng undrede det ſaare, at ſee den ellers ærbare Fader
ſaa barnagtig, og ſmitte det hele Selſkab med ſin Barnagtighed.
I modnere Aar har hin Sang havt en dobbelt Værdi for mig:
den gav mig Nøglen til min Faders Charakter. For det forſte
ſaae jeg deraf, at han, ſom det ſommer ſig en vakker Haand-
værkſmester, holdt af gamle lyſtige Haandværkſviſer. For det
andet: naar jeg tænker paa den uſkyldige Overgivenesshed, hvormed
han ſang diſſe Vers, bliver mig hans Godhiertighed, hans Redelighed
ret indlyſende. Thi for at kunne give ſig ſaaledes ſelv til Priis,
og med godt Lune ſpotte over ſin Stands Misbrug, maa man
nødvendig ſelv være en ærlig og ſkikkelig Mand.

Benligt nok

Side 173, Linie 23: af ham, uden] = B; A: af min Fader, uden
— —, — 25: ſom havde kiendt ham] Efter den tyſke Text af
1839 (die ihn gekannt hatten); A og B: ſom have kiendt ham
— 174, — 2-3: hvad Liighed er. | Jeg er da, ſom I have hort] =
B; A: hvad Liighed er. — Hvad nu min Liighed med min Fader
angaaer, ſaa har den forført mig til en underlig Bane, hvilken
jeg har tilfælleds med mange andre, der ikke ligne deres Forældre:
Jeg kan nemlig ikke gaae et Speil forbi, uden at ſige deri.

Ofte har jeg staaet en heel Klokketime for Speilet, og talt i Anden med min salig Fader, hvis virkelige Ansigt jeg ikke længer havde for mig. Og aldrig har det været værre, end netop nu, da jeg har opnaaet hans Alder. Et ungt muntert Fruentimmer af mit Bekjendtskab, greb mig eengang paa fersk Gierning, og tænkte ret at sætte mig i Forlegenhed. Men hvor forundret blev hun, da hun fandt mig grædende, og hørte at det ikke var af Forsængelighed, men af barnlig Rierlighed. — Dog, der fortæller jeg jo atter noget høist Almindeligt: At miskiendes af sine Medmennesker, er noget der skeer hver Dag. Tilgiv, kære Herr Magister Schmelzer! jeg falder Dem i Embedet, og moraliserer istedet for at fortælle morsomme Historier. Der have vi atter noget Almindeligt: hvad er almindeligere, end at skuffes i sine Forventninger?

De venligsmilende Ansigter opmuntrede den lunefulde Fortæller, og han sagde: Nu kommer noget Usædvanligt! Jeg er, som I have hørt

Side 174, Linie 7: Kasperl-Marionetspillet] = B; A: Kasperlii Marionetspillet

— —, — 12: yderste Dag. Men tænk Eder] = B; A: yderste Dag. Hvorledes det gik til i den store Verden, vidste jeg ikke, thi jeg læste ingen Aviser, og jeg læser dem endnu sielden. Men tænker eder

— —, — 18: til] = B; A: i

— —, — 29-30: blive hængt. | Den Aften] = B; A: blive hængt. Desuden satte en tapper dansk Kapitain Henrik Kressel, som commandeerde Kärnthers Bastionen, Mod i vort hele Nabolag.
Den Aften

— 175, — 6: Vogn] = B; A: Wurstvogn

— —, — 12-13: gierne døe." — „Moder!" raabte] = B; A: gierne døe. Lev vel, min Leonard! fald ikke af, og kom lykkelig til Vinz! Din stakkels Moder seer du aldrig mere. — Moder, raabte

— —, — 16: taget min] = B; A: taget sig min

— —, — 18-19: min Moder. — „Moder! jeg vil ikke have det bedre, end du," raabte jeg, og] = B; A: min Moder med en blandet Tølelse, i det hun trykkede mig til sit Bryst; thi det glædte hende dog at have sit Barn igjen, skiondt hun havde fundet mig, sikker i Kioffenselskabet, at rulle et fiernt keiserligt Kioffen i Vinz haabesuld imøde. — Moder, jeg vil ikke have det bedre end du, raabte jeg grædende, og

— —, — 22-23: Aftensmad. | Saaledes havde] = B; A: Aftensmad. Jeg proppede Munden fuld, drak mig et Glas Ol, og lod vor Herre sørge for Resten.

Saaledes havde

— —, — 23-24: Lam, saa længe] = B; A: Lam i Stalden, saalænge

Side 175, Linie 24: Barbarerne] = B; A: Barbarene

— —, — 27: brave] = B; A: vakkre

— 176, — 10-12: *ferre*. | „Stif Bogen i Lommen, Skolemester!“
raabte han. „Dg J] = B; A: *ferre*.

Nei, Bruder Herz! raabte Kolschitzky, denne Uregelmæssighed kunne vi hverken længer føre eller bære. Stif Bogen i Lommen, Skolemester! Dg J

— —, — 13: tre Bylter. Saa vil] = B; A: tre Bylter. Jeg bærer alt her, som J see, en temmelig Byrde. Saa vil

— —, — 14-15: af Byen. Jeg vil] = B; A: af Byen. Jeg har hverken Kone eller Born; J have altid været mig gode Naboer, og salig Wolfgang var min Hjertensven. Jeg vil

— —, — 15-16: i Sikkerhed.“ | Saaledes gif] = B; A: i Sikkerhed. Hvad mig selv angaaer, frygter jeg ikke.

Saaledes gif

— —, — 19-20: Agere. | „At flygte] = B; A: Agere. Vi vare uidentvivel ogsaa snart bleve nedsablede af de omsværmende Taterhorder, eller flæbte i Slaveri, hvis ikke Bruder Herz havde reddet os, ved sin Uforsærdethed, Besindighed, List, og Kundskab til Egnen.

At flygte

— —, — 22: i Egnen? Skiule sig] = B; A: i Egnen, uden Orden, som Humler og Gedehamse? Skiule sig

— —, — 31, til Side 177, Linie 1: den ufiendelig.“ | J denne herlige] = B; A: den ufiendelig. Og dog er der baade smaa Vinduer og gode Trækuller i Klippehulen. Jeg veed hvor Indgangen er. Men om vi kunne faae Jerndøren op, det er et andet Spørgsmaal. Den salige Eiermand var min Belynder, jeg veed hvor hans Sovkammer var, og der hang altid den store Kældbarnogle paa Bæggen ved hans Seng. De rasende Tyrker have i Hui og Hast overfaldet Borgen, afbrændt den, og Gud bedre det, ingen christen Siæl er sluppen levende derfra. Men store Jernnøgler smelte ikke saa let. Der have J Spader! Her er Stedet. Lader os nu grave omkring i Gruset, for at finde Nøglen.

Nu gif det los paa en Skattegravning. Vi fandt meget forbrændt Jern, og mange Nøgler, men det var aldrig den rette. Endelig var jeg saa lykkelig at finde denne Talisman, under en stor bortvæltet Steen. Vor Glæde var ubeskrivelig. Vandringen til Klippefælderen begyndte strax. Vi maatte trænge os giennem meget Krat i Skoven; thi Nedgangen fra Borgen af vidste vi ikke, og den var desuden høit tildækket med Gruus. Udgangen derimod kiendte Bruder Herz, og ingen uden han vilde have fundet den, thi den var bedækket med Græstov. Da han havde stukket den rustne Nogle i Laasen og aabnede Hulen, maatte jeg

tænke paa det arabiske Eventyr, hvor en lignende Underhule oplukkes ved et Trolddomsord.

I denne herlige

Side 177, Linie 4-5: i to Maaneder. | For at faae] = B; A: i to Maaneder, nemlig fra den 8de Juli, til den 12te September 1683, da Kongen af Polen, Johan Sobiesky, forløste os og hele Christenheden fra Osmannernes Tyranni, efterat først de beleirede Wienerne havde viist Under af Tapperhed.

For at faae

- —, — 11: Stephanstaarn] = B; A: Steffenstaarn
- —, — 15-16: Blodbryllup." | Vi satte] = B; A: Blodbryllup. Som sidste Mandedræt stige de i Luften og forsvinde. Lider, mine stakkels Brødre! lider som den hellige Stephanus! og gjører Tegn og underlige Gierninger, som denne Mand fuld af Tro og Kraft. — Fordømte Tyrker! Dphidsede af Grusomhed, Egen nytte, Had og Hævn, uden Marsag, uden Fornærmelse. Som Tigere kaste de sig paa deres Rov. Dog hvad taler jeg om Barbarer? Puster ikke den galante, poleerte, smagfulde, fordømte Hvesperede ved Seinen til Jlden, og hidser Hedningerne mod deres Medchristne? O Mennesker!

Vi satte

- 178, — 16: Christenhunde] = B; A: Christenhvalpe
- —, — 17: Pigerne] = B; A: Toserne
- —, — 18: af os. Seer] = B; A: af os; med dette Smaarak kan man ingen Spas have i Forveien. Seer
- —, — 26: Gierner] A og B: Giertes (den tydske Text af 1839 mangler)
- 179, — 6: greb en lille] = B; A: greb (ligesom Polysem Odysseus Staldbrodre) en lille
- —, — 9: Boddelen] Efter Digterens sædvanlige senere Sprogbrug; A og B: Bodelen
- —, — 26-27: en Fare?" | Da han nu godt havde sørget] = B; A: en Fare? Fortiente en saadan Blodhund at behandles som ærlig Fiende? Der har en vis medfødt Hoimodighed i mig atter fort mig paa glat Iis. Bestandig søger jeg at dæmpe den, med fornuftige Betragtninger; men de komme desværre næsten altid bagefter.

Nu havde da Bruder Herz reddet alle Børnene, og oveni købet erobret fire Kurve med friske Levnettsmidler, som kom os vel tilpas, især det herlige Hvedebrod, som vi ikke selv forstode at bage saa godt. Da han saaledes havde sørget

- —, — 29-31: noksom bekiendte. | Midlertid førte vi nede i Kielderhvalvingen et eget Liv; thi] = B; A: noksom bekiendte: Hvorledes han, forklædt som Tyrk, det tyrkiske Sprog fuldkommen mægtig, sneeg sig giennem de omstreifende Flokke til Wien, og derfra atter, igiennem den tyrkiske Leir, til Hertugen af Lothringen,

som ved ham sendte Wienerne den trøstelige Efterretning, at Tokeli var slagen flere Gange, at Pressburg var befriet, og at Kongen af Polen i Slutningen af August kom med en Hær, for at befrie Hovedstaden.

Midlertid forte vi nede i Kælberhvælvingen et affondret, skøndt paa ingen Maade roligt Liv. Thi

Side 180, Linie 11: vred, tog] = B; A: vred, fordi Bornene hverken vilde lære ABC eller A B Ab, tog

— —, — 13: fikære et Riis] = B; A: fikære sig et Riis

— —, — 22-23: Kärnthnerporten] Efter den tyske Text af 1839; A og B: Kärntnerporten

— 181, — 3: mistet baade Løst] = B; A: mistet Løst

— —, — 10-11: Farvel, Kolschitzky!] = B; A: Farvel, min bolde Kolschitzky!

— —, — 16-22: takke denne fieldne Ven for. | Da vi nu vare rigere, fik jeg ogsaa Lyst til at drive et ædlere Haandværk. Jeg vilde gierne være Soofficeer, og reiste med en hollandsk Ven til Amsterdam. Det lykkedes mig, at blive Cadet, og i Krigen at avancere til Capitain. | Da Freden var sluttet] = B; A: takke denne fieldne Ven for.

Siden nu Hovedstaden var saa meget ødelagt, raadte han min Moder at rejse tilbage til Schwaben, da han først havde indløst hende en betydelig Sum for den kostbare Guldkæde.

Vi droge da til Stuttgart, hvor vi tilbragte nogle Aar i Kølighed. I min Moders Værksted klappede atter Værstolene lystigt op og ned; jeg lærte Latin af min Morbroder, og da jeg var sytten Aar sendte de mig til Universitetet i Tübingen. Her studerede jeg et Aars Tid ret flittigt, og var maaskee bleven en lærd Mand; men kort derefter døde min Moder, og da jeg som ungt Menneſke herved kom i Besiddelse af en temmelig stor Formue, faldt jeg, overladt til mig selv i slet Selskab, besøgte Spillehusene, og inden et Aar var omme, havde jeg paa nogle faae Led nær, forspilt hele min kostelige Guldkæde. Havde jeg været ordentlig, kunde jeg levet anstændig deraf min hele Livstid. For sildig opdagede jeg, at en falsk Spiller havde bedraget mig. I min Forbittrelse overoste jeg ham med Skældsord. Han forte en god Klinge, som de fleste slige Kæltringer giøre, og udfordrede mig ganske koldblodig. Jeg kunde ikke undslaae mig for Evkæmp, uden at udsætte mig for mine Kammeraters Foragt; men jeg blev rigtignok heed om Drerne; thi jeg havde dengang endnu slet ikke lært at fægte. Min Moder og Morbroder havde altid strængelig forbuden mig, at tage slige farlige Instrumenter i Hænderne, som slet ikke skikkede sig for en tilkommende Landsbypræst. Nu saae jeg Frugterne af slig kærtingagtig Omsorg.

Imidlertid trostede jeg mig, saa godt jeg kunde. Min Modstander var en spærlemmet lille vims Karl, men seig og

smidig. Jeg var usædvanlig stærk, i min fulde Ungdomskraft, og havde hørt, at en dygtig Næve vel før havde været istand til at hugge giennem Paraden. Men min største Trøst satte jeg i, at jeg var feithaandet, thi dermed haabede jeg at bringe min Fiende i Forlegenhed. Natten før Slaget stod paa, laa jeg og læste i Bibelen, Historien om David og Goliath, for at indgyde mig Mod; og i Morgenrøden mødte jeg min Tjv, paa det aftalte Sted, med et drabeligt Slagsværd i Haand.

Han maalte min med et foragteligt Blik; thi formodentlig havde han hørt, at jeg hverken forstod at fægte eller hugges, satte sig i Positur, og befalede mig at falde ud. Men da han saa mig tage Skeeen i en anden Haand, blev han forvirret. Af denne Forvirring benyttede jeg mig, og inden han vidste et Ord deraf, havde jeg hugget ham dybt ind i Halsen, og overfkaarret ham den store Pulsaaere. Han faldt omkuld og forblødte sig.

Alt hvad jeg eiede, bar jeg paa Kroppen; en Hest stod beredt, og saaledes flygtede jeg som Morder fra mit Fædreland, uden at vide, hvad jeg egentlig havde forbrudt; skjøndt det ængstede mit unge Hjerte, at have skilt et Menneſke ved Livet.

Da jeg havde solgt mine gode Klæder, mit Uhr og min Hest, besad jeg saa meget, at jeg med Sparsommelighed kunde slaae mig igiennem et Aars Tid. Nu gav jeg mig ud for en Linnedvæversvend, da jeg virkelig ogsaa havde lært Haandværket hos min Moder, og reiste paa denne Profession omkring i Tjdskland.

Jeg havde i al den Tid ikke været i Kirke, og siden jeg kun holdt mig kort op paa et Sted, gjorde det ingen Opsigt. Til sidst kunde jeg dog ikke længer udholde denne Tilstand. Jeg var fra Barnsbeen af opdraget fromt og christeligt; men med min Blodsynd paa Hjertet vovede jeg ikke at komme i Guds Huus, for jeg havde skriftet. — De fleste Præster jeg traf, indgiode mig liden Fortrolighed. De saa mig for kolde, for herskesyge ud. Jeg vilde nok ydmyge mig for Gud, ogsaa gierne for en dydig Mand med Aand og Hjerte, om han end var streng imod mig; men ikke for et forsængeligt hovmodigt Menneſke, om han end gik i sort Præstekiøle. Saaledes havde jeg da paa en Maade sat mig selv i Band, og kom mig ofte for, som Cain, der havde slaaet sin Broder Abel ihjel.

Det hjalp ikke at jeg indvendte: den fordømte Spidsbube, den falske Spiller, var Pokker ingen Abel. Samvittigheden gientog bestandig ganske tort og enfoldigt: Var du ikke bleven en Udhaler, havde du ikke søgt slet Selskab, saa var Ulykken ikke skeet. — Er det da en Ulykke, spurgte jeg mig, at befordre en uforkammet Skurk i den anden Verden? Du skal ikke slaae ihjel! raabte da igien det femte Bud; og hvad havde jeg andet at indvende derimod, end dumt Tøi?

Endelig traf jeg en gammel Præstemand, som forekom mig

at have alle en Skriftefaders Egenfkaber: han talde godt, og handlede bedre. Han kastede ikke den første Steen paa sin Broder, saae ikke med Biælfen i sit eget Skæven i sin Broders Die, og takkede ikke paa Pharifæerviis Gud, fordi han ikke havde skabt ham, som een eller anden Tolder. Men Manden var heller ingen Urtækærling, som lod fem være lige. Alvorlig Faderstrenghed lyste fra hans blide Dine, og jeg havde ved en Leilighed seet ham vise Lasten dnh Foragt.

Min Beslutning var taget; jeg vilde ogsaa forlade dette Sted, men først skrifte og gaae til Guds Bord. Jeg tog Uffkeed fra min Mester, bandt min Badsæk paa Ryggen, tog Stav Haand, og dermed gik jeg hen og bankede paa Døren, hos den gamle Præst. Han lukkede selv op; jeg sagde ham, at jeg var en reisende lutherisk Haandværkssvend, som kom for at bede ham om en Hiertestyrkning paa Beien.

Giestfriheden, svarede den gamle Mand, er vel en Dnh, som man ikke nu meer kan øve saa gientaget, som i Abrahams Tider, fordi Evnen er ikke dertil; men en stakkels Haandværkssvend vilde jeg dog nødig bortvise fra min Dor, uden Bederqvægelse. Kom kun ind, min Ven! Hvad jeg har, skal jeg dele med Eder. — Jeg svarede: Belærværdige Herre! jordisk Næring forlanger jeg ikke, derfor er allerede forget; men jeg har i lang Tid ikke været deelagtiggjort i den hellige Nadvere, og jeg beder Eder meddele mig den, naar jeg først har skriftet. — Nu, min ærlige Ven, sagde Præsten smilende, kom kun ind i mit Studerekammer. Hvad har du da at skrifte saa hovedfulds? Kunde du ikke bie, til paa Loverdag? — Jeg er ikke ærlig, Eders Belærværdighed, svarede jeg, indtrædende i Studerestuen, jeg er en stor Synder. En Morder staaer for Eder!

Den gamle Mand foer ved disse Ord forfærdet tilbage, korsede sig, og raabte: Er det muligt, at en Morder kan see saa uskyldig ud? — Men da jeg havde fortalt ham mit Eventyr, sagde han venligt formanende, idet han rystede paa Hovedet: Ganske uskyldig er du vel ikke, Leonard; men en Morder er du heller ikke. Din Daad var kun halvfrivillig. Du havde ikke Mod nok, til at trodse den falske Ure og Verdens Spot; saaledes har du da brugt Nødværge, og, som en bodfærdig Christen, kan du haabe Himlens Tilgivelse. Derpaa meddeelte han mig den hellige Nadver, og sagde: Spil ikke tiere, for at vinde din Næstes Benge! Du har denne Gang forsyndet dig meer imod Gud, som Kortspiller, end som Drabsmand.

Dog — raabte Wolfgang, idet han afbrød sin Historie, — jeg mærker, jeg falder i det Bidtloftige; og siden ingen af Eder rømmer sig, eller træder mig paa Foden, maa jeg vel selv, for denne Gang, bryde overters, og hvile ud, til jeg engang med det første føler mig oplagt, at meddele Eder Fortsættelsen. Jeg

lover, at den i det mindste ikke skal vare saalænge; thi det Meste have J allerede hørt.

Saameget end de Andre bade ham, hialp det dog ikke. Nu er det alt for hedt til at fortælle og til at høre, sagde Wolfgang. Mener J, jeg vil udsætte mig for, at J tilsidst, af lutter Riedsommelighed, faae Convulsioner i Ansigtet, fordi J af Høflighed ikke nænne at lade mig see, hvor høit J gabe? Alt J snart lade, som om J lukte Dinene, for at høre andægtigere efter, snart anbringe et enfoldigt Smil, eller et bifaldende: Sm! paa urette Sted, for at bilde mig ind, J ere opmærksomme? Nei, lader os nu sove Middagsøvn! J Morgen eller Overmorgen, naar det atter er tioligt, vil jeg fortælle Resten.

Oen i Sydhavet.

Roman af Dehlenschläger. Anden Deel.

Forste Kapitel.

Wolfgang fortsætter sit Levnetsløb.

J skulle slippe for at høre, kiære Venner, hos hvormange Linnedvævere jeg arbeidede, til jeg havde arbeidet mig giennem Tydskland hen i Holland. Spørge J, hvad jeg vilde i Holland? saa svarer jeg: see noget meer af Verden, end mit Fædreland, og høre et fremmed Sprog, som jeg dog snart kunde forstaae, og uden Vanskelighed lære at tale. Dertil forekom mig det Hollandske fortræffelig indrettet. Som Linnedvæver maatte jeg jo dog ogsaa hen, hvor man gjorde det bedste Lærred. Saaledes beroer vor Lykke i Verden ofte paa Smaaomstændigheder.

Der vare mange Mestere i Leyden, som dreve mit Haandværk; men jeg gav mig i Arbeid hos en gammel Enke, som fortsatte Professionen efter sin Mand's Død. Hun bragte mig min salig Moder i Grindring, og tit om Aftenen, naar jeg sad paa mit Kammer, der havde megen Lighed med mit Barndoms-værelse, maatte jeg græde mine modige Taarer. Her skrev jeg engang til Bruder Herz, og fortalte ham min Tilstand. Men han har nok ikke faaet mit Brev, thi jeg fik intet Svar.

Naar Studenterne gik forbi vort Huus i sorte Klæder, for at høre Professorernes Forelæsninger, bankede mit Hierte. Du kunde ogsaa være andet, end en fattig Linnedvæversvend, tænkte jeg. Ofte foresatte jeg mig at hospitere hos nogle Professorer. Jeg gjorde det ogsaa engang, men Studenterne stodte sig over, at en Haandværksvend vovede at høre Collegier, og forfulgte mig paa Gaden med Forhaanelser, da Forelæsningen var forbi. Jeg kunde rigtignok ingen Matrikel vise dem, siden jeg over Hals og Hoved havde maattet flygte fra Tübingen. Men da de ikke vilde lade mig gaae i Ro, vendte jeg mig om til dem paa Gaden og sagde paa Latin: „Kiære Brodre! forhaaner ikke en stakkels Kammerat, der for en Duels Skyld var nødt til at

fløe fra sit Fædreland, og paa kummerlig Viis maa fortjene sit Brød. Takker Gud, at I ere lykkeligere end han!" Neppe havde jeg sagt disse Ord, saa skammede de sig og skiltes ad. Nu kunde jeg gjerne have hørt Forelæsninger, men Studenterne havde betaget mig Lysten, med deres Lædelmodighed. Ogsaa om jeg ikke havde været Student, burde de taalt en ærlig Karl iblandt sig, som havde Lyst til at lære noget. Men hvad kunde det ogsaa nu desuden hjælpe mig, at smage enkelte videnskabelige Draaber? Vilde jeg være Linnedvæver, saa maatte jeg passe mit Haandværk. Jeg lod altsaa Studenterne skiotte dem selv, og brød mig ikke meer om Universitetet.

Derimod gjorde jeg et andet behageligt Bekiendtskab, som havde stor Indflydelse paa min tilkommende Skæbne. Min Madmoders Søn havde i den sidste Krig været Underofficer, og var en udmærket Fægtmester. Da jeg eengang havde erfaret, i hvilken Fare man kan komme, naar man ikke forstaaer at bruge Vaaben, gik al min Higen og Tragten ud paa at erhverve mig denne Færdighed. Underofficeren morede det igien at finde en lærvillig Skolar i mig. Vi tilbragte alle Fritimer med Fægten og Skyden, og jeg gjorde snart saa gode Fremskridt, at jeg passerede i Byen for een af de bedste Fægtere, saavel med høire Haand, som med Keiten. Jeg kunde træffe en Fugl i Flugten, og skøde hvilket Blad af Træet, det skulde være. Om Winterastnerne læste jeg Historier. Jeg fik fat paa de tvende store nederlandske Heltes, Tromps og Ruyters Levnetslob, og læste om den sidste, at han først havde været Rebslagerdreng, siden var han bleven Koksmat, Matros, Styrmand, Kapitain, Commandeur, Admiral. Jeg tænkte: Hvad en Rebslager kan, kan en Linnedvæver ogsaa.

Nu kommer en Epøke i mit Liv, der var af største Vigtighed for mig, og hvis Fortælling dog intet Stof giver til Morskab, thi det Mærkværdige laa i Sagen selv, og ikke i Formen af Begivenhederne. Jeg opnaaede næsten hvad jeg stræbte efter; og gik saa temmelig samme Vej som Ruyter. Koksmaten sprang jeg forbi, og begyndte strax med at være Matros; derimod er jeg ogsaa kun bleven Kapitain, og ikke Admiral som han. Jeg vil gjerne tilskrive det hans fortrinligere Egenskaber, dog maa jeg anmærke, at han havde skionnere Leilighed til at vise sig, end Søofficererne i denne Krig, der meest fortæres tillands, og i hvilken Republikken har mistet en heel Deel af sin forrige Glands. Men Landjorden maa jo ogsaa have sine Helte, og ligesom forhen Tromp og Ruyter havde glimret, saa glimrede nu de store Generaler Eugen, Marlborough og Villars.

Jeg overspringer Træfningerne til Lands og til Bands. Jeg vil ikke fortælle Jer hvorledes Lykken og Bedriften, som et Par naragtige omfindtlige Ægtefolk, snart flammedes, snart vare gode

Benner; om hvordan mange i Admiralitetet gjorde frum Rtg, og vare underdanige Tienere, for siden, som udmærkede Helte at kunne bryste sig saameget mere i Selskaber. Ved lave Hielpemidler naaer man ofte op til et høit Maal. Derfor lønnes den sande Fortieneste sielden, fordi den er stolt, og vil heller blive staaende paa sine egne Been, end krybe i Beiret. Dette siger jeg slet ikke af Misundelse over andre. Man har belønnet mig efter Fortieneste. Udskillige have gjort meer end jeg, og have ikke bragt det saavidt; andre mindre, og have bragt det videre. Som sagt, Lykken og Bedriften ere naragtige Ugtefolk.

Vi springe altsaa Krigen over. Det er et eensformigt Thema; med smaae Variationer gientages altid det Samme, og dog kunne Menneffene ikke lære det udenad, men maa bestandig, med stor Bekostning og Opoffrelse, gjøre Erfaringen om igien. Vilde I gjøre Eder ret et tydeligt Begreb om Krigenes eensformighed, saa sammenligner engang de forste Kapitler i Macca bæernes Bøger med de sidste Uviser. I ville finde den største Lighed. Indvender mig ikke at Homer, just ved at beskrive Krige, har gjort sig udodelig. Han har intet Slag beskrevet, men kun Slagsmaal. De ere altid morsomme; og en levende Fortælling om, hvorledes to naragtige Karle pryglede hinanden i en Kro, vilde med de nødvendige Smaatræk og Biomstændigheder, maaskee være mere poetisk, end hele den spanske Successionskrig paa Vers, uden Anekdoter og Episoder. Historien fornøier os kun, naar den bevarer Tidens og Menneffenes Eiendommelighed. Derfor er Herodot en saa fortræffelig Skribent. Man har ofte gjort meget Bæsen af en Søhelt; mange af hans Bedrifter bleve fortalte, og man kiendte ham dog ikke bedre, end om man var gaaet hans grundmurede Pallads med Jernsprinklet forbi i Byen. Saae vi derimod at vide, at en sliq Mand i et farligt Dieblik satte sin lille Søn, sin Kiæledægge, paa en Krudttønde med en brændende Lunte i Haanden, og befalede Barnet ved forste Vink at dyppe Luntten i Krudtet, — saa saae vi strax af dette eneste Træk en tydeligere Forestilling om Helten, som gierne offrede Liv og Alt for sit Fædreland.

Da Freden var sluttet

Side 182, Linie 13-14: mandstærke i] = B; A: mandstærke, uden Tilladelse, i

— —, 16-17: Hovedet." | De bukkede] = B; A: Hovedet. Vil nogen tale med mig, maa han komme ene.

De bukkede

— —, — 28: Kløgtigste og Ondskabsfuldeste] = B; A: klogtigste, lumpneste og ondskabsfuldeste

— —, — 29: traadte frem] = B; A: traadte affekteert frem

— —, — 30: ivre sig ikke! Vi have kun] = B; A: ivre sig

ikke, og troe ikke, at vi have noget Ondt i Sinde med ham.
Vi have kun

- Side 183, Linie 14-15: lærer, høist ærefuldt. Vi have hørt] = B;
A: lærer os, høist ærefuldt. De gamle Skandinaver have gjort sig udødelige ved flige Bedrifter; men man behøver ikke at gaae saa langt. Endnu i forrige Aarhundrede have de berømte Boucaniers og Flibustier, fra Den St. Domingo og den lille De Tortoga, udrettet Underværker af Tapperhed. I deres Fodspor, som hverken Storm eller Bolger kunne udslætte, ville vi træde. Vi have hørt
- —, — 16: Jagt efter. Og I skal] = B; A: Jagt efter. Det har meer at betyde, end at sælge nogle usle Varer i Vestindien. Og I skal
- —, — 21: Jeg kjober] = B; A: Jeg vil ikke bedrage Jer, og kjober
- 184, — 2: Skib. Jeg har] = B; A: Skib. Jeg er en Christen, har lært at giøre min Pligt og at troe paa Guds Forsyn. Jeg har
- —, 11: Fieste. Jeg gif] = B; A: Fieste, og jeg vedblev rolig: Jeg er Eders Fange, giører med mig hvad I ville, og hvad I kunne forsvare for Gud. — Jeg gif
- —, — 24: [ad forstokket] = B; A: [ad ganske forstokket
- —, — 27-28: thi han sagde] = B; A: thi den gamle Matros sagde
- 185, — 8-9: i en Krog. | Min tro Skibsdreng] = B; A: i en Krog.

Jeg følte at jeg havde handlet uklogt. Hvor kunde jeg stole paa flige Meenederes Gød, og troe, de vilde vise mig Taknemmelighed, og skaaene mit Liv, fordi jeg havde reddet deres? Min forrige Støthed og Uboielighed mod dem huffede de derimod grumme godt; og den ny Forpligtelse, som ærgrede dem, og som de ikke agtede at holde, maatte kun være en Grund mere, for at skaffe mig af Veien. Havde jeg ubetinget, uden Trods, strax søiet mig i deres Billie, havde det maaskee rørt dem til Medlidenhed mod mig. Men den Tanke at nykes af fligt et Paf, og modtage Barmhertighed af Skurker, der have berøvet mig Alt, var mig utaaleligere end Døden. Min stoiske Character, Troen i mit Hierte, trostede mig, og oprømt i mine Lænker sang jeg: Hvo ikkun lader Herren raade.

Fra min Barndom af havde jeg søgt at giøre mig fortrolig med Forestillingen om Døden, at den kunde tabe alt sit Skrækelige for min Phantasie. Jeg havde derfor ladet alle gyselige Billeder saa ofte passere Revue forbi mine aandelige Dine, at de tilsidst ikke længer kunde giøre mig sky. Det er jo det Christendommen gaaer ud paa; kun forekommer det mig, som om de gode Christne altfor ofte have misforstaaet den guddommelige Lære, naar de

daglig i tungfindig Sønderknuselse, med taabelig Foragt, ville døde og drukne alle jordiske Tilboieligheder, for i det sidste Dieblif ei at føle Skræk. Det kalder jeg ikke at døe christeligt; det er egentlig slet ikke at døe. Døe kan kun, hvad forhen har levet. Et saadant langsomt Selvmord forekommer mig meget mere at være Feighed og Forryktthed. Vi skulle ikke gjøre os Livet til Død, men Døden til Liv. Bort Endeligt er en Overgang til en ny Tilværelse, derfor maae vi vænne os til at betragte denne Forvandling med Munterhed og Sindsro; uden feberagtigt Sværmeri, der atter kun ligner en sædvanlig Ruus, som man drikker sig, for ei at være sig Smerten bevidst. En dyb Følelse, en høi Begeistring vækker vist nok denne Tilstand i hvert følende Hierte, dersom endnu de legemlige Kræfter tillade det. Men Graven er intet skummelt Fængsel, kun en mørk Indgang til en deilig Fæverden: *qua veris facilis datur exitus umbris*; hvorigiennem alt saa mange Millioner Mennesker ere gangne os forud. Hvorledes kan man da kalde en saa banet alfare Bei, hvor mange tusinde Jordens Mander hvert Dieblif mødes og vandre sammen, øde og gyfelig?

Magister Schmelzer tilnikkede Wolfgang sit Bifald, og han vedblev: Slige Tanker tænker man let, naar man er lykkelig og uden Fare; Kunsten bestaaer i at tænke dem ligesaa godt, naar det er Alvor. Her var det nu saa temmelig Alvor, og jeg laa dog munter, som Fange i mit eget Skib, og sagde til mig selv: Slige Forestillinger kunde hine Rædler ikke gjøre sig. En saadan Følelse kan ikke styrke dem. Velan! Skee Guds Villie.

Min tro Skibsdreng

Side 186, Linie 1-2: det nødigt] = B; A: det haardt nødigt

— —, — 3: Bierget ij] = B; A: Bierget Horeb, i

— —, — 6-7: Rædler. | Min stakkels Paul] = B; A: Rædler.

Jeg bad dem have Medlidenhed med mig, og give mig Levnetsmidler med, for otte Dage.

Min stakkels Paul

— —, — 9: de mædskede] = B; A: de selv mædskede

— —, — 20: Hierter] = B; A: Bryst

— —, — 27: Ridningen, tænkte] = B; A: Ridningen med mine Bønner, tænkte

— —, — 30: Redning." Denne Tanke] = B; A: Redning; gjør jeg derimod et godt Maaltid, saa kan jeg endnu holde ud et Par Dage. Denne Tanke

— —, — 32, til Side 187, Linie 1: pleiede. | „En dygtig] = B; A: pleiede, deels af naturlig Drift, deels for at ærgre Skurken, der havde haabet, at Dødsangsten skulde rive mig Bederqvægsen fra Læberne, just i det Dieblif, den skulde styrke mig.

En dygtig

- Side 187, Linie 1-2: hviffe, „han har ikke Kujonseber] = B; A: hviffe, han er ikke bange, har ikke Kujonseber
- —, — 3-4: Frygt for alt for snart at sulte ihjel. Hvad der ærgrede] = B; A: Frygt for at sulte ihjel. Da Punschebollen kom paa Bordet, drak alle Skælmerne min Skaal til Spot, med et høit Hurra. Hvad der ærgrede
- —, 16-17: forhaane mig. Derpaa greb] = B; A: forhaane mig; jeg havde ikke fortient det af ham, jeg havde dog i det mindste gjort Regning paa hans Deeltagelse; jeg vendte mig til ham, og sagde, idet jeg tænkte paa den myrdede Cæsar: Dgsaa du, min Son Brutus?
- Gaae ad Helvede til, med Jeres Brutus, raabte Drengen haant; J kan selv være brutal! — Derpaa greb
- —, — 21: ned, og stødte] = B; A: ned i den, løste Touget og stødte
- —, — 23: forsvinde.] = B; A: forsvinde i det Fierne.
- —, — 32, til Side 188, Linie 1: hans Død. | Ved en pludselig] = B; A: hans Død. Hvad kunde jeg giøre andet?
- Ved en pludselig
- 188, — 5: kunde fylde] = B; A: kunde igien fylde
- —, — 14: mig. Dgsaa] = B; A: mig særdeles. Dgsaa
- —, — 17: jeg vaagnede] = B; A: jeg atter vaagnede
- —, — 21: var] = B; A: stod
- —, — 24: jeg berøvet] = B; A: jeg da berøvet
- —, — 32: fortvivlet: „Evide] = B; A: fortvivlet: Uendelige, evige
- 189, — 3: Hartusinder] = B; A: Hartusinde
- —, — 24: findrigt] = B; A: snildt
- 190, — 4-5: Steenhoben. | J Eberhards Dagbog] = B; A: Steenhoben.
- Disse Historiers Fortæller solte sig, nu han var kommen saa vidt, i Forlegenhed, da han skulde til at beskrive Landgangen paa Den, og altsaa tillige nogenlunde Den selv. J Eberhard Julii efterladte Papirer findes kun saa statistisk-geographiske Efterretninger; og fandtes de der end, vilde de neppe mere de fleste Læsere meer at læse, end Skriveren at affrive. Dgsaa mindes vi, hvad vi i første Deel af dette Værk have nyttret om Ordmaleries; og nu i anden Deel, desuagtet, at begynde et saadant Ordmaleri, var endnu værre, end naar Cervantes i Don Quixote lader Sancho Pansa ride igien paa sit bortkomne Æsel.
- Lykkeligviis behøve vi slet intet at tilfætte af vort Eget. J Eberhards Dagbog
- 191, — 17: bittreste] = B; A: bitterste

- Side 191, Linie 18: Brændingen] = B; A: Brandingen
 — —, — 22: den] = B; A: der
 — —, — 30: i fort] = B; A: fort i
 — 193, — 20: helligt] = B; A: hellig
 — 195, — 16: Batater] A og B: Patater
 — —, — 19: Spand] = B; A: Spænd
 — —, — 26: Borg] = B; A: Borgen
 — 196, — 7: ret] = B; A: høit
 — 197, — 27: ham tale, og sætte os] = B; A: ham tale, og ikke afbryde hans Fortælling, med at indfile Beretningerne om Tilhørernes Dagværk imidlertid. Saa meget vi end holde af Tusind og een Nat, saa meget har dog altid Dinarzades evige: „Min Søster dersom du ikke sover,“ og Scheherazades: „Allernaadigste Herre“ fiedet os. Vi ville undgaae en lignende Feil. Det maa være Læseren nok at vide, at Arbeidet paa Den, medens Fortællingerne vare, gaaer flinkft fra Haanden; og disse vare en temmelig lang Tid, da det ikke falder den hundredaarige Gubbe saa let at fortælle, som os at opskrive det Fortalte.

Maaskee kunde nogle af vore Læsere først have Lyst til at see sig lidt om, og more sig paa Den. Man er nu endelig, et godt Stykke henne i Bogen, landet med de Reisende paa den velsignede De, og strax skal man, ligesom Capitain Horn og Matroserne, tilbage til Europa igien? Ja, det kan ikke være andet. Vi maae følge Opdageren Albert Julius Skridt for Skridt, giennem Livets Labyrinth, indtil vi endelig, efter mange Eventyr og Besværligheder, komme med ham til det forjættede Land.

- 198, — 2-3: Mennesker? | Hvad mig angaaer] = B; A: Mennesker? Thi om Smaaheld og naturlige Dødsfald kan naturligviis Talen ikke være. Et godt Maleri kan ikke staae i fuldt Lys; ogsaa Skyggen er skøn og nødvendig. Men jeg holder ikke af, at man ængster den Lykkelige, og forbittrer ham Nydelsen med hint Barsel, for at han, midt i Glæden, skal frygte en ulykkelig Fremtid, og fortvivle, som Polykrates, fordi Fiskeren fikærer ham den Ring ud af Fiskens Indvolde, han har kastet i Havet. Alle Barbarer have havt denne stupide Frygt, og den paniske Skræk har forledet dem til de største Uffkyeligheder, for at forsone Skæbnen. Den sande Christen finder sig med Taalmod i sin Skæbne; Uffkyldighedens Lykke kan dog ingen berove ham.

Men skal Ulykken komme, mene andre, saa er det bedst at den jo for jo heller er overstaaet. En Gud hengiven Olding vilde maaskee sige: Himlen har skænknet mig Fryd i min blomstrende Ungdom; nu da jeg er gammel, har jeg lært at bære

Kummer og Smerte med mindre Fortvivlelse. — Saaledes hører jeg gjerne Menneſker tale. Det er ſaa ſmukt, naar man kan forbedre og forſkionne ſin Tilſtand, ved ſin Tænke- og Handlemaade.

Hvad mig angaaer

Side 198, Linie 9-10: Fader var] = B; A: Fader Stephanus Julius var

— —, — 25-27: mere tilbage. Min Fader brød ſig for Reſten ikke om denne lille Forſkiel, og da han af Kongens Hofpræſt Scultetus var kaldet, forlod han] = B; A: mere tilbage. Min Fader, ſom for havde foreſtaaet en latinsk Skole i Saren, kunde ikke lide den Intollerans hvortil Kurſpræſt Johan Georg lod ſig forlede af ſin Hofpræſt. Da Frederik blev valgt til Konge i Bøhmen, raabte den lutherske Munk fra Præſtolen: O Jammer! Jammer! for ſaamange ſkionne Lande, at de alle ſkulle gaae i Svælget paa Calvinismen. — Min Fader brød ſig forreſten ikke videre derom, og da han af Kongens Hofpræſt Scultetus og Univerſitetets Rector Jeſſenius (begge hans Ungdomsvenner, lærde Mænd og opvakte Hoveder) var kaldet til Profeſſor, forlod han

— —, — 29: Moder Taarer] = B; A: Moder mange Taarer

— 199, — 1: Eberhard, „var] = B; A: Eberhard her i glad Forundring, var

— —, — 4: Gubben venligt, og vedblev] = B; A: Gubben, trykte Unglingen til ſit Brøſt, og vedblev

— —, — 5: Min Faders] = B; A: Min ſtaffels Faders

— —, — 10-11: til Holland. | Meer end tre] = B; A: til Holland. Diſſe politiske Begivenheder og Forhold lærte jeg forſt ret at kiende nogle Aar derefter; thi hvad forſtod jeg lille ſexaars Pusling mig endnu paa ſlige Ting? Men Ulykkens Lynſtraale ſlog ſaa frygtelig ned i vor Hytte, at den ſkrækkelige Begivenhed vel maatte præge ſig i et Barns Hukommelse.

Meer end tre

— —, — 18-19: ſorgloſe] = B; A: ſorgesloſe

— —, — 20-22: Faders Fødselsdag. | Juſt ſom hans Skaal paa denne Dag ſkulde drikkes, blev banket] = B; A: Faders Fødselsdag. Fødselsdagene bleve altid feirede ſom Smaafæſter i vort Huus. En Kage med Navn og Lys blev ſat paa Bordet. Denne gang ſtod der ogsaa et Sukkertaarn, omkrandsat af 36 Lys (min Faders Leveaar) og med hans Navn: Stephanus Julius. Der var indbudet nogle Fremmede; men hans bedſte Ven kunde ikke komme, thi han befandt ſig ikke vel. Derimod havde min Fader af Godmodighed, for at forſone ſig med denne, indbudt en Collega, der ikke kunde lide ham, og ſom havde gjort ham megen Fortred. Men det lykkedes ikke denne gang meer, end det pleier, ved ſlige Forſøg. Den Fremmedes Kulde og det ſpødske

Blik hvormed han lod til at foragte vor uskyldige Glæde, som noget Smaaligt, Forsængeligselvkærligt, tilintetgjorde reent vor Munterhed. Samtalen gik hvert Djeblig i Staa. Da nu endelig min Faders Skaal skulde drikkes, og han bukkede sig over Bordet, for ogsaa at klinkke med mig lille Dreng, som rakte ham mit Bæger imøde, tog han sig ikke iagt, og slukkede tre Lys paa Ragen, med sit Kiøleærme. Saa fornuftig en Mand, han ellers var, havde han dog en stærk Indbildningskraft, en letbevægelig Følelse at kæmpe med, og Folketroen havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Da han nu altsaa, bragt noget ud af sin Fatning herved, fastede sine Dine omkring paa Selskabet, og opdagede, at vi var Tretten tilbords — blegnede han; og skiondt han ikke vilde lade sig mærke dermed, kunde han dog ikke tilbageholde et dybt Suk.

Hvo kan sige, om der er noget i flige Ting eller ei? Jeg selv troer ikke derpaa, thi jeg har tit oplevet Lignende, uden Følger; jeg tvivler endogsaa meget derom. Men denne Tvivl er jo netop Tvivl, fordi Visheden mangler; og derfor har jeg heller aldrig kunnet lide Lys paa Fødselsdagsfager, af Frygt for at de skulde gaae ud. Jeg har ogsaa bestandig holdt noie over, at vi ikke vare Tretten tilbords. Al var det vel et Under, om disse smaa Biomstændigheder for Livstid havde jaget mig en Skræk i Blodet?

Min Fader havde netop tomt sit Glas, da der blev banket Side 199, Linie 27-28: og Laareblik. | Vi Born vidste] = B; A: og Laareblik. Den falske Ven blev paa eengang meget vel-talende og vilde troste min Moder; men han var en slet Comodiant, og kunde uagtet alle skionne Bevidnelser om Deeltagelse, ikke skiule en hemmelig Glæde. Saa sonderknuft min Moder end var, vendte hun ham dog Rhyggen med Foragt. Al! det var den Judas, der havde indsneget sig mellem de tolv trofaste Benner, for at forraade min uskyldige Fader.

Vi Born vidste

- —, — 33: os Mad] = B; A: os vor Mad
- 200, — 4: loftede sine Dine] = B; A: loftede de tindrende Dine
- —, — 19-20: heden, selv see] = B; A: heden, et Dieblig selv see
- —, — 20: men] = B; A: med
- —, — 30: fæstede] = B; A: fæstet
- —, — 32-33: Formiddagen; naar jeg sad] = B; A: Formiddagen, naar han arbeidede. Naar jeg sad
- 201, — 2: endnu løs] = B; A: endnu, som sædvanlig, løs
- —, — 9: ligeover for os. — „Kiære] = B; A: ligeoverfor os. Hvad han da talde, har hun siden ofte gientaget os. — Kiære

Side 201, Linie 23-24: falder jeg. | Eders Moder] = B; A: falder jeg. Jeg har gjort mig saavel Lutheraner som Katholiker til Fiender, ved at gaae over til den calvinske Menighed, for at kunne virke her for Videnskab og Menneskeforadling i en større Kreds, og for at skaffe Eder, mine Elskelige! en god Opdragelse og gode Udsigter i Fremtiden. Det var maaskee en Feil af mig; men det skedte i den bedste Hensigt, og Christus, som ikke saae paa udvortes Skikke, men paa et reent Hierte, og en god Villie, vil tilgive mig.

Eders Moder

- —, — 29: hvis Hidsigheden paa begge Sider ikke var for stor] Efter den tydske Text af 1839 (wenn der Eifer nicht beiderseits zu heftig gewesen wäre); A og B: hvis . . . ikke var stor
- 202, — 9: Reise] = B; A: Pillegrimsreise
- 204, — 20-21: med hinanden?" | Min Moder] = B; A: med hinanden? Min elskte Søster døde i Feberhede. Med rødt brændende Ansigt, med slagrende uredte Haar, vilde vanvittige Dine stirrede hun paa mig for sidstegang, uden at kiende mig. Da jeg saae hende paa Sottesengen, og vilde siige hende et broderligt Farvel, nikkede hun ligegyldigt og talede forvirret. Vi kunne med skion Bevidsthed skilles ad.

Min Moder

- 205, — 3: Naboerske] = B; A: Naboske
- 206, — 20: mistet. Dig] = B; A: mistet, og behøver altsaa ikke som du, at begræde mit Tab. Dig
- —, — 22: det Onde. Dog kunde] = B; A: det Onde, og bevaret mod alle Anfægtelser, med — hvad skal jeg kalde det? — et uforforisk Udseendes Kobberskiold. Dog kunde
- —, — 23-24: Himmelens Villie. Men derfor] = B; A: Himlens Villie; jeg mener, dersom ikke de hæslige Koparr havde skamferet mig. En Guds Straf, fordi jeg ikke kunde modstaae Blodets lystne Kloe, men krasjede mig med Neglene. Dog, derfor
- —, — 26: til alt Ondt? Maatte ikke] = B; A: til alt Ondt? Havde vel Eva ladet sig forføre til at spise Æblet, hvis ikke Slangen havde været saa smuk? Vilde Adam ikke have viist en langt fastere Karakter, dersom ikke hans unge Kones Undigheder havde forlokket ham til det samme? Jeg kunde hundrede Gange have budt ham det allerdeiligste Glaskeæble, og see om han havde bidt deri? Nei, i sure Æbler bider man ikke gierne, vilde han sagt. Dog, vi ville ikke længer opholde os i Paradis, der gik det endnu saa la la. Men siden kom Arbeidet i Ansigtets Sveed, og Fødselsveerne. Det kunde den stakkels Sara tale et Ord med om, da hun blev sat til Side af sin Mand, for Elegfredqvinden Hagers Skyld. Men først havde dog Pharao hævnet hende paa Abraham; og det skadte ham

ikke, thi hvorfor gav han sin Kone ud for sin Søster? Elige Usandheder give ofte Anledning til de farligste *quid pro quo's*; thi, min Sandten, ikke alle Mandfolk ere Josepher, det seer man utallige Exempler paa, Gud bedre, baade i den hellige Skrift, og i profane Bærker. Saa standhaftig var ikke Loth, med sine egne Døtre, var ikke Israels Børn, mod de Moabitiske Qvinder. Maatte ikke

Side 206, Linie 27-28: indtagende? Hvad skal] = B; A: indtagende? Men see mig engang om dog ikke den hæslige Lea kunde føde en deilig Datter? Der mærker man, Ordspøget lyver: Ublet kan ogsaa undertiden falde langt fra Stammen. Men Gud naade hende, Staffel, det havde været bedre for hende, at hun havde været vanskabt, saa havde hun ikke givet Anledning til saamegen Blodsudgydelse. Hvad skal

— 207, — 2-3: den kongelige Harpespiller David reent ud af Tacten? Min Tro] = B; A: den kongelige David reent ud af Tacten; da den gode Harpespiller ganske ærbar sad paa Altanen, med Harpen mellem Knæerne, for at kiole og more sig ved den uskyldige Strengelse uden at tænke paa noget Ondt? Min Tro

— —, 3-4: Keenligheden, men] = B; A: Keenligheden over alting, men

— —, — 5-6: Skandal. | Derimod", vedblev] = B; A: Skandal, under Guds fri Himmel. Ikke lege med Ilden, og bringe Mandfolkene Blodet i Raag, naar de ville kiole sig af paa Altanerne af deres Huse. Skal jeg endnu anføre dig den store Salomo, hvis Wiisdom var berømt over den ganske Jord, og hvem dog de hedenske Qvindes Skionhed gjorde til Nar paa hans gamle Dage?

Derimod — (vedblev

— —, — 11: en Mand. Men bedre] = B; A: en Mand, og just den Rachel havde gjort Jagd paa, gif imidlertid hendes smukke Næse forbi. Men bedre

— —, — 17: Brudgom. Havde] = B; A: Brudgom. Som Tomfru vil jeg visne, lide, doe, Amen! Havde

— —, — 23: i Grunden; men jeg] = B; A: i Grunden, og at man ikke hos dig maa tage alting efter Bogstaven. Men jeg

— —, — 32, til Side 208, Linie 1: intet Kion." | "Du elsker] = B; A: intet Kion. Har jeg ikke næsten reent glemt min Pappegoie, min Kat, min Bologneser, over disse Poge? Der er ogsaa den lille Agnete, vor Nabomoers Datter; hende kunde jeg for saa godt lide, — men siden disse Drengene ere her i Huset — Med Drengene har det en anden Art! De ere raskere, dngtigere. Og de skulle jo være Lutheriske, og ingen calviniske Hedninger?

Deres salig Fader har selv befalet, at de skulle opdrages i den evangeliske lutheriske Tro, svarede min Moder. — Nu saa kan

han maaskee endnu blive salig, sagde vor Kloster; saa er han gaaet i sig selv, og har angret sin Synd. Saa vil jeg da, for de kiære Drenges Skyld, heller ikke længer være vred paa ham; thi han var forresten en god retskaffen Mand, med mange fortræffelige Egenheder; men Philosophien havde giort ham til Atheist.

Du elsker

Side 208, Linie 5-6: dermed Basta!" | Fra den Dag] = B; A: dermed Basta.

Det er Skade, at vor store Stamsfader har ophævet Klosterne, vedblev min Moder, siden du dog ivrer saa meget imod Ugtestanden. — En Jomfru maa ikke tvinges, svarede min Kloster, ellers har hun sin Lon borte. Hendes Hierte maa selv være et Kloster, hvori ingen masculine Tanker vove at indsnige sig.

Fra den Dag

— —, — 13-14: Kiob. Brødet] = B; A: Kiob. Altid vare Koster, Kiældere og Spiiskammer fuldproppede; og Hagerne, ude paa Kiokkenvæggen i Gaarden, hang fulde af Kiob. Men det kom sielden paa Bordet inden det var fimsset, eller ogsaa undertiden var det slagtet samme Dag, og ganske seigt. Fiskene havde en muddret Smag, Brødet

— —, — 16: mindre end det. Og nu] = B; A: mindre end det. Aldrig gik hun i Kiokkenet uden i Forveien at have giort sit fuldstændige Toilette. Der stod hun nu med stive Fiskebeensskjorter, med en blaa rund Filtehat, der sad paa Ekraa, og var fæstet til Louren med store Haarnaale, som paa en Hyrdinde, og med Kiobgaffelen i Haand. Og nu

— —, — 17: Soveshygen. Ofte sov] = B; A: Soveshygen, saa at hun tit var nær ved at falde om i Skorsteensilden og blive offret, ligesom Jephthas Datter eller Jphigenia. Men det var Fiskebeensskjorterne, som reddede hende, thi i dem stod hun saa stiv som en Nürnbergerdukke i Træklæderne, der ikke kan falde om, skiondt den ingen Been har. Ofte sov

— 209, — 2-3: den rette. | Hendes Phlegma] = B; A: den rette; forresten laa den hende sædvanlig som en Muffe i Skiodet.

Hendes Phlegma

— —, — 4: grumme vred. Vi vare tidlig] = B (som dog, men uden Tvivl ved en Trykfeil, begynder et nyt Afsnit med Ordene: Vi vare tidlig); A: grumme vred paa Rudolf, da han en heed Sommerdag havde spærret den lille Bologneser ind i den kiølige Kaffelovn. Hun kunde i Forstningen slet ikke begribe, hvor Hunden var bleven af, raabte, floitede, og trippede ængstlig omkring; thi da hun var noget døv, kunde hun ikke høre den giøe derinde. Endelig kom Pigen, og lukkede hendes Indling ud af sit Fængsel. Rudolf fik en alvorlig Trettesættelse, og hun

sluttede sin Tale med disse Ord: Det siger jeg dig Knægt, understaa dig ikke tiere at holde Hunden for Nar.

Som nu lystige overgivne Drengene ere, lode vi det ikke blive derved; ogsaa Papegoien og Ratten, som gjorde os Rangen stridig i vor Mesters Hierte, maatte det gaae ud over. Papegoien lærte vi at sige de Ord: Gamle Jomfruer; og det fornøiede os ubeskriveligt, naar hun kælgede for den og floete den i Hovedet, at den da alt imellem skreg sine: gamle Jomfruer. Hun troede den sagde: Samle Bindruer. Det havde min Broder og jeg bildt hende ind; og da Fugleburet stod i et Bindue, som vendte ud til Haugen, med Bindranker, hvoraf Frugten just i de Dage blev plukket, troede hun os gierne.

En andengang vare vi tidlig

Side 209, Linie 14-16: Da hun siden fik Alting at vide, holdt hun os en Straffeprædiken. | „Er jeg ikke] = B; A: Da hun siden efter fik alting at vide — (thi hverken min Broder eller jeg kunde selv tie), holdt hun os en Straffeprædiken, som jeg næsten husker *verbotenus*, thi hun kogte os den ofte op igien ved lignende Leiligheder.

Er jeg ikke

— —, — 17: Syndefaldet? I ere værre] = B; A: Syndefaldet? Thi den ene af dem vilde sagtens ikke arte sig, men I vanarte begge, og fortiente begge at hedde Rain. I ere værre

— —, — 18-19: Broder. Have I glemt Absalon, som blev hængende, da et Træ] = B; A: Broder. Og har jeg ikke taget ligesaa ædelmodig imod Jer, som Joseph i Ægypten imod det Rak, da de hverken havde at bide eller at brænde? Gaaer I ikke daglig Ol og Mad, Klæder, Skoe og visse Bærelser i mit Huus? Og dog forraade I mig! Troer I maaskee, fordi I have glatte Ansigter, og fordi Lokkerne rulle Jer smukt omkring Skuldrene, at I kunne sætte Stuen paa Loftet, og byde en jomfruelig Person, hvad der falder Jer ind? Have I glemt Absalom? Det var ogsaa en vakker Knos, haarfager, ja selv af kongelig Byrd. Og dog blev hans Durchlauchtighed hængende, og et Træ

— —, — 21: kongelige Papa] = B; A: kongelige Herr Papa

— —, — 28-29: Bængler." | Saa bedrovet] = B; A: Bængler. Saa kommer Ruelsen for silde. Jeg jager Jer af mit Huus, uden al Medlidenhed, om I saa græd Milekul, og aad af Trug med Evinene, som den forlorne Son.

Saa bedrovet

— 210, — 4: til Bords; da han hørte] = B; A: tilbords, der saa mager han var, dog var en inderlig Ven af feed Mad. Han tog meget levende Deel i Maaltidet og gnavede saa ivrigt paa et Kilebeen, at Taarene stode ham i Dinene derved, medens

- Fædtet, som en Gifel eller Glorie paa de gamle Helgenbilleder, straalede ham om Ansigtet. Men da han horte
- Side 210, Linie 9-10: *Marhundrede. Herover]* = B; A: *Marhundrede. Altsaa havde man spist Mortensgææs over tusinde Mar for Luther saae Dagens Lys. — Herover*
- —, — 17-18: *boiede sig imod]* = B; A: *boiede sit Hoved imod*
- 211, — 2: *det]* = B; A: *sligt*
- —, — 10: *hendes]* = B; A: *sit*
- —, — 14-15: *aabne Dine]* = B; A: *aabne, brystne Dine*
- —, — 22: *Wartburg. Bryllupet.]* Efter den tydske Text af 1839 (*Wartburg. Die Hochzeit.*) A: *Wartburg.* B: *Wartburg-Bryllupet.*
- —, — 26: *Grav, og]* = B; A: *Grav med Veemod og,*
- 214, — 4: *Ubsalom]* A: *Ubsalom;* B mangler (smlg. Var. til Side 209, Linie 19).
- —, — 29-31: *den skønne Udsigt. | Jeg vil forelæse eder mit første Forsøg i Digtkunsten, hvortil tvende]* = B; A: *den skønne Udsigt. Jeg vil meddele Eder en Samtale af den Art, som vi ofte førte den, at I kunne giøre Eder et Begreb om vor Maade at leve sammen paa.*

Jeg. Den Ludvig Springer maa dog have været en stor Mand, der kunde bygge saa herlig en Borg.

Rudolf. Han har ikke bygget den. Han har kun med Vold aftenget Ridderne af Frankenstein Giendomsretten til dette Bierg.

Jeg. Nei, saamænd har han ikke. Tolv Ridderne beviste hans Giendomsret med Ged, og Frankensteinerne maatte holde deres Mund. Hvor kan du ogsaa nægte, at han har bygget Borgen?

Rudolf. Bygmesteren har bygget den. Og hvo der ikke i Hungersnøden vilde sulte ihjel, maatte arbejde med derpaa. Thi Landgreven betalte kun Arbejderne med Brod. Og saaledes steg Wartburg i Veiret, ligesom de egyptiske Pyramyder: fremtvungen ved Slavehænder.

Jeg. Landgrev Ludvig maa dog have været en giev Helt, som turde vove sligt et Spring ned fra det høie Siebichenstein.

Rudolf. Han har Pokker ikke vovet saadan et Spring. Havde han været taabelig nok til det, saa havde han nødvendig knækket sin Hals. Han har siddet fangen der; det er det eneste Sande i hele Historien; og ved Bestikkelser er han vel kommen løs. Et saadant Spring ansees nu som en Fabel, som en Umulighed af alle fornuftige Folk.

Jeg. Det skal dog ikke lykkes dig, med alle dine kolde Tvivl, at svække min Kiærlighed til dette hellige Sted. Her blomstrede Digtkunsten; her forsamlede Landgrev Herman Minne-

sangerne. Her digtede Henrik von Baldek, Walthar von der Vogelweide, Wolfram von Eschilbach, Peter Dlp og Henrik von Aferdingen deres Viser. Det var dog engang Riddere, som forstode sig paa Kunster og Videnskaber.

Rudolf. Peter Dlp og Aferdingen vare Borgersonner fra Eisenach. Hvem nægter ogsaa at der er meget Smukt og Indigt i Minnesangene? Men den evige Gientagelse af de samme Riim og Billeder, er ikke til at udholde. (Han rev mig Visebogen ud af Haanden, hvori jeg just bladrede). Hør engang! der er jo saa liden Sammenhæng deri, at jeg kan slaae op hvor jeg vil, og læse frem og tilbage, uden at det forstyrrer Meningen, fordi der ingen er. (Han læste): *Ik hulde Hiertenskiær! — En ret Elskov mig betvang, at hun vandt mit Hierte brat — Maa jeg denne Kummer bære? — Naar Heden og naar Skoven grønnes, skal min Elskov først paaskionnes. I flige Baand mig bandt den hvide Haand — Søde røde Mund, Hiertens Grund, Stund, rund Barm volder min Harm.*

Han vilde læse meer, men jeg rev ham Bogen af Haanden og raabte: Du læser Minnesangene, som Fanden læser Bibelen. Ti stille! Og spot ikke den gamle fromme Genfold og Trofkyldighed, med flau lapsset Snak.

Rudolph. I min Snak er der rigtignok ikke saamegen: Klang, Sang, Mund, Lund, Himmel blaa, Blomster smaae, og saa videre. Men sligt regner jeg mere til Genfoldighed, end til hellig Genfold. Det er egentlig en fransk Mode, at sige Damerne saa mange overdrevne, snørklede Komplimenter. Ellers troer jeg gierne, at mange af disse gode Riddere have været forelskede til op over Dyrerne; men det kan man gierne være uden Ridderskab, og uden at giøre saa meget Spræl deraf.

Jeg. Nu forekommer det os let. Men Minnesangerne have først dannet Sproget, og opfundet de nydige velklingende Ord og Riim. Og at Viserne ligne hinanden, det holder jeg just af. Hvi søger du der stor Forskiellighed? Kiærligheden er altid den samme.

Rudolph. En Dreng paa fiorten Aar taler om Kiærlighed! Veed du hvad Kiærlighed er, naragtige Albert?

Jeg. Endnu kiender jeg den kun af Beskrivelse, selvklod Rudolf; men jeg haaber snart at kiende den nøiere.

Rudolf. Saa vil du ogsaa mærke, at naar man elsker virkelig, kan man knap tale, mindre synge.

Jeg. Fordi du, som Dugmagersvend, ikke kan tale til Grethe Holzmeier —

Rudolf. Hør, jeg frabeder mig alle Stikpiller. Man kan gierne finde en Pige smuk, uden at være forelsket i hende.

Jeg. Og man kan gierne synge, fordi man elsker. Naar man elsker, blomstrer Sindet som en Vaar. Og derfor forekomme

alle hine søde Sange mig at være lutter Græsstraae og Blomsterknupper i Oldtidens Rosenhauger, som vel ligne hinanden meget, men desuagtet udgiøre en eneste stor duftende Fuglevang.

Rudolf. Smukt sagt: Fuglevang! Det hentyder paa Walthar von der Vogelweide. Vil du ikke ogsaa anvende nogen „Asterwig“ paa Henrik von Asterdingen?

Jeg. Tossede Ordspil!

Rudolf. Vi tale jo netop om at spille med Ord. Du vil dog vel ikke sammenligne det gientagne Ordfram, det barnagtige Klingklang, med Guds herlige Blomster og Urter paa Marken, i hvilke der aabenbarer sig en saa uendelig Fylde og Forskiellighed?

Jeg. Menneſket er ingen Gud. Jeg paastaer kun: det var en skion Tid.

Rudolf. Bisselig. Og Digterne enedes ogsaa broderligt deroppe paa Wartburg, og elskede hverandre, som det sommer sig vakre Kunstnere. Især Wolfram von Eschilbach og Asterdingen, som indgif det Bæddemaal, at Skarpretter Stempel skulde kaste den af dem der kom til kort, i Slyngeaffinen giennem Luften ned fra Bierget til Eisenach. Det var vist ogsaa gaaet den stakkels Borgerſøn ilde, mellem saamange mandhaftige Riddere; og han var uidentvilt affendt med hurtig Befordring til sin Fædreneby, fra Adelsbierget, dersom ikke Landgrevinde Sophie og Stiernethder Klingsohr havde reddet ham.

Jeg. *Genus irritabile vatum**)! siger alt Fader Horaz. Det var ikke saa slemt meent. Dengang vare de Fornemme ikke saa stolte, som nu. Har ikke den hellige Landgrevinde Elisabeth, en fød Kongedatter af Ungarn, netop her givet de største Prover paa Ydmyghed?

Rudolf. Det var min Tro en from, hiertensgod Kone, denne Elisabeth. Men temmelig forrøbt i Hovedet maa hun dog have været. Spedalske Tiggere, i stinkende Pialter, vare hendes kæreſte Selskab; og af den uforſkammede Parisermunk Mester Conrad, lod hun sig daglig give Riis Skikker det sig, for en ungerſk Kongedatter?

Jeg. Hun var saa ædel og from; men Svigermoderen kunde ikke udſtaa hende. Gengang gif hun med en Kurv fuld af Levnetsmidler fra Wartburg, for at dele dem ud mellem fattige Pillegrimme. Hvad har du der? ſpurgte den ſtrenge Kone, som mødte hende paa Trappen. — Markblomster, kære Moder! ſvarede den fromme Siæl, i ſin Angſt. — Lad mig ſee! — Skælvende aabnede hun Kurven — og ſee, det var virkelig Markblomster. Riød, Brød og Viin havde den gode Gud forvandlet til Blomster, for at redde den Fromme fra Fortrød. Da hun ſtod imellem de Trængende, var det atter Levnetsmidler.

*) Poeterne, et irritabelt Folk.

Rudolf. Det er et meget smukt Folkesagn; jeg vilde ønske at alle Legender vare saa smukke. Den ærlige Elisabeth fortiente rigtignok ingen Utaf, fordi hun vilde bispise de Fattige. Fruentimmerne ere dog næsten altid bedre end Mændene.

Jeg. Her kom Dandskaben dog fra Svigermoderen.

Rudolf. De Svigermødre due fielden meget i et Huus.

Jeg. Ingen Regel uden Undtagelse.

Rudolf. Men Frillerne ere dog værre. Siden du er saa bevandret i Wartburgs Historie, saa husker du vel ogsaa den stakkels Margaretha, Alberts Hustru, som i den mørke Nat maatte flygte bort, af Gullet deroppe ved Ridderhuset, fordi Bægteren, forklædt som Spøgelse, vilde myrde hende, paa Skioagen Kuningendes Befaling. Henrevet af usigelig Smerte i Afskedens Dødelik, beed den fortvivlede Moder sin Kæledægge, den lille Frits, i Kinden.

Jeg. Du finder kun din Glæde i at forstyrre mine kære Grindringer, med at oprippe lutter fæle Historier. Du har intet Hierte for det Skionne, for det Overordentlige. Man mærker tydelig paa dig, at du er en Dugmagersvend.

Rudolf. Saa er jeg dog noget. Hvad der skal blive af dig, vil Tiden lære. For den store Luther, som oversatte Bibelen her, har jeg altid Hierte nok. Han alene var stor nok, til at giøre Wartburg udodelig. Han vilde heller ikke skamme sig ved mig, hvis han levede endnu. Og er jeg dig for ringe, kære Broder, saa vil jeg heller ikke forstyrre dine ridderlige Sværmerier, med mine borgerlige plumpe Hverdagstanker. Lev vel! — Han vilde gaae.

Rudolf, kære Rudolf, raabte jeg bevæget, bliv ikke vred! Det var ikke saa ilde meent. Skulde vi nu spille den deilige Søndag, med urimelige Kævlerier?

Albert, kære Albert, sagde han, idet han kom tilbage og trykkede mig til sit Bryst, jeg er allerede god igjen. Men vær intet Barn, og lad dig ikke fore bag Lyset af gamle Eventyr. Naar man springer over det Slemme og forskionner det Gode, kan man forestille sig enhver Tid fuldkommen. Ligesaadan omvendt. Men hvor kan det nu fornøie dig, at ihjelslaae din egen skionne Levetid, med tomme Drommerier, blot for at beundre Forgangenheden? for at leve i Grindringer? Du elsker Digte kunsten, vil gierne selv udøve den? Det er noget ganske Andet. Kunsten tilhører ikke Tiden, men Evigheden; den forener det Smukke fra alle Tider. Den er en frisk Blomst i vort lille Livsvindue, som gjør det muntert i vort snevre Kammer, og forbinder det med den store Verdenshauge derude. Men vi skulle ikke stirre efter Glæden, som efter en fiern Stjerne paa Forgangenhedens Himmel; thi da svækkes vi istedet for at styrkes; da blive vi tungsindige istedet for veltilmode, egensindige, istedet for

frie, uretfærdige istedet for billige, fiendtlige istedet for venlige, taabelige istedet for vise. — Seer du, jeg kan ogsaa præke? Og nu ville vi gjøre en lang Vandring sammen.

Skal jeg tilstaae Sandheden, saa var jeg ikke selv just saa meget indtaget af Minnesangene, som jeg, tirret af min Broders Modsigelse, gav mig ud for at være. Jeg have altid kun gien nembladet dem flugtigt. Nogle forte iblandt dem, som havde behaget mig særdeles, med deres yndige velklingende Rim, kunde jeg udenad; men skiondt jeg ikke vilde være mig det selv bekiendt, havde Minnesangenes Monotonie, Billedernes og Klangenes bestandige Gientagelse ofte kiedet mig. I Grunden holdt jeg meget mere af Wolframs og Usterdingens Heldenbuch af de giengse Folkeviser. Disse havde noget mere Morsomt, med deres Hentydninger til Tid og Sted, med deres naturlige Tone, deres Alfser, Konner, Jægere, Smedde, Riddere, skionne Møllerdottre og rødbrune Piger. Alt hvad jeg selv prøvede paa at digte, var i Folketonen. Jeg vil dog forelæse Eder min første Romanze, hvortil tvende

Side 215, Linie 15: Sopraner] = B; A: Supraner

-- —, — 21-22: Alvorligt contemplere. | En deilig Mø] = B; A: Alvorlig contemplere.

De Søstre gav de Munkes Ret.
Den Ungres Hjerte rores let,
Mens Eldre kolde vaage.
(Er Koen gammel forst og seig
Kan man den mør ei fuge).

En deilig Mø

— 217. — 5: vil sig] = B; A: sig vil

— —, — 17-18: Og hærdes ei til Stene. | Denne Bise] = B; A: Og hærdes ei til Stene.

Siette Kapitel.

Bryllupet.

Denne Bise

— —, — 22-23: holdt omtrent følgende Tale: | „Det glæder mig, Albert! at opdage] = B; A: holdt følgende Tale. Thi det var en Egenhed hos hende, hun kunde gaae hele Uger uden at snakke, som en Kameel uden at drikke; men fik hun endelig Munden paa Gang, saa flød der altid hele Taler fra hendes Læber, som i Titus Livius. Og disse havde bestandig Hentydning til det gamle Testament, — thi — selsomt nok, — i det ny var hun ikke saavel bevandret.

Det glæder mig, Albertus! sagde hun (her smilede jeg, fordi jeg i hendes Mund ikke blev en ret Vocativus) — det glæder mig at opdage

Side 218, Linie 6: du barestens] = B; A: du ogsaa barestens
 — —, — 8-9: for dig." | Jeg vilde neppe troe mine egne Dren,
 da hun] = B; A: for dig. Rigtignok er din Bise noget næsviis,
 men det maa man holde et Barn i din Alder tilgode. Om
 det saa var Adam og Eva, saa ginge de jo nogne, for de havde
 spist af Kundskabens Frugt.

Jeg vilde ikke tro mine egne Dren, men hun
 — —, — 20-21: begge to." | „Heisa! kære Møster!" raabte jeg,
 „jeg giver] = B; A: begge to. Og han kan have det nødig.
 Thi, „hvor intet Hegn er, der vorder Eiendommen spilt; og hvor
 ingen Hustru er, der gaaer Huusbonden som iblinde. Saalidet
 man stoler paa en Stratenrover, der sniger sig fra een Stad til
 en anden (jeg mener fra Erfurt til Eisenach) saa lidet stoler man
 paa en Mand, der ingen Rede har, og maa overnatte, hvor
 han forsinker sig." Jesus Sirach! — Vel staaer jeg ikke meer i
 den første Ungdoms Blomster; men har vor Herre ikke velsignet
 Sara, da hun var gammel? Og er det første Gang, at en
 visse Stok, der lægges ordentlig i Arken, Morgenen derpaa
 bærer modne Mandler? Jeg har altsaa i Guds Navn givet ham
 mit Ord, og om otte Dage skal Bryllupet staae.

Heisa! kære Møster, raabte jeg, det er jo allerkjæreste; jeg giver
 — 219, — 10-11: Alen i Alt. | Nu fremtreen] = B; A: Alen i
 alt. Han var derimod meget stolt af sit Haandværk, og fortalte,
 at han fordem havde været Hofhandskemager hos hans Durch-
 lauchtighed Hertug Christian, Administrator for Bispedømmet
 Halberstadt, nu Anfører for en Hær imod Liguen; at han havde
 gjort alle de Handsker, som hendes Durchlauchtighed Pfalz-
 grevinden, nu Pretendentinden paa Bohmens Krone, daglig brugte
 og sov med om Natten, for at bevare Hændernes Alabasterhvidhed.
 Iblandt andre havde han forfærdiget den af hendes Nathandsker,
 som Hertug Christian bar paa sin Hat, som en Fier, med
 Devise: *Tout pour Dieu et pour elle*. Rigtignok havde Alvind
 søgt at sværte ham (Handskemageren); thi da hans Handskeskind
 var saa overmaade fint og smidigt, havde Bagtalelsen udbredt,
 at han, (lig Hænen eller Schakalen) grov Liguene op igien af
 de hyppige Balpladse, og flaaede dem, til sit Brug; da Menneſke-
 huden, som bekiendt, yder det hyperligste og fineste Handskeskind.
 Men han kunde giøre sin Ed paa, det var lutter Logn. De
 stakkels Diable havde i levende Live udstaaet nok, at ikke han
 oven ifiobet, efter Døden, endnu skulde trække dem Huden over
 Drenne, og forføre unge fornemme Damer, til at ligge om
 Natten med Skindet, paa de skionne hvide Hænder, af fremmede
 Mandfolk, der maaskee endog havde været af ringe Byrd.

Nu fremtreen

— —, — 19-20: Skoe; for Resten] = B; A: Skoe, om det
 skulde have en allegorisk Betydning, veed jeg ikke. Forresten

Side 219, Linie 23-24: om han var flaaet. | Da jeg saae] = B; A: om han var splitternøgen. Istedet for den tydske brede Halskrave, har han Jabots, eller var det maaskee *Postillons d'Amour*? Skægget var tilstudsset og krollet med Brændejernnet, men om det var en Zirkelbärtel, en Schneckenbärtel, en Jungfrawenbärtel, en Entenwedelse, en Maikäferbärtel, en Dotterbärtel, en Spidsbärtel, Schmalbärtel, eller Stuz- og Truzbärtel, — skal jeg lade være usagt.

Da jeg saae

- —, — 25: magre] = B; A: mavre
- —, — 28-29: Trompetklang. | Præsten holdt] = B; A: Trompetklang. Binduerne vare proppede fulde af Tilskuere, og jeg maatte tænke paa Siegfried og Chrimhilde, *ceteris paribus*, da de ginge til den store Münster i Worms.

Præsten holdt

- 220, — 10: han lod] = B; A: han tog det for en *lapsus linguæ*, lod
- —, — 11: Protesten] = B; A: Protestationen
- —, — 12: Himmelen havde] = B; A: Himmelen allermægtigst havde
- —, — 26-28: paa Balpladsen. | Ved Bordet] = B; A: paa Balpladsen, at ikke de endnu Levende altfor snart skulle tabe Modet. Havde ellers Trompeterne vidst at Moster Ursula var saa døv, saa havde de vist mere skaanet deres Lunger.

Ved Bordet

- 221, — 13: Spas] = B; A: Jav
- —, — 16-17: Manden saae] = B; A: Manden forresten saae
- 222, — 6-7: Moder. | Imidlertid] = B; A: Moder. Han holdt sig op over Brudgommens Staalkaarde, Brudens Nogleknippe, og Kniv og Gaffel ved Siden; over de røde, gule, grønne, blaa Stromper; over Fontangerne, Haarvalkene; de franske Bencævnelser af Serviteur, Monsieur og Madame, istedet for det gamle ærlige Husbond, Madmoder, Jomfru o. s. v.

Midlertid

- —, — 9: Jndfald sielden gode] = B; A: Jndfald just ikke alle saa gode
- —, — 10: Vid] = B; A: Mand
- 223, — 23: nyttige] = B; A: nyttelige
- —, — 30: nærværendegjør] A: nærværende gjør (B mangler)
- 224, — 9-10: Ansigts Eved lader den sig lære. Kun maa man] = B; A: Ansigtets Eved lader den sig lære.

Taalmodighed med Tid, Forstand

Umuligheder muliggjøre kan.

Kun maa man

- 226, — 10: mener, for at] = B; A: mener at
- —, — 13: af] = B; A: i
- —, — 16: Christophers] = B; A: Christoffer

- Side 226, Linie 17: Fiskers] = B; A: Fisker
- —, — 18: Berchlers] = B; A: Berchler
- —, — —: Fiskers] = B; A: Fisker
- —, — 20: syntes] = B; A: forekom
- —, — 23: næsten] = B; A: ordentlig
- 227, — 18-19: i Tydskland. Som protestantiff] = B; A: i Tydskland, og fortærede, som en dræbende Gift, Fædrelandets Marv. Personlige Tvistigheder, politiske Uenigheder, eventyrlige, egenlyttige Bøvestykker dreve deres Spil; og Grumhed, Herskesyge, Hævnhyst havde dennegang taget Præstefiole paa. Det heed sig, at Katholiker og Protestanter førte Krig mod hinanden; egentlig var det Keiseren og Rigshyrsterne, eller opbragte Raboer indbyrdes. Lumsk Egennytte pustedes til Fanatismens Ild, og Guelfernes og Ghibellinernes gamle Maseri syntes at lue frem igien af Asken paa tydsk Grund.
- Som protestantiff
- —, — 24: Bethlen] = den tydske Text af 1839; A og B: Bethlem
- 228, — 13-14: Blik. | Han havde just] = B; A: Blik. Han pleiede at gaae ud paa Kov med en Flok Drabanter. De fleste af disse lod han gierne blive tilbage i en Raboby, for ei at forskrække Slagtofferne med de Bevæbnedes Mængde. I det Værtshuus paa Landeveien, hvor han selv opholdt sig, havde han sædvanlig kun endnu tre fire udsøgte Kammerater med.
- Hvo der nu saaledes kom ham i Fællen, og ikke godvillig vilde gaae med, den slæbte han enten bort med Magt, eller han gav ham en Sovedrik i Vinen, og skaffede ham derpaa hemmelig bort. Siden lod Melchior sig hverken bevæge af Forældres, Sodskendes, Børns eller Bruds Taarer og Fortvivlelse.
- Han havde just
- —, — 27-28: vor Eide. | Ulykkeligviis] = B; A: vor Eide. I forundre Eder Børn? Ja dengang gik det ikke saa ordentlig til. Hver gjorde hvad han vilde; af Politie vidste man intet at sige, og Næverettens Eider lode til at vende tilbage.
- Ulykkeligviis
- —, — 30-31: med Livet. | Landstrygerne] = B; A: med Livet. Hvilken Glæde for os unge Mennecker at forløse Fangeren af sine Lænker, og give ham tilbage til den i Taarer svømmende Brud. Han havde allerede hengivet sig i sin Skæbne med stille Fortvivlelse, og beed med Tænderne i det haarde Jern, som omsluttede hans Hænder. Jeg glemmer aldrig det forbausede, tvivlende Blik, den halv vanvittige Glæde han viste, da vi forkyndte ham Frihed. Af der gives feilslagne Haab nok i denne Skyggeverden! Gud være lovet, at der dog ogsaa imellem indbrøder en lys Redningstraale, hvor den Fortvivlede mindst havde ventet det. Landstrygerne

Side 229, Linie 5-6: Modværge. | Nu skulde det] = B; A: Modværge. Thi de hvervede ikke blot Tropper for Mansfeld, men solgte dem ogsaa paa tredie Haand, for rede Penge, til keiserlige Hververe.

Nu skulde det

— —, — 16: ihjel. Min Broder] = B; A: ihjel, det vovede vi ikke; men en søelig Rejselse var der tiltænkt ham. Med nogle Udvalgte sneg Rudolf sig ind i Værtshuset, medens just Melchior sov Middagssovn. Min Broder

— —, — 18-19: med Hververne. | Derpaa gif] = B; A: med Hververne.

Rudolf sagde ham, at hvis han adlød i alt hvad vi vilde, skulde der intet Ondt vederfares ham. Derpaa gif

— —, — 25-26: magreste] = B; A: mavreste

— —, — 30: at lee. Men jeg] = B; A: at lee. Drikker jeg mig stundum en Ruus i Hamburger- eller Zerbsterøl — hvilke Sorter især bekomme mig vel, — saa due de fire Blokke ikke saa meget som til at drikke med mig. Men jeg

— —, — 31: flige] = B; A: Jer

— 230, — 2: jeg ikke] = B; A: jeg endnu ikke

— —, — 3: Trommeslager. Vært! mere] = B; A: Trommeslager; og saa maatte jeg endda først lade ham Ansigtet sværte, thi han har jo ret et Pigefæs, og seer saa ensfoldig ud, at jeg vel ti Gange kunde faae ham til at løbe med Liimstangen, før jeg havde faaet mit varme revne Morgen-Øl og Brød, dersom min Samvittighed skrævede saa vidt ud med Benene, som Kolossen paa Rhodus. Men jeg er et godt sælle Skind, et ærligt Blod. Det lærer man i Krigen. Og derfor ville vi ogsaa drikke Krigens Skaal. Vært! Mere

— —, — 7: Hierter; thi] = B; A: Hierter, ligesom det sunde Blod i Narerne Lemmerne, og indgyder os et martialsk Sindelag. Thi

— —, — 9: spovlet; jeg mener] = B; A: spovlet. Bevares! Den er god, voret og modnet paa Rhinstrømmens fortræffelige Ryst. Jeg mener

— —, — 10: Flamme i den. Drikker] = B; A: Flamme i den. Man bliver en Mansfeld, en Markgrev Georg Frederik, en Hertug Christian af Halberstadt, naar man drikker saadan en Viin. Nu, de høie Herkaber leve! Drikker

— —, — 18-20: Hugaf. Hvad var Mansfeld for Krigens Tid? En fattig Soldat. Hvad var Wallenstein?] = B; A: Hugaf, som fisker i rørt Vand, og lader sine Tilhængere vinde meer paa een Dag, end de andre deres hele Levetid, ved dum borgerlig Haandtering. Først Musketeer, saa Underofficeer, Lieutenant, Capitain, General, Hertug. Hvad var Mansfeldt for Krigens Tid? En fattig Soldat, som hverken havde i Rosen eller i Posen. Hvad var Wallenstein?

Side 230, Linie 23-24: Lutheraner? ere] = B; A: Lutheraner?
Hæ? Ere

— —, — 24: [skulle vi] Efter den tydske Text af 1839 (Sollen wir);
A og B: [Skulde vi]

— 231, — 17: han havde] = B; A: han, uden at mærke det, havde

— —, — 27: en underordnet] = B; A: en temmelig underordnet

— —, — 28: gode] = B; A: høie

— 232, — 10: hængt [Flaske] = B; A: hængt gennemsigtige
Flaske

— —, — 15-16: Drukkenskab. | Lidt Honning] = B; A: Drukkens-
skab, hvorum Bærten havde fortalt os meget; thi da denne først
saae sig in Salvo, gjorde han gierne sin forrige Hiertensven al
den Molest han kunde, for at behage og smigre sig ind hos os.
Han havde ogsaa med Fornoielse laant os Fødevarerne, da han
horte at de kun skulde bruges som Skuebrød i Tempelet fordum.

Lidt Honning

— 233, — 7-8: forskrækkeligt. | Men hans Eder] = B; A: for-
skrækkeligt. Han var virkelig i samme ubehagelige Tilstand, som
fordum Tantalus, Sisyphus og Danaiderne i Tartarus.

Men hans Eder

— 234, — 20: Taarekirtlerne] A: Taarekirtlerne (B mangler)

— 235, — 6: [lever] A: leve (B mangler)

— 239, — 8: da Fred] = B; A: da igien Fred

— —, — 11: ærgre mig] = B; A: ærgre og bedrøve mig

— 240, — 15: have Medlidenhed] = B; A: have inderlig Med-
lidenhed

— —, — 18-19: Handskemager. | Gen Dag] = B; A: Handske-
mager. Men det var altid Tvistens Uble; thi den jammerlige
Karl vilde gierne spille Uttheist, for at ærgre hende; hun derimod
havde arvet, om ikke andet, saa dog et fromt christeligt Sind
efter sin Stammefader, og kunde ikke udstaae Tivlerier og
Spotterier over hellige Religionsfager.

Gen Dag

— —, — 19-20: Klammeri. Striden var] = B; A: Klammeri.
Min Møster havde ganske aflagt sit sædvanlige Plegma, hun var
særdeles opbragt, og svor paa, at hvis Salvator ikke gif i sig
selv, saa vilde hun lade sig skille ved ham, fra Bord og Seng;
thi slige Gudsbespottelser kunde hun ikke taale, og man skulde
ikke i hendes Huus dandse, som Israelliterne, om Guldkalven.
Førend det skulde skee, vilde hun, som Moses Steentavlerne, slaae
alt det Porcellain og alle de Speile istykker, som der vare i Huset.
Jeg traadte just ind ad Døren, som Legen var bedst, og blev
valgt til Dommer i Sagen.

Tænk engang, Albert! hvilket Hedenskab, raabte hun mig
imøde. Han gjør Handsker til Menneffenes Fingre, men i
ingenting opdager han Guds Fingre. Dog, før han veed et

Ord deraf, vil den nok skrive ham et: *mene mene tekel upharsin* paa Sengevæggen. Han har lært sine Blasphemier og Papisterier i Paris af Hugonotterne, og nu har den lille pudrede Vindspiller ogsaa forført mig til et Blodbryllup mig sig selv.

Striden var

Side 240, Linie 27: umuligt. Jeg løb] = B; A: umuligt. Salvator spurgte, om han da ogsaa kunde være ond? Mosteren sagde: han kunde nok, naar han vilde, men han vilde ikke, thi han havde skabt alting i sit Billede. Handskemageren spurgte, om hun ogsaa troede at være skabt i Guds Billede? Mosteren raabte opbragt, at ethvert Christenmenneske levede i Gud, og lignede ham, for saavidt som han var god; men en Riding gjorde sig selv, ligesom Lucifer fordem, til en Satan, og maatte fortvivlet fare ned til Helvede. Jeg løb

— 241, — 5-6: Blikhielm. | Ustener for] = B; A: Blikhielm. Jeg vilde følge med, men Rudolf satte sig ivrig derimod. Jeg var først femten Aar, lignede, med mit jomfruelige Ansigt og min smukke Vært, endnu meer en Pige end en Soldat, og vilde taget mig latterlig ud i et Harnisk.

Nei, Albert! sagde han, alle skulle ikke lystre Kalveskindet; Bogen maa heller ikke kastes paa Hylden, og Religionen, hvorfor vor store Luther saa mægtig stred, maa beholde sine Talsmænd. Bliv du i det lutheriske Tyskland, og arbeid med Landen, vi andre ville imedens forsøge vor Lykke med Sværdet, hos Papisterne. Ikke heller er du, skiondt en indfødt Sæter, Hertugen saa personlig forpligtet, som jeg; thi mod mig har han været meer end Landsherre; han har viist sig som min Belgiorer, min Redningsmand, min Fader, da jeg var stædt i Nød.

Et Aar, nemlig, efterat vi vare komne til Eisenach, og medens Rudolf endnu imellem gik i Skole, var han, saa halv om halv, allerede sat i Lære hos sin Dugmager, for at vænnes til Haandværket. En Usten faldt, da han læste i Bærkstedet ved Lys, sov han ind. Da han vaagne, var Lyset faldet om og havde brændt et dybt Hul i et stort Stykke fiint, sammenrullet Klæde, der laa paa Bordet. Min Broder var utrokelig, det var ham umuligt at betale Skaden af sin egen Lomme. Han gik i sin Angst ud i Skoven, og tilbragte Natten der, med at streife urolig omkring. Da Solen brød frem skælvede han, fordi den snart vilde opdage den Ulykke, han havde gjort, naar Mesteren traadte ind i Bærkstedet. Den stakkels Dreng satte sig hen ved den klare Bæk, omgivet af tykt Krat, vilde vaske sine forgrædte Dine i det friske Vand, og blandede endnu altid de salte Taarer med Bølgerne, medens han uafslædig gientog: Ak det store Hul! Ak det fine Klæde! Ak den strenge Mester! Ak min stakkels Moder! Ak den sovnige Moster! Vil hun vel forbarme sig over mig, siden jeg er sovet ind, ligesom hun?

Fordybet i disse Betragtninger, havde han ikke mærket en stor, kraftig Jæger, der stod forundret for ham, eventyrlig klædt, med høi lodden Hue, tyk, stor Knebelbart, og en Bøsse paa Skulderen. Jægeren havde et ædelt, dristigt Ansigt, og noget i sin Mine, der ligesom hævede ham over andre Mennesker. Rudolf blev forfærdet, hans Mod var knækket. — Hvo er du, som jager saa tidlig her? raabte han den forunderlige Jæger imøde. — Jeg er et Menneske, som du, svarede Synet med rolig Stemme, og staaer her ganske alene for dig. Men jeg var eengang en fornem Herre, og Jagten gjorde mig saa stor Fornøielse, at jeg anraabte Himlen om at maatte jage saaledes til Døddedag. Min Bøn blev opfyldt, desværre; der er forløbet halvfemte-hundrede Aar, og jeg sætter endnu efter een og samme Hiort. Men hvem er du, stakkels Dreng? og hvad vil du sige med det store Hul, den gamle Møster, den strenge Mester og din stakkels Moder?

Rudolf, som ved dette Spørgsmaal atter kom til at tænke paa sin egen Tilstand, glemte reent al Frygt for den Fremmede, og fortalte ham vidt og bredt sin hele Ulykke. Det er slemt, sagde Jægeren: sort Klæde kan jeg ikke skaffe igien; det maatte da være grønt. Hullet kan jeg heller ikke stoppe. Men skulde Mesteren ikke lade sig formilde med Penge? — Ganske vist, svarede Rudolf, hvis jeg bare havde nogle. — Har du aldrig hørt tale om Ulfer, vedblev Jægeren, som stundum om Morgenene lade gode flittige Tjenestepiger finde blanke Solvskillinger i Bandspanden? Du lader til at være en skikkelig Dreng. Rigtignok sov du ind fra Lyset; gjør ikke det tiere! Dog, deri var den sildige Flid Skyld. Du læste, da allerede de andre laae paa deres grønne Dre. Saa salt da nu ikke meer min ferske Kilde, med dine Taarer. Sog paa Bækkens hvide Sand! Maaskee finder du ogsaa noget. — Med disse Ord forsvandt Jægeren bag Træerne.

Den studsende Rudolf begyndte strax at søge, og en heel Hob skionne blanke Solvdalere smilede ham imøde, fra den hvide Sandbund, hvorover Diamantbolgerne tillokkende rislede.

Rudolf vidste slet ikke, hvad han skulde tænke herom. Midlertid samlede han Pengene op, der beløbe sig til en langt større Sum, end Klædet var værd. Da han nu var bleven riig, havde han faaet Mod igien; gik til Mesteren, og fortalte ham alt. Neppe havde han beskrevet ham Jægeren, før Dugmageren raabte: Hvem kan det have været andre, end vor naadigste Herre, Hertug Ernst Johan, i egen hoi Person? — Formodningen blev til Visshed, da Hertugen, nogle Dage derefter, reed giennem Gaden, Huset forbi. Han kiendte Rudolf igien, der stod i Døren, bukkede og skræbede alt hvad han kunde. Hertugen smilede venligt, men truede med Fingeren, og lagde den paa Munden.

Kort derpaa reiste Ernst Johan bort, og Rudolf saae ham ikke i mange Aar. Men hin Begivenhed havde giort et dybt Indtryk paa min Broder, og hans Taknemmelighed folte sig ligesaa forpligtet som tilbøielig, til at staae den gode Landsfader bi, med Liv og Blod.

Ufstenen før

- Side 244, Linie 1: en Vise." Derpaa skrev] = B; A: en Vise.
 Vel er jeg ingen Poet, men for et Hierte, fuldt af oprigtig
 Følelse, lykkes vel undertiden et lille Vers. Du har giort mig
 blod, jeg maa giøre dig munter. Derpaa skrev
- —, — 7: kan dog] = B; A: dog kan
- 246, — 32: jeg, „nu] = B; A: jeg grædende: nu
- 247, — 9-10: Lykke. Bestandig] = B; A: Lykke. Mindet
 derom blev dem til en fir Idee. Bestandig
- —, — 24: jeg, medens] = B; A: jeg hulkende, medens
- 248, — 19: opbragt, men] = B; A: opbragt paa den lille
 Ræfel, men
- —, — 31: alt] A og B: al
- —, — —: Kost. Jeg under] = B; A: Kost, og den var
 mig en Udmygelse. Jeg under
- 249, — 1-2: ved Giftermaal med et gammelt Fruentimmer har
 skilt] = B; A: ved Eders Giftermaal med et gammelt Fruen-
 timmer, egenlystigt og lumpent har skilt
- —, — 5-6: Eisenach!" | Jeg forlod] = B; A: Eisenach.
 Hvis ikke, kunde min kære Dufel udsætte sig for, at hans Ang
 blev banket ligesaa blaa, som han ofte pryglede min Mosters.
 Thi nu, seer J, er der intet meer i Veien; og J veed, naar
 Barnet er dødt, saa er Gadderfabet ude.
- Jeg forlod
- —, — 7-8: givet ham det glatte Lag. | Da jeg havde] = B; A:
 givet den jammerlige Karl det glatte Lag. J to Aar taug jeg,
 af Ugtelse for min Mosters Mand, skiondt jeg stedse havde hans
 Lumpenheder for Dine. J begribe, hvor godt denne Expectoration
 maatte giøre mig. Jeg troer, jeg var bleven syg, dersom jeg
 ikke havde skældt den lille Skurk dygtig ud. Ikke blot Legemet,
 ogsaa Siælen trænger imellem til slige Udtømmelser, for at
 komme sig igien.
- Da jeg havde
- —, — 12: et godt] = B; A: et meget godt
- —, — 13-14: Menneffe. | Man skulde troet, at] = B; A:
 Menneffe, som J siden ville saae at høre.
- Man skulde jo troe, at
- —, — 19: da langsomt] = B; A: da, *par nobile fratrum*,
 langsomt
- 250, — 5: Man kunde sammenligne] = B; A: Jeg kunde være
 fristet til at sammenligne

Side 250, Linie 6-7: Martsdage, som uventede henrykke os] = B; A: Martsdage, denne nydige *Prima vera*, som uventet henrykker os
 — —, — 13-14: Storm og Hagl. | Otte Dage] = B; A: Storm, Hagel og Nattefrost. En eneste saadan farlig Nat er da ofte i Stand til at tilintetgjøre alle Gaabets blomstrende Knupper, der skiode frem i Marts. Saa komme Ormene og Oldenborrerne, fortære Blomster og Blade; og de Skud kunne prise sig lykkelige, som gaae det altsammen igiennem, og i Sommertiden modnes til Frugt.

"Jeg vilde ønske, — siger en gammel Hyrde, i den engelske Poet Shakespears Vintereventyr, — at der ingen Alder var mellem de ti og de treogthve Aar, eller at Ungdommen saalænge sov paa sit grønne Dre; thi den gjør ikke andet i den Tid, end svæve ud, gjøre Nar af gamle Folk, rove og flaaes."

Troer ikke, Born, at jeg istemmer et Titanie, ved at tænke tilbage paa mine egne Ungdomshuder. Jeg er endda sluppen temmelig heelskindet gennem dette Ungdoms-Rattegat, fuldt af farlige Grunde, ud i Manddommens atlantiske Hav. Men det maa jeg ansee for en barmhiertig Styrelse af Himlen; thi hvor let kunde ikke et stakkels fader- og moderlost Barn, stødt ud i den vide Verden, uden Erfaringer, uden Veileder, have lidt Skibbrud?

Otte Dage

- —, — 16-17: Lommen; de til] = B; A: Lommen. Thi de ti
- —, — 24: forunderlige Menneffe] = B; A: forunderlige, sindrige, phantastiske Menneffe
- —, — 25: mager; Alting] = B; A: maver; især havde han tynde Been. Men alting
- —, — 28: funklede.] = B; A: funklede altid.
- 251, — 5: bruste han op. Skiondt han ikke gjorde] = B; A: bruste han op, og anfaldt dem strax med sin vittige Gaan og Spot. Naar Hidsigheden var forbi, var han ofte blod som et Barn, blev rort, og gjorde alting godt igjen, uden dog at gaae sin Selvfolelse og Værdighed for nær. Skiondt han sielden læste Digte, og egentlig ikke gjorde
- —, — 6: øve den, var dog] = B; A: øve den, og han var for godt et Hoved til at affpise sin Forsængelighed med maadelige Fostre, var dog
- —, — 9-10: strax udtrykke] = B; A: strax klart og tydeligt udtrykke
- —, — 12-14: Champagneskum, der øjeblikligt bruser, og vil nydes strax. | „Brodre!" sagde] = B; A: Champagnereskum, der øjeblikligt bruser, og vil nydes strax. Selv stolt af sine personlige Fortrin, hadede han, fast til Maseri, alt tomt Fornemt, som vilde bryste sig uden egen Fortieneste. Han holdt af det gamle Riddervæsen, men agtede ikke sin Tids Udel. Om de gamle Hansfestæders dygtige, vakre Borgere, havde han meget at fortælle;

men sin Tids Borgere skjeldte han næsten alle ud for Drer og Philistere. Han gad gjerne mere sig, havde mange Kiærligheds-historier og gjorde Lykke overalt, fordi han var elskværdig, let-sindig og dristig. Forfore gjorde han aldrig; kom der ham der-imod en Deilighed imøde, gjorde han sig ingen Samvittighed af at benytte Leiligheden. Dog var han ikke egentlig udsvævende. Han drak gjerne og hyppig saamegen Viin, at han blev begejstret, men han var aldrig beskiænknet. Han spillede gjerne Kort og Tærninger og vant ofte. Men med sine Venner spillede han ikke; og naar Lykken forlod ham, eller naar han havde noget andet i Hovedet, kunde han gaae hele Maaneder, uden at tage Kort eller Tærninger i Haand. Han var en ærlig Ven, og deelte den sidste Skærv med sine Staldbrodre. Han var stolt af deres Fortieneste, opmærksom paa deres Fortrin og roste dem tit, naar de ikke hørte det. Han var en dygtig Latiner, og brugte Raarden saa godt som Tungen. Havde han Penge, var der ham intet for kostbart, naar han var fattig, var det Sletteste ham godt nok. Var det vel et Under, om flere Ungersvænde i min Alder og Stilling betragtede ham som en Halvgud, foiede sig ganske efter ham, og adlode ham blindt?

Brodre! sagde

Side 251, Linie 15: fyrige, endnu] = B; A: fyrige, Inserode, endnu

— —, — 16-17: omtumlende Liv. Saaledes] = B; A: omtumlende Liv, der uafslædelig skaffer nye Eventyr, og hvorved hver Dag bliver et morsomt Kapitel i vor Erfarings Bog. Saaledes

— —, — 18-19: levet fra de ældste til vore Tider. Hvilket Gaudium] = B; A: levet; og det var kun Nøden, da Slægterne formerede sig for stærkt, der tvang Mændene til at forlade den fri Natur, som de kaldte Paradis, til at pleie Marken som Drer, til at sye Klæder og Skoe som Skræddere, og til at bygge sig Geller og Huse, som Gedehamse, Bier og Bævere. Derfor føler ogsaa enhver dygtig Bursch Driften i sig, at tilbagebringe hint naturlige Forhold, idetmindste i sin Kreds, for ei at forgaae i Philisteriet. Og saa ville vi da gjerne tilbagefalde os nogle af Oldtidens Helte i vort Minde: som nu Nimrod, der var en dygtig Jæger for Gud; som Herkules, der uden Banskælighed udførte de ti skionne Bedrifter. Hvilket Gaudium

— —, — 24-25: Videnskab, en Philister. Argonauterne seilede til Colchis, Hællenerne til Troja. Den forblindede] = B; A: Videnskab, den største Philister, der har levet paa Guds grønne Jord, og fortiente at hans smukke Kone Aspasia, der dog var æltet af en ganske anderledes Deig, satte ham Horn i Panden. Men først maae vi endnu beundre Argonauterne, der seilede til Kolchis; Hællenerne som indskibede sig til Troja. Thi om end den forblindede

- Side 251, Linie 27-28: Skind; men de betiente sig af dette Skalkeskiul, for at kaste de Svage] = B; A: Skind, saa ere vi Indviede dog flogede nok til at indsee, at de kun betiente sig af dette Skalkeskiul, for at kaste de Dumme og Svage
- —, — 31: været, at leve med Romulus, Remus, og at danne] = B; A: været os, at leve med Romulus, Remus, og al den dygtige Johan Hagel, og at danne
- 252, — 7: Borneertheden. Men] = B; A: Borneertheden, for at opdrage dem til Philistere; som de da ogsaa siden bleve. Men
- —, — 10: Det var engang Eventyrere i stor Stiil. Siden efter] = B; A: Det var dog engang Eventyrere i stor Stiil, som gave de urbaniseerte Stympere nok at bestille. Siden efter
- —, — 12: noget igien. Men saa kom] = B; A: noget igien. Præsternes Hykleri kunde i Begyndelsen ikke ret trives med Bedrifterne. Heltmodet udartede til det Skabte Grumhed. Den krasse Bursch Attila beed omkring, som en gal Hund. Den allerchristeligste Clodvig og hans Efterfølgere Merovingerne vare det infameste Lumpenpak der har existeret i Verden. Men saa kom
- —, — 13: Mores. Et] = B; A: Mores igien. Et
- —, — 18-20: Skæg. Siden den Tid har desværre Philisteriet udbredt sig. Men vor Herre sørger dog for Sine. Nu ere vi Protestanter.] = B; A: Skæg. Det var altsammen atter kun et Fif, seer J, som før med Skindet og med Helena: en Skingrund, der skulde foranstalte lystige Eventyr. Siden den Tid har desværre Philisteriet udbredt sig, som en smitsom Enge, fra et stillestaende stinkende Vand, og anrettet værre Ddelæggelser end Pesten. Men vor Herre sørger dog altid for Sine, og mager det bestandig saaledes, at den herkuliske eventyrlige Samsou igien affvier de jordrodende Philistere Sæden, med deres egne Nævesvands, og indflaer dem Grodskallen med deres egne Afenskæfter. Nu ere vi, Gud skee Lov, Protestanter.
- —, — 23-24: om de vide det! De søge] = B; A: om de vide det. Og de ville ikke vide det. De bryde dem lidet om, hvad der er catholisk eller luthersk. Det er som før med Guelfer og Ghibelliner i Italien, som med den røde og hvide Rose i England. De søge
- —. 26-27: mod hinanden." | Her tomte] = B; A: mod hinanden, uden at quæles og forfule i det eensformige Philisterie. Her tomte
- —, — 30: Anfører. Soldaterne] = B; A: Anfører. Han vilde miskiende den ædle vagabundiske Drift i os, kalde den Desertion, og straffe den med Galgen, hvis han kunde. Desuden har man i den senere Tid fordærvet Krigen, og gjort den altfor regelmæssig, monoton, ordentlig. Soldaterne

- Side 252, Linie 32: Helt. Nei, levede] = B; A: Helt; og paa den Maade vorde de bedste Generaler ogsaa snart Philistere, der kunne hamle op med hvilken Spidsborger det skal være. Nei levede
- —, — —, til Side 253, Linie 1: Lider, saa vilde vi] = B; A: Lider, da vilde jeg foreslaae, at vi kjoebte os Hjelme, Spyd, Sværd, Harnisser, gode Heste, for vore Penge; og saa vilde vi
- 253, — 6-7: til Hielp. Dg Rovere ville vi ikke være, skiondt denne romantiske] = B; A: til Hielp. Nu kan en Krigshær skiænde, brænde, røve og myrde saameget den vil. Det finder man billigt, og skatter dog Tiden, som er gaaet frem i Cultur og Oplysning. — Men Rovere ville vi ikke være; skiondt denne Levemaade, denne romantiske
- —, — 8: Tillokkende. Men] = B; A: Tillokkende for en ungdommelig Siæl. Men
- —, — 9-10: Ricerlighed til Eventyr, ikke for] = B; A: Ricerlighed til Naturen, til Eventyr; de kæmpe ikke for
- —, — 12-14: Bevæggrunde! | Men jeg veed en Udvei," vedblev han, "hvorved vi kunne vorde] = B; A: Bevæggrunde. Hvad rager det mig, om Folk bløder og døer deraf? For mig maatte de gierne leve op igien, som Odins Helte i Balhalla, som Fluere om Foraaret i Vinduerne, for at man kunde have den Spas om igien.
- Men jeg veed en Udvei, — vedblev han, da vi alle havde tilnikket ham vort Bifald; — jeg veed et mageligt, fortræffeligt Middel, hvorved vi hurtig og let kunne sætte os ind i enhver Tilstand, uden at fortsætte Tingen længer, end vi selv have lyst; hvorved vi kunne vorde
- —, — 19-20: for Banden." | Seifart havde] = B; A: for Banden. Saaledes drage vi omkring, nyde Livet, betragte Naturen, beseede store Stæder, studere Menneffene, fortære Penge, drikke Biin, spise Steg, holde af Fruentimmerne, elskes igien. Dg naar vi ere fiede af det altsammen, holde vi op! —
- Seifart havde
- —, — 25-26: Negromanter. Endnu betragte] = B (som dog har Negromanter for Negromanter); A: Negromanter. Dg kunne vi gierne bilde de smukke Røner ind, at vi have været i Venusbierget, og ere blevne Mestere der, i de syv frie Kunster: *Magistri septem artium liberalium*; thi det indgyder Agtelse; og paa Agtelsen følger Hengivenhed. Hænder det sig stundum, at vi kommer i Munkelandene, saa ville vi ikke strax giøre Optøger, som Reformatorer eller Missionærer; thi dertil ere vi for faae. Endnu betragte
- 254, — 7-8: Til der ei var meer af Saften." | Nu droge vi] = B; A:

Til der ei var meer af Saften.

Kære Seifart, svarede jeg, jeg drager gierne med dig, og

gior alle lystige Streger med, naar der intet Dandskabs- eller Læstefuldt er med i Spillet. Men i Bavedømmet gaaer jeg ikke med, og ei engang for Spas drikker jeg Munkenes Skaal. Jeg veed, det vilde ikke behage den store Luther, fra hvem jeg stammer. Og kan jeg endnu ikke for Hvor træde i hans Fodspor, vil jeg dog i det mindste, selv ikke for Spog, gaae paa gale Veie.

Seifart rynkede Panden noget, og svarede fornem: Du taler altid saa meget om din store Stamfader, min Kiære! Det er en godslidende Svaghed af dig, som du skulde lægge af. — Intet Menneske, raabte jeg hidsig, skal forbyde mig det. Vel stammer jeg ikke ned fra ham i lige Linie, kun i en Sidelinie; dog skulde jeg troe, jeg har ligesaamegen Ret til at kalde ham Hovedet for min Slægt, som mange Adelige, der betragte en udmærket Frænde som Kronen for deres Hæt. Og jeg finder mig ogsaa berettiget til at føre hans Baaben, Rosen, i mit Signet. Det har allerede mine Forsædre gjort; og den store Melancton har selv sagt om vor Slægt: *Vetus familia est, et late propagata.* (Familien er gammel og vidtudbredt).

Nu vel, svarede Seifart roligere, da han mærkede at jeg saa heftig forsvarede mine Rettigheder: jeg vil ikke knække din Rose, dette Sindbilled paa Glæde, stille Lidelse, Blufærd, Sædelighed, Ekionhed og Forgængelighed. Men glem heller ikke, Albert! at Rosen er Taushedens Billed, og vær ikke for høiroftet med dine Fortrin. Her i vor Kreds gielder ingen Adel, hverken verdslig eller geistlig. Dig elske vi, saa længe du er elskværdig. Og det har du jo ellers altid været — tilfoiede han smigrende — og vil vist ogsaa fremdeles være det.

Jeg var allerede god igien, og han vedblev: Jeg synger med Propertius:

*Me juvat et multo mentem vincere Lyæo
Et caput in verna semper habere rosa*).*

Vi ville, efter gammel Sædvane, hænge din Rose op over Episebordet, til Tegn paa, at hvad der tales mellem os Venner, skal holdes hemmeligt, og ikke regnes saa noie. Saaledes skeer da alting *sub rosa*. Men det er vel, vedblev han leende, at der ingen *Chevalier de Guise* er imellem os; thi han kunde aldrig see en Rose, uden at falde i Usmagt; og hvor affæneligt vilde ikke din borgerlige, fiætterske Baabenrose have stukket ham i Næsen.

Nu droge vi

*) Mig glæder det at lade Bachus begeistre min Siæl, og altid at snoe Foraarsrosen om min Tinding.

Side 254, Linie 9-12: Egne, og morede os; men da der begyndte at blive Ebbe i Bungen, sagde han: „Nu, Born! maae vi arbejde.“ | Temmelig trætte] = B; A: Egne, og saalænge vi havde Penge i Kommen, lode vi Fiolen sørge, og bare os ad som store Mata-

dorer, det vil sige: reiste, morede os, spiste, drak og sov. Men da der begyndte at blive Ebbe i Pungen, (thi, som Apostlerne fordom, havde vi fælleds Kasse) sagde Seifart: Nu Børn, maae vi arbeide og spille Comodie, at vor Vandring ikke skal blive en Tragodie. Men vi behove just ikke altid at agere paa Bræderne. Hele Verden er et Theater, og Farcen med Harlekin bliver opført overalt, som et Yndlingsstykke.

Temmelig trætte

Side 254, Linie 13-14: Aprilaften forbi en Ridderborg paa Thüringer-fielde. Vor Veiviser] = B; A: Aprilaften, efterat det havde regnet dngtig et Par Dage i Forveien, og nu Mark og Skov stode i grøn Blomstren, forbi en Ridderborg paa Thüringer-fielde, for at begive os til Nabokjøbstæden. Vor Veiviser

— 255, — 6-7: Knaufdegens Viin." | Nu maa man] = B; A: Knaufdegens herlige Viin. Thi Landvinen her i Saren er altfor jammerlig; og kunde man end faae bedre Viin for Penge, saa havde vi ingen.

Nu maa man

— —, — 9: og et taabeligt Ansigt. Vi brugte] = B; A: og et fiollet Ansigt. Men Karlen var ikke saa dum, som han løb Uvet om til. Vi brugte

— —, — 13: vore Efterspil] = B; A: vore latterlige Efterspil

— —, — 16: Skifer] A og B: Skiffer

— —, — 17: hvorpaa] = B; A: hvori

— —, — 18-19: baglænds gaaende Sønner, kunstigt var] = B; A: bagelænds gaaende Sønner, meget kunstig var

— —, — 20: Veiviser Drikkepenge, han var] = B; A: Veiviser gode Drikkepenge, uagtet Ebben i vor Pung; han var

— —, — 23: Herre. Men her] = B; A: Herre, som i sin Ungdom har været med i mange Feider. Men her

— —, — 24: jer paa hans Uerlighed. Under] = B; A: Jer for meget paa hans Uerlighed; her er alting Diensforblindelse. Under

— —, — 26: sure] = B; A: maadelige

— 256, — 4-5: Videnskab, saaledes] = B; A: Videnskabs skionne Kunst, saaledes

— —, — 8-10: Seifart bandt min Tunge. I det han vendte sig til Barthel, spurgte han ham smilende: „Naa, Barthel!] = B; A: Seifart, der blev ledsaget af et spodsk Emil, og et neppe mærkeligt Skuldertræk, bandt min Tunge; og den gamle Ridder vedblev: Min Fader var en meget fortrolig Ven, — hvad siger jeg, en meget ærbødigt Diener af den vakkre Kaspar von Trunsberg, der just havde Vagt i Rigsforsamlingen, da Luther blev kaldet til Worms. Min Fader stod ved Siden af Trunsberg, dengang han klappede Luther paa Skulderen, og sagde: Munkelil, Munkelil, du gaaer nu en Gang, som jeg og mangen Høvding

ei har vandret, i de farligste Krige. Gøst du paa rette Bei, og est du vis i din Sag, saa gøst frem i Herrens Navn. Han vil ikke forlade dig.

Ja, min ærlige Herre! svarede Seifart hurtig, (han frygtede bestandig endnu for, at jeg skulde rykke ud med mit Slægtregister), fra Arilds Tid have jo Adel og Geistlighed holdt sammen. Tapperhed og Bedrift maae forene sig med Forstand, Kundskab om Tingen, Dyd og Gudsfrøgt. Skeer det ikke meer, saa udarter Heltemodet let til Grumhed, og Biisdommen til Trædsfkhed.

Det kalder jeg vel talt, raabte den gamle Ridder: dog er den ærlige Borgerstand heller ikke at foragte. Den, svarede Seifart, har egentlig begyndt Reformationen; thi den udsprang af Borgerstandens Skiod. De lutherske Geistlige udgiore ikke længer nogen særskilt Stand, de bære nu de frie Rigsstæders hæderlige Borgerkiortel, ligesom Byens Borgemestere og øvrige Embedsmænd. De ere Borgere. Med Tiden ville ogsaa Ridderne vorde det. Saaledes triner det gode gamle Ord: *Cives* atter ind i sine Rettigheder, som betyder enhver fri Mand i Staten, der har en Eiendom, et Embede, eller driver en ædel Haandtering; og ingen *Servus* er, ingen Daglonner, Dpvarter, eller Arbeider, der maa opoffre sin Personlighed for at tiene en Anden.

Driv mig kun ikke Reformationen altfor vidt, sagde den gamle Ridder, rystende paa Hovedet. Man nedriver let i et Dieblif, hvad Aarhundreder have opbygget; men der hører Aarhundreder til at bygge Noget paa ny. Fremtiden maa ogsaa have endeel at bestille, sagde Seifart. — Dg idet han dermed afbrød den alvorlige Samtale, vendte han sig til Barthel, og spurgte ham smilende: Naa, Mester Barthel!

Side 256, Linie 17-18: være bange for Giengangere; men] = B; A: være saa bange for en Gienganger, som et Fruentimmer for en Udderkop, og som Kat for Sennop. Men

— —, — 31-32: med Biinsfade i Rækker til begge Sider. Han havde to] = B; A: med store Biinsfade, i Rækker til begge Sider. Solen skinnede giennem Biergkloften, han talte over de atten Biinsfade, og hvert af dem lod til at holde et halvhundrede Ankere. Paa de fleste manglede hverken Tap eller Hane; og da han var næsviis nok til at dreie Hanen om paa een af Tønderne, saae han med Forundring en Biin flyde ud af Tuden, saa kostelig som Olie. Han havde to

— 257, — 1-3: fortræffelig; men dog kunde Intet i Verden formaae ham til at vove den Spog endnu en Gang. Længe efter har man fundet] = B; A: fortræffelig, og hvo som smagte den, roste den særdeles. Men med al det kunde intet i Verden formaae Christoffer Baggeber, til at prøve den Spog endnu engang. Længe efter har man endelig fundet

Side 257, Linie 6-8: i Stuen." | „Har han da seet Spøgelsler?" spurgte Barthel. — „Formodentlig," svarede Ridderen. „Man siger] = B (som dog har Formodenlig for Formodentlig); A: i Stuen. Men ingen Bovehals har siden understaaet sig et slikt Eventyr.

Har han da seet, Spøgelsler? spurgte Barthel andægtig. — Formodentlig, svarede Ridderen, er der modt ham saadan noget Diævelskab; thi han var saa bleg som et Liig, og skælvede over sit hele Legem, som et Espelov. Man siger

— —, — 10-13: rigtig være død derefter." — „Jeg kunde selv have stor Lyst", sagde Barthel, „til at prøve den Balsfart." | Den gamle] = B; A: rigtig været død efter det. — Hvorlænge kan vel det nu være siden? spurgte Barthel. — Et hundrede Mars Tid, svarede Ridderen. — Saa er det intet Under at han er død efter det, sagde Barthel. Jeg kunde selv have stor Lyst til at prøve den Balsfart.

Det tænkte jeg nok, hviskede Seifart den gamle Knausdegen i Dret: thi denne Karl er den største Dranker i Christenheden. Man har engang prøvet at sætte ham en Kulle med hundrede blanke Solvdalere ved Siden af et Glas Brændevin, og lukket ham inde med begge dele en Times Tid. Havde han i den Tid ikke drukket Brændevinen, saa skulde Pengene tilhørt ham. Men det var ham en Umulighed. Man fandt Glasfæt tomt, og han fandt sig i at miste de hundrede Daler; skiont det er en fattig Diævel, der hverken har at bide eller at brænde.

Den gamle

— —, — 15: Lykkerten. Seifart lod] = B; A: Lykkerten, og det skulde ikke komme an paa et Under Viin af Kielderen, hvis det kunde lykkes. Seifart lod

— —, — 15-16: gjorde Complimenter] = B; A: gjorde Ridderen mange Complimenter

— —, — 16-18: Sag med Ridderen. | Den gamle Herre sendte] = B; A: Sag med ham. Vi andre bleve snart deelagtige i Hemmeligheden, og Spogen begyndte.

Den gamle Ridder sendte

— —, — 20: forsinke. Os andre] = B; A: forsinke, med en lang Underviisning om, hvordan han skulde bære sig ad; saa blev han fort til Klippefjelderens ad en Omvei. Os andre

— —, — 21: vi Lyk] = B; A: vi nogle brændende Lyk

— —, — 23-24: krybe i sorte Overtræk. Neppe vare vi færdige, saa kom] = B; A: krybe ind i sorte Overtræk, og tage spidse Læderhuer paa Hovedet. Neppe vare vi færdige dermed, saa kom

— —, — 29: Rolle godt. „Her staaer] = B; A: Rolle godt. — Hvad har jeg gjort? sukede han forsagt: for at faae en Drik god Viin, forskiertsjer jeg maaskee min timelige og evige Lykke. Jeg vil skrifte. Forst drikke, saa skrifte; saa har det vel

ingen Nød. Himlen vil forbarme sig over en tørstig Synder, der i forveien angret sin Synd, inden han har bedrevet den. Naar man har spist feed Mad, maa man drikke en Snaps; naar man har stiaalen gammel Rhinskvinn, maa man tilstaae sin Synd i sit eget Hierte, love Bod og Bedring, saa jøvner det sig igien. — Og hvem siger desuden, at jeg sticler? Vinen har ligget her over i hundrede Aar, og ingen drikker den. Vel sandt, Rhinskvinnen vinder ved den lange Hvile. Men man kan giøre for meget af en Ting. Til sidst maa det dog have Ende, hvad hjælper ellers Alderdommen? Kunde jeg bare læse! For at synde ret, maa man være studeret. Her staaer

Side 257, Linie 31, til Side 258, Linie 1: læse. Hvad gjør jeg nu? Maafee tapper jeg af den urette Tonde." | „Tap] = B; A: læse, og jeg er ikke kommen vidt nok i den ædle Dechiffreerkunst, til at kiende disse Bogstaver ret. Hvad gjør jeg nu? Maafee tapper jeg af den gale Tonde; og jeg vilde saa usigelig gjerne tappe af den bedste.

„Tap

- 258, — 4-5: Lygten; men pludselig, som om der gif ham et Lys op, gjorde han et dybt] = B; A: Logten. Det Drehoed, som jeg lægger min Haand paa, sagde han, og fløede sig bag Dret. Men pludselig, som om der gif ham et Lys op, lagde han Haanden igien paa den nærmeste Tonde, gjorde et dybt
- —, — 6-8: Gienganger! Jeg mærker, I mener mig det ærligt." | Nu havde] = B; A: Gienganger! Nu mærker jeg, I mener mig det ærligt. I har selv tilladt mig at tappe; saa tapper jeg da med al Tapperhed fort i mit lovlige Kald, gjør hvad Ret er, og giver Ganden en god Dag.

Nu havde

- —, — 10: om, og] = B; A: om igien, og
- —, — 11: Kilde] = B; A: Viinkilde
- —, — 14: til at] = B; A: til i al Magelighed at
- —, — 23: Hocuspocus] = B; A: Hokuspokus
- —, — 25: udgive. — Hvor lang Tid, Broder] = B; A: udgive. I det høieste vil Kielderfulden ryste ham Kallundet lidt. Haarene reise sig desuden altid paa hans Hoved, som paa et Læs Ho. — Hvor lang Tid, min Broder
- —, — 31: ham Døden i] = B; A: ham sin Død i
- —, — 32: bedste Slags." | „Åk, gode Gud!"] = B; A: bedste Slags. — Hvor længe — vedblev Seifart — vil da endnu denne selvbevægelige Madspand, denne *vis mortua*, fylde sine Lunger med Luft, sin Mave med Ude, og sin Hierne med Dunster? — Jeg har beregnet hans Nativitet, — svarede jeg, pegende med Griffelen paa Tavlen, og finder at han vil faae et lunarisk Endeligt. — Lunarisk! sukfede Barthel, og fløede sig atter bag Dret; (han havde staaet meget andægtig med foldede Hænder,

og hør sin Dom). Alle gode Mander, hvad er nu lunarisk? — Han vil, vedblev jeg gravitetisk, ligesom Maanen tage periodisk til og af. — Ak Herregud, sukkede Barthel, har jeg endnu kun en Maaned at leve i? — Tael tydeligere, raabte Seifart, at den Dogmer kan forstaae hvad du siger. Hans egentlige Jeg, — vedblev jeg — hans Skiodebarn, (jeg kalder hans Mave saa, fordi han altid sidder med den paa Skiodet), er som du veed, ikke Maanen ulig i Rundhed, Størrelse og Gustenhed. Som Ungling paa sytten Aar, da han endnu havde sin Ufkyld, var han rank som en Jomfru; siden har han daglig været frugt-sommelig med Tid og Tælle; indtil nu, da han for faae Dage siden fyldte sit halvtredstindstyvende Aar. Som nu hans Omfang behøvede sirogtredive Aar, for at culminere, vil han behøve en lige saa lang Tid, før hans Krop atter indtræder i den forrige Skionhedslinie. Og saaledes vil da denne Karl, med Fleskekringlen om Livet, og Blyringene om Dinene, der ogsaa gierne af Graadighed aad sine egne Børn, hvis han havde nogle, behøve endnu længer Tid, end Planeten Saturnus, for at fuldende sin Glipse, fra Kroen til Beenhuset. — Ak, gode Gud,

Side 259, Linie 3: og Giengangere] = B; A: og nedladende Giengangere

- —, — 4: Skiebne] = B; A: Skam
- —, — 10-11: vil nok forbarme] = B; A: vil forbarme
- —, — 14: han gaae, men] = B; A: han absenterer sig, men
- —, — 19-20: spise hos] = B; A: spise til Middag hos
- —, — 21: traf Barthel] = B; A: traf vor Barthel
- —, — 28, til Side 270, Linie 1: Ridderborg! | Man bragte] = B; A: Ridderborg. Rigtignok var Belliggenheden her ikke saa skion som paa Wartburg; men saa havde dette Sted igien Nyhedens Ynde, og det var mig ikke blot tilladt at bestige de fornemme Trapper, for at snige mig op i et lille Kammer i øverste Stokværk. Her havde Ridderen selv indbudet mig til Gæst.

Man bragte

- 260, — 4: Herre] = B; A: Helt
- —, — 6-7: at skrive. | Han hilste] = B; A: at skrive; men da Haandtaget paa Sværdet var dannet som et Kors, bekræftede han ved dette Jndsegl, med Haand og Vaaben, at han ærlig vilde holde, hvad han havde lovet i Brevet.

Han hilste

- —, — 17-18: Hovedet. I ere Studenter] = B; A: Hovedet. Mener du, jeg skærer Eder alle over een Kam? Det er ikke min Mening. Men Herre Gud, vi ere alle Mennekter, og jeg kan saa godt lide denne Barthel. Dog, det forstaaer sig, I ere Studenter

- Side 260, Linie 22: Ridder!" — „Herr] = B; A: Ridder! Det er ellers et ungt Blod med fortræffelige Egenskaber. — Herr
- —, — 24: Kioleærmet, „endnu] = B; A: Kioleærmet hen i en Krog af Værelset; endnu
- 261, — 17: ham paa Klingen med] = B; A: gif ham ind paa Livet, med
- —, — 23-24: dækket Bord." | Derpaa førte den gamle Herre os omkring. Vi maatte] = B; A: dækket Bord; og siden ville vi drikke et Glas sammen, af den forherede Kiolderviin, der skal smage endnu bedre, end den, Barthel i Aftes tappede i sin Spand.
- Derpaa førte den gamle Herre os omkring. Vi besteg Borgtaarnene og skuede langt ud over Skov og Dal. Nede paa Landeveien stod en stor Rolandstøtte; herfra saae den ud som en lille Steen. v. Knaufdegen stirrede mørk ned paa den, og blev blodrød i Ansigtet, knyttede sin Haand og greb uvilkaarligt efter Sværdet. — Hvad tænker I paa, strænge Herre? spurgte Seifart; det lader som om en ubehagelig Følelse havde forstemt Eder. — Jeg vilde ønske, svarede den gamle Ridder, at jeg kunde vælte hin fordomte Steen ned til Helvede. Men den staaer paa en Fælle, som tilhører Byens Borgere, og de ville ikke af med det gamle Mindesmærke. Fordomte Mærke! Skændsel for Saren! Fordomte store Carl, som var lille nok til at lade 4,500 sarriske Helte bløde for Boddeløren. Dog, han var jo forresten ærlig og brav! Og om det saa er Solen, saa har den sine Pletter. Vore kraftige Forfædre gjorde ham det for broget; han var vandt til at blive lettere færdig med de øvrige tyske Stammer; derfor forløb han sig her af Svaghed. Gud tilgive ham da denne Skurkestreg, i Betragtning af hans øvrige store Dyder. Kom, Born! — Vi maatte
- —, — 25-26: med ham. Derpaa] = B; A: med ham. Vare vi faldne ned i Afsgrunden derfra, havde vi ingen Middagsmad behovet, hverken idag eller siden. Derpaa
- 262, — 4: Iystede. Vi valgte] = B; A: Iystede. Skiondt nu de urimeligste Figurer havde moret os meest, valgte vi dog, da det kom til Stykket, nogle
- —, — 15: først ret] = B; A: ret først
- —, — 18: Utselorer] = B; A: Utselører
- —, — 23: om flet] = B; A: om der flet
- —, — 27: Paulis] A og B: Pauli (smlg. Side 314, Linie 23)
- —, — 29: var rørende] = B; A: var ordentlig rørende
- 263, — 5-6: i Haand?" — „I er maaskee bange for, Herr Ridder!" svarede han] = B; A: i Haand? — Rigtig nok, svarede Kapelnen, staaer der i Trancherebogen, at man, for at tranchere godt, for det første maa være af Udel, for det andet have Courage. Til at binde an med en Kapun har jeg dog

altid Courage nok. — Og med disse foragtelige Skabninger gidder dog selv ikke den frygtsomste Dvinde have noget at bestille, fordi de ere saa aldeles vaabenlose, sagde Ridderen. — Fruentimmerne, svarede Kapelanen, hade disse Dyr af Skindhge, fordi begge synge Discant. J er maaskee bange for Herr Ridder, vedblev han

Side 263, Linie 18-19: Laar." | Ridderen loe, fyldte vore Glas] = B; A: Laar.

Jacet ingens litore truncus — vedblev han, skienkede sit Glas fuldt — *auolsunque humeris caput, et sine nomine corpus*. Den uhyre Bul ligger paa Strandbredden, Hovedet slidt fra Kroppen og Legemet uden Navn.

Ridderen loe, og vi med; især fornøiede det os at høre den lærde Kapelan sammenligne sin vingestækkede Kapun paa Tallerkenen, med Virgils ihjelslagne Kong Priamus.

Ridderen fyldte vore Glas

- 264, — 3: Brangstruben. Seifart] = B; A: Brangstruben. Han hostede forfærdelig, blev først mørkerød, derpaa violblaa (ligesom rød Sobekaal), i det ladskede Ansigt, og behøvede lang Tid, for at faae Veiret igien. — Seifart
- —, — 14: godt nok. Kun maae] = B; A: godt nok. Det krydrer Samtalen, og giver Anledning til Bemærkninger og Indfald. Kun maa
- —, — 15-16: hinanden; thi da kunde] = B; A: hinanden; thi da bliver Diebliffet reent opslugt af Forgængenheden, og istedet for at more sig med muntre sindrige Selskabsbrødre, kunde
- —, — 18: Curt, „Bedre] = B; A: Curt, og betragtede Seifart med Velbehag, bedre
- —, — 21: Spas er et Slags] = B; A: Spas og Spot kommer af Kulde, Stolthed, Forsængelighed og Mangel paa alvorlig Deeltagelse. Det er et Slags
- —, — 22-23: styrter, og] = B; A: styrter hivende, og
- —, — 25: hinanden ret; fordi] = B; A: hinanden nok til at oplukke sit Hierte; fordi
- —, — 26-27: Samtale. Dgsaa] = B; A: Samtale. Hvor var det muligt, naar man har sand Agtelse og Godhed for hinanden? Dersom intet Nag, ingen Misundelse, intet egensindigt Egoisterie og Philisterie lurede i Baggrunden? der kun vil hylde sig selv, og for hvem det er en Pine, ja næsten en Umulighed ubetinget at bifalde, hvad en Anden har sagt. Dgsaa
- —, — 27: paa saadan Overgivenesshed en] = B; A: paa Overgivenessheden en
- —, — 29-30: hitte paa." | „J har Ret] = B; A: hitte paa igien. Og naar man endelig skilles ad, efter flige Enstigheder, har man en bitter Eftersmag i Munden, som om man havde spist for meget Syltetoi.

J har Ret

- Side 264, Linie 32: Hofnarren med] = B; A: Hofnarren, Spottefuglen, med
- 265, — 1: Bittighed et foragteligt] = B; A: Bittighed, med samt sin øieblikvundne Beundring, et foragteligt
- —, — 2: Tiener? Paa ingen] = B; A: Tiener, der uagtet sin Kiæthed var afhængig af sin Herre? Paa ingen
- —, — 4: Spasmageriet. Det er altid] = B; A: Spasmageriet; fordi han skiertesede, ikke af Kiærlighed til Alvor, men af Forfængelighed, af Foragt og Kulde for det Udlere. Han var, med samt sit gode Hoved, en egoistisk Knægt, en Næsvis, en forbarmelig Philister. Det er altid
- —, — 8: Narredragten] = B; A: Narrekappen
- —, — 22-23: har moret mig i Gaar i Viinkielderen," sagde] = B; A: har paa min Ure ret moret mig igaar i Viinkielderen, da vi spillede Bas med ham, sagde
- —, — 30: ere vandrende] = B; A: ere dog vandrende
- 266, — 4: Capellanen med] = B; A: Kapelanen skiodesloft med
- —, — 7-8: Alvor og] = B; A: Alvor, Iver og
- —, — 9: Kram. Men Ungdommen elsker Munterhed; hvis] = B; A: Kram. Ungdommen elsker Munterhed og Fornoielser; i Poesiens og Kunstens skienne Land vore de bedste Livsblomster og Frugter. Utsaa, hvis
- —, — 17: de da have] = B; A: de have
- 267, — 3: da Eders] = B; A: da ogsaa Eders
- —, — 4: Seifart, „at] = B; A: Seifart alvorlig, at
- —, — 25: Karl, og jeg] = B; A: Karl, *tam in marte quam in arte*, som de Lærde sige; og jeg
- 268, — 3: der] A: den (B mangler)
- 269, — 8-9: Fortieneste. | Men dengang havde han forregnet] = B; A: Fortieneste; thi han havde allerede ofte for været paa Bræderne. Saaledes lade jo ogsaa Luftspringere og Liniedandsere først umyndige Børn og Begyndere træde frem, før de selv lade sig see.
- Men dengang havde han dog forregnet
- —, — 10: Bifald. Jeg var en ret smuk] = B; A: Bifald. Vilde I vide, hvorfor? For det første passede Rollen temmelig godt paa min egen Tilstand, og jeg behøvede kun at være Albert Julius, for ogsaa at være den forlorne Søn i en vis Grad. For det andet — og det kan jeg vel nu som hundreenaarig Gubbe sige uden Forfængelighed — var jeg en smuk
- —, — 11: Qvinderne] = B; A: Damerne
- —, — 17: bedre. Koner] = B; A; bedre. Saaledes tager jo ogsaa en halvnedfalden Muur, bevoret med grønne Buske, sig bedre ud, end en ganske ny. Koner
- —, — 24-25: Ende. Den lystige Person i Stykket derimod, Svinehyrden, lagde man] = B; A: Ende. Jeg blev almindelig

beundret; den lystige Person i Stykket derimod, Svinehyrden, der egentlig blev givet med som Syttetoi, for at faae Tilskuerne til at nedsynke Faderens og Sonnens alvorligmoraliske Medicin, lagde man

Side 269, Linie 31: fiæft] A og B: fiæf

— 270, — 19: det] = B; A: de

— —, — 23: skiælvende ilede] = B; A: skiælvende Legem ilede

— 272, — 10: Naboerske] = B; A: Naboske

— —, — 23-24: spadserer, siden det] = B; A: spadserer, da det

— —, — 25: store] = B; A: egentlige

— 273, — 9: jeg, i det] = B; A: jeg nykkelig, i det

— —, — 13: noget forskubbede] = B; A: noget forframmede og forskubbede

— 274, — 4: Fausts] = B; A: Faustes

— —, — 15-16: for dem." | „Du har spillet fortræffeligt] = B; A: for dem. Sagens, naar man er afhængig af Philisterne, maa man tude med de Ilve man er iblandt. Men det er en Jammer! Saa forsvinder ogsaa det fri Mod, Landens egentlige Adel, som kun opstaaer ved Bevidstheden om uafhængig Selvstændighed. Raadvild angstlig Forsængelighed, Selvfornægtelse og List træder i dens Sted; og Ornen, som for svævede over Skjerne, bliver pludselig en Poppegoie i Buret, der plapperer hvad man forlanger, for at blive floet bag Dret og faae Melkebrød. Et saadant tobenet Dyr uden Fier, er jeg, Gud være lovet ikke endnu. Kunne de ikke lide mig? Godt! Jeg kan endnu mindre lide de fleste af dem. Saa gaaer det op; vi ere af samme Tanker, og skilles ad i største Enighed.

Du har spillet ganske fortræffeligt

— —, — 21: imidlertid] = B; A: midlertid

— 275, — 5: spiste] = B; A: opspiste

— —, — 14: Catharine] = den tydske Text af 1839 (smlg.

Side 276, Linie 17); A og B: Catharina

— —, — 19: mange C'er] = B; A: mange krumme C'er

— 276, — 20: denne] = B; A: dette

— —, — 25: Arbeide i] = B; A: Arbeide paa ny i

— 277, — 4: lege med] = B; A: lege mere med

— —, — 9: den, da] = B; A: den igien, da

— —, — 11: fatte mig. Livets] = B; A: fatte mig. Selv efter Syndfloden holdt det jo op at regne, hvi skulde da de bittre Mennesketaarer evig flyde? Livets

— —, — 18: sunde Mennesker] = B; A: sunde blide Mennesker

— —, — 18-19: Forliis. Men det] = B; A: Forliis, naar de atter vove at haabe og at glæde sig. Men det

— —, — 19: Guds Gave. Utroskab] = B; A: Gudsgave, der ikke fortjener Misbilligelse, langt mindre Foragt. Utroskab

— —, — 21: Elskte. Men naar] = B; A: Elskte, blot fordi

jeg hverken føler Lyst eller Kraft mere i mig, til at fortsætte en skion ædel Følelse. Men naar

Side 278, Linie 1: knuse os. Her var] = B; A: knuse os. Havde jeg i lykkeligere Aar mistet min Concordia, eller eet af mine Born, saa veed jeg ikke hvad der var blevet af mig. Her var

— —, — 2-3: Forelskelse. | Bort Forhold] = B; A: Forelskelse. Jeg torrede mine Dine, kysede den lille røde Sloise sieldnere, men glemte den dog altid endnu paa mit Bryst. Endelig lagde jeg den i en lille Kiste, og betragtede den siden stundum, som et yndigt Minde om et sødt Djeblik.

Bort Forhold

— —, — 6-7: den igien. Men Seifart] = B; A: den igien, og lade den fare; især naar den forstyrer deres huuslige Orden og daglige Sædvane. Det var jo heller ikke Meningen, at vi skulde blive der til Ewigtid. Men Seifart

— —, — 9-10: Bagerste. | En Dag sagde] = B; A: Bagerste. Da vi havde spillet Comodie tregange hos Ridder Curt, ophørte Indbydelsene. Han laante os dog Skærmbrætterne, og en stor Lade havde vi faaet tillaans i nærmeste Riobstæd. Der spillede vi et Par gange for Byen, da Hoffet lod os fare.

Dog beærede Ridderen ogsaa her vor første Forestilling med sin Nærværelse, for at see Narrefodslerne engang endnu, hvori hans Yndling Barthel Schmolz forestillede den syge Mand, af hvis opskaarne Bug alle de smaae yndelige Narre blive tagne ud med en Knibtang. Bagersten havde syet os de pæne Duffer, og paaflædt dem med megen Skionsomhed. Der vare alle de Daarer, man kunde ønske sig: Hoffærdigheden, Misundelsen, Ukyndigheden, Drukkenskab, Breden, Ladheden &c Men da Doctor Faust atter skulde spilles, blev Ridderen borte, og lod os sige ved Barthel: Han kunde ikke lide slige Diævelsfagter, og endnu mindre vilde han lade sig forføre til Beundring af et lumpent Menneskes Beltalenhed, i det Djeblik han gav sig Fanden i Bold. Det var jo dog kun Satan, der talde ud af hans Mund.

Taler Satan ud af Faust, sagde Seifart, saa hører man i gien Kapelanen tale ud af Ridderen. Thi har end den gode Herre ikke Forstand nok til at begribe det Poetiske i et udmærket Menneskes Bæsen, der gaaer Fanden i Bold, af philosophisk Indbildskhed, saa vilde Ridder Curt dog vist ikke have saa meget at indvende mod Diævelen, der altid morer, hvor han er tilstede, og aldrig er kiedsommelig, dersom ikke Ermunken havde indblæst ham, hvad og med hvilke Ord han skulde domme.

Og det var ganske rigtigt! Seifart havde giort sig Kapelanen til Fiende, fra det Djeblik af, han saa bestemt erklærede sig imod Anekdotfortælleri. Ogsaa frngtede Herr Gottskalk vel for, at Seifart engang skulde blotte hans Uvidenhed, hvilken paa Borgen

var en stor Hemmelighed. Dertil kom endnu det Bigotterie, der dengang var giengs mellem lutherske Geistlige, hvilke langt fra ikke vare saa lemfældige mod slige Fornøielser, som Catholikerne. Denne Tænkemaade havde allerede strax i Forstningen givet Anledning til Billedstormeriet, til at hade alt Sandseligt i Kirkeceremonierne, til den fæle hæslige Modbydelighed for alt Skønt, for al Kunst. De forfaldt til samme Feil, som den de bekæmpede: De vilde afkaste Munkeaaget, kæmpe for Sandhed og Ret, og indflemte dog atter Siælen strax igien i usande Epidesfindigheders Præstebaand. — Biskop vandtes særdeles meget ved Reformationen, og mange Fordomme bleve udroddede; men nogle snege sig ogsaa ind, som ikke før havde været. Især var det beklageligt, at de store Reformatorer havde saamange tomhovedede Gstermænd, der kun optraadte som vindtorre Bedanter og vrantne Skolemestere. Herved opkom atter hint ascetiske Væsen hos Protestanterne, som Angesløsheden havde fordrevet af Klosterne. Ofte naar man talede med en slig pietistisk Sværmer, troede man at høre en Eremit, eller Martyr, fra de første Aarhundreder, da man indbildte sig at blive saligere, ved at døde og drukne Siælen i daglig Poenitense, og ved at pine Legemet.

Barthels Sladdervurrenhed havde ogsaa skadet os hos Ridder Curt. Bonden havde nemlig ikke fortiet ham, at vi havde bundet ham noget paa Ermet, hvad Theologiestuderingen i Erfurt angik. Denne anden Usandhed, hvorved den gamle Ridder kom til at tænke paa det første Puds, vi havde spillet ham i Biinkielderen, opvakte et Nag hos ham imod os. Den gode Biin fra Tryllehulen fyldte ikke meer vore Bægere; vi maatte tage tiltakke med den sariske Widdike, eller ogsaa drikke D, hvad vi heller gjorde. — Men vel os, om vi kun paa denne Maade havde følt den strænge Herres Brede. Det skulde komme føleligere.

En Dag sagde

Side 278, Linie 14-15: Meddelelse." | Jeg svarede: „Hvad behøver] = B; A: Meddelelse; og ligerviis som den flydende Rilde trænger til en Vandkumme, saa trænger min Siæl til en Barm, at udgøde sig i.

Jeg svarede: Er der ikke andet i Veien, kiære Seifart, saa held kun din aandelige Overflodighed i min Modtageligheds Kumme. Men saa maa du heller ikke tage ilde op, — for at blive ved Sighelsen, — at mit fyldte Kar staaer aabent og tilgiængeligt for den paatrængende Nygierrigheds Vandspande.

Nei, den maa være under Laas og Lukke, raabte Seifart, og jeg alene maa have Nøglen. — Ogsaa godt, svarede jeg. Men hvad behøver

— —, — 26-27: Nation." | Jeg svarede] = B; A: Nation. Denne Sygdom kommer enten af Barnagtighed i det unge Hierte,

der som et Svovelsebarn endnu ligger i Buggen og opammes med Dvindemelk; (af den Slags er du, haaber jeg); eller af forbarmelig Mandslamhed, sodagtig Forsængelighed, ja vel endogsaa Hyfleri. Der have vi atter det forblummede Philisterie. —

Jeg svarede

Side 278, Linie 30-32: Kiærlighed." | "Du tænker paa din Bissekræmmerfke," svarede Seifart. "Det hulde Barn lignede en Maane] = B; A: Kiærlighed, han kan ikke svæve overalt, saa opløser han sig kun i en Dunst. Der gives ogsaa en skion Gensidighed. Vi kunne ikke svinge os hen i det umaadelige Rum, som en Jordfugle, uden Maal og uden No. Og selv Jorden dreier sig jo trofast om sin eneste skionne Sol.

Deraf seer man, at en Bissekræmmerfke ingen Sol er, svarede Seifart leende: ellers vilde din Veemod endnu dreie sig om hendes Grindring. Det hulde Barn lignede ogsaa meer en Maane — 279, — 12: Bagerfke. Hvad nu min] = B; A: Bagerfke. Jeg saae hende nogle gange, uden at det kom til Ord mellem os. Kiærligheden er egentlig stum af Natur, og skyer Talen; fordi Ordene kun flaut og plumpt udtrykke det, som Blik, Smil og blussende Kinder have sagt langt nydigere, bedre i Forveien, uden dog ganske at forraade Hemmeligheden. Du vil mærke, naar du oftere har været forelsket, thi endnu er du kun en Begynder — at det altid er farligt at give sig i Snak med den Skionne, hvis Bekiendtskab man har gjort med Dinene. Man skulde troe, nu kom man et Skridt nærmere? Tværtimod! Det fortrolige stumme Forhold, som fandt Sted, medens blot Dinene talede, ophører pludselig; man bliver atter fremmed for hinanden. Bover din Mund, i første Samtale, meer end det Sædvanlig-hoflige, saa soler sig den Deilige fornærmet og trækker sig tilbage. Siger du mindre, end hun veed, hvad har da din Snak hjulpen dig? Trækker det sig nu ovenikøbet saaledes, at hendes Stemme har noget Skurrende, at hendes Ansigtstræk under Talen fordreie sig paa en uædel Maade, eller at hun er en Gaas, — saa er den hele Trolddom forsvunden. Mange smukke Ansigter bedrage os, medens de holde sig rolige; vi troe, hvor der er ædle Former, maa der ogsaa være Mand og Hierte. Men saasnart Ansigterne bevæge sig, gaaer det dem, som et flydende Vand over en muddret Grund. Saalænge Veiret var stille, stod Vandet klart over Bundfaldet; saasnart Vinden bevægede Bolgerne, tabte de deres Klarhed. Med hæslige Ansigter gaaer det undertiden modsat; man forglemmer at de ere hæslige, saasnart Folelse, Vittighed og Jld oplive dem under Samtalen.

Hvad nu min

— —, — —: Fornarina] = den tydske Text af 1839; A og B: Fornerina

- Side 279, Linie 13-14: saa har hun vel Lidenſkab, Jld; men jeg frygter, hun er gal og vanvittig. Vel veed] = B; A: saa har hun vel hverken under Samtalen viift mig hæslige Træk, eller hæslige Tænder. Lidenſkab, Jld, Naturlighed mangler hun heller ikke, — om en Gaas kan altsaa Talen aldeles ikke være. Men jeg frygter, hun er gal og vanvittig, og det er værre. Vel veed
- —, — 17: Albert? Kun] = B; A: Albert? Al, var det ſaaledes meent, da maatte hun for mig gierne ſværme, ſaameget hun vilde. Men jeg er bange for, hendes Aſſind har givet hende et koldt egenſindigt Snærperi, ſom den unge blomſtrende Qvinde viſt intet vilde kiænde til, i en ſunderer Tilſtand. Kun
- —, — 20: kalder det. Jeg har] = B; A: kalder det. Al min Beden og Modſigelse var forgieves. Maaskee er det Coquetterie, for at giøre mig mere forelſket. Jeg har kiendt endnu knipſkere Damer, ſom ſiden bleve kurrende Duer. Hendes Dine funkle med en stærk Jld, og hendes hele Bæſen forraader et Naturel, ſom ſtaar i Modſigelse til hendes Opførelſe. Tilſidſt vil dog Natur og Sandhed ſeire. Jeg har
- 280, — 4: med Koſiner] = B; A: med Corinter og Koſiner
- —, — 19: Anſigtet manglede] = B; A: Anſigtet, og iſær Næſen, manglede
- —, — 22-23: Bæſen. | Hun befalede] = B; A: Bæſen, og gav det et eget Præg.
Hun befalede
- 281, — 3 og 7: Parma] = B; A: Florents
- 282, — 2-3: dem vel?" | Seifart ſaae] = B; A: dem vel? Al den Dnk derover, al den Trudſel dermed, er kun Præſteknæb, for at kaſte de Kortſnyede Blaar i Dinene.
Seifart ſaae
- —, — 15: ham] = B; A: han
- 283, — 3-4: Muſklerne ſkionnere] = B; A: Muſklerne paa Overarmen ſkionnere
- —, — 17: J vil; men jeg] = B; A: J vil; jeg
- 284, — 2: Straffepræken, min Fader befalede] = B; A: Straffepræken, og ventede at min Fader, blodrod i Anſigtet, ſkulde ſtumme og brole ſom et rasende Dyr. Men han var bleg ſom et Liig, ſkiælvede af Arrighed, og befalede
- —, — 3-4: end det? Men] = B; A: end det? og ſov rolig ind. Men
- —, — 13: tagen] = B; A: taget
- —, — 19-20: forraade os. | Men jeg] = B; A: forraade os. Da vi havde hende, ſom ſkulde holde Die med os, paa vor Side, vare vi ſaavidt ſikkre for min Fader, der forlod ſig paa Mariane, og ſom, naar han havde ſpiift og druffet dygtig om

Aftenen, strax gif i Seng. Saaledes dansede vi en tidlang paa Roser.

Men jeg

Side 284, Linie 31, til Side 285, Linie 1: fortælle. | I Stedet] = B; A: fortælle.

Rigtignok havde min Fader truet med at myrde ham, hvis han kom ham tiere for Dine. Og hvem veed? Gubben var en bumstærk Mand, og i Bredens Dieblig ubændig som en Bjørn. Sigtens var Joseph ogsaa stærk og overgif ham langt i Smidighed og Behændighed; men var det kommen til Slagsmaal, troer jeg dog min Fader havde tugtet ham.

Istedet

— 285, — 10: snu nok til at betage ham al Mistanke, blev] = B; A: sru nok til at betage ham al Mistanke sig angaaende, blev

— —, — 15: uløfsalige] = B; A: usalige

— 286, — 22: hvor] = B; A: hvorpaa

— 287, — 13: lide. Men det bedrovede mig meest, at] = B; A: lide. Men saa tænkte jeg: Du maa vel have seet feil, hvad det angaaer; og lod det staa ved sit Værd. Men det bedrovede mig kun, at

— —, — 17: skreg af Smerte] = B; A: skreg i vilden Skj for Smerte

— —, — 22-23: Hemmeligheden, tildeels i det Haab] = B; A: Hemmeligheden. Hiertet, naar det er fuldt, trænger til at lette sig, ved en fortrolig Meddelelse. Mariane havde viist mig formegen Hengivenhed, til at jeg skulde tvivle om hendes Trofast. Jeg sagde hende alting, tildeels ogsaa i det Haab

— —, — 27: Bifald. Da] = B; A: Bifald paa mange Maader. Da

— 288, — 1-2: og staaer gierne dem bi, der ikke tage det alt for nøie med Maaden] Efter den tydske Text af 1839 (und theilt denen seine Hülfe mit, die nicht . . . auf die Mittel sehen); A og B: og staaer gierne Den bi, der ikke tager det . . .

— —, — 8: Ubefatte-Ansigter. Rattergale] = B; A: Ubefatteansigter, med Kløer for, og med Ufelses- og Røvehaler bag. Rattergale

— —, — 10: Skrubtudser og Slinger. Men] = B; A: Skrubtudser, Slinger, og hvad det Rak videre hedder. Men

— —, — 12: man] = B; A: han

— —, — 12-13: Hovedsagen. Det Vigtigste] = B; A: Hovedsagen. Kan det ikke være mig det samme, om jeg spiser en god Kraftsuppe af en Sølskaal, eller af en Leerpotte? Det Vigtigste

— —, — 23: spises] = B; A: smauses

— —, — 27-28: Haresteg." | „Dit Selskab] = B; A: Haresteg; ja den er endnu federe.

Dit Selskab

- Side 290, Linie 11: myrde, røve gjøre vi] = B; A: myrde, udsulte, røve, bagtale, bedrage, ærgre og drille hinanden ihjel, gjøre vi
- —, — 12: Synder. Spise, drikke, dandse, kyskes og dovne — er] = B (Synder. Spise, drikke, dandse, kyskes og dovne! Er); A: Synder. Det gjøre Mandfolkene, uden at indgaae Pagt med Satan. Men hvad gjøre vi paa Bloksberg? Spise, drikke, dandse, kyskes og dovne. Er
- —, — 15: hundred tusind Qvindemennesker] = B; A: hundred tusind stakkels Qvindemennesker
- —, — 17: gjøre] A og B: give
- 292, — 3: Herene] = B; A: Hererne
- —, — 10: af Afke] = B; A: af Kul og Afke
- —, — 17: Bagerovnen; kommer] = B; A: Bagerovnen; og kommer
- —, — 18: Kul, og Folf] = B; A: Kul; Folf
- —, — 19-20: Frokost." | I denne Nød] = B; A: Frokost, og styrte sig alle fortvivlede i Rhinfaldet.
I denne Nød
- —, — 20-23: og kom til Venusbierget. Vi vare meget glade over at træffe Fru Venus hiemme. | Hun sad] = B; A: og kom endelig forbi et stort hult Træ, hvor der sad en firskaaen gammel Kæmpe, i rustent Harnisk, paa en Steen. Albuerne havde han støttet til Knæerne, Hovedet hvilede i Hænderne, og han lod til at være fordybet i sine egne Tanker. Da han saae os, stod han op, truede med Haanden og varede os for ei at nærme os Nabohøien. Det var Venusbierget sagde han, og han var Ekhart hin Trofaste. Vi brøde os lidet om, hvad den vrantne Skaldpande der stod og snakkede i Skægget, som en Præst paa Prækestolen. Vi vare meget glade over at træffe Fru Venus. Hvad kunde et Par Forelskede ønske sig bedre?
Hun sad
- —, — 25: raabte hun. „Jeg] = B; A: raabte Fru Venus; jeg
- —, — 27: Ungerqvend der har] = B; A: Ungerqvend, der, er ikke ueffen, men han har
- —, — 28: til mig, skal jeg] = B; A: til mig, og ikke bryde Eder om den gamle Suurpottes Varsler, skal jeg
- 293, — 7: for dig." — „Af] = B; A: for dig, det er altfor pøbelagtigt og uanstændigt. — Af
- —, — 10: Venus, „som gif] = B; A: Venus, en vittig Dreng, som i sin Dpvært gif
- —, — 11: „Jo," svarede] = B; A: Jo ganske rigtig, svarede
- —, — 25: en Smule] = B; A: en lille Smule
- 294, — 32: give mig Tid] A og B: give Tid
- 295, — 10: hed] = B; A: hedde
- —, — 23-24: hans Dpholdssted] = B; A: hans nærværende Dpholdssted

- Side 296, Linie 17: ærlige Dæble] = B; A: ærlige tyske Dæble
- —, — 21: Verden. Men tænke] = B; A: Verden, og som kun kunne opstaae i et ungt uerfarent Hierte, som endnu ingen Dævelkundskab besidder. Men tænke
- —, — 23: Slanger! Og nu] = B; A: Slanger. Naar hans fede hvide velskakte Legeme kommer til at see ud, som et Stykke gammelt roget Kiød, der er groet Skimmel paa. Og nu
- —, — 27-28: Gummerne, og sminket sig!" | Jeg svarede] = B; A: Gummerne, sminket sig, suoret sig, og behængt sig med alle de Indigheder, der fortrylle Diet, og som dog ikke ere andet, end lutter haardstoppede Silkebolstre med Springsiædre.
- Jeg svarede
- —, — 29: være; heller i Helvede] = B; A: være. Troer du, at hvis jeg omvender mig, han ogsaa bliver salig? — Mariane svarede: Den Hestefod staaer mig for Hovedet! En saadan Gresorden bære kun Dævlene af Blodet; saa maa han vel have faaet Indegenatsret, eller hvad de kalde det; og er at betragte som en indfodt bosiddende Helvedesborger, der ikke blot taales, som Jøderne hos os, men meget mere regnes med til den hoieste Adel. — Saa vil jeg ogsaa være fordomt, raabte jeg.
- Heller i Helvede
- 297, — 1-3: maa dog heller ikke være Stedbarn." | "Jeg vil tale] = B; A: maa heller ikke være Stedbarn; han har dog skabt dig, og fortjener altid at du derfor viser ham din Erkiendtlighed.
- Jeg vil tale
- —, — 9: rystede paa] = B; A: rystede vemodigsmilende paa
- —, — 10-11: for silde." | Fra dette Dieblif] = B; A: forsilde! Vi tilhøre allerede Underverdenen, og have aldeles dannet vort Væsen efter den. Et Menneske kan ikke pludselig affaste sin Natur, sin Tænkemaade, sine Tilboieligheder, sine Sædvaner, som en Slange sin Ham. Det Træ, hvis Dviste eensgang ere udspilede med Som til Plankværket, kan ikke igien frit udbrede sig til alle Sider i Rummet, om det end bliver løst af sine Baand. Men saa vender det ogsaa mod Middagsheden med sin hele Bredde, og bærer mangfoldigere Frugt. Og saaledes ville vi nu hurtig fuge vore bittersure Kiærlighedsfrugter søde, ved Underjordens Flamme, da Skiæbnens Tordenstjerner skjuler os det himmelske Lys, hvorved de skulde modnes naturligt.
- Da jeg nu begyndte at græde, vedblev han: Græd ikke min Elskte. Du har jo altid for været ved godt Mod. Jeg har i min Barndom hørt et Eventyr, om en god Afgud i Norden, som hedde Baldur; ogsaa han blev nedstyrtet i Underverden af en ond Dævel, uden egen Forbrydelse. Men hans trofaste Brud fulgte ham fikke, og Kiærligheden bragte dem til at glemme deres Usalighed. Jeg forstaaer at spille paa Luth; maaskee

lykkes det mig bedre, end Orpheus med sin Eurydice, at forløse dig af Tartarus, med min Strængeleeg. Men viis dig ikke altfor deilig for mig, i det afgjørende Dieblif! thi da maa jeg see mig om efter dig, som han, og jeg har mistet dig for evig.

Fra dette Dieblif

Side 297, Linie 22: et Menneſke] = B; A: et ſtaffels Menneſke.

— —, — 29: hende, og jeg] = B; A: hende, jeg

— —, — 31: komme op] = B; A: komme langſomt op

— 299, — 5: heller ingen] = B; A: heller aldeles ingen

— —, — 29: ſlem] = B; A: ilde

— —, — 31: Gøden] = B; A: Benene

— 302, — 1: Bagersvend. Ganden i Bold] = B; A: Bagersvend, der ſmører Haſer og lader hende i Stikken, ſaaſnart et dumt Brushoved af en Fader knytter Næven. Lykken kommer ſaa ſielden nok alligevel; naar nu Menneſkets Born kun ville have dette eller hint, kun hvad der er ſaa eller ſaa, fordi de have vænt dem dertil, ſaa er det ikke til at udholde. Det er lige ſom med Mad! Een lider kun hvad der er kogt, en Anden hvad der er ſtegt; Den kan ikke ſpiſe Ost, Den ikke Smør, Den ikke Fiſk, Den ikke Grønt; Den holder ikke af Muſik, Den kan ikke lugte Jaſminer — Ganden i Bold

— —, — 27: Konen] = B; A: Fruen

— 303, — 19: der ſnøret] = B; A: der ſnart ſnøret

— 304, — 26, til Side 305, Linie 1: Protocollen. | „Nu, det er] = B; A: Protokollen.

Nu, hvorledes have J fundet dem tilmode? ſpurgte Ridderen Mettens Betiente. Den Eldſte, ſtrænge Herre, — lod Svaret — er en forſtoffet Synder; han har ikke gjort andet paa Beien, end ſjunget liderlige Viſer. Men det unge Blod, der, lader til at ville gaae i ſig ſelv og forbedre ſig. Han har iſtemt en from Bods- og Bedringspſalme. — Nu, det er

— 305, — 2-3: til os. | Seifart lod] = B; A: til os. J belønne godt den Godhed, jeg har viiſt Jer, J unge Dglehngel. Det er mig en ny Maade at ſtudere Theologie i Erfurt paa, at give ſig i Laug med Herer og Troldmænd.

Seifart lod

— 306, — 5-6: Døttre? J Stedet for at ſkienke mig Gienſiær- lighed] = B; A: Døttre? Jeg forſogte min Lykke, ſom Ung- karl, hos den ſmukke unge, rige, ugipte Bagerske. Hun tillod mig kun at beſøge ſig ſelv anden, hvilket beviſer at hun er ſædelig og ærbar. Iſtedet for at ſkienke mig ſin Gienſiærlighed

— —, — 11: der] = B; A: det

— —, — 18: Banvid. Naar et] = B; A: Banvid. Hun er uſkyldig og bedrager ſig ſelv. Naar et

— —, — 21-22: paa hende." | „Nei, nei] = B; A: paa hende. Ved beſtandig at ſove, ſpiſe og ſidde med Hænderne i Skjodet,

faaer et saadant ungdommeligt kraftigt Legeme tykt Blod og flemme Dromme. *Otium est pulvinar Diaboli*: Drkesløshed er Diævelens Hovedpude! Det er hele Sagen.

Nei, nei

Side 307, Linie 3-4: forslaae. [Efter Seifarts Raad lod man Bagerstken] = B; A: forslaae. Han fandt Seifarts Forsvar tilfredsstillende, og tyktes vel derom. Det skadte altsaa slet ikke, at Bagerdrengen igaar var lobet saa hurtig op til Borgen; tvertimod, han beviste os en stor Tieneste dermed. Thi havde han ikke været saa slink tilbeens, og vi ikke strax opdaget hans Flugt, saa havde vi naturligviis fortiet den os betroede Hemmelighed, og saa kunde man straffet os som Hælere. Men nu havde der slet ingen Tid været til Angivelsen; vi stode fuldkommen rene, med Palmer i Hænderne, og bleve satte paa fri Fod. Efter Seifarts Raad lod man ogsaa Bagerstken

— —, — 14 og 17: Sovekammeret] = B; A: Sovkammeret

— 308, — 5: og vanskeligere] = B; A: og endnu langt vanskeligere

— —, — 6: en Mennekesfiæl] = B; A: en starblind Mennekesfiæl

— —, — 7: her, men] = B; A: her *in puris naturalibus*, men

— —, — 9-10: Bloksbjerg." | Denne Taabelighed] = B; A: Bloksbjerg, og danser Rehraus med Diævlene.

Denne Taabelighed

— —, — 12-13: Riødhoved! hvor kan] = B; A: Riødhoved, som I er! Hvor kan

— —, — 20-21: Vandproven." | Dermed forlod] = B; A: Vandproven. Gaaer det godt — vel, saa ville vi troe, at det altsammen var en tom Drom, saa kan hun siden i No bage Rug- og Hvedebrod. — Udholder hun ikke Proven, da maae disse hvide Skuldre, Lænder og Lægge inden otte Dage brændes til sorte Kul, om de end vare dobbelt saa smukke.

Dermed forlod

— —, — 22-23: Hidfighed spillet] = B; A: Hidfighed atter spillet

— —, — 26-27: hænge. Der blev strax] = B; A: hænge. Sagen var for det første saa vigtig, at der ikke blev tænkt paa mig. Der blev strax

— 309, — 1: Rasende. Nu blev der] = B; A: Rasende. Var hun virkelig Her, sagde han, saa vilde hun været fræk nok, til at nægte alting. Man forshyndede sig mod Gud, naar man henrettede en uskyldig Qvinde. Hendes Blod vilde komme over Morderne. Nu blev der

— —, — 8-12: Flodbredden. | Hun gik med langsomme, faste Skridt. Selvsølelsen af hendes Skionhed, hendes Uskyld] = B; A: Flodbredden, deels af Nyggierrighed, for at see en Her, deels af Lyst til at see et saa deiligt Fruentimmer, der som en

Lais i Grækenland, (kun ikke frivillig), skulde vise sig offentlig i sin Nogenhed for Folket.

Hun gik, med langsomme faste Skridt, rolig og stolt som en Romerinde, blond og rank, som en Heltinde fra den germaniske Oldtid. Selvfolelsen af hendes Skionhed, Begeistring, hendes Ufskyld

Side 309, Linie 15: Roser igien. Alles Dine] = B; A: Roser igien. Det havde været hende let at skiule sig, i det mægtige, tykt til Hælene nedbolgende Haar; men det gjorde hun ikke; deels af Stolthed, deels af Estertanke, fordi hun vidste, at man strax vilde bringe hende Haarene i Ulave, naar man bandt hende, og hun vilde ikke have sin skionne Hovedprydelse fordærvet og indfiltret. Derfor hævede hun tvertimod de sneehvide Hænder tilbage til Nakken, flættede Haarene let sammen, og bandt dem i en Knude. Ingen hindrede hende deri. Alles Dine

— —, — 22-24: „Benedicte! Benedicte!“ | For det endnu] = B; A: Benedicte! Benedicte! — Seifart glødede, hans Dine funklede: Nei, raabte han, det har ingen Rød! Dette herlige Rød og Blod, denne mægtige Fylde, som behersker os alle, og kun underkaster sig Skionhedens Love, vil ikke flyde som et flygtigt Skum paa Bolgerne. Vel er Venus opstanden af Havets Skum; men hun, der, er for stor for en Venus. Det er Juno selv, hvem Venus har laant sit Undigheds-Belte. Selv den kolde Flodgud vil blusse af Kiærlighed, og drage hende ned til sig, i sine vaade Arme.

For det endnu

— —, — 26-27: i Floden. | Hun blev nu bunden korsviis, den høire Fod] = B; A: i Floden. I Forbund med Diævelen, sagde Herolden, fik Dvinderne ved ham, som var en Mand, en vis Lethed, der ikke længer var menneffelig; derfor maatte de svømme ovenpaa Bandet, og kunde ikke synke, som andre, der intet havde med Dæmonerne at giøre. Den store Philosoph Scribonius i Marburg havde forst giort denne vigtige physiske Opdagelse; nu vilde man gientage Experimentet.

Hun blev altsaa bunden korsviis, den høire Haand til venstre Fod, den høire Fod

— 310, — 2: seirede: tre Gange] = B; A: seirede; den kolde døde Natur forbarmede sig over hende, og aabnede hende atter Menneffenes Hierte, som nylig havde været haarde og tilsluttede. Tregange

— —, — 17-18: at vide!“ | Nu forvandlede] = B; A: at vide. Dette Dieblif afgiorde ogsaa min Skiebne. Var du ikke sunken i Bolgerne, da vilde den grumme Flod strax have opfluget mig. Men da du sank, steg igien mit Haab. Du er min, og Satan har tabt sit Spil.

Nu forvandlede

- Side 310, Linie 30: afflædt; men da Venus] = B; A: afflædt; da det var ham umuligt at faae een for Penge, om han ogsaa havde havt nogle. Men da det blev Alvor, og Venus
- —, — 32: skælvede, og han bragte] = B; A: skælvede, deels af Beundring, deels af Medlidenhed, og han bragte
- 315, — 4: endnu paa] A: endnu ikke paa (B og den tydske Text af 1839 mangle)
- 317, — 13: Røverhoimod. Spogelserne.] = B; A: Røverhoimod.
- —, — 16-17: Afffeden. | Barthel] = B; A: Afffeden; af Bagerffen maatte Seifart, uagtet alle Vægringer, ogsaa modtage noget. Havde han ikke havt Pengene saa nødig, saa havde hans Stolthed sikkert ikke tilladt ham at modtage dem. Det var rigtignok en maadelig Erstatning, for hvad han mistede i hende. Det ærgrede ham ogsaa, at den giensfundne Brudgom, Morgenen efter Brylluppet, temmelig plat og pralerisk skildrede ham sin Sykke, og forsikkrede, at den smukke Brud fuldkommen havde lært at adskille Drom fra Virkelighed.
- Barthel
- —, — 19-20: affee ham. | Den sidste Aften] = B; A: affee ham. Han lod ham sje et Liberi, med brogetlappet Krave og Opflager, samt mange Kaalormetresser og Duffe; en Mellemting af Liberi og Narredragt. I disse Klæder gjorde Bonden sig thk; og ingen af de andre Tienere, som endnu havde Næsesthyerne i frisk Minde, vovede at mukke. Nu maatte vi rigtignok selv børste vore Klæder og vort Fodtoi, men det brøde vi os intet om.
- Den sidste Aften
- —, — 21: vare rigere] = B; A: vare meget rigere
- —, — 23: Livet, og saa] = B; A: Livet under sin Brylstdug, og saa
- —, — 27: der. Paa] = B; A: der i Skoven. Paa
- 318, — 5: Seifart befalede os] = B; A: Seifart — dreven af en dunkel Følelse — faae ikke saasnart disse Menneffer, for han tog tre Guldmynter af Bestelommen, og stak dem hurtig i Barken af et Træ, derpaa befalede han os
- —, — 13: Vi opdagede snart] = B; A: Da de kom nærmere, opdagede vi snart
- —, — 14-15: de Dvrige formodentlig maadelige Christne] = B (som dog har formodenlig for formodentlig); A: de øvrige middelmaadige Christne
- —, — 15-16: Kochumersproget] = B; A: Kochumersproget
- —, — 23-24: Comodianter? Men om Røverne] = B; A: Comodianter? Da sad jeg i en Krog og tømte mit Bæger, uden at du lagde Mærke til mig. Imod din Maade at betragte Menneffesammensuriet i Verden paa, kan selv ikke den største Dosmer indvende et fornuftigt Ord. Men om Røverne

- Side 319, Linie 2: *Styrke? Have]* = B; A: *Styrke, og lade dig trække ved Næsen af dumme Fordomme? Have*
- —, — 4: *Helte? Var der ikke]* = B; A: *Helte? Have vi ikke kæmpet haarnakkent, for at forsvare Templet? Hvæset som Ratte, bidt med Tænderne og revet med Kloerne, inden Titus kunde slæbe os bort i Slaveri? Og siden efter! Have vi aldrig gjort andet end aagret og skakkret? Var det ikke*
- —, — 6: *Smukke? Have vi ikke]* = B; A: *Smukke, og fægtede med Cre? Og maatte vi ikke gaae foran de andre, ligesom Elefanter i den romerske Hær, for at vi ikke skulde løbe bort? Cre vi ikke i Worms stegne til den høieste Værdighed og Cre? Heed det ikke der: „Wormser Jøder, fromme Jøder,“ og stod der ikke i Forordningerne: „Vore fiære Borgere, Jøder og Christne?“ Have vi ikke*
- —, — 9: *vi have]* = B; A: *vi skulde have*
- —, — 19: *Spidsbube-Philosophien]* = B; A: *Spidsbufilosophien*
- —, — 26: *Dmfavnelse. Derpaa]* = B; A: *Dmfavnelse af dette Paf. Derpaa*
- —, — 28: *dog ikke]* = B; A: *ikke dog*
- 320, — 9: *foruden tre Guldmynter, Seifart uformærkt strax havde]* = B; A: *foruden de Guldmynter, Seifart uformærkt havde*
- —, — 13-14: *Bingerne. | I denne]* = B; A: *Bingerne!*

Tyttende Kapitel. Spogelserne.

I denne

- —, — 26-27: *mørkt. Vi kom forbi Kirkegaarden]* = B; A: *mørkt; thi det var i Kultiden*) som Zigeunerne kalde det, og Maanen skinte ikke. Vi kom forbi Kirken og Kirkegaarden*
- *) In der Kohlschaft.
- 321, — 11: *ikke kunde]* = B; A: *ikke længer kunde*
- —, — 25-26: *den Kone.” | „Uf, hvad]* = B; A: *den Kone. Jeg mærker paa alting, hun er en dygtig Madmoder i sit Huus. See engang hvor Kobberet hænger blank skuret omkring paa Væggene! Hvor de renlige Tallerkener glindse i Tindrækken, over det hvidtskurede Kiøkkenbord. Dgsaa Leerkrufferne hænge i symmetrisk Orden. Spiiskammerdøren staaer paa Klem, og Phantasien taber sig, i en uendelig Række Kiødtonder og Dflasker.*
- Uf hvad
- —, — 29-30: *hyle, og vi horte ham sige: „Jeg har jo]* = B; A: *hyle, saa Kiøkkenhvælvingen gienlød, og vi horte ham sige: Er det ikke nok, at jeg ikke faaer et eneste Stykke Gaasefleg? Skal jeg ovenikøbet have Hug? Jeg har jo*
- —, — 32: *Spiddet.” — „I er et]* = B; A: *Spiddet, og*

- muffer du et Ord endnu, skal der regne Stokkeprygl ned paa din Ryg. — J er et
- Side 322, Linie 1: faderløst Barn] = B; A: faderløst og moderløst Barn
- —, — 3-4: til Gode. J Morgen] = B; A: tilgode med Grisefylte, Brændeviin, Godtol og Gaafesteg. J Morgen
- —, — 7: Gudsfrøgt! Alle Fattige] = B; A: Gudsfrøgt! Hvad hjælper den Græden i Kirken naar J kommer dobbelt saa arrig hjem igien? Gud seer kun paa Hjertet. Viis at J har et christeligt Sindelag! For mig maae J gierne spise Gæsfene allene i Morgen, giv mig kun Bingerne i Aften, saa vil jeg indslutte Jer i min Aftenbøn. — Jo det vilde lade kiont, svarede Kirælingen. Binglese Gæst skulde jeg sætte paa Bordet for min Son i Morgen? Saa var jeg en Moder, som fortiente at alle Menneſter skulde pege Finger ad mig. — De flyve ham nok i Munden alligevel, sagde Drengen. Han er jo saa tyk og feed nok. Alle hans Skolekammerater giøre Nar af ham, fordi han alt, som Dreng paa fiorten Aar, har en Borgemeſtermave. — Den bærer han med Gud og Wren, svarede Moderen. — For Menneſter har J ingen Frøgt, vedblev Drengen, alle Fattige
- —, — 9: forleden, stikker] = B; A: forleden i Byens murede Galge, atter engang stikker
- —, — 12: med ham!" — "Dreng! tal ikke] = B; A: med ham. Kirken og Kirkegaarden, veed J, er heller ikke langt herfra. — Dreng, tael mig ikke
- —, — 25: springe ind] = B; A: springe hurtig ind
- —, — 29-30: Kirkegaarden. "Det gaaer] = B; A: Kirkegaarden, og besluttede fra nu af at forlade Seifart. Det gaaer
- —, — 31: Spog; men flige] = B; A: Spog, uden Dndskab; der blander sig næsten altid noget Riekt, Glskværdigt i hans Galstaber, ja endog en vis Retfærdighedsfølelse; men det veed Verden ikke, og flige
- 323, — 1: Spog! Jeg vil] = B; A: Spog! Paa den Maade kan man tilsidst, i bare Spog, fare Strikken om Halsen for Alvor. Hvad vilde salig Luther sige, hvis han saae mig føre et saa forstyrret Levnet? Nei, nei! Jeg vil
- —, — 2-3: Nei." | Medens] = B; A: Nei. Gud vil ikke forlade mig.
Medens
- —, — 9-10: Dine. | "Stakkels] = B; A: Dine. Jeg vilde flie, men det felseomme Bæsen greb om min Arm med iiskold Haand, og halv afmægtig sank jeg tilbage paa Graven.
Stakkels
- —, — 13: vedblev: "Jeg vil indvie] = B; A: vedblev: Du har sat dig paa mit andet Jags Liigsteen, saaledes er du da nu

i min Bøld. Men skælv ikke! jeg vil ikke misbruge min Magt over dig; tværtimod, jeg vil indvie

Side 323, Linie 16: Timelige; men at] = B; A: Timelige, og, med det, ogsaa Navns og Titels Grindring. Men at

— —, — 17: alt for godt. Jeg vandt] = B; A: altfor godt; thi Kiærlighed tilhører Evigheden, og dens Minde forgaaer ei med Døden. Og dog kunne letsindige Dodelige lege med denne høie Følelse, som med en Dukke, og misbruge dens hellige Navn. Et saadant Menneſke var jeg. Jeg vandt

— —, — 21: Skinsyge. Da græmmede] = B; A: Skinsyge. Hendes Omhed og Kiærtegn havde intet mere Tillokkende for mig, og snart fik jeg andre Kiæreſter. Da græmmede

— —, — 22: græd over] = B; A: græd og vreed mine Hænder, over

— —, — 23: Indtryk. Aftenen] = B; A: Indtryk; ja jeg kunde ikke engang bie, til det arme Barn var begravet. Aftenen

— —, — 24: jeg omkring] = B; A: jeg ſilde omkring

— —, — 25: hende. Da blev] = B; A: hende, jeg havde plukket Rosmarin, i en Hauge uden for Porten, og vilde ſmykke hendes Liig dermed. Da blev

— —, — 28-30: for mig. Jeg forglemte min Døde, og fulgte den Fremmede i Hælene. Hun gif] = B; A: for mig, i sneehvide Strømper og ſmaa Iſſegraae Skoe. Hun var rank, og meget vel bygget; hendes Rosenansigt vendte ſig ofte hen til mig i Maaneſkinnet; hun trak Handsken af og ſtrøg Lofferne tilbage fra Panden, med den sneehvide Haand. Da var det ude med mig. Jeg forglemte min Døde, Jordefærd, Sorg, og fulgte den Fremmede i Hælene med glødende Kinder. Rosmarinen frammede jeg iſtykker i Haanden. Hun gif

— —, — 31: mine Dine] = B; A: mine henrykte Dine

— —, — 32, til Side 324, Linie 1: paa de deilige Been. | Endelig ſmuttede] = B; A: paa de herlige Been. Og var hun gaaet lige ud i Floden, ſom en Havfrue, jeg troer, jeg havde blindt fulgt hende.

Hvor vi nu vare, vidſte jeg ikke, jeg ſaae kun hende. Endelig ſmuttede

— 324, — 2: at følge. Jeg beſvor] = B; A: at følge, og paa Trappen hørte jeg hendes Haanlatter. Jeg beſvoer

— —, — 5: Selſkab, og give] = B; A: Selſkab, (hvad vel oftere er ſkeet), og give

— —, — 7: mig!" Mit] = B; A: mig, Kiære! Ingen forſtyrre os i det eenſomme Kammer. — Mit

— —, — 13-14: i Laas. Jeg nærmede mig — hun laae bleg udſtraft] = B; A: i Laas. Kom, min Ven! vær ikke bange! tonede det atter ſpottende. Jeg nærmede mig: hun laa bleg og udſtraft

- Side 324, Linie 17: Kiste. Kistelaaget] = B; A: Kiste. En Spand
 Vand stodte jeg om paa Gulvet. Kistelaaget
 — —, — 18: Liiglugt opfyldte] = B; A: Liiglugt, som blandte
 sig med Lugten af de hvide Kattunggardiner, opfyldte
 — —, — 22: mig. De gale] = B; A: mig, ved Siden af min
 Elskede. De gale
 — —, — 23: mig, spærrede] = B; A: mig, hvorom jeg bad
 med bittere Taarer, spærrede
 — —, — 29: mig, at offere] = B; A: mig, ligesom Abraham
 fordum med Izaak, at offere
 — —, — 30: No. I dette] = B; A: No og Lise, i det Dieblif
 hans Blod farvede det hvide Marmor. I dette
 — 325, — 4-5: i Hiertet. Min Elskede har befalet det." | Med
 disse Ord] = B; A: i Hiertet. Det gjør ikke ondt, og min
 Elskede har befalet det. Seer du Skystiernen deroppe, hvor
 bleg og mat den vinker? Didhen gaaer vor vei. Maaskee dog
 holder den barmhertige Gud, i det bestemmende Dieblif, min
 Arm tilbage, og lader mig, som fordum Abraham, finde en
 Bædder i Busken, som jeg kan offere, istedet for dig.
 Med disse Ord
 — —, — 9-10: raabte: "Her er den Bindegale] = B; A: raabte:
 Her er Bædderen, og her er den Bindegale
 — —, — 14: jeg den ene] = B; A: jeg hemmelig den ene
 — —, — 20: Dyr] = B; A: Fæ
 — —, — 22: Mand?" — Det kan man siden undersøge," svarede]
 = B; A: Mand, hvis Legem for lang Tid siden er jordet og
 forraadnet? — Det kan man siden undersøge nøiere, svarede
 — —, — 23-24: i Lænker." — Til min Trost] = B; A: i Jern-
 lænker. — O I Umennesker, raabte den Banvittige, Himlen vil
 straffe Jer, fordi I forstyrre min No paa Kirkegaarden, og drage
 mig atter til den forsængelige Verden. Vare I blot komne en
 Minut senere, saa havde jeg slagtet mit Dffer, og den evige
 Miskundhed vilde sikkert forbarmet sig over mig. — Den evige
 Miskundhed forsoner man ikke længer med Menneskemord,
 svarede Brumbassen. — Til min Trost
 — —, — 27-28: ogsaa høre deres Røst. | Saa misfornøiet] =
 B; A: ogsaa tydelig høre deres Røst. For de Andre, i den
 fremmede Flok, var jeg just ikke bange, thi jeg mærkede, de vare
 det selv; men Brumbassen lod til at være en determineret Mand,
 som godt forstod at skille Indbildning fra Virkelighed.
 Saa misfornøiet
 — 326, — 12: i Nat] = B; A: idag
 — —, — 16-17: Mumie. Hun vil] = B; A: Mumie; er ikke
 længer *Persona*, men kun en *Res*, en *Res jacens*, eller egentlig
nullius. Hun hører hvermand og ingen til. Thi til Dannesæ
 kan man dog vel neppe regne hende. Hun vilde ikke fryse meer,

- derude paa Kirkegaarden; i os er derimod endnu en Smule Livsgnist, der trænger til Urne, for ei at gaae reent ud. Hun vil Side 326, Linie 19: behøver paa Jorden."] = B; A: behøver.
- —, — 23-24: Ven for dine Kammerater. Rigtig nok var det slemt, meget slemt, at du [skulde] = B; A: Ven i Aften, for dine Kammerater. Hvad du siger, har sin Rigtighed. Hvad var der bleven af os i Nat, hvis ikke dit opvakte Lune var kommen os til Hielp? Rigtig nok var det slemt, meget slemt, at du selv skulde
- —, — 27: Ricerling havde] = B; A: Ricerling selv havde
- —, — 30-31: sagde jeg. — „Gud] = B; A: sagde jeg, og lod Hovedet synke. — Gud
- —, — 31-32: Uglspilstreg. Alle] = B; A: Uglspilstreg, en Iystig Spas! Alle
- 327, — 4-6: derfor ikke bides, som Hestene, naar Krybben er tom." | Jeg fandt] = B; A: derfor ikke bides. Rigtig nok hedder det: Naar Krybben er tom, bides Hestene; men dette nederdrægtige Ordsprog, vil du dog ikke gjøre giældende paa os?
Jeg fandt
- —, — 12: Jesus! hvad er dog det?" horte] = B; A: Jesus! hvad er dog det, hvad er dog det? horte
- —, — 13-14: mine Staldbrodre] = B; A: mine fire Staldbrodre
- 328, — 5: Degnen; „der] = B; A: Degnen tort; — der
- —, — 7: Præsten. „Hvor] = B; A: Præsten ærgerlig. Hvor
- —, — 10: jeg i mine] = B; A: jeg mine
- —, — 19: overtroiff. En] = B; A: overtroiff det Dyr!
En
- —, — 22: Gaas troede at see et Spogelse. Den Gale] = B; A: Gaas (jeg mener ikke Gaasen, men Ricerlingen) troede at see et Spogelse, og smurte Hæser. Den Gale
- —, — 27: ham, og] = B; A: ham ærbødigt, og
- —, — 28: Hast] = B; A: Ruf
- —, — 30: undgaae Synet af den Dode, og] = B; A: undgaae det gyselige Syn af den Dode under Maaltidet, og
- 329, — 1-2: Sengegardin] = B; A: Sengeteppe
- —, — 12: os. Den] = B; A: os aldeles. Den
- —, — 19: til Middag] = B; A: tilbords
- —, — 21-22: Han var midaldrende, mager og bleg, havde et smukt Ansigt] = B; A: Han kunde omtrent være fyrgethve Nar, var mager og bleg, havde et smukt udtryksfuldt Ansigt
- —, — 23: forraadte Følelse] = B; A: forraadte endnu megen Følelse
- —, — 24-25: Tone. Den gamle Præst var et Hverdagsmenneske] = B; A: Tone, uden endnu at have ophørt at elske Menneskene. Han var sværmeriff blod, stolt og veemodig; vel-

bevandret i adskillige Videnskaber, og sad egentlig her i Degnekjolen, som Diogenes i Tonden, uden at bryde sig om den mægtigste Keisers Raade. Dog var han ingen Cyniker, tvertimod meget reenlig og ordentlig klædt. Det Skionne elskede han endnu, skiondt ikke længer Glæden meer; og skulde han bedet Alexander om noget, saa havde det været: om at staae ham i Veien, for at Solen ikke skulde skinne paa ham. Først i Tusmørke, i Maanekkin aabnede sig hans Siæl, som Natviolen, og aandede Liv. Den gamle Præst var et velsignet phlegmatisk Hverdagsmenneske

Side 329, Linie 30: til. — Han kan] = B; A: til; hvad hjælper det ellers at fugte Halsen? — Han kan

— —, — 31-32: gjerne kan høre paa." — „En ærbar] = B; A: gjerne imellem kan høre paa, ved et Glas Biin. — En ærbar

— 330, — 1: flyve. D, fiære] = B; A: flyve under Sky. D fiære

— —, — 3: Dret. „Derfor] = B; A: Dret, for ei at rose sin Yndling lige i Dinene. Derfor

— —, — 4-5: Cantor." | Degnen, som] = B; A: Cantor. Dersom han kun ikke saa mig for dybt i Glasset. Men I kiende jo nok det gamle Ordsprog: *Cantores amant humores.* (De Folk som siunge, væde gjerne deres Tunge) — Nu, svarede Seifart, naar han kun altid synger ærbare Drikkeviser til, saa har det ingen Nød.

Nu Trautmann, raabte Præsten, der selv i Dag havde drukket et Glas meer end sædvanlig, — en god Vise! Biin og Kiærlighed! Det behøver en luthersk Præst ei at skamme sig ved. Har ikke vor store Luther selv sagt:

Wer nicht liebt Wein, Weiber und Gesang,
Der bleibt ein Narr sein Lebelaug.

Luther! sagde Seifart og stirrede spodsst paa mig, med store Dine; — Albert! det er Band paa din Mølle. — Jeg taug og betragtede ham med et roligt Blik, som bragte ham lidt ud af sin Fatning. Der laa Meget i dette Blik. Det sagde: Seifart, jeg er ikke længer forgabet i dig; din altfor store Forsængelighed er mig nu ret indlysende. Du vil bestandig føre Ordet alene, giøre alting selv; og nu, da det maaskee endog kunde gavne os hos den gamle Præst, er du bange for at jeg skal tale et Ord med. Din ængstlige Egoisme gjør sig strax rede til at afvæbne mig med Spot, skiondt jeg bestandig frivillig træder tilbage for dig. Vær kun rolig! Snart skal ingen af os længer falde den Anden til Byrde.

Han havde en god Næse, kunde lugte Messing, og vilde virkelig for Alvor presentere mig for Præsten, som Luthers Slægt. Men jeg hvidskede ham i Dret: Ikke et Ord mere derom! Eller,

ved den levende Gud, jeg staaer op fra Bordet, og gaaer min Vej.

Degnen som

- Side 330, Linie 6: Glas, sagde] = B; A: Glas, og som ikke havde lagt Mærke til Episoden mellem Seifart og mig, sagde
- —, — 7: Venus i Biserne; men] = B; A: Venus; men
- —, — 8: Ægteskab. Enten] = B; A: Ægteskab, en sand Mesalliance, hvoraf der aldrig kommer noget Godt. Enten
- 331, — 6: Tær det sonderknuste Bryst] = B; A: Tær et faaret, knuset Bryst
- —, — 26: Haugen, og] = B; A: Haven, for at give Duerne Urter i Dueslaget, og
- —, — 27-28: var forelsket] = B; A: var noget forelsket
- 332, — 1-2: gudsforgaaede] = B; A: gudsforgaaene
- —, — 4: meent. Naar man] = B; A: meent. Det Slags Folk, som snakker meget om slygt, udfører det sjelden i Gierningen. Rigtignok havde jeg heller hørt en lystig Drikkeviser; men siden det endelig skulde være melankolsk, saa var virkelig denne Viser ikke af de fletteste. Var den ikke overgivet paa een, saa var den det paa en anden Maade. Naar man
- —, — 5: Døden med Begeistring. Thi] = B; A: Døden til Kaseri. Thi
- —, — 6: angaaer, den er god] = B; A: angaaer, Herr Pastor, den er vist meget god
- —, — 7-8: ikke." — "Hvad snakker I der om alvorlig meent?" raabte Gubben. "Jeg siger] = B; A: ikke. En god Drik maa enten nydes varm eller kold; det Lunke er væmmeligt. Eders fortræffelige Biin havde bragt mig Blodet i raskere Gang; den Trautmannske Sang har, som en velsmagende Jis, kjolet mig af igjen. — Hvad snakker I der om Jis unge Daare? raabte Gubben, der ikke forstod Seifarts Spøg. Hvad snakker I om at have noget i Munden og ikke i Gierningen? Jeg siger
- —, — 11: Alt med Maade." — "Det forstaaer] = B; A: alting med Maade. Man maa ikke gjøre sig latterlig for det. — Det forstaaer
- —, — 15: Ævret] A og B: Everet
- —, — 16-17: Noget imod." | "Men nu] = B; A: noget imod; thi det er en umandig Svaghed, ja ugudeligt ovenkjøbet
- Men nu
- —, — 20: svagere. Jeg begriber] = B; A: svagere. Hvo vil bedømme og afveie dem? Ingen kan gaae af sit eget Skind? Enhver seer med egne Dine, foler med eget Hjerte. Ulykke og Ulykke beroer paa Phantasens Forestillinger, paa Følelsen, ikke paa Forstandens kolde Overbeviisning. Der gives ogsaa en skøn Ulykke; og mange dybtfolende Mennesker ere maaskee saligere i deres Savn, end de andre i deres indskrænkede Nydelse.

— Men de skulle nytte deres Medmennesker, og opfylde deres Pligter her paa Jorden, som Verdensborgere; raabte den gamle Præst heftig. — Og gives der en høiere Pligt for Mennesket, svarede jeg, end at føle og elske Gud i Skabningens Skionhed? Er der ikke nyttige Folk nok, som gierne lade sig betale og rose, for det Gavn de gjøre? Det er vist, man maa ikke skade sin Næste, man maa holde sit Ord, ikke fornedre sig, og skulde billigvis heller ingen Forargelse give. Men der er stor Forskiel paa Skrobeligheds- og Ondskabshynd. Hvo som er reen, kaste den første Steen, har Christus selv sagt. Jeg begriber

- Side 333, Linie 3: sig i] = B; A: sig, for nogle Aar siden, i
 — —, — 5: anden respectabel] = B; A: anden, høist respektabel
 — —, — 7-8: Dieblif, han vilde drukne] = B; A: Dieblif, han stod i Begreb med at tage sig selv af Dage. Han vilde drukne
 — —, — 9: Straffeprædiken. Siden] = B; A: Straffepræken, kan J troe. Siden
 — —, — 16: trykkede, at] = B; A: trykkede ham, og at
 — —, — 22: en hæslig] = B; A: en gammel hæslig
 — —, — 26: med ved] = B; A: med, især ved
 — —, — 30-32: Sandhed. Men veed J da ikke, at sliq en Helt, som J ønsker, nylig er fremtraadt paa tydsf Grund? Den herlige] = B; A: Sandhed; intet skikkeligt Menneske, med Aand, Hierte, og Følelse for ærlig Frihed, burde lade sig hverve, af disse skumle Røverhøvdinge, der myrde for Lyst, som Tigeren, og kun ere begejstrede af Stolthed og Egoisme. Nogle protestantiske Hærførere ere ikke et Haar bedre. Men veed J da ikke, at sliq en Helt, som J ønske, en sand Vtling af Asathor, nylig med sine nordiske Burscher, (som J jo kalde dem) er fremtraadt paa tydsf Grund? En herlig Gothe, med aaben Pand, milde Dine, kraftigt Ansigt, Kæmpelegem? En tro Ven, from Christen, der aldrig begynder Kamp, uden at anraabe Himlen om Bistand; en Helt uden Egennytte, Hovmod, Grumhed; der elsker Krig for den gode Sags Skyld, som en Alexander, hader smaalige Tvistigheder mellem sine Krigere, som en Præst, og straffer dem som en Konge. Kort sagt: den herlige
 — 334, — 23: dvælede] = B; A: blev
 — —, — 25: Tilstand dog paa] = B; A: Tilstand, paa
 — 335, — 7-9: Soldat, gjorde han sig det til Pligt, at undertvinge enhver mild Følelse. | Da jeg sidste] = B; A: Soldat, var han endnu mere kiehøiet end hidtil, og gjorde det sig ordentlig til Pligt, at undertvinge enhver mild Følelse, der ofte før havde staaet i ædel Modsigelse til hans Grundsætninger.
 Da jeg sidste
 — —, — 9-10: Afskeden, vilde sige ham noget Venligt, raabte]

= B; A: Afstedens bitterføde Indtryk, vilde sige ham noget, raabte

- Side 335, Linie 13-14: Afsteden. Det er ligesom] = B; A: Afsteden. Ofte skeer det, om man end aldrig før kunde lide hinanden, af bare Glæde, fordi man skilles ad. Slige Mennesker leve bestandig i Indbildningen. Om hvad der virkelig er, bryde de dem ikke; de ville kun begræde det Tabte. Det Forvundne, (hvilket de heller aldrig rigtig have nydt) maa bestandig tiene til Folie og Baggrund, for deres Veemod, for at svække Nydelsen af det Nærværende. Det er ligesom
- —, — 18: det] = B; A: et
 - —, — 24-25: til disse forskruede] = B; A: til alle disse opblæste forskruede
 - 336, — 16: slet. Men jeg folte] = B; A: slet. Hans Elstværldighed, Vid Lune, Forstand, Dngtighed, hans mange enkelte træffende Bemærkninger, den Jld hvormed han opfattede enhver Gienstand; alt dette maatte jeg hoilig rose, og jeg folte
 - —, — 27: som] = B; A: til
 - 337, — 20: Smag. Ved] = B; A: Smag. Skal noget mangle, saa finder jeg mig heller i det Forste, end i det Sidste. Ved
 - 338, — 17: farligere] = B; A: farlige
 - —, — 21: Bindueskarmen] = B; A: Binduerne
 - —, — 22: hun, som en Furie. Aldrig] = B; A: hun ovenikøbet, som en sand Helvedesbrand. Aldrig
 - —, — 23: som et ungt Menneske dog holder af] = B; A: som især et ungt Menneske holder saa meget af
 - —, — 26: mig i Vand, vovede] = B; A: mig stærkt i Vand efter flere, vovede
 - 339, — 16: Kurven. Hun havde] = B; A: Kurven. Allerede dengang duede jeg ikke meer. Men som nu Dvindfolkene ere, hun havde
 - —, — 20: været det Bedste. Men] = B; A: været meget bedre. Men
 - —, — 27: forregnet sig; thi det] = B; A: forregnet sig, den gode, lykkelige, borneerte Gubbe. Thi det
 - —, — 29: blevet] = B; A: bleven
 - 340, — 2-4: han sædvanlig gjør. Allerede dengang var jeg for svag til at tænke paa Trods. Jeg forsømte] = B; A: han altid gjør, naar han vover at mene noget paa egen Haand. Allerede dengang var jeg en for stor Stumper, til at tænke paa Trods. Og trodsig er jeg desuden af Naturen ikke, skiondt vel heftig og opfarende. Men jeg var allerede opslidt; mine Taarekilder udtømte, min Ungdomskraft slagen med Lamhed. Jeg havde begyndt at drukne mine Sorger i hin Lethe, hvis Svovlkilder umærkelig udmarve Legemet. Jeg forsømte

- Side 340, Linie 4: hos Birthe] = B; A: hos min Birthe
- —, — 5: Skoe, Seng, Brænde, ja] = B; A: Sko, visse
Bærelser, Seng, Brænde i Kaffelovnen, ja
- —, — 7: skyldig. Da solgte] = B; A: skyldig; thi jeg har
altid været en slet Regnemester. Da solgte
- —, — 9: til hende, som til Satan. Hendes] = B; A: til
hende, med mit eget Blod. Hun var saa artig at tage mit
skrøbelige Bindingsværk for Grundmuur, min forfaldne Berel
for Valuta; skiondt Gud veed, den var ikke længer Courant.
Hendes
- —, — 12: Larm. Jeg] = B; A: Larm, og hører den til-
sidst slet ikke meer. Jeg
- —, — 13: mishagede mig. Fornuftigt] = B; A: mishagede
mig. Jeg kiedede mig forskrækkeligt; fornuftigt
- —, — 14: med hende; hvad skulde] = B; A: med hende;
over Deconomie, Rigsdaler, Mark og Skilling, gad jeg ingen
Betragtninger anstille. Hvad skulde
- —, — 15-16: sammen med? Hvad Alexander havde gjort,
hvad Aristoteles og Plato havde tænkt, brød hun sig Fanden
om] = B; A: sammen med? Kundskaber havde hun ingen af.
Hvad Alexander havde handlet, hvad Aristoteles og Plato havde
tænkt, brød hun sig Pokker om
- —, — 18: som kaldet. Men tilsidst] = B; A: som den var
kaldet. Det bragte mig atter Blodet i Raag; og siden var der
da altid nok at tale tilrette, at undskyldte, at bede om Forladelse,
undertiden at prygle for. Men tilsidst
- —, — 19-20: for broget." | Vi vare] = B; A: for broget.
Jeg skal sige dig Marsagen.
Vi vare
- —, — 27: Liigfister. Men jeg] = B; A: Liigfister, uden
Indbildskhed, Brede eller Ondskab. De stille Mure indslutte Gen
der saa hoitidelig hyggeligt. Men jeg
- —, — 29: jeg Sigfride] = B; A: jeg min Sigfride
- 341, — 1: magert] = B; A: mavert
- —, — 12: guult] = B; A: tilroget
- —, — 18: den] = B; A: skion
- 343, — 17: du ei skyldig] = B; A: du uskyldig
- —, — 25: Vinduets] = B; A: Vindvets
- 344, — 12: tyktes] = B; A: tykkes
- 345, — 8-9: Hovedet. — „Som jeg mærker," sagde Trautmann,
„har denne Bise sat dig] = B; A: Hovedet. — Nu, det er den
gamle Bise, sagde Trautmann: Borg og Mølle, Frosken og Møller-
svend, det have vi ofte hørt. Dog har denne Bise Kolorit, Følelse
og Jld, og, som jeg mærker, har den sat dig
- —, — 11: var Student] = B; A: var dengang Student
- —, — 15: indtagen] = B; A: indtaget
- —, — 16: sammen; men til Ord] = B; A: sammen, og til-

stode hverandre alt det Dmme, det Rærlige, som Elskov kan indgive. Men til Ord

- Side 345, Linie 17: lang Tid. Endelig skrev jeg Sigfride] = B; A: lang Tid. Efter en Spadseregang, hvor kun Venindens Nærværelse hindrede os i at snye Bryst til Bryst, tænkte jeg: Nu gaaer det ikke an at tie længer. Det vilde ikke være Bestedenhed, men Kulde, Feighed, Fornærmelse, efter saa tydelige Beviis paa verelsidig Hengivenhed. — Jeg gif hjem og skrev Sigfride
- —, — 19: Livstid. Jeg fik] = B; A: Livstid, men heller sige ham alt, medens det endnu var Tid. Jeg fik
- —, — 20-22: forlegen, og undgik at tale med mig. | Da hun frngtede] = B; A: forlegen, vilde ikke skænke mig et Diefast, og undgik at tale med mig. Nu trak jeg mig fortvivlet tilbage, gif hen paa Kirkegaarden stirrede paa en Grav og hvissede sagte: Hvem der ogsaa laa der! — Da klappede der mig Nogen sagte skælvende paa Skulderen. Det var hende selv. Hun smilte himmelsk, med vaade Dine, og forsikkrede mig: Jeg kunde ikke troe, hvor meget mit Brev havde bedrovet hende. Hun taledede om inderligt Venfkab, som hun altid vilde have for mig; men dersom jeg troede, hun nogensinde havde elsket mig, tog jeg fejl. Af hvi troe dog Dvinderne, at kunne tillade deres Dine Alt, naar kun Munden tier? Er det Ret? Jeg kunde ikke tilbagefalde alle de fyrige Elskovsblik som Bidner, hvormed hun havde lykfsaliggjort og fortryllet mig. Enten havde hun nu eller før bedraget mig. En fortornet Rodme farvede mit Ansigt, og jeg forlod hende med et stolt Blik. En Mand af Gresfolelse og Forstand ærgrer det altid, naar man beskyllder ham for Taabelighed; og Taabelighed vilde det havde været af mig, at see Rærlighed der, hvor der kun yttrede sig venfkaabelig Belvillie. Det hjalp ikke at jeg sagde mig selv: Den stakkels Pige har talet saaledes af Forlegenhed, for at redde sig. Hvad redde, hvad Forlegenhed? raabte jeg igien, med en krænket Folelles Taarer, i hvilke dog Rærligheden skjulte sig, stærkere nu end nogensinde før. Jeg vilde taale alting, finde mig i min Ulykke, naar jeg havde beholdt den Vished, at hendes Hierte var mit. — Nu har hun berovet mig alt. Alt Haabets Sol ikke skulde bestraale mine Dage, det havde jeg gjort Regning paa; nu har hun ogsaa berovet mig Maanen paa min natlige Himmel. Storm og kold Regn rusker omkring mig; og denne elendige, tomme Tilstand bringer mig til Fortvivlelse.
- Sigfride, som frngtede
- —, — 24: skyndte hun sig at] = B; A: skyndte sig nu at
- —, — 31: mødtes. Af] = B; A: mødtes i usigelig Rærlighed. Af
- 346, — 5: Grindringerne. Den Dvæstede] = B; A: Grindringerne. Men jeg glædte mig dog midt i min Ulykke, at jeg

havde min Maane igien. I denne Tilstand fik jeg en inderlig Længsel efter at døe, medens hun endnu elskede mig. Naar hun da hører din Død, tænkte jeg, vil hun atter offere dig Taarer. Og Døden er jo sød og let, naar man elsker ulykkeligt. Hvorfor skal den kolde Tid, lidt efter lidt, svække og tilintetgiøre denne Begeistring, med sin Dorffhed og Blathed? Man maa smedde mens Jernet er varmt. Det jordiske Liv er kun en kort Scene, et Forspil til det Etrige. Vore Siæle ville hisset modes lykkeligere. Den barmhertige Gud, der har givet mig et blødt Hierte, vil tilgive mig, om jeg ogsaa lidt vel dristig springer over Kløften, og bortsover de kiedsommelige Timer, der skille mig fra min Elskede. Jeg duer dog ikke til nogen anden Beskæftigelse i dette Mellemrum. Hvo forlanger af en Blind, at han skal see, af en Døv at han skal høre. Den Smertefulde, som lider af legemlig Dval, var ikke istand til at dele den skionnefte, aandelige Nydelse. Den Dvæstede

Side 346, Linie 6-7: sit Saar, det finder man billigt; en Siælevunde derimod spottes af de Dyr] = B; A: sit brændende Saar. Det finder man billigt! En dyb Siælevunde, derimod, spottes som et barnagtigt Phantasterie, af de Dyr

— —, — 10: maatte] = B; A: maa

— —, — 11-12: da vaagnede igien, var Dvalen forbi, og — vaagnede jeg ikke, var den] = B; A: da vaagner igien, er Dvalen forbi, og — vaagner jeg ikke, er den

— —, — 13: langs Floden] = B; A: langs ad Floden

— —, — 16: af Nympherne; paa gamle] = B; A: af Nymferne*); ogsaa paa nogle gamle

*) *Et modo formosis incumbens nescius undis
Errorem blandis tardat imaginibus.*

— —, — 18: jeg her. Jeg fik] = B; A: jeg ogsaa her. Jeg følte mig saa tung og mat; ogsaa min Maane var i Aften gaaet ganske ned. Min Siæls, mit Legems Spændkraft var forsvunden. Det kom mig for, som om der vrimlede en Forsamling af venlige Væsener under Vandfladen, der indbødte mig til deres Krystalslot, hvor jeg snart vilde finde min Elskede. Jeg fik

— —, — 20: Verdensalt. Jeg vilde] = B; A: Verdensalt. Jordisk havde jeg ophørt at være, med min Personlighed gif intet til Grunde. Jeg vilde

— —, — 21: Saltomortale] = B; A: Salto mortale

— —, — 22: sin Præstekiole] = B; A: sin sorte Præstekiole

— —, — 31: en Værdighed] = B; A: en egen Værdighed

— 347, — 2-3: jeg druffet af Lethe; dog kan jeg forsikre] = B; A: jeg draabeviis druffet af Lethe; skiondt, det maa jeg tilstaae, intet Vand; thi Præsten med sin gode, og Gæstgiveren med sin flette Biin, have indgød mig en sand Vandskræk. Og kan man ikke reise med Extrapost til den anden Verden, saa kommer ogsaa

den frem, som fører Stude, naar man kun har Taalmodighed.
Dog kan jeg forsikre

Side 347, Linie 5: meer — af nei] = B; A: meer; ingen vild, utaalmodig Følelse. Af nei

— —, — 6-7: Træthed, Ildbefindende. | Jeg læser i dit ærlige] = B; A: Træthed, fordi jeg væmmes ved Livet, ogsaa tildeels Ildbefindende. Jeg føler min Sundhed i Bund og Grund ødelagt; Kiærlingen skælder og bander; ingensteds finder jeg No. — Den, som ligger der, behøver ikke at bryde sig meer om nogeting.

Jeg læser i dit aabne, ærlige

— —, — 12-13: Marsag. En overdreven Pigeblighed gjorde] = B; A: Marsag: Under store Bedrifter veed Mennesket altid bedst at fatte sig; en overordentlig Begivenhed vækker overordentlig Kraft i Siælen. I pludselig Livsfare vælger let Instinkt det bedste Redningsmiddel. Her var det anderledes. En overdreven Pigeblighed, en Følelse, som kæmpede med Raadvildheden, gjorde

— —, — 18-19: Alt. | Ti Mar snege sig hen; Lidenfkaaben var indflumret] = B; A: Alt.

Han taug et Djeblik, og med spændt Opmærksomhed hørte jeg ham vedblive: Ti Mar snege sig hen; Lidenfkaaben var fuldkommen indflumret

— —, — 27-28: Sted. Vi kom] = B; A: Sted. Den Gnist, som endnu ulmede i Askken, uden igien at kunne vorde Flamme, gav kun vort Forhold et skionnere Præg. Vi kom

— —, — 29: hende Bøger, og] = B; A: hende, og

— 348, — 11: Feighed? Kun naar] = B; A: Feighed? Men min Stav var brudt, Sigride kom for silde. Den pinlige Overbeviisning, at være foragtet af et Væsen, som var mig det Kiæreste i Verden, tilintetgjorde mig ganske. — Kun naar

— —, — 15-17: Albert! derfor skienkede jeg dig min Fortrolighed." | Her endte] = B; A: Albert! Du er en god ufordærvet Ungling, der ogsaa allerede har elsket ulykkeligt, du lader til at have et Hierte, der veed hvad Kiærlighed er. Thi Hovmod, Bellhst, Letfjind og Egenkiærlighed synes, i den senere Tid plat, at have udøddet denne søde Følelse af Jorden. Jeg har kiendt mange unge Mennesker, der beklagede mig fornemt, og betragtede det Gnefte jeg endnu agter i mig: at kunne elske ridderligt, som en Evagthed. Men Albert, denne Jord svæver i en taaget Dunstkrebs, og kun fielden lykkes det Solstraalen at adsplitte Taagen. Derfor har jeg ogsaa bestandig havt inderlig Medlidenhed med de spæde Børn, som blive døbte, thi de ere kun fødte til Savn og Rummer. Jeg skælver, naar jeg seer et Par Brudfolk knæle for Alteret; thi de fleste Egtefkaaber ere ullykkelige. Kun naar Graverkarlen opkaster en frisk Grav, staaer jeg

oprømt hos ham, og seer Arbeidet gaae fra Haanden, som om han opgrov en ny Livsensskilde, der for evig skulde lædske den Smægtende.

Her endte

Side 348, Linie 18: Medlidenhed [ogte] = B; A: Medlidenhed, og dog tillige med den Sindsro der er Mennesket egen, naar Ulykken ikke træffer ham selv, sogte

— —, — 26 (Anm.): *certissima*] = den tydske Text af 1839; A og B: *certissime*

— 349, — 14: Johanna." D] = B; A: Johanna Klein." D

— —, — 31: Haanden] = B; A: Haand

— 350, — 1: jeg, „vær] = B; A: jeg, og fastede mig ned for hans Fodder, vær

— —, — 11: jeg. — „En] = B; A: jeg, bleg som et Liig. — En

— —, — 12: Forkølelse, da] = B; A: Forkølelse, hun fik, da

— —, — 15: jeg, „og] = B; A: jeg heftig, og

— —, — 18: hendes Hierte] = B; A: hendes omme Hierte

— —, — 19-20: tilstaaet det." | „Af, du taler sandt] = B; A: tilstaaet det. Af et ungt Menneske kan der blive meget; en Verden fuld af Muligheder ligger aaben for ham. Hvad havde J at indvende derimod, gamle Daare? kun vandt til at maale Verdensforholdene alenviis, og hvis Dre saa længe har hørt Pengene klinge, til det blev døvt for den sødeste Piges Suk og Klager?

Af du taler kun altfor sandt

— —, — 24-25: udbredte sig, og Trautmann raabte med gyselig Haanlatter] = B; A: udbredte sig. Vi to Ulykkelige græd og sukede i Mørket, som Munkene, naar de hudflette sig Langfredag ved den hellige Grav, og synge Miserere. Og Trautmann raabte med forfærdelig Haanlatter

- III. Dramatiske Digte: Syngespil, Lystspil og Stuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepriis 5 Rdl; nedfat Pris 4 Kr.
- IV. Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepriis 4 Rdl; nedfat Pris 3 Kr.
- V. Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepriis 8 Rdl 64 β; nedfat Pris 10 Kr.
- VI. Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften-
Spil, Aladdin, Fisseren). 2 Bind. Bogladepriis 1 Rdl 64 β; nedfat Pris 2 Kr.
- VII. Erindringer. Bogladepriis 2 Rdl 24 β; nedfat Pris 3 Kr.

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl 24 β, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig 30 Kr., hvilken er den ualmindelig billige Pris af 4 Ore pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Pris 1 Kr.; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Rjøbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.

Druck hos J. H. Schult.

